00079970

BOMBAY BRANCH

OF THE

Royal Asiatic Society.

CLASS

Digitized with financial assistance from
Observer Research Foundation
on 17 May, 2019

C- h=32

0
210
Max/Max
79970

00079970

MAXIMI TYRII
DISSERTATIONES

EX RECENSIONE

IOANNIS DAVISII,

COLLEG. REGII CANTAB. PRAESIDIS,

EDITIO ALTERA,

AD DVOS CODD. MSS. EMENDATA

NOTISQVE LOCVPLETIORIBVS AVCTA,

CVI ACCESSERVNT

IER. MARKLANDI,

COLL. D. PETRI CANTABRIG. SOCII,

ANNOTATIONES.

RECVDI CVRAVIT

ET ANNOTATIVNCVLAS DE SVO ADDIDIT

IO. IACOBVS REISKE.

PARS SECVNDA.

LIBRARY OF THE BOMBAY BRANCH OF THE ASIATIC SOCIETY
79970

LIPSIAE

IMPENSIS GOTTH. THEOPH. GEORGI.

CIↃIↃCCLXXV.

430

ΜΑΞΙΜΟΥ ΤΥΡΙΟΥ ΛΟΓΟΙ.

MAXIMI TYRII DISSERTATIONES.

LIBRARY OF THE ...

ΛΟΓΟΣ ΚΕ΄.

Ἔτι περὶ ἔρωτος.

Ἀναλαβόντες αὖθις αὖ τὺς περὶ ἔρωτος λόγυς [a], ὥσπερ ἀρχὴν μακρᾶς ὁδῦ, μετ' ἀνάπαυλαν βα-

DISSERT. XXV.

De eodem amore.

Reſumamus iterum eandem de amore diſputationem, tanquam magni itineris principium, interpoſita quiete, donec

NOTAE ET EMENDATIONES.

DISSERT. XXV. *vulgo* IX.

Sectio α΄.

a Ἀναλαβόντες αὖθις [αὖ] τὺς περὶ ἔρωτος λόγυς,] Vulgo αὖθις [αὐτὺς] τὺς περὶ ἔρωτος λόγυς. Nos id recepimus, quod exhibent Reg. et Harleian. Aeſchylus in Agamemn. v. 348.

Οὐκ ἂν γ' ἑλόντες [αὖθις αὖ] θάνοιεν ἄν.

Vbi fruſtra cl. Stanleius repoſuit, αὖθις ἀνθάνοιεν ἄν. Euripides Heraclid. v. 796. —

Νέος μεθέστηκ' ἐκ γέροντος [αὖθις αὖ.]

Ariſtophanes in Ranis v. 306.

Ἐκ κυμάτων γὰρ [αὖθις αὖ] γαλῆν ὁρῶ. (eſt ex Euripidis Oreſte v. 279. vbi vide ſcholiaſten.) Et v. 440. Αἴροις ἂν [αὖθις αὖ] γε, παῖ, τὰ στρώματα. Iterum v. 1265. Ὁρᾷς, προσῆψεν [αὖθις αὖ] τὴν λήκυθον. Sic alibi paſſim. Vide ſis eundem poëtam in Nubibus v. 1382. Acharn. v. 854. Theſmoph. v. 869. et Ariſtidem Orat. in Aeſculapium tom. I. pag. 67. ac in Panathen. pag. 323.

Ibid. αὖθις αὐτὺς τὺς περὶ] Quemadmodum conieceram, editum video: Ἀναλαβόντες αὖθις αὖ τὺς περὶ ἔρωτος λόγυς. quae locutio in quauis fere pagina occurrit. Sic πάλιν αὖ paſſim:

δίζωμεν ἐπὶ τὸ τέλος [b], ἡγεμόνας παρακαλέσαντες τῆς ὁδοῦ Ἑρμῆν τὸν λόγιον [c], καὶ Πειθὼ, καὶ Χάριτας, καὶ τὸν Ἔρωτα αὐτόν. Οὐ γάρ τοι σμικρὸν, οὐδ᾽ ὑπὲρ τῶν τυχόντων, τὸ κινδύνευμα· παραθεῖ μὲν γαρ τῇ λεωφόρῳ τοῦ περὶ ἔρωτος λόγου κρημνὸς βαθὺς, καὶ χρὴ δυοῖν θάτερον, ἢ καλῶς ἐρῶντας ἰέναι ἀσφαλῶς, ἢ ἐκτραπομένους τῆς ὁδοῦ κακῶς ἐρᾷν καὶ ἐνεχθῆναι κατὰ τοῦ κρημνοῦ. Τοῦτό τοι δείσας καὶ Σωκράτης ἐκεῖνος, εὑρὼν τὸ πάθος ἐνακμάζον τῇ τε ἄλλῃ Ἑλλάδι, καὶ πολὺ μάλιστα ταῖς Ἀθήναις, καὶ μεστὰ πάντα ἀδίκων ἐραστῶν καὶ μειρακίων ἐξηπατημένων, οἰκτείρας τοῦ πάθους ἑκατέραν τὴν ἀγέλην, καὶ μήτε παῦσαι δυνάμενος τὴν ὕβριν νόμῳ, (οὐ γὰρ ἦν Λυκοῦργος, οὐδὲ Σόλων, οὐδὲ Κλεισθένης [d], οὐδέ τις ἄλλος τῶν διὰ δύνα-

nec ad finem perueniamus; quod vt fieri poſſit, duces viae nobis aſſumamus, facundiae praeſidem Mercurium, Suadam, Gratias, ipſumque Amorem. Nec enim paruum eſt certamen, aut de re leui inſtitutum: quandoquidem vſitatam orationis viam, quae de amore agere ſolet, praecipitium comitatur profundiſſimum; vt alterum neceſſe ſit, vel vt recte ames, tutoque viam hanc abſoluas; aut vt de via deflectens ſecus ames, et in praeceps feraris. Quod cum timeret noſter Socrates, videretque, morbum hunc cum in aliis Graeciae partibus, tum praecipue Athenis dominari, plenaque eſſe omnia amatoribus, qui deciperent, adoleſcentibus, qui deciperentur, miſeratus eſt in vtriſque miſerum hunc affectum; cumque rem tam impudicam lege vindicare non poſſet, (neque enim Lycurgus erat, aut Solon, aut Cledoſthenes, aut alius aliquis eorum e numero, qui

vt apud Porphyrium *de Abſt.* II, 40. καὶ πάλιν αὖ τὰ πλήθη etc. vbi male legitur αὐτὰ πλήθη. M.

b βαδίζωμεν ἐπὶ [τὸ] τέλος,] Sic mſſ. vulgo deeſt vox penultima.

c Ἑρμῆν τὸν λόγιον,] Vide Ger. Io. Voſſium de Idololatria II, 32.

d οὐδὲ Κλεισθένης,] Vulgo Κλη-δοσθένης. Reg. Κλειδοσθένης. At veram lectionem diſerte repraeſentat Harleian. eamque Paccius in ſuo codice reperit et reſtitutam voluit Heinſius Plutarchus in Vita Periclis pag 153. D. Κλεισθένης ἐξήλασε Πεισιστρατίδας

μιν ἀρχικὴν πιστευομένων [e] ἐν τοῖς Ἕλλησι) μήτε δι᾽ ἐξουσίας βιάσασθαι πρὸς τὰ κρείττω, (Ἡρακλέους γὰρ αὐτοῖς πρὸς τοῦτο ἔδει, ἢ Θησέως, ἢ τινος ἄλλου σωφρονιστοῦ ἰσχυροῦ) μήτε πεῖσαι λόγῳ, (ἀπειθὲς γὰρ χρῆμα ἐπιθυμία προσλαβοῦσα οἶστρον, καὶ προσελθοῦσα ἐγγύτατα μανίᾳ) [f] οὕτω δὴ ὁ Σωκράτης [g] τὸ μὲν ὑπεριδεῖν παντάπασι τῶν νεανίσκων καὶ τῶν μειρακίων [h]

qui apud Graecos imperarunt) neque vi eos ad officium cogere poſſet, (hoc enim vel Herculis fuiſſet, vel Theſei, aut ſi quis alius robuſtus fuit morum caſtigator) neque rationibus perſuadere, (quia nihil eſt, quod difficilius perſuaderi poteſt, quam libido, praeſertim ſi furiis quibuſdam agitata quam proxime ad furorem accedat) negligendos ſibi neque hos, neque illos putauit, aut

στρατίδας, καὶ κατέλυσε τὴν τυραννίδα γενναίως, καὶ νόμους ἔθετο, καὶ πολιτείαν ἄριστα κεκραμένην πρὸς ὁμόνοιαν καὶ σωτηρίαν κατέστησε. Vide ſis Herodot. V. 66. ſeqq. Eius meminerunt Ariſtoteles Polit. III. 2. Cicero in Bruto cap. VII. Plutarchus de Repugn. Stoic. p. 1033. Dion Chryſoſtomus Orat. XXII. p. 274. Themiſtius Orat. II. p. 31. XXIII. p. 287. Scholiaſtes in Ariſtophanis Nubes v. 37. aliique.

e τῶν δύναμιν ἀρχικὴν πιστευομένων] Ita vulgo, Reg. et Harl. τῶν [διὰ] δύναμιν. Forſan τῶνδε δύναμιν ἀρχικὴν πιστευομένων.

f καὶ προσελθοῦσα ἐγγύτατα μανίᾳ] Mallem προελθοῦσα, *progreſſa, profecta:* et, ἐγγύτατα μανίας. vt XIII, 4. ἐνόσει νόσον δεινὴν, καὶ ἐγγύτατα μανίας. et ſect. 7. τοὺς λογισμοὺς ἐπιταράττει ἐγγύτατα μανίας. XVI. 9. ἐγγύτατα μὲν τείνει μανίας. neque vnquam aliter loquitur in hac phraſi. M.

g [οὕτω] δὴ ὁ Σωκρατης] Legendum videtur οὗτος δὴ ὁ Σωκράτης.

Ibid. οὕτω δὴ ὁ Σωκράτης] *Daviſius* coniicit, οὗτος δή. Forte ex ſcripturae veſtigiis legendum, τοῦτο δείσας Σωκράτης, τὸ μεν etc. vide initium ſententiae, τοῦτό τοι δείσας καὶ Σωκράτης ἐκεῖνος etc. quae vox vltima reſpuit οὗτος in eadem periodo. vſitatiſſimum vero eſt poſt longam digreſſionem reſumere initium ſermonis. M.

h νεανίσκων καὶ τῶν μειρακίων] Obſerua diſcrimen inter has voces. νεανίσκος eſt *iuuenis*, qui et vocatur ὁ ἐραστής, *amator*, maior aetate: μειράκιον eſt *puer*, qui et τὰ παιδικὰ, et ὁ ἐρώμενος, *qui amatur*. vnde paullo ante Oppoſita vides ἀδίκων ΕΡΑΣΤΩΝ, et ΜΕΙΡΑΚΙΩΝ ἐξηπατημένων· vbi

οὐκ ἠνέσχετο, οὐδὲ πρὸς τὴν σωτηρίαν αὐτῶν ἐξέκαμεν, ξεῦρε δὲ μηχανὴν ἑκουσίου ἀγωγῆς τοιάνδε τινά.

β΄. Φράσω δὲ αὐτὴν κατὰ τοὺς τοῦ Φρυγὸς λόγους μῦθον πλάττων. Ποιμὴν ἀνὴρ καὶ μάγειρος [i] ἐβάδιζον

ut de ſalute eorum deſperandum eſſe; excogitauit ergo artem eiuſmodi, qua eorum animos duceret.

2. Quam vt commode oſtendere poſſim, Aeſopico more fabellam proponam. Paſtor quidam et lanio ſimul incedebant:

ραστῶν eſt idem, quod νεανίσκων. ic et Plutarchus Ἐρωτικῷ p. 754. D. εἰ δὲ ἄρχει βρέφους μὲν ἡ τίτθη, —ἘΡΑΣΤΗΣ δὲ ΜΕΙΡΑΚΙΟΥ etc. et Noſter XXVI, 8. Κρητικῷ ΜΕΙΡΑΚΙΩι αἰσχρὸν ἘΡΑΣΤΗΝ οὐκ εἶναι· Κρητικῷ ΝΕΑΝΙΣΚΩι αἰσχρὸν προσάψασθαι ΠΑΙΔΙΚΩΝ. quem locum ita vertit Cl. Interpres: IVVENI *Cretenſi turpe habetur non* AMARE: *iuueni Cretenſi turpe habetur amore pueri ſe inquinare.* Vide, quantum errauit Vir Summus non obſeruata hac Diſtinctione. Ita verti oportuit: PVERO *Cretenſi turpe habetur non* AMARI: *iuueni Cretenſi turpe habetur tangere puerum amatum.* Lyſias quidem, Orat. in *Simona*, ſemel confundit has voces, et appellat νεανίσκον, quem paſſim vocauerat μειράκιον. M.

Sectio β΄.

[i] Ποιμὴν ἀνὴρ καὶ μάγειρος] Μάγειρος lanium potius, quam coquum, hoc in loco ſignificat. Illius quidem poteſtatis mentionem non faciunt lexicographi, cuius eam ob cauſſam nonnulla proferam exempla. Plutarch. in Apophth. p. 175. D. Ὁ δὲ βοῦν ἰδὼν σφαττόμενον ὑπὸ [μαγείρου] καὶ πίπτοντα ταχέως. Artemidorus Oneirocr. lib. III. c. LVII. p. 187. Οἱ δὲ ἐν ἀγορᾷ [μάγειροι,] οἱ τὰ κρέα κατακόπτοντες καὶ πιπράσκοντες. Dion Chryſoſtomus Orat. IV. p. 66. Τοῦ γὰρ ποιμένος οὐκ ἄλλο τι ἔργον, ἢ πρόνοια καὶ σωτηρία καὶ φυλακὴ προβάτων, ὥστε κατακόπτειν (lege οὐχὶ κατακόπτειν) οὐ μὰ Δία καὶ σφάττειν καὶ δέρειν· καίτοι ἐνίοτε πολλὰ πρόβατα ἐλαύνει [μάγειρος] εἰς ὠνησάμενος, ἀλλὰ πλεῖστον διαφέρει [μαγειρικὴ] καὶ ποιμενική etc. Pari ratione locutus eſt Themiſtius Orat. XIII. p. 171. C.

Ibid. μάγειρος] Bene notat *Dauiſius*, vocem μάγειρος hic ſumi pro *lanio.* Exemplis ab eo adductis adde Syneſium *De Regno*, p. 4. μηδὲ πλῆθος προβάτων ποιεῖ ποιμένα, οὐ, μᾶλλον ἢ μάγειρον, ὃς ἐλαύνει κατακόψων αὐτά, καὶ ἐμφορηθησόμενός τε αὐτὸς, καὶ ἄλλοις δεῖπνον ἀποδωσόμενος. haec eſt deſcriptio *lanii*, prout patet ex iſtis κατακόψων et ἀποδωσόμενος, *occiſurus* et *vēnditurus*: vnde *lanius* in Gloſſario Latino-Graeco redditur κρεωπώλης· et in Graeco-Latino μαγειρεύω · eſt

lanio

ἄμφω κοινὴν ὁδόν· ἰδόντες δὲ ἐκ ποίμνης ἄρνα εὐτραφῆ πλανώμενον, ἀπολειφθέντα τῶν συννόμων, ὥσαντο ἐπ' αὐτὸν ἄμφω. Ἦν ἄρα τότε ὁμόφωνα καὶ τὰ θηρία τοῖς ἀνθρώποις. Ἐρωτᾷ ὁ ἀμνὸς, τίς ὢν ἑκάτερος ἐθέλει αὐτὸν μεταχειρίσασθαι καὶ ἄγειν. Ὡς δὲ ἐπύθετο τἀληθῆ αὐτὰ καὶ τὴν ἀμφοῖν τέχνην [k], φέρων ἑαυτὸν ἐπιτρέπει τῷ ποιμένι· λέγων πρὸς τὸν μάγειρον [l]. Σὺ μὲν γὰρ δήμιός τις εἶ καὶ μιαιφόνος τῆς ἀρνῶν ποίμνης, τȣ́τῳ δὲ ἐξαρκέσει ἂν καλῶς τὰ ἡμέτερα ἔθη [m]. Εἴκαζε, εἰ βȣ́λει, κατὰ τὸν μῦθον, τȣ̀ς μὲν

bant: inter eundum euenit, vt agnum pinguiſſimum ſeorſim a grege ſuo viderent aberrare: accurrit vterque. Agnus ergo, vt ſciret, cui ſe committeret, (nam tum temporis humano more bruta loquebantur) quis vterque eorum eſſet, exquirit. Vbi, quod res erat, cognouit, artemque vtriuſque ſatis percepit, paſtori ſe tradit: lanioni contra, Tu, inquit, carnifex es, gregisque noſtri crudelis mactator; huic vero gens non inuiſa ſumus. Confer, ſi placet, ex praeſcripto huius fabulae amatores illos cum

lanio. hac voce vtuntur οἱ LXX *Thren.* II, 21. ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς σȣ ἐμαγείρευσας, ȣ̓κ ἐφείσω· *laniaſti*, iugulaſti. M.

k ἐπύθετο τἀληθῆ αὐτὰ τὴν ἀμφοῖν τέχνην,] Vulgo τἀληθῆ αὐτὰ [καὶ] τὴν ἀμφοῖν τέχνην. Contra quam iubent mſſ. Addidiſſe videntur coniunctionem, vt constructioni facerent ſatis. Ea vero ſalua fit, ſi τἀληθῆ ſic capias, quaſi noſter ſcripſerat κατὰ τἀληθῆ αὐτά. Haec enim praepoſitio paſſim ſubintelligitur.

l λέγων πρὸς τὸν μάγειρον,] Hae voces in Reg. et Harleian. non leguntur, et forte Maximo ſubduntur, licet faciliorem reddant orationem. Poſſunt certe ſubaudiri, nec ſcriptoribus eſt inuſitatum ſimilia lectoribus ſupplenda relinquere. Vide I. Fr. Gronouium ad Senecae de Benef. VII. 30. Eas tamen in ſua verſione Paccius expreſſit; inque ſuo libro, ſi bona fide rem geſſit, H. Stephanus inuenit.

m τȣ́τῳ δὲ [ἐξαρκέσει ἂν] καλῶς τὰ ἡμέτερα ἔθη.] Heinſius reponit, τȣ́τῳ δὲ ἐξαρέσειε καλῶς τὰ ἡμέτερα ἔθνη, ſic gregem vocari ſtatuens. Mihi non placet emendatio. Vulgo dant τȣ́τῳ δὲ ἐξαρκέσειεν. At codices ἐξαρκέσειαν. Lego: τȣ́τῳ δὲ [ἐξαρκέσει ἂν] καλῶς τὰ ἡμέτερα [ἔρια.] *Huic vero abunde ſufficiet lana noſtra.* Poſſis etiam paullo propius, τὰ ἡμέτερα [λήνη.]

ἐραςὰς ἐκείνους μαγείροις πολλοῖς, τὸν δὲ Σωκράτην ποιμένι ἑνὶ, τὰ δὲ μειράκια τὰ Ἀττικὰ θρέμμασι πλανωμένοις, ὁμοφώνοις ἀληθῶς, οὐ κατὰ τὴν ἐν τοῖς μύθοις ἐξουσίαν. Τί ἂν οὖν δράσαι ὁ ποιμὴν οὗτος ὁρῶν τοὺς δημίους τῆς τῶν μειρακίων ὥρας ἐφιεμένους, καὶ δρόμῳ ἐπ' αὐτὴν ὠθουμένους; ἆρα ἀνέξεται, καὶ τὴν ἡσυχίαν ἄγων στήσεται; οὕτω μὲν εἴη ἂν μιαιφονώτερος αὐτῶν τῶν δημίων. Οὐκοῦν θεύσεται, καὶ κοινωνήσει τοῦ δρόμου, καὶ διώξεται σὺν αὐτοῖς, οὐκ ἐπὶ τῇ ἴσῃ. Καί τις ἰδὼν τῶν ἀπείρων τῆς τέχνης καὶ τῆς αἰτίας τοῦ δρόμου, αὐτὸ ἐκεῖνο οἰήσεται, ἐπ' ὀλέθρῳ καὶ τοῦτον θεῖν· ἐὰν δὲ ἀναμείνῃ τὸ τέλος, ἐπαινέσεται τὸν δρό-

cum multis lanionibus; Socratem cum paſtore vno; adoleſcentulos Atticos cum pecoribus, quae a grege ſuo aberrant; nam et hi eodem more inter ſe loquuntur, reuera tamen, neque pro fabularum licentia. Quid ergo facturus eſt, cum carnifices hos formae inſidiari adoleſcentulorum videbit hic paſtor, magnoque impetu accurrere? permittet hoc, tacituſque adſtabit? ita ipſis crudelior tortoribus eſſet. Imo curret, vt illi; inſequetur eodem modo, ſed alio fine. Et tamen imperitus aliquis, qui artem, quam vterque profitetur, ignorat, aut qui cauſam currendi neſcit, currere vtrumque in perniciem putabit agni, donec finem videbit; tum enim curſum laudabit, imitari cona-

νη.] de qua voce cl. Stanleius ad Aeſchyli Eumen. v. 45. ſed ποιητικωτέρα videtur, et nimis obſoleta.

Ibid. τούτῳ δὲ ἐξαρκέσειεν καλῶς τὰ ἡμέτερα ἔθη] Ita erat in priori editione. Vnde conieceram: ἐξαρκέσει, ἂν καλῶς τὰ ἡμέτερα ἔχῃ· *huic vero ſufficiet, ſi res noſtrae proſperae ſint.* quod tamen non ſatisfacit. Cl. Editor legit, τὰ ἡμέτερα ἔρια.* quod et mihi olim in mentem venerat. ſed deleui, quia vox γάλα, *lac*, deeſſe videbatur. *lac* enim, aeque ac *lana*, fructus erat, quem ex Ouibus percipiebant Veteres; vide Epictetum Enchirid. c. LXIX. Et fieri poteſt, vt vox γάλα deliteat ſub aduerbio καλῶς. certe ſenſus debuit eſſe: *Huic vero ſufficient lac et vellera noſtra.* Paullo ante: τάληθῆ αὐτὰ καὶ τὴν ἀμφοῖν τέχνην omitti poteſt Coniunctio, v τέχνην ſit Appoſitiuum. Noſte ſaepe ita ſcribit. Et Codice eam omittunt. M.

11 πάντ

μον, καὶ μιμήσεται τὴν σπουδὴν, καὶ θαυμάσει τὸν θηρευτὴν, καὶ μακαρίσει τὴν ἄγραν. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Σωκράτης ἐρᾷν ἔλεγε, καὶ πάντων ἐρᾷν [n]· καὶ ἐκοινώνει τοῦ δρόμου, καὶ ἐδίωκε τοὺς καλοὺς, καὶ τοὺς συνεραστὰς ἔφθασε, καὶ τοὺς δημίους ὑπετέμνετο. Καὶ γὰρ ἦν αὐτῶν καὶ πονεῖν ἱκανώτερος, καὶ ἐρᾷν δεινότερος [o], καὶ λαμβάνειν εὐστοχώτερος· καὶ πάνυ εἰκότως. Τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις ὁ ἔρως ἦν ὄνομα ἐπιθυμίας ἐν ἡδοναῖς πλανώμενον, ἀρχὴ δὲ αὐτοῦ ἄνθος σώματος ἐρχόμενον εἰς ὀφθαλμοὺς, καὶ δι' αὐτῶν ἐπὶ τὴν ψυχὴν ῥέον· ὁδοὶ γὰρ κάλλους οἱ ὀφθαλμοί· τῷ δὲ Σωκράτει ὁ ἔρως ἦν κατὰ μὲν τὴν σπουδὴν τοῖς ἄλλοις ὅμοιος, κατὰ δὲ τὴν ἐπιθυμίαν διαφέρων, κατὰ δὲ τὴν ἡδονὴν σωφρονέστερος, κατὰ δὲ τὴν ἀρετὴν εὐστοχώτερος, ἀρχὴ δὲ αὐτοῦ ψυχῆς ἄνθος [p] ἐν σώματι διαφαινόμενον. Οἷον εἰ

conabitur diligentiam, mirabitur hunc venatorem, beatam iudicabit ipſam praedam. Quare amare ſe profitebatur Socrates, et amare quidem omnes; currebat etiam cum aliis, ſequebatur formoſos, riuales ſuos praeuertebat, omneſque carnificum praecidebat conatus. Nam et laboris erat patientior, et amoris peritior, et ad capiendum dexterior: nec ſine cauſa. Aliis enim amor libidinis nomen erat, quod in mediis ſine certa ſede errat voluptatibus, cuius fons et origo eſt flos corporis, qui oculos intrat, ex oculis in animam dilabitur; prima enim via, qua pulchritudo ſeſe inſinuat, ſunt oculi: at vero amor Socratis diligentia ſtudioque conſequendi ſimilis erat reliquis, libidine differebat; ſi voluptatem ſpectes, temperantior; ſi virtutem, ſolertior; cuius fons et origo erat pulchritudo animi, quae e corpore elucebat. Vt ſi pulchrum

n πάντων ἐρᾷν,] Vide ſupra Diſſert. XXIV. 4, 9.

Ibid. ἐρᾷν ἔλεγε, καὶ πάντων ἐρᾷν,] Non *omnes*, ſed *pulchros omnes*, vt recte dicitur XXIV, 9. Haec igitur non videntur eſſe integra. M.

o καὶ ἐρᾷν δεινότερος] Mallem θηρᾷν, *venari*. in hac enim praecipue verſatur huius loci metaphora. vide, quae praecedunt. Paullo poſt diſtingue: ῥέον· ὁδοὶ γὰρ etc. M.

p ψυχῆς ἄνθος] Socrates apud Lucianum Vit. Auct. tom. I. p. 379. Οὐ τῶν σωμάτων ἐραστὴς εἰμὶ,

ξυνείης [q] ποταμοῦ κάλλος λειμῶνι ἐπιῤῥέον, καλὰ μὲν τὰ ὑπ᾽ αὐτῷ ἄνθη, λαμπρυνόμενα δὲ ὑπὸ τοῦ ὕδατος πρὸς τὴν ὄψιν· τοῦτο δύναται καὶ ψυχῆς ἄνθος ἐμπεφυτευμένον σώματι καλῷ, ἐκλαμπρύνεται ὑπ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἐκλάμπει, καὶ διαφαίνεται. Καὶ ἔστι σωμάτων ὥρα οὐδὲν ἄλλο, ἢ μελλούσης ἀρετῆς ἄνθος, καὶ οἱονεὶ προοίμιον κάλλους ὡραιοτέρου. Ὥσπερ γὰρ τοῦ Ἡλίου προανίσχει τις αὐγὴ ὑπὲρ ἄκρων ὀρῶν, ἀγαπητὸν ὀφθαλμοῖς θέαμα διὰ τὴν προσδοκίαν τοῦ μέλλοντος· οὕτω καὶ τῆς λαμπρᾶς ψυχῆς προανίσχει τις ὥρα ὑπὲρ ἄκρων τῶν σωμάτων, ἀγαπητὸν φιλοσόφοις θέαμα διὰ τὴν προσδοκίαν τοῦ μέλλοντος.

pulchrum cogites fluuium, qui pratulum irrigat; flores enim quamuis pulchri ſint, qui ſub aqua ſunt, pulchriores tamen aquae cauſa videntur: idem poteſt flos animae pulchro innatus corpori; illuſtratur ab eo, elucet, ſplendorem ſuum transfundit. Vt nihil aliud ſit pulchritudo corporis, quam futurae flos virtutis, et maioris quaſi pulchritudinis praeludium. Sicut enim ſolis exortum fulgor quidam in ſummitate montium praecedit, quo vehementer delectantur oculi, quia aliud exſpectant; ita animae ſplendorem ſplendor aliquis in extremis corporis partibus praecedit, quo plurimum delectantur philoſophi, quia aliud mox venturum vident.

3. Nam

εἰμὶ, τὴν ψυχὴν δὲ ἡγοῦμαι καλήν. Vide ſis et Xenophontem Memor. lib. IV. cap. 1. 2. Hunc amorem Coeleſtis Veneris, illum vero priorem vulgaris famulum cenſebant. Himerius apud Photium Cod. CCXLIII. pag. 2032. Πανδήμῳ δ᾽ Ἀφροδίτῃ πρὸς τὴν Οὐρανίαν οὐδὲν κοινόν. ἡ μὲν γὰρ βεβήλους, καὶ οὐ καθαροὺς τὴν φύσιν, γεννᾷ τοὺς ἔρωτας· τῇ δὲ χρυσοῖ μὲν οἱ παῖδες, χρυσᾶ δὲ τὰ τούτων καὶ βέλη· σκοποὶ δὲ αὐτοῖς ψυχαὶ νεοτελεῖς καὶ ἀκήρατοι. Quae, ex Platonis Sympoſ. p. 318. ſunt adumbrata. Hic amor ad iuuenes ſolos ferebatur, vt eos meliores redderet. Protogenes apud Plutarchum Ἐρωτ. pag. 751. A. Ἔρως ὁ γνήσιος ὁ παιδικός ἐστιν — Αὐτὸν ὄψει — περὶ θήραν νέων ὀξὺ μάλα καὶ γενναῖον, ἐγκελευόμενον πρὸς ἀρετὴν τοῖς ἀξίοις ἐπιμελείας. Aſt ἐπιτήδεια εἰς προσδοκίαν ἀρετῆς τὰ κάλλιστα, prout noſter §. 3. loquitur. Vide tamen Ciceronem Tuſc. IV. 33, 34.

q Οἷον εἰ ξυνείης etc.] Vel ξυνίης. Diſſ. XXXII, 4. οἷον εἰ ξυνίης

γ. Ἀλλὰ Θετταλὸς μὲν ἀγαπήσει πωλίον [r], καὶ Αἰγύπτιος πόρτιν, καὶ Σπαρτιάτης σκύλακα· Φιλάνθρωπος δ' ἀνὴρ καὶ Φιλοθρέμμων τοῦ ζώου τούτου, οὐ κατὰ γεωργὸν Αἰγύπτιον, οὐδὲ κατὰ ἱππικὸν Θετταλὸν, οὐδὲ κατὰ κυνηγέτην Λακωνικόν. Τούτοις μὲν γὰρ ἡ θεραπεία, προοίμιά γε τοῖς ζώοις πονοῦσα [s]· ὁ δὲ ἐραστὴς ὁ Φιλάνθρωπος θεραπεύει τὰ παιδικὰ ἐπὶ κοινωνίᾳ τῆς ἀρετῆς, θεραπεύει δὲ ἐπιλεξάμενος τὰ ἐπιτηδειότατα, ἐπιτήδεια δὲ [t] εἰς προσδοκίαν ἀρετῆς τὰ κάλλιστα. Τὸ δὲ κάλλος, τὸ αὐτὸ ὂν, ἀλλοιότερον μὲν φαίνεται

3. Nam ſi Theſſalus equi pullum, Aegyptius vitulum, Spartiata catulum amat; cur qui hominem amat, qui hoc animal deperit, ab Aegyptio agricola, aut equite Theſſalo, aut venatore Laconico ſuperabitur? Longe enim alia illorum cultura eſt, quae ad laborem tantum animalia illa praeparat, quibus poſtea vtatur: cum amator hominis, qui adoleſcentem colit, nihil aliud, quam communionem virtutis habeat propoſitam; quod vt fieri poſſit, eligit ex omnibus maxime idoneos; idonei maxime ad virtutem conſequendam ſunt, qui maxime ſunt pulchri. Iam pulchritudo cum ſit eadem, alia tamen videtur

oculis

ξυνίῃς παναρμόνιόν τι ὄργανον etc. XV, 5. οἷον εἰ ξυνίῃ τις ὁλκάδα etc. M.

Sectio γ'.

r ἀγαπήσει πωλίον,] Sic Reg. non πῶλον, vt vulgo.

s Τούτοις μὲν γὰρ ἡ θεραπεία, προοίμιά γε τοῖς ζώοις πονοῦσα·] Locus eſt corruptus. Heinſius emendat: Τούτοις μὲν γὰρ ἄλλη θεραπεία, προοίμια τοῖς ζώοις πόνου οὖσα. Infeliciter, vt opinor; licet id in interpretando ſit ſecutus. Paccius vertit: *Horum namque obſequium, et prouidentiae cura, alumnos ſuos ducit ad laborem.* In Reg. eſt θεραπεία πρόμνα τε, literis οι ſuprascriptis. Harleian. πρόμνα τε τοῖς ζώοις ποιοῦσα. Forſan reponendum Τούτοις μὲν γὰρ ἡ θεραπεία προμνᾶται τοῖς ζώοις πόνους. *His enim animalibus cultura labores conciliat;* hoc eſt, beſtias, quas memorauit, curant, vt eorum laboribus vel ad vtilitates ſuas, vel ad voluptates vtantur. Vide Budaeum Comm. L. G. p. 740.

t ἐπιτήδεια δὲ] Praecedit ἐπιτηδειότατα. vnde accuratius foret: ἐπιτηδειότατα δὲ εἰς προσδοκίαν etc. aliter non ſatis probabit, quod propoſuerat. ſic Diſſert. XXXVIII. οὐκοῦν εἴπερ ἔχει τὰ ἀγαθὰ, τὰ τελεώτατα ἔχει· τελεώτατον δὲ ἡ ἀρετή· δίδωσι τοίνυν ὃ ἔχει. de *Deo* loquitur. M.

u [ἀλλοίως

μοχθηροῖς ὀφθαλμοῖς, ἀλλοιότερον δὲ ἐρασταῖς νομίμοις· καὶ γὰρ τὸ ξίφος, τὸ αὐτὸ ὄν, ἀλλοιότερον μὲν φαίνεται τῷ ἀριστεῖ, ἀλλοιότερον δὲ τῷ δημίῳ· καὶ τὴν Πηνελόπην ἀλλοίως μὲν Ὀδυσσεὺς ὁρᾷ, ἀλλοίως δὲ ὁ Εὐρύμαχος [u]· καὶ τὸν ἥλιον ἄλλως μὲν ὁρᾷ Πυθαγόρας, ἄλλως δὲ Ἀναξαγόρας, Πυθαγόρας μὲν ὡς θεὸν [x], Ἀναξαγόρας δὲ ὡς λίθον [y]· καὶ τὴν ἀρετὴν ἄλλως μὲν διώκει Σωκράτης, ἄλλως δὲ Ἐπίκουρος, Σωκράτης μὲν ὡς εὐδαιμονίας ἐραστὴς, Ἐπίκουρος δὲ ἡδονῆς. Οὕτω καὶ καλὸν σῶμα ἄλλως μὲν διώκει Σωκράτης, ἄλλως δὲ Κλεισθένης [z]· Σωκράτης μὲν ὡς ἀρετῆς ἐραστὴς, Κλεισθένης δὲ ὡς ἡδονῆς.

oculis improbis, alia legitimis amatoribus: ſicut enſis cum idem ſit, alius tamen videtur viro forti, alius carnifici: ſicut Penelopen aliter Vlyſſes videt, aliter Eurymachus: ſicut ſolem aliter videt Pythagoras, aliter Anaxagoras; Pythagoras vt Deum, Anaxagoras vt lapidem: ſicut virtutem aliter ſequitur Socrates, aliter Epicurus; Socrates enim beatitudinem amat, voluptatem Epicurus. Eodem modo pulchrum corpus aliter ſequitur Socrates, aliter Cliſthenes; Socrates enim vt virtutis, vt voluptatis amator Cliſthenes.

4. Cum

u [ἀλλοίως μὲν] Ὀδυσσεὺς ὁρᾷ, [ἀλλοίως δὲ] ὁ Εὐρύμαχος·] Vulgo [ἄλλως] Ὀδυσσεὺς ὁρᾷ, [ἄλλως] ὁ Εὐρύμαχος. Nos Reg. et Harl. lectionis, quam dedimus, habemus auctores.

x Πυθαγόρας μὲν ὡς θεὸν,] Vide Diogenem Laërtium viii. 27.

y Ἀναξαγόρας δὲ ὡς λίθον·] Origenes Philoſ. cap. VIII. Anaxagoras dixit, ἥλιον, καὶ σελήνην, καὶ πάντα τὰ ἄστρα λίθους εἶναι ἐμπύρους. Praeter eos, quos laudauit Menagius ad Laërtii II. 8, 10. vide Platonem de Legg. lib. X. §. 3. Plutarchum de Superſtit. p. 169. E. Harpocrationem et Suidam in Ἀναξαγόρας, denique ſcholiaſtas ad Apollonii Rhodii I. 498. et ad Euripidis Oreſten v. 980. Huc reſpicit etiam Lucianus in Icaromenippo tom. II. p. 202.

z ἄλλως δὲ Κλεισθένης·] Caue legislatorem intelligas, de quo ſupra §. 1. Mollis enim et impudicus iſte nebulo denotatur, quem ſale defricabant Ariſtophanes aliique comici. Vide ſcholiaſten ad Nubes v. 304. Ranas v. 48. et Suidam.

Sectio

δʹ. Ὁπόταν τοίνυν ἀκούσῃς ἐρῶντα μὲν τὸν Φιλόσοφον, ἐρῶντα δὲ καὶ τὸν μοχθηρὸν ἄνδρα, μὴ προσείπῃς τὸ γιγνόμενον ὀνόματι ἑνί. Ὁ μὲν ἐφ' ἡδονὴν οἰστρεῖ, ὁ δὲ κάλλους ἐρᾷ· ὁ μὲν ἄκων νοσεῖ, ὁ δὲ ἑκὼν ἐρᾷ· ὁ μὲν ἐπ' ἀγαθῷ ἐρᾷ τοῦ ἐρωμένου, ὁ δὲ ἐπ' ὀλέθρῳ ἀμφοῖν· ἐκείνου τοῦ ἔρωτος ἀρετὴ ἔργον, τοῦδε τοῦ ἔρωτος ἔργον ὕβρις· ἐκείνου τοῦ ἔρωτος φιλία τέλος, τούτου τοῦ ἔρωτος ἔχθρα τέλος· ἄμισθος ὁ ἔρως ἐκεῖνος, μισθοφόρος ὁ ἔρως οὗτος· ἐκεῖνος ὁ ἔρως ἐπαινετὸς, ἐπονείδιστος οὗτος· ἐκεῖνος Ἑλληνικὸς, βαρβαρικὸς οὗτος· ἐκεῖνος ἄῤῥην, ἁπαλὸς οὗτος· ἐκεῖνος ἑστὼς, πτηνὸς οὗτος, ἀβέβαιος. Ἐκεῖνον τὸν ἔρωτα ἐρῶν ἀνὴρ, φίλος Θεῷ, φίλος νόμῳ, μεστὸς αἰδοῦς, μεστὸς παῤῥησίας· ἐκεῖνος καὶ μεθ' ἡμέραν τὸν ἐρώμενον περιέπει καὶ ἀγάλλεται τῷ ἔρωτι, καὶ ἐν γυμνασίῳ συμπλέκεται, καὶ ἐν δρόμῳ συνθεῖ, καὶ ἐν θήρᾳ συγκυνηγετεῖ, καὶ ἐν πολέμῳ συναριστεύει, καὶ ἐν εὐτυχίαις συνευτυχεῖ [a], καὶ ἀποθα-

4. Cum ergo audies amare philoſophum, audies amare hominem improbum; caue vtrumque, eodem dicas nomine. Quia alter in libidinem fertur, alter pulchritudinem amat; alter inuitus aeger eſt, alter amat libenter; alter bona illius ſpectat, quem amat; alter cum pernicie amat vtriuſque; illius amoris virtus, huius opus eſt voluptas; illius amoris finis eſt amicitia, huius ſimultas; ille amor gratuitus, hic mercenarius eſt; ille encomio, hic vituperio dignus eſt; ille Graecus, hic Barbarus eſt; ille virilis, hic effoeminatus eſt; ille ſtat, hic volat, nec vnquam diuturnus eſt. Qui illo amore captus eſt, Deo carus, carus legi, plenus pudoris, plenus libertatis eſt; ille etiam interdiu amaſium complectitur, et ſe oblectat, cum eo in gymnaſio luctatur, in ſtadio currit, in venatione laboris comitem, in bello virtutis ſocium ſe praebet; ſi felix ſit, felicitatis conſors eſt; ſi moriendum eſt, vna moritur;

Sectio δʹ.

a καὶ ἐν εὐτυχίαις συνευτυχεῖ·] Nihil in hoc eximii: nam et *improbi amatores* idem faciunt. vnde legendum arbitror, καὶ ἐν ἀτυχίαις συνατυχεῖ· *et in infortuniis vna cum eo infortunatus eſt.* caetera enim exempla petuntur

νόντι συναποθνήσκει· καὶ οὐδὲν αὐτῷ δεῖ πρὸς τὴν συνουσίαν οὐ νυκτὸς, οὐκ ἐρημίας. Ὁ δὲ ἕτερος ἐραστὴς θεοῖς μὲν ἐχθρὸς, πλημμελὴς γάρ· ἐχθρὸς δὲ καὶ νόμῳ, παράνομος γάρ· ἀθαρσὴς, δύσελπις, αἰδοῦς ἄπορος, ἐρημίᾳ φίλος, καὶ νυκτὶ, καὶ φωλεοῖς· μηδαμοῦ ἂν ἐθέλων ὀφθῆναι συνδιημερεύων τοῖς παιδικοῖς, φεύγων ἥλιον, διώκων νύκτα καὶ ὁμίχλην,

Ποιμέσιν οὔ τι φίλην,

κλέπτῃ δέ τ' ἀγαθήν [b]. Ὁ μὲν ποιμένι ἔοικεν [c], ὁ δὲ κλέπτῃ ἔοικεν, καὶ λανθάνειν εὔχεται· οἶδε γὰρ τὸ κακὸν, ὃ δρᾷ, ἀλλὰ εἰδὼς ὑφ' ἡδονῆς ἕλκεται. Καὶ γὰρ ἐν τοῖς εὐκάρποις φυτοῖς [d] ὁ μὲν γεωργὸς τημελῶς πρόσεισιν, ὁ δὲ κλέπτης ἐμπεσὼν δρέπει καὶ λυμαίνεται καὶ σπαράττει.

moritur; denique ad congreſſum nec nocte opus habet, nec ſolitudine. Alter contra diis inimicus, libenter enim peccat; inimicus legis, legem enim tranſgreditur; diffidens, exſpes, impudens, ſolitudinem, noctem, loca tenebroſa captat; nunquam luce palam cum amaſio verſari audet, ſolem fugit, noctem ſequitur et caliginem,

Quam non paſtor amat,

ſed fur diligit. Alter enim paſtori, alter furi ſimilis eſt, amat enim latebras: malum namque, quod agit, non neſcit; et cum non neſciat, tamen a voluptate trahitur. Sic ad fructiferas arbores caute accedit agricola; fur violenter carpit, laeditque plantas, ac frangit.

5. Si

tuntur a rebus, quae *laborem* et *moleſtiam* habent; *gymnaſium, curſus, venatio, bellum;* denique, *mors.* M.

b Ποιμέσιν οὔ τι φίλην, κλέπτῃ δέ [τ'] ἀγαθήν.] Vulgo κλέπτῃ δὲ ἀγαθήν. A nobis autem ſtat Harleian. Reſpicit noſter ad Homericos hoſce:

Κατέχευεν ὀμίχλην
Ποιμέσιν οὔ τι φίλην, κλέπτῃ δέ
[τε] νυκτὸς ἀμείνω.

Exſtant Iliad. Γ'. 10.

c ὁ μὲν ποιμένι ἔοικεν, ὁ δὲ κλέπτῃ ἔοικεν,] Nonne Euangeliſtae ſcrinia compilauit? vide D. Iohannem X, 1. 2. etc. M.

d ἐν τοῖς εὐκάρποις φυτοῖς] Scribo ἐγκάρποις, *fructiferis:* vt mox: Καλὸν σῶμα ὁρᾷς ἀνθοῦν καὶ ἔγκαρπον. quae his reſpondent. vide XXVII. ad finem. M.

Sectio

έ. Καλὸν σῶμα ὁρᾷς ἀνθȣ̃ν καὶ ἔγκαρπον, μὴ χράνῃς, μὴ μιάνῃς, μὴ προσάψῃ τȣ̃ ἄνθȣς· ἐπαίνεσον, ὡς ὁδοιπόρος φυτόν ποτε·

Τοῖον Ἀπόλλωνος παρὰ βωμῷ [e].

Φοίνικος νέον ἔρνος ἀνερχόμενον ἐνόησα.

Φεῖσαι τȣ̃ φυτȣ̃ τȣ̃ Ἀπόλλωνος [f] καὶ τȣ̃ Διὸς, ἀνάμεινον τȣ̀ς καρπȣ̀ς, καὶ ἐρασθήσῃ δικαιότερον. Οὐ χαλεπὸν τὸ ἔργον· ȣ̓ γὰρ Σωκράτȣς μόνον, ȣ̓δὲ φιλοσόφȣ μόνον. Ἤδη καὶ Σπαρτιάτης ἀνὴρ [g] ȣ̓κ ἐν Λυκείῳ τραφεὶς, ȣ̓δὲ ἐν Ἀκαδημίᾳ γυμνασάμενος [h], ȣ̓δὲ ἐν φιλοσοφίᾳ πεπαιδευμένος, ἐντυχὼν μειρακίῳ βαρβαρικῷ μὲν,. ἀλλ' ἄκρως καλῷ καὶ ἀνθȣ̃ντι ἄρτι, ἠράσθη μὲν αὐτȣ̃· πῶς δ' ȣ̓κ ἔμελλεν· ἀλλ' ȣ̓ περαιτέρω τῶν ὀφθαλμῶν. Ἐπαινῶ τῆς ἀριστείας τὸν Ἀγησίλαον

5. Si pulchri corporis florem fructumque videas, caue polluas, caue temeres, caue florem tangas: lauda potius, vt viator plantam ſolet:

Sic propter Apollinis aram

Germen adhuc tenerae conſpexi ſurgere palmae.

Parce Apollinis Iouiſque plantae, exſpecta fructus, rectius amabis. Non admodum moleſtum hoc eſt; nec enim Socrates tantum hoc potuit, nec ſolius eſt philoſophi. Scimus Spartiatam quendam, qui nec in Lyceo enutritus, nec in Academia inſtitutus, nec in philoſophia eruditus eſſet, occurriſſe adoleſcentulo, quamuis barbaro, tamen formoſo admodum, et qui in ipſo aetatis flore eſſet; quem amauit quidem: quidni enim amaret? nunquam tamen vltra oculos et adſpectum quicquam eius delibauit. Ego pluris

Sectio ε.

e Τοῖον Ἀπόλλωνος παρὰ βωμῷ] Odyſſ. Ζ'. 162.

f τȣ̃ φυτȣ̃ [τȣ̃] Ἀπόλλωνος] Vulgo deeſt vox penultima, quam nos ex Reg. et Harleian. adiecimus.

g Σπαρτιάτης ἀνὴρ] Ageſilaum dicit, qui cum Megabaten Spithridatae filium deperiret, et eum vellet adoleſcens oſculari, totis viribus repugnauit. Vide Xenophontis Ageſ. cap. V, 4. 5. Plutarchum de Aud. Poët. pag. 31. C. et Cedrenum pag. 204. D.

h ἐν Ἀκαδημίᾳ γυμνασάμενος] Puto Auctorem ſcripſiſſe γεγυμνασμένος, Paſſiue, vt τραφεὶς et πεπαιδευμένος. M.

i ἢ τὸν

μᾶλλον, ἢ τὸν Λεωνίδην μαχίμ i. ἀμαχώτερος γὰρ ὁ ἔρως ἦν τοῦ βαρβάρου, κα .ὰ τοῦ ἔρωτος βλήματα τιτρώσκει μᾶλλον, ἢ Καδούσια, ἢ τὰ Μηδικά. Τοιγαροῦν ὁ Ξέρξης ν ἐπέβη Λεωνίδου κειμένου, καὶ παρῆλθεν ἔσω Πυ ν· Ἀγησιλάῳ δὲ μέχρι τῶν ὀφθαλμῶν προσελθὼν ὁ ἔρως, ἐνταῦθα ἔστη ἐπὶ θύραις τῆς ψυχῆς· μεῖζον τὸ ἔργον. Δίδωμι τὰ ἀριστεῖα. Ταῦτα δρῶντα ἐπαινῶ τὸν Ἀγησίλαον μᾶλλον, ἢ Τισσαφέρνην διώκοντα, ἢ Θηβαίων κρατοῦντα, ἢ τὰς μάστιγας καρτεροῦντα· ἐκεῖνα μὲν γὰρ ἦν τῆς τῶν σωμάτων τροφῆς καὶ παιδαγωγίας, ταῦτα δὲ ἔργα ψυχῆς τῷ ὄντι ἠσκημένης καὶ μεμαστιγωμένης.

ris hanc Ageſilai fortitudinem facio, quam quae in bello praeclare geſſit Leonides: magis namque inexpugnabilis amor erat barbari illius; tum amoris tela magis penetrant, quam Cadusia, aut Medica. Quare Xerxes mortuum calcauit Leonidem, Pylaſque ingreſſus eſt: at Ageſilao cum ad oculos tantum vſque proceſſiſſet amor, in ipſis animi foribus haeſit ac remanſit; quod maioris virtutis eſt. Ego certe illi praemium trado. Ego hoc in rebus Ageſilai magis laudo, quam cum Tiſſaphernem inſequitur, Thebanos ſuperat, flagra perfert: illa namque ad corporis educationem inſtitutionemque pertinebant; haec contra vere exercitati animi, multiſque flagris ſubacti, ſigna fuerunt.

DISSERT.

i ἢ τὸν Λεωνίδην μαχίμων.] Quid velit vox vltima, ignoro. vertitur: *quam quae in bello praeclare geſſit Leonides.* ſaltem hoc debuit fuiſſe τῶν μαχίμων. ſed et ſic, exemplum deſidero huiuſce vocis μάχιμα, vel τὰ μάχιμα, pro, *res in bello geſtae.* Sequitur: ἀμαχώτερος γὰρ ὁ ἔρως ἦν τοῦ βαρβάρου· Conſtructionis et vocum ambiguitas Viro Summo impoſuit, qui vertit: *magis namque inexpugnabilis amor erat barbari illius.* ita debuit: *Amor enim victu difficilior erat, quam* (Xerxes) *ille barbarus.* Ἔρως eſt *Deus* Amor; vnde *telorum eius* mentio, ſtatim: et per τοῦ βαρβάρου vult *regem Perſarum,* (non *puerum* iſtum *barbarum,* cuius paullo ante facta mentio) qui ὁ Βάρβαρος a Graecis ſcriptoribus centies vocatur. vide Aelianum V. H. II, 13. M.

Sectio

ΛΟΓΟΣ κϛ΄.

Ἔτι περὶ τῆς Σωκράτους ἐρωτικῆς.

Σμερδίης Θρᾴξ ὑπὸ Ἑλλήνων ἁλοὺς; μειράκιον βασιλικὸν [a], ὀφθῆναι γαῦρον, ἐκομίσθη δῶρον τυράννῳ Ἴωνι, Πολυκράτει τῷ Σαμίῳ. Ὁ δὲ ἥσθη τῷ δώρῳ, καὶ ἐρᾷ Πολυκράτης Σμερδίου, καὶ αὐτῷ συνερᾷ ὁ Τήϊος ποιητὴς Ἀνακρέων. Καὶ Σμερδίης παρὰ μὲν Πολυκράτους ἔλαβε χρυσὸν καὶ ἄργυρον, καὶ ὅσα εἰκὸς ἦν μειράκιον καλὸν παρὰ τυράννου ἐρῶντος· παρὰ δὲ Ἀνακρέοντος ᾠδὰς καὶ ἐπαίνους, καὶ ὅσα εἰκὸς ἦν παρὰ ποιητοῦ ἐραστοῦ. Εἰ δή τις παραβάλλοι ἔρωτα ἔρωτι, τυραννικὸν ποιητικῷ· πότερος ἂν αὐτοῖν φανείη ἐνθεώτερος, καὶ οὐράνιος, καὶ ἄξιος Ἀφροδίτης ἐπονομάζεσθαι, καὶ ἔργον εἶναι θεοῦ [b]; Ἐγὼ μὲν οἶμαι κρατεῖν ἂν

DISSERT. XXVI.

De eadem Socratis amatoria.

Smerdies, natione Thrax, formae elegantiſſimae planeque regiae puer, dono a Graecis quibuſdam regi Ionico, Polycrati nimirum Samio, donatus eſt. Quo munere in tantum rex delectatus eſt, vt puerum vehementer amaret; in quo riualem habuit poëtam Teïum, Anacreontem. Et a Polycrate quidem aurum argentumque dono accepit Smerdies, aliaque eiuſmodi, quae puerum formoſum a rege amatore accipere aequum eſt; ab Anacreonte contra carmina ac laudes, et quaecunque ab amatore poëta aequum eſt. Si quis iam vtrumque amorem, regium dico poëticumque, inter ſe componere velit; vtrum eorum diuinum magis coeleſtemque, vtrum magis Venere dignum, magiſque ſanctum viſum iri exiſtimas? Ego illum magis

Sectio α.

a Ὑπὸ Ἑλλήνων [ἁλοὺς,] μειράκιον βασιλικὸν,] Vulgo ὑπὸ Ἑλλήνων, [κάλλους] μειράκιον βασιλικοῦ. Sed eo, quo dedimus modo, nonnullos codices habere monuit Leopardus Emend. XVII. 2. Ac ſane Reg. et Harl. repraeſentant μειράκιον βασιλικόν. Hiſtoriam narrant Aelianus V. H. IX. 4. et Athenaeus lib. XII. p. 540. E.

b ἔργον εἶναι [θεοῦ;] Vulgo ἔργον εἶναι [ὅσιον.] Reg. ἔργον εἶναι [ὅσου.]

τὸν Μούσαις καὶ Χάρισιν ἀνακεκραμένον μᾶλλον, ἢ τὸν ἀνάγκῃ καὶ δέει. Ὁ μὲν γὰρ αἰχμαλώτῳ ἔοικεν, ἢ μισθοφόρῳ, οὐ πάνυ τι εὐτυχεῖ· ὁ δὲ ἐλευθέρῳ, καὶ Ἕλληνι.

β΄. Διόπερ μοι δοκεῖ [c] οὐδὲ ἐν τοῖς βαρβάροις πάνυ τι ἐπιχωριάσαι τὰ τοῦ ἔρωτος. Ὅπου γὰρ τὸ μὲν πλῆθος δουλεύει, τὸ δὲ ἄρχον δεσπόζει, τὸ διὰ μέσου ἐνθένδε ἐξήρηται [d], τὸ ἰσήγορόν τε καὶ ἰσότιμον καὶ ξύννομον [e]. Ὁ δὲ ἔρως οὐδενὶ οὕτως πολεμεῖ ὡς ἀνάγκῃ, καὶ ἔστι χρῆμα γαῦρον, καὶ δεινῶς ἐλεύθερον, καὶ τῆς Σπάρτης αὐτῆς ἐλευθερώτερον. Μόνον γάρ τοι τῶν ἐν ἀνθρώποις ἔρως, ἐπειδάν τῳ καθαρῶς ξυγγένηται, οὐ πλοῦτον τέθηπεν, οὐ τύραννον δέδιεν, οὐ βασίλεια ἐκ-

gis arbitror, quem Muſae Gratiaeque temperant, quam quem neceſſitas et metus. Alter enim homini captiuo, aut infelici ſimilis eſt mercenario; alter libero, et Graeco.

2. Quam eſſe cauſam arbitror, cur vix apud barbaros amor inueniri ſoleat. Vbi enim populus ſeruit, rex imperat; ibi totum illud medium, quod auctoritate, quod dignitate, ac ſocietatis lege inter ſe par eſt, penitus ſublatum eſt. Nihil autem amori magis inimicum eſt, quam metus et neceſſitas; eſt enim generoſum quid amor ac ingenuum, ipſaque Sparta magis liberum. Solus enim omnium, quae hominibus adeſſe ſolent, cui pure ac ſine labe vlla haeſerit, nec opes admiratur, nec reges metuit, nec regiam ſtupet, nec iudicium

[ὅσου.] At Harleian. ἔργον εἶναι θεοῦ, quod recepimus. Vide Aelianum V. H. III. 9.

Ibid. καὶ ἔργον εἶναι Θεοῦ;] Prior Lectio erat ὅσιον pro Θεοῦ. clare hic vides manum et correctionem ipſius Auctoris. M.

Sectio β΄.

c Διόπερ μοι δοκεῖ] Hoc et Platoni ἐδόκει ante Te, Maxime: ex Illo enim habuiſti, *Sympoſ.* p. m. 12. Τοῖς γὰρ βαρβάροις διὰ τὰς τυραννίδας αἰσχρὸν τοῦτό γε, (ſcil. παιδεραστεῖν,) καὶ ἥ γε φιλοσοφία καὶ φιλογυμναστία. M.

d τὸ διὰ μέσου ἐνθένδε [ἐξήρηται,] Vulgo τὸ [δὲ] διὰ μέσου ἐνθένδε [ἐξήρτηται.] Harleian. vero ſic plane dat, vt edidimus; et cum eo facit Reg. ad vltimam vocem quod attinet.

e καὶ ξύννομον] Mallem καὶ ἰσόνομον, vt ἰσήγορον, et ἰσότιμον. Paullo ante, pro τὸ δὲ διὰ μέσου, conieceram, τὸ διὰ μέσου. et ita Mſſ. M.

πλήτ]εται, ἐ δικαςήριον φυλάτ]εται, ἐ φεύγει θάνατον· ἐ θηρίον αὐτῷ δεινὸν, ἐ πῦρ, ἐ κρημνὸς, ἐ θάλατ]α, ἐ ξίφος, ἐ βρόχος· ἀλλὰ καὶ τὰ ἄπορα αὐτῷ εὐπορώτατα, καὶ τὰ δεινὰ εὐμαχώτατα, καὶ τὰ φοβερὰ εὐπετέςατα, καὶ τὰ χαλεπὰ εὐκολώτατα. Ποταμοὶ πάντες περάσιμοι, χειμῶνες πλωϊμώτατοι, ὄρη εὐδρομώτατα· πανταχῦ θαρσεῖ, πάντων ὑπερορᾷ, πάντων κρατεῖ. Πολλῦ γε ἄξιον τὸ ἐρᾶν, τοιῦτον ὄν. Ἐγὼ μὲν οἶμαι καὶ εὔξασθαί τινα [f] νῦν ἔχοντα μηδαμῦ ἀπαλλαγῆναι αὐτῦ, εἰ μέλλοι [g] ὁμῦ ἐρῶν ἐλεύθερός τε εἶναι καὶ ἀδεὴς καὶ ἄπ]αιςος.

γ΄. Δέδια δὲ, μὴ ἐ τοιῦτον ᾖ πᾶσιν ἑξῆς, ἀλλά τις ὁμοιότης ἐπιτηδεύματος αἰσχρῦ ὑποδῦσα ἔργον καλὸν, τῇ πρὸς αὐτὸ εἰκασίᾳ καλλωπιζομένη τυγχάνῃ μὲν τῆς φαντασίας ὁμοίας, τῦ δὲ τέλυς ἀςοχῇ. Μιμεῖταί πυ καὶ φαρμακοπώλης ἰατρὸν, καὶ συκοφάντης ῥήτορα, καὶ σοφιςὴς φιλόσοφον. Καὶ πανταχῦ

cium horret, aut mortem vitat; non bellua vlla, non ignis, non praeceps locus, non mare, non enſis, non laqueus, illi metum incutit: ſed et inuia penetrat, et periculoſa ſuperat; et quae alii metuunt, facile contemnit; et quae aliis difficilia videntur, facile efficit. Fluuios facile tranat, tempeſtate facile nauigat, in montibus facile currit; vbique praeſenti eſt animo, omnia deſpicit, omnia in poteſtate habet. Res minime contemnenda eſt amor, quoties talis eſt. Vt arbitror, optaturum eſſe ſapientem virum, ne vnquam ab eo amor recedat; ſi quidem vna cum illo libertatem, ſecuritatem, animique firmitatem conſecuturus ſit.

3. Vereor tamen, ne in omnibus talis ſit, ſed potius res foeda, quae pulcherrimae habitum ſibi vendicet, ſolaque ſimilitudine ſe efferat; vt ipſam quidem conſequatur imaginem, multum tamen abſit a fine. Sicut agyrta imitatur medicum, ſycophanta oratorem, ſophiſta philoſophum. Ita vbique inuenies malum

f ἐγὼ μὲν οἶμαι καὶ εὔξασθαί τινα] Scribe κἂν εὔξασθαι. M.

g εἰ μέλλοι] Sic Reg. et Harleian. vulgo εἰ μέλλει.

εὕροις ἂν ξυμφυὲς ἀγαθῷ κακὸν, πολλῷ τῷ ὁμοίῳ ἀνακεκραμένον, ἢ προαιρέσει χωριζόμενον, ὡς ὁ ῥήτωρ τοῦ συκοφάντου· ἢ τέλει, ὡς ὁ ἰατρὸς τοῦ φαρμακέως· ἢ ἀρετῇ, ὡς ὁ φιλόσοφος [h] τοῦ σοφιστοῦ· προαίρεσις δὲ καὶ ἀρετὴ καὶ τέλος ὀλίγοις γνώριμα. Ὅταν οὖν ἐν ἐπιτηδεύμασι διπλοῖς καὶ ἀμφιβόλοις τὰ μὲν ὅμοια οὐκ ἀπῇ, τὰ δ᾽ ἀνόμοια προσῇ, ἀνάγκη κατὰ τὸ ἀγνοούμενον οὐ δυναμένοις χωρίζειν [i] τὰς τέχνας, κατὰ τὸ εἰκαζόμενον αὐτὰς συνάπτειν.

δ΄. Μή ποτ᾽ οὖν καὶ περὶ ἔρωτος ταύτῃ κριτέον, καὶ ἡγητέον αὐτὸν εἶναι ὄνομα κοινὸν ἐν μεταιχμίῳ ἀρετῆς καὶ κακίας τεταγμένον, ὑπ᾽ ἀμφοῖν μὲν δημαγωγούμενον, σχηματιζόμενον δὲ πρὸς ἑκατέραν, ὁποτέρᾳ ξυγγένοιτο, τῷ τῆς ἐπαγομένης πάθει προσονομάζεσθαι. Καὶ μὴν τῆς ψυχῆς δίχα νενεμημένης, ὡς ὁ Πλάτωνός [k] φησι λόγος, ἧς τῷ μὲν τῶν μερῶν ὄνο-

malum bono adhaerere, et ob ſimilitudinem, quam habet, cum eo coaleſcere; cum tamen vel propoſito diſtinctum ſit, vt orator a ſycophanta; vel fine, vt medicus ab agyrta; vel virtute, vt philoſophus a ſophiſta: pauci enim vel propoſitum, vel finem, vel virtutem intelligunt. Cum ergo duae artes ambiguae concurrunt, in quibus et ſimilitudo quaedam et diſſimilitudo concurrit, neceſſe eſt, eas, qui ſecundum diſſimilitudinem ſeparare artes non poſſunt, ex eo, quod ſimile eſt, coniungant.

4. Videamus ergo, an eodem modo de amore ſit iudicandum, nomen nimirum eſſe medium, quod virtutem inter improbitatemque conſiſtit, vt tam ab hac, quam ab illa, ſuauiter alliciatur; vtriuſque formam, vtriuſque nomen, prout alteri earum adhaeret, ſibi adſumat. Cum autem duae ſint, vt Plato docet, partes animae, quarum altera ratio, altera affectus

Sectio γ΄.

h ὡς [ὁ] ἰατρὸς —. ὡς [ὁ] φιλόσοφος] Ita Reg. et in priore membro Harl. Vulgo vtrobique deeſt articulus.

i οὐ [δυναμένοις] χωρίζειν] Vulgo οὐ δυναμένους, quod repudiant Reg. et Harleian.

Sectio δ΄.

k ὡς [ὁ] Πλάτωνος] Sic Reg. et Harl. vulgo ὡς Πλάτωνος. De hac Platonis opinione vide, quae

μα λόγος, τῷ δὲ πάθος· ἀνάγκη, τὸν ἔρωτα, εἰ μὲν κακία εἴη, πάθος τι εἶναι ἔρημον λόγου· εἰ δέ τι τῶν καλῶν, δυοῖν θάτερον, ἢ κατὰ τὸν λόγον τετάχθαι πάθους ἀπηλλαγμένον, ἢ κατὰ τὸ πάθος λόγῳ συμπεπλεγμένον. Καὶ εἰ μὲν ὁ ἔρως φιλίας ἐστὶν ὁρμὴ, καὶ ὄρεξις τοῦ ὁμοίου πρὸς τὸ ὅμοιον ἅπτοντος φύσει, καὶ ἀνακραθῆναι αὐτῷ ὀρεγομένου, πάθος ἂν εἴη τοῦτο, οὐ λόγος· καὶ δεῖ προστεθῆναι[l] τῷ πάθει τούτῳ ἐπιστάτην λόγον, ἵνα ἀρετὴ γένηται, καὶ μὴ νόσος. Καθάπερ γὰρ ἐπὶ τῆς τῶν σωμάτων κράσεως, καὶ ἡ ὑγεία πάθος τί ἐστιν ὑγρῶν καὶ ξηρῶν, καὶ ψυχρῶν καὶ θερμῶν δυνάμεων, ἢ ὑπὸ τέχνης συγκραθεισῶν καλῶς, ἢ ὑπὸ φύσεως ἁρμοσθεισῶν τεχνικῶς· ἂν δὲ ἀφέλῃς τῆς φύσεως, ἢ τῆς τέχνης, τὸ μὲν πάθος συνετάραξας, τὴν δὲ ὑγείαν ἐξήλασας· οὕτως ἀμέλει καὶ ἐπὶ τοῦ ἔρωτος, τὸ πάθος μὲν ὁμοίως ἐστὶ*[m], κἂν ἔχῃ λόγον· ἐὰν δὲ

affectus dicitur: neceſſe eſt, amorem, ſi quidem ſit vitium, affectum eſſe ſine ratione; ſin virtus, e duobus alterum; vt vel ad rationem referatur, et ab affectu plane ſeparetur; aut ad affectum referatur, qui rationi ſit coniunctus. Quod ſi amor nihil eſt aliud, quam amicitiae quidam impetus atque appetitus, quo ſimile natura ſua ad ſimile pertrahitur, vt cum ſimili miſceatur ſimile, affectus erit, non ratio. Quare neceſſe erit, vt huic affectui praeficiatur ratio, vt virtus fiat, non morbus. Sicut in corporum noſtrorum temperamentis fieri videmus, vbi ſanitas nihil eſt, quam diſpoſitio quaedam, quae ex humido et ſicco, frigido et calido, vel naturae vel artis beneficio apte compoſito conſtat; quod ſi vel tantillum naturae demas, vel artis, diſpoſitionem illam turbas, ipſam ſanitatem euertis: eodem modo amor, quamuis accedat ratio, affectus eſſe non deſinit;

quae diximus ad Ciceronis Tuſcul. II. 20.

l πάθος ἂν εἴη τοῦτο, οὐ λόγος· [καὶ] δεῖ προστεθῆναι] Reg. [ᾧ] πάθος ἂν εἴη τοῦτο, οὐ λόγος· δεῖ προστεθῆναι. Lege, ὡς πάθος ἂν εἴη τοῦτο, οὐ λόγος, δεῖ προστεθῆναι. Quin et Harleian. antepenultimam vocem neſcit.

m τὸ πάθος μὲν [ὁμοίως] ἐστὶ,] Paccius vertit: *eſt nihilominus affectio*; vt legerit: τὸ πάθος μὲν [ὅμως]

[ὅμως]

ἀφέλης τὸν λόγον, ἐπετάραξας αὐτȣ̃ τὴν συμμετρίαν [n], καὶ νόσον ἐποίησας τὸ πᾶν.

έ. Ἔςω δὴ ὁ ἔρως ὄρεξίς τις ψυχῆς, ἀλλὰ τῇ ὀρέξει ταύτῃ χαλινȣ̃ δεῖ, καθάπερ ἵππȣ θυμῷ. Ἐὰν δὲ ἐπιτρέψῃς τῇ ψυχῇ φέρεσθαι, αὐτὸ ἐκεῖνο, κατὰ τὴν Ὁμηρικὴν εἰκόνα, ἵππον ἀνῆκας ἀδηφάγον διὰ πεδίȣ κροαίνειν [o] καὶ ὑβρίζειν, ȣ̓κ ἐπὶ λȣτρὰ νόμιμα, ȣ̓δὲ ἐπὶ δρόμȣς τεχνικȣ̀ς θέοντα, ἀχάλινον, ἀδέσποτον. Ἀλλὰ αἰσχρὸν μὲν θέαμα ἵππος ἄφετος, αἰσχρὸν δὲ ἄκȣσμα ὑβριςὴς ἔρως. Οὗτός ἐςιν ὁ ἔρως ὁ τȣ̀ς κρημνȣ̀ς πηδῶν· ȣ̃τος ὁ ποταμȣ̀ς περῶν, ὁ ξίφος λαμβάνων, ὁ ἅπτων βρόχον [p], ὁ μητρυιᾷ ἐπιτιθέμενος, ὁ προγόνοις ἐπιβȣλεύων, ὁ παράνομος, ὁ ἔμπληκτος,

ſinit; ſin rationem tollas, temperamentum illud aptum confundis, nihilque aliud, quam morbum, efficis.

5. Sit igitur appetitus quidam animae ipſe amor, qui freno indiget, non minus, quam equus generoſus. Nam ſi quocunque volet, animum abire permittes, non aliud agis, vt Homerica imagine vtar, quam ſi equum adultum in campo exſultare ac ferocire ſinas; vt nec lauacra petat, quae debet, non curſus a domitore praeſcriptos exerceat; ſed ſine habenis, ſine vllo paſſim feratur inſpectore. Atqui vt ingratum eſt videre equum ſolutum, ita foedum audire libidinoſum amorem. Hic ille amor eſt, qui rupes tranſilit, fluuios tranat, gladios arripit, laqueos nectit, nouercam inuadit, inſidiatur priuigno, exlex, furioſus,

[ὅμως] ἐςὶ, quod Heinſio mihique videtur auctoris manus.

Ibid. τὸ πάθος μὲν ὁμοίως ἐςὶ,] Omnino delendus eſt articulus, quem non patitur ſenſus: vt paullo ante, ἡ ὑγεία πάθος τί ἐςιν etc. non τὸ πάθος. M.

n [ἐπετάραξας] αὐτȣ̃ τὴν συμμετρίαν,] Sic vterque codex, vulgo ἐτάραξας.

Sectio ε.

o ἵππον ἀνῆκας ἀδηφάγον διὰ πεδίȣ κροαίνειν] Homerus Iliad. Ζ΄. 506.

Ὡς δ᾽ ὅτε τις ςατὸς ἵππος, ἀκοςήσας ἐπὶ φάτνῃ,
Δεσμὸν ἀποῤῥήξας θείει πεδίοιο κροαίνων.

Iidem verſus repetuntur Il. Ο΄. 263.

p ὁ [ἅπτων] βρόχον,] Vulgo ὁ [ἀνάπτων] βρόχον. Codices id, quod repoſuimus, exhibent; et ita loquitur noſter infra §. 9.

q ὁ ἄδω-

ὁ ἄδωρος [q]· οὗτος ὁ ἐν σκηναῖς τραγῳδούμενος, ὁ ἐν μύθοις μισούμενος, μεστὸς Ἐριννύων, μεστὸς δακρύων, οἴμοι βοῶν καὶ στένων, ὀλίγα μὲν εὐτυχῶν, ἐπαιρόμενος δὲ παρὰ τὴν ἀξίαν, καὶ τρεπόμενος παντοδαπὰς τροπὰς καὶ αἰφνιδίους, ἐπὶ σαρκῶν ἡδονὰς συντεταμένος [r], καὶ φλεγμαίνων σῶμα σώματι ἀναμιγνύειν, καὶ προσφυόμενος οὔτε τινὰ εὐσχήμονα, οὔτε νόμιμον, οὔτε ἐρωτικὴν τῷ ὄντι ξυνυφήν. Ἐπισπᾶται δὲ αὐτὸν κάλλους φήμη οἰστρούμενον, ὑπὸ δὲ τῆς ἀγνοίας πλανώμενον.

ϛʹ. Ὁ δὲ τούτῳ ἐναντίος, μόνῳ τῷ τίκτοντι εἰς γέ-

ſus, intempeſtiuus; hic eſt, quem tragoediae in ſcenis depingunt, qui in fabulis accuſatur, Furiarum pleniſſimus, pleniſſimus lacrymarum; hic eſt, qui lamentatur, qui gemit, qui raro felix eſt, qui praeter aequum bonumque effertur, mutationi cuilibet eſt obnoxius, qui ſubito impetu in voluptates corporis rapitur, qui corpus corpori miſcere ardet, qui neque honeſtum, neque legitimum, neque amatorium vere petit complexum. Quia enim nomen audit pulchritudinis, impellitur; quia veram ignorat pulchritudinem, decipitur.

6. Huic alter, qui contrarius eſt, ſola ſpe foetus, iuſte ac

q ὁ ἄδωρος·] Heinſio placet ὁ ἄωρος, eamque lectionem vir ille doctus in ſua verſione ſequitur. Equidem codicum ſcripturam non moueo; ἄδωρος enim eſt κακόδωρος. Vide Sophoclem in Aiace Flagell. v. 677. et Suidam. Haec autem vox κακὰ δωρούμενον in actiua poteſtate denotat.

r τρεπόμενος παντοδαπὰς τροπὰς καὶ [αἰφνιδίους,] ἐπὶ σαρκῶν ἡδονὰς [συντεταμένος,] Vulgo τρεπόμενος παντοδαπὰς τροπὰς, καὶ [αἰφνιδίως] ἐπὶ σαρκῶν ἡδονὰς [συντεταγμένος.] At Reg. et Harleian. αἰφνιδίους exhibent. Συντεταμένος autem, ſenſu poſtulante, ſe mihi probauit. Locus ſic eſt vertendus: *Mutationibus omnimodis et repentinis obnoxius, corporeis voluptatibus intentus.*

Ibid. αἰφνιδίως ἐπὶ σαρκῶν ἡδονὰς συντεταγμένος] Ita prior Editio: pro quo conieceram, καὶ ἀφειδῶς — συντεταμένος, *immodice intentus*, contendens. Aliter Codices de prima voce ſtatuunt. Deinde, pro ξυνυφὴν, forte ξυμφυΐαν, quo ducit Participium προσφυόμενος. *adhaerens cohaeſione neque honeſta, neque legitima, neque reuera amatoria.* Et mox, ὑπὸ δὲ τῆς ἀγνοίας πλανώμενον. non praec[illegible] ſit μὲν, neque opus eſt artic[illegible] τῆς. forte legendum, ὑπὸ δε[illegible] ἀγνοίας. M.

νεσιν τῦ ὁμοίυ ἀπὸ ὀρέξεως ἐμφύτυ μετὰ δικαιοσύνης ξυνὼν, καὶ διορίζων τὸ θῆλυ. Οὗτος θεῶν Γαμηλίων τε καὶ Ὁμογνίων καὶ Γενεθλίων θεσμὸς, ἐπὶ πάσῃ ζώων φύσει τεταγμένος· τῶν μὲν αὐτομάτων εἰς τὴν κοινωνίαν ὑπὸ οἰκείυ ἔρωτος ἐν ὥρᾳ τῦ γεννᾷν ἰόντων· τῶν δὲ καὶ διὰ τέχνης ἐπιςάτυ ποιμενικῆς τε, καὶ αἰπολικῆς, καὶ βυφόρβυ, καὶ ἱπποκόμυ, ζευγνύντων ἑκάςων κατὰ φύσιν τὰ αὐτῶν θρέμματα, καὶ διακρινόντων αὖθις δέει ὕβρεως [s].

Χωρὶς μὲν πρόγονοι [t], χωρὶς δὲ μέτασσαι,
Χωρὶς δ' αὖθ' ἕρσαι.

Ἡ δὲ τῶν ἀνθρώπων ἀγελαιοτρόφος ἐπιςάτις, βασιλικὴ καὶ ποιμενικὴ τέχνη, ὐδεμίαν ἐξεύροι ἂν ἄλλην ὕβρεως ἀρωγὸν μηχανὴν, πρὶν ἄν τις ἑκὼν εἴξῃ τῷ

ac legitime, naturalique inflammatus cupidine, cum ſolo foecundo ſexu coit, vt ſimile producat, gentemque muliebrem a noſtro ſeparat. Haec eſt lex, quam Nuptiales, quam Gentilicii, quam Natalicii conſtituere diui, toti animalium naturae communis; quorum alia ſponte ſua, cum ad iuſtam peruenere aetatem, proprii amoris ſtimulo congrediuntur: alia arte iunguntur, quod a paſtoribus, caprariis, bubulcis, equiſonibus fieri videmus; quorum nemo eſt, qui non pro naturae ratione, pecudes ſuas vel committat, vel rurſus ſegreget; ne in petulantiam res abeat.

Ibantque ſeorſim
Iam natae, mediaeque, ſuis a matribus, agnae.

Illa vero, quae humano generi praeeſt, regia ac paſtoralis ars, nullum noſtrae proteruiae remedium habet; niſi prius rationi

homo

Sectio ς'.

s διακρινόντων αὖθις [δέει] ὕβρεως.] Vulgo διακρινόντων. Αὖθις δὲ ὕβρεως. At H. Stephanus, Heinſio probante, ſic legendum coniecit, vt edidimus. Paccius etiam vertit: *diſcernentium petulantiae metu.* Quapropter is in ſuo codice reperit, διακρινόντων αὖθις [δέει] ὕβρεως; ac ita diſerte repraeſentant Reg. et Harleian.

t Χωρὶς μὲν πρόγονοι,] Odyſſ. Ι'. 221.

u πρὶν

λόγῳ [u], καὶ τὴν ψυχὴν παραδῷ ποιμαίνειν αἰδοῖ καὶ σωφροσύνῃ. Ὥσπερ γὰρ ἄλλο ἄλλῳ ζώῳ ἀλέξημα ἥκει παρὰ τῆς φύσεως εἰς τὸν αὐτοῦ βίον, ὑφ᾽ οὗ σώζεται, λέουσιν ἀλκὴ, ἐλάφοις δρόμοι, θῆραι κυσὶν, καὶ τῷ μὲν διερῷ γένει αἱ νήξεις, τῷ δὲ μεταρσίῳ αἱ πτήσεις, τῷ δὲ ἰλυσπωμένῳ οἱ φωλεοί· ὡς δὲ καὶ τοῖς ἀνθρώποις, τὰ ἄλλα ἐλαττουμένοις τῶν ἁπάντων, (καὶ γὰρ ἀλκὴν ἀσθενέστατοι, καὶ θεῖν βράδιστοι, καὶ ἀνίπτασθαι ἀδύνατοι, καὶ νήχειν ἀσθενεῖς [x], καὶ φωλεύειν ἀμήχανοι) λόγον δὲ αὐτοῖς Θεὸς ἔδωκε πρὸς τὰς ἁπάντων εὐπορίας ἀντίρροπον, ὑποβάλλων αὐτῷ τὴν ἐρωτικὴν ὄρεξιν, ὡς χαλινῷ ἵππον, ὡς τοξότῃ τόξον, ὡς οἴακι ναῦν, καὶ τεχνίτῃ ὄργανον. Ὅ τε οὖν λόγος αὐτὸς

homo cedat, animumque ipſe ſuum verecundiae temperantiaeque, tanquam paſtoribus duobus, tradat paſcendum. Nam vt reliqua animalia aliud vitae ſuae a natura praeſidium habent, a quo conſeruantur; ſicut robur leones, curſum cerui, venandi artem canes; quae in aqua viuunt, natant; quae in aere, volant; quae repunt, luſtra incolunt: ita et hominibus, qui reliquis omnibus ab aliis vincuntur, (nam et viribus infirmiſſimi, et curſu ſunt tardiſſimi, volare non poſſunt, natare vix queunt, luſtra ſibi non fodiunt) rationem ſolam, quae pro caeteris omnibus eſt commoditatibus, Deus conceſſit; cui appetitum amoris ſubiecit, ſicut equus frenis, ſagittario arcus, nauis gubernaculo, artifici denique inſtrumentum ſubiicitur. Nam et ratio magna ſui

u πρὶν ἄν τις ἑκὼν [εἴξῃ] τῷ λόγῳ,] Vulgo, πρὶν ἄν τις ἑκὼν τῷ λόγῳ. Vnde Dan. Heinſius reponendum cenſuit πρὶν ἄν τις [εἴκων] τῷ λόγῳ, quod editor Oxonienſis in verba Maximi recepit. Reg. habet πρὶν ἄν τις ἑκὼν [ἥξω] τῷ λόγῳ. Harleian. πρὶν ἄν τις ἑκὼν [εἴξῃ] τῷ λόγῳ, quod manifeſte verum.

x καὶ νήχειν ἀσθενεῖς,] Sub vltima voce latere aliam aliquam puto. praeceſſit enim in hac ipſa ſententia ἀλκὴν ἀσθενέστατοι. Vide Diff. IV, 4. vbi idem videtur error in repetitione huius vocis, et eadem γνώμῃ, iiſde[m] fere verbis: et quod hoc lo[co] dicitur νήχειν ἀσθενεῖς, ibi e[st] νήχειν ἀμβλύτατοι. an hic qu[o]que ſcribendum νήχειν ἀμβλεῖς? Paullo infra, ἀπειθέστατος ὢν etc. pro ἀπειθὴς, vt ἀνέραστος ante: Superlatiuum pro Poſitiuo, more

αὐτοῦ ἀμβλύτατος, ἀνέραστος ὤν· ὅ τε ἔρως αὐτὸς αὐτοῦ ἐμπληκτότατος, ἀπειθέστατος ὢν τῷ λόγῳ. Ἔστι δὲ ἡ πειθὼ συζυγία ἔρωτος καὶ λόγου πρὸς τὸ καλὸν ὁρμωμένων, καὶ λαμπρυνομένων ἐπ' αὐτὸ πολλῷ δρόμῳ. Ὁ δὲ οἰόμενος ἐν τῇ σαρκῶν φύσει κατορωρύχθαι τὸ καλὸν, ἡδονὴν κάλλους ἀλλάττεται, καὶ ἐξαπατᾶται ὑπ' αὐτῆς· πιθανὸν γὰρ κακὸν ἡδονὴ, καὶ κολακείας ἀνάπλεων.

ζʹ. Τοῦτο καὶ μειράκιον Τρωϊκὸν βουκολοῦν τέως καὶ περὶ τὴν Ἴδην πλανώμενον, οὐκ ἀνασχόμενον τὰς οἴκοι ἡδονὰς, ἐπὶ θάλατταν ἐκ τῶν ὀρῶν καταβιβασάμενον, εἰς ναῦν ἐνθέμενον, ἐπὶ Πελοποννήσου ἐπεραίωσε, λῃστὴν ἐραστήν. Οὐ γὰρ ἦν περὶ τὴν Ἀσίαν σῶμα ἄλλο καλὸν, οὐ Τρωϊκὸν, οὐ Δαρδανικὸν, οὐχ Ἑλλησπόντιον, οὐ Λύδιον, ὁμόφωνον τῷ ἐραστῇ, ἐν τοῖς αὐτοῖς ἤθεσί τε καὶ νομίμοις τεθραμμένον· ἀλλ' ἐπὶ τὴν Σπάρτην καὶ τὸν Εὐρώταν ἔρχεται κωμαστὴς διαπόντιος, ἐξ ὀνείρων

ſui parte imbecillior eſt, niſi amor accedat; et amor furioſior, niſi rationi obſequatur. Eſt autem obſequium nihil aliud, quam amoris ſimul rationiſque coniugium, quae vna ſimulque ad pulchrum feruntur, ingentique curſu contendunt. Iam qui id in corpore ſepultum eſſe putant, voluptatem, in quo falluntur, pro pulchro ſequuntur; malum enim plenum blanditiarum, ac quod quiduis facile perſuadet, eſt voluptas.

7. Hoc eſt, quod Troianum adoleſcentulum, qui ſemper in Ida oberrauerat bubulcus, quia voluptates concoquere domeſticas non poterat, cum monte ſuo mare permutare iuſſit, nauique impoſitum in Peloponneſum tranſuexit; praedonem verius, quam amatorem. Nec enim aliud, ſi diis placet, pulchrum corpus in tota reperiri Aſia poterat; non Troicum, non Dardanicum, non Helleſponticum, aut Lydium, quod cum lingua amatoris, cum moribus atque educatione conueniret: Spartam ergo Eurotamque petit, tranſmarinus graſſator, et qui ex ſomno

re Maximi. Deinde, multo clarius ſcripſiſſet, καὶ λαμπρυνομένων πολλῷ ἐπ' αὐτὸ δρόμῳ.

Sectio

ἐραστὴς, καὶ ἀδικεῖ τὸν ὑποδεξάμενον, καὶ ἀνθίστησι, καὶ διαλύει γάμον Ἑλληνικόν. Ὦ λίχνου ἔρωτος, καὶ ἀδίκων ἐνυπνίων, καὶ ὀφθαλμῶν πονηρῶν, καὶ ἡδονῆς ἡγεμόνος πολλῶν κακῶν. Οὕτω καὶ Ξέρξην τὸν μέγαν ἐκεῖνον, τὸν ἐν Σαλαμῖνι καὶ Πλαταιαῖς τοῖς Ἕλλησι παραταξάμενον, τοσούτων σωμάτων θεατὴν καὶ δεσπότην γενόμενον, οὐκ ἐπηγάγετο εἰς ἔρωτα οὐκ Ἰνδικὴ κόρη ὑψηλὴ, οὐδὲ Μηδικὴ τιαροφόρος, οὐδὲ Μαρδονικὴ μιτροφόρος [y], οὐδὲ Καρικὴ ὡπλισμένη, οὐδὲ Λυδία ᾄδουσα, οὐκ Ἰωνικὴ, οὐχ Ἑλλησποντία· ἀλλ' ἐπὶ Ἄμηστριν ἦξεν τὴν τοῦ παιδὸς γαμετήν [z]. Ὦ κακίστου ἔρω-

ſomno amare didicerat: hic hoſpitem ſuum laedit, hoſpes vt hoſtis agit, Graecum ſoluit connubium. O amorem delicatum, o ſomnium improbum, o ſceleſtos oculos, multorumque ſemper malorum voluptatem! Sic etiam magnum illum Xerxen, qui ad Salaminem Plataeaſque cum Graecis congreſſus eſt, qui tot pulchra quotidie ſpectabat et in poteſtate habebat corpora, mouere non potuit, aut in amorem ſui pertrahere, foemina vlla Indica cum proceritate ſua, neque Medica cum tiara, neque Mardonica cum mitra, neque Carica cum armis, neque Lydia cum cantu ſuo, non Ionica denique vlla, aut Helleſpontica; ſed Ameſtrin filii ſui coniugem petit. O improbiſſimum amorem,

Sectio ζ'.

y Μαρδονικὴ μιτροφόρος,] Mardones quidem populus erant Epiroticus, vt ex Eupolide docet Stephanus. Ii tamen ſub imperio Perſico non fuere, ſed Mardi. Mardicis vero foeminis geſtam fuiſſe mitram non conſtat. Forſan itaque legendum, Δαρδανικὴ μιτροφόρος, vt paulo ante dixit, οὐ Δαρδανικὸν, οὐχ Ἑλλησπόντιον, οὐ Λύδιον. Phrygiae dubio procul erant μιτροφόροι. Earum chorus apud Euripidem in Hecuba v. 924.

Ἐγὼ δὲ πλόκαμον ἀναδέτοις [Μίτραισιν] ἐῤῥυθμιζόμαν etc.

Reponi quoque poſſit Μυγδονικὴ μιτροφόρος, vt voluit cl. Clericus Silu. Philolog. cap. IX, 3. Ita κλητικὸν ἀντὶ ἐθνικοῦ ponetur, quod non eſt inuſitatum. Adeantur interpretes ad Aeneid. IV. 216. Magis vero placet altera coniectura, et ſic eam vocat Cteſias in Perſicis cap. XX. et XLI.

z ἐπὶ [Ἄμηστριν] ἦξε τὴν τοῦ παιδὸς γαμετήν.] Vulgo Ἄμιστριν, at alteram ſcribendi rationem ſeruant codices. Ameſtris tamen Xerxis non erat nurus,

τος, ὃς παραλιπὼν τὰ ἐδώδιμα, ἐπὶ τὰ πικρὰ ἦλθε καὶ ἄβρωτα, ὑπ' ἀκολάστου ἐξουσίας εἰς τὴν τοῦ φιλεῖν δύναμιν ὑβριζούσης. Ὅταν γὰρ ψυχῆς ἀφέλῃς μὲν τὸ εἰδέναι, παράσχῃς δὲ τὸ δύνασθαι, δίδως τοῖς ἁμαρτήμασιν ἐπιῤῥοὴν καὶ ἐξουσίαν καὶ δρόμον. Ἄφελε Ἀλεξάνδρου μὲν τὴν Πριάμου δύναμιν, καὶ τὸ ἐκεῖ θάρσος [a], καὶ μένει βουκολῶν, καὶ τὴν Ἑλένην οὐκ ὀνειρώττει. Ἄφελε Ξέρξου τὴν ἐξουσίαν, καὶ Ἄμηστρις οὐκ αἰσχρά ἐστι, καὶ ἐν ἰδιώταις [b];

η'. Τυραννὶς ἀκόλαστος, ὅταν ἀπῇ μὲν ὁ λόγος, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ λιχνεύωσιν· ὧν ἐὰν ἀφέλῃς τὴν ἐξουσίαν, οὔτε Κριτόβουλος Εὐθυδήμῳ προσκυνήσασθαι ἐρᾷ [c], οὔτε

amorem, qui neglectis cibis gratiſſimis, amaros aduerſoſque guſtui requirit, idque nimiae licentiae vitio, quae amore malo vſa eſt! Quoties enim ſcientiam demis, potentiam tribuis animo, ſimul flagitiis acceſſum licentiamque concedis, ac viam quaſi paras. Demas Paridi potentiam Priami, fiduciamque ex eo, boues ſuos paſcet, de Helena ne ſomniabit quidem. Deme Xerxi licentiam, Ameſtris et deformis et plebeiae inſtar erit foeminae.

8. Effert ſeſe regia poteſtas, ſi ratio abſit, oculi laſciuiant. Quibus licentiam ſi demas, neque Euthydemo affricari Cleobulus,

ſed vxor. Vide Herodotum VII. 61, 114. Platonem in Alcib. I. pag. 33. C. et Plutarchum de Superſtit. pag. 171. D. Eſt itaque Maximi *μνημονικὸν ἁμάρτημα*· debuit enim, quod recte notauit Heinſius, Artayntam dicere. Adi ſis Herodotum IX. 107, 108.

a καὶ τὸ ἐκεῖ θάρσος] Opinor, *καὶ τὸ ἐκεῖθεν θάρσος, et fiducium ex ea*, ſc. potentia Priami. ſic XXXII, 9: *Ὀδυσσέα — ἀρετὴ σώζει, καὶ τὸ δι' ἐκείνην θάρσος*. M.

b Ἄμηστρις [*οὐκ*] *αἰσχρά ἐστι, καὶ ἐν ἰδιώταις*;] Vulgo *Ἄμιστρις* [*ὡς*] *αἰσχρά ἐστι, καὶ ἐν ἰδιώταις*. A nobis autem ſtant Reg. et Harleian. vt nos nihil aliud, quam interrogandi notam, addiderimus.

Sectio η'.

c οὔτε Κριτόβουλος Εὐθυδήμῳ προσκυνήσασθαι ἐρᾷ,] In memoriae lapſum denuo cecidit Maximus; nam Euthydemum Critias amauit, non Critobulus, vt Heinſius ex Xenophontis Memor. lib. I. cap. II, 30. prior obſeruauit. Pariter errauit noſter Differt. XXVII. 3.

d Ἀγά-

Αὐτολύκῳ Καλλίας, ὄυτε Ἀγάθωνι Παυσανίας [d], ὄυτε ἄλλος ἄλλῳ. Διὰ τοῦτο ἐγὼ ἐπαινῶ τὸν Κρητῶν νόμον, καὶ τὸν Ἠλείων μέμφομαι. Τὸν μὲν Κρητικὸν ἐπαινῶ τῆς ἀνάγκης, τὸν δὲ Ἠλείων μέμφομαι τῆς ἐξουσίας. Κρητικῷ μειρακίῳ αἰσχρὸν ἐραστὴν εἶναι [e], Κρητικῷ νεανίσκῳ αἰσχρὸν προσάψασθαι παιδικῶν. Ὦ νόμου κεκραμένου καλῶς σωφροσύνῃ καὶ ἔρωτι. Τὰ δὲ Ἠλείων οὐ λέγω [f], τὰ δὲ Λακεδαιμονίων λέγω. Ἐρᾷ Σπαρτιάτης ἀνὴρ [g] μειρακίου Λακωνικοῦ, ἀλλ' ἐρᾷ μόνον ὡς ἀγάλματος καλοῦ· καὶ ἑνὸς πολλοὶ, καὶ εἷς πολλῶν.

lus, neque Agathoni volet Pauſanias, neque alius alii. Hoc eſt, cur legem Cretenſium laudem, Eleorum damnem. Cretenſes neceſſitatis cauſa laudo, Eleorum reprehendo licentiam. Iuueni Cretenſi turpe habetur non amare, iuueni Cretenſi turpe habetur amore pueri ſeſe inquinare. O legem caſtitate ſimul et amore pulchre temperatam! De Eleis nihil dico, de Lacedaemoniis loquor. Amat Spartiata puerum Laconicum, ſed non ſecus, quam pulchram imaginem; amant vnum multi, vnus

d Ἀγάθωνι Παυσανίας] Vide ſis Aelianum, et eius interpretes, V. H. II, 21.

e Κρητικῷ μειρακίῳ αἰσχρὸν ἐραστὴν εἶναι] Paccius vertit: *Cretenſem adoleſcentulum turpe eſt amabilem non eſſe;* quocirca legit ἀνέραστον εἶναι. Et ἐραστὸν quidem dat Harleian. Ἐραστὴν tamen loco non mouerim, ſed dubio procul excidit negandi particula. Reponas igitur veſim: Κρητικῷ μειρακίῳ αἰσχρὸν ἐραστὴν [οὐκ] εἶναι: *Cretenſi adoleſcentulo probroſum putatur, ſi non ametur.* Cretum mores amatorios fuſe refert Strabo lib. X. p. 739. ſeqq.

Ibid. Κρητικῷ μειρακίῳ αἰσχρὸν ἐραστὴν εἶναι] Deeſt Negatiua, ἐραστὴν [μὴ, vel οὐκ] εἶναι. Et ita tandem Cl. *Dauiſius*. Caeterum προσάψασθαι eſt id, quod Latinorum *tangere*, ſenſu nequiore. vnde erudite Propertius II, 25.

Lynceu, tunc meam potuiſti tangere curam? hoc eſt ἐτόλμησας προσάψασθαι τῶν ἐμῶν παιδικῶν? M.

f Τὰ δὲ Ἠλείων οὐ λέγω,] Ob παιδεραστίαν Elei male audierunt. Vide Libanium tom. II. Orat. XIX. pag. 501. et Platonem Sympoſ. pag. 319. B.

g Ἐρᾷ Σπαρτιάτης ἀνὴρ] Adeantur interpretes ad Aeliani V. H. III. 12. et Nic. Cragius de Rep. Laced. lib. III. tab. VII. Inſtit. XI.

h κοιν-

Ἡ μὲν γὰρ ἐξ ὕβρεως ἡδονὴ ἀκοινώνητος πρὸς ἀλλήλους· ὁ δὲ ἐξ ὀφθαλμῶν ἔρως κοινωνικὸς μόνον [h], καὶ ἐπὶ πάσας ἐξικνούμενος φύσεις ἐρωτικάς. Τί γὰρ ἂν εἴη ὡραιότερον τοῦ Ἡλίου, καὶ ἐρασταῖς πολυαρκέστερον [i]; ἀλλ' ὅμως ἐρῶσιν Ἡλίου οἱ πάντων ὀφθαλμοί [k].

θ'. Ἐν Λοκροῖς τοῖς Ἰταλιώταις ἔφηβος ἦν καλὸς, καὶ νόμος καλὸς, καὶ ἐρασταὶ πονηροί· ἐρᾷν μὲν ἠναγκάζοντο ὑπὸ τοῦ κάλλους, εἴργοντο δὲ ὑπὸ τοῦ νόμου κακῶς ἐρᾷν· οἰστρούμενοι δὲ ὑπὸ τοῦ πάθους πρὸς τὴν ὕβριν, τὸν μὲν ἔφηβον οὐκ ἔπεισαν, (νόμιμος γὰρ ἦν) ἦξαν δὲ οἱ δυστυχεῖς ἐπὶ βρόχον [l] πάντες ἑξῆς. Ἄξιοι

vnus multos. Voluptas libidinoſa quippe ſocietatem non admittit; amor, qui ex adſpectu venit, vere ſocialis eſt, ſeſeque ad omnia, quae amari poſſunt, extendit. Quid ipſo ſole pulchrius? quid pluribus ſufficit amatoribus? et tamen ſolem diligunt omnium oculi.

9. Locris, Italiae vrbe, pulcher erat puer, pulchra lex, amatores improbi: quos forma pueri in amorem pertrahebat, inhoneſte contra amare lex vetabat; cumque impulſu amoris ad explendam ſtimularentur libidinem, nec quod volebant a puero impetrare poſſent, (honeſtus enim erat) ſuſpendio omnes vitam finierunt.

h κοινωνικὸς μόνον,] Immo, μόνος. *ſolus amor, qui ex intuitu venit, communionem admittit.* Vide praecedentem ſententiam, quae huic opponitur, et in qua pro ἀλλήλους legendum puto ἄλλους, ſenſu ita poſtulante. μόνος quoque hoc loco ſignificare poteſt *maxime omnium*, praecipue: et ex poſitione eius, et iis, quae ſequuntur, ita voluiſſe Maximum opinor. M.

i ἐρασταῖς πολυαρκέστερον;] Vulgo ἐρασταῖς [πολλοῖς] ἀρκέστερον. Reg. ἐρασταῖς πολυσαρκέστερον. Harleian. ἐρασταῖς πολυαρκέστερον. Quod cum plane verum ſit, id recepi.

k ἀλλ' ὅμως ἐρῶσιν ἡλίου οἱ πάντων ὀφθαλμοί.] Legendum puto ὁρῶσιν ἥλιον etc. quod ex Argumento, et vocibus ἀλλ' ὅμως, manifeſtum videtur. Dixerat ſupra, *oculis* tenus patere et communes eſſe *res pulchras*, probat hoc ab exemplo Solis. Sol, inquit, pulcherrimus eſt, et multis amatoribus ſufficit: *et tamen*, [ἀλλ' ὅμως] quamuis pulcherrimus ſit, et multos amatores habeat, licet caeteris omnibus illum *adſpicere* et intueri. M.

Sectio θ'.

l ἦξαν δὲ οἱ δυστυχεῖς ἐπὶ βρόχον]

μὲν θανάτȣ· τί γὰρ δεῖ ζῆν ἄνδρα μηδὲ ὀφθαλμῶν ἀνεχόμενον; Ἄγαλμα μέν τις ἰδὼν, καὶ ἐπαινέσας τὸ κάλλος, ȣ̓κ ἐδεήθη βρόχȣ· ἀλλὰ κἂν ἵππον ἴδῃ ἱππικὸς ἀνὴρ, καὶ τȣ̃ κάλλȣς ἐπαινέσῃ, καὶ κτήσασθαι μὴ δυνηθῇ, ȣ̓ δεῖται βρόχȣ· ἐξαρκεῖ δὲ καὶ τῷ γεωργῷ, κἂν ἐν γειτόνων [m] ἴδῃ φυτὸν καλὸν, ἡ ὄψις αὐτή· ἐξαρκεῖ καὶ τῷ θηρευτῇ [n], κἂν παρ' ἄλλῳ ἴδῃ σκύλακα ὡραῖον [o], ἡ ὄψις αὐτή· καὶ ȣ̓δεὶς τȣ́των θανατᾷ δι' ἀπορίαν τῶν κτημάτων. Ἐρῶσι καὶ οἱ φιλοχρήματοι [p]

finierunt. Digni hac morte mehercule: cur enim viuat homo, cui male cum ſuis ſibi oculis conuenit? Qui ſtatuam videt, eiusque laudat pulchritudinem, non recurrit ad laqueum; et eques, qui equum videt, et a forma laudat, nec tamen conſequi poteſt, non remedium a reſte petit; ſufficit agricolae, ſi in agro vicini ſui pulchram plantam videat, adſpectus ipſe; ſufficit venatori, ſi apud alium pulchrum catulum videt, hoc ipſum, quod videt: nec quiſquam horum eſt, qui mortem optet, ſi conſequi, quod videt, non poſſit. Amant vehementius aurum auari, quam amatores

χον] Perizonius ad Aeliani V. H. III. 42. mauult ἦξαν. Sed Reg. a vulgata non recedit, quae ſatis eſt commoda. Harleian. ἥτλοντο δὲ. Vnde forſan reponendum, ἥτλοντο δὲ οἱ δυςυχεῖς ἐπὶ βρόχον. Etymologus: Ἄττεσθαι, τὸ ἅλλεσθαι καὶ πηδᾶν.

Ibid. ἦξαν — ἐπὶ βρόχον] Codex *Harl.* ἥτλοντο. vnde *Dauiſius* ἥτλοντο. ſed a manu vltima Maximi fuiſſe puto ἦξαν, prout legitur in Cod. *Regio*, qui ſecundam et emendatam Noſtri ſcripturam adſeruare ſolet. ita VII, 5. p. 71. ὁπόταν δὲ ἦξῃ ψυχὴ ἐπὶ πρᾶγμα ἔσως καὶ ὡμολογημένον. ſupra, hac Diſſert. ſect. 7. ἐπὶ Ἀμηστριν ἦξε τὴν τοῦ παιδὸς γαμετὴν. Si abeſſet ἐπὶ, optime legi poſſet ἦψαν βρόχον, vt infra loquitur. ſed recte habet Vulgata. M.

m ἐν γειτόνων] H. Stephani Mſ. ἐν γειτόνω, vnde fecit ἐν γείτονος vir ille doctus. At Reg. et Harleian. ἐν γειτόνων, quo modo locum recte reſtituit P. Leopardus Emend. XVIII. 28.

n ἐξαρκεῖ καὶ τῷ θηρευτῇ,] Vulgo ἐξαρκεῖ [δὲ] καὶ τῷ θηρευτῇ. Voculam vero ſecundam non agnoſcunt codices, quapropter eam furcillis eiecimus.

o σκύλακα [ὡραῖον,] Vulgo σκύλακα ἕρμαιον. Reg. ὥρμαιον, quod vero proximum: nam reſcribas oportet ὡραῖον, vti quidem dat Harleian. ac ita repoſuit Heinſius, praeeunte Paulo Leopardo Emend. XVIII. 28.

p δι' ἀπορίαν τῶν κτημάτων. Ἐρῶσι

χρυσοῦ μᾶλλον, ἢ οἱ ἐρασταὶ σωμάτων, καὶ συγκατορύττεσθαι ἐθέλουσι τῷ χρυσῷ μᾶλλον, ἢ τοῖς σώμασιν οἱ ἐρασταί· ἀλλ' οὐδεὶς θανατᾷ τούτων, ἐὰν μὴ τύχῃ χρυσοῦ. Οὐδὲ γὰρ ὁ Πέρσης βασιλεὺς ἧψε βρόχον [q], ἀτυχήσας χρυσίου, ὁ πάντων χρηματιστῶν ἀκορεστότατος καὶ ἐπιμανέστατος, ὃς ἄρχων τοσαύτης γῆς [r], καὶ ἐν τοσαύταις ἡδοναῖς φυρόμενος, ὅσαι πληροῦσι βασιλέως ἀκολάστου ὀρέξεις, ἐπεβούλευσε νεκροῦ τάφῳ. Φήμη δὲ αὐτὸν ἐπεσπάσατο χρυσοῦ κατορωρυγμένου σὺν τῷ νεκρῷ, καὶ ἐτυμβωρύχει ὁ μέγας βασιλεὺς τὴν τιάραν ἔχων [s], καὶ τὸν μὲν χρυσὸν οὐχ εὗρεν, ἐπίγραμμα

amatores corpora; mallent ſepeliri vna cum auro auari, quam cum corporibus amantes: nec tamen quiſquam auarus a morte remedium petit, ſi non conſequatur aurum. Sicut nec ipſe Perſarum rex, quo nullus negotiator vnquam magis inexplebilis fuit, aut furioſe auarus, laqueum parauit ſibi; qui cum tot terris imperaret, tot in voluptatibus, quot explendae luxurioſiſſimi cuiuſque regis cupidini ſufficere debebant, volutaret ſeſe, mortui hominis tumulo inſidiatus eſt. Aurum enim audierat cum mortuo ſepultum eſſe, atque ita magnus rex cum tiara ſua ſibi ſepulcrorum perfoſſor factus eſt; et aurum quidem non invenit,

Ἐρῶσι καὶ οἱ φιλοχρήματοι] Vulgo peſſime diſtinguunt: δι' ἀπορίαν. Τῶν κτημάτων ἐρῶσι καὶ etc. Nos ex re ipſa, fideque codicis Harleiani, veram poſuimus interpunctionem.

q ὁ Πέρσης βασιλεὺς ἧψε βρόχον,] Legi queat, ὁ Πέρσης ἧψε βρόχον, deleta voce ſuperuacanea; nam Perſarum rex paſſim vocatur ὁ Πέρσης. Vide modo Xenophontem de Ageſilao cap. I. 8. cap. II. 1, 28. et Herodianum VI. 11, 13, 15. Forſan tamen nihil eſt mutandum: nam Πέρσης ἐπίσκοπος pari ratione [illegible]citur Euſebio de Vita Conſtantini III. 7. et Περσῶν ἐπισκόπων ἱερὸν χρῆμα IV. 43.

r ἄρχων [τοσαύτης] γῆς,] Sic optime Mſ. Harl. Vulgo ἄρχων [αὐτῆς] γῆς.

Ibid. ὃς ἄρχων αὐτῆς γῆς,] Lege, τοσαύτης γῆς, vt ſupra, τοσούτων σωμάτων θεατὴν καὶ δεσπότην γενόμενον. Plutarchus *Conviu. ſept. Sap.* p. 151. βασιλεύων τοσούτων ἀνθρώπων Ἄμασις. Quemadmodum conieceram, editum video. M.

s ἐτυμβωρύχει ὁ μέγας βασιλεὺς τὴν τιάρην ἔχων, καὶ τὸν μὲν etc.] Lege et diſtingue: ἐτυμβωρύχει ὁ μέγας βασιλεύς, ὁ τὴν τιάρην ἔχων.

δὲ[t] ἔνδοθεν ἐπὶ τῷ τάφῳ ὁ νεκρὸς λέγει· Ὦ πάντων ἀνθρώπων ἀπληστότατε, ὃς ἔτλης νεκροῦ θίγειν δι' ἔρωτα χρυσοῦ. Τοῦτο εἴποι ἂν καὶ Ἕλλην λόγος πρὸς Ἕλληνα ἄνδρα ἐπὶ ὕβριν σαρκῶν ὑπ' ἀκορέστου ἐπιθυμίας[u] ὁρμηθέντα, ὅταν αὐτὴν ἐπισπάσηται φήμη κάλλους κατορωρυγμένου ἐν σώματι· Ὦ πάντων ἀνθρώπων ἀνοητότατε, νεκρὸν ἀνορύττεις· οὐ γὰρ ἂν ἔτλης θίγειν σαρκὸς

venit, ſed inſcriptionem eiuſmodi ex perſona mortui: *Male tibi ſit, mortalium auariſſime, qui propter auri amorem mortuum tangere auſus es.* Idem merito dicat Graecus Graeco homini, qui pulchritudinis cauſa, quam in corpore ſepultam eſſe putat, ad explendam inſatiabilem animi libidinem fertur: Quid vis tibi, hominum dementiſſime, qui mortuum effodias? neque enim aliter

ἔχων. καὶ τὸν μὲν etc. Emphaticus admodum eſt iſte Articuli vſus, et Indignitatem auget. appoſite Syneſius Περὶ βασιλ. p. 13. in pulcherrima hiſtoria de *Carino* Imp. Romano, et Rege Perſarum: ἀφικέσθαι δὲ (λέγεται) τὸν βασιλέα τὸν ἀλαζόνα, κατοῤῥωδήσαντα, πάντα εἴκειν ἕτοιμον ὄντα, τὸν ἐν τιάρᾳ καὶ κανδύϊ, τῷ μετὰ χιτῶνος φαύλων ἐρίων, καὶ πίλῳ. Paris emphaſeos, etſi diuerſo modo, idem articulus Heb. VII, 4. ᾧ καὶ δεκάτην Ἀβραὰμ ἔδωκεν ἐκ τῶν ἀκροθινίων, ὁ πατριάρχης. vbi Abraami Dignitas per articulum denotatur. vide et Ioannem XIII, 13. 14. et ſect. 7. huius Diſſert. de Xerxe, τὸν μέγαν ἐκεῖνον, τὸν ἐν Σαλαμῖνι etc. Mox, pone ὑποσειμὴν poſt τάφῳ. M.

t τὸν μὲν χρυσὸν οὐχ εὗρεν, ἐπίγραμμα δὲ] De Nitocridis ſepulcro loquitur, quod effodit Darius. Vide Herodotum lib. I. cap. 187. Hoc in Semiramidis monumento contigiſſe narrant alii, quos indicabit Petr. Pantinus ad Apoſtolii XII. 90. Theſauros autem cum mortuis olim condi ſolitos abunde liquet. Adi, ſi neſcis, Ioan. Kirchmannum de Funer. III. 24.

u ὑπ' ἀκορέστου ἐπιθυμίας] Mallem ἀκολάστου. ſic ἀκολάστου ἐξουσίας ſect. 7. et ἀκολάστους ὀρέξεις, paullo ante, hac ſectione: ita enim ſcribendum puto pro ἀκολάστου, ſc. βασιλέως. Philo *Vit. Moſ.* lib. II. p. 447. δι' ὧν αἱ ἀκόρεστοι γαστρὸς ἡδοναὶ συναύξονται· pro ἀκόρεστοι optimus Codex *Florent.* habet ἀκόραστοι· vnde reponendum ἀκόλαστοι· vt apud Heliodorum *Aethiop.* III, 16. ἡδονῶν ἀκολάστων ὑπηρέτις. et Noſtrum XXXVI, 6. δοῦλον λέγεις ἀκολάστων ἡδονῶν. M.

ῶς

ἄῤῥενος, ἀθίκτου χρήματος σαρκὶ ἄῤῥενι. Ἄδικος ἡ μίξις, ἄγονος ἡ συνουσία· ἐπὶ πετρῶν σπείρεις, ψάμμους ἀροῖς. Μετένεγκε τὰς εὐφροσύνας ἐπὶ τὴν Φύσιν, τρέψον ἐπὶ τὴν γεωργίαν τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἐγκάρποις ἥσθητι ἡδοναῖς·

Ὥς κε μὴ ἄσπερμος γενεὴ μετόπισθεν ὄληται [x].

aliter corpus viri tangere auderes, quod a viro tangi nefas eſt. Sceleſtus eſt iſte coitus, infoecundus complexus; in ſaxis ſeris, arenam aras. Ad ea, quae natura praeſcribit, voluptatem conuerte tuam; ad veram agriculturam oculos conuerte: voluptas te delectet, ſed non ſterilis:

Ne ſtirps intereat poſthac ſine ſemine nobis.

ΛΟΓΟΣ ΚΖʹ.

Ἔτι περὶ ἔρωτος.

Οὐκ ἔστ' ἔτυμος λόγος [a], λέγει που τῶν αὑτοῦ ᾀσμάτων ὁ Ἱμεραῖος ποιητὴς, ἐξομνύμενος τὴν ἔμπροσθεν ᾠδὴν, ἐν ᾗ περὶ τῆς Ἑλένης εἰπεῖν φησιν οὐκ ἀληθεῖς λόγους· ἀναμάχεται οὖν ἐπαίνῳ τὸν ἔμπροσθεν ψόγον.

DISSERT. XXVII.

De eodem amore.

Non eſt verus ſermo ille, alibi in odis ſuis poëta Himeraeus ait; vbi priorem, in qua falſa de Helena ſcripſiſſe ſe fatetur, reuocat: quare nouo praeconio prius illud vituperium euertit.

Ego

x Ὥς κε μὴ ἄσπερμος γενεὴ μετόπισθεν ὄληται.] Apud Homerum Iliad. Τʹ. 303. legitur.

[Ὄφρα] μὴ ἄσπερμος γενεὴ [καὶ ἄφαντος] ὄληται.

Maximus igitur, labante memoria, nonnihil in verbis immutauit.

Sectio α.

a Οὐκ ἔστ' ἔτυμος λόγος,] Steſichori verba ſunt. Plato in Phaedro p. 343. Στησίχορος τῶν ὀμμάτων στερηθεὶς διὰ τὴν Ἑλένης κακηγορίαν — ἅτε μουσικὸς ὢν ἔγνω τὴν αἰτίαν, καὶ ποιεῖ εὐθὺς Οὐκ ἔστ' ἔτυμος ὁ λόγος οὗτος· οὐδ' ἔβας ἐν νηυσὶν εὐσέλμοις, οὐδ' ἵκεο Πέργαμα Τροίας. Ποιήσας δὲ πᾶσαν τὴν καλουμένην παλινῳδίαν παραχρῆμα ἀνέβλεψεν. Rem narrant

Iſocrates

Δοκῶ δή μοι, κατὰ τὸν ποιητὴν ἐκεῖνον, δεήσεσθαι καὶ αὐτὸς παλινῳδίας ἐν τοῖς περὶ τȣ̃ ἔρωτος λόγοις· θεὸς γὰρ καὶ ȣ̃τος, καὶ ȣ̓χ ἧττον τῆς Ἑλένης ἐπιτιθέναι δίκην τοῖς πλημμελȣ̃σιν εἰς αὐτὸν ἐῤῥωμενέστατος [b]. Τί δὴ ȣ̃ν ἐστι [c] τὸ πλημμέλημα, ὅπερ καὶ ἀναμαχέσασθαι λίαν φημὶ ἡμᾶς [d]; Δεινὸν καὶ μέγα καὶ δεόμενον γενναίȣ ποιητȣ̃ καὶ τελεστȣ̃, εἰ μέλλοι τις ἱκανῶς ἐξευμενιεῖσθαι ἀδέκαστον δαίμονα, ȣ̓ τρίποδας ἑπτὰ δȣ̀ς [e], ȣ̓δὲ χρυσȣ̃ τάλαντα δέκα, ȣ̓δὲ γυναῖκας Λεσβιάδας, ȣ̓δὲ ἵππȣς Τρωϊκȣ̀ς, ἀλλὰ λόγον λόγῳ, πονηρὸν χρηστῷ, καὶ ψευδῆ ἀληθεῖ ἐξαλείψας.

Ego vero exemplo illius poëtae, in his de amore diſputationibus retractanda mihi quaedam video; nec enim minus hic deus nominis ſui contemtum vlciſci poteſt. Quod ergo eſt delictum illud, quod tantopere a nobis retractandum dixi? Graue, mehercule, nec vulgare, et in quo eximio vel poëta ſit opus, vel ſacerdote, vt integerrimo deorum ſatisfieri poſſit penitus; non, vt apud Homerum, tripodibus ſeptem, aut talentis auri decem, aut Lesbicis mulieribus, aut Troianis equis; ſed probo potius veroque ſermone, quo priorem illum improbum falſumque euertamus.

2. Quales

Iſocrates in Helenae Encom. pag. 319. Dion Chryſoſtomus Orat. II. p. 21. Orat. XI. p. 162. Suidas, aliique plures. Adeatur Ioan. Meurſius ad Heſychium Illuſtrium p. 193.

b θεὸς γὰρ καὶ ȣ̃τος, [καὶ] ȣ̓χ ἧττον [τῆς Ἑλένης] ἐπιτιθέναι δίκην τοῖς πλημμελȣ̃σιν εἰς αὐτὸν ἐῤῥωμενέστατος.] Vulgo θεὸς γὰρ καὶ ȣ̃τος, ȣ̓χ ἧττον ἐπιτιθέναι δίκην τοῖς πλημμελȣ̃σιν εἰς αὐτὸν ἐῤῥωμενέστατος, omiſſis tribus vocabulis, quae nos ex Reg. et Harleian. reſtituimus. Quin et Paccii codex ea repraeſentauit, vt eius interpretatio probat.

c Τί [δὴ] ȣ̃ν ἐστι] Vulgo τί [δὲ] ȣ̃ν ἐστι, repugnantibus Mſſ.

d ὅπερ καὶ ἀναμαχέσασθαι [λίαν] φημὶ ἡμᾶς;] Forſan Maximus ſcripſit, ὅπερ καὶ ἀναμαχέσασθαι [δεῖν] φημὶ ἡμᾶς.

Ibid. ὅπερ καὶ ἀναμαχέσασθαι λίαν φημὶ ἡμᾶς;] Legendum, δεῖν φημι ἡμᾶς; aliter ſenſum non effeceris. ortus error ex ſimilitudine literarum Δ et Λ. Ita quoque Cl. Editor. M.

e ȣ̓ τρίποδας ἑπτὰ δȣ̀ς, etc.] Haec ſunt dona, quae Achilli pollicitus eſt Agamemnon apud Homerum Iliad. I. 120. ſeqq. eoque noſter reſpexit.

β′. Τοιαύτην φασὶ καὶ τὸν Ἀνακρέοντα ἐκεῖνον τὸν Τήϊον ποιητὴν δοῦναι δίκην τῷ ἔρωτι. Ἐν τῇ τῶν Ἰώνων ἀγορᾷ ἐν Πανιωνίῳ [f] ἐκόμιζε τιτθὴ βρέφος· ὁ δὲ Ἀνακρέων βαδίζων, μεθύων, ἄκων ἐστεφανωμένος, σφαλλόμενος [g], ὠθεῖ τὴν τιτθὴν σὺν τῷ βρέφει, καί τι καὶ εἰς τὸ παιδίον ἀπέῤῥιψε βλάσφημον ἔπος· ἡ δὲ γυνὴ ἄλλο μὲν οὐδὲν ἐχαλέπηνε τῷ Ἀνακρέοντι, ἐπεύξατο δὲ τὸν αὐτὸν τοῦτον ὑβριστὴν ἄνθρωπον τοσαῦτα καὶ ἔτι πλείω ἐπαινέσαι ποτὲ τὸ παιδίον, ὅσα νῦν ἐπηράσατο. Τελεῖ ταῦτα ὁ θεός· τὸ γὰρ παιδίον ἐκεῖνο δὴ αὐξηθὲν γίνεται Κλεόβουλος ὁ ὡραιότατος [h].

2. Quales quoque poenas Teium Anacreontem dediſſe amori aiunt. Nutrix quaedam in Panionio, quod Ionum forum eſt, infantem geſtabat: occurrit illi ebrius cum corona Anacreon, qui inter vacillandum vna cum infante nutricem inſcius protrudit; et, quaſi hoc ſatis non eſſet, in puerum quoque ipſum conuicium aliquod torquet: nutrix ſine alia offenſionis nota precatur, vt homo tam inſolens pluribus aliquando verbis puerum laudaret, quam iam vituperaſſet. Votum perfecit deus; idem namque puer adoleſcit, fitque pulcherrimus ille Cleobulus, cui

Sectio β′.

f ἐν Πανιωνίῳ] Vulgo ἐν Πανίῳ, nec aliter codices. At Scaliger, Leopardus Emend. XVIII. 28. Heinſius, et Sopingius ad Heſychium in Πανιώνιον, merito legendum ſtatuunt, prout edidimus. Vide Herodotum I. 148. et Suidam in τὸν Κολοφῶνα ἐπίθες.

g μεθύων, [ἄκων] ἐστεφανωμένος, σφαλλόμενος,] Heinſio placet, μεθύων ἐστεφανωμένος, ἄκων σφαλλόμενος. At omnino reſcribendum, μεθύων, [ᾄδων,] ἐστεφανωμένος, σφαλλόμενος, vti quidem, me monente, locum laudauit Ioſ. Barneſius in Anacreontis Vita §. 5. De Teio poëta ſic Pauſanias Attic. cap. XXV. p. 59. Καὶ οἱ τὸ σχῆμά ἐστιν, οἷον [ᾄδοντος] ἂν ἐν μέθῃ γένοιτο ἀνθρώπου. Pariter de Polemone Lucianus Bis accuſ. tom. II. p. 223. Μεθ' ἡμέραν ἐκώμαζε διὰ τῆς ἀγορᾶς μέσης, ψάλτριαν ἔχων, καὶ [καταδόμενος,] ἕωθεν εἰς ἑσπέραν μεθύων ἀπὸ κραιπαλῶν, καὶ τὴν κεφαλὴν τοῖς στεφάνοις διηνθισμένος. Vide ſis et Dionem Chryſoſtomum Orat. IV. pag. 77. B. C.

h Κλεόβουλος ὁ ὡραιότατος,] Vide ſupra Diſſert. XXIV. 9. Apud Dion. Chryſoſtomum Orat. II. pag. 32. Amorem ſic adloquitur Anacreon:

Κλευβούλῳ δ' ἀγαθὸς γένου
Σύμβουλος·

καὶ ἀντὶ μικρᾶς ἀρᾶς[i] ἔδωκεν ὁ Ἀνακρέων Κλεοβούλῳ δίκην δι' ἐπαίνων πολλῶν.

γʹ. Τί κωλύει δὴ καὶ ἡμᾶς ἀναμαχέσασθαι τήμερον[k],

cui Anacreon quam plurimis laudibus pro exiguo conuicio dedit poenas.

3. Quid vetat et nos hodie, Anacreontis illius exemplo, non

Σύμβουλος· τὸν ἐμὸν δ' ἔρωτ'
Ὧδ' οὐ νῦν σε δέχεσθαι.

Corruptus eſt verſus vltimus. Eum ſic refingit Iſ. Caſaubonus Diatr. cap. 3. Ὄτρυνε νῦν ἐ δέχεσθαι. Melior eſt Heinſii coniectura, pro qua reponit:

Οἶδ' εὖ νῦν σε δέχεσθαι.

At omnium optime doctiſſimus Bentleius:

Οἶδ' εὔνουν σε δέχεσθαι.

Renititur quidem cl. Barneſius, quod εὔνους, vt cenſet, vix de Deo dicitur. Hoc vero plane falſum. Georgius Lecapenus in Ἐπιμερισμοῖς Mſ. fol. XXIX. 2. Εὔνους οὖν λέγεται ὁ ἔχων εὔνοιαν πρός τινα, εἴτε μείζονα, εἴτε ἴσην, (leg. ἴσον) εἴτε ἐλάττονα· λέγεται γὰρ εὔνοια καὶ ἀπὸ μείζονος εἰς ἔλαττον, (ſcribe ἐλάττονα,) καὶ οὐχ, ὥς τινες λέγουσιν, ἀεὶ ἀπὸ ἐλάττονος εἰς μείζω· καθὰ καὶ Δημοσθένης ἐν Ὀλυνθιακῶν δευτέρῳ· Ἐπὶ πολλῶν μὲν ἴδοι τις ἂν τὴν [παρὰ τῶν θεῶν εὔναιαν] φανεραν γινομένην τῇ πόλει. Philemon apud Iuſtinum de Monarch. cap. III.

[Εὔνουν] νομίζει τὸν [θεὸν] καθεστάναι.

Pſephiſma Sigeorum v. 9. Λαβὼν [δαιμόνιον εὔνουν] καὶ συνεργόν. Aeſchylus in Septem contra Thebas v. 455.

Προστατηρίας
Ἀρτέμιδος [εὐνοίαισι.]

Euripides in Helena v. 886.

Ἥρα μὲν, ἥ σοι δυσμενὴς πάροιθεν ἦν,
Νῦν ἐστιν [εὔνους].

Ioſephus Ant. Iud. lib: II. cap. XV. 5. Τὸ θεῖον — οἷς ἂν εὔνουν ᾖ. Idem lib. IV. cap. VIII. 2. Ἀπολεῖτε καὶ τὴν [εὔνοιαν] τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ. Sic etiam §. 13, 21. et lib. V. cap. I. 25. Si plura velis, adi Clementem Paedag. lib. I. cap. XI. et Stromat. II. p. 444.

i ὁ ὡραιότατος· καὶ ἀντὶ μικρᾶς ἀρᾶς etc.] Ita diſtinguendum: et ſcribendum μιᾶς ἀρᾶς, *vna imprecatione*; prout ex Senſu patet, et Oppoſito, ἐπαίνων πολλῶν. Paullo ante, pro ἄκων *Daviſius* legit ᾄδων· quod vnice verum puto. Locus vero, quem ex Luciano adducit, ad rem non facit. ibi enim legendum καταυλούμενος, vt p. 235. διὰ τῆς ἀγορᾶς μέσης καταυλούμενος· et Lib. *de Saltatione* p. 785. κάθηται καταυλούμενος· ad quem locum vide Cl. *Graeuium*, in cuius Annotatione ter vitio operarum legitur καταυλόμενον. M.

Sectio γʹ.

k Τί κωλύει [δὴ] καὶ ἡμᾶς [ἀναμαχέσα-

κατὰ τὸν Ἀνακρέοντα [l] ἐκεῖνον, δοῦναι δίκην τῷ ἔρωτι αὐτοὺς ἑκόντας γλώττης ἀδίκου; Τὸ γὰρ φάναι, ὅτι ὁ ἔρως ἐπὶ μοιχείαν ἀνάπτει, ὥσπερ τὸν Ἀλέξανδρον, ἢ ἐπὶ παρανομίαν, ὡς τὸν Ξέρξην, ἢ ἐπὶ ὕβριν, ὡς Κριτόβουλον [m], ἀνατιθέναι θεῷ πρᾶγμα ἄθεον, πῶς οὐ πλημμελές; Οὑτωσὶ δὲ αὐτὸ θεασώμεθα· Ὁ ἔρως, ἄλλου του ἔρως, ἢ κάλλους ἐστίν; Οὐδαμῶς· σχολῇ γὰρ ἂν εἴη ἔρως, εἰ μὴ κάλλους εἴη. Ὁπότ᾽ οὖν λέγομεν ἐρᾶν χρημάτων Δαρεῖον, ἢ Ξέρξην τῆς Ἑλλήνων γῆς, ἢ Κλέαρχον πολέμου, ἢ Ἀγησίλαον τιμῆς, ἢ Κριτίαν τυραννίδος, ἢ Ἀλκιβιάδην Σικελίας, καὶ Γύλιππον χρυσίου· ἆρα κάλλος τι ὁρῶντες ἐμφαινόμενον, τὴν πρὸς αὐτὸ ἐπαγωγὴν ἔρωτα ἐπονομάζοντες, ἕκαστον τούτων ἐρᾶν φαμὲν, τὸν μὲν τοῦδε, τὸν δὲ τοῦδε, ἄλλον ἄλλου [n]; Πολλοῦ γε καὶ δεῖ· ἢ γὰρ ἂν τὰ αἴσχιστα τῶν ἐν ἀνθρώ-

non inuitos improbiſſimae linguae poenas dare? Probare enim velle, Amorem cauſam eſſe adulterii, vt in Paride; vel flagitii, vt in Xerxe; vel libidinis, vt in Critobulo; atque ita quicquid impium eſt deo illi adſcribere, quis neget ſummae improbitatis eſſe? Quod vt appareat, hoc modo agamus: Putaſne, alterius rei amorem, quam pulchritudinis, amorem eſſe? Minime vero: nihil minus enim, quam amor, eſſet, niſi circa ipſum pulchrum verſaretur. Scire ergo velim, cum Darium amare pecunias dicimus, aut Xerxem Graecorum terram, aut Clearchum bellum, aut honorem Ageſilaum, aut Critiam tyrannidem, aut Alcibiadem Siciliam, aut Gylippum aurum; manifeſtamne aliquam pulchritudinem videamus, cuius ſpe atque illecebris, qui amor a nobis dicitur, ſinguli impellantur, vt alium hoc, alium aliud amare dicamus? Abſit vero: eo enim modo, quaecunque apud

μαχέσασθαι] τήμερον,] Vulgo τί κωλύει καὶ ἡμᾶς τήμερον, duabus vocibus praetermiſſis, quas ſuppeditarunt Reg. et Harleian.

l κατὰ τὸν Ἀνακρέοντα] Lege [καὶ] κατὰ τὸν Ἀνακρέοντα.

m ὡς Κριτόβουλον,] Oportuit ſcriptum ὡς Κριτίαν. Noſter autem memoria lapſus eſt. Vide ſupra Diſſert. XXVI. 8.

n ἄλλον ἄλλου;] Vulgo [καὶ] ἄλλον ἄλλου. Sed illam coniunctionem neſciunt codices, iisque parendum cenſui.

ο ἢ ἐν

ποις πραγμάτων τῷ μὴ προσήκοντι ὀνόματι ἐπικοσμοῦντες πλημμελοῖμεν ἂν εἰς τὸ ἀληθὲς αὐτό. Πῶς γὰρ ἢ ἐν χρήμασι κάλλος τῷ πάντων πραγμάτων κακίστῳ, ἢ ἐν πολέμῳ τῷ πάντων ἀβεβαιοτάτῳ, ἢ ἐν τυραννίδι τῷ πάντων ἀγριωτάτῳ, ἢ ἐν χρυσῷ τῷ πάντων γαυροτάτῳ [o]; Σικελίαν δὲ εἴ μοι λέγοις, ἢ τὴν Ἑλλήνων γῆν, ἐλπίδας λέγεις ἡδονῶν, κάλλος δὲ οὐδαμοῦ· οὐδέ μοι ἢ τὴν Αἰγυπτίων γῆν λέγοις [p] τὴν τὰς πυραμίδας ἔχουσαν τὰς μεγάλας, καὶ τὸν πολὺν ποταμὸν, οὐδὲ

apud homines turpiſſima ſunt, neceſſe eſſet alieno exornare nomine, atque ipſi vim inferre veritati. Quis enim pulchrum, aut honeſtum, vel in diuitiis omnium peſſima re, vel in bello omnium incertiſſima, vel in tyrannide omnium crudeliſſima, vel in auro omnium ſuperbiſſima, ponet? Quod ſi his Siciliae amorem addas, aut Graeciae, ſpem quidem voluptatum dicis, nondum tamen ipſum pulchrum inueniſti; ne ſi ipſam mihi Aegyptum cum ingentibus pyramidibus, magnoque ſuo flumine, comme-

o ἢ ἐν χρυσῷ τῷ πάντων γαυροτάτῳ;] Poſt haec verba, vel alicubi in hac periodo, deeſt totum Comma, quod reſpondeat praecedenti, ἢ Ἀγησίλαον τιμῆς. Septem exempla propoſuerat, Χρήματα, Τὴν Ἑλλήνων γῆν, Πόλεμον, Τιμὴν, Τυραννίδα, Σικελίαν, Χρυσίον. horum ſingula in ſequentibus exſequitur, praeter τιμὴν, cuius exemplum ab Exſcriptoribus omiſſum eſt; ab Auctore enim vix potuit. Pro καὶ Γύλιππον vſitatius eſt ἢ Γύλιππον, ſed nihil forte mutandum in hac Particula. M.

p [οὐδέ] μοι ἢ τὴν Αἰγυπτίων γῆν λέγοις] Reg. et Harl. [εἰ δέ] μοι ἢ διὰ τὴν etc. Ocius reſcribas, οὐδέ μοι [νὴ Δία] τὴν Αἰγυπτίων γῆν λέγοις. Sic paſſim Graeci. Vide Diſſert. XXXIII. 4, 8. Ibid. οὐδέ μοι ἢ τὴν Αἰγυπτίων γῆν λέγοις] Neſcio, quid velint, aut quam connexionem haec habeant cum praecedentibus. Scribo: οὐδ' εἴ μοι τὴν Αἰγυπτίων γῆν λέγοις etc. Satis iam clara ſunt. Optime quoque legi poſſet: οὐδ' εἰ μὰ Δία τὴν Αἰγυπτίων γῆν λέγοις, vt XLI, 1. οὐδ' εἰ μὰ Δία πρὸς τῷ Νείλῳ τὸν Ἶσρον ἔγνω. propius ad Codicum ſcripturam Iſtud eſt; Hoc tamen verius puto. Haec ſcripſeram. Et iam video, Codices prope accedere ad hoc vltimum, εἰ δέ μοι ἢ διὰ τὴν etc. vnde legendum: οὐδ' εἴ μοι νὴ Δία τὴν etc, paene quemadmodum *Dauiſius* emendauerat. M.

Βαβυλῶνα αὐτὴν τὴν εὐτειχοτάτην [q], οὐδὲ Μηδίαν τὴν εὐιπποτάτην, οὐδὲ τὴν Φρυγῶν γῆν τὴν εὐβοτωτάτην, οὐδὲ Σάρδεις τὰς εὐχρυσοτάτας. Ἕκαστον γὰρ τούτων τοσούτου δεῖ εἶναι καλὸν, ὅσου περ καὶ ἡδύ [r]· μᾶλλον μὲν ἡδὺ τῷ δυναμένῳ πορίσασθαι ἐξ αὐτοῦ ἡδονὴν, ἢ καλὸν τῷ μὴ δυναμένῳ ἐξ αὐτοῦ ὄνασθαι· οὐδὲν γὰρ καλὸν ἐπιβλαβὲς, οὐδὲ εἰς σφαλερὸν [s], οὐδὲ εἰς μοχθηρίαν συντελοῦν, οὐδὲ εἰς δυστυχίαν ἄγον, οὐδὲ εἰς συμφορὰν χειραγωγοῦν, οὐδὲ εἰς μετάγνωσιν τελευτῶν. Εἶεν.

commemores; aut Babylonem, quae a rerum omnium abundantia; aut Mediam, quae ab equis; aut Phrygiam, quae a paſcuis; aut Sardes, quae ab auro commendantur. Haec enim omnia eſſe debent eatenus pulchra, quatenus iucunda; magis iucunda ei, qui voluptatem ex illis haurit, quam pulchra illi, cui non proſunt: nihil enim pulchrum dici poteſt, quod cum damno aut periculo coniunctum eſt, quod flagitia patrat, quod in miſeriam, quod in calamitatem hominem deducit, quod in poenitentia deſinit. Eſto.

4. Dixi-

q Βαβυλῶνα αὐτὴν τὴν [εὐτειχοτάτην,] Vulgo εὐτυχεστάτην. Sed vocem, quam repoſuimus, praeſtant Reg. et Harleian. Celeberrimos autem fuiſſe Babylonis muros vel pueri norunt. Vide Herodotum lib. I. §. 178. ſeqq. Curtium lib. V. cap. I. 25. noſtrum Diſſert. XXXV. 2. ac Philoſtrat. Vit. Apoll. I. 25. Haec autem forma prorſus eſt analogica. Etymologus in Εὐτείχεον· Τὰ εἰς ος ἀπὸ οὐδετέρων συντιθέμενα ἀπὸ εὐθείας συντίθεται, οἷον ξίφος, ἄξιφος. ῥῖγος, δύσριγος. Εὐτείχεος, Ionicum. Adi ſis Euſtathium ad Iliad. Α'. p. 49. et ad Iliad. Π'. p. 1058. Alioqui ſcribere queas εὐτειχεστάτην, quod a recepta lectione parum recedit.

Ibid. οὐδὲ Βαβυλῶνα αὐτὴν τὴν εὐτειχοτάτην,] Quare tam emphatice, αὐτὴν, de *Babylone*, potius, quam de vlla caeterarum? Scribendum: οὐδὲ Βαβυλῶνα αὖ τὴν εὐτειχοτάτην. Idem error inſederat initium Diſſert. XXV. M.

r [τοσούτου] δεῖ εἶναι καλὸν, [ὅσου] περ καὶ ἡδύ.] Vulgo τοσοῦτον — ὅσον. Nos vero lectionem dedimus, quam ſuppeditarunt Reg. et Harleian. Non aliter in ſuo codice Paccius legit, qui locum recte vertit hoc modo: *Tantundem a vera pulchritudine abſunt, quantum etiam a iucunditate ſunt remota.* Heinſius a ſcriptoris mente videtur aberraſſe.

s οὐδὲ εἰς σφαλερὸν] Delendum

δʹ. Ὁ ἔρως ἡμῖν κάλλους ἦν ἔρως· ὁ δὲ ἐρῶν ἄλλου του, καὶ μὴ κάλλους, ἡδονῆς ἐρᾷ. Ἀφαιρῶμεν δὲ, εἰ βούλει, τοὔνομα, καὶ ἐπιθυμεῖν λέγωμεν τοῦτον [t], ἀλλ' οὐκ ἐρᾷν [u], ἵνα μὴ τῇ περὶ τὴν φωνὴν παρανομίᾳ [x] πρᾶγμα ὑπαλλάξαντες λάθωμεν, ἀλλ' οὐ τοὔνομα μόνον. Ἔστω τοίνυν ἔρως μὲν κάλλους, ἐπιθυμία δὲ ἡδονῆς. Ὁ τοίνυν κάλλους ἐρῶν, ἆρα οὐκ ἐπιθυμεῖ αὐτοῦ; καὶ μάλα· σχολῇ γὰρ ἂν εἴη τι ἄλλο ὁ ἔρως, εἰ μὴ ὄρεξίς τις. Παραιτοῦμαι δὲ τοὺς σοφοὺς τῆς τῶν ὀνομάτων θήρας, εἰ τὸ αὐτὸ νῦν μὲν ὄρεξιν, νῦν δὲ ἐπιθυμίαν

4. Diximus, amorem ipſius pulchri amorem eſſe; vt qui aliud amet, quam pulchrum, neceſſario amet voluptatem. Mutemus, ſi placet, verbum vnum, eoſque, qui voluptatem ſequuntur, non amare, ſed concupiſcere dicamus; ne voce forte ambigua non verba tantum, ſed rem ipſam, mutemus. Amor igitur pulchrum ſpectet, voluptatem ſpectet concupiſcentia. Quid ergo? qui quod pulchrum eſt amat, an non concupiſcit quoque idem? ſiquidem nihil aliud amor eſt, quam rei alicuius appetitus. Veniam ab iis petam, qui verba anxie rimari ſolent, ſi rem eandem nunc appetitum, nunc concupiſcentiam dico;

dum puto εἰς, cuius prima litera videtur repetita fuiſſe a praecedenti voce; vltima, a ſubſequenti. οὐδὲν γὰρ καλὸν ἐπιβλαβὲς, οὐδὲ σφαλερὸν, οὐδὲ εἰς μοχθηρίαν etc. M.

Sectio δʹ.

t ἐπιθυμεῖν λέγωμεν τοῦτον,] Potius τοῦτο, vt mox: ἔρως καλείσθω τοῦτο. et, ἐπιθυμία καλείσθω τοῦτο. Deinde, pro καὶ τῇ τῶν ὀνομάτων etc. conieceram, κᾂν τῇ, vel, καὶ ἐν τῇ, vltimum verius eſſe video. Caeterum vox Εἶεν, quae claudit ſectionem praecedentem, poni debuit, vt mihi videtur, initio huius. ita: Sect. δʹ. Εἶεν· ὁ ἔρως ἡμῖν etc. et ita XXIV, 4. Εἶεν· ἐπεὶ ταύτῃ etc. quemadmodum recte diſtinguitur VI, 2. Εἶεν· οὕτω σοι τὰ τοῦ Διὸς ἔχει· et XII, 3. XIV. 4. Vide et XXI, 3. 4. vbi iterum male. M.

u ἐπιθυμεῖν λέγωμεν τοῦτον, ἀλλ' οὐκ ἐρᾷν,] *Amorem* a *cupidine* diſtinxere veteres. Hinc Afranius:

Amabit *ſapiens*, cupient *caeteri.*

Vide cl. Pricaeum ad Apuleii Apol. pag. 28.

x τῇ περὶ τὴν φωνὴν [παρανομίᾳ] Ita codices, et recte quidem. Heinſius enim περιέργως repoſuit τῇ περὶ τὴν φωνὴν παρωνυμίᾳ. Nulla ſane inter ἐπιθυμίαν et ἔρωτα poteſt eſſe παρωνυμία.

 y τά

καλῶ· ἐγὼ γάρ τοι τά τε ἄλλα, καὶ ἐν τῇ τῶν ὀνομάτων ἐλευθερίᾳ, πείθομαι Πλάτωνι [y]. Ἔστω δὲ, εἰ βούλονται [z], ὄρεξις, καὶ μὴ ἐπιθυμία, ὁ ἔρως. Διηρήσθω δὲ τῇδε· ἐὰν μὲν ἐπὶ τὸ καλὸν φαινόμενον ἡ ψυχὴ ἄξῃ [a], ἔρως καλείσθω τοῦτο, οὐκ ἐπιθυμία· ἐὰν δὲ μὴ, ἐπιθυμία καλείσθω τοῦτο, οὐκ ἔρως. Τί οὖν, εἰ ἀκόλαστος ὁ σοφιστὴς [b] τοῦ φαινομένου προσθήκῃ χρώμενος τὸ ἡδὺ, τοῦτο φῇ φαντάζεσθαι αὐτῷ καλὸν, ἐρᾶν καὶ τούτῳ συγχωρήσομεν [c]; Καὶ πάλιν αὖ, εἴ τις ἀποβλέψας εἰς τοὺς τῷ ὄντι ...στὰς τοὺς πρὸς τὸ καλὸν ὡρμη-

dico; nam cum in aliis, tum in libertate verborum, aſſentior Platoni. Sit enim, hoc ſi volent, appetitus, non concupiſcentia, amor. Diſtinguatur interim hoc modo: quoties ad id, quod bonum videtur, nos impellit animus; amor id dicatur, non concupiſcentia: ſin contra, concupiſcentia dicatur, non amor. Quid ergo, ſi intemperans aliquis ſophiſta ſpeciem voluptati addat, ſibique illud aut illud pulchrum videri dicat, an et hunc amare concedemus? Aut contra, ſi quis aliquem ex illis videat, quos vere amare dicimus, qui nihil praeter ipſum pulchrum habeat

y τά τε ἄλλα, καὶ [ἐν] τῇ τῶν ὀνομάτων ἐλευθερίᾳ, πείθομαι Πλάτωνι] Vulgo, praetermiſſa voeula, dant τά τε ἄλλα, καὶ τῇ etc. Suam vero in nominibus adhibendis ἀδιαφορίαν ſaepe memorat Plato. Vide Polit. pag. 171. F. Protag. p. 212. G. Charmid. p. 239. G. denique de Rep. lib. VII. p. 488. C.

z Ἔστω [δὲ,] εἰ βούλονται,] Vulgo Ἔστω [γὰρ,] repugnantibus Mſſ.

a ἡ ψυχὴ ἄξῃ,] Harleian. αὔξῃ. Statim reſcribe ἀΐξῃ.

b ἀκόλαστος ὁ σοφιστὴς] Quis ſophiſta *ille?* debuit eſſe ἀκόλαστός τις σοφιστὴς, *intemperans aliquis ſophiſta*, vt bene vertit *Heinſius*. vox τις videtur periiſſe in ſyllaba τος praecedenti, vel in vltima τοῦ σοφιστὴς. Sententia vero ita diſtinguenda eſt: Τί οὖν; εἰ ἀκόλαστος ὁ σοφιστὴς, τοῦ φαινομένου προσθήκῃ χρώμενος, τὸ ἡδὺ τοῦτο φῇ φαντάζεσθαι αὐτῷ (non αὐτῷ) καλὸν, ἐρᾶν καὶ τούτῳ συγχωρήσομεν; Quae autem ſequuntur, ita: καὶ θεασάμενος τὸ ἐν τῇ ὀρέξει τοῦ κάλλους ἡδὺ, διὰ τὴν ἐπιμιξίαν τῆς ἡδονῆς ἐπιθυμεῖν καὶ τούτους φῇ, ἀλλ' οὐκ ἐρᾶν· Argumentatio poſtulat diſtinctionem poſt ἡδύ. M.

c τοῦ φαινομένου προσθήκῃ χρώμενος τὸ ἡδὺ, τοῦτο [φῇ] φαντάζεσθαι αὐτῷ καλὸν ἐρᾶν, καὶ τούτῳ συγχωρήσομεν;] Vulgo τοῦ φαινομένου προσθήκῃ χρώμενος [πρὸς] τὸ ἡδὺ

μένȣς, καὶ θεασάμενος τὸ ἐν τῇ ὀρέξει τȣ̃ κάλλȣς ἡδὺ διὰ τὴν ἐπιμιξίαν τῆς ἡδονῆς, ἐπιθυμεῖν καὶ τȣ́τȣς φῇ [d], *ἀλλ' ȣ̓κ ἐρᾶν· πῆ ἂν ταῦτα ἡμῖν διακριθείη; Εἰ γὰρ τά τε ἡδέα φαντάζεται καλὰ, τά τε καλὰ ἀνακέκραται ἡδοναῖς, κίνδυνος ȣ̔́τω καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τῷ ἔρωτι ἐπιμιχθῆναι. Βȣ́λει τοίνυν τȣ̃ μὲν καλȣ̃ ἀφαιρῶμεν τὸ φαινόμενον, ἵνα μή ποτε λάθῃ σχηματισαμένη πρὸς αὐτὸ ἡ ἡδονή· τῆς δὲ ἡδονῆς ȣ̓κ ἔτι; Τὸ μὲν γὰρ καλὸν, τίμιον ὂν κατὰ τὴν αὐτȣ̃ φύσιν, εἶναι δεῖ καλὸν* [e], *ἵνα καὶ ἐράσμιον ᾖ· τῇ δὲ ἡδονῇ ἀπόχρη φαίνεσθαι, καὶ μὴ ȣ̓̃σῃ. τῇ γὰρ τȣ̃ πεπονθότος εὐφροσύνῃ λαμβάνȣσα τὴν σύστασιν, ȣ̓ τῇ αὐτῆς φύσει, ἱκανῶς ἕξει, ἐὰν τὸ δοκεῖν ὑπάρχῃ αὐτῇ, καὶ μὴ ȣ̓̃σῃ.*

beat propoſitum, et interim ipſam intueatur voluptatem, quae in appetitu pulchri conſiſtit; aut huius voluptatis cauſa concupiſcere hunc dicet, non amare? aut quo tandem modo haec duo diſtinguemus? Nam ſi et ea, quae iucunda ſunt, pulchra videntur; et quae pulchra ſunt, cum voluptate cohaerent; metuo, ne cum amore confundere concupiſcentiam cogamur. Vis igitur, vt pulchro demamus ſpeciem, ne ſub habitu ipſius nos decipiat voluptas; voluptati vero ſuam relinquamus? Quod enim pulchrum eſt, cum natura ſua honore dignum ſit, pulchrum eſſe oportet, vt et iucundum ſit: voluptati ſatis eſt videri, licet non ſit; illa enim, cum in opinione hominis, qui ea fruitur, non ipſa per ſe ſubſiſtat, ſufficit, ſi videatur eſſe, nec ſit tamen.

5. Quod

ἡδὺ, τȣ́τῳ [φησὶ] *φαντάζεσθαι αὐτῷ καλὸν ἐρᾶν, καὶ τȣ́τῳ συγχωρήσομεν;* In prioribus Mſſ. fidem ſequimur, qui plane dant, vt exhibuimus. In poſterioribus vitioſam diſtinctionem, Heinſii monitu, ſuſtulimus.

d *ἐπιθυμεῖν καὶ τȣ́τȣς* [φῇ,] Sic Reg. et Harleian. vulgo *φησὶν.*

e *τίμιον ὂν κατὰ τὴν αὐτȣ̃ φύσιν, εἶναι δεῖ καλὸν,* etc.] Iterum ob eandem cauſam diſtinguendum puto: *Τὸ μὲν γὰρ καλὸν, τίμιον ὂν, κατὰ τὴν αὐτȣ̃ φύσιν εἶναι δεῖ καλὸν, ἵνα ἐράσμιον ᾖ.* Opponuntur *εἶναι καλὸν κατὰ τὴν αὐτȣ̃ φύσιν,* (non, *εἶναι τίμιον κατὰ τὴν αὐτȣ̃ φύσιν,*) et, *φαίνεσθαι, μὴ ὄν.* M.

ε'. Οἷον τὸ τοιόνδε λέγω· (αἰσθάνομαι γάρ τοι ἐμαυτοῦ γλίσχρως τὸ πρᾶγμα διελομένου, καὶ δεομένου εἰκόνος) σῶμά που τραφῆναι ἀδύνατον, ὅτι μὴ σιτίων προσφορᾷ [f], καὶ ἐργασίᾳ ὀδόντων, καὶ σπλάγχνων ὑποδοχῇ, καὶ τῇ ἔνδον οἰκονομίᾳ, προσγινομένης αὐτῷ τῆς ὑποτροφῆς [g]. Ἦσαν δέ που κατὰ τὸν ἐπὶ Κρόνου, φασὶ, βίον [h] αἱ τροφαὶ τοῖς ἀνθρώποις φηγοὶ καὶ ὄχναι· καὶ διὰ τοῦτο ἐπεφημίσθη φέρειν ἡ γῆ τοὺς καρποὺς αὐτομάτους, ὅτι αὐτοῖς οὐδὲν ἔδει γεωπονίας, ἐξ αὐτοφυοῦς τροφῆς βιοτευοῦσιν. Ἐὰν τοίνυν προσθῇς ὀψοποιὸν, καὶ ἡδύσματα, καὶ τροφὴν ποικίλην, ἄλλῳ ἄλλην, καρυκείαν Σικελικὴν, καὶ Συβαριτικὴν χλιδὴν,

5. Quod dico, tale eſt: (ſatis enim ieiune hanc mihi rem diuidere videor, et exemplo egère) corpus noſtrum nutriri non poteſt, niſi admoueatur cibus; cibum conficiunt dentes, confectum recipiunt inteſtina, receptus digeritur, ac per totum corpus diſtribuitur. Iam tempore, vt aiunt, Saturni homines fagi pirique alebant: vnde manauit, vt terra fruges ſua ſponte proferre diceretur; quod nihil opus agricultura eſſet, ſed quicquid per ſe produceret, eo vitam ſuam ſuſtinerent homines. Pro his pone coquos, pone condimenta, pone diuerſas ciborum delicias, ac ſingulis ius ſuum, et quicquid Siculorum aut Sybaritarum luxu-

Sectio ε.

f ὅτι [μὴ] σιτίων προσφορᾷ,] Vulgo [εἰ] μὴ, quod nolunt codices. Vide Deuarium de Partic. p. 180.

g προσγινομένης αὐτῷ τῆς [ὑποτροφῆς.] Sic Heinſius, et optime quidem. Vide Diſſert. XXVIII. 3. XXIX. 1. Vulgo ὑποστροφῆς, quod abſurdum.

h κατὰ τὸν [ἐπὶ Κρόνου,] φασὶ, βίον] Sic Harl. a ſecunda manu, quod et felice coniectura praecepit Heinſius; nam nemo, niſi prorſus ἄμουσος, ignorat, qualem ſub Saturno victum hominibus dent poëtae. Vide modo Heſiodum Oper. v. 111. ſeqq. et Ouidium Metam. V. 103. Hinc prouerbium ἄλις δρυὸς, de quo praeter Zenobium, Diogenianum, alioſque paroemiographos, videas licet Euſebium in Marcellum cap. III. p. 15. Vulgo κατὰ τὸν [Ἐπικούρου,] φασὶ, βίον, quam lectionem ſecutus eſt in ſua verſione Paccius. Quaſi vero poſt Epicuri mortem Ceres frumenta repererat! Adde noſtrum Diſſert. XXIX. 5.

i πάντα

καὶ Περσικὴν τρυφὴν, πάντα ταῦτα ἐρεῖς ἡδονῆς ὄνομα [i]. καὶ κοινὸν μὲν πᾶσι τὴν τροφὴν ἐρεῖς, ἴδιον δὲ ἑκάστῳ τὴν ἡδονὴν [k], καὶ κατὰ φύσιν μὲν τροφὴν, κατὰ τέχνην δὲ τὴν ἡδονήν. Κἂν μεταθῇς τραπέζας, τὴν Σικελικὴν τοῖς Πέρσαις καὶ τὴν Περσικὴν Σικελιώταις, τροφὴ μὲν ὁμοίως ἑκατέροις ἑκατέρα, τὸ δὲ τῆς ἡδονῆς ὑπαλλαχθὲν, δι' ἀήθειαν εἰς λύπην μετέβαλε [l]. Γίγνεται τοίνυν ἡ μὲν τροφὴ κατὰ τὴν ἐσίαν τῦ τρέφειν δυναμένυ, ἡ δὲ ἡδονὴ κατὰ τὸ πάθος τῦ ἥδεσθαι εἰθισμένυ.

ϛ'. Τὸ δὲ ἔθος ἄλλο ἄλλῳ. Αὐτίκα Ἕλληνες μὲν, καὶ Πέρσαι, καὶ Λυδοὶ, καὶ Φοίνικες, καὶ εἴ τι δὴ ἄλλο [m] γένος, φυτευσάμενοι ἀμπέλυς, πονηθέντες περὶ αὐτὰς, ἐξελόμενοι τὸν βότρυν, εὐτρεπίσαντες τὸν

luxuries, quicquid Perſarum excogitauit mollities, haec omnia vno nomine voluptatem dices; et cibos quidem omnibus communiter, peculiarem ſingulis voluptatem dabis, et naturae cibum, artem adſcribes voluptati. Nam ſi apparatum mutaueris, vt Perſis Siculum, Siculis apponas Perſicum, nutrimentum vtrisque vtrumque relinques; voluptatem vero, quia cum eorum id pugnat conſuetudine, in moleſtiam mutabis. Quippe cum reſpectu ſubſtantiae eius, quod nutrire poteſt, fit nutrimentum; voluptas vero, prout afficitur ille, qui hoc aut illo delectari conſueuit.

6. Conſuetudo autem alia eſt alii. Exempli gratia Graeci, Perſae, Lydi, Phoenices, genteſque ſimiles, vites ſerere, easque colere, e vitibus vuam carpere, ex vua vinum exprimere didice-

i *πάντα ταῦτα ἐρεῖς ἡδονῆς ὄνομα·*] Immo *ὀνόματα*, vt III, 6. *πάντα ταῦτα ἐρεῖς ἡδονῆς ὀνόματα.* vbi eadem verba, et in eodem argumento. adi locum. M.

k [*ἴδιον*] *δὲ ἑκάστῳ τὴν ἡδονὴν,*] Sic recte codices; non *ἰδίαν*, vt vulgo legitur.

l *ὑπαλλαχθὲν, δι' ἀήθειαν εἰς λύπην μετέβαλε.*] Vulgo diſtinguunt *ὑπαλλαχθὲν δι' ἀήθειαν, εἰς λύπην μετέβαλεν.* Nobis melius conuenire videbatur interpunctio, quam ſeruat Harl.

Sectio ϛ'.

m *εἴ τι* [*δὴ*] *ἄλλο*] Sic Reg. et Harl. vulgo *δέ.*

μ βιο-

οἶνον, παρεσκευάσαντο ποτὸν, κατὰ μὲν τὴν χρείαν οὐκ ἀναγκαῖον, κατὰ δὲ τὴν ἡδονὴν ἀκμαιότατον. Σκυθῶν δὲ οἱ μὲν πολλοὶ γάλακτι βιοτεύουσιν, ὡς οἱ ἄλλοι ἐπὶ οἴνῳ [n]· τοῖς δὲ αἱ μέλιτται καθηδύνουσι τὸ πόμα, ἐπὶ πετρῶν καὶ δρυῶν διαπλάττουσαι τοὺς σίμβλους [o]· εἰσὶ δὲ, οἳ τῇ παρὰ τῶν Νυμφῶν ὀχετείᾳ [p] καὶ ἐπιῤῥοῇ οὐδὲν λυμαίνονται, ἀλλ' αὐτοφυεῖ προσχρῶνται ποτῷ ὕδατι· ἓν δέ τι, οἶμαι, Σκυθῶν γένος πίνουσι μὲν ὕδωρ, ἐπειδὰν δὲ αὐτοῖς δέῃ τῆς κατὰ μέθην ἡδονῆς, νήσαντες πυρὰν, θυμιῶντες εὐώδεις βοτάνας [q], περικαθίσαντες ἐν κύκλῳ τῇ πυρᾷ, ὥσπερ κρατῆρι [r], εὐωχοῦν-

didicerunt; potum, ſi vſum reſpicias, non neceſſarium; ſi voluptatem, praeſtantiſſimum. Scytharum plerique lacte vtuntur, vt alii vino: quibuſdam apiculae, quae e rupibus aut arboribus alueolos ſuos ſuſpendunt, potum condiunt: ſunt, qui Nympharum riuos laticeſque aquarum non inficiunt, ſed vt natura ſuppeditauit eas, ita adhibent: eſt et vnum quoddam, niſi fallor, peculiare Scytharum genus, qui aquam quidem bibunt, quotieſcunque tamen voluptatis cauſa inebriari volunt, pyram ſtruunt maximam, in qua herbas vrunt odoriferas; hanc pyram in orbem circumſident, eoque odore non ſecus, quam alii vini

n βιοτεύουσιν, ὡς οἱ ἄλλοι ἐπὶ οἴνῳ·] Βιοτεύειν ἐπὶ οἴνῳ, vt Diſſ. XXI, 1. εὐχομένους ἐπὶ σκαπάνῃ βιῶναι καὶ γηδίῳ σμικρῷ. et XXXV, 2. ζῆν ἐπὶ τοῖς Ἀμύντου ἀγαθοῖς. Syneſius epiſt. CXLVIII. ἀριστῶμεν ἐπ' ἀλφίτοις, ἡδίστοις μὲν ἐμφαγεῖν, ἡδίστοις δὲ ἐμπιεῖν. Hinc illuſtratur iſtud Matthaei (ſiue τῶν LXX.) cap. IV. 4. Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι etc. M.

o διαπλάττουσι τοὺς σίμβλους·] Putaui eſſe mendum Typographicum, pro διαπλάττουσαι, quemadmodum clare legendum. adhaeret tamen Vtrique Editioni Cl. *Dauiſii*: neque alia eſt ad manum. M.

p τῇ παρὰ τῶν Νυμφῶν ὀχετείᾳ] Vulgo, tranſpoſitis vocibus, exhibent, παρὰ τῇ τῶν Νυμφῶν ὀχετείᾳ. Quod recte ſe non habet. Nos vtrumque codicem ſequimur, Heinſioque placuit eadem ſcriptura.

q θυμιῶντες εὐώδεις βοτάνας.] Ita Codices, pro Vulgata καίοντες, quae erat Lectio Primae Editionis Maximi, mutata ab illo in vocem elegantiorem θυμιῶντες. M.

r [θυμιῶντες] εὐώδεις βοτάνας, περικαθίσαντες ἐν κύκλῳ τῇ πυρᾷ, ὥσπερ

ται τῆς ὀδμῆς, καθάπερ οἱ ἄλλοι τȣ̃ ποτȣ̃, καὶ μεθύσκονταί γε ὑπ' αὐτῆς, καὶ ἀναπηδῶσι, καὶ ᾄδȣσι, καὶ ὀρχȣ̃νται.

ζ'. Τί δή μοι βȣ́λεται ἡ περίοδος τȣ̃ λόγȣ; Ἐνδείξασθαι ὑμῖν διάκρισιν καλȣ̃ καὶ ἡδονῆς. Τίθει γάρ μοι, κατὰ δὲ τὸ ἀναγκαῖον καὶ τὸ αὐτοφυὲς τῆς τροφῆς καὶ τȣ̃ ποτȣ̃ τὸ καλὸν αὐτὸ, ὅπερ εἶναι δεῖ, καὶ μὴ δοκεῖν μόνον· κατὰ δὲ τὸ ποικίλον [s] καὶ ἐπίκτητον τῶν ἄλλων ἄλλȣς ἄλλως εὐφραινόντων τὴν

vini cyathis aliquot ſe inuitant, donec probe ebrii ſaltare, canere, tripudiare incipiunt.

7. Sed quo tam longa oratio? Vt diſcrimen inter pulchrum oſtendam et iucundum. Refer ergo cibos illos, de quibus diximus, neceſſarios ſponteque natos, ad id, quod honeſtum dicimus; quod eſſe debet, non videri tantum: varietatem contra caeterorum, quibus aliter afficiuntur alii, ad voluptatem;

ὥσπερ [κρατῆρι,] Vulgo [καίοντες] εὐώδεις βοτάνας, περικαθίσαντες κύκλῳ τῇ πυρᾷ, ὥσπερ [κρατῆρος.] Ex vtriuſque codicis fide primam vocem mutauimus; at vltimae loco κρατῆρα dat Reg. κρατῆρι Harleian. idque rectum: nam pyram crateri comparat; odorem vero, quem emittunt herbae, vino. Loquitur autem de Maſſagetis. Vide Herodotum I. 201, 202. et Luciani ſcholiaſten ad Verae Hiſtor. lib. I. p. 30, 31.

Sectio ζ'.

s κατὰ [δὲ] τὸ ἀναγκαῖον — κατὰ δὲ τὸ ποικίλον] Vulgo κατὰ τὸ ἀναγκαῖον. Nos ſecundam voculam fide Mſſ. Reg. et Harleian. repoſuimus. Ita nonnunquam loquuntur auctores, licet fere dicant κατὰ [μὲν] τὸ ἀναγκαῖον — κατὰ δὲ τὸ ποικίλον. Aelianus V. H. XII. 1. Δείκνυσι γȣ̃ν αὐτὴν (Ἀσπασίαν) ὁ πατὴρ ἰατρῷ· ὁ [δὲ] ὑπέσχετο ἰάσασθαι, εἰ λάβοι τρεῖς στατῆρας, ὁ δὲ ἔφατο μὴ ἔχειν. Vide ſis et cap. XLVI.

Ibid. κατὰ ΔΕ' τὸ ἀναγκαῖον — κατὰ ΔΕ' τὸ ποικίλον] Prius δὲ ponitur pro vſitato μὲν. et abeſt quidem ab Editt. Vulgatis: ſed in Codd. ſuis inuentum admiſit Cl. Vir, et propugnare nititur. ſed nequaquam perſuadet, hanc eſſe Maximi ſcripturam, cum tam prope ſit, κατὰ ΓΕ τὸ ἀναγκαῖον· niſi malis κατὰ ΜΕ'Ν etiam hae voces μὲν et δὲ, in Libris ſcriptis perſaepe inter ſe commutantur. Pone vero minimam diſtinctionem poſt ποτȣ̃. M.

s δοκεῖν

ἡδονὴν, δοκεῖν γὰρ εἶναι δεῖ ταύτην μόνον [t]. Οὕτω δὴ τούτων ἐχόντων, γίγνεται ὁ μὲν ἔρως, λόγος, καὶ ἀρετὴ, καὶ τέχνη· λόγος μὲν κατὰ τὴν ἀλήθειαν, ἀρετὴ δὲ κατὰ τὴν διάθεσιν, τέχνη δὲ κατὰ τὴν εὐστοχίαν τοῦ καλοῦ· ἐπιθυμίαι δὲ ἡδονῶν, ἄλογοι, ἀλόγων. Ἐπεὶ τοίνυν τὸ καλὸν εἶναι δεῖ καλὸν, ἵν᾽ ἔρωτα ποιῇ· ποῖόν τι εἶναι αὐτὸ Φῶμεν, καὶ πῶς ποιοῦν; Βούλει σοὶ λέγω κατὰ τὴν Σωκράτους μαντείαν [u]; Ὡς τὸ καλὸν αὐτὸ ἄῤῥητον ὂν καὶ ὀφθαλμῶν κρεῖττον ἡ ψυχὴ τε-

tem; quae ſatis eſt, ſi videatur tantum, nec ſit reuera. Quae cum ita ſe habeant, videbis, amorem idem eſſe, quod eſt ratio, quod virtus, quod ars; ratio, quod ad veritatem eius; virtus, quod ad naturam; ars, quatenus honeſtum et ſpectat et conſequitur: cupiditates vero voluptatum, cum ipſae, tum quae in iis ſpectantur, procul a ratione abſunt. Cum ergo pulchrum oporteat eſſe pulchrum, vt amorem excitet; quale illud dicemus eſſe, aut quo pacto excitare amorem? Viſne ex oraculis Socraticis tibi reſpondeam? Ipſum pulchrum, quod nec humana voce exprimi, nec oculis conſpici poteſt, vidiſſe olim animam

t δοκεῖν γὰρ εἶναι δεῖ ταύτην μόνον.] Vulgo δοκεῖν γὰρ [καὶ οὐκ] εἶναι δεῖ ταύτην [μόνην.] Duas autem voces, quas praetermiſi, non agnoſcunt codices; et recte μόνον a prima manu dat Harl.

Ibid. δοκεῖν γὰρ εἶναι δεῖ ταύτην μόνον.] Platonica ſynchyſis verborum. ordo eſt: δεῖ γὰρ ταύτην δοκεῖν μόνον εἶναι. omitti potuit εἶναι, vt prius. Caeterum ſcripturae diuerſitas in hoc loco manifeſte mihi videtur eſſe a calamo ipſius Auctoris. Verba praecedentia ita diſtinguens, ſenſum planiorem feceris: κατὰ δὲ τὸ ποικίλον καὶ ἐπίκλητον, τῶν ἄλλων ἄλλους ἄλλως εὐφραινόντων, τὴν ἡδονήν· δοκεῖν γὰρ etc. Haec parua Lectoribus, etiam exercitatis, nonnunquam moram iniiciunt et moleſtiam creant. M.

u κατὰ τὴν Σωκράτους μαντείαν;] Recte monuerunt viri docti, μαντείαν hic *opinionem* denotare. Sic Plato in Philebo p. 94. G. Τὸ τοίνυν τρίτον, ὡς ἡ ἐμὴ [μαντεία,] νῦν καὶ φρόνησιν τιθεὶς, οὐκ ἂν μέγα τι τῆς ἀληθείας παρεξέλθοις. Et in Cratylo p. 257. E. Εἰ οὖν πῃ ἔχεις συμβαλεῖν τὴν Κρατύλου [μαντείαν,] ἡδέως ἂν ἀκούσαιμι. Idem philoſophus τῷ μαντεύεσθαι *opinandi* poteſtatem multis in locis tribuit. Vide Hippiam Maiorem p. 100. B. Lyſidem p. 111. D. Politicum p. 183. C. Charmidem p. 242. C. De Rep. lib. I. p. 418. G. lib. III. p. 435.

θεαμένη πάλαι, καὶ ὀνειρώττουσα αὐτοῦ τὴν μνήμην, ἐν τῇ δεῦρο συνουσίᾳ οὐ πάντη ἐναργῶς ὁρᾷ, ἅτε ἀπολελειμμένη αὐτοῦ καὶ τῷ χωρίῳ καὶ τῇ τύχῃ, καὶ ἀπεξενωμένη ἐκείνων τῶν θεαμάτων εἰς τὸν ἐν γῇ τόπον, καὶ περιβεβλημένη πολλὴν καὶ παντοδαπὴν ἰλὺν [x], ὑφ᾽ ἧς ταράττεται, συνδεδεμένη ἀσαφεῖ βίῳ καὶ συγκεχυμένῳ, καὶ μεστῷ ταράχου καὶ πλημμελείας πολλῆς. Ἡ δέ γε τοῦ καλοῦ φύσις ἀρξαμένη ἐκεῖθεν κάτεισι δεῦρο πρόσω ἰοῦσα ἠρέμα, καὶ ἀμβλυνομένη μᾶλλον, καὶ ἀπολείπουσα τὴν ἀρχαίαν ἀκμήν.

η΄. Καθάπερ τῶν ποταμῶν [y] οἱ γενναιότατοι ἐξιόν-

mam noſtram, atque inde in hac vita, non ſecus, quam in ſomnio aliquo, exiguam eius conſeruaſſe memoriam, cum vix quaſi per rimam illud nunc intueatur; vel quod loco, vel quod conditione longe ab eo remota ſit, et a pulcherrimo illo procul diſtracta ſpeculo, depreſſa in terram, variis diuerſiſque inquinata ſordibus, a quibus turbatur; vel quod in hac colluuie vitaeque confuſione ambigua haereat, in qua nihil praeter tumultus aſſiduos improbitateſque intuetur. At vero ipſius pulchri natura inde principium ducit, inde huc defertur, paulatimque deſcendens minus ſemper minuſque apparet, veramque illam vim ſuam amittit.

8. Non aliter, quam fluuii nobiliſſimi, cum in mare ſe exone-

p. 435. E. lib. IV. p. 450. B. lib. VI. p. 478. A. denique lib. VIII. p. 490. A.

x πολλὴν καὶ παντοδαπὴν [ἰλὺν,] In verſione ſua vocem *materiam* Paccius adhibet, quapropter Heinſius reponit πολλὴν καὶ παντοδαπὴν [ὕλην.] Ego tamen non video, cur lis codicum ſcripturae moueatur, cum noſter *materiam* vocabulo foediore denotare voluerit. Heſychius: Ἰλὺς, πηλὸς, ὑπόστάθμη. Suidas: Ἰλὺς, βόρβορος. Etymologus in Ἄσις: Ἄσιν, ἰλὺν, ὅ ἐστι γῆν ψαμμώδη etc. quae legantur etiam apud ſcholiaſten in Iliad. Φ΄. 321.

Ibid. περιβεβλημένη πολλὴν καὶ παντοδαπὴν ἰλὺν,] Codex *Florent.* habuit ὕλην pro ἰλὺν. a Maximo autem fuit, niſi fallor, ἀχλὺν, *caliginem:* vt XIV, 7. περιβεβλημένη ἐν τῷ δευτέρῳ βίῳ πολλὴν καὶ σκοτεινὴν ἀχλὺν. eadem vides, et de re eadem, ſcil. *Anima.* M.

Sectio η.

y καθάπερ τῶν ποταμῶν] Scribo: Καθάπερ γὰρ τῶν ποταμῶν etc. Haec enim Similitudo probatio

τες ἐπὶ τὴν θάλατταν, κατὰ μὲν τὴν πρώτην ἐκβολὴν σώζουσι τὸ ῥεῦμα ἀμιγὲς ἄλλῃ φύσει πικροτέρᾳ, καὶ τοῖς ναύταις θαλαττίοις προσπλεύσασιν ἀκραιφνὲς ποτόν· προελθόντες δὲ οἱ ποταμοὶ πόῤῥω, καὶ εἰσπεσόντες εἰς πέλαγος πλατὺ, καὶ παραδόντες τὸ ῥεῦμα ἀνέμοις, καὶ κύμασι, καὶ ζάλῃ, καὶ κλύδωνι, ἠφάνισαν δι' ἐπιμιξίαν τὴν ἀρχαίαν φύσιν· οὕτω καὶ τὸ κάλλος τὸ ἄῤῥητον καὶ ἀθάνατον ἔρχεται μὲν πρῶτον δι' οὐρανοῦ καὶ τῶν ἐν αὐτῷ σωμάτων, καὶ εἰσπεσὸν ἐκεῖ, ἀκραιφνὲς μένει καὶ ἀμιγὲς καὶ ὁλόκληρον· ἐπειδὰν δὲ ὑπερκύψῃ τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὸν δεῦρο τόπον [z], ἀμβλύνεται καὶ ἀμαυροῦται. Καὶ μόλις ἂν αὐτοῦ γνωρίσαι τὴν ἐπιῤῥοὴν ναύτης θαλάττιος, ὁρῶν αὐτὴν ἀμυδρὰν ἐν γῇ πλανωμένην καὶ ἀνακεκραμένην ἀλλοτρίᾳ φύσει· ὁ δὲ

exonerant, primo guſtum aquae ſuae ſine vlla amaritudine retinent, nautiſque venientibus purum praebent potum; poſtquam vero in profundum aliquod peruenerint mare, aquamque ſuam ventis, fluctibus, marinoque aeſtui ferendam dederint, antiquum guſtum ſuum in confuſione ea amittunt: eodem modo pulchrum illud ineffabile, illud immortale pulchrum, primum per coelum coeleſtiaque corpora deſcendit, in quibus adhuc integrum manet, purum putumque, et nulla ſui parte minus; cum vero, coelo relicto, haec loca verſus incipit deſcendere, perit paulatim et exſtinguitur. Itaque ſicut fluuium vix amplius agnoſcit in mari nauta marinus; ita pulchri ipſius influxum vix vllus homo, cum tenuiſſima eius in terra veſtigia appareant, eaque aliis immiſta rebus. At vero, qui fluuium

C diu

batio eſt vel confirmatio ſententiae praecedentis. Vide parem omiſſionem XXI, 4. M.

z ἐπειδὰν δὲ ὑπερκύψῃ τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὸν δεῦρο τόπον,] Abſurdum hoc videtur, et idem, ac ſi diceres, *de coelo in terram* ADSCENDERE. ὑπερκύπτειν enim *adſcenſum* denotat, vt XVII, 10. ὑπερκύψαι τοῦ οὐρανοῦ, *ſupra coelum ſe proferre*: quod ὑπερκύψαι τῶν οὐρανοῦ νώτων ex Platone vocat Synesius in *Dione*, p. 40. Hoc autem loco *deſcenſus* in terram plane deſcribitur, vnde legendum, ὑποκύψῃ τοῦ οὐρανοῦ etc. *poſtquam vero infra coelum ſe demiſerit verſus haec noſtra loca*. Senſum vidit Cl. Interpres. M.

συνήθης τῷ ποταμῷ, διὰ μνήμης ἔχων τὴν ἐκείνου φύσιν, ἐπειδὰν ἐντύχῃ, καὶ γνωρίσῃ, καὶ ἴχνος αὐτοῦ φανῇ, ὥσπερ ὁ Ὀδυσσεὺς ἀποθρώσκοντα καπνὸν [a], σκιρτᾷ, καὶ φλογοῦται, καὶ φαιδρύνεται, καὶ ἐρᾷ. Τοῦ δὲ κάλλους τούτου ἔλθοι μὲν ἄν τις μοῖρα καὶ ἐπὶ ποταμὸν εὐροώτατον, καὶ ἐπὶ φυτὸν εὐβλαστότατον, καὶ ἐπὶ ἵππον γενναιότατον, ἀλλ᾽ ὅ, τι περ κάλλους ἀργότατον καὶ ἀμβλύτατον [b]· εἰ δέ τίς ἐστιν αὐτοῦ ἐπιφοιτῶσα

diu prius cognouit, totamque eius naturam animo impreſſit, ſimul ac accurrit illi, ſimul ac vel minimum eius ſignum videt, non aliter, quam Vlyſſes,

de patriis fumum cum conſpicit oris,

exſultat, gaudio accenditur, exhilaratur, amatque. Huius pulchritudinis partem aliquam exiguam fluuius purus, planta florida, equus generoſus, ſibi vindicare poſſunt. Si quae tamen eius

a καὶ ἴχνος αὐτοῦ [φανῇ,] ὥσπερ ὁ Ὀδυσσεὺς ἀποθρώσκοντα καπνὸν,] Hoc ne Graecum quidem eſt. Homerus, ad quem reſpicit noſter, habet Odyſſ. Α'. 58.

Ἱέμενος καὶ καπνὸν ἀποθρώσκοντα νοῆσαι.

et inde fit, vt Heinſius, ſuppleta voce, legat ὥσπερ ὁ Ὀδυσσεὺς ἀποθρώσκοντα καπνὸν [νοήσας.] Sed concinnior eſt emendandi ratio; legas enim oportet: καὶ ἴχνος αὐτοῦ [νοήσῃ,] ὥσπερ ὁ Ὀδυσσεὺς ἀποθρώσκοντα καπνόν. Tum demum integra fit oratio.

Ibid. ἐπειδὰν ἐντύχῃ καὶ γνωρίσῃ, καὶ ἴχνος αὐτοῦ φανῇ,] Hyſteron proteron in ſenſu. inducitur enim hic Platonicus *cognoſcens* τὸ Καλὸν, *antequam* vlla veſtigia eius appareant. Senſit hoc incommodum *Heinſius*: ideo voces καὶ γνωρίσῃ in Verſione omiſit. et quia ſequentia, ἀποθρώσκοντα καπνὸν, nihil habebant, vnde dependerent, ingenioſe ſuppleuit ex Homero νοήσας. Cl. Editor pro φανῇ legit νοήσῃ. Sed haec coniectura praeter nimiam mutationem, premitur obiectione paulio ante memorata, et eſt ἄνω ποταμῶν. Tentemus et nos remedium facilius, ne literam quidem mutando vel addendo: ἐπειδὰν ἴχνος αὐτοῦ φανῇ, καὶ ἐντύχῃ, καὶ γνωρίσῃ, ὥσπερ ὁ Ὀδυσσεὺς ἀποθρώσκοντα καπνὸν, σκιρτᾷ καὶ φλογοῦται, etc. Hic videtur eſſe naturalis ordo Narrationis et Conſtructionis. M.

b ἀλλ᾽ ὅ, τι περ κάλλους ἀργότατον καὶ ἀμβλύτατον·] Vulgo deſunt hae voces, quas Mſſ. Reg. et Harleian. debemus. Eas etiam Paccius in ſuo codice legit.

φύσις τὴν γῆν [c], ἴδοις ἂν ταύτην οὐκ ἄλλοθι, ἢ ἐν ἀνθρώπῳ, τῷ καλλίστῳ καὶ νοερωτάτῳ γηΐνων σωμάτων, καὶ τῷ ψυχῆς μεμοιραμένῳ συγγενοῦς αὐτῷ τῷ καλῷ [d]. Καὶ διὰ τοῦτο νοῦν ἔχων, ἄγαλμα μὲν ἰδὼν, ἐπαινεῖ τὴν τέχνην [e], ἀλλ' οὐκ ἐρᾷ τοῦ ἀγάλματος· καὶ φυτὸν ἰδὼν, ἐπαινεῖ τοῦ καρποῦ, ἀλλ' οὐκ ἐρᾷ τοῦ φυτοῦ· καὶ ποταμὸν ἐπαινεῖ τῆς πρᾳότητος, ἀλλ' οὐκ ἐρᾷ τοῦ ποταμοῦ· ἐν δὲ ἀνθρώπῳ ἐπειδὰν ἴδῃ κάλλος ἔμπνουν καὶ νοερὸν καὶ ἀρετὴν προοιμιαζόμενον, καὶ τὴν μνήμην ἐγείρει, καὶ ἐρᾷν οὐ

eius ad terram vſque perueniant reliquiae, non facile alibi eas, quam in homine, qui forma et ratione inter omnia mortalia excellit corpora, qui anima praeditus eſt, quam merito pulchri illius cognatam dixeris, inuenias. Propterea qui ſapit, ſtatuam cum videt, laudat in ea artem, non tamen amat ſtatuam; et plantam qui videt, laudat in ea fructum, non tamen amat plantam; et in fluuio aquae tranquillitatem laudat, non tamen amat fluuium: in homine vero, cum videt pulchritudinem viuam, mente praeditam, virtutis futurae praenunciam, continuo me-

moriam

c εἰ δέ τίς ἐστιν αὐτοῦ ἐπιφοιτῶσα φύσις τὴν γῆν,] In Regio deeſt vox φύσις, et mauult Heinſius, vt ſubaudiatur, quod praeceſſit, nempe μοῖρα. Aſt profecto ſi κάλλος μοῖρά τις ἐπὶ ποταμὸν εὐροώτατον καὶ ἐπὶ φυτὸν εὐβλαστότατον veniat, has etiam res in terra manere liquet. Harleian. dat, εἰ δέ τίς ἐστιν αὐτοῦ μόνῳ φοιτᾷ γὰρ τὴν γῆν. Corruptiſſime quidem; forſan tamen ex eo, ſimul et Regio, Maximi poſſumus eruere manum. Lego: εἰ δέ τίς ἐστιν αὐτοῦ [εἰκὼν] ἐπιφοιτῶσα τῇ γῇ.

Ibid. εἰ δέ τίς ἐστιν αὐτοῦ ἐπιφοιτῶσα φύσις τὴν γῆν,] Deeſſe puto Adiectiuum ἀμιγὴς, vel ὁλόκληρος, ante ἐπιφοιτῶσα: vide praecedentia. Senſus, qui in Vulgata nullus eſt, hic eſſe debuit: *ſi qua vero portio eius immixta et genuina in terris verſetur, hanc non alibi inueneris, quam in Homine*, etc. M.

d συγγενοῦς αὐτῷ τῷ καλῷ.] Vulgo συγγενοῦς αὐτοῦ τοῦ καλοῦ. Scilicet H. Stephanus ediderat συγγενοῦς αὐτῷ τοῦ καλοῦ, quod Heinſius, lectore non monito, mutauerat. Sed veram lectionem ſeruant Reg. et Harl.

e καὶ διὰ τοῦτο νοῦν ἔχων — ἐπαινεῖ τὴν τέχνην,] Mallem, cum articulo, ὁ νοῦν ἔχων, vt XVIII. 5. XXXVI. 5. et alibi. Deinde, pro τὴν τέχνην forte ſcribendum τῆς τέχνης. quia ea forma vtitur in duobus ſequentibus exemplis, ἐπαινεῖ τοῦ καρποῦ, et, ἐπαινεῖ τῆς πρᾳότητος: in quibus locis ſubintelligitur ἕνεκα. M.

f καὶ

Φησι μὲν [f] τοῦ ὁρωμένου, τὸ δὲ ἀληθὲς ἐρᾷ κάλλους ἀληθεστέρου. Διὰ ταῦτα καὶ Σωκράτης ἑώρα τὰ καλὰ τῶν σωμάτων, καὶ ταχέως ἔβλεπεν, καὶ πάντα ἔβλεπεν.[g] οὐκ ἐλάνθανε δὲ αὐτὸν κάλλος, οὐκ ἐν παλαίστρᾳ [h] καταδεδυκὸς [i], οὐκ ἐν Ἀκαδημίᾳ πλανώμενον, οὐκ ἐν συμποσίοις εὐωχούμενον· ἀλλ᾽ οἷα θηρευτὴς δεινός, διὰ σωμάτων ἀνθρωπίνων διετέλει μεμνημένος κάλλους ἀληθινοῦ.

moriam ſuſcitat, neque illud, quod videt, ſed reuera veriorem longe amat pulchritudinem. Haec cauſa eſt, cur tam diligenter inſpiceret pulchra corpora Socrates, tam cito pulchritudinem animaduerteret; cur nulla, ſiue ea in palaeſtris verſaretur, ſiue in Academia oberraret, ſiue in conuiuiis comeſſaretur, pulchritudo eum praeteriret; non ſecus quippe, quam venator accuratus, per humana corpora in memoriam verae illius pulchritudinis redibat.

DISSERT.

f καὶ ἐρᾶν [οὐ] φησι μὲν] Ait Heinſius, in Mſ. recte legi, καὶ ἐρᾶν φησὶ μέν. Hanc ſane varietatem ex Mſſ. noſtris adnotatam non video. Negandi tamen particula, ſicut arbitror, auctoris menti repugnat. Forſan reſcribendum: καὶ ἐρᾶν [εἶ] φησὶ μὲν τοῦ ὁρωμένου, τὸ δὲ ἀληθὲς ἐρᾷ κάλλους ἀληθεστέρου. Illae certe voculae paſſim confunduntur.

Ibid. καὶ ἐρᾶν οὐ φησι μὲν τοῦ ὁρωμένου, τὸ δὲ ἀληθὲς] Nullus in his Senſus. Reſtitue: καὶ ἐρᾷ, πρόφασιν μὲν, τοῦ ὁρωμένου· τὸ δὲ ἀληθὲς, ἐρᾷ κάλλους ἀληθεστέρου. *et amat, ſpecie quidem, rem viſam; reuera autem, amat pulchritudinem veriorem.* Lyſias Orat. in *Agoratum* p. 236. Ed. *Tayl.* πρόφασιν μὲν, ὅτι οὐκ ἦλθεν εἰς τὰ ὅπλα ἀναπαυσάμενος· τὸ δὲ ἀληθὲς, ὅτι ἀντεῖπεν ὑπὲρ ὑμῶν, μὴ καθαιρεῖν τὰ τείχη. Nazianzenus *Stelit.* I. p. 25. Edit. *Eton.* 1610. προφάσει μὲν, ὡς ἀπολογησόμενος ὑπὲρ τοῦ διαδήματος, — τὸ δὲ ἀληθὲς, ὡς μεταστήσων εἰς ἑαυτὸν ἅπαν τὸ κράτος. vbi pro προφάσει Margo notat ſcriptum quoque eſſe πρόφασιν. alibi dicit πρόσχημα pro πρόφασιν, et opponit τὸ δὲ ἀληθὲς, p. 45. Hinc εἴτε προφάσει, εἴτε ἀληθείᾳ opponuntur Epiſt. S. Pauli ad *Philipp.* I, 18. Locutionem paſſim inuenies. M.

g καὶ πάντα ἔβλεπεν·] Vulgo deſunt haec vocabula, quae praeſtant Reg. et Harleian.

h ἐν παλαίστρᾳ] Vulgo ἐν παλαίστραις. Cum nobis facit vterque codex, et ita Paccius in ſuo Mſ. reperit.

i ἐν παλαίστραις καταδεδυκὸς] Maſſem, ἀποδεδυκὸς, *nudans ſe,*

 exuens

ΛΟΓΟΣ ΚΗʹ.

Ὅτι πάσης τῆς διὰ λόγων εὐφροσύνης ἡ διὰ φιλοσόφων λόγων ἀμείνων.

Διηγεῖται Ὅμηρος περὶ Ὀδυσσέως, ὅτι χήτει νεὼς ἐπὶ σχεδίας πλέων, χειμῶνος ἐπιγενομένου, σκεδασθείσης τῆς σχεδίας [a], νηχόμενος ὑποβαλλούσης αὐτῷ κρήδεμνον τῆς Λευκοθέας, ἐμπεσὼν εἰς τὴν Φαιάκων γῆν, ἱκετεύσας βασιλικὴν παρθένον, κομισθεὶς ὑπ' αὐτῆς εἰς τὸ ἄστυ, τυχὼν αἰδοῦς παρ' Ἀλκινόου, κοινωνεῖ τῆς ἑστίας τοῖς Φαιάκων ἀρίστοις, καὶ μετὰ τοῦτο ἐνάρχεται τῶν πρὸς τὸν Ἀλκίνοον λόγων ὧδί πως· Ἀλκίνοε βασιλεῦ [b], καλὸν μὲν ἀκούειν ἀοιδοῦ ἀγαθοῦ, οἷος

DISSERT. XXVIII.

Omni ſermonum voluptate maiorem eſſe eam, quae ex philoſophia percipitur.

Refert Homerus, Vlyſſem, cum nauem non haberet, ratem ſibi extemporaneam, qua nauigaret, confeciſſe; quae cum vi ſubito exortae tempeſtatis diſſiparetur, accepiſſe a Leucothoe vittam, qua innixus nauigare coepit, donec tandem Phaeacum terram appulit; vbi regis filiam inuenit, a qua precibus ſuis hoc impetrauit, vt ab ea in vrbem deduceretur, Alcinoum regem ſibi propitium haberet, contubernio ab eo iuxta ac Phaeacum primates exciperetur, tandemque orationem ad regem habet, cuius hoc fere eſt initium: Equidem res pulcherrima eſt, rex Alcinoe, praeſtantem, qualis hic eſt, audire citharoedum.

exuens veſtes. quod *palaeſtris* proprium eſt, vt πλανώμενον *Academiae*, et εὐωχούμενον *conuiuiis.* Lucianus de *Paraſit.* p. 263. τίς ἐν παλαίστρᾳ φιλόσοφος ἢ ῥήτωρ ἀποδὺς, ἄξιος συγκριθῆναι παρασίτου τῷ σώματι; vbique occurrit. M.

Sectio ά.

a Σκεδασθείσης τῆς σχεδίας,] Vulgo σχεδασθείσης, pro qua voce κεασθείσης vel σχισθείσης repoſuit H. Stephanus. At Reg. et Harl. σκεδασθείσης, quod rectum; ac ita Schottus ex coniectura.

b Ἀλκίνοε βασιλεῦ, etc.] Verſus, ad quos Maximus reſpexit, exſtant Odyſſ. ι'. 2. ſeqq. Omnino vide doctiſſimum Duportum Gnomol. Homer. p. 194.

c Τί

ȣ̃τος, τὴν τέχνην θεῖος. Τί γὰρ εἴη χαριέςερον [c] τέλος δήμȣ εὐθυμȣμένȣ· καὶ δαιτυμόνων οἶκοι, ᾠδῆς ἀκροωμένων, καθημένων ἑξῆς· καὶ τραπέζης ἀφθόνȣ, καὶ κρατῆρος μεςȣ̃; Ἐρωτῶ δὴ τὸν Ὀδυσσέα· Τί ἡγῆ [d] εἶναι τὴν εὐφροσύνην, ὦ σοφώτατε ἀνδρῶν; τράπεζαν μεςὴν κρεῶν καὶ σίτȣ, καὶ κρατῆρα πλήρη, καὶ οἶνον διαχεόμενον, καὶ ἐπὶ τȣ́τοις ᾄδοντα ἀοιδὸν, οἵας ἐκεῖνος ᾠδὰς ᾖδεν·

Νεῖκος Ὀδυσσῆος [e] καὶ Πηλείδεω Ἀχιλῆος·

ἢ αὖ κοῖλον ἵππον, ἔνθα εἰσδύντες οἱ ἄριςοι τῶν Ἑλλήνων, εἰς τὸ ἄςυ εἰσενεχθέντες, προχυθέντες τȣ̃ ἵππȣ [f], μεθύȣσιν ἐπιθέμενοι, εἷλον τὸ ἄςυ;

Τȣ̃τό τί [g] σοι κάλλιςον ἐνὶ φρεσὶν εἴδεται εἶναι;

dum. Quid enim ſperari in vita poſſit beatius, quam ſummam populi hilaritatem; longumque domi ſpectare conuiuarum ordinem, quos omnes cantus delectat; quam menſam probe inſtructam, plenos vini calices? Mihi ita libeat interrogare Vlyſſem: Equidem ſcire ex te velim, vir ſapientiſſime, quid voluptatem voces? menſamne carnibus ciboque plenam, plenum calicem, magnam vini copiam, et, ne quid deſit, citharoedum, qui eodem, quo ille, modo,

Et Laertiadae magni et certamen Achillis,

aut equum concauum canat, quo in vrbem deferuntur Graecorum principes, quam vino ſepultam inuadunt?

Hoccine prae cunctis adeo tibi dulce videtur?

2 Nae

c τί γὰρ εἴη χαριέςερον] Puto ἂν deeſſe: τί γὰρ ἂν εἴη χαριέςερον τέλος δήμȣ εὐθυμȣμένȣ, καὶ δαιτυμόνων οἶκοι, ᾠδῆς ἀκροωμένων etc. ita diſtinguendum. Caeterum quod Homerus dicit ἀνὰ δώματα, Maximus videtur efferre per οἶκοι: num recte et accurate? Quae ſequuntur, Ἐρωτῶ δὴ τὸν Ὀδυσσέα etc. adumbrata ſunt ex tertio Platonis Πολιτείας, p. m. 170. vbi Socrates improbat hanc Vlyxis vel Homeri ſententiam, vtpote *Temperantiae* nociuam. M.

d τί ἡγῆ] Vulgo τί ἥγησαι. At vterque codex τί ἡγεῖ, quo modo Reg. conſtanter pro ἡγῆ.

e Νεῖκος Ὀδυσσῆος] Odyſſ. Θ´. 75.

f προχυθέντες τȣ̃ ἵππȣ] Vulgo προχυθέντες [δὲ] τȣ̃ ἵππȣ. Voculam, quam deleuimus, non agnoſcunt Mſſ. Vide Odyſſ. Θ´. 514.

g Τȣ̃τό τι] Odyſſ. Ι´. 11. Ibid. Τȣ̃τό τί σοι κάλλιςον etc.] Citat

β΄. Δεινός τις εἶ, ὦ σοφώτατε Ὀδυσσεῦ, ἐπαινέτης εὐφροσύνης δημωδεστάτης [h], οἵαν καὶ βάρβαρος ἀνὴρ ἐπαινέσαι, καὶ ἄρτι ἐκ Βαβυλῶνος ἥκων, συνήθης πολυτελεῖ τραπέζῃ, καὶ οἴνῳ χεομένῳ πολλῷ, καὶ ᾠδῇ αὐτοσχεδίῳ· καὶ ταῦτα, ὡς φῄς, ὑπεριδὼν παρ' ἄλλοις τοῦ μελιηδέος λωτοῦ [i], καὶ τῆς Σειρήνων ᾠδῆς. Μήποτε οὖν ἔοικέν τι Ὅμηρος αἰνίττεσθαι ἄλλο κρεῖττον, ἢ ὁποῖον τὰ ἔπη λέγοι οὑτωσὶ ἀκούσαντι εὐθύς [k]. Τὸ γάρ τοι κειμένων σιτίων ἀμφιλαφῶν, καὶ οἴνου πολλοῦ, ταῦτα μὲν ἐπιθεῖναι ταῖς τραπέζαις, καὶ τὸν οἶνον τῷ κρατῆρι ἐγχέαι, ἐπαινεῖν δὲ τοὺς δαιτυμόνας ἐν τοσαύταις ἡδοναῖς ἀκροωμένους τοῦ ἀοιδοῦ σπουδῇ, εὐσχήμονά τινα [l] ἔοικεν εὐωχίαν διηγεῖσθαι ἡμῖν, οἵαν

2. Nae tu, ſapientiſſime Laertiade, laudibus miris voluptatem commendas nobis plane triuialem, qualemque barbarus aliquis, qui recens Babylone rediret, commendaret, vbi ſumtuoſas epulas, vini copiam, et vulgares eiuſmodi cantiunculas mirari didiciſſet: tu, inquam, qui aliis in locis, vt narrare ſoles, loti ſuauitatem, cantum Sirenum potuiſti contemnere. Quare caue, ne aliud innuere Homerus velit, quam quod prima fronte indicare ipſi verſus videntur. Et mihi quidem videtur, qui menſas omni ciborum genere refertas, qui calices vini plenos, qui inter has omnes voluptates conuiuas etiam inducit, qui ſuauiſſimo cantu delectentur, honeſtiorem aliquam nobis voluptatem

Citat Lucianus in *Paraſito*, p. 245. vbi pro εὔδαιμον νομίζων ſcribe εὐδαιμονίζων. M.

Sectio β΄.

h εὐφροσύνης [δημωδεστάτης,] Sic H. Stephani, Coſmique Paccii codices. At Reg. et Harleian. δημωδέστατος, quod receptae lectioni praefert Heinſius. Immerito quidem, prout arbitror.

i μελιηδέος λωτοῦ,] Sic optime Stephanus edidit, licet eius codex exhibuerit μὲν ἡδέος λωτοῦ, nec aliter Reg. et Harleian. Vide ſis Odyſſ. ι΄. 94.

k τὰ ἔπη [λέγοι] οὑτωσὶ ἀκούσαντι εὐθύς.] Vulgo τὰ ἔπη [λέγει τῷ] οὑτωσὶ ἀκούσαντι εὐθύς. Nos lectionem Regii codicis admiſimus. Quin et τῷ locum non praebet Harleian.

l ἀκροωμένους τοῦ ἀοιδοῦ σπουδῇ, εὐσχήμονά τινα] Vulgo diſtinguunt ἀκροωμένους τοῦ ἀοιδοῦ, σπουδῇ εὐσχήμονά τινα etc. Nos interpunctio-

μιμήσηται ἄν τις νȣ̃ν ἔχων, μεταθεὶς τὰς ἡδονὰς ἀπὸ τῶν αἰσχίςων ἐπὶ τὰ κοσμιώτατα, ἀπὸ τῆς γαςρὸς ἐπὶ τὰς ἀκοάς· ἢ ȣ̓δὲ τȣ̃το ἀπόχρη [m], εὐωχεῖν τὰς ἀκοὰς εἰκῆ καὶ ἀνέδην [n],

Αὐλῶν συρίγγων τ᾽ ἐνοπῇ [o],

καὶ ἀνθρώπων ὁμάδῳ, ἀλλὰ κἀνταῦθα τέχνης δεῖ κατακοσμȣ́σης τὴν ἀκοῆς εὐωχίαν ἁρμονίᾳ δεξιᾷ.

γ´. Καὶ τίς ἂν ἡμῖν ἡ τοιαύτη ἁρμονία γένοιτο; Ἀγαπῶ μὲν γὰρ ἔγωγε τὴν ἐκ μελῶν ἡδονὴν [p] προσιȣ̃σαν ταῖς ἀκοαῖς, ἢ δι᾽ αὐλῶν ἐμπνεομένων, ἢ διὰ

ptatem proponere voluiſſe; quam imitari debet vir ſapiens, vt voluptates a minus honeſtis partibus ad magis decora transferat, a ventre ad aures videlicet: niſi fortaſſe ne hoc quidem ſufficere arbitreris, vt temere aliquis et ſine modo,

Et tibiae atque tubae cantu,

hominumque ſtrepitu aures detineat; ſed hic ars requiratur aliqua, quae certa quadam harmoniae ratione id agat.

3. Verum enimuero cuiuſmodi ea futura eſt? Nec enim negare poſſum, quin et ipſe ſumma cum voluptate audiam haec omnia, ſiue tibiam inflet, ſiue lyram pulſet aliquis, aut

punctionem peſſimam, iubentibus Harleian. et ipſa re, ſuſtulimus. Σπȣδῇ valet μετὰ σπȣδῆς, et ponitur ἐπιῤῥηματικῶς. Vide ſis etymologum in Ἁμαρτῇ ac Σπȣδῇ.

m ἢ ȣ̓δὲ τȣ̃το ἀπόχρη, etc.] Subtile hic eſt mendum. Legendum enim ἀποχρῆν et δεῖν, quae dependent a ſuperioribus, et quorum Conſtructio haec eſt: ἢ [ἔοικε διηγεῖσθαι] ȣ̓δὲ τȣ̃το ἀποχρῆν, ἀλλὰ κἀνταῦθα δεῖν τέχνης, etc. in Vulgata Lectione nulla eſt connexio. Paulo ante, pro ἔοικέν τι Ὅμηρος ſcribe ἔοικέ τι. et pro οἷαν καὶ βάρβαρος ἀνὴρ ἐπαινέσαι, mallem κἂν, propter τὸ ἐπαινέσαι. M.

n εἰκῆ καὶ [ἀνέδην,] Vulgo ἀναίδην. Sed Heinſius et Schottus merito reponunt ἀνέδην, id enim poſtulat oratio. Vide Suidam. Dion Chryſoſtomus Orat. XXXI. p. 322. Ἐπειδὴ λίαν κατακόρως καὶ [ἀναίδην] αὐτῷ κέχρηνται τινές. Scribe λίαν κατακόρως καὶ [ἀνέδην.] Pariter ἀναίδην male pro ἀνέδην legitur apud Euſebium H. E. VIII. 14. IX. 8. et de Vita Conſtantini III. 58.

o Αὐλῶν συρίγγων τ᾽ ἐνοπῇ,] Iliad. κ´. 13.

Sectio γ´.

p τὴν [ἐκ] μελῶν ἡδονὴν] Vulgo τὴν τῶν μελῶν ἡδονήν. Nos Mſſ. obtemperamus, et noſter paullo poſt eodem modo loquitur.

λύρας κρουομένης, ἢ δι᾽ ἄλλου τοῦ μουσικοῦ ὀργάνου δυναμένου χορηγεῖν καὶ ἐπιπέμπειν ἡμῖν προσηνὲς μέλος. Δέδια δὲ, μὴ ταυτὶ τὰ μέλη ἡδονὴν μέν τινα ἔχῃ κεκραμένην ὑπὸ τῆς τέχνης καλῶς, ἄσημα δὲ ὄντα καὶ ἄλογα καὶ ἄφωνα μηδὲν μέγα τῇ ψυχῇ εἰς εὐφροσύνην συντελῇ [q]. Εἰ γάρ τις ἐθέλοι παραβαλεῖν τὴν ἐκ μελῶν ἡδονὴν τῇ τῶν λόγων, ἐοίκοι ἂν ὁ μὲν λόγος σιτίοις, τὸ δὲ μέλος ὀδμαῖς· ὧν τὰ μὲν εἰς ὑποτροφὴν προσφορώτατα, ὀδμὴ δὲ, καὶ ἡ ὀδμὴ [r], κιβδηλότατόν ἐστι χρῆμα, καὶ ἐν τροφῇ ἀσθενέστατον· εὐωχητέον οὖν τὰς ἀκοὰς τρέφοντας, ὁμοῦ τὰς μὲν [s] ὀδμὰς ταύτας

aut ſi quod aliud muſicum inſtrumentum ſuaui modulatione homines oblectet. Vereor tamen, ne haec modulatio voluptatem quidem aliquam ab ipſa arte mutuetur; quia tamen ſine ſignificatione vlla, ſine verbis eſt, et vocibus, nihil dignum animae delectatione adferat. Si quis enim eam, quae ex ſola modulatione conſtat, voluptatem cum altera illa, quae ex oratione verbiſque hauritur, velit conferre; hanc cibo, illam odori ſimilem videbit: quorum illi quidem validiſſime nutriunt; odor vero, et qua odor eſt, res eſt viliſſima, et ad nutriendum nihil confert, aut parum: at vero ita aures noſtrae oblectandae ſunt, vt ſimul paſcantur; quod fiet, ſi vna odorem harmo-

q τῇ ψυχῇ εἰς εὐφροσύνην συντελῇ] Ammonius: Εὐφραίνεσθαι καὶ ἥδεσθαι διαφέρει. Πλάτων ἐν Πρωταγόρᾳ [p. 204. D.] Εὐφραίνεσθαι μὲν γάρ ἐστι μανθάνοντά τι, καὶ φρονήσεως μεταλαμβάνοντα αὐτῇ τῇ διανοίᾳ· ἥδεσθαι δὲ ἐσθίοντά τι, ἢ ἄλλο ἡδὺ πάσχοντα αὐτῷ τῷ σώματι. Vide ſis et eiuſdem Timaeum pag. 547. E.

r ὀδμὴ δέ, καὶ ἡ ὀδμή,] Haec mihi ſana non videntur. Reg. et Harl. ὀδμὴ δὲ, καὶ εὐοδμή. Scripſit Maximus, vt arbitror, ὀδμὴ δὲ, κἂν εὔοδμος ᾖ. Heſychius: Εὔοδμος, εὐώδης. Εὐόδμων, ἡδέων. Hoc eſt, quod ὀσμὴν εὐωδίας poſt LXX. interpretes et Sirachiden L. 15. dixit Paulus Epheſ. V. 2. Philipp. IV. 18.

Ibid. ὀδμὴ δὲ, καὶ ἡ ὀδμή] Pro καὶ ἡ ὀδμὴ Codices habent καὶ εὐοδμή. vnde *Dauiſius*, κἂν εὔοδμος ᾖ. Propius eſt, κἂν εὐοδμῇ, eodem ſenſu. Lexica citant Theophraſtum in verbo εὐοσμέω, vel εὐοδμέω. M.

s εὐωχητέον οὖν τὰς ἀκοὰς τρέφοντας ὁμοῦ τὰς μὲν etc.] Haec non recte diſtinguuntur. ita oportuit: καὶ ἐν τροφῇ ἀσθενέστατον.

τὰς ἐκ τῶν μελῶν παραπεμπομένους [t], τὰ δὲ ἐκ λόγων σιτία προσάγοντας αὐταῖς. Ἐπεὶ τοίνυν λόγῳ, καὶ οὐκ ἄλλῳ τῳ, χαίρειν εἰκὸς δαιτυμόνας δεξιούς, τίνας καὶ λόγους αὐτοῖς παραθήσομεν φέροντες ἄρα; Οἱ μὲν μιμοῦνται [u] τὰς ἐν δικαστηρίοις ἔριδας, καὶ φιλονεικίας ἐπιτεχνήσεις καὶ μάχας, κρατύνοντες μὲν τὰ ἄδικα, ἐπικοσμοῦντες δὲ τὰ αἰσχρά, κιβδηλεύοντες δὲ τἀληθῆ, ὑγιὲς δὲ οὐδέν, οὐδὲ ἄδολον, οὐδὲ ἐν τῷ τῆς φύσεως ἐπιχωρίῳ μένειν ἐῶντες· ἀλλ' αὐτὸ ἐκεῖνο, οἷόν περ οἱ τῶν ἀνδραπόδων κάπηλοι, οἱ σώματα παραλαβόντες [x]

harmoniae, cibumque verborum illis largiamur. Cum ergo nulla re alia, quam ſermone, praeſtantes conuiuas obleɕtari poſſe ſit certum; reſtat, vt, quo ſermonum genere excipiendi ſint, id quoque ſciamus. Sunt enim nonnulli, qui iudiciorum lites, arteſque fori contentioſas et velitationes imitantur, qui iniuſta fulciunt, inhoneſta adornant, vera adulterant, nihil denique ſanum aut ſincerum adferunt, nihil ex naturae praeſcripto loquuntur: plane vt mancipiorum mangones ſolent, qui ſi genuina corpora,

τον. Εὐοχητέον οὖν τὰς ἀκοάς, τρέφοντας ὁμοῦ, τὰς μὲν ὀδμὰς etc. M.

t. ὀδμὰς ταύτας τὰς ἐκ τῶν μελῶν [παραπεμπομένους,] Vulgo παραπεμπομένας. Sed Scaliger et Heinſius bene repoſuerunt παραπεμπομένους, ac ita diſerte Reg. cuius quidem codicis fide ſic edidi.

u τίνας καὶ λόγους αὐτοῖς παραθήσομεν φέροντες ἄρα; Οἱ μὲν μιμοῦνται etc.] Vox ἄρα non ſolet poni ad finem longioris ſententiae. Scribe et diſtingue: — παραθήσομεν φέροντες; ἆρα (λόγους) οἱ μὲν μιμοῦνται etc. cum Nota Interrog. infra, poſt vocem τέχνης. *num* (apponemus ſermones) *qui forenſes concertationes imitantur* etc.? Sic etiam ſect. 5. Τίσι μὴν ἄρα; οἱ τὰς ψυχὰς etc. iterum ſcribe: Τίσι μήν; ἆρα (λόγοις) οἱ τὰς ψυχὰς etc. cum Interrogatione poſt πάλαι. Si ſenſum et propoſitum Auctoris ſpectes, videbis ita fieri debere. Τίσι μήν; vt XV, 1. Ἀλλὰ τί μήν; *quale igitur?* Suſpicor vero, iſtud μὲν ortum habuiſſe ex prioribus literis Verbi μιμοῦνται: eſt enim plane ſuperuacaneum: et ſi vulgatam diſtinctionem ſequaris, voces οἱ μέν, *nonnulli*, requirent Redditiuum, οἱ δέ, *alii*: quod tamen in ſequentibus nuſquam apparet. M.

x οἱ σώματα παραλαβόντες] Plato in Gorgia p. 288. D. Ἡ κομμωτικὴ κακοῦργός τε καὶ ἀπατηλὴ

ἁπλᾶ ὑφ' ἡλίῳ καθαρῷ καὶ ἀέρι ἐλευθέρῳ τεθραμμένα, σκιατροφοῦντες ταῦτα καὶ λεαίνοντες, λυμαίνονται αὐτῶν τὴν ἀπ' ἀρχῆς δημιουργίαν, ἣν ἡ φύσις αὐτοῖς περιέβαλε κρείττονα τέχνης. Τοιοῦτον γάρ τι ἀμέλει καὶ οἱ πρὸς τὰς δίκας εἱλούμενοι δρῶσιν.

δ'. Ἀλλὰ τά γε τούτων μιμήματα, πρὸς τῷ κίβδηλα εἶναι καὶ σκυθρωπὰ κομιδῇ, καὶ εὐωχουμέναις ψυχαῖς οὐ πάνυ τι ἀκούειν ἐπιτήδεια. Ὡς ἔγωγ' οὐδὲ τὰ Αἰνιάνων θεάματα ἐπαινῶ, ὅσα ἐν πότῳ εὐφραίνονται Αἰνιᾶνες [y], οἱ μὲν δρῶντες, οἱ δὲ ὁρῶντες.

corpora, ſub puro ſole liberoque nutrita aere acceperint, in vmbra educant ea, et depilant; donec totam illis formam eripiant, quam a natura, quae omni arte eſt praeſtantior, acceperunt. Plane idem agunt forenſes illi rabulae.

4. Haec vero et eiuſmodi, praeterquam quod inepta ſint admodum et moleſta, indigna ſunt, quibus oblectetur animus. Itaque nec Aeneanum laudare poſſum ſpectacula, quibus in conuiuiis alii agendo, alii ſpectando, oblectare ſe ſolent. Duo viri

ἀπατηλὴ καὶ ἀγεννὴς καὶ ἀνελεύθερος, σχήμασί τε καὶ χρώμασι καὶ λειότητι καὶ αἰσθήσει ἀπατῶσα· ὥστε ποιεῖν ἀλλότριον κάλλος ἐφελκομένους τοῦ οἰκείου τοῦ διὰ τῆς γυμναστικῆς ἀμελεῖν. Cum vero rhetoricen, ſeu, prout loquitur Amm. Marcellinus XXX. 4. *profeſſionem oratorum forenſium* vituperat noſter, a Platone ſuo diuerſus non abit. Vide Sextum Empiricum aduerſus Mathem. lib. II. §. 12. ſeqq.

Sectio δ'.

y Αἰνιάνων — Αἰνιᾶνες,] Sic Reg. et Harleian. vulgo Αἰνειάνων — Αἰνειᾶνες. Male: nam ſecunda ſyllaba ſine diphthongo ſcribi debet. Vide Euripidem Iphig. in Aulide v. 277. Aelianum V. H. III. 1. Euſtathium ad Iliad. β'. p. 253. et Stephanum in Αἰνία. Apud Heliodorum lib. II. p. 121. ſeqq. Αἰνειᾶνας corrupte ſcribi monuit Holſtenius. Sed, quod maius eſt, notare praetermiſit: nam p. 123. legas: Ὁ μὲν νεανίας, ἔφη ὁ Χαρικλῆς, καὶ ὁλοσχερῶς [Αἰνειᾶνας,] τὸν ἥρωα διαγωνίζεται. Repone Αἰνιᾶνες. Homero Iliad. β'. 749. et Herodoto VII. 185. Ἐνιῆνες nominantur. Aenienſium vero ſaltationem, quam memorat noſter, quaeque καρπαία vocabatur, fuſe deſcribit Xenophon de Exped. Cyri lib. VI. cap. I. 4.

z μιμῦ-

Ἄνδρες δύο μιμοῦνται μάχην, ὑπαυλοῦντος ἄλλου· ὁ μὲν αὐτοῖν γεωργός τέ ἐστι καὶ ἀροῖ, ὁ δὲ ληστὴς καὶ ὅπλα ἔχει, κεῖται δὲ καὶ τῷ γεωργῷ τὰ ὅπλα ἀγχοῦ· ἐπειδὰν δὲ ὁ ληστὴς ἔλθῃ, ἀφέμενος ὁ γεωργὸς τοῦ ζεύγους, δραμὼν ἐπὶ τὰ ὅπλα, συμπεσόντες μάχονται, παίοντες τὰς ὄψεις, καὶ μιμούμενοι τὰ τραύματα [z] καὶ πτώματα· θεάματα οὐ συμποτικά. Ἐπαινῶ πρὸ τούτων τὸν Περσικὸν νόμον τὸν ἀρχαῖον, δι' ὃν Πέρσαι τῆς ἐλευθερίας ἐπελάβοντο. Ἀνέκειντο τοῖς Πέρσαις αἱ βουλαὶ εἰς τὰς εὐωχίας [a], ὥσπερ τοῖς Ἀθηναίοις εἰς τὰς ἐκκλησίας, καὶ σπουδαστικώτερον ἦν συμπόσιον Περσικὸν ἐκκλησίας Ἀττικῆς [b]· ἐκεῖ μὲν γὰρ νόμος κολάζων τὴν μέθην ἐπήγειρεν αὐτῶν τὰς ἀρετὰς τῇ εὐωχίᾳ, καθάπερ ἔλαιον πῦρ [c], ἐπιχέων τῇ ψυχῇ συμμέτρως,

viri ad tibiae modos pugnae ſimulacra cient: alter eorum agricolam imitatur, et arat; alter praedonem, et armatus eſt: habet et agricola in promtu arma ſua, qui, ſimul ac praedo appropinquare incipit, relicto aratro ſuo, arma in manum ſumit, cum praedone concurrit; ibi faciem alterius ferit alter; hic vulnerat, ille vulneratur; hic ſternit, ille cadit: minime dignum conuiuio ſpectaculum. Cui ego longe antiquam Perſarum legem praetulerim, qua libertatem ſuam conſecuti ſunt. Deliberare in conuiuiis Perſae, ſicut in concionibus Athenienſes, ſolebant: cum enim per legem inebriari nefas eſſet, modicus vini vſus, non aliter, quam oleum igni infuſum, animos eorum excitabat; vt nec ardorem eorum penitus reſtingueret, nec

z μιμούμενοι [τὰ] τραύματα] Ita vulgo, ſed a codicibus exulat vox media.

a Ἀνέκειντο τοῖς Πέρσαις αἱ βουλαὶ εἰς τὰς εὐωχίας,] Huc facientia veterum teſtimonia collegit Barn. Briſſonius de Regn. Perſ. lib. II. §. 131. Adde Plutarchum Sympoſ. lib. VII. Quaeſt. 9. et Victorianum ſcholiaſten ad Iliad. ι'. 70.

b ὥσπερ τοῖς Ἀθηναίοις εἰς τὰς ἐκκλησίας, καὶ σπουδαστικώτερον ἦν συμπόσιον Περσικὸν ἐκκλησίας Ἀττικῆς·] Vulgo tantum repraeſentant ὥσπερ τοῖς Ἀθηναίοις εἰς τὰς ἐκκλησίας Ἀττικάς. Ex Reg. et Harleian. locum nos auximus et emendauimus.

c καθάπερ ἔλαιον πῦρ,] Heinſius reſcribit καθάπερ ἔλαιον πυρί, nec aliter Mſ. Harleian. Sollicitanda

μὴ τελείως σβεννὺς αὐτῆς τὸ φιλότιμον, μήτε ἐξάπτων τῆς χρείας περαιτέρω. Ἐνταῦθα δὲ οἱ νήφοντες ἢτοι δημαγωγοὶ, μηδενὸς αὐτοῖς ἐφεςῶτος νόμου κολάζοντος τὴν ἐξουσίαν τῶν λόγων, ἐξωρχοῦντο ἐν ταῖς ἐκκλησίαις [d] πάσης μέθης ἀκολαςότερον.

έ. Τὰ μὲν οὖν τῶν Περσῶν καὶ τὰ Ἀττικὰ ἐῶμεν, ἐπανάγωμεν δὲ αὖθις ἐπὶ τὰ ἡμέτερα. Λόγοις τοιγαροῦν εὐωχητέον τὰς ἀγαθὰς ψυχὰς, καὶ οὐ δικανικοῖς λόγοις, φησὶν ὁ λόγος [e]. Τίσι μὴν ἄρα; Οἱ τὰς ψυχὰς ἐπὶ τὸν πρόσθεν χρόνον ἀναβιβασάμενοι, παρέχουσιν [f] αὐταῖς τὴν θέαν τῶν γενομένων πάλαι.

nec vltra tamen, quam neceſſe eſſet, accendere. Oratores vero noſtri, cum nulla apud nos lex nimiam illam verborum reprimat licentiam, quouis temulento homine liberius in concionibus inſaniunt.

5. Sed Perſas iam Athenienſesque relinquamus, rurſus ad noſtra redeamus. Sermonibus ergo paſcendi ſunt honeſti animi, non forenſibus tamen. Quibus ergo? Qui ad ſuperiorum cogitationem temporum eos reuocent, reſque iam olim geſtas ſpectandas propo-

citanda tamen non eſt recepta lectio. Scilicet pro Maximi mente νόμος κολάζων τὴν μέθην ἐπήγειρε Περσῶν τὰς ἀρετὰς, καθάπερ ἔλαιον ἐπεγείρει πῦρ. Xenophon Sympoſ. cap. II. 24. Ὁ οἶνος ἄρδων τὰς ψυχὰς, τὰς μὲν λύπας, ὥσπερ ὁ μανδραγόρας τοὺς ἀνθρώπους, κοιμίζει· τὰς δὲ φιλοφροσύνας, ὥσπερ [ἔλαιον φλόγα,] ἐγείρει. Haec nonnihil immutata laudat etiam, Stobaeus Serm. LIV. p. 370. Legem vero Perſicam memorat Xenophon Cyropaed. lib. VIII. cap. VIII. 6. Poſtea tamen ſupra modum bibaces erant Perſae. Vide collectanea Barn. Briſſonii de Regn. Perſ. lib. II. §. 126. ſeqq.

d [ἐξωρχοῦντο] ἐν ταῖς ἐκκλησίαις] Hoc modo recte Reg. et Harleian. vulgo ἐξορχοῦνται, quod de Maximi tempore verum non eſt.

Sectio ε'.

e. φησὶν ὁ λόγος.] Vulgo deſunt hae voces, quas exhibent Reg. et Harl. quaſque Paccius in ſuo codice legit. Platonem ſuum noſter imitatur. Sic in Philebo pag. 88. G. Ἀλλ' εὐθύ τι λέγω, [φησὶν ὁ λόγος,] καὶ περιφερές. Et in Sophiſta p. 157. B. Οὐκοῦν ἂν ὀρθῶς γε, ὡς ἔοικεν, ἐπιχειροῖμεν, ὡς [φησιν ὁ λόγος.]

f Οἱ τὰς ψυχὰς — παρέχουσιν] Scribendum: οἳ τὰς etc. et forte παρέξουσιν. M.

g καὶ

Προσηνὲς γὰρ ἡ ἱστορία, καὶ τὸ μηδὲν καμόντα πανταχȣ̃ περιπολεῖν, πάντα μὲν χωρία ἐποπτεύοντα, πᾶσι δὲ πολέμοις ἐκ τȣ̃ ἀσφαλȣ̃ς παραγινόμενον, μῆκος δὲ ἀμήχανον χρόνȣ ἐν βραχεῖ ἀναλεγόμενον, πλῆθος δὲ ἄπειρον πραγμάτων ἐν ὀλίγῳ μανθάνοντα, τὰ Ἀσσύρια, τὰ Αἰγύπτια, τὰ Περσικὰ, τὰ Μηδικὰ, τὰ Ἑλληνικά· νῦν μὲν πολεμȣ̃σιν ἐν γῇ παραγινόμενον, νῦν δὲ ἐν θαλάττῃ ναυμαχȣ̃σιν, νῦν δὲ ἐν ἐκκλησίαις βȣλευομένοις· μετὰ Θεμιστοκλέȣς ναυμαχȣ̃ντα, μετὰ Λεωνίδȣ ταττόμενον, καὶ μετὰ Ἀγησιλάȣ διαβαίνοντα, καὶ μετὰ Ξενοφῶντος [g] σωζόμενον· ξυνερῶντα Πανθείᾳ [h], συνθηρῶντα Κύρῳ, συμβασιλεύοντα Κυαξάρῃ. Εἰ δὲ καὶ Ὀδυσσεὺς σοφὸς, ὅτι πολύτροπος ἦν, καὶ

proponant. Nihil eſt iucundius, quam in hiſtoria verſari, quam ſine labore vllo paſſim diuagari; omnes ſimul locos intueri, omnibus bellis ſine periculo intereſſe, infinitum temporis ſpatium contrahere, infinitas res geſtas ſimul cognoſcere, quae ab Aſſyriis, quae ab Aegyptiis, quae a Perſis, quae a Medis, quae a Graecis facta ſunt; bello nunc terreſtri, nunc marino, nunc concionis mediae videri intereſſe conſiliis; cum Themiſtocle in mari, cum Leonide in terra pugnare, cum Ageſilao traiicere, cum Xenophonte incolumem redire; amare cum Panthea, venari cum Cyro, regnare cum Cyaxari. Quod ſi ſapiens ea de cauſa Vlyſſes dicitur, quod vafer eſſet, et

Multo-

g καὶ μετὰ Ἀγησιλάȣ — καὶ μετὰ Ξενοφῶντος] Longe elegantius abeſſent copulae, vt in praecedenti, μετὰ Λεωνίδȣ. ſic paullo ante, τὰ Ἀσσύρια, τὰ Αἰγύπτια, τὰ Περσικὰ, τὰ Μηδικὰ, τὰ Ἑλληνικὰ· omnia ἀσύνδετα. vide et quae ſequuntur, συνερῶντα Πανθείᾳ, et caetera. M.

h ξυνερῶντα Πανθείᾳ,] Panthea fuit Abradatae coniux, formoſiſſima ſimul ac modeſtiſſima mulier. Haec, interemto viro ſuo, ſe ipſa morti dedit. Vide Xenophontem Cyropaed. lib. VII. cap. III. 5. Ad hanc hiſtoriam reſpicit Dion Chryſoſtomus Orat. LXIV. p. 592. Vbi ſcholiaſtes: Πανθείαν μὲν τὴν Ἀβραδάτȣ τȣ̃ Σȣσίȣ φασὶ γαμετὴν, ἧς καὶ Ξενοφῶν ὁ Σωκρατικὸς μέμνηται.

i Πολλῶν

Πολλῶν ἀνθρώπων [i] ἴδεν ἄστεα καὶ νόον ἔγνω,
Ἀρνύμενος ἥν τε ψυχὴν καὶ νόστον ἑταίρων·

πολύ που σοφώτερος, ὁ τῶν μὲν κινδύνων ἐξιστάμενος, τῆς δὲ ἱστορίας ἐμπιμπλάμενος. Χάρυβδιν ὄψεται, ἀλλ᾽ οὐκ ἐν ναυαγίῳ· Σειρήνων ἀκούσεται, ἀλλ᾽ οὐ δεδεμένος· Κύκλωπι ἐντεύξεται, ἀλλ᾽ εἰρηνικῷ. Εἰ δὲ καὶ Περσεὺς εὐδαίμων, ὅτι πτηνὸς ἦν [k], καὶ περιεφέρετο ἐν τῷ αἰθέρι πάντα ἐποπτεύων τὰ ἐν γῇ παθήματα καὶ χωρία· πολὺ τῶν Περσέως πτερῶν ἡ ἱστορία κουφότερον καὶ μετεωρότερον, ἣ λαβοῦσα τὴν ψυχὴν περιφέρει πανταχοῦ, οὐκ ἀργῶς, οὐδὲ ἠμελημένως δεικνύουσα, ἀλλὰ καὶ ἄνδρα γενεαλογεῖ καὶ ποταμόν. Κροῖσος ἦν Λυδὸς [l] μὲν γένος, παῖς δὲ Ἀλυάττεω, τύραννος δὲ ἐθνέων [m].

Multorum mores hominum luſtraſſet et vrbes,
Dum ſibi, dum ſociis, reditum pariterque ſalutem
Apparat;

multo ſapientior eſt, qui extra periculum hiſtoriae lectione ſeſe explet. Charybdin videbit, ſed ſine naufragio; Sirenas audiet, ſed ſine vinculis; cum Cyclope aget, ſed miti et pacato. Et ſi eo nomine felix fuiſſe Perſeus iudicatur, quod paſſim alarum vagaretur beneficio, totam terrae naturam, omnia intueretur loca: multo et leuior certe et ſublimior his Perſei alis habenda eſt hiſtoria, quae paſſim animum circumfert noſtrum, nec nudas ei ſimplicesque res oſtendit; ſed et hominum et fluuiorum origines. Quale eſt illud: *Croeſus Lydus erat genere, Alyattis filius, rex vero populorum:* et,

A Ioue

i Πολλῶν ἀνθρώπων] Odyſſ. Α΄. 3. 5.

k Περσεὺς εὐδαίμων, ὅτι πτηνὸς ἦν,] Fabulam legas licet apud Heſiodum in Scuto v. 216. Apollodorum Bibl. II. 4. Hyginum Fab. LXIV. alioſque.

l ἄνδρα γενεαλογεῖ καὶ ποταμόν. Κροῖσος ἦν Λυδὸς etc.] *Hiſtoria,* inquit, *deſcribit* ἄνδρα, *Croeſum* puta, vel *Dardanum,* καὶ ποταμόν: deſunt exempla: καὶ πόλιν, *Epidamnum*, vel *Corinthum:* καὶ ποταμὸν iterum, *Halyn* vel *Scamandrum.* Lege: ἀλλὰ καὶ ἄνδρα γενεαλογεῖ· Κροῖσος ἦν Λυδὸς etc. electis iſtis καὶ ποταμόν, quae Scribae ſunt, non Maximi. M.

m Κροῖσος ἦν — ἐθνέων] Verba ſunt Herodoti I. 6. Vide Dionyſium Halicarnaſſeum de Compoſ. Verb. pag. 8.

n Δάρδανον

Δάρδανον αὖ [n] πρῶτον τέκετο νεφεληγερέτα Ζεύς·
Γενεαλογεῖ καὶ πόλιν· Ἐπίδαμνός ἐϛι πόλις ἐν δεξιᾷ εἰσπλέοντι τὸν Ἰόνιον κόλπον, προσοικȣ̃σι δ' αὐτὴν Ταυλάντιοι βάρβαροι [o]·
Ἐϛὶ πόλις [p] Ἐφύρη μυχῷ Ἄργεος ἱπποβότοιο.
Γενεαλογεῖ δὲ καὶ ποταμόν· Ὅς ῥέων ἐκ μεσημβρίης πρὸς βορέην ἄνεμον εἰς τὸν Εὔξεινον πόντον καλεόμενον ἐκδιδοῖ [q].
Ὃν Ξάνθον [r] καλέȣσι θεοὶ, ἄνδρες δὲ Σκάμανδρον.
Τȣ̃το τὸ ἄκȣσμα ἐφήμερον τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος, καὶ φθειρόμενον ταχὺ, καὶ ἀπολλύμενον, καὶ ὑποῤῥέον, τῇ μνήμῃ σώζει [s], καὶ τὰς ἀρετὰς φυλάττει, καὶ τὰς

A Ioue nam primum deduxit Dardanus ortum.
Et vrbis: *Epidamnus vrbs eſt ad dextram ſita Ionium ſinum petentibus, cui finitimi ſunt Taulantii, gens barbara:*
Vrbs Ephyre poſita eſt Argi, anterioribus oris.
Sed et fluuii: *Qui a meridianis partibus ſeptentrionem verſus fluens, in pontum ſe exonerat, quem Euxinum vocant:* et,
Quem Xanthum Diui dicunt, homineſque Scamandrum.
Sola harum rerum narratio eſt, quae genus mortale, cui nihil aeque caducum eſt, nihil, quod pereat, quod deficiat citius, memoriae beneficio aeternitati aequat: quod virtutes eius conſeruat, immortali

n Δάρδανον αὖ] Iliad. Υ'. 215.

o Ἐπίδαμνος — βάρβαροι·] Ex Thucydidis lib. I. pag. 17. ed. Wechel. Habet etiam Dionyſius Halicarnaſſeus de Compoſ. p. 8.

p Ἐϛὶ πόλις] Iliad. Ζ'. 152.

q Ὅς ῥέων — ἐκδιδοῖ·] Herodotus lib. I. cap. VI. Halyis fluuii curſum ſic deſcribit: ὃς ῥέων ἀπὸ μεσαμβρίης — ἐξίει πρὸς βορῆν ἄνεμον εἰς τὸν Εὔξεινον καλεόμενον πόντον. Noſter ex memoria locum citauit. Vide ſis et Dionyſium de Compoſ. p. 8.

r Ὃν Ξάνθον] Iliad. Υ'. 74.
Ibid. Ὃν Ξάνθον καλέȣσι etc.] Hic Iudicium Noſtri deſidero. nulla enim eſt in his Homeri verbis Fluuii *Deſcriptio*, qualis in ſuperiori exemplo Halyis: mentio tantum fit *Nominum* Diverſorum, *Xanthi* et *Scamandri*. M.

s καὶ ὑποῤῥέον, τῇ μνήμῃ σώζει,] Forte melius, καὶ ὑποῤῥέον τῆς μνήμης, σώζει, etc. Syneſius Epiſt. XCIX. τὰ γὰρ μεγάλα τῶν ἔργων, ἂν μὴ τύχῃ λόγων κηρύκων, ἀποῤῥεῖ τῆς μνήμης, καὶ λήθην ἀμπίσχεται. M.

πράξεις ταῖς δόξαις ἀθανάτους ποιεῖ. Διὰ τοῦτο ὁ Λεωνίδης ᾄδεται οὐχ ὑπὸ Λακεδαιμονίων μόνον τῶν τότε, καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς ἐπαινεῖται οὐχ ὑπὸ Ἀθηναίων ἐκείνων [t]· μένει δὲ καὶ ἡ Περικλέους στρατηγία καὶ νῦν ἔτι, καὶ ἡ Ἀριστείδου δικαιοσύνη, δίδωσι Κριτίας καὶ νῦν δίκην, φεύγει καὶ νῦν Ἀλκιβιάδης. Συνελόντι δὲ εἰπεῖν, οἱ καθ' ἱστορίαν λόγοι τῷ μὲν ἀνηκόῳ τερπνότατον καθ' ἡδονήν, τῷ δὲ εἰδότι ἐπαγωγότατον κατὰ ἀνάμνησιν [u].

ϛ'. Τίς ἂν οὖν* γένοιτο ψυχαῖς εὐωχία λόγων ταύτης προσηνεστέρα; Χαλεπὸν μὲν εἰπεῖν καὶ ἀντιτάξασθαι πολλῷ καὶ γενναίῳ λογοποιῷ, ῥητέον δὲ ὅμως· Ὅτι καλὴ μὲν ὑμῶν ἡ ἁρμονία καὶ ᾄδεσθαι προσηνής, ἄλλο δὲ ποθεῖ ἡ ἐπιεικὴς ψυχή, καὶ οὐχ οἷον παρέχεσθε ὑμεῖς [x]. Τί γὰρ σεμνὸν ἡ μνήμη τῶν πάλαι

immortali gloria actiones eius compenſat. Hoc eſt, cur Leonides non a Lacedaemoniis illius aeui tantum celebretur; non tantum ab Athenienſibus, quos aetas illa tulit, Themiſtocles laudetur: manet etiam nunc Periclis imperium, manet iuſtitia Ariſtidis, Critias adhuc poenas luit, Alcibiades adhuc in exilium abit. Et, vt verbo abſoluam, narratio hiſtorica et eos, qui primo legunt, mirifica voluptate oblectat; et eos, qui iam legerunt, iucundiſſima cogitatione reficit.

6. Quae igitur e ſermone vllo peti voluptas poſſit magis grata animo? Certe quamuis difficile ſit multis praeclariſque ſe opponere hiſtoricis, dicendum tamen eſt: Equidem licet pulcherrima ſit, et quam maxime ad poëtarum iucunditatem, o hiſtorici, orationis veſtrae accedat compoſitio; alia eſt tamen, quam quae a vobis peti poſſit, animi honeſti voluptas. Quid enim praeteritorum malorum iuuat recordatio, niſi

t οὐχ ὑπὸ Ἀθηναίων ἐκείνων] Id eſt, μόνον (vel μόνων) ἐκείνων, *non ab iſtius aeui ſolum Athenienſibus*, ſed etiam nunc celebratur. Vide ad XXI. 6. Deinde diſtingue: καὶ ἡ Ἀριστείδου δικαιοσύνη· δίδωσι Κριτίας etc. M.

u κατὰ ἀνάμνησιν.] Sic Mſſ. non κατὰ [τὴν] ἀνάμνησιν, vt vulgo.

Sectio ϛ'.

x παρέχεσθε [ὑμεῖς.] Vterque codex ὑμῖν. Legendum: καὶ οὐχ οἷον παρέχεσθε [ἡμῖν.] *Et non quale nobis exhibetis.*

y ἢ πλέον

κακῶν, τῷ μήπω μαθόντι, ὅπως ταῦτα φυλακτέον; ἢ τί πλέον Ἀθηναίοις [y] ἐγένετο διὰ τὴν ἱστορίαν τὴν Ἀττικήν; ἢ τί πλέον Ἁλικαρνασσεῦσι διὰ τὴν ἱστορίαν τὴν Ἰωνικήν; ἢ τί Χῖοι διὰ ταύτην εὐδαιμονέστεροι; Εἰ μὲν ἀποκρίναντες τὰ καλὰ τῶν αἰσχρῶν, τὰ μὲν ἀπέκρυπτον, τὰ δὲ ἱστόρουν, ἦν ἄν πυ τῇ ψυχῇ ὄνησις κατὰ μίμησιν τῶν ἱστορημένων, καθάπερ ὀφθαλμοῖς κατὰ μίμησιν γραφῆς· νῦν δὲ ἀναμὶξ εἰσφύρεται πάντα ἐν τοῖς λόγοις, καὶ πλεονάζει τὰ χείρω, καὶ κρατεῖ τὰ αἰσχρά· καὶ τὸ πολὺ τῆς ἱστορίας πλεονέκται, τύραννοι, καὶ πόλεμοι ἄδικοι [z], καὶ εὐτυχίαι ἄλογοι [a], καὶ πράξεις πονηραὶ, καὶ συμφοραὶ ἀγνώμονες, καὶ περιστάσεις τραγικαί· ὧν σφαλερὰ μὲν ἡ μίμησις, βλαβερὰ

niſi prius, quo pacto vitanda ea ſint, cognoſces? Aut quid commodi Athenienſes ex Attica, aut ex Ionica Halicarnaſſenſes hauſerunt hiſtoria? quae felicitas ex hiſtoria Chiis acceſſit? Si enim honeſta poſſent ab improbis diſtinguere, aut praetermittere haec, illa deſcribere; non minus fortaſſe rerum geſtarum animum iuuaret imitatio, quam oculos iuuat imitatio pictoris: nunc promiſcue in hiſtoriam infarciuntur omnia, maior pars in deterioribus moratur, vincunt turpia: vbique fere in hiſtoria rapaces, tyrannos, iniuſtos hoſtes, temere partas felicitates, facinora ſceleſta, calamitates indignas, tragicos caſus inuenies; quorum imitatio periculoſa, memoria damnoſa,

y ἢ πλέον Ἀθηναίοις etc.] Ita prior editio. vnde conieceram τί πλέον. Codices auctius, ἢ τί πλέον: an rectius, dubito. Caeterum per Ἀθηναῖοι, et τὴν Ἀττικὴν ἱστορίαν, innuit noſter Hiſtorias *Thucydidis* et *Xenophontis*: per Ἁλικαρνασσεῦσι, *Herodoti*; per Χῖοι, *Theopompi*. Mox, pro ἦν ἂν πῦ, ſcribe, ἦν ἄν πυ: eſt enim Encliticum πυ, non τοπικόν. M.

z πόλεμοι ἄδικοι,] Vulgo πολέμιοι, quam lectionem ſecuti ſunt in ſuis verſionibus Paccius et Heinſius. Sed vera prorſus eſt ea ſcriptura, quam nos, Harleiano iubente, repraeſentamus.

a καὶ εὐτυχίαι ἄλογοι.] Iterum ſcribendum arbitror ἀτυχίαι, (vide XXV, 4.) quia caetera omnia huius loci exempla ſunt triſtia, πλεονέκται, τύραννοι, πόλεμοι, συμφοραὶ, etc. M.

δὲ ἡ μνήμη, ἀθάνατος δὲ ἡ δυςυχία. Ἐγὼ δὲ ποθῶ πρὸς τὴν εὐωχίαν τροφὴν λόγων ὑγιεινῶν, καὶ ἀνόσȣ τοιȣ́τȣ δέομαι σιτίȣ, ἀφ᾽ ȣ̓ καὶ Σωκράτης ὑγίανε, καὶ Πλάτων, καὶ Ξενοφῶν, καὶ Αἰσχίνης.

ζ'. Ἐπιθυμεῖ ἡ ἀνθρώπȣ ψυχὴ, καὶ δέδιε, καὶ λυπεῖται, καὶ φθονεῖ, καὶ ἄλλοις συνέχεται παντοδαποῖς καὶ ἀλλοκότοις παθήμασι. Στάσιν ὁρᾷς πικρὰν καὶ ἀκήρυκτον· τοιȣ̃τόν μοι διηγȣ̃ τὸν πόλεμον, τὸν δὲ Μηδικὸν ἔα. ταύτην μοι διηγȣ̃ τὴν νόσον, τὸν δὲ λοιμὸν ἔα. Εἰπὲ, τίνι ἐπιτρέψω τὴν ςρατηγίαν, καὶ τὴν ἴασιν; Ἱπποκράτην δὲ ἔα τοῖς σώμασι, καὶ Θεμιςοκλέα τῇ θαλάττῃ· λέγε τὸν ψυχῆς ἰατρὸν, λέγε τὸν ςρατηγόν. Κἂν ἀπορῇς ἀνδρῶν, ἐπὶ τȣ̀ς θεȣ̀ς ἴθι. Ἔρȣ μὴ περὶ γῆς δηȣμένης, μηδὲ περὶ θαλάττης λῃςευομένης, μηδὲ περὶ τειχῶν πολιορκȣμένων, μηδὲ περὶ σωμάτων φθειρομένων· σμικρὰ ταῦτα, ἐφήμερα ταῦτα. Τμηθήσεται λήϊον, κἂν Πελοποννήσιοι ἀπόσχωνται· λῃςευθήσεται θάλαττα, κἂν Ἀθηναῖοι μὴ

damnoſa, aeterna eſt miſeria. Ego, vt plenam voluptatem conſequar, ſanis paſci volo ſermonibus, ſanum requiro cibum; quali Socrates, aut Plato, aut Xenophon, aut Aeſchines in curanda valetudine ſunt vſi.

7. Libidine, metu, moerore, inuidia, variiſque aliis ac diverſis anima humana torquetur affectibus. Vides contentionem duram, contentionem implacabilem; tale bellum mihi deſcribe, Medicum vero relinque; talem mihi morbum narra, peſtem vero praetermitte. Quam huius belli ducem quaeram, quem morbi huius inueniam medicum? Hippocratem corporibus relinque, marinis proeliis Themiſtoclem; dic aliquem animi medicum, dic aliquem ducem. Si inter homines non inuenias, inter deos quaere. Ne tamen vel de agro tuo, quod vaſtatus ſit; vel de mari, quod a piratis infeſtetur; aut obſideatur vrbs ab hoſtibus, aut plurimi morbo intereant, inſtitue querelam: puſilla haec ſunt, caduca haec ſunt. Vaſtari enim ſeges tua poterit, quamuis Peloponneſii abſtineant; a piratis infeſtabitur mare, quamuis in mari claſſem non habeant Athe-

nienſes;

ναυμαχῶσι· καταβαλεῖ τὰ τείχη, καὶ εἰ μὴ Φίλιππος, ἀλλ' ὁ χρόνος· φθαρήσεται τὰ σώματα, κἂν ἀπέλθῃ ὁ λοιμός·

ἀνδρὸς δὲ ἀρετὴ [b] πάλιν ἐλθεῖν, ὄτε λῃϊστή,
Οὔθ' ἑλετή.

Περὶ ταύτης ἔρου δὴ, ὅτε ψυχὴ ἀμύνεται, λῃστεύεται, πολιορκεῖται, νοσεῖ. Χρησμοῦ σοι δεῖ, μαντείας σοι δεῖ, εὖξαι τῷ θεῷ·

Κλῦθί μευ, ἀργυρότοξε, ὃς Χρύσην ἀμφιβέβηκας [c],
κλῦθι, ὦ Ἄπολλον, καὶ Ζεῦ, καὶ εἴ τις ἄλλος θεὸς ἰατικὸς ψυχῆς νοσούσης,

εἴ ποτέ τοι [d] χαρίεντ' ἐπὶ νηὸν ἔρεψα,

nienſes; moenia tua ſi Philippus non euertet, certe tempus; interibunt homines, quamuis peſtis remittat:

At virtus hominis nunquam reparabilis vlli eſt.

De hac deos conſule, quoties inuadi, ſpoliari, oppugnari animam videbis, aut a morbo tentari. Hic oraculo deorum, hic reſponſo opus habes, hic deum precare: Audias, precor, Apollo, et Iupiter, aut ſi quis praeterea deus es, qui morbos animi curare ſoles,

Si quando haud vno templum tibi munere cinxi,

Pinguia-

Sectio ζ'.

b ἀνδρὸς δὲ ἀρετὴ] Parodia eſt verſus Homerici Iliad. Ι'. 408.

Ibid. ἀνδρὸς δὲ ἀρετὴ] Hae tres voces non debebant ita poni, quaſi eſſent pars verſus hexametri; ſed continuari cum caeteris Maximi: κἂν ἀπέλθῃ ὁ λοιμός· ἀνδρὸς δὲ ἀρετὴ

πάλιν ἐλθεῖν οὔτε λῃϊστή,
Οὔθ' ἑλετή.

Idem paruus error erat in duobus locis Differt. proxime ſequentis, ſect. prima: quem in hac editione correctum video. manet tamen adhuc Differt. XXX, 6. κοσμῆσαι δεινὸς ἵππους καὶ ἀνέρας ἀσπιδιώτας. quae ſunt mera proſa: et ita voluit Maximus: ſi enim aliter, eodem negotio ſcripſiſſe potuit, δεινὸς

Κοσμῆσαι ἵππους τε καὶ ἀνέρας
ἀσπιδιώτας·

vt apud Homerum. vide ſect. 6. huius Differt. vbi, vt verſum vitaret, inſeruit Articulum: Οὗτος ἐν ἀνθρώποις νικηφόρος, οὗτος ὁ ἄριστος. vide et XXXI, 5. M.

c Κλῦθι μευ, ἀργυρότοξε, ὃς Χρύσην ἀμφιβέβηκας,] Vulgo deeſt hic verſus Homericus Iliad. Α'. 37. Eum dedit vterque codex.

d εἴ ποτέ τοι] Iliad. Α'. 39.

ε ἐπὶ

Ἢ εἴ δήποτέ τοι κατὰ πίονα μηρί' ἔκηα.
Ἀκούσεται ὁ Ἀπόλλων τοιαῦτα εὐχομένου θᾶττον, ἢ τοῦ Χρύσου. Οὐ γὰρ ἐπὶ λοιμὸν παρακαλεῖς τὸν θεὸν, οὐδὲ ἐπὶ τοξείαν οἰςῶν θανατηφόρων, οὐδὲ ἐπὶ φθορὰν κυνῶν, καὶ ἀνδρῶν, καὶ ὀρνέων [e]· οὐ γὰρ ταῦτα ἔργα μουσικοῦ θεοῦ, καὶ σοφοῦ, καὶ μαντικοῦ. Ὅμηρος δὲ αὐτῷ προσέθηκε τὴν φήμην, αἰνιττόμενος τὴν ἡλίου ἀκτῖνα δι' ἀέρος χωροῦσαν οἰςοῦ θᾶττον, ἀκρατωτέραν τῆς τῶν σωμάτων συμμετρίας [f]. Ἐμοὶ δὲ ᾀδέτω εἴτε καὶ Ὅμηρος, εἴτε Ἡσίοδος, εἴτε τις ἄλλος ποιητὴς δαιμόνιος, θεὸν Παιᾶνα ψυχῆς παθημάτων. Ἄξια ταῦτα τοῦ Ἀπόλλωνος, ἄξια τοῦ Διός.

Pinguiaque in mediis adoleui viſcera flammis.
Citius has preces, quam Chryſae, Apollo audiet. Nec enim petes, vt peſtem immittat, vt ſagittas lethales emittat, vt canes, vt aues, vt homines exſtinguat; quae minime illo deo, quem muſicae, quem ſapientiae, quem diuinationi praeeſſe voluerunt, digna ſunt. Homerus autem, qui hoc illi tribuit, nihil aliud in animo habuit, quam ſolares radios; qui quauis ſagitta velocius per aerem feruntur, quauis puriſſima corporis conſtitutione ſimpliciores ſunt. Mihi vero vel Homerus, vel Heſiodus, vel ſi quis alius poëta diuinus eſt, deum canat, qui mederi poſſit morbis animi. Haec Apolline digna ſunt, haec digna ſunt Ioue.

DISSERT.

e ἐπὶ φθορὰν κυνῶν, καὶ ἀνδρῶν, καὶ [ὀρνέων·] Auium exſtinctarum non meminit Homerus: is enim ſic canit Iliad. Α'. 50.

Οὐρῆας μὲν πρῶτον ἐπῴχετο καὶ κύνας ἀργοὺς,
Αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτοῖσι βέλος ἐχεπευκὲς ἐφιεὶς etc.

Hic itaque legendum καὶ ἀνδρῶν, καὶ [ὀρέων,] *mulorum*. Heſychius: Ἡμίονος, ὀρεύς. Idem: Ὀρεῖς, ἡμίονοι ἄρσενες. Vide quae diximus ad Diſſert. XI. 2.

Ibid. καὶ ὀρνέων] Monui ſupra ad XI, 2. legendum eſſe ὀρέων (vel οὐρήων) ex Homeri Iliad. Α'. Et ita Cl. *Dauiſius*. M.

f τὴν ἡλίου ἀκτῖνα δι' ἀέρος χωροῦσαν οἰςοῦ θᾶττον, ἀκρατωτέραν τῆς τῶν σωμάτων συμμετρίας·] Macrobius Saturn. I. 17. *Alii cognominatum Apollinem putant* ὡς ἀπολλύντα τὰ ζῶα, *exanimat enim et perimit animantes, cum peſtem intemperie caloris immittit* etc. Vide ſis Heraclidem Ponticum Alleg. Homer. pag. 418. ſeqq. Amm. Marcellinum XIX. 4. ſcholiaſten ad Iliad. Α'. 50. et Hieronymum Aleandrum

ΛΟΓΟΣ ΚΘ′.

Τίνες λυσιτελέςεροι πόλει, οἱ προπολεμῦντες, ἢ οἱ γεωργῦντες. Ὅτι οἱ προπολεμῦντες.

Ἔχεις εἰπεῖν, τίνας [a] ὀνομάζει Ὅμηρος ἐν τοῖς ἔπεσι διογενεῖς, καὶ θεοῖς εἰκέλυς, καὶ λαῶν ποιμένας, καὶ ἄλλα, ὅσα ποιητὴν εἰκὸς ἀποσεμνύνοντα τοῖς ὀνόμασιν ἀρετὴν ἀνδρός; Ἆρα τὺς ἐπὶ σκαπάνη καὶ αὔλακι πρὸς τῇ γῇ διαπονυμένυς, δεινὺς ἀρῦν, ἀγαθὺς φυτεύειν, ἐν ἀμήτῳ δεξιὺς, ἐν ὀρχάτῳ φιλοπόνυς; Ἤ τύτων μὲν ὐδὲ τὴν ἀρχὴν ἠξίωσεν καταμίξαι τὰ ἔργα τῇ αὐτῦ ᾠδῇ, ὅτι μὴ νησιώτῃ γέροντι ἀναθεὶς αὐτὰ, ἐκπεπ]ωκότι τῆς ἀρχῆς ὑπὸ ὑβριςῶν νέων, ἐν

DISSERT. XXIX.

Vtri in republica vtiliores ſint, milites, an agricolae. Et primo pro militibus.

Poſſisne dicere, qui ſint illi, quos Homerus in poëſi ſua Ioue genitos, diis ſimiles, paſtoreſque populorum vocat; vt alia omittam nomina, quibus in extollenda alicuius virtute vti ſolent poëtae? Eoſne, qui terram ſtiua et ligone exercent, qui arare, qui plantare, qui meſſem colligere, vitem ordinare eleganter poſſunt? An potius has ſimileſque curas ne leuiter quidem in libris ſuis attingere dignatus eſt; niſi quatenus inſulanum ſenem, qui a contumelioſis aliquot iuuenibus regno ſuo eiectus erat, introducit, quem

in

andrum in Explic. Tabulae Solaris p 18.

Ibid. ἀκρατωτέραν τῆς τῶν σωμάτων συμμετρίας] Dubitaui, an ſcribendum eſſet κραταιοτέραν, vel ἀκμαιοτέραν, ex Luciano *De Dipſad.* p. 482. ὁ ἥλιος — ἀκμαιοτέραν τὴν ἀκτῖνα προσβαλών, ſed nihil mutandum eſſe video ex Suida, in V. Ἄκρατος ἡλίυ ἀκτὶς, *vehemens ſolis radius.* ἀκρατωτέραν eſt *potentiorem*, validiorem; cui cedit corporis humani compoſitio. inde *alii* *cognominatum Apollinem putant* ὡς ἀπολλύντα τὰ ζῶα. *exanimat enim et perimit animantes, cum peſtem intemperie caloris immittit:* verba ſunt Macrobii, *Saturnal.* I, 17. vbi vide plura ad hanc rem. Ita quoque ſumenda forte haec vox apud Longinum περὶ ὕψ. ſect. IX. M.

Sectio 4.

a Ἔχεις εἰπεῖν, τίνας etc.] Eadem ſententia et Verbis incipit Diſſertatio VI. M.

γȣνῷ οἰνοπέδȣ ἀλωῆς ἐπὶ φύλλων χαμαὶ βεβλημένων ὥρα θέρȣς ἀναπαυομένῳ [b]. Οἱ δὲ μακάριοι αὐτῷ ἄνδρες [c], ὓς ἐκεῖνος ἐπαινῶν χαίρει, ἕτεροί εἰσιν ἐξ ἑτέρων ἐπιτηδευμάτων καὶ ἔργων· ἢ Ἀχιλλεὺς διώκων, ἢ Αἴας μονομαχῶν, ἢ Τεῦκρος τοξεύων, ἢ Διομήδης ἀριστεύων, ἤ τις ἄλλος τῶν δεινῶν τὰ ἀριστευτικά. Μεστὰ δὲ αὐτῷ τὰ ἔπη ἀσπίδων μεγάλων, καὶ κορύθων φαεινῶν, καὶ δοράτων μακρῶν, καὶ ἁρμάτων καλῶν, καὶ ἵππων θεόντων, καὶ ἀγαθῶν κτεινόντων, καὶ δειλῶν κτεινομένων. Τὸν μὲν γὰρ Ἀγαμέμνονα αὐτὸν τὸν τῶν Πανελλήνων βασιλέα ȣκ ἔσχεν ἑτέρως ἐπαινέσαι, ἢ τὸν αἰχμητὴν προσθεὶς τῷ βασιλεῖ, ὡς μόνον δὲ τȣτο ἔργον ἀρχικώτατον· καί φησιν, ὅτι ἦν Ἀγαμέμνων ἀμφότερον, βασι-

in vitiferae procul vbere terrae

humi in frondibus decumbere, aeſtiuoque tempore quieſcere fecit? At vero quos beatos putat, quos commendare ſolet Homerus, alii certe ſunt, alia ſunt eorum opera, alia ſtudia. Qualis Achilles eſt, cum hoſtem inſequitur; aut Aiax, cum ſingulari certamine congreditur; Teucer, cum ſagittis, Diomedes, cum animi virtute excellit; aut ſi quis alius, qui ſtrenue rem gerit. Nihil enim in toto eius opere audis, quam magnos clypeos, ſplendidas galeas, longas haſtas, pulchros currus, equos currentes, et, vt verbo abſoluam, viros fortes, qui mactant, timidos, qui mactantur. Quid, quod ipſum Agamemnonem, communem omnium Graecorum principem, laudare non potuerit aliter, quam vt bellatorem ſimul eum regemque dicat, quaſi hoc maxime dignum ſit imperio? vtrumque enim facit Agamemnonem, *fortem*

b Ἐν γȣνῷ οἰνοπέδȣ ἀλωῆς ἐπὶ φύλλων χαμαὶ [βεβλημένων] ὥρα θέρȣς ἀναπαυομένῳ] Vulgo ἐπὶ φύλλων χαμαὶ [βεβλημένῳ,] ὥρα θέρȣς ἀναπαυομένῳ, quod inelegans prae lectione, quam ſuppeditauit Harleian. Noſter autem reſpicit ad Odyſſ. Λ'. 191.

Αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσι θέρος —
Πάντῃ οἱ κατὰ γȣνὸν ἀλωῆς οἰνοπέδοιο
φύλλων κεκλιμένων χθαμαλαὶ βεβλήαται εὐναί.

Laërten Vlyſſis patrem dicit poeta.

c Οἱ δὲ μακάριοι [αὐτῷ] ἄνδρες,] Vulgo [αὐτῶν] ἄνδρες. Sed recte codices, vt edidimus.

Ibid. μακάριοι αὐτῶν ἄνδρες] Conieceram αὐτȣ: ſed Codd. habent αὐτῷ, quod Noſtro vſitatius. M.

d ἀμφό-

λεὺς καὶ αἰχμητὴς ἀγαθός [d]. Ἐπεὶ καὶ ὁ Μενέλαος βασιλεὺς μὲν ἦν, οὐχ ἧττον, ἢ ὁ Ἀγαμέμνων, μαλθακὸς δὲ αἰχμὴν, καὶ διὰ τοῦτο ὀλίγον αὐτῷ μετέδωκε ποιητικῆς εὐφημίας Ὅμηρος. Ὅ γε μὴν Ἀγαμέμνων οὗτος, τί ἦν ἂν ἐπικλεέστερος τῶν ἄλλων, εἰ κατὰ τὸ Ἄργος μένων, γῆν ἀγαθὴν ἔχων, γεωργῶν τὴν γῆν, ἀπέφηνεν αὐτὴν [e] εὐκαρποτέραν τῆς Αἰγυπτίας [f]; Τοῦ μὲν γὰρ Ὀδυσσέως ἀκούεις αὐτοῦ σεμνολογουμένου περὶ τῆς Ἰθάκης·

Τρηχεῖ', ἀλλ' ἀγαθὴ [g] κουροτρόφος,

φησίν. Οἶδε γάρ που, ἅτε σοφὸς ὤν, ὅσον διαφέρει

fortem regemque ducemque.

Nam et Menelaus rex non minus erat, quam Agamemnon, verum remiſſior in bello; quae cauſa eſt, cur tam parcus in exornandis poëtarum more eius laudibus fuerit Homerus. Illum vero, de quo loquimur, Agamemnonem, putaſne gloria et exiſtimatione nominis reliquis anteſtare potuiſſe, ſi Argis manere, vbi optimam habebat terram, eam colere, et Aegyptiis, quam habent, foecunditatis laudem praeripere maluiſſet? Audis ipſum Vlyſſem, qui his verbis Ithacen ſuam praedicat:

Aſpera, ſed nutrix hominum bona.

Minime enim fugit eum, vtpote ſapientem, longe maiores eſſe

d ἀμφότερον, βασιλεύς καὶ αἰχμητὴς ἀγαθός.] Homeri verſus ſe ſic habet:

Ἀμφότερον, βασιλεύς τ' ἀγαθὸς, κρατερός τ' αἰχμητής.

Vide Iliad. Γ'. 179.

e γῆν ἀγαθὴν ἔχων, γεωργῶν τὴν γῆν, ἀπέφηνεν αὐτὴν etc.] Γεωργῶν τὴν γῆν, pro γεωργῶν αὐτὴν, cum praeceſſerit γῆν. vide quae dixi ad XI, 4. Sed ſequitur αὐτὴν, adeo vt non opus ſit vtroque. vnde probabile ſit, Maximum primum ſcripſiſſe, vel, γεωργῶν ἀπέφηνεν αὐτὴν εὐκαρποτέραν. vel, γεωργῶν τὴν γῆν, ἀπέφηνεν εὐκαρποτέραν: vt haec duplex Lectio fuerit ex duplicata Editione, ambarum ſcriptura in Contextum recepta. quod mihi veriſſimum videtur. Vide praefationem. M.

f εὐκαρποτέραν τῆς Αἰγυπτίας;] Vide Plinium H. N. lib. XXI. §. 50. et Dionyſium Perieg. v. 241.

g Τρηχεῖ', ἀλλ' ἀγαθὴ] Odyſſ. Ι'. 27.

ὁ τῆς ἀνδρείας καρπὸς οὗτος, πυρῶν καὶ κριθῶν, καὶ εἴ τις ἄλλη ὑποτροφὴ γῆς.

β'. Ὅμηρον ἐῶ· τάχα γὰρ καὶ δυσχεράναις ἂν τῷ λόγῳ προσφερομένῳ [h] σοι μάρτυρα φιλοπόλεμον. Βούλει σοι τὰ δεύτερα ἐπ' ἐκείνῳ λέγω τὰ Λακωνικά, ἢ τὰ Ἀττικά, ἢ τὰ Κρητικά, ἢ τὰ Περσικά; Τὴν Σπάρτην ἐπαινεῖς, ὡς εὐνομωτάτην. Ὁ δὲ Λυκοῦργος οὐ σοῦ δήπου ἐπαινέτου δεήσεται· ὁ γὰρ Ἀπόλλων φθάνει λέγων πρὸς αὐτόν·

Δίζω, ἢ σε θεὸν μαντεύσομαι, ἢ ἄνθρωπον [i].

Ὁ τοίνυν Λυκοῦργος οὗτος, ὃν ὁ θεὸς εἰκάζει θεῷ, τιθεὶς τῇ Σπάρτῃ νόμους, συμβουλευσάμενος τῷ Ἀπόλλωνι,

eſſe fortitudinis fructus, quam aut triticum, aut hordeum, aut ſi qui alius terrae cibus eſt.

2. Homerum relinquam; metuo enim, ne parum gratum ſit tibi, ſi teſtimonio vtar hominis, qui plus, quam par eſt, fortaſſe bello delectetur. Vis potius poſt Homerum, Laconum, Atticorum, Cretenſium, aut Perſarum conſideremus rempublicam? Praeclaras videlicet Spartae leges laudas. Atqui ne eget quidem praeconio tuo Lycurgus; quem prius his verbis Apollo in colloquio cum eo commendauerat:

Quaero, tene deum compellem, hominemue, Lycurge.

Ille ergo Lycurgus, quem deo ſimilem deus ipſe pronunciat, poſtquam leges ciuibus ſuis tulit, oraculum Apollinis adiit, vt

Sectio β'.

h τῷ λόγῳ [προσφερομένῳ] Legerim προφερομένῳ. Pariter *teſtes proferre* dicunt Latini. Vide Budaeum Comment. L. G. p. 357.

Ibid. προσφερομένῳ σοι μάρτυρα] Legit *Dauiſius*, προφερομένῳ. Dicam ad XXXVIII, 4. M.

i Δίζω, ἢ σε θεὸν μαντεύσομαι, ἢ ἄνθρωπον.] Nonnulli pro duabus vocibus vltimis habent ἠὲ καὶ ἄνδρα. Vide Lambecium Bibl. Vindob. lib. VIII. pag. 25. Oraculum integrum legatur apud Herodotum I. 65. Galenum Protr. ad Artes cap. IX. Euſebium Praep. Euang. V. 27, 28. Theodoretum Therap. IX. p. 124. ac Themiſtium Orat. XIX. p. 225. Eundem, quem noſter, verſum laudat idem Orat. VII. p. 97. et Orat. XV. p. 193. Huc etiam reſpiciunt Xenoph. in Apol. Socr. §. 15. et Philoſtratus Vit. Apoll. lib. VIII. cap. 7.

k κατα-

ποῖόν τι πολιτείας ἦθος καταςήσαιτο τοῖς αὐτȣ̃ θρέμμασιν, ἆρα γεωργικὸν [k], καὶ ταμιευτικὸν, ταπεινὸν, καὶ γλίσχρον, καὶ ἐργαςικὸν τὰ σμικρὰ ταῦτα· ἢ ταῦτα μὲν οἱ Εἵλωτες αὐτῷ ἔχωσι, καὶ ὁ ἀνδραποδώδης ὅμιλος, καὶ οἱ περίοικοι Λακεδαιμονίων· τὸ δὲ καθαρῶς Σπαρτιατικὸν, ἄφετον ἐκ γῆς ὂν [l] καὶ ὄρθιον, καὶ πρὸς

vt cognoſceret ex eo, quam reipublicae potiſſimum formam populo ſuo proponeret; an illam, quae magna ex parte ex agricolis conſtaret, quae parcam, humilem, reſtrictamque amplectitur vitam, quae in minutis et abiectis illis actionibus verſatur: an potius haec et ſimilia Helotis, ſeruilique hominum turbae, Lacedaemoniorumque finitimis relinqueret; veros autem legitimoſque Spartae incolas liberos ab omni nexu, intrepidam

k καταςήσαιτο τοῖς αὐτȣ̃ θρέμμασιν, ἆρα γεωργικὸν etc.] Peſſime adfecta eſt longa haec ſententia, tam ex Conſtructione et verbis, quam ex Diſtinctionibus. ſi cum cura legas, perſpicies, Nominatiuum Λυκȣ̃ργος nullum Verbum habere, et totam periodum nihil concludere. Lege et diſtingue: συμβȣλευσάμενος τῷ Ἀπόλλωνι, ποῖόν τι πολιτείας ἦθος κατεςήσατο τοῖς αὐτȣ̃ θρέμμασιν; ἆρα γεωργικὸν, — καὶ ἐργαςικὸν, τὰ σμικρὰ ταῦτα; Iſta, ποῖόν τι πολιτείας ἦθος etc. ſunt verba Maximi Aduerſarium interrogantis, non Lycurgi Apollinem conſulentis. Pergit Noſter ad oppoſitam partem ſententiae, adhuc *quaerens*, ἢ ταῦτα μὲν οἱ Εἵλωτες αὐτῷ ἔχωσι, etc. vſque ad καὶ πείθεσθαι τῷ Θεῷ, poſt quae Nota Interrogationis ponenda eſt. Sed quae intermedia ſunt, adtentum Lectorem poſtulant, qui, totam ῥῆσιν percurrens, videbit iterum, Nominatiuum τὸ Σπαρτιατικὸν, et omnia iſta Appoſitiua, ἄφετον ὂν καὶ ὄρθιον, τεθραμμένον, μαςιγȣμενον, etc. adhuc pendere, et nullum exitum habere, defectu itidem Verbi Subſtantiui, quod mihi videtur latere ſub vltima litera vocis αἰχμῇ· ἐπὶ αἰχμῇ ᾖ καὶ ἀσπίδι τεταγμένον. Et iam connexio, omiſſis Appoſitiuis, haec erit: ἢ ταῦτα οἱ Εἵλωτες ἔχωσι· τὸ δὲ Σπαρτιατικὸν, ἐπειδὰν ἱκανῶς τȣ̃ καρτερεῖν ἔχῃ, ἐπὶ αἰχμῇ ᾖ τεταγμένον προμαχεῖν τῆς ἐλευθερίας, καὶ πείθεσθαι τῷ Θεῷ; vel, (quia Codices habent πείθεται) καὶ πείθηται τῷ Θεῷ, vt ἔχωσι, et ᾖ τεταγμένον. M.

l ἄφετον [ἐκ γῆς ὂν] Vulgo ἄφετον [ἔγγησον,] quae vox eſt nihil. Scaliger et Heinſius legunt ἄφετον [ἐνοχῆς.] Sed omnino reponendum ἄφετον ἐκ γῆς ὂν, vt olim monuit Salmaſius Epiſt. III. Harleian. dat ἄφετον [ἐκ γῆς,] quod emendationem

viri

ἐλευθερίαν τεθραμμένον, μαστιγέμενον καὶ τυπτόμενον, καὶ ἐν θήραις καὶ ὀρειβασίαις καὶ ἄλλοις παντοδαποῖς πόνοις παιδευόμενον, ἐπειδὰν ἱκανῶς τε καρτερεῖν ἔχῃ, ἐπὶ αἰχμῇ καὶ ἀσπίδι τεταγμένον, ὑπὸ στρατηγῷ τῷ νόμῳ προμαχεῖν τῆς ἐλευθερίας, καὶ τὴν Σπάρτην σώζειν, καὶ τῷ Λυκέργῳ συναγωνίζεσθαι καὶ πείθεσθαι

pidam erectique animi gentem, ſolamque ad libertatem natos, flagris verberibuſque exerceret, venationibus, montanis itineribus, aliiſque infinitis laboribus virtuti praepararet, donec ſatis iam tolerantiae aſſuefacti, cum haſta clypeoque, non alium ducem, quam legem, ſecuti, pro libertate pugnarent, Lycurgo auxilium ferrent,

viri doctiſſimi firmat. Vide Ioſephum aduerſ. Apionem II. 31.

Ibid. ἄφετον ἔγγηον, καὶ ὄρθιον,] Ita erat in prioribus Editt. vnde *Dauiſius* olim coniecit ἐκ γῆς ὄν: et ſic ante eum ὁ Μέγας, *Salmaſius*, Epiſt. III. quae eſt ad *Petr. Puteanum*, Gallice ſcripta, A. D. 1614. vbi miratur, *Heinſium* in Secunda editione non magis vidiſſe circa hunc locum, quam in Prima. Confirmatur praeterea haec emendatio a Cod. *Harleiano*. Et tamen reſtat adhuc ſcrupulus, an Senſus et Graecae Linguae ratio admittant hanc correctionem; quippe ἄφετος ἔκ τινος dicitur is, qui dimittitur *ex* Re aliqua, in qua *antea* occupabatur, vel Loco, in quo *prius* detinebatur, prout innuit Praepoſitio ἐκ vel ἐξ. ſic ἄφετοι ἐξ εἱρκτῆς, Longino περὶ ὕψ. ſect. 44. *dimiſſae ex cauea*, vel *carcere*; in quo ſcil. ante concluſae fuerant. hoc vero de Lacedaemoniis dici non poteſt, vt ſint ἄφετοι ἐκ γῆς, *dimiſſi* EX *agricultura*, circa quam *nunquam* occupabantur. Rarius occurrit vox ἄφετος cum Praepoſitione. ſaepius abſolute ponitur, vt XXXVI, 3. 5. et ita Philo de *Legg. ſpecial.* p. 565. ἐλεύθερον γὰρ καὶ ἄφετον ἐδὲν ἐᾷ τῶν παρ' ἡμῖν: de *Vino* loquitur. alias Genitiuum adiunctum habet, vt Differt. III. 9. Appoſite Ioſephus *contra Apion.* lib. II. ſect. 31. de Lacedaemoniis: οἱ μέν γε μήτε γῆν ἐργαζόμενοι, μήτε περὶ τέχνας πονἕντες, ἀλλὰ πάσης ἐργασίας ἄφετοι, λιπαροὶ, καὶ τὰ σώματα πρὸς κάλλος ἀσκἕντες, ἐπὶ τῆς πόλεως διῆγον. quem locum a *Dauiſio* quoque adductum video. Omitto Participium ὄν minime neceſſarium, et Compoſitionem laxam et languidam, et Maximi diſſimillimam. Et quidem *Harleianus* non habet ineptum iſtud ὄν. Mihi videtur vox ἔγγηος pars eſſe alterius, ἄφετον ἀνάγκης· vt ſect. 6. vbi vocat labores Agriculturae ἀναγκαίες πόνες, et opponit eos ἐλευθέροις πόνοις. M.

τῷ Θεῷ [m]. Εἰ δὲ ἐγεώργουν Λακεδαιμόνιοι, τίς ἂν ὑπὲρ αὐτῶν Λεωνίδας ἐν Θερμοπύλαις παρετάξατο; τίς ἂν Ὀθρυάδας ἐν Θυρέᾳ ἠρίστευσεν; Ἀλλ' οὐδὲ Βρασίδας γεωργὸς ἦν, οὐδὲ Γύλιππος [n] ἐκ ληίου ὁρμηθεὶς Συρακουσίους ἔσωζεν, οὐδὲ Ἀγησίλαος ἐξ ἀμπέλων ὁρμηθεὶς Τισσαφέρνους ἐκράτει, καὶ τὴν βασιλέως γῆν ἔτεμνεν, καὶ Ἴωνας καὶ Ἑλλήσποντον ἠλευθέρου· οὐκ ἀπὸ σμινύης ὁ Καλλικρατίδας, οὐκ ἀπὸ σκαπάνης ὁ Λύσανδρος, οὐκ ἀπὸ ἀρότρου ὁ Δερκυλλίδας. Θητικὰ ταῦτα, Εἱλωτικὰ ταῦτα ὑπὸ ἀσπίδων σώζεται, τούτων δόρατα ὑπερμαχεῖ, ταῦτα δουλεύει τοῖς κρατοῦσιν. Αὐτὴ ἡ ἐν ὅπλοις [o] ἀρετὴ καὶ τὴν Ἀθηναίων γῆν ἔτεμνεν, καὶ τὴν Ἀργείων ἐδῄου [p], καὶ Μεσσηνίους ἐλάμβανεν· ἐπεὶ δ' ἐξέ-

ferrent, deo morem gererent. Quod ſi agricolae fuiſſent Spartani omnes, quis vnquam ad Thermopylas Leonides pro iis in acie ſtetiſſet? quis vnquam Othryades ad Thyream virtutis ſuae ſpecimen dediſſet? Sed nec agricola erat Braſidas; nec, qui Syracuſas ſeruauit, recens ex aruorum cultu Gylippus veniebat; nec a vitibus ſuis Ageſilaus, ille, inquam, qui Tiſſaphernem domuit, terramque regiam populatus eſt, qui Ionas ipſumque Helleſpontum vindicauit; non a bidente Callicratides, non a ligone Lyſander, non ab aratro Dercyllides. Serui ſunt, Helotae ſunt, quos clypei tegunt, pro quibus arma pugnant, qui ſeruiunt victoribus. Haec eſt illa militaris virtus, quae agrum Atticum toties vaſtauit, Argiuorum terram diripuit, Meſſenios ſubegit; qua virtute ſimul ac deſtitui coeperunt Sparta-

m καὶ [πείθεσθαι] τῷ Θεῷ] Orationis exitum non video: nam quomodo ſe geſſit Lycurgus, Apolline conſulto, num γεωργικὸν, ἢ πολεμικὸν κατεστήσαιτο πολιτείας ἦθος; Vterque codex καὶ [πείθεται] τῷ Θεῷ. Lege [καταπείθεται] τῷ Θεῷ.

n οὐδὲ Βρασίδας — οὐδὲ Γύλιππος] Vulgo οὐδὲ [δ] Βρασίδας — οὐδ' [δ] Γύλιππος. Sed prior articulus in Reg. et Harleian. non comparet, eaque de cauſa poſteriorem deleui.

o Αὐτὴ ἡ ἐν ὅπλοις] Melius puto Αὕτη, haec, vt mox, ἐπεὶ δ' ἐξέκαμεν αὕτη. M.

p τὴν Ἀργείων ἐδῄου,] Vulgo τὴν [τῶν] Ἀργείων. Nos Harleiano codici paremus.

Sectio

καμεν αὐτη τοῖς Σπαρτιάταις, τὰ μὲν ὅπλα ἀπέθεντο, ἐγένοντο δὲ ἐξ ἐλευθέρων γεωργοί.

γ΄. Ἐλεύθεροι Κρῆτες πότε; ὅτε ὅπλα εἶχον, ὅτε ἐτόξευον, ὅτε ἐθήρων. Δȣ̂λοι πότε; ὅτε καὶ γεωργοί. Ἐλεύθεροι Ἀθηναῖοι πότε; ὅτε Καδμείοις ἐπολέμȣν, ὅτε καὶ Ἴωνας ἐξέπεμπον, ὅτε καὶ Ἡρακλείδας ὑπεδέχοντο, ὅτε Πελασγȣ̀ς ἐξέβαλλον. Δȣ̂λοι πότε; ὅτε Πεισιστρατίδαι τὸν δῆμον ἐξοπλίσαντες γεωργεῖν ἠνάγκαζον [q]. Αὖθις δὲ ἐπελθόντος αὐτοῖς στόλȣ Μηδικȣ̂ [r], τῆς μὲν γῆς ἐπελάθοντο, ἐπὶ τὰ ὅπλα ἔδραμον, καὶ μετ᾽ αὐτῶν τὴν ἐλευθερίαν ἀνελάμβανον. Οὐ γεωργῶν Κυναίγειρος τὰς Ἀθήνας ἐλευθέρȣ, ȣ̓κ ἐν ἀμήτῳ Καλλίμαχος τȣ̀ς Μήδȣς ἐξέβαλλεν, ȣ̓κ ἐν γεωργοῖς ἐστρατήγει Μιλτιάδης. Ὁπλιτῶν τὰ ἔργα, μαχομένων τὸ κράτος, νικώντων ἡ ἐλευθερία. Ἐπεὶ δὲ καὶ τῆς θαλάτ-

Spartani, armis ſuis depoſitis, ex liberis hominibus agricolae facti ſunt.

3. Cretenſes quando liberi fuerunt? cum arma gererent, cum ſagittare gauderent, cum venari. Serui quando? cum agriculturae operam darent. Quando liberi fuerunt Athenienſes? cum Cadmeos oppugnarunt, Ionas in colonias miſerunt, Heraclidas exceperunt, eiecerunt Pelaſgos. Serui quando? cum, ereptis armis, Piſiſtratidae agriculturae incumbere populum coëgerunt. Qui rurſus, cum Medorum aduentaret claſſis, neglecta terra ſua, arma in manum ſumſerunt, armis libertatem ſuam vindicarunt. Agricola non fuit Cynaegirus, qui Athenas liberauit; neque ruſticus Callimachus, qui Medos eiecit; neque agricolis praefuit Miltiades. Ab armatis praeclara facinora eduntur, pugna victoriam, victoria parit libertatem. Vbi rurſus mare

Sectio γ΄.

q ὅτε Πεισιστρατίδαι τὸν δῆμον ἐξοπλίσαντες γεωργεῖν ἠνάγκαζον.] Dion Chryſoſtomus Orat. XXV. pag. 281. D. Πεισιστράτȣ προστάττοντος — ἐν τῇ χώρᾳ διατρίβοντες γεωργοὶ ἐγίνοντο Athenienſes. Rem fuſe narrat Polyaenus Stratag. lib. I. cap. XXI. 2. quem vide.

r [ἐπελθόντος] αὐτοῖς στόλȣ Μηδικȣ̂,] Sic Reg. et Harleian. vulgo ὑπελθόντος.

Ibid. ὑπελθόντος αὐτοῖς στόλȣ Μηδικȣ̂,] Scribe ἐπελθόντος, v. XIX, 1. ἐπιόντος αὐτοῖς βαρβαρικȣ̂

της ἔδει, χαίρειν τῇ γῇ φράσαντες, καὶ παραδόντες πυρὶ τὴν ἐκεῖ ἑστίαν, καὶ μόνα ὑπολιπόμενοι τὰ ὅπλα [s], εἰς τὰς τριήρεις μετῳκίσθησαν. Ἔπλεε πόλις Ἀττικὴ, καὶ ἠπειρώτης δῆμος, καὶ πλέων ὁμοῦ ἐναυμάχει, καὶ ναυμαχῶν ἐκράτει, καὶ κρατῶν εἶχε καὶ τὴν γῆν, καὶ τὴν θάλατταν. Ἐπαινῶ καὶ Περικλέα τῆς στρατηγίας, ὃς ἀμελήσας τῶν γεωργῶν, καὶ ὁρῶν τεμνομένας τὰς Ἀχάρνας [t], ἐφύλαττε τὰς Ἀθήνας ἐλευθέρας· μενούσης

mare vocabat, terram hoſtibus, domos igni remiſere, ſeruatiſque ſolum armis, in triremes migrarunt. Totae Athenae nauigabant, gens mediterranea in mari erat, vbi et nauigando pugnauit, et nauali pugna vicit, et vincendo terram ſuam, ſuum rurſus vindicauit mare. Laudo et Periclem in armis, qui, agricolis neglectis, cum vaſtari cerneret Acharnas, ſolis libertatem conſeruabat Athenienſi-

ρικοῦ στόλου. et, ἐπιπλεύσαντος αὐτοῖς βαρβαρικοῦ στόλου, XXX, 6. Sic etiam Codices. Αὖθις vero eſt *poſtea*, non *rurſus*. M.

s μόνα [ὑπολιπόμενοι] τὰ ὅπλα,] Heinſius reponit μόνα [ἐπιλαβόμενοι] τὰ ὅπλα. At apud elegantiores Graecos huic verbo ſubditur caſus genitiuus, licet accuſatiuum poſtponat Lucas Act. IX. 27. XVI. 19. Nulla tamen opus eſt mutatione. Vult enim Maximus, Athenienſes *praeter arma nihil ſibi reliqui feciſſe;* qui ſenſus auctoris menti congruit, vulgatamque lectionem ſeruant omnes Mſſ.

Ibid. μόνα ὑπολιπόμενοι τὰ ὅπλα] *Heinſius*, ἐπιλαβόμενοι, quod merito ſe non adprobauit *Daviſio*. Elegantiſſima vox eſt ὑπολιπέσθαι, et dicitur de eo, quod excipitur et quaſi *ſubducitur* ex re aliqua caeteroquin *generali*. Exemplum hoc habe ex Appiano *Bell. Ciuil.* lib. II. p. 816. ed. *Toll.* οἱ δ᾽ Ἀντώνιον μὲν πρὸ θυρῶν ἀποδιατρίβειν ἐν ὁμιλίᾳ Τρεβώνιον ἐξ ἑαυτῶν ὑπελίποντο, Καίσαρα δ᾽ ἐπὶ θρόνου προκαθίσαντα περιέστησαν, οἷα φίλοι, σὺν λεληθόσι ξιφιδίοις. loquitur de percuſſoribus Caeſaris, qui ex toto ſuorum numero Trebonium ſolum *exceperunt*, quem *relinquerent* (ὑπελίποντο, *exceptum reliquerunt*) vt cauſſando Antonium detineret, ne in Senatum intraret. Ita Athenienſes, in periculo Salaminio, caetera omnia, inquit, igni tradiderunt, arma ſola, ex communi incendio excepta et quaſi *ſubducta*, ſibi *relinquentes*. M.

t καὶ ὁρῶν τεμνομένας τὰς Ἀχάρνας,] Opinor παρορῶν, vel περιορῶν, *negligens*, non curans. ita VI, 7. μὴ περιορᾷν ὑπ᾽ ἀλλήλων κακουμένους. M.

Secti-

γὰρ τῆς ἐλευθερίας, ἡ γῆ μένει, τὰ φυτὰ μένει, τὰ λήϊα.

δ'. Ἔα μοι τὰ Ἑλληνικά, ἴθι ἐπὶ τοὺς βαρβάρους. Γεωργοῦσιν Αἰγύπτιοι, πολεμοῦσι Σκύθαι· ἀνδρεῖον τὸ Σκυθικόν, δειλὸν τὸ Αἰγύπτιον· ἐλεύθερον τὸ Σκυθικόν, δοῦλον τὸ Αἰγύπτιον. Γεωργοῦσιν Ἀσσύριοι, πολεμοῦσι Πέρσαι· δουλεύουσιν Ἀσσύριοι, βασιλεύουσι Πέρσαι. Ἐπολέμουν Λυδοὶ πρότερον [u], ἐγεώργουν αὖθις Λυδοί· ἐλεύθεροι μὲν ὄντες ἐπολέμουν, δουλεύσαντες δὲ ἐπὶ γεωργίαν ἐτράποντο. Μέτιθι ἐπὶ τὰ ζῶα· καὶ γὰρ ἐνταῦθα ὄψει ἐλευθερίαν, καὶ δουλείαν, καὶ βίον ἐξ ἀρετῆς, καὶ ἐκ γῆς βίον [x]. Βοῦς ἀροῖ, ἵππος ἀθλεύει· ἐὰν δὲ μεταθῇς τὰ ἔργα, παρανομεῖς περὶ τὴν φύσιν. Τὰ δειλὰ ποιηφάγα, τὰ ἰσχυρὰ ἀγρευτικά. Ἔλαφος ποιη-

nienſibus: ſalua enim libertate, ſalua terra, ſaluae plantae, ſalvae ſunt ſegetes.

4. Relinque Graecos, et ad barbaros tranſi. Agricolae ſunt Aegyptii, milites Scythae; fortes Scythae, meticuloſi Aegyptii. Agricolae ſunt Aſſyrii, milites Perſae; ſeruiunt Aſſyrii, imperant Perſae. Lydi olim milites erant, poſtea agricolae fuerunt: quamdiu liberi fuerunt, militarunt; cum ſeruire potuerunt, ad agriculturae ſtudium iuerunt. Perge ad animalia: nam et in iis libertatem inuenies, et ſeruitutem; vitamque, in qua virtus libera locum habet, et vinculum. Bos arat, equus certat; quod ſi eorum opera mutes, naturae iniuriam facis. Quae timidiſſima ſunt, vitam herbis ſuſtentant; quae fortiſſima, venantur.

Sectio δ'.

u Λυδοὶ πρότερον,] Lydos ἐργαστικωτέρους εἶναι, δουλεύειν δέ, notavit Socrates apud Aelianum V. H. X. 14. Hiſtoriam vero verbis Iuſtini I. 7. declarabo: *Occupato*, inquit, *in aliis bellis Cyro, Lydi rebellauere; quibus iterum victis arma et equi ademti, iuſſique cauponias et ludicras artes et lenocinia exercere. Et ſic gens induſtria quondam potens et manu ſtrenua, effoeminata mollitie luxuriaque virtutem priſtinam perdidit* etc. Vide ſis et Herodotum I. 155. ſeqq. atque Polyaenum Stratag. lib. VII. cap. VI. 4.

x [ἐκ γῆς] βίον.] Vulgo ἐγγυής. At nos βίον auctoritate Regii addidimus; ἐκ. γῆς autem repoſuimus, Harleiano iubente, probante

φαγεῖ, λέων ἀγρεύει· σπερμολογεῖ κολοιὸς, ἀγρεύουσιν ἀετοί· δοῦλα μὲν τὰ σπερμολόγα καὶ ποιηφάγα, ἐλεύθερα δὲ καὶ ἀγρευτικά y.

ε΄. Εἰ δὲ καὶ τοὺς περὶ θεῶν μύθους παραδεκτέον, οὐ γεωργὸς ὁ Ζεὺς, οὐδὲ Ἀθηνᾶ z, οὐδὲ ὁ Ἀπόλλων, οὐδὲ ὁ Ἐνυάλιος, οἵπερ βασιλεύτατοι τῶν θεῶν. Ἀλλ' ὀψὲ μὲν Δημήτηρ γεωργεῖ μετὰ πολλὴν πλάνην, ὀψὲ δὲ Διόνυσος μετὰ τὸν Κάδμον καὶ τὸν Πενθέα, ὀψὲ ὁ Τριπτόλεμος μετὰ τὸν Ἐριχθόνιον καὶ τὸν Κέκροπα. Εἰ δὲ καὶ τῆς Κρόνου ἀρχῆς ἐπελαβόμεθα, τίς ἂν ἡμῖν γεωργίας λόγος; Ἀλλ' οὐδὲ νῦν δεῖ γεωργίας, οὐ γὰρ ἐξέκαμεν ἡ γῆ τοὺς καρποὺς αὐτομάτους φέρουσα· φέρει μὲν

venantur. Herbis ceruus viuit, venatur ſeo; fruges legunt graculi, aquilae venantur: quae fruges legunt, ſeruiunt; ſeruiunt, quae herbis paſcuntur; libera ſunt, quae venantur.

5. Quod ſi et fabulis deorum credendum eſt, neque Iupiter, neque Minerua, aut Apollo, aut Mars, qui inter omnes deos maxime regales ſunt, agricolarum more viuunt. Sed ſero multoſque poſt errores terram colere Ceres incepit; ſero Bacchus poſt Cadmum, et Pentheum; ſero Triptolemus poſt Erichthonium, poſt Cecropem. Quod ſi Saturni regnum videamus, quis vſus ibi artis illius? Quamquam ne nunc quidem eo opus eſſe video, nec enim plane terra ſpontaneos ferre fructus deſiit: quin

probante vero Salmaſio Epiſt. ad Puteanum III.

Ibid. καὶ ἐκ γῆς βίον.] Hunc locum idem *Salmaſius* correxit eadem Epiſtola. prior ſcriptura erat hic quoque ἔγγυς· cur vocem βίον addidit *Dauiſius* ex Cod. *Regio*. Caeterum, quando *Virtutem* Equis in Certaminibus adtribuit Noſter, memineris, Sophiſtam et Declamatorem loqui. quod enim Ille *Virtutem* vocat, aeque eſt *Neceſſitas* in Equo *currente*, ac in Boue *arante*. et hic quoque bene legi poteſt, καὶ ἐξ ἀνάγκης βίον. M.

y ἐλεύθερα δὲ καὶ ἀγρευτικά.] Niſi deſit Adiectiuum poſt δὲ, legendum eſt τὰ ἀγρευτικά, vt τὰ σπερμολόγα. Fieri tamen poteſt, vt a Maximo fuerit ἐλεύθερα δὲ [τὰ ἰσχυρὰ] καὶ ἀγρευτικά. vide priorem partem ſententiae, vbi duo Adiectiua. M.

Sectio ε.

z [οὐδὲ] Ἀθηνᾶ,] Lege [οὐδ' ἡ] Ἀθηνᾶ.

τροφὴν, φηγοὺς καὶ ὄγχνας· φέρει δὲ ποτὸν αὐτοφυὲς, Νεῖλον καὶ Ἴστρον καὶ Ἀχελῶον καὶ Μαίανδρον, καὶ ἄλλους κρατῆρας ἀεννάους ναμάτων καθαρῶν καὶ νηφαλίων. Γεωργίας ταῦτα [a] οὐ πρεσβύτης Ἰκάριος, οὐδὲ Βοιώτιος ἀνὴρ, ἢ Θετταλικός· ἀλλ' ἥλιος αὐτὸς, καὶ σελήνη θάλπουσα, καὶ ὄμβροι τρέφοντες, καὶ ἄνεμοι διαπνέοντες, καὶ ὧραι ἀμείβουσαι, καὶ γῆ βλαστάνουσα. Οὗτοι γεωργοὶ ἀθάνατοι ἐγκάρπων σιτίων καὶ δένδρων [b], καὶ μηδὲν ἀνθρωπίνης [c] τέχνης προσδεομένων. Ταύτην τὴν γεωργίαν οὐδεὶς παύει, οὐ λοιμὸς, οὐ λιμὸς, οὐ πόλεμος·

Ἀλλὰ τά γ' ἄσπαρτα [d] καὶ ἀνήροτα πάντα φύονται.

quin et hodie cibum profert, fagos, piroſque; quin et hodie potum genuinum praebet, Nilum, Iſtrumque, Acheloum, et Maeandrum, alioſque crateras perennes, qui purum nobis ſobriumque ſuppeditant humorem. Agricola, qui haec coluit, non eſt ſenex Icarius, nec Boeotius ille, aut Theſſalus; ſed ſol ipſe, ſed lunae tepor, ſed imbres vitales, venti ſuſpirantes, tempeſtatum viciſſitudines, terrae foecunditas. Hi ſunt immortales agricolae, hi ſunt, qui fructus arboreſque nobis ſine vlla hominum arte ſuppeditant. Hanc agriculturam nec fames, nec peſtis, nec bellum ipſum inhibet,

Quae ſine ſeminibus curuoque haec praebet aratro.

6. Nam

a [Γεωργίας] ταῦτα] Heinſio placet [ὁ γεωργήσας] ταῦτα. Mallem [Γεωργοῦσι] ταῦτα.

Ibid. Γεωργίας ταῦτα etc.] *Heinſius* legit ὁ γεωργήσας. verius mihi videtur γεωργοῦσι ταῦτα. quod et Cl. *Dauiſio* placuiſſe video in hac Editione. M.

b ἐγκάρπων σιτίων καὶ δένδρων,] Id eſt, *fructiferorum ciborum et arborum.* quod quid ſit, explicet, qui poteſt. interea legam, ἐγκάρπων φυτῶν, vt XXV, 4. καὶ γὰρ ἐν τοῖς εὐκάρποις φυτοῖς ὁ μὲν γεωργὸς τημελῶς πρόσεισιν: vbi monui, legendum mihi videri ἐγκάρποις; ſed vtrumuis ſatis refutat ineptum iſtud σιτίων. XXX, 4. θεραπεύεις φυτόν· τὸ δὲ ἀντιδίδωσι καρπούς. M.

c [καὶ] μηδὲν ἀνθρωπίνης] Vulgo deeſt vox prima, quam nos ex Reg. et Harleian. addidimus.

d Ἀλλὰ τά [γ'] ἄσπαρτα] Sic Harleian. et ipſe poëta Odyſſ. ι'. 109. quod et Heinſio placet. Vulgo τὰ ἄσπαρτα.

Sectio

ς'. Ἐὰν δὲ ἐπιθυμῇς Λιβυκοῦ λωτοῦ, καὶ Αἰγυπτίων πυρῶν, καὶ ἐλαίας Ἀττικῆς, ἢ ἀμπέλου Λεσβίας, μετατίθης τὴν τέχνην εἰς διακονίαν ἡδονῆς, τὸ δ' ὅλον παραβάλλεις [e] πόνους ἐλευθέρους ἀναγκαίοις πόνοις, καὶ ἐλευθέραν ἀρετὴν [f] ἀναγκαίᾳ γεωργίᾳ. Οὐ γὰρ εἰρήνην παραβάλλεις πολέμῳ· εἰ γὰρ τοιοῦτόν ἐστιν ἡ γεωργία, ἄφελε τοὺς πολέμους, γεωργῶμεν πάντες· πᾶς τις ῥίψας δόρυ [g], ἐπὶ σμινύην ἴτω, ἀριστευέτω ἐν γῇ, κρατείτω ἐν γεωργοῖς, κηρύττωμεν τὸν ἄνδρα τῆς εὐκαρπίας· Οὗτος ἐν ἀνθρώποις νικηφόρος, οὗτος ὁ ἄριστος [h]. Νῦν

6. Nam ſi lotum Libycam, aut triticum Aegyptium, aut Atticam oliuam, aut vitem Leſbicam deſideras; non artem, ſed voluptatis ſtudium nobis dicis; nunc denique labores ingenuos cum ſeruilibus, ingenuam fortitudinem cum ſeruili confers agricultura. Nec enim pacem confers cum bello: nam ſi talis eſt agricultura, tollatur bellum, terram colamus omnes; haſtam, qui volet, abiiciat, et ligonem ſumat, virtutem in terram conuertat, excellat inter agricolas, praeconium illi foecunditatis tribuamus:

Hic homines inter victor, dux maximus hic eſt.

Nunc

Sectio ς'.

e εἰς διακονίαν ἡδονῆς, τὸ δὲ ὅλον παραβάλλεις etc.] Parum accurate hic actum eſt. Sectio noua non debuit incipere ab iſtis, ἐὰν δὲ ἐπιθυμῇς etc. quae dependent a praecedentibus, et iis opponuntur: neque connexio eſt vlla inter μετατίθης et παραβάλλεις, ſed Senſus pleniſſime finitur in voce ἡδονῆς, poſt quam ad aliud τοπικὸν pergit. hoc modo: μετατίθης τὴν τέχνην εἰς διακονίαν ἡδονῆς. Sect. ς. Τὸ δὲ ὅλον, παραβάλλεις etc. *Vt verbo dicam:* quando comparas Militiam Agriculturae, *comparas labores ingenuos neceſſariis* et ſeruilibus *laboribus* etc. De Phraſi, τὸ δὲ ὅλον, vide ad XVII. II. M.

f [καὶ] ἐλευθέραν ἀρετὴν] Sic vterque codex. Vulgo deeſt coniunctio.

g πᾶς τις ῥίψας δόρυ,] Sic Harleian. et optime quidem. vulgo ῥίψας τις δόρυ.

h οὗτος ὁ ἄριστος.] Ita Reg. et editio Stephani. Heinſius, cui fauet Harleian. mediam voculam expulit, vt hexameter eſſe videretur. Quo iure, neſcio: cuius enim poëta fuerit, nec ille dixit, nec ego noui.

δὲ μεςὰ πάντα πολέμȣ καὶ ἀδικίας· αἱ γὰρ ἐπιθυμίαι πλανῶνται πανταχȣ̃, περὶ πᾶσαν γῆν τὰς πλεονεξίας ἐπεγείρȣσαι, καὶ πάντα μεςὰ ςρατοπέδων ἐπὶ τὴν ἀλλοτρίαν ἰόντων. Κάλλος ᾄδεται γυναικὸς Πελοποννησίας· πλέει βάρβαρος ἀνὴρ ἐπ᾽ αὐτὴν ἀπὸ τῆς Ἴδης, ȣ̓ γεωργὸς, ἀλλὰ γεωργȣ̃ ἡμερώτερος, καὶ σχολαιότερος, καὶ εἰρηνικώτερος, ποιμὴν καὶ βȣκόλος. Ἐπιθυμεῖ Καμβύσης τῆς Αἰγυπτίων γῆς· πόλεμον ἡ ἐπιθυμία διανέςησεν [i]. Ἐπιθυμεῖ Δαρεῖος τῆς Σκυθῶν γῆς· πολεμȣ̃νται Σκύθαι. Μεταβαίνει ἡ ἐπιθυμία ἐπ᾽ Ἐρετρίαν καὶ Ἀθήνας· καὶ μετὰ τῆς ἐπιθυμίας οἱ ςόλοι, Ἐρετρία σαγηνεύεται, ἐπιπλεῖται Μαραθών. Ἐπιθυμεῖ ἡ Ξέρξȣ γυνὴ θεραπαινίδων Λακωνίδων, καὶ Ἀτθίδων, καὶ Ἀργειάδων· καὶ δι᾽ ἐπιθυμίαν γυναικὸς ἐξαρτύονται ςόλοι διαπόντιοι, ἡ Ἀσία ἐξοικίζεται, ἡ Εὐρώπη ἀνίςαται. Ἐπιθυμȣ̃σιν Ἀθηναῖοι Σικελίας, ἐπιθυμȣ̃σι Λακεδαιμόνιοι Ἰωνίας, ἐπιθυμȣ̃σι Θηβαῖοι ἡγεμονίας.

Nunc bello omnia, omnia iniuſtitiae plena ſunt; vbique enim cupiditates oberrant, vbique immoderatum habendi appetitum excitant, vbique exercitus, qui alienam terram inuadunt. Celebratur mulieris cuiuſdam ex Peloponneſo forma: continuo barbarus homo ab Ida vſque adnauigat, non agricola tantum, ſed qui mitiores agricolis eſſe ſolent, magiſque otio et quieti addicti, magis pacis ſtudioſi, paſtor, bubulcus. Terram Aegyptiorum Cambyſes concupiſcit: bellum excitat illa cupiditas. Terram Scytharum Darius petit: oppugnantur Scythae. Tranſit Athenis Eretriam cupiditas: et vna cum cupiditate claſſis, Eretria obſidetur, claſſe inuaditur Marathon. Lacaenas, Argiuaſque, et Atticas ancillas vxor Xerxis deſiderat: huius cupiditatis cauſa tranſmarina claſſis inſtruitur, deſeritur Aſia, turbatur Europa Siciliam Athenienſes petunt, Ioniam Lacedaemonii, imperium Thebani.

7. O no

i πόλεμον — διανέςησεν.] Cur huius ſententiae in Praeſent non διανίςησιν, cum caetera omnia efferantur? M.

Sectio

ζ'. Ὦ ἐρώτων πικροτάτων τῇ Ἑλλάδι, πῦ τις ἐλθὼν μετὰ ἀσφαλείας γεωργῇ; πῦ δὲ εὕρῃ τὸ χρύσεον εἰρήνης πρόσωπον; ποῖον γῆς μέρος ἐραστὰς ὐκ ἔχει;

"Ασκρη χεῖμα κακὴ, θέρει ἀργαλέη [k].

Ἴωμεν ἐπὶ τὴν Ἄσκρην, ἀλλ' αἰγειροφόρος ἡ Βοιωτία [l]. Λιβύη πόῤῥω μὲν, ἀλλὰ εὔβοτος. Ὑπερόριος ἡ Ἰνδῶν γῆ, ἀλλὰ καὶ αὕτη ἐξεῦρε Μακεδόνα ἐραστὴν, διὰ πολλῶν γενῶν καὶ πολέμων [m] βαδίζοντα ἐπ' αὐτήν. Ποῖ τις τράπηται, πῦ τις εὕρῃ γεωργίαν ἀσφαλῆ; Πάντα μεστὰ πολέμων, πάντα ὅπλων. Τοιγαρῦν,

7. O noxias vehementer Graeciae cupiditates! quem dabis locum, vbi ſecure agricultura exerceri poſſit? aut vbi aureum tandem pacis vultum inuenies? quae pars terrae non abs aliquo petitur?

Aſcra aeſtate grauis, hyeme eſt infeſta:

At populis abundat Boeotia, eatur ergo Aſcram. Libya remota eſt, ſed paſturae pecudum idonea. Remotiſſima eſt Indorum regio, nec minus amatorem ſuum inuenit Macedonem illum, qui poſt multas alias gentes, poſt multa bella, eo tandem peruenit. Quo abire vis, vbi ſecuram tutamque agriculturam inuenias? Omnia bellis, omnia armis plena ſunt. Quamobrem,

Haſtam

Sectio ζ'.

k [θέρει] ἀργαλέη'] Vulgo θέρος. Vterque vero mſ. a noſtra lectione ſtat, eamque ſeruant Heſiodus Op. et Dier. v. 640. et auctor Certaminis Homer. et Heſiod. p. 1.

l Ἴωμεν ἐπὶ τὴν Ἄσκρην· ἀλλ' αἰγειροφόρος ἡ Βοιωτία.] Heinſius haec verba cenſet eſſe tranſpoſita; quare legit: ἀλλ' αἰγειροφόρος ἡ Βοιωτία· ἴωμεν ἐπὶ τὴν Ἄσκρην. At verborum ſitu mutato, ſenſus ipſe, niſi fallor, peruertitur. Quaerit Maximus, vbi quis agriculturae ſe dedat, nec armorum ſtrepitu terreatur. Proponit igitur loca minime foecunda, neque tamen agricolae ſedes tutas inuenit; ſunt enim, quae facere queant, vt vel hae terrarum partes ab aliquo petantur. Sic Aſcra, prout dixit Heſiodus, eſt χεῖμα κακὴ, θέρει ἀργαλέη. Hunc certe locum nemo cupiet, itaque ἴωμεν ἐπὶ τὴν Ἄσκρην. Immo vero, reſpondet, eſt, quod inuaſorem adliciat; nam Boeotia, cuius Aſcra vicus eſt, ob αἰγειροφορίαν celebratur.

m διὰ πολλῶν γενῶν καὶ πολέμων] Vel πολεμίων. Recte vero γενῶν: idem quod ἐθνῶν, *gentes, populos*. Ariſtides in *Romae Encom.* p. 222. ἐν τοσύτοις ἀριθμοῖς

Εὖ μέν τις δόρυ [n] θηξάσθω, εὖ δ' ἀσπίδα θέσθω,
Εὖ δέ τις ἵπποισιν δεῖπνον δότω ὠκυπόδεσσιν.

Καλὸν ἡ γεωργία, καλὸν, ἐὰν μεῖναι δυνηθῇ, ἐὰν σχολῆς τύχῃ, ἐὰν φυλακὴν ἔχῃ· δέδια δὲ τὸ μὴ τοιοῦτον [o] ᾖ τὸ καλὸν, τὸ τοὺς πολέμους κινοῦν καὶ τὰς στάσεις. Λέγει τις παλαιὸς ἀνήρ· „Μάλιστα γὰρ τῆς γῆς, φησὶν, ἡ ἀρί„στη ἀεὶ τὰς μεταβολὰς τῶν οἰκητόρων ἐλάμβανε· τὴν „γοῦν Ἀττικὴν, διὰ τὸ λεπτόγεων εἶναι, ἀστασίαστον οὖσαν, ἄνθρωποι ᾤκουν οἱ αὐτοὶ ἀεί. [p]„ Ἀκήκοας, πῶς πόλεμος γίνεται. Μὴ γεώργει, ἄνθρωπε, ἔα τὴν γῆν ἀκαλλώπιστον, αὐχμῶσαν· στάσιν κινεῖς, πόλεμον κινεῖς.

Haſtam quiſque ſibi, clypeumque in bella parato,
Cornipediſque tui paſtu praeſepia comple.

Res praeclara eſt agricultura; praeclara, fateor, ſi manere poſſit, ſi otium impetret, ſi ab alio cuſtodiatur: nunc metuo, ne haec ipſa res tam praeclara ſit, quae vbique bella, quae ſeditiones excitat. Ait antiquus quidam ſcriptor, *terram vberrimam maxime incolarum viciſſitudini eſſe obnoxiam; Atticam contra, quod ſterilis eſſet, ſine vllo motu ab iiſdem hominibus habitatam eſſe.* Audiſti, quo pacto bella oriri ſoleant. Caue agrum tuum colas, quiſquis es, mi homo, deſertam incultamque terram relinque tuam; niſi velis contentioni anſam dare, niſi velis excitare bellum.

DISSERT.

μοῖς καταλόγων τε καὶ γενῶν, ὧν οὐδὲ τὰ ὀνόματα ἐξευρεῖν ῥᾴδιον. Vide et Noſtrum XXIII, 5. et Lucianum in *Macrob.* p. 467. vbi pro ἔθνος ex Mſ. *Graeuius* reſtituit γένος: quem vide. At in eadem pagina, paullo infra, pro μακροβίων γενῶν, καὶ τῶν ἐθνῶν etc. reſtitue μακροβίων τινῶν, *longaeuis aliquot*, ſcil. Neſtore et Tireſia; de quibus ſupra egerat. M.

n Εὖ μέν τις δόρυ] Iliad. Β'. 382.

o δέδια [δὲ τὸ] μὴ [τοιοῦτον] Reg. δέδια [δέ τῳ] μὴ [τοιοῦτο.] Harleian. δέδια [δέ τῳ] μὴ [τοῦτο.] Reſcribendum puto: δέδια [δ' ἐγὼ,] μὴ [τοῦτο] ᾖ τὸ καλὸν, τὸ τοὺς πολέμους etc.

Ibid. τοιοῦτον ᾖ τὸ καλὸν,] Abvndat τὸ, et ablegandum puto. Concedo, inquit, Agriculturam eſſe καλὸν, ſi ſtabilis ſit: metuo vero, ne iſtud recte dici poſſit καλὸν, quod ſeditiones et bella excitat: δέδια δέ τοι (Mſſ. enim δέ τῳ) μὴ τοῦτο ᾖ καλὸν, τὸ τοὺς etc. δέ τοι, vt XXX, 1. εἰ δέ τοι καὶ τοῦτο δέοι. M.

p „Μάλιστα — οἱ αὐτοὶ ἀεί.„]

Verba

ΛΟΓΟΣ Λ'.

Ὅτι γεωργοὶ τῶν προπολεμούντων λυσιτελέστεροι.

Ἐπαμύνωμεν τῷ δήμῳ τῶν γεωργῶν, ἐπείπερ λόγῳ τανῦν γίγνηται ἡ δίαιτα, καὶ οὐχ ὅπλοις· εἰ δὲ καὶ ὅπλων δέοι [a], τάχα που φανεῖται καὶ ὁ γεωργὸς οὐδὲν τοῦ ὁπλίτου ἀσθενέστερος. Ἀλλὰ τοῦτο μὲν καὶ αὖθις σκεψόμεθα· λόγῳ δὲ δὴ τανῦν, καὶ οὐχ ὅπλοις, κριτέον τοὺς ἄνδρας· καὶ οὐκ εὐλαβητέον οὔτε Ὅμηρον μαρτυροῦντα, οὔτε ὅστις Ὁμήρου εὐφωνότερος. Εἰ δέ τοι καὶ τοῦτο δέοι [b], καὶ αὐτοὶ ἀναβιβασόμεθα ἐκ τοῦ Ἑλικῶνος ποιητὴν ἄλλον οὐδὲν ἀδοξότερον τοῦ Ὁμήρου, μεμφόμενον τῷ νῦν γένει,

DISSERT. XXX.

Agricolas vtiliores eſſe militibus in republica.

Agedum agricolis auxilium feramus, quandoquidem non armis, ſed verbis tantum hoc certamen cernitur; quamuis nec agricolam dubitemus, ſi ad arma veniendum ſit, minus, quam militem, tueri partes ſuas poſſe. De quo alias videbitur: nunc verbis, dico, non armis litem hanc diiudicemus. Nec enim Homeri teſtimonio, aut ſi quis illo etiam facundior ſit, magnopere ſtandum putamus. Nam ſi eo opus ſit, poſſumus et nos e medio Helicone adducere poëtam, non minoris certe, quam Homerus ſit, auctoritatis, qui hoc ſeculum accuſet,

Qui

Verba ſunt Thucydidis lib. I. p. 2. niſi quod nonnulla memoriae vitio leuiter mutarit. Iſocrates in Paneg. p. 64. Ταύτην γὰρ οἰκοῦμεν οὐχ ἑτέρους ἐκβαλόντες, οὐδὲ ἐρήμην καταλαβόντες, οὐδὲ ἐκ πολλῶν ἐθνῶν μιγάδες συλλεγέντες· ἀλλ' οὕτω καλῶς καὶ γνησίως γεγόναμεν, ὥστ' ἐξ ἧσπερ ἔφυμεν, ταύτην ἔχοντες ἅπαντα τὸν χρόνον διατελοῦμεν, αὐτόχθονες ὄντες. De terrae Atticae gracilitate vide I. Fr. Gronouium ad Senecae Hippolytum v. 13. et locis ab eo laudatis addatur Alciphron III. 35.

Sectio α'.

a Εἰ δὲ καὶ ὅπλων δέοι,] Vulgo [τῶν] ὅπλων. Sed priorem voculam non agnoſcunt codices.

b Εἰ δέ [τοι] καὶ τοῦτο δέοι,] Vulgo Εἰ δέ [τι] καὶ τοῦτο δέοι. Hoc cum male ſe habeat, H. Stephanus reponit: Εἰ [δ' ἔτι] καὶ τοῦτο δέοι, vel Εἰ [δέ τι] καὶ τούτου δέοι. Quid autem ſcripſerit Maximus, oſtendunt Reg. et Harleian. quos expreſſimus.

Οἳ πρῶτοι κακοεργὸν [c] ἐτεκτήναντο μάχαιραν,
Εἰνοδίην, πρῶτοι δὲ βοῶν ἐπάσαντ' ἀροτήρων.

Τὸ γάρ τοι τὰ τοιαῦτα ἐπαινεῖν, ἀνδρὸς ἂν εἴη δυσχερεστέρου τῷ βίῳ τῆς τοῦ πολεμεῖν χρείας· ἧς κἂν ἀφέλῃς τὸ ἄδικον, ἐλεεινὸν αὐτῆς τὸ ἀναγκαῖον.

β'. Οὑτωσὶ δὲ θεασώμεθα· Τῶν ἀνθρώπων οἱ μὲν δίκαιοι, οἱ δὲ ἄδικοί εἰσιν. Πολεμοῦσι δὲ ἄρα οἱ δίκαιοι τοῖς δικαίοις οὐδαμῶς· ἴσοι γὰρ ταῖς γνώμαις ὄντες, τί ἂν καὶ τοῦ πολεμεῖν δέοιντο; Πολεμοῦσιν οὖν οἱ ἄδικοι ἢ τοῖς δικαίοις, ἢ τοῖς ὁμοίοις· ἄνισοι γὰρ καὶ πρὸς ἀλλήλους, καὶ πρὸς τοὺς δικαίους. Πολεμοῦσι δὲ καὶ ἀσθενεῖς [d], ὀρεγόμενοι τοῦ ἴσου· οἱ δὲ ἰσχυροὶ, τοῦ πλέονος [e]. Εἶεν. Τρία ταῦτα συστήματα ἡμῖν πεφώρακεν ὁ λό-

Qui primi manibus gladios fecere, viarum
Inſidias, primique ſuos edere iuuencos.

Nam eiuſmodi qui laude digna iudicet, homo ſit oportet vitae humanae non minus, quam ipſum bellum eſt, infeſtus; cui ſi demas omne, quod iniuſtum eſt, neceſſitatem tamen relinquis miſerandam.

2. Quod hoc modo apparebit: Hominum alii probi, alii improbi ſunt. Probi autem cum probis nequaquam pugnant; quomodo enim qui idem ſentiunt, inter ſe pugnare poſſunt? Reſtat ergo, vt vel cum probis, vel ſui ſimilibus pugnent improbi; quia neque ſecum illis, nec cum iuſtis conuenit. Rurſus pugnant illi, qui inferiores ſunt, vt iis, qui plus habent, adaequentur; et qui plus poſſunt, vt plus conſequantur. Eſto. Sequitur ergo ex iis, quae diximus, tria eſſe hominum genera:

c Οἳ πρῶτοι κακοεργὸν] Arati ſunt Phaenom. v. 131. ſeq. Apud eum tamen ἐχαλκεύσαντο, non ἐτεκτήναντο, legitur. Vide, quae diximus ad Ciceronem N. D. II, 63.

Sectio β'.

d Πολεμοῦσι δὲ καὶ ἀσθενεῖς] Scribo οἱ pro καὶ. οἱ ἀσθενεῖς, vt οἱ ἰσχυροί. clarius ſcripſiſſet, πολεμοῦσι δὲ οἱ ἄδικοι, οἱ μὲν ἀσθενεῖς, ὀρεγόμενοι etc. iſte enim eſt loci ſenſus. nam tria συστήματα, ſeu *genera*, quorum mox meminit, ſunt, *Iuſti*, *Iniuſti humiles*, *Iniuſti potentes*. quae in Contextu obſcure exprimuntur. M.

e τοῦ [πλέονος.] Vulgo πλείονος, quod idem eſt. Mſſ. tamen olſequendum putaui.

f ἀλλ

γος· ὧν τὸ μὲν ἐκεχειρίαν ἀεὶ πρὸς ἑαυτὸ καὶ σπονδὰς ἄγει, τὸ δίκαιον· τοῖν δὲ ἄλλοιν πολεμεῖ ἑκάτερον, τὸ μὲν αὐτὸ αὑτῷ, τὸ δὲ τῷ δικαίῳ. Φαίνεται τοίνυν ὁ πόλεμος τοῖς μὲν δικαίοις ἀναγκαῖος ὤν, τοῖς δὲ ἀδίκοις ἑκούσιος. Καὶ περὶ μὲν τῶν ἀδίκων τί χρὴ σκοπεῖν; οὐ γὰρ δέος, μή τις αὐτοῖς προσθῇ ἐπαίνου μοῖραν. Ἐπεὶ δὲ οἱ δίκαιοι οὐ βουλήσει πολεμοῦσιν, ἀλλ᾽ ἀνάγκῃ, σωφρονίζοντες [f] τὸ ἄδικον πᾶν, ὥσπερ ὁ Ἡρακλῆς· ἢ ἐπιόντας ἀμυνόμενοι, ὡς τοὺς Μήδους οἱ Ἕλληνες· πότερα δέξαιντο ἂν οἱ αὐτοὶ οὗτοι, ἀπηλλαγμένοι τῆς τοῦ πολεμεῖν ἀνάγκης ἀφῃρῆσθαι καὶ τὴν ἐν ὅπλοις ἀρετήν, ἢ σὺν τῷ ἀβουλήτῳ τῆς χρείας τὸ ἀναγκαῖον τῆς ἀρετῆς ἔχειν; Ἐγὼ μὲν οἶμαι θάτερον, τὸ πρότερον. Καὶ γὰρ οἱ ἰατροί, εἴπερ δίκαιοι εἶεν καὶ φιλάνθρωποι, εὔξαιντο ἂν ἀπολωλέναι τὴν τέχνην σὺν ταῖς νόσοις.

γ΄. Φέρε καὶ ἐπὶ γεωργίας θεασώμεθα, εἰ τοῦτον

genera: quorum prius inducias ac pacem ſemper agit ſecum, neque bellum nouit, quos probos dicimus; duo reliqua pugnant ſemper, alterum ſecum, alterum cum probis. Vnde concluditur, bellum probis neceſſitate imponi, ſponte ſuſcipi ab improbis. Iam de improbis, quid opus eſt agere? cum non ſit verendum, ne quis eos laudet. Probi vero, cum non ex inſtituto bellum gerant, ſed coacti, (aut enim vt in officio quicquid vſquam improborum eſt contineant, quod ab Hercule eſt factum, bellum ſuſcipiunt; aut vt impetum hoſtilem propulſent, quod in Medos factum eſt a Graecis) vtrum malle eos exiſtimas; an vt vna cum belli neceſſitate virtute quoque bellica careant, aut vt cum inuito eius vſu neceſſitatem retineant virtutis? Ego prius illud arbitror. Quis enim dubitat, quin medicus, qui probus ſit, ſit etiam miſericors, vnaque cum morbis artem ſuam velit periiſſe?

3. Iam videamus, an eodem modo et agricolae ſe habeat

f ἀλλ᾽ ἀνάγκῃ, σωφρονίζοντες etc.] Lege, ἢ σωφρονίζοντες, vt ἢ ἀμυνόμενοι. pro quibus Participiis Praeſentis Temporis, bene legi poſſet σωφρονίσοντες et ἀμυνούμενοι, in Futuro. M.

αὐτοῖς. ἔχει τὸν τρόπον, ὅνπερ καὶ ἡ ἐν τῷ πολεμεῖν χειρȣργία[g]. Ἅπτονται ἄνθρωποι γῆς, οἱ μὲν σὺν δίκῃ, οἱ δὲ ἄνευ δίκης· σὺν δίκῃ μὲν κατὰ χρείαν καρπȣ̃, δίκης δὲ ἄνευ ἐπὶ χρηματισμῷ. Εἴη ἂν ȣ̃ν κἀνταῦθα[h] ἡ δίαιτα ȣ̓ ξυλλήβδην περὶ πάσης γεωργίας. Ἀλλὰ ἐπεὶ καὶ τȣ̃το κοινὸν δικαίων καὶ μὴ, κοινὸν δ᾽ ἦν καὶ τὸ πολεμεῖν ἑκατέρῳ τῷ γένει· δέος, μὴ λάθῃ ἐξαπατήσας ἡμᾶς ὁ λόγος ȣ̃τος, ȣ̓ γεωργικῷ τὸ πολεμικὸν, ἀλλὰ τῷ δικαίῳ τὸ ἄδικον παραβαλεῖν ἐθέλων. Δικαίȣς ȣ̃ν ἄμφω ὑποθέμενοι, καὶ τὸν πολεμικὸν καὶ τὸν γεωργικὸν, τὸν μὲν ὑπ᾽ ἀνάγκης ἐπὶ τὸ πολεμεῖν ἰόντα, τὸν δὲ ὑπὸ χρείας γεωργεῖν ἠναγκασμένον, ȣ̃τως σκοπῶμεν περὶ ἑκατέρȣ. Καίτοι τί ταῦτα λέγω; Εἰ γὰρ ἐπ᾽ ἀμφοῖν τὸ δίκαιον ἴσον, καὶ τὸ καλὸν ἴσον, καὶ ὁ ἔπαινος ἴσος, καὶ ἀπίασιν ἡμῖν ἄμφω νικηφόροι. Βȣ́λει τοίνυν, ἀφελὼν τὸ δίκαιον ἑκατέρȣ, τὸ ἄδικον προσθεὶς, ȣ̃τω σκοπεῖν; Ἀλλὰ κἀνταῦθα ἐπ᾽ ἀμφοῖν

beat labor. Terrae colendae homines ſe dedunt, vel cum iuſtitia, vel ſine ea: cum ea, qui fructuum vtilitatem ſpectant; ſine ea, qui lucrum habent propoſitum. Hoc tantum obſeruetur, non hic de omni agriculturae ſtudio agi. Cum enim agricultura non minus, quam bellum, vtrique generi, probis, dico, improbiſque communis ſit; videndum eſt, ne decipiamur, neque cum agricultura bellum, ſed cum iniuſtitia iuſtitiam conferamus. Primo igitur hoc praeſupponendum eſt, iuſtum vtrumque eſſe, et qui bellum gerit, et qui terram colit; quorum alter coactus bellum gerit, alter coactus, ſed egeſtate, terram colit: atque ita vtrumque conferamus. Verum quid dico? Nam ſi vtrumque aeque iuſtum, aeque honeſtum eſt, aequam vterque laudem merebitur, atque ita victor erit vterque. Vis ergo, vt pro iuſtitia vtrique iniuſtitiam reponamus? Sed et hoc modo, ſi im-

Sectio γ᾽.

g ὅνπερ καὶ [ἡ] ἐν τῷ πολεμεῖν χειρȣργία.] Ex Reg. et Harleian. voculam tertiam Maximo reſtituimus.

h Εἴη ἂν [ȣ̃ν] κἀνταῦθα.] Vulgo Εἴη ἂν κἀνταῦθα. Nos vocem penultimam mſſ. debemus.

i ἡ κα-

ἡ κακία ἐπανισουμένη[i] τὸν ἔπαινον ἐξ ἀμφοῖν ἀφαιρεῖ. Τῷ ἂν οὖν τις κρίναι τὸ λεγόμενον[k], βούλει σοι φράσω; Καὶ δὴ λέγω. Μαντεύεταί μοι ἡ ψυχὴ, κατὰ τοὺς Πλάτωνος λόγους[l], εἶναί τι ἀνθρώπων γένος, μήτε ἀρετῆς κομιδῇ ἐπήβολον, μήτ' εἰς κακίαν ἐσχάτην παντάπασιν ἐκκεκυλισμένον, βιοτεῦον δὲ ἐν δόξαις ὀρθαῖς, τροφῇ καὶ παιδεύσει ὑπὸ νόμῳ σώφρονι πολιτευόμενον. Τοῦτο τοίνυν τῶν ἀνθρώπων τὸ γένος διελόντες δίχα, τὸ μὲν παραδόντες τῇ γῇ, τὸ δὲ εἰς τὰ ὅπλα ἀποπέμψαντες, ἅτε ἀμφίβολον ὂν καὶ ἐν μεταιχμίῳ ἀρετῆς καὶ κακίας καθωρμισμένον, θεασώμεθα ὑπὸ τῶν ἐπιτηδευμάτων[m] ἑκάτερον. Ὑπὸ ἑκατέρου[n] πότερον ἐφ' ὁπότερον ἄγεται θᾶττον. Θεασώμεθα δὲ οὑτωσί.

ſi improbitatem vtrique parem tribuamus, vtrique laudem quoque adimemus. Quomodo ergo haec controuerſia recte diiudicabitur? Viſne, vt oſtendam tibi? Fiet. Dictat mihi animus, vt apud Platonem eſt, quoddam eſſe genus hominum, quod nec virtute excellit, nec improbitati penitus ſe adſtrinxit, quatenus a rectis opinionibus non auerſum eſt penitus, ſed ſub bona lege bene inſtitutum educatumque eſt. Hoc hominum genus, tanquam ambiguum, tanquam in medio virtutis vitiique conſtitutum, bifariam diuidamus, vt alios terrae relinquamus, alios in caſtra mittamus; in hoc genere vtriuſque ſtudium ſpectemus, vtrum magis ad virtutem, vtrum magis ad improbitatem, vel hunc vel illum impellat. Videamus autem hoc modo.

4. Maxi-

i ἡ κακία [ἐπανισουμένη] Vulgo ἐπεξισουμένη. Vocem, quam recepimus, exhibent Reg. et Harleian.

k [κρίναι] τὸ λεγόμενον,] Vulgo κρίνῃ, nolentibus mſſ.

l κατὰ τοὺς Πλάτωνος λόγους,] Reſpicit, opinor, ad Platonis Sympoſ. p. 327. vbi Socrates orationem Diotimae refert, in qua probat, aliquid ἐν μεταιχμίῳ ἀρετῆς καὶ κακίας eſſe poſitum. Vide ſis et Alcinoum Doctr. Plat. cap. XXIX.

m [ὑπὸ] τῶν ἐπιτηδευμάτων] Scaliger, Heinſio probante, ſcribit [ἀπὸ] τῶν ἐπιτηδευμάτων. Et vere quidem.

n ἑκάτερον. Ὑπὸ ἑκατέρου etc.] Diſtingue: θεασώμεθα ἀπὸ τῶν ἐπιτηδευμάτων ἑκάτερον, ὑπὸ ἑκατέρου etc. M.

δ'. Μέγιστον ἀνθρώπῳ κακὸν ἐπιθυμία. Πότερον ἐπιθυμίας ἐργαστικώτερον, πόλεμος, ἢ γεωργία; Καὶ μὴν τὸ μὲν ἀκόρεστον, τὸ δὲ φειδωλόν· ἀκόρεστον μὲν ὁ πόλεμος, φειδωλὸν δὲ ἡ γεωργία. Καὶ τὸ μὲν παντοδαπὸν ὁ πόλεμος, ἁπλοῦν ἡ γεωργία [o]· καὶ τὸ μὲν ἄδηλον, τὸ δὲ ὡμολογημένον. Τί γὰρ ἂν εἴη ἀδηλότερον τῆς ἐν πολέμῳ τύχης; βέβαιος δὲ ὁ ἐν γῇ πόνος. Πόλεμος ὑπ' εὐτυχίας μάλιστα θρασύνεται, ἡ δὲ γεωργία ὑπ' εὐκαρπίας σωφρονίζεται. Εἰ δὲ καὶ ὁ θυμὸς, ἀνθρώπῳ σύνοικος, χαλεπὸς [p], καὶ δεόμενος πολλῆς παιδαγωγίας· τί ἂν ἢ θυμοῦ παρασκευαστικώτερον πολέμου καὶ ὅπλων; τί δὲ γεωργίας ἠπιώτερον; Πρός γε μὴν τὰς ἀρετὰς αὐτὰς οὕτως ἔχει ἑκάτερον. Καὶ πρῶτόν γε πρὸς σωφροσύνην· ὅπλα ἔχων ἀνὴρ, εἰ

4. Maximum homini malum eſt cupiditas. Vtrum cupiditatem facilius generat, bellum, an agricultura? Atqui alterum inſatiabile eſſe conſtat, frugale alterum; inſatiabile eſt bellum, frugalis eſt agricultura. Maxima belli eſt varietas, ſimplex eſt terrae ſtudium; alterius ambigua, alterius certiſſima eſt ratio. Quid enim belli fortuna minus certum eſt? terrae vero cultus ſemper eſt ſui ſimilis. Fauſto belli ſucceſſu efferuntur animi; fructuum vbertas moderatiorem efficit agricolam. Quod ſi bilis et iracundia, res moleſtae, difficileſque, et quae aegre in officio contineri poſſunt, ſemper comitantur hominem; quis maior iracundiae fomes eſt, quam bellum et arma? quid contra agricultura mitius? Iam ad virtutes vtrumque ita ſe habet. Ac primo ad temperantiam: qui arma tractat, ſi vir

Sectio δ'.

o ἁπλοῦν ἡ γεωργία·] Repone ἁπλοῦν [δὲ] ἡ γεωργία.

Ibid. ὁ πόλεμος· ἁπλοῦν ἡ γεωργία·] Supplendum τὸ δὲ ἁπλοῦν, ἡ γεωργία· vt in praecedenti et ſubſequenti exemplo, vbi τὸ μὲν et τὸ δὲ aduerſantur. M.

p ὁ θυμὸς, ἀνθρώπῳ σύνοικος, χαλεπὸς etc.] Sic diſtinguendum puto: Εἰ δὲ καὶ ὁ θυμὸς ἀνθρώπῳ σύνοικος χαλεπὸς, καὶ δεόμενος πολλῆς παιδαγωγίας, τί ἂν ἢ etc. Σύνοικος χαλεπὸς dicitur, vt ἀγαθὴ ξύνοικος, Diſſ. XXXVII, 7. ἀγαθὴ σύσσιτος, ibidem ſect. 5. ἀγαθὴ κουροτρόφος Homer. Odyſſ. I. οἰκουρὰς ἀγαθὰς Epiſt. ad Titum II, 5. Vide Cl. *Taylorum* in *Indice Attico* ad Lyſiam, V. *Adiectiuum*. M.

q καὶ

μὲν ἰσχυρὸς ἰταμώτερος, ὁ δὲ δειλὸς σφαλερώτερος· καὶ ὁ μὲν θρασὺς ἰταμώτερος [q], ὁ δὲ ἀσθενὴς θρασύτερος [r], ὁ δὲ φιλήδονος ἀκολαστότερος. Γεωργῶν ἀνὴρ, ὁ μὲν ἰσχυρὸς εὐκαρπότερος, ὁ δὲ ἀσθενέστερος ὑγιεινότερος [s], ὁ δὲ δειλὸς ἀσφαλέστερος, ὁ δὲ φιλήδονος σωφρονέστερος. Εἰ δὲ καὶ πρὸς δικαιοσύνην ἐξετάζεις, πόλεμος μὲν διδάσκαλος ἀδικίας, γεωργία δὲ δικαιοσύνης. Ὁ μὲν γὰρ πλεονέκτης τέ ἐστι, καὶ ἐπὶ τὰ ἀλλότρια ἄγει, καὶ αὐτὸς αὐτοῦ κράτιστα ἔχει,

ſi vir fortis eſt, fit temerarius; ſi imbellis, periculo ſe exponit: non enim minus, qui iam audax eſt, fit temerarius; quam qui imbellis eſt, fit audacior; qui voluptates ante amauit, fit diſſolutior. In agricultura contra, qui fortis eſt, frugibus abundat; qui infirmior, valetudini ſuae conſulit; qui meticuloſus eſt, prudentius agit; qui voluptati addictus fuit, fit continentior. Si iuſtitiam ſpectes, bellum iniuſtitiae magiſter eſt, agricultura iuſtitiae. Bellum cum alterius iniuria plura ſemper quaerit, alterius bonis ſemper imminet, ac tum demum finem ſuum conſequi

q καὶ ὁ μὲν θρασὺς ἰταμώτερος,] Haec mihi ſuppoſiticia videntur; praeterquam enim, quod ἰταμώτερος parum concinne repetitur, in ſequentibus, vbi de agricola mentio fit, nihil eſt εἰς ἀντίστροφον.

Ibid. ὁ μὲν θρασὺς, ἰταμώτερος] Atqui modo dixerat, ὁ μὲν ἰσχυρὸς, ἰταμώτερος. quaenam haec pauperies Sermonis et Inuentionis? Suppoſiticia videntur haec Cl. Editori, qui de Duplici Editione harum Diſſertationum nihil ſuſpicatus eſt. M.

r ὁ δὲ ἀσθενὴς, θρασύτερος] *Miles infirmus eſt audacior.* hoc manifeſto falſum eſt. Porro, rectius opponerentur ἰσχυρὸς et ἀσθενὴς, δειλὸς et θρασὺς, quam vt nunc habet Contextus. ſed omnia per totam hanc periodum et Comparationem ſunt confuſa; opinor ex commixtione Lectionum Duarum Editionum. M.

s ὁ δὲ ἀσθενέστερος ὑγιεινότερος] *Agricola infirmior valetudine magis proſpera vtitur.* Hoc aeque falſum eſt, ac iſtud, quod de *milite* paulo ante notauimus. et quare ἀσθενέστερος, cum caetera omnia ſint gradus poſitiui? Sed et aliud vide. *militem* et *Agricolam* comparaturus, ſub *quinque* diuerſis χαρακτηρισμοῖς, primo Militem proponit; nempe, quatenus eſt ἰσχυρὸς, δειλὸς, θρασὺς, ἀσθενὴς, et φιλήδονος· cum vero *Agricola* adducendus eſt et componendus, vnus ex *quinque*

ἐπειδὰν τὰ μέγιϛα ἀδικῇ, καὶ ἀδικῶν εὐϛοχεῖ [t]. Παρὰ δὲ γεωργίας ἴση μὲν ἡ ἀντίδοσις, δικαία δὲ ἡ ὁμιλία. Θεραπεύεις φυτὸν; τὸ δὲ ἀντιδίδωσι καρπὸς· θεραπεύεις λήϊον, τὸ δὲ εὐτροφεῖ· τημελεῖς ἄμπελον, ἡ δὲ εὐοινεῖ· τημελεῖς ἐλαίαν, ἡ δὲ εὐανθεῖ. Φοβερὸς γεωργὸς ὀδενὶ, πολέμιος ὀδενὶ, φίλος πᾶσιν, ἄπειρος αἵματος, ἄπειρος σφαγῆς, ἱερὸς καὶ παναγὴς θεῶν ἐπικαρπίων καὶ ἐπιληναίων καὶ ἀλώων καὶ προηροσίων [u]. Ἴσος μὲν ἐν δημοκρατίᾳ, ὀλιγαρχίαν δὲ καὶ τυραννίδα πάντων μάλιϛα μισεῖ γεωργία. Οὐ γὰρ ταύτης θρέμματα ὁ Διονύσιος, ὀδὲ ὁ Φάλαρις, ἀλλ' ἑκάτερος ἀπὸ τῶν ὅπλων.

έ. Ἑορταῖς γε μὴν καὶ μυϛηρίοις καὶ πανηγύρεσι ποῖον πλῆθος ἐπιτηδειότερον; Οὐχ ὁ μὲν ὁπλίτης ἑορ-

conſequi putatur, cum maximam intulit iniuriam, cum per nefas voti ſui potuit potiri. Agricola tantundem dat et accipit, iuſtiſſimeque munus exercet ſuum. Si plantam colit, planta fructum reddit; ſi ſegetem colit, ſeges foecunditate ſua par pari rependit; ſi vitem curat, vitis magnam vini copiam perſoluit; ſi oleam educat, floret olea feliciter. Nemini metum incutit agricola, nulli hoſtis eſt, amicus omnibus, ſanguinis expers, expers caedis; ſacer devotuſque diis frugum, diis vindemiarum, diis areae, arationis inſpectoribus diis. Iam in populari republica omnibus aequalis eſt agricola, quia nihil aeque ac paucorum imperium tyrannidemque odit agricola. Neque enim agriculturae alumni Dionyſius aut Phalaris ſunt, ſed vtrumque arma produxerunt.

5. Iam vero in feſtis, in ſacris, in ſolenni conuentu, vtri tibi praeſtare videntur? An non miles inelegans feſti celebrator

que Modis, θρασὺς, omittitur. Ita forte fuerit: ὁ μὲν ἰσχυρὸς, εὐκαρπότερος, ὁ δὲ ἀσθενὴς, ** τερος· [καὶ ὁ μὲν θρασὺς,] ὑγιεινότερος, ὁ δὲ δειλὸς, etc. vide et confer praecedentia. iſtud τερος puto eſſe partem Praedicati, quodcunque id fuerit; et mutilum in Codicibus inuentum, a Librariis adiunctum fuiſſe voci ἀσθενής. M.

t καὶ ἀδικῶν εὐϛοχεῖ.] Forte εὐτυχεῖ. M.

u ἀλώων καὶ προηροσίων.] Stephanus edidit προκροσίων. Sed Harl. recte προηροσίων, prout etiam

ταςὴς ἄμυσος, ὁ δὲ γεωργὸς ἐμμελέςατος; καὶ ὁ μὲν μυςηρίοις ἀλλότριος, ὁ δὲ οἰκειότατος; καὶ ὁ μὲν πανηγύρει φοβερώτατος, ὁ δὲ εἰρηναιότατος; Δοκοῦσι δέ μοι μηδὲ τὴν ἀρχὴν συςήσασθαι ἑορτὰς καὶ τελετὰς θεῶν ἄλλοι τινὲς, ἢ γεωργοί· πρῶτοι μὲν ἐπὶ ληνῷ ςησάμενοι Διονύσῳ χορὺς, πρῶτοι δὲ ἐπὶ ἅλῳ Δημητρὶ ὄργια [x], πρῶτοι δὲ τὴν ἐλαίας γένεσιν τῇ Ἀθηνᾷ ἐπιφημίσαντες, πρῶτοι δὲ τῶν ἐκ γῆς καρπῶν τοῖς δεδωκόσι θεοῖς ἀπαρξάμενοι. Οἷς εἰκὸς χαίρειν τὺς θεὺς μᾶλλον, ἢ Παυσανίᾳ τὴν δεκάτην ἀποθύοντι, ἢ Λυσάνδρῳ τὴν δεκάτην ἀνατιθέντι· ἐκ πολέμων αἱ ἀπαρχαὶ [y],

tor eſt, aptiſſimus agricola? miles a ſacris alieniſſimus, natus ad ea agricola? miles in conuentu ſolenni metuendus, contra pacem prae ſe fert agricola? Vt exiſtimem, primos omnium feſta deorum, et myſteria, ſolos celebraſſe agricolas. Hi primi tripudia ad torcularia inſtituerunt Bacchica, primi in areis ſacra Cereris, primi de oleae inuentione gratias Mineruae egerunt, primi diis terrae frugum ſuarum primitias, a quibus acceperunt, conſecrarunt. Quae gratiora fuiſſe diis certum eſt, quam decimae, quas aut Pauſanias, aut Lyſander obtulit; quorum e bello primitiae, quorum pietas ex aliorum miſeriis proceſſit.

etiam Paccius ac Heinſius legerunt. Noſter Cererem προηροσίαν intelligit, cui ſacra fuere προηρόσια. Vide Meurſii Graec. Feriat. lib. V. p. 233. ſeqq.

Sectio ε'.

x ἐπὶ ληνῷ ςησάμενοι [Διονύσῳ] χορὺς, πρῶτοι δὲ ἐπὶ ἅλῳ [Δημητρὶ] ὄργια,] Vulgo Διονύσυ χορὺς, — Δημήτρια ὄργια. Cum vero Codex vterque daret Δημητρὶ ὄργια, ſtatim legendum vidi ἐπὶ ληνῷ ςησάμενοι Διονύσῳ χορὺς, πρῶτοι δὲ ἐπὶ ἅλῳ Δημητρὶ ὄργια, nec aliter edidi. Haec autem feſta Ληναῖα et Ἁλῶα vocabantur. De iis vide Ioan. Meurſium Graec. Feriat. lib. I. p. 15. et lib V. p. 195. quem tamen fugit hicce Maximi locus, vt et Alciphronis lib. I. Epiſt. IV. p. 20. Porro ὄργια *apud Graecos dici ſacra omnia* notauit Seruius ad Aen. IV. 302. Hinc ὄργια Μυσῶν habet Ariſtophanes apud Agellium Praef. p. 11. et τὰ τῦ θείυ λόγυ ὄργια Euſebius Hiſt. Eccl. II, 1.

y τὴν δεκάτην ἀνατιθέντι· ἐκ πολέμων αἱ ἀπαρχαὶ,] Vulgo diſtinguunt τὴν δεκάτην ἀνατιθέντι ἐκ πολέμων· αἱ ἀπαρχαὶ. Interpunctionem vero mutandam fuiſſe vidit Heinſius, rectamque praeſtat

ἐκ συμφορῶν αἱ εὐσέβειαι. Γεωργῶν δὲ φιλάνθρωποι μὲν αἱ εὐχαὶ, εὔφημοι δὲ αἱ θυσίαι, ἀπ' οἰκείων πόνων, ἄμοιροι συμφορῶν, ἄμοιροι κακῶν.

ϛ'. Εἰ δὲ δὴ καὶ πρὸς σοφίαν ἀντεξεταστέον τοὺς ἄνδρας, ἐρώμεθα ἑκάτερον [z]. Οὐκοῦν ὁ μὲν ἐν πολέμῳ σοφὸς, κοσμῆσαι δεινὸς

ἵππους [a] καὶ ἀνέρας ἀσπιδιώτας,

τὸ ἀκοσμότατον τῶν ἐν ἀνθρώποις πραγμάτων καὶ σκυθρωπότατον· ὁ δὲ ἐν γεωργίᾳ σοφὸς,

Πληϊάδων Ἀτλαγενέων [b] περιτελλομενάων ἀμήτου ἄρχεται,

Ἀρότοιο δὲ δυσσομενάων·

μέλει δὲ αὐτῷ καὶ ἐνιαυτοῦ ὡρῶν, καὶ σελήνης δρόμου,

proceſſit. Contra agricolarum mitiſſima ſunt vota, religioſiſſimae victimae e proprio labore depromtae, ſine calamitate vllius, ſine vllius malo.

6. Quod ſi et ſapientiae vtriuſque habenda eſt ratio, videamus et hic vtrumque. Nonne alterius in bello, vt equitatum inſtruat,

vt clypeis armatorum agmina iungat;

quo in humanis rebus nihil eſt aut triſtius, aut iucundum minus: alterius circa terrae ſtudium occupatur induſtria,

Pleiades quoties Atlantis pignora ſurgunt,

meſſem incipit,

cum cedunt, ſumit aratrum;

ſpectat et anni tempeſtates, et lunae curſum, et aſtrorum ortum,

ſtat Harleian. Moris vero fuit τὰ ἐκ τῶν πολεμίων ληφθέντα δεκατεύειν τοῖς θεοῖς, vt tradunt Harpocration et Suidas in Δεκατεύειν, ac Etymologus in Δεκατευτήριον. Eum morem ſecuti ſunt Pauſanias, cum, victo Mardonio; et Lyſander, cum, ſuperatis Athenienſibus, decimas obtulerunt. Vide Herodotum IX. 80. et Plutarchum in Lyſandro p. 443. Plura ſuppeditabit Ioan. Seldenus de Decimis cap. III.

Sectio ϛ'.

z [ἐρώμεθα] ἑκάτερον.] Heinſius, vt opinor, bene reponit δρώμεθα ἑκάτερον. Certe nihil hic interrogatur.

a κοσμῆσαι ἵππους] Iliad. Β'. 554.

b Πληϊάδων Ἀτλαγενέων] Heſiodus Oper. et Dier. v. 383.

Scholia-

καὶ ἄστρων ἐπιτολῆς, καὶ ὄμβρου μέτρων, καὶ πνευμάτων καιροῦ. Εἰ δὲ σωμάτων ἀρετῇ τοὺς ἄνδρας κριτέον, καὶ ἀνδρείᾳ πόνων, ὀλίγοι μὲν τῷ στρατιώτῃ οἱ καιροὶ τοῦ πονεῖν, τῷ δὲ γεωργῷ διηνεκεῖς [c]· ὑπαίθριος ἀεὶ, ἡλίῳ φίλος, συνήθης νιφετῶν, πεπηγὼς, νηλίπους [d], αὐτουργὸς, εὔπνους, ὀξὺς δραμεῖν [e], ἰσχυρὸς φέρειν. Εἰ δέ που καὶ δεήσαι μάχης, ὄψει στρατιώτην ἠσκημένον πόνοις ἀληθινοῖς, οἵων ἐπειράθη Δαρεῖος ἐπὶ Μαραθῶνα ἐλθών. Ἦν γὰρ τότε Ἀθηναίοις στρατιωτικὸν, οὐχ ὁπλιτικὸν, οὐ τοξικὸν, οὐ ναυτικὸν, οὐχ ἱππικὸν, ἀλλὰ κατὰ δήμους νενεμημένον· οἳ καὶ γεωργοῦντες, ἐπιπλεύσαντος αὐτοῖς βαρβαρικοῦ στόλου ἐπὶ Μαραθῶνα, ἐκ τῶν ἀγρῶν ἔδρα-

ortum, et imbres, et ventos. Sin et corporis virtus, et in ſubeundis laboribus vtriuſque inſpicienda eſt patientia, minimum, quo opus exerceat, militi relictum eſt tempus; nullum non ſibi vindicat agricola: ſemper ſub dio verſatur, ſoli amicus, niuibus aſſuetus, bene compacto corpore, pedibus nudis, operis ſui adminiſtrator ipſe, inſomnis, velox, cum currendum, robuſtus, cum aliquid ferendum eſt. Quod ſi bellum forte vocet, videbis militem non vmbraticis exercitum laboribus, qualem ad Marathonem expertus eſt Darius. Milites enim tum temporis Athenienſes habebant, non qui cum cataphractis in acie ſtetiſſent, aut ſagittam emittere didiciſſent, nec qui in mari, aut ex equis pugnaſſent: verum ipſi populi tributim diuiſi, meri agricolae, appellente Marathonem claſſe barbarorum, paſſim accurrerunt,

Scholiaſtes ad Aeſchyli Prom. Vinct. v. 428. Οὐ μόνον Ἄτλας Ἄτλαντος, ἀλλὰ καὶ Ἄτλας Ἄτλα, καὶ μαρτυρεῖ τὸ Ἀτλαγενάων. Lege Ἀτλαγενέων.

c τῷ δὲ γεωργῷ [διηνεκεῖς·] Vulgo διηνεκὴς, quod ſoloecum. Nos igitur cum ſyntaxi, tum Mſſ. paruimus.

Ibid. τῷ δὲ γεωργῷ διηνεκής·] Legendum διηνεκεῖς, ſc. καιροὶ, vt ὀλίγοι. Et ita Mſſ. M.

d [πεπηγὼς,] νηλίπους,] Vulgo εὔπηγος, quod non dicitur, ſed vel εὐπηγὴς vel εὔπηκτος. Reg. ἐπηγώς. Harleian. πεπηγὼς, idque recipiendum putaui.

Ibid. συνήθης νιφετῶν, πεπηγὼς, νηλίπους,] Pro πεπηγὼς Cod. *Reg.* habet ἐπηγώς. Forte συνήθης νιφετῶν καὶ πάγους, *aſſuetus niui et glaciei.* vide adiuncta. M.

e [εὔπνους,] ὀξὺς δραμεῖν,] Vulgo ἄυπνος. At Heinſio placet

εὔυπνος

μον στρατιῶται ὀργιζόμενοι [f], ὁ μὲν σμινύην ἔχων, ὁ δὲ ὑννιμάχος [g], ὁ δὲ θεριστηρίῳ ἀμυνόμενος. Ὦ στρατιωτικοῦ καλοῦ, καὶ αὐτουργοῦ, καὶ μεστοῦ ἐλευθερίας· ὦ γῆς καὶ γεωργίας καλὰ καὶ γενναῖα θρέμματα, ὡς ὑμῶν ἐπαινῶ μὲν τὰς ἀρετὰς, ἐπαινῶ δὲ καὶ τὰ ὅπλα, οἷς ὑπὲρ τῆς οἰκείας γῆς ἐμαχέσασθε, ὑπὲρ ἀμπέλων, ἃς ἐκάμετε, ὑπὲρ ἐλαιῶν, ἃς ἐφυτεύσασθε [h]. Ἀπὸ

currerunt, milites, qui iras alerent non contemnendas; quorum hic ligone armatus erat, alter vomere pugnabat, tertius falce in hoſtem ferebatur. O pulchrum natiuumque exercitum! o ingenuos viros! o pulchri praeſtanteſque terrae atque agriculturae alumni! quam virtutes veſtras admiror! quam arma veſtra laudo, quibus pro terra veſtra pugnaſtis, pro vinetis, quae coluiſtis, pro oliuetis, quae plantaſtis! Poſt pugnam rurſus ad

εὔϋπνος. Stephanus edidit αὔπνους. Legendum εὔπνους, vt exhibent Reg. et Harleian. Sane, qui curſu valet, εὔπνους ſit neceſſe eſt.

f ἐκ τῶν ἀγρῶν ἔδραμον στρατιῶται ὀργιζόμενοι,] Frigide. Reſtitue Maximi acumen: ἐκ τῶν ἀγρῶν ἔδραμον, στρατιῶται ἐργαζόμενοι, ὁ μὲν σμινύην ἔχων, etc. ἐργάζεσθαι proprie dicitur de iis, qui in operibus *ruſticis* et circa *terram colendam* occupati ſunt. vnde Titulus operis Heſiodi, Ἔργα καὶ Ἡμέραι: et huic ſignificationi adluditur infra in voce αὐτουργίᾳ ſect. 6. ὑπ' αὐτουργίᾳ στρατιώτας διαπεπονημένους: vbi par fere acumen captatur. Proprie Matthaeus XXI, 28. σήμερον ἐργάζου ἐν τῷ ἀμπελῶνί μου. inde ἐργάσιμα χωρία et ἄρουραι ἐργάσιμοι, *culta*. Aelianus Var. Hiſt. IX, 25. de Piſiſtrato: καὶ ἐπέλεγεν· Εἰ μέν σοι τέθνηκε ζεῦγος, παρ' ἐμοῦ λαβὼν ἄπιθι, καὶ ἐργάζου· εἰ δὲ ἀπορεῖς σπερμάτων, παρ' ἐμοῦ σοι γενέσθω. vbi ἐργάζου, *ruri fac opus*, vertit eruditiſſimus Interpres. Στρατιῶται igitur ἐργαζόμενοι ſunt *milites agris operati*, per oxymoron: quaſi diceres, *milites pagani*. M.

g ὁ δὲ ὑννιμάχος,] Vulgo ἠννιμάχος, quod Graecum non eſt. Scaligero Heinſioque placuit, ὁ δὲ [ὕννει μαχόμενος.] At in Reg. et Harleian. recte legitur ὑννιμάχος, et ſic ex coniectura ſcribendum ſtatuit P. Leopardus Emend. XVIII. 27. Ὕννις eſt τὸ ἀρότρου σιδήριον, vt teſtatur Pollux I. 252. Vide Suidam, Heſychium in Ὕννη, Etymologum in Αὐτόγυον et Ὕνις.

h ὑπὲρ [ἀμπέλων, ἃς] ἐκάμετε, ὑπὲρ [ἐλαιῶν, ἃς] ἐφυτεύσασθε.] Vulgo ὑπὲρ [ἀμπελῶνος] ἐκάμετε, ὑπὲρ [ἐλαιῶνας] ἐφυτεύσασθε. Cum vero codex vterque daret ἐλαιῶνας, et Harleian. ἀμπελῶνας,

quatuor

τοιϐτων πάλιν ἐπὶ τὴν γῆν ἤλθετε, ἐκ πολέμων γεωργοὶ, ἐκ γεωργῶν ἀριϛεῖς. Ὦ τῆς καλῆς ἀντιδόσεως.

ζ΄. Ἀλλὰ Πέρσαις μὲν αἱ παλλακίδες ἕπονται, ἵνα μάχωνται καλῶς [i] ὑπὲρ τῶν φιλτάτων· γεωργὸς δὲ ἀνὴρ ϐκ ἀμυνεῖται καλῶς ὑπὲρ τῶν φιλτάτων, ὑπὲρ ἀμπέλϐ τεμνομένης, ὑπὲρ ἐλαίας κοπτομένης, ὑπὲρ λη̈ίϐ δῃϐμένϐ; Ἐὰν δὲ παραβάλῃς [k] τῷ ϛρατιωτικῷ τϐτῳ τὰ ὕϛερα, εὑρήσεις μὲν πλείϛϐς, ἀλλ' ϐ νικηφόρϐς· ὁπλίτας, ἀλλὰ μισθοφόρϐς [l], ὁπλίτας ἐσκιατροφημένϐς, ὁπλίτας ὑβριϛὰς, ἐν Σικελίᾳ ἡττωμένϐς, ἐν Ἑλλησπόντῳ λαμβανομένϐς. Τὰ δὲ Περσικὰ εἰ

ad terram veſtram rediiſtis, ex militibus agricolae, ex agricolis milites fortiſſimi. O mutationem pulchram!

7. Nam ſi Perſas in exercitu ſequuntur ſuae pellices, vt pro cariſſimis corporibus fortiter pugnent; minuſne agricola ſtrenue a cariſſimis ſuis, a vite ſcilicet, ſi abſcindatur, olea, ſi eruatur, ſegete, ſi incendatur, calamitatem ac vaſtitiem auertet? Si cum hoc exercitu poſteriores conferas, plures inuenies milites, pauciores victores; plures armatos, ſed mercede conductos, milites vmbraticos, milites petulantes, qui vincuntur in Sicilia, capiuntur in Helleſponto. Quod ſi ad Perſas venias, etiam

quatuor voces in duas coaluiſſe ſtatim vidi. Certe dubium non videtur, quin locus ſit emendandus, vt edendum curaui.

Sectio ζ΄.

i Πέρσαις μὲν αἱ παλλακίδες ἕπονται, ἵνα μάχωνται καλῶς] Vide Barn. Briſſonium Regn. Perſ. lib. III. cap. XLIII. p. 693.

k Ἐὰν δὲ παραβάλῃς] Vulgo Ἐὰν δὲ [σὺ] παραβάλῃς. Vocem, quam neglexi, codices non exhibent.

l πλείϛϐς, ἀλλ' ϐ νικηφόρϐς· ὁπλίτας, ἀλλὰ μισθοφόρϐς,] Pro πλείϛϐς, quod vix vllum habet ſenſum, coniicio πελταϛὰς. Si compares, inquit, milites Athenienſium ſequioris aeui cum his *Agricolis* et αὐτοσχεδίοις militibus, inuenies quidem milites *nomine tenus* pulchre inſtructos, πελταϛὰς et ὁπλίτας, ſed fere *victos*, non *victores*, quemadmodum hi Marathonenſes; et *mercede conductos*, non mero amore patriae, quemadmodum hi, belligerantes. Coniunguntur πελταϛαὶ et ὁπλῖται, vt Diſſ. XXXI, 1. XXXIII, 7. Syneſius *de Regno* p. 9. συνοπλιτεύσει τῷ ὁπλίτῃ, καὶ τῷ πελταϛῇ συμπελτασθήσεται. Paullo ante, pro

λέγοις, ϛρατιωτικὸν μοι καὶ τȣτο λέγεις ἐκ γεωργίας. Πότε γὰρ, πότε Μῆδοι μὲν ἡτ]ῶνται, κρατȣ͂σι δὲ Πέρσαι; Ὅτε Πέρσαι μὲν ἐγεώργȣν ἔτι, Μῆδοι δ' ἐπολέμȣν, τότε ἦλθεν αὐτοῖς ἄγων Κῦρος ϛρατιωτικὸν ἐν Πασαργάδαις ἠσκημένον[m] γῇ τραχείᾳ, ὑπ' αὐτȣργίᾳ ϛρατιώτας διαπεπονημένȣς[n]· ἀλλ' ἐπεὶ γεωργȣ͂ντες ἐπαύσαντο οἱ Πέρσαι, καὶ τῆς γῆς ἐπελάθοντο, καὶ τῶν ἀρότρων καὶ τῶν ἀμητηρίων, τότε ἀπέβαλον καὶ τὰς ἀρετὰς ὁμȣ͂ τοῖς ὀργάνοις.

etiam hos agricultura dedit. Quando enim vincuntur Medi, vincunt Perſae? Cum adhuc agros ſuos colebant Perſae, Medi militabant, venit Cyrus, qui Paſargadis exercitum, quem ibidem in aſpera exercuerat terra, adducit; milites, qui manu propria laborem quemlibet didicerant perferre: at cum ruſticari deſierunt Perſae, cum terram neglexerunt, cum aratra ſua, cum falces; tum cum armis ſuis pariter ipſam quoque abiecerunt virtutem.

ΛΟΓΟΣ ΛΑ'.

Ὅτι οἱ σύμφωνοι τοῖς ἔργοις λόγοι, ἄριϛοι.

Ἦλθεν εἰς Ἕλληνας ἐκ τῆς Σκυθῶν γῆς τῶν ἐκεῖ βαρβάρων ἀνὴρ σοφὸς σοφίαν ȣ͗ πολυῤῥήμονα,

DISSERT. XXXI.

Solos ſermones, qui operibus reſpondent, eſſe optimos.

Venit in Graeciam olim e Scythia barbarus quidam, quales terra illa habet, qui ſapientiam profiteretur verboſam minime

pro σὺ παραβάλῃς conieceram καὶ παραβάλῃς. ſed Codd. vocem σὺ bene omittunt. M.

m ἐν Πασαργάδαις [ἠσκημένον] Vterque codex νενικημένον, quod huc non quadrat. Legendum puto γεγεννημένον, quod a codicum lectione non multum recedit.

Ibid. ἠσκημένον γῇ τραχείᾳ,] Codices νενικημένον. Lege ἐνησκημένον γῇ τραχείᾳ. M.

n [ὑπ'] αὐτȣργίᾳ ϛρατιώτας διαπεπονημένȣς.] Sic Reg. et Harleian.

οὐδὲ λάλον· ἀλλ' ἦν αὐτῆς τὸ κεφάλαιον βίος ἀκριβὴς, καὶ γνώμη ὑγιὴς, καὶ λόγος βραχὺς, εὔστοχος, ἐοικὼς οὐ πελταστῇ μισθοφόρῳ [a] ἀπροοράτως θέοντι, ἀλλ' ὁπλίτῃ βάδην ἰόντι, καὶ κινουμένῳ ἀσφαλῶς. Ἐλθὼν δὲ Ἀθήναζε, ἐντυγχάνει αὐτόθι ὁπλίτῃ μὲν οὐδενὶ [b], πελτασταῖς δὲ πολλοῖς· καὶ τὸν μὲν τούτων δρόμον, καὶ τὴν πτοίαν τοῦ παντὸς ἐδέησεν ὁ Ἀνάχαρσις ἐπαινέσαι. Περιῄει δὲ τὴν Ἑλλάδα ἐν κύκλῳ, ποθῶν ἰδεῖν σοφίαν στάσιμον καὶ ἑδραίαν. Καὶ εἰ μὲν που καὶ ἄλλοθι ἐξεῦρεν, εἰπεῖν οὐκ ἔχω· εὗρε δ' οὖν ἐν Χηναῖς [c], σμικρῷ καὶ ἀσθενεῖ πολίσματι, ἄνδρα ἀγαθὸν, ὄνομα ἦν αὐτῷ ὁ Μύσων [d]. Ἀγαθὸς δὲ ἦν ἄρα ὁ Μύσων οἶκον οἰκῆ-

minime aut loquacem; ſed cuius non alius finis eſſet, quam accurata vitae ratio, mens ſana, ſermo breuis, ſed acutus; planeque ſimilis non peltatis illis, qui ſine ordine in exercitu diſcurrunt, ſed cataphractae, qui et lente et prouide incedit. Athenas contra cum veniſſet, nullum id generis inuenit; multos alterius, quorum diſcurſus tumultuſque nullo modo probare Anacharſis poterat. Quare, relicta vrbe, totam ſtatuit luſtrare Graeciam, vt videret, ſicubi ſtabilem fixamque inueniret ſapientiam. Quod an alibi potuerit neſcio; in ignobili certe paruoque oppidulo, Chenem dicebant, virum bonum inuenit, cui nomen erat Myſon. Hic Myſon nihil aliud nouerat, quam

leian. At vulgo dant [ἐπ'] αὐτουργίᾳ, quod recte ſe non habet. Hiſtoriam, quam noſter adtingit, ſuppeditabunt Herodotus I. 126, 127. et Iuſtinus I. 6.

Sectio 6.

a πελταστῇ μισθοφόρῳ] Pariter etiam Platoni in Theaeteto p. 124. B. dicitur πελταστικὸς ἀνὴρ μισθοφόρος ἐν λόγοις. Sic enim legendum videtur, non ἐν ὀλίγοις, vt vulgo.

b Ἐλθὼν δὲ Ἀθήναζε, ἐντυγχάνει αὐτόθι ὁπλίτῃ μὲν οὐδενὶ,] Falli puto Maximum; Athenis enim cum Solone, viro ſapientiſſimo, verſatus eſt Anacharſis. Vide Diogenem Laërtium I. 102. ac Lucianum in Toxari tom. I. p. 595. ſeqq. et de Gymnaſiis tom. II. p. 269, 276.

c εὗρε δ' οὖν ἐν Χηναῖς,] Vide Lucam Holſtenium ad Stephanum in Χὴν, et Laërtium I. 106.

d ὄνομα ἦν αὐτῷ ὁ Μύσων] Delendus eſt Articulus. Graeci enim non ita loquuntur in hac Formula.

σαι καλῶς, καὶ γῆν τημελῆσαι δεξιῶς, καὶ γάμου προστῆναι σωφρόνως, καὶ παῖδα ἐκθρέψαι [e] γεννικῶς. Καὶ ἐξήρκεσε τῷ Σκύθῃ ξένῳ μηκέτι σοφίαν ζητεῖν λαλιστέραν, παρόντων ἔργων, ἃ τότε ἀκριβῶς ἅπαντα διεσκόπει. Ἐπεὶ δὲ ἱκανῶς εἶχεν τῆς θέας, λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Χηνεὺς Μύσων· Διὰ ταῦτά τοι, ὦ Ἀνάχαρσι, καὶ σοφοὶ δοκοῦμεν, οὐκ οἶδα ὅπως, τοῖς ἀνθρώποις εἶναι· εἰ δὲ ἐγὼ σοφὸς ταῦτα ἐπιτηδεύων, ποῖ ποτε οἰχήσεται φερόμενον τὸ μὴ σοφόν; Ἠγάσθη μάλα τοῦ Ἕλληνος ξένου [f] ὁ Ἀνάχαρσις τὴν ἀφθονίαν τῶν ἔργων, καὶ τὴν φειδὼ τῶν λόγων.

quam familiam recte adminiſtrare, terram perite colere, coniugium pudice tueri, educare liberos ingenue. Suffecit hoc Scythae hoſpiti, neque ſapientiam ſibi verboſam quaerendam putauit, cum inueniſſet ipſa opera, in quorum contemplatione aliquamdiu defixus haeſit. Cumque iam ſatis perſpexiſſet ſingula, dixit illi Chenenſis iſte Myſon: Haec ſunt, mi Anacharſi, quorum cauſa, neſcio ſane quam vere, ſapientes nos vocant homines; quod ſi his nomen ſapientis mereor, non video, quid non ſapiens dici debeat. Vtrumque vehementer miratus eſt Anacharſis in Graeco homine, et operum abundantiam, et paucitatem verborum.

2. Sic

Formula. ὄνομα Μελησαγόρας, et ὄνομα Ἐπιμενίδης, et ὄνομα Ἀριστέας, Diſſ. XXXVIII, 3. et ita vbique. vnde VII, 2. τὸ μὲν ὄνομα ἕν, ὁ Σπερχειὸς, in Cod. *Harleiano* linea ducitur per Articulum ὁ. et recte eum omiſit Cl. Editor. Paullo ante: δρόμον καὶ τὴν πλοίαν. recte δρόμον, vtpote de *leuis armaturae militibus* (πελτασταῖς) dictum. vnde δρομικῆς καὶ πελταστικῆς μάχης, apud Plutarchum in *Philopoem.* p. 360. F. M.

e καὶ παῖδα ἐκθρέψαι,] Vel παῖδας, vt XXXV, 2. ὁ δὲ παῖδας τρέφων. et XXXVII, 1. καὶ παῖδας τρέφει. M.

f τοῦ Ἕλληνος [ξένου] Ξένος hic ξενοδόχον notat. Iamblichus Vit. Pythag. §. 11. Ὃς ἐλέγετο Κρεοφύλου ἀπόγονος εἶναι, Ὁμήρου [ξένου] τοῦ ποιητοῦ γενέσθαι φίλος. Reponendum cenſeo: Ὃς ἐλέγετο Κρεοφύλου ἀπόγονος εἶναι, Ὁμήρου ξένου τοῦ ποιητοῦ, [οὗ] ἐγένετο φίλος etc. Quoniam vero hanc ſignificationem apud ſcriptores eſſe rariorem cenſet Kuſterus, nos plura congeremus exempla. Ξένον itaque τὸν ξενοδόχον καλεῖ Paulus Rom. XVI. 23. vt obſeruauit

β'. Ἦσαν δέ που καὶ οἱ Πυθαγόρου λόγοι ἐοικότες τοῖς νόμοις, βραχεῖς καὶ ἐπίτομοι· τὰ δὲ ἔργα μακρὰ καὶ διηνεκῆ, καὶ νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν μηδαμοῦ τὴν ψυχὴν ἀνιέντα, μηδὲ εἰς ῥαθυμίαν χαλῶντα. Ὥσπερ γὰρ ἐν ταῖς τῶν μελῶν ἁρμονίαις τὸ παραλειφθὲν, κἂν σμικρὸν ᾖ, διαλύει τὸν κόσμον τοῦ μέλους· οὕτω κἂν τῇ τοῦ βίου ἁρμονίᾳ, εἴπερ μὴ ἐκμελὴς ἡμῖν ἔσται, μηδὲ εἰκῇ διαπεραινόμενος, ὁμολογίαν εἶναι δεῖ ἔργου καὶ λόγου· καὶ μήτε τὰ ἔργα εἰς ἀφάνειαν κομιδῇ ξυνεληλάσθαι, μήτε τοὺς λόγους ὑπὲρ τὰ ἔργα χωρεῖν, ὥσπερ ἐξ ἀγγείου στενοῦ·[g] ἀποχεομένους, ἀλλ' ἑκάτερα ἑκατέροις συν-

2. Sic et Pythagorae verba plane legibus ſimilia erant, breuia nimirum et conciſa; actiones contra prolixae ac perpetuae, vt quae nec noctu, nec interdiu, animum remitterent, aut otioſum eſſe ſinerent. Sicut autem in concentu muſico, ſi vel minimum praetermittis, tota ſoluitur cantus ratio; ſic in hoc vitae concentu, niſi plane inconcinnum eſſe velis et inutilem, neceſſe eſt verbis actiones ipſas reſpondere: ne forte et illae penitus lateant, et haec non ſecus, quam ſi ex inani fundantur dolio, longe poſt ſe actiones relinquant; ſed vt vtraque vtriſque conue-

ſeruauit Theodoretus Praef. in Epiſt. Paulin. p. 5. Sic et Oecumenius tom. I. p. 412. Γάϊος ὁ [ξένος] μου. τουτέστιν ὁ ξενοδόχος μου. Philoſtratus Vit. Apollonii IV. 20. Ἐς Ἀλκίνουν ἀνέφερε, τὸν [ξένον] τοῦ Ὀδυσσέως. Plutarchus Περὶ Τύχης p. 97. D. Ὁ δὲ Πριάμου (Ἀλέξανδρος) δαίμονι κακῷ καὶ τύχῃ χρώμενος συνεκοιμᾶτο τῇ τοῦ [ξένου] γυναικί. Vide ſis et Lucianum in Philopſ. tom. II. p. 347. ac in libro Περὶ τοῦ μὴ ῥᾳδίως πιστεύειν διαβολῇ p. 427.

Sectio β'.

g ἐξ ἀγγείου [στενοῦ] Heinſius reponit ἐξ ἀγγείου [κενοῦ.] Sed ex vaſe *vacuo* nihil effundi poteſt. Videlicet ſcribendum ἐξ ἀγγείου [οὐ στενοῦ.] Cum repetenda ſit eadem ſyllaba, duplicationem paſſim negligunt librarii.

Ibid. ὥσπερ ἐξ ἀγγείου στενοῦ ἀποχεομένους] *Heinſius* legit κενοῦ. Non intelligo, quomodo aliquid fundi poſſit ex *inani* vaſculo. Ex ſequentibus patet, aliquid deeſſe. *duo* enim vaſa, *capax* et *anguſtum*, memorari debebant: *tanquam ex* CAPACI *vaſe in* ANGVSTVM *defuſa:* ὥσπερ ἐξ ἀγγείου ** εἰς στενὸν ἀποχεομένους. Cl. Editor legit, ἐξ ἀγγείου οὐ στενοῦ, quod nihil agit. M.

79970

τεταγμένοις ἰσομέτρητά [h] τε καὶ ἰσοχειλῆ εἶναι. Ὅςις ȣ̓ν τῆς ἁρμονίας ταύτης ἐρᾷ, καὶ ἐθέλει ἠχεῖν τὸν τῶν ἔργων φθόγγον, ȣ̔͂τος ἄν ποτε ἐπ' εὐγλωττίᾳ σεμνύνοιτο; Πολλȣ͂ μοι δοκεῖ δεῖν. Οὐδὲ γὰρ τȣ̀ς ταὼς, ἡδίςȣς ὄντας ὀρνίθων ἰδεῖν, μακαρίσαι ἄν τις τȣ͂ κάλλȣς, ȣ̓δὲν αὐτοῖς εἰς εὐπτησίαν συντελȣ͂ντος, ἥπερ ἐςὶν ὀρνίθων ῥώμη. Καὶ τῶν ἀηδόνων τῆς ᾠδῆς, ὅσα μὲν ἐς ἡδονὴν ἀκοῆς, ἀποδεχόμεθα· τὸ δὲ ἡμῖν τερπνὸν, ἀσύμβολον ἐκείναις εἰς σωτηρίαν.

γ'. Αἰετȣ͂ κλάγξαντος, ἢ λέοντος βρυχησαμένȣ, γνωρίσαι ἄν τις τῷ λυπηρῷ τῆς ἀκοῆς τὴν ῥώμην τȣ͂ φθεγγομένȣ. Εἰ δὲ μὴ φαυλότερον ἦχος ἀνδρὸς, μηδὲ ἀσθενέςερον ἐλέγξαι τὸν ἄνδρα [i], τȣ͂ βρυχηθμȣ͂ τȣ͂ λέοντος [k], καὶ αἰετῶν κλαγγῆς· ἆρα ȣ̓κ ἄξιον ἐκθη-

conueniant, vtraque eiuſdem menſurae, aeque plena ſint vtraque. Putaſne ergo, eum, qui hoc delectetur concentu, qui ipſa vult audiri opera, admodum de verborum ornatu futurum anxium? Minime mehercules. Nemo enim cum pauones videt, qui ex omnibus tamen auibus intuentium maxime oblectant oculos, praecipue in iis pulchritudinem miratur; cum nihil ad volandum illis conferat, quae ſola auium vis eſt et robur. Rurſus luſciniae cantum ſingulari cum voluptate audimus; et tamen, quod nos delectat, nihil illis ad conſeruationem ſui confert.

3. Contra clangore aquilae, ac leonis rugitu, quamuis offendantur aures noſtrae, ex hoc ipſo tamen de robore eorum iudicamus. Quod ſi non minus certo aut efficaciter, quam aut aquilae clangor, aut rugitus leonis, hominem prodit oratio: nonne operae

h ἑκάτερα ἑκατέροις [συντεταγμένοις] ἰσομέτρητα] Lege συντεταμένως ἰσομέτρητα.

Ibid. ἑκάτερα ἑκατέροις συντεταγμένοις ἰσομέτρητά τε καὶ ἰσοχειλῆ εἶναι.] Lege et diſtingue: ἀλλ' ἑκάτερα, ἑκατέροις συντεταγμένα, ἰσομέτρητα etc. Duae primae literae vocis ἰσομέτρητα adhaeſerunt praecedenti. M.

Sectio γ'.

i ἐλέγξαι τὸν ἄνδρα] Dixi in Praefatione. M.

k μηδὲ ἀσθενέςερον ἐλέγξαι [τὸν ἄνδρα τȣ͂] βρυχηθμȣ͂ [τȣ͂] λέοντος,] Ab hac lectione multum recedunt codices: nam Reg. et Harleian. dant μηδὲ ἀσθενέςεροι ἐλέγξαι [τὸ τȣ͂ λέοντος ἦχος, quod emendatur ἦθος,] βρυχηθμȣ͂ λέοντος.

ϱᾶσθαι τῇ ἀκοῇ, πότερον ἀηδὼν τὸ φθεγγόμενον, γλῶττα, δειλὴ, καὶ ᾠδὴ ἐφήμερος, ἢ αἰετὸς, ἤ τι ἄλλο ζῶον ἄῤῥεν καὶ θυμȣ̃ μεςόν; Ἀλλ᾽ ὁ μὲν Ζώπυρος ἐκεῖνος [l] δεινὸς ἦν τῇ προσβολῇ τῶν ὀφθαλμῶν, τοῖς τȣ̃ σώματος τύποις ἐντυγχάνων, γνωρίζειν τὸ ἦθος, καὶ καταμαντεύεσθαι τῆς ψυχῆς διὰ τῶν ὁρωμένων μαντείαν ἀσαφῆ. Τίς γὰρ [m] *ἐπιμιξία πρὸς ὁμοιότητα ψυχῆς καὶ σώματος; Εἰ δ᾽ ἐςὶ μαντείαν ἐπὶ ψυχῇ θέσθαι ȣ̓ διὰ ἀμυδρῶν ȣ̓δὲ ἀσθενῶν συμβόλων, τοῖς μὲν ὀφθαλμοῖς παραχωρητέον τὴν χρωμάτων τε καὶ σχημάτων καὶ τῆς ἐν τȣ́τοις ἡδονῆς καὶ ἀηδίας ὁμιλίαν, τῇ δὲ ἀκοῇ ἐξιχνευτέον τὸ τῆς ψυχῆς ἦθος, ȣ̓ κατὰ τȣ̀ς τῶν πολλῶν λογισμȣ̀ς· ἀπόχρη πρὸς ἔπαινον [n] λόγȣ, γλῶτ-

operae pretium videtur diligenter in conſilium adhibere aures, vt ſciamus, an luſcinia ſit, quae loquitur, lingua nimirum imbellis, et quae ſola ſuauitate delectat; an vero aquila, aliudue animal maſculum, ſpirituſque plenum? Aiunt, quendam Zopyrum fuiſſe, qui intuitu ſolo, ex interioribus corporis notis, de moribus iudicaret; et ex eo, quod oculi vident, quae tamen parum certa eſſe ſolent iudicia, (quid enim cum anima commune habet corpus?) de tota animae conſtitutione iudicabat. Quod ſi ſigna ſunt aliqua, neque infirma, neque incerta, quae explorare poſſint animam; relinquendum eſt oculis, vt de coloribus, de figuris, prout vel delectantur iis, vel offenduntur, iudicent, ſolis vero auribus de indole animae eſt iudicandum; non vt vulgus ſolet, qui in oratione nihil amplius, quam linguam

τος. Vnde, litera tantum addita, ſcripſerim μηδὲ ἀσθενέςερον ἐλέγξαι [τὸ τȣ̃ λέγοντος ἦθος] βρυχηθμȣ̃ λέοντος etc.

l Ζώπυρος ἐκεῖνος] Phyſiognomonem dicit, cuius meminere Cicero de Fato cap. V. et Alexander Aphrodiſienſis περὶ Εἱμαρμένης p. 164.

m ἀσαφῆ. Τίς γὰρ etc.] Diſtingue: ἀσαφῆ· τίς γὰρ etc. Iſta enim, τίς γὰρ ἐπιμιξία etc. dependent a voce ἀσαφῆ. M.

n ἀπόχρη πρὸς ἔπαινον] Heinſius legit [ȣ̓] ἀπόχρη. Res autem recte procedit, ſi modo locum ſic diſtinguas: τῆς ψυχῆς ἦθος. Οὐ, κατὰ τȣ̀ς τῶν πολλῶν λογισμȣ̀ς, ἀπόχρη πρὸς ἔπαινον etc.

τα εὔςοχος, ἢ ὀνομάτων δρόμος, ἢ ῥήματα Ἀττικὰ, ἢ περίοδοι εὐκαμπεῖς, ἢ ἁρμονία ὑγρά· τὰ δ᾽ ἐςὶ πάντα, κατὰ τὸν ἐν Διονύσȣ [o] ποιητὴν, „Ἐπιφυλλίδες, „καὶ ςωμύλματα, χελιδόνων μȣσεῖα, λωβηταὶ τέχνης [p].„

δ΄. Ποῖον ȣ̃ν ἐςὶ τὸ ἐν λόγοις καλόν [q]; Φαίη ἂν τις. Μήπω με, ὦ τὰν, ἐρῇ· ὄψει γὰρ αὐτὸν [r], ἐπει-

linguam promtam, dictionem volubilem, voces Atticas, periodos rotundas, mollem compoſitionem laudare ſolent; quae omnia nihil aliud ſunt ſecundum comicum, quam *inutiles racemuli, et loquacitas, hirundinum muſea, dedecus ſtyli.*

4. Quid ergo in oratione laudatur? dicat aliquis. Nondum, mi homo, id ex me quaerere; ipſe enim videbis, cum videre

o ἐν Διονύσȣ] H. Stephanus legit ἐν Διονυσίοις. Nihil autem mouendum: ſubauditur enim ἑορτῇ, vel ἀγῶνι, quod in hiſce locutionibus vſu venit. Vide Paulum Leopardum Emend. XVIII. 28. et Iac. Perizonium ad Aeliani V. H. II. 41.

p „Ἐπιφυλλίδες, καὶ ςωμύλματα, χελιδόνων μȣσεῖα, [λωβηταὶ] τέχνης.“] Vulgo λώβη τε τέχνης. Sed Heinſius recte voluit λωβηταὶ τέχνης, quod et verſus ratio poſtulat, et habet Ariſtophanes in Ranis v. 92, 93. Praeter auctores a Kuſtero laudatos, videas licet Apoſtolium Centur. VIII. 77.

Sectio δ΄.

q Ποῖον ȣ̃ν ἐςὶ τὸ ἐν λόγοις καλόν;] Deeſt aliquid in praecedentibus; nempe, haec ipſa verba, τὸ ἐν λόγοις καλὸν, quae cauſſam dederunt huic Quaeſtioni, quae alluſio eſt vel repetitio eorundem verborum, et abrupta omnino et inconnexa, niſi ea verba praeceſſerint: clarius patebit, ſi ita diſtinguas et ſuppleas: τῇ δὲ ἀκοῇ ἐξιχνευτέον τὸ τῆς ψυχῆς ἦθος, ȣ̓ κατὰ τȣ̀ς τῶν πολλῶν λογισμȣ̀ς (οἷς ἀπόχρη — λωβηταὶ τέχνης) ἀλλὰ κατὰ τὸ ἐν λόγοις καλόν. Ποῖον ȣ̃ν ἐςὶ τὸ ἐν λόγοις καλὸν; φαίη ἂν τις. Inſerui οἷς (quod amiſſum erat in praecedente ſyllaba ȣς) ante ἀπόχρη, ſenſu ita flagitante. Vide XVII, 10. vbi plane ſimilis repetitio et reſumtio verborum praecedentium. et ita iterum XXXVIII, 6. Pro εὔςοχος γλῶττα forte ſcribendum εὔτροχος, *volubilis.* M.

r ὄψει γὰρ αὐτὸν,] Lege αὐτό: pronomen enim ad τὸ καλὸν refertur.

Ibid. ὄψει γὰρ αὐτὸν] Legendum, vel αὐτὸ, ſc. καλὸν, vel, αὐτὸς, *ipſe*, tu. αὐτὸν vero ſtare non poteſt. Prius mauult *Daviſius.* Pro ἐρῇ, paullo ante, forte reſcribendum ἔρȣ, vt II, 5. XXVIII,

δὰν ἰδεῖν δυνηθῇς. Οὐδὲ γὰρ τῷ Κιμμερίῳ διηγήσασθαι δύναταί τις τὸ τοῦ ἡλίου κάλλος, οὐδὲ τῷ ἠπειρώτῃ τὴν θάλατταν, οὐδ' Ἐπικούρῳ τὸν θεόν· οὐ γὰρ δι' ἀγγέλων ἡ ἱστορία ἔρχεται, ἀλλ' ἐπιστήμης πρὸς ταῦτα δεῖ· μέχρι δὲ ἀπιστεῖς τὸ εἰδέναι [s], ἀνάγκη πλανᾶσθαι καὶ τὰς κρίσεις. Καὶ γὰρ τῶν ἐκ γῆς φυομένων παντοδαπὸς μὲν θεατὴς ὁδοιπόρος [t], ὁ δὲ γεωργὸς, ὑγιής [u]· ὁ μὲν ἄνθος ἐπαινεῖ φυτῶν, ὁ δὲ μέγεθος, ἢ σκιὰν, ὁ δὲ χρόαν, τῷ δὲ γεωργῷ ὁ καρπὸς τὸν ἔπαινον μετὰ τῆς χρείας ἔχει. Εἰ μὲν δή τις καθ' ὁδοιπόρον πλησιάζει τῷ λόγῳ, οὐ νεμεσῶ τῆς ἡδονῆς παρατρέχοντι ἐπαινεῖν [x].

dere poteris. Nec enim ſolis pulchritudinem Cimmeriis, aut maris naturam mediterraneis, aut Epicuro dei eſſe eſſentiam facile eſt deſcribere. Quia nunquam nuda narratione harum rerum intellectus infunditur, ſed ſcientiam adferre ſecum aliquam oportet. Quare quamdiu nondum ſat inſtructus tibi videris, falli quoque et errare iudicium tuum eſt neceſſe. Ita cuncta, quae e terra naſcuntur, intuetur obiter viator; rectum de iis fert iudicium agricola: alius enim florem plantae, alius magnitudinem, alius vmbram laudat, aut colorem; ſolus agricola ab vſu eam commendat. Si ergo aliquis viatoris more, qui leuiter tranſit, deguſtare obiter ſermonem et laudare velit, voluptatem

XXVIII, 7. XXXVI, 6. vel ἔρη, vt I, 2. et alibi. M.

s ἀπιστεῖς τὸ εἰδέναι] Reſtituo, ἄπεστι τὸ εἰδέναι, *quamdiu ſcientia abſit:* cui contrarium eſt τὸ εἰδέναι παραγενόμενον, *praeſens ſcientia*, Diſſ. XXII, 2. Patet ex ſenſu. M.

t παντοδαπὸς μὲν θεατὴς ὁδοιπόρος etc.] Neſcio, an Maximus Auditoribus illudere potuerit in horum Recitatione: ſed Lectorem diligentem fallere non poteſt παραλογισμὸς et praua Argumentatio huius loci in voce θεάτης, pro qua vel ſcripſit, vel ſcribere debuit, ἐπαινέτης. vide ſequentia ὁ μὲν ἄνθος ἐπαινεῖ etc. quorum Ratio nullam vocem admittit praeter ἐπαινέτης. Vidit aliquid ὕπουλον ſubeſſe *Heinſius:* ideo legebat ὑγιὴς κριτὴς, pro ὑγιής. ſed hoc remedium parum egit, cum alibi quaerendum eſſet vlcus; quod et Cl. *Dauiſium* latuiſſe video. M.

u ὁ δὲ γεωργὸς, ὑγιής·] Heinſius, addita voce, legit ὁ δὲ γεωργὸς, [κριτὴς] ὑγιής. Non opus eſt: ſubauditur enim θεατὴς, quod anteceſſit.

x καθ' ὁδοιπόρον πλησιάζει τῷ λόγῳ, οὐ νεμεσῶ τῆς ἡδονῆς παρατρέχοντι

εἰ δὲ κατὰ τȣ̀ς γεωργȣ̀ς [y] τάττεται, ȣ̓κ ἀνέχομαι τῶν ἐπαίνων, πρὶν ἄν μοι καὶ τὴν ὀνησίαν τῶν ἐπαινȣμένων φράσῃ.

ε. Λέγε, τίνας εἶδες καρπȣ̀ς ἐν τῷ λόγῳ, τίνας ἔλαβες, πῶς ἔχοντας; ἐπειράθης, ἐξήτασας, εἰ τελεσιȣργοὶ καὶ γόνιμοι ἑτέρων καρπῶν; ἐξέφυσέ τί σοι ἡ ψυχὴ ἀπ' αὐτῶν χρηστὸν [z] καὶ ἔγκαρπον; Ἡ ὄγχνη μὲν [a] ἐπὶ ὄγχνῃ γηράσκει, καὶ ἐπὶ μήλῳ μῆλον, καὶ σταφυλὴ σταφυλῇ ἐπιφύεται, καὶ σῦκον σύκῳ· λόγȣ δὲ ἄρα ἐφήμερος μὲν ἡ γένεσις, ἄσπερμος δὲ ὁ καρπὸς, καὶ ȣ̓ τρόφιμος, ȣ̓δὲ ἀνακιρνάμενος τῇ ψυχῇ,

luptatem hanc illi libenter concedo; ſin agricola ſit, laudem non admittam, niſi vſum eorum, quae commendat, protinus adiungat.

5. Reſponde, quos fructus aut videris in oratione, aut perceperis, qui ſint qualeſque? ſatiſne eos exploraſti? ſatiſne maturi tibi, ſatiſne foecundi videntur, vt alios ex iis exſpectare poſſis? num animus tibi bonum quid, fructuoſumque ab iis peperit? Quam enim abſurdum eſt, quod pirum, vt Homerus ait, non ſeneſcat, niſi nouum adueniat; nec malum, niſi aliud ſuccedat; vua vuae ſuccreſcat, ficus ficui: ſermo vero ſolus ſimul naſcatur et pereat, fructuſque orationis nec ſemen vllum habeat, nec vim nutriendi, neque interiora animae penetret;

Sed

τρέχοντι ἐπαινεῖν·] Sic vterque codex, et hoc rectum. Vulgo καθ' ὁδοιπόρον [παρατρέχοντα,] ἐπαινῶν πλησιάζει τῷ λόγῳ, ȣ̓ νεμεσῶ τῆς ἡδονῆς· εἰ δὲ κατὰ τȣ̀ς etc.

y κατὰ τȣ̀ς γεωργȣ̀ς] Nequaquam, ſed τὸν γεωργὸν, vt ὁδοιπόρον. et ſupra poſuerat ὁ γεωργὸς, et τῷ γεωργῷ, numero ſingulari. M.

Sectio ε.

z ἀπ' αὐτῶν χρηστὸν] A *quibus?* non a *fructibus*, καρπῶν: obſtat enim ſenſus, et vox ἔγκαρπον. legendum igitur ἀπ' αὐτȣ̃, ſc. λόγȣ, quod praeceſſit. M.

a Ἡ ὄγχνη μὲν] Scribendum ἢ ὄγχνη μὲν etc. Noſter ad verſus Homericos reſpicit, quibus hortus Alcinoi deſcribitur Odyſſ. Η'. 120.

Ibid. ἡ ὄχνη μὲν etc.] Scribendum ἦ, *num:* ἡ enim neque eſt in Homero, neque Articulum admittit ſenſus. vide XVI, 5. vbi ſimilis ſententia: ἢ τὰ μὲν ἄλλα ζῶα etc. Sic etiam *Dauiſius*. M.

b Ἀλλά

Ἀλλά τέ μιν [b] καθύπερθεν ἐπιῤῥέει, ἠΰτ' ἔλαιον;
Ταύτην μοι διήγησαι τὴν γεωργίαν, τοὺς δὲ ἐπαίνους ἔα. Ἐὰν γὰρ ἀφέλῃς αὐτῶν τὴν χρείαν, ὑποπτεύω τὴν αἰτίαν, καὶ τὸν ἐπαινέτην ἐλεῶ, καὶ τὸν ἔπαινον μέμφομαι. Τοῦτον τὸν ἔπαινον φθέγγεται τὰ μέλη [c] τῆς ψυχῆς [d] τὰ ἀκόλαστα, τὰ κρίνειν ἀσθενῆ, τὰ ἀπατᾶσθαι πεφυκότα·

Οὐ νέμεσις [e] Τρῶας καὶ ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς
Τοιῇ δ' ἀμφὶ γυναικὶ πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν.

Ὁρᾷς τοῦ ἐπαίνου τὴν μοχθηρίαν, ἀντικαταλλασσομένου γύναιον ἓν [f], καὶ τὴν ἀπ' αὐτοῦ ἡδονὴν, Ἑλληνικῶν καὶ Τρωϊκῶν κακῶν. Ἔστι κἀνταῦθα ἐπαινέτης τοιοῦτος, ἐπειδάν τις ἐντυχὼν ἀκολάστῳ λόγῳ, τὸ μὲν ἀπατηλὸν αὐτοῦ μὴ γνωρίσῃ, τὸ δὲ ἡδὺ στέρξῃ, κατὰ βραχὺ ὑπο-

Sed tantum leuiter ſupra natet, inſtar oliui?

Hanc mihi agriculturam expone, laudes vero tuas tibi ſerua. Si enim de vtilitate eorum nihil dicas, vitium ſuſpicari incipio, laudatoris me miſeret, laudem non agnoſco. Id generis enim laudes proferre intemperantes animae partes ſolent, quae nec recte iudicare poſſunt, et facillime decipiuntur:

Haud equidem indignum eſt Phrygios forteſque Pelaſgos
Coniuge pro tali diuturnos ferre labores.

Vides huius laudis improbitatem, quae mulierculam, eiuſque voluptatem, omnibus Graecorum Troianorumque opponit moleſtiis. Eiuſmodi laudatores etiam in vita noſtra inuenies, ſi orationem audiamus laſciuam, cuius nec perſpicere fraudem, nec iucunditatem non amare poſſumus, cum ab ipſis paulatim voluptatibus

b Ἀλλά τέ μιν] Iliad. Β'. 754.

c φθέγγεται τὰ μέλη] Vulgo φθέγγεται [μὲν] τὰ μέλη. At in Mſſ. voculae ſecundae nullum prorſus eſt veſtigium.

d τὰ μέλη τῆς ψυχῆς] Repone τὰ μέρη. XXVI, 4. ἧς [ψυχῆς] τῷ μὲν τῶν μερῶν ὄνομα, λόγος. M.

e Οὐ νέμεσις] Iliad. Γ'. 156.

f γύναιον [ἓν,] Vulgo γύναιον μέν. Sed recte Harleian. quem ſequor. Quin et ita legit Paccius: nam *mulierculam vnam* vertit.

Ibid. ἀντικαταλλασσομένου γύναιον μὲν καὶ τὴν etc.] Lege, γύναιον ἓν, *vnam mulierculam*, ſc. Helenam. Et ita editum video. Paullo poſt diſtinguendum: ἀψοφητὶ, ὥσπερ τῶν πλεόντων — ἐκπεπτωκότες, μετὰ τοῦτο — ψυχαγωγία, ὥσπερ οἱ πυρέττοντες, etc. M.

g [νόσῳ]

φερόμενος ταῖς καθ' ἡμέραν ἡδοναῖς ἀψοφητί. Ὥσπερ τῶν πλεόντων οἱ πνευμάτων μὲν ἐξ οὐρίας πρὸς τὸν ἀληθῆ δρόμον οὐ τυχόντες, ῥεύματι δὲ γαληνῷ δι' ἀκυμάντου τῆς θαλάττης εἰς ἠϊόνας ἐρήμους ἢ ῥαχίας δυσχερεῖς ἐκπεπτωκότες· μετὰ τοῦτο προσηνέχθη λαθὼν ἀμαθίᾳ, καὶ μετὰ τοῦτο ὑπὸ φιληδονίας, πάσης ἠϊόνος ἐρημοτέροις χωρίοις καὶ πάσης ῥαχίας δυσχερεστέροις, ἀγαπῶν τὴν πλάνην καὶ χαίρων τῇ ψυχαγωγίᾳ. Ὥσπερ οἱ πυρέττοντες, ἐμπιπλάμενοι ποτοῦ καὶ σιτίων παρὰ τοὺς τῆς τέχνης νόμους· παρατιθέντες γὰρ κακὸν κακῷ, νόσῳ πόνους [g], αἱροῦνται ἡδόμενοι νοσεῖν μᾶλλον, ἢ πονοῦντες ὑγιασθῆναι. Καί τις ἤδη ἰατρὸς εὐμήχανος ἀνεκέρασε βραχεῖαν ἡδονὴν τῷ ἀλγεινῷ τῆς ἰάσεως· ποριστὴς δὲ ἡδονῆς, καὶ παντοίας ἡδονῆς, οὔτε ὁ Ἀσκληπιὸς, οὔτε οἱ Ἀσκληπιάδαι, ἀλλ' ὀψοποιῶν τὸ ἔργον. Οὐδὲν δὲ σεμνότερον ἀκόλαστος λόγος τῶν τῆς γαστρὸς κολακευμάτων· ἐὰν γὰρ τούτου ἀφέλῃς μὲν τὸ ὠφελοῦν, τερπνὸν δὲ

luptatibus abripiamur, neque ſentiamus tamen. Sicut illi, qui vento ſecundo in nauigatione recta non vtuntur, ſed ſola maris tranquillitate freti, placido ſerenoque delapſi aequore, in deſertum littus aliquod aut ſcopulum impingunt: ita hic paulo poſt in imperitiam impingit, ac deinde a voluptate in loca omni littore deſertiora, omni caute difficiliora impingit; vtrumque enim concurrit, vt et errorem ſuum amet, et iucunditate delectetur. Plane vt ii, qui febricitant, cibis et potu contra praeſcriptum medicorum ſaepe ſe diſtendunt; quamuis enim malo malum, morbo addunt morbum; aegrotare tamen cum voluptate malunt, quam cum labore conualeſcere. Et tamen peritus medicus aliquid interdum voluptatis cum remediorum miſcet moleſtiis; ſolam vero illius aut maximam habere rationem, nec Aſclepius, nec Aſclepiadae, ſed coqui ſolent potius. Neque enim quicquam ab illis ventris lenociniis differt ſuauis; ſed vitioſa oratio; cui ſi vtilitatem demas, iucunditatem addas,

g [νόσῳ] πόνους,] Sic optime Reg. et Harl. eandemque lectionem ex Mſ. laudauit Heinſius. Vulgo [νόσον,] πόνους.

h τερπνὸν

προσθῇς [h], ἰταμὸν καὶ ἄκρατον ἰσοτιμίαν καὶ ἰσηγορίαν χειροτονεῖς λόγου πρὸς τὰ αἰσχρὰ πάντα, ὅσα δι' αἰσθήσεων ἐπὶ ψυχὴν ἔρχεται, ὑφ' ἡδονῆς παραπεμπόμενα.

ϛ'. Ἀλλὰ τοὺς μὲν ὀψοποιοὺς τούτους τοῖς συμποσίοις ἐῶμεν, καὶ γαστρὸς καὶ ἀκοῆς ὑπηρέτας πονηρούς· ἡμῖν δὲ δεῖ λόγου ὀρθοῦ καὶ διανεστηκότος, μέγα βοῶντος, καὶ τὰς ψυχὰς αὐτῷ συνεπαίροντος ὑπὲρ τὴν γῆν [i] ἄνω, καὶ ὅσα περὶ γῆν παθήματα ἡδονῶν καὶ ἐπιθυμημάτων, καὶ φιλοτιμιῶν καὶ ἐρώτων, καὶ ὀργῆς καὶ λύπης καὶ μέθης ἐχόμενα [k]. Ὧν συμπάντων κρείττονα χρὴ γενέσθαι τὸν τῷ φιλοσόφῳ λόγῳ [l] συνανιστάμενον ῥήτορα ἀληθῆ, οὐκ ἀργὸν, οὐδὲ ἐκλελυμένον, οὐδ' ἐπίχριστον κατὰ τὴν

addas, improbam plane atque impotentem concedes poteſtatem, nec aliam, quam inhoneſtis omnibus, quae per exteriores ſenſus ad animam irrepunt.

6. Quare comeſſationibus potius eiuſmodi coquos relinquamus, peſſimos et ventri et auribus miniſtros; nos orationem altam erectamque quaeramus, quae maſculam edat vocem, animoſque ſecum noſtros longe ſupra terram, omneſque totius terrae voluptates cupidineſque, qualis eſt ira, luctus, ebrietas, extollat. His omnibus ſuperiorem eſſe oportet verum philoſophici ſermonis rhetorem, non ignauum, diſſolutum, vel ſucatum, neque

h τερπνὸν δὲ προσθῇς,] Monui ſupra legendum eſſe τὸ τερπνὸν, vt τὸ ὠφελοῦν. M.

Sectio ϛ'.

i ὑπὲρ [τὴν] γῆν] Vulgo ὑπὲρ γῆν. Nos articulum, iubentibus Mſſ. interpoſuimus.

k ὀργῆς καὶ λύπης καὶ μέθης ἐχόμενα.] Μέθη, *ebrietas*, non debuit numerari inter *animae* adfectus, ὀργὴν et λύπην. Lego καὶ ἀμαθίας, *inſcitiae*: quam ἓν μόνον κακὸν dicere ſolebat Socrates. M.

l τῷ φιλοσόφῳ λόγῳ]. Vulgo τῷ φιλοσόφων λόγῳ. Sed bene Reg. et Harleian. quos ſecuti ſumus. Vide nos ad Ciceronis Tuſc. V. 42.

Ibid. τῷ φιλοσόφων λόγῳ] Mallem φιλοσόφῳ λόγῳ, vt VII, 2. ἐνδεὴς φιλοσόφου λόγου. Plutarchus in *Arato*, p. 1031. ἔνδεια λόγου φιλοσόφου. Eunapius in prooem. τὴν φιλόσοφον ἱστορίαν, et, τοῦ φιλοσόφου βίου, paullo poſt. ita *philoſopha ſententia* apud [illegible]lium, pro *philoſophica*. [illegible] etiam Mſſ. M.

m οὐ

τέχνην; οὐδὲ ἐν δικαστηρίῳ μόνον εν αμφιβόλῳ ἐπικουρίᾳ τεταγμένον· ἀλλὰ πανταχοῦ καὶ ἐν ἅπαντι ἐξεταζόμενον, ἐν μὲν ἐκκλησίαις σύμβουλον φρόνιμον, ἐν δὲ δικαστηρίοις ἀγωνιστὴν δίκαιον, ἐν δὲ πανηγύρεσιν ἀγωνιστὴν σώφρονα, ἐν δὲ παιδείᾳ διδάσκαλον ἐπιστήμονα· οὐ περὶ Θεμιστοκλέους μόνον τοῦ μηκέτι ὄντος, οὐδ' ἐν Ἀθηναίοις τοῖς τότε [m], οὐδ' ὑπὲρ ἀριστέως τοῦ μηδαμοῦ, οὐδὲ κατὰ μοιχοῦ λέγοντα μοιχὸν ὄντα, οὐδὲ κατὰ ὑβριστοῦ ὑβριστὴν ὄντα· ἀλλ' ἀπηλλαγμένον τῶν παθῶν τούτων, ἵνα γένηται κατήγορος ἀδικημάτων ἀληθής. Τοιοῦτος ἐξ ἀγαθῆς παλαίστρας ἀγωνιστὴς γίνεται, λόγων μεστὸς ἀκολακεύτων, καὶ ἠσκημένων ὑγιῶς, καὶ δυναμένων ἄγειν πειθοῖ καὶ βίᾳ ἐκπληκτικῇ τὸ πλησιάζον πᾶν.

ζ'. Εἰ δὲ καὶ ἡδονῆς πρὸς τὴν ἀγωγὴν ταύτην δεη-

neque vt artis quadam tantum ſe commendet ſpecie, vt non controuerſiunculis tantum in iudicio et ambiguis cauſis operam ſuam addicere poſſit; ſed vbique et quouis loco experimentum ſui dare, prudens in concionibus conſilium, iuſtum in iudiciis patrocinium, in publicis hominum conuentibus orationem modeſtam, in aliis inſtituendis exactam adhibere queat ſcientiam: non vt quaedam de Themiſtocle, qui iam diu abiit, adferre poſſit, aut apud ſaeculi illius Athenienſes loqui, aut ducem aliquem, qui nuſquam reperitur, commendare, multo minus in ſcortatores ſcortator ipſe, aut de contumelioſo contumelioſus ipſe declamet; ſed vt prius his vitiis careat, quam verus vitiorum accuſator eſſe poſſit. Talem eſſe oportet, qui in illa ſapientiae palaeſtra certare velit, qui probus haberi cupiat luctator, vt omni adulatione ſermo eius careat, vt probe prius exercitatus ſit, vt violenta quadam ſuada proximum quemque in ſententiam ſuam poſſit pertrahere.

7. Quod ſi in eiuſmodi ſuada voluptatem aliquis requiri putet

m οὐδ' ἐν Ἀθηναίοις τοῖς τότε,] Verum [illegible]o ἐπ' Ἀθηναίοις, DE Athen[illegible]bus, vt περὶ Θεμιστοκλέους, et, ὑπὲρ ἀριστέως, eodem ſenſu. Lyſias Orat. *Funebr.* p. 27. ἐπ' αὐτοῖς λέγειν. et mox, ἐπ' αὐτοῖς εἰρηκότας. M.

Sectio

σόμεθα καὶ τυράννου [n], δότω μοι τὶς ἡδονὴν, οἷα καὶ ἐπὶ σάλπιγγος ἁρμονίαν ἐν μέσοις τοῖς ὁπλίταις τεταγμένη, καὶ ἐξορμώσῃ τὰς ψυχὰς [o] τῷ μέλει· τοιαύτης δέομαι ἡδονῆς λόγου, ἣ φυλάξει μὲν αὐτοῦ τὸ μέγε-

putet aliquam, Tyrrhenicam mihi det; qualis eſt tubae clangor, qui in mediis militibus adhibetur, eorumque animos concentu ſuo impellit, et excitat: talem in oratione requiro voluptatem, quae magnitudinem eius conſeruet, nec opprobrium addat: talem requiro voluptatem, quam pediſſequam ſuam eſſe non

Sectio ζ'.

n καὶ τυράννου] Legit Heinſius [κἂν] Τυῤῥηνοῦ δότω μοί τις ἡδονήν. Sane tubam inuenerunt Hetruſci, quod docent Seruius ad Aen. VIII. 526. Tatianus Orat. ad Graecos cap. II. aliique. Minime tamen hanc emendationem probo. Voces mihi delendae videntur; nam ſuperuacaneae ſunt, nec earum in verſione ſua rationem Paccius habuit; vt illius codex iis caruiſſe cenſeatur.

o οἷα καὶ [ἐπὶ] σάλπιγγος [ἁρμονίαν] ἐν μέσοις τοῖς ὁπλίταις τεταγμένη, καὶ ἐξορμώσῃ τὰς ψυχάς] Locus eſt corruptus, quem ſic tentat Heinſius: οἷα καὶ [ἐστι] σάλπιγγος [ἁρμονία] ἐν μέσοις τοῖς ὁπλίταις τεταγμένη, καὶ [ἐξορμῶσα] τὰς ψυχάς. Vterque codex: οἷαν καὶ [ἐπὶ] σάλπιγγος etc. Lego οἷαν καὶ [φέρει] σάλπιγγος [ἁρμονία] ἐν μέσοις τοῖς ὁπλίταις τεταγμένη, καὶ [ἐξορμῶσα] τὰς ψυχὰς etc.

Ibid. καὶ τυράννου, — οἷα καὶ ἐπὶ σάλπιγγος ἁρμονίαν etc.] Ingenioſa videtur *Heinſii* coniectura, κἂν Τυῤῥηνοῦ δότω μοί τις ἡδονὴν, οἷα καὶ ἐστι σάλπιγγος ἁρμονία, — ἐξορμῶσα etc. Sed hoc erit bis idem: ἡδονὴ enim Τυῤῥηνοῦ eſt σάλπιγγος ἁρμόνία. vide III, 10. *Dauiſius* delet voces καὶ τυράννου, et legit: οἷαν καὶ φέρει (pro ἐπὶ) σάλπιγγος ἁρμονία — ἐξορμῶσα etc. Haec vero nimia licentia pleriſque videbitur. Prior ſententiae pars ita diſtingui debet: Εἰ δὲ καὶ ἡδονῆς πρὸς τὴν ἀγωγὴν ταύτην δεησόμεθα, καὶ τυράννου δότω μοί τις ἡδονὴν, prout patet ex ſequenti Copulatiua, οἷαν καὶ ἐπὶ σάλπιγγος ἁρμονίαν etc. quae monſtrat, *duo* Exempla propoſita fuiſſe. Sed quid latet ſub voce τυράννου? Opinor Τυρταίου. Notum Horatii iſtud:

> TYRTAEVS*que mares animos in martia bella*
> VERSIBVS *exacuit.*

Noſter Diſſ. XXXVII, 5. καὶ Σπαρτιάτας ἤγειρε τὰ Τυρταίου ἔπη. *Voluptas Tyrtaei*, eſt, talis voluptas, qualem animis audientium inſpirabant *Tyrtaei carmina*, ad virtutem bellicam et Patriae defenſionem incitantia. cui exemplo bene ſubiungitur *tubae* mentio. Totum locum ita lego

θος, ού προσθήσει δὲ τὴν αἰσχύνην· τοιαύτης δέομαι ἡδονῆς, ἣν οὐκ ἀπαξιώσει ἡ ἀρετὴ ὀπαδὸν αὐτῇ γίνεσθαι. Ἀνάγκη γὰρ παντὶ τῷ φύσει καλῷ συντετάχθαι χάριτας, καὶ ὥραν, καὶ πόθον, καὶ εὐφροσύνην, καὶ πάντα δὴ τὰ τερπνὰ [p] ὀνόματα. Οὕτω καὶ ὁ οὐρανὸς οὐ καλὸς μόνον, ἀλλὰ καὶ ἥδιστον θεαμάτων, καὶ θάλαττα πλεομένη [q], καὶ λήϊα καρποτρόφα, καὶ ὄρη δενδροφόρα [r], καὶ λειμῶνες ἀνθοῦντες, καὶ νάματα ῥέοντα. Ἥδιστον ἦν θέαμα ὁ Ἀχιλλεὺς (πῶς δὲ οὐκ ἔμελλεν;) οὐ διὰ τὴν ξανθὴν κόμην· καὶ γὰρ ὁ Εὔφορβος εὐκόμης ἦν, τῷ δὲ Ἀχιλλεῖ τὸ καλὸν ἥδιστον ἦν ὑπὸ τῆς ἀρετῆς ἐξαπτόμε-

non dedignetur virtus. Neceſſe enim eſt, vt omnia, quae natura pulchra ſunt, ſuas gratias, ſuam venuſtatem habeant, leporem ſuum, et delectationem, et ſi quae praeterea ſunt iucunda nomina. Ita coelum non modo pulchrum, ſed omnium ſpectaculorum eſt iucundiſſimum; ſic mare nauigationi idoneum, ſegetes fructiferae, montes arboribus veſtiti, prata florida, liquidi aquarum curſus nobis placent. Iucundiſſimus viſu Achilles erat (quidni enim eſſet?) non tamen ob flauam caeſariem; nam et Euphorbum commendabat coma, verum pulchritudinem Achillis virtutis illuſtrabat ſplendor. Iucundiſſi-

lego et diſtinguo: καὶ Τυρταίου δότω μοί τις ἡδονὴν, οἵαν καὶ ἐπὶ σάλπιγγος, ἁρμονίαν ἐν μέσοις τοῖς ὁπλίταις τεταγμένην, καὶ ἐξορμῶσαν τὰς ψυχὰς τῷ μέλει. et *Tyrtaei det mihi aliquis voluptatem; qualis etiam* eſt *in tuba; harmoniam* nempe *inter armatos poſitam, et animas concentu* ſuo *excitantem.* ἁρμονίαν ponitur appoſitiue ad ἡδονήν. οἵαν eſt τοιαύτην (ἡδονὴν) οἵαν. vide ad XXXVII. 6. M.

p καὶ πάντα [δὴ] τὰ τερπνὰ] Sic Reg. et Harleian. non δὲ, prout vulgo.

q καὶ θάλαττα πλεομένη,] Senſus poſtulat *mare nauigationi idoneum*, quemadmodum vertit *Heinſius.* ſed hoc non videtur eſſe πλεομένη, ſed πλώϊμος, vel πλόϊμος. ita VIII, 4. θαλάττης πλωΐμου, quem locum vide. XXVI, 2. χειμῶνες πλωϊμώτατοι. *Mare* eſt πλεομένη etiam in maximis *tempeſtatibus:* ſed non eſt ἥδιστον θέαμα, niſi vbi eſt πλώϊμος. Quaero, an alibi occurrat haec ſignificatio vocis πλεόμενος, pro *nauigationi idoneus.* M.

r ὄρη δενδροφόρα,] Ita vulgo, codex vero vterque δενδροτρόφα.

s ὑπὸ

νον [s]. Ἥδιστον μὲν ποταμοῖς θέαμα [t] ὁ Νεῖλος, ἀλλ' οὐ δι' ἀφθονίαν ὕδατος, καὶ γὰρ ὁ Ἴστρος εὔρους· ἀλλὰ ὁ Ἴστρος οὐ γόνιμος, ὁ δὲ Νεῖλος γόνιμος. Ἥδιστον θέαμα ὁ Νεῖλος, ἀλλ' οὐ τολμῶ παραπεμψάμενος τὴν ἀρετὴν τοῦ θεοῦ [u] ἡδονὴν αὐτῷ ἐπιφημίσαι. Ἐγὼ καὶ τῶν Φειδίου ἀγαλμάτων αἰσθάνομαι μὲν τῆς ἡδονῆς, ἐπαινῶ δὲ τὴν τέχνην· καὶ τῆς Ὁμήρου ᾠδῆς συνίημι μὲν τῆς ἡδονῆς, ἀλλ' ἐκ τῶν σεμνοτέρων αὐτὴν ἐπαινῶ. Ἀλλ' οὐδὲ τὸν Ἡρακλέα ἔγωγε ἡγοῦμαι ἄγευστον καὶ ἀμέτοχον ἡδο-

cundiſſimus viſu inter fluuios Nilus eſt; non ob aquae copiam tamen, nam et hoc ei cum Iſtro commune eſt; verum minus foecundus Iſter eſt, foecundiſſimus Nilus. Nec tamen Nilum eſſe viſu iucundiſſimum nego; quamquam voluptatem potius, quam virtutem, tam diuino adſcribere non auſim fluuio. Ego et in Phidiae ſtatuis voluptatem video, artem tamen laudo: et in Homeri carmine voluptatem video; maiora tamen ſunt, quae in eo admiror. Ego ne ipſum quidem Herculem ſine voluptatibus vixiſſe puto,

s ὑπὸ τῆς ἀρετῆς ἐξαπτόμενον.] Ita Reg. et Harleian. et ſic, licet animi pendens, reponit Stephanus. Vulgo ἐαπτόμενον, quod in ἐλλαμπόμενον mutat Heinſius, praeeunte Leopardo Emend. XVIII. 28. Sed illi rem acu non tetigerunt.

t Ἥδιστον [μὲν] ποταμοῖς θέαμα] Lege Ἥδιστον [ἐν] ποταμοῖς, vel, vt H. Stephanus reponendum cenſuit, Ἥδιστον μὲν [ἐν] ποταμοῖς θέαμα.

Ibid. Ἥδιστον μὲν ποταμοῖς θέαμα] Scribe ἐν ποταμοῖς, *inter fluuios*. M.

u τὴν ἀρετὴν τοῦ θεοῦ] Nilum vocat θεὸν, quod idem putaretur ac Oſiris. Tibullus lib. I. Eleg. VIII. 27. de Nilo:

Te canit, atque ſuum pubes miratur Oſirim
Barbara, Memphitem plangere docta bouem.

Ibi ſic Achilles Statius: *Quod*, inquit, *Nilum Aegyptius Oſirim dicat, nondum alibi legi.* Id tamen apud plurimos auctores legere potuit vir ille doctus. Aelianus H. A. X. 46. Νοοῦσι δὲ τὸν Ὄσιριν ἄρα τὸν αὐτὸν τῷ Νείλῳ εἶναι. Heliodorus Aethiop. lib. IX. p. 423, 424. Θεοπλαστοῦσι τὸν Νεῖλον Αἰγύπτιοι — καὶ Ὄσιριν τὸν Νεῖλον καταγγέλλουσι. Plura Ioan. Seldenus de Dis Syris Syntagm. I. cap. IV. p. 147. Nili vero ſacerdotes erant Androgyni. Vide Henr. Valeſium ad Euſebium de Vita Conſtantini IV. 25.

νῆς διαβιῶναι, οὐ πείθομαι παντάπασι τῷ Προδίκῳ [x]. Ἀλλ' εἰσὶ γὰρ καὶ ἀνδρὸς ἡδοναὶ παραμυθούμεναι τοὺς δι' ἀρετῆς πόνους [y], οὐ διὰ σαρκῶν, οὐδέ γε δι' αἰσθήσεων ἐπίῤῥυτοι· ἀλλ' αὐτοφυεῖς τινες, καὶ ἔνδοθεν διανιςάμεναι, ἐθιζομένης τῆς ψυχῆς χαίρειν τοῖς καλοῖς καὶ ἔργοις, καὶ ἐπιτηδεύμασι, καὶ λόγοις. Οὕτω καὶ ὁ Ἡρακλῆς ἔχαιρεν ἐπὶ τὸ πῦρ ἰών· καὶ Σωκράτης ἔχαιρεν ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ μένων, καὶ πειθόμενος τῷ νόμῳ. Παραβάλλωμεν τὴν Σωκράτους κύλικα ἐκείνην [z] τῇ Ἀλκιβιάδου [a]· πότερος αὐτῶν ἔπινεν ἀλυπότερον, Ἀλκιβιάδης τὸν οἶνον, ἢ τὸ φάρμακον Σωκράτης;

puto, nec enim omnino aſſentiri poſſum Prodico. Nam et maſculae ſunt voluptates, quae virtutis moleſtias ſolari ſolent: non quae in corpore ſentiuntur, nec quae in ſenſus influunt externos; ſed quae nobiſcum naſcuntur, quae in interioribus animae partibus exſultant, quoties illa honeſtis ſiue actionibus, ſiue ſtudiis, ſiue ſermonibus, aſſueuit. Ita et Hercules gaudebat, cum ignem adiret: ita Socrates gaudebat, cum in carcere eſſet, cum ex legis praeſcripto mortem oppeteret. Conferamus illum Socratis calicem cum Alcibiadis: vter eorum bibit ſecurius, Alcibiadeſne vinum, an venenum Socrates?

DISSERT.

x τῷ Προδίκῳ.] Ad Prodici fabulam reſpicit, vbi Hercules, miſſa voluptate, ducem ſequitur virtutem. Vide ſupra ad Diſſert. XX. 1.

y τοὺς δι' ἀρετῆς πόνους] Vel δι' ἀρετὴν, *labores virtutis cauſſa ſuſceptos*. M.

z τὴν Σωκράτους κύλικα ἐκείνην] Quem *iſtum* calicem? Nulla enim in praecedentibus mentio *calicis*, aut potionis vllius. Vnde patet, excidiſſe totum comma: καὶ Σωκράτης ἔχαιρεν ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ μένων, καὶ τῷ νόμῳ πειθόμενος, [καὶ τὸ φάρμακον πίνων.] Παραβάλλωμεν τὴν Σωκράτους κύλικα ἐκείνην τῇ Ἀλκιβιάδου. appoſite XXXVI, 6. ἐπαινῶ μὲν γὰρ Σωκράτην, ἀλλ' ἀκούω λέγοντος· Πείθομαι τῷ νόμῳ, καὶ ἑκὼν ἐπὶ τὸ δεσμωτήριον ἄπειμι, καὶ λαμβάνω τὸ φάρμακον ἑκών. vides eaſdem tres circumſtantias. M.

a τῇ Ἀλκιβιάδου·] Vult nempe ψυκτῆρα iſtum, πλέον ἢ ὀκτὼ κοτύλας χωροῦντα, quem ebibit Alcibiades iam ebrius, apud Platonem in *Sympoſio*, p. m. 47. M.

ΛΟΓΟΣ ΛΒʹ.

Εἰ ἔστι καθ' Ὅμηρον αἵρεσις[a].

Βούλομαι καθ' Ὅμηρον αὐτὸν παρακαλέσαι ἐπὶ τὸν λόγον τινὰ μέντοι θεῶν, ἢ τὴν αὐτὴν ἐκείνῳ, τὴν Καλλιόπην·

Ἄνδρα μοι[b] ἔννεπε, Μοῦσα, πολύτροπον, ὃς μάλα πολλὰ
Πλάγχθη.

Οὐ γῆν ἄξενον ἐπιπορευόμενος, οὐδὲ θάλατταν χαλεπὴν περαιούμενος, οὐδὲ ἀνθρώποις ἀγρίοις συμφερόμενος· ἀλλὰ ταῦτα μὲν αὐτῷ οἱ μῦθοι ἔχουσιν· αὐτὸς δὲ τῇ ψυχῇ, κούφῳ χρήματι καὶ πολυπλανεστέρῳ τῶν σωμά-

DISSERT. XXXII.

An ſit ſecundum Homerum deſinita in philoſophia opinio.

Libet Homeri exemplo ad hanc diſſertationem deorum aduocare aliquem; et fortaſſe non alium, quam eandem, quam ille ſolet, Calliopen:

Dic mihi, Muſa, virum ſapientem, quique vagatus
Plurima conſpexit.

Non quod inhoſpitalem terram peragrauerit, aut infeſtum mare tranſmiſerit, aut cum feris agreſtibuſque vixerit hominibus: haec enim in fabulis tantum ſuis referre ille ſolet, de quo loquor; ipſe vero animo, qui leuiſſimus eſt, faciliuſque, quam corpus,

a Εἰ ἔστι καθ' Ὅμηρον αἵρεσις] Hanc diſſertationem voluit Suidas, cum noſtrum diſputaſſe monuerit: Τίς ἡ παρ' Ὁμήρῳ ἀρχαία φιλοσοφία. Quae quidem quaeſtio non a Maximo ſolum, ſed et ab aliis fuit agitata. Porphyrius enim librum ſcripſit Περὶ τῆς Ὁμήρου φιλοσοφίας. Opus etiam Longinus edidit, in quo quaerebatur: Εἰ φιλόσοφος Ὅμηρος. Vide Lucae Holſtenii de Vita et Scriptis Porphyrii cap. VIII. De eodem argumento Fauorinus et Oenomaus egerunt, teſte Suida. Immo τὴν Ὁμήρου ποίησιν φιλοσόφημα πάντας νομίζειν tradit Strabo lib. I. p. 45. Mihi vero perplacet iudicium Senecae, quod legatur Epiſt. LXXXVIII. p. 383.

Sectio ά.

b Ἄνδρα μοι] Odyſſ. Α'. 1.

των, πανταχοῦ περιεφέρετο, πάντα ἐπεσκόπει [c], ὅσα οὐρανοῦ κινήματα, ὅσα γῆς παθήματα, θεῶν βουλὰς, ἀνθρώπων φύσεις, ἡλίου φῶς, ἄστρων χορὸν, γενέσεις ζώων, ἀναχύσεις θαλάττης, ποταμῶν ἐκβολὰς, ἀέρων μεταβολὰς, τὰ πολιτικὰ, τὰ οἰκονομικὰ, τὰ πολεμικὰ, τὰ εἰρηνικὰ, τὰ γαμήλια, τὰ γεωργικὰ, τὰ ἱ[illegible]ικὰ, τὰ ναυτικὰ, τέχνας παντοίας, φωνὰς ποικίλας, εἴδη παντοδαπὰ, ὀλοφυρομένους, ἡδομένους, πενθοῦντας, γελῶντας, πολεμοῦντας, ὀργιζομένους, εὐωχουμένους, πλέοντας. Ὥστε ἔγωγε εἰς τὰς Ὁμήρου φωνὰς ἐμπεσὼν [d] οὐκ ἔχω παρ' ἐμαυτοῦ τὸν ἄνδρα ἐπαινέσαι, ἀλλὰ κἀνταῦθα δεήσομαι αὐτοῦ ἐπιδοῦναί μοι τῶν ἐπῶν, ἵνα μὴ διαφθείρω τὸν ἔπαινον ψιλῷ λόγῳ·

corpus, locum loco commutat, vbique vagatus eſt, perluſtrauit omnia: ille quae in coelo mouentur, quae in terra mutantur; ille deorum conſilia, hominum naturas, ſolis lumen, ſiderum choros, generationem animalium, refluum maris gremium, fluviorum oſtia, aeris diuerſitatem perſpexit: vt omittam politica, oeconomica, quae ad bellum, quae ad pacem pertinent; nuptialia, ruſtica, equeſtria, nautica, artes quaſcunque, diuerſiſſima vocabula, diuerſas rerum ſpecies; lamentantes, gaudentes, lugentes, ridentes, bellantes, iraſcentes, epulantes, nauigantes. Vt ego, quoties in Homericam incidi eloquentiam, fateri habeam neceſſe, eius me laudibus per me parem eſſe non poſſe; quare tutius videtur ab ipſo verſus mutuari aliquot, ne ſoluta hac oratione laudes eius videar deterere:

Certe

c πάντα ἐπεσκόπει,] Vulgo πάντα ἐσκόπει. Nos lectionem, quam codices dant, exhibemus.

d εἰς τὰς Ὁμήρου φωνὰς ἐμπεσὼν] Id eſt: Itaque ego, qui paullo ante Homeri verba recitaui, Ἄνδρα μοι ἔννεπε etc. iam, cum laudes eius dicere cupio, cogor pergere, quemadmodum incepi, et ex ſuis ipſius Verſibus elogium eius compingere, (Ἔξοχα δή σε βροτῶν etc.) ne mea oratione ſoluta laudes eius deteram. Non recte cepit Cl. Interpres. Eadem eſt locutio Diſſert. XVII, 1. Εἰ γάρ τις εἰς τὰς Πλάτωνος φωνὰς ἐμπεσὼν etc. *ſi quis enim poſt lectionem Platonis* etc. M.

e Ἔξοχα

Ἔξοχα δή σε βροτῶν, ὦ Ὅμηρ᾽, αἰνίζομ᾽ ἁπάντων [e],
Ἤ σέ γε Μοῦσα δίδαξε Διὸς παῖς, ἤ σέ γ᾽ Ἀπόλλων.

Τὰ δὲ Μουσῶν καὶ Ἀπόλλωνος διδάγματα οὐδὲ τὴν ἀρχὴν θέμις ἄλλο τι ὑπολαβεῖν, ἢ ἀφ᾽ ὧν ψυχὴ εἰς κόσμον καθίσταται. Τοῦτο δὲ τί ἂν εἴη ἄλλο, ἢ φιλοσοφία; ταύτην δὲ τί ἄλλο ὑποληψόμεθα, ἢ ἐπιστήμην ἀκριβῆ θείων τε πέρι καὶ ἀνθρωπίνων [f], χορηγὸν ἀρετῆς, καὶ λογισμῶν καλῶν, καὶ ἁρμονίας βίου, καὶ ἐπιτηδευμάτων δεξιῶν;

β΄. Τῆς δὲ ἐπιστήμης ταύτης τὸ κεφάλαιον, τέως μὲν παντοδαποῖς περιβεβλημένον σχήμασι, μετεχειρίζετο τὰς τῶν ἐντυγχανόντων ψυχὰς διδασκαλίοις ἀλύ-

Certe prae quouis hominum mihi magnus, Homere, es,
Seu te Calliope docuit, ſeu flauus Apollo.

Muſarum vero et Apollinis diſciplinam abſit vt aliam putemus eſſe, quam qua in ordinem ſuum animus redigitur. Ea autem quid eſt aliud, quam philoſophia? philoſophiam quid aliud, quam accuratam diuinarum humanarumque rerum ſcientiam putemus eſſe; quae virtutem, quae praeclaras rationes, quae aptam vitae concinnitatem, moreſque inducit temperatos?

2. Huius ſcientiae profeſſio et ſcopus variis olim ſub figuris latebat, quibus ſine vlla auſteritate animos ſibi commiſſos tractabat

e Ἔξοχα δή σε βροτῶν, ὦ Ὅμηρ᾽, αἰνίζομ᾽ ἁπάντων,] Vulgo ὦ Ὅμηρε, αἰνίζομαι πάντων. At Harleian. αἰνίζομ᾽ ἁπάντως, vnde patet, a Maximo poſitum fuiſſe verſum; quod et Heinſio videbatur. Parodia ſcilicet eſt eorum, quae de Demodoco loquitur Vlyſſes Odyſſ. Θ΄. 487.

f ἐπιστήμην ἀκριβῆ θείων τε πέρι καὶ ἀνθρωπίνων,] Ita ſapientiam definiebant veteres philoſophi, quod obſeruat Cicero Offic. II. 2. Quintilianus Inſt. Orat. I. 10. *Sapientem formantes eum — non modo cognitione coeleſtium* vel *mortalium putant inſtituendum.* Ibi plures codices *inſtruendum.* Lego: *non modo cognitione coeleſtium* et *mortalium putant inſtruendum.* Vide ſis eundem XII. 2. Senecam Epiſt. LXXXIX. p. 395. et cl. Fabricium ad Sexti Empirici lib. IX. §. 13.

ποις [g], τῶν μὲν τελετὰς καὶ ὀργιασμοὺς [h] τινας ἐπιφημισάντων τοῖς αὐτοῦ λόγοις [i], τῶν δὲ μύθους, τῶν δὲ μουσικήν, τῶν δὲ καὶ μαντικήν. Καὶ κοινὸν μὲν ἦν ἅπασι τὸ ὠφελοῦν, ἴδιον δὲ τὸ σχῆμα τοῦ λόγου. Χρόνῳ δὲ ὕστερον ὑπὸ σοφίας οἱ ἄνθρωποι νεανιευόμενοι, ἀποκαλύψαντες ταυτὶ τὰ τοῦ λόγου προκαλύμματα, ἀπέφηναν φιλοσοφίαν γυμνήν, καὶ ἐξωνειδισμένην, καὶ πάγκοινον, καὶ πρόχειρον εἰς συνουσίαν παντί τῳ, ὄνομα μόνον [k]

ſtabat ſimul docebatque; cum alii myſteria, alii occulta ſacra diſciplinam ſuam appellarent; alii fabularum, alii muſices, alii poſtremo diuinationis nomine eam induerent. Ita cum vtilitatem omnes ſpectarent vnam, non vna tamen dicendi vtebantur figura. Poſtea vero nimia ſapientiae copia cum laſciuire inciperent homines, coeperunt et velum hoc ſapientiae detrahere; ita philoſophiam amictu ſuo ſpoliarunt, philoſophiam in contemtum adduxerunt, cuiuis eam obiecerunt, cuiuis tanquam ſcortum proſtituerunt; neque aliud, quam ſolum rei nomen reliquerunt,

Sectio β'.

g διδασκαλίοις ἀλύποις,] Vulgo διδασκαλείοις, pro quo Stephanus libenter reſcriberet διδασκαλίαις ἀλύποις. Nec id male. Nam διδασκαλεῖον eſt gymnaſium, ſeu locus, in quo docetur; διδασκαλία vero παραίνεσις, νουθεσία, prout Heſychius interpretatur. Propius tamen aliquanto legendum διδασκαλίοις ἀλύποις, niſi nos fallit Suidas. Sic enim ille: Διδασκαλεῖον, τὸ σχολεῖον· διδασκάλιον δὲ, μάθημα. Non tamen diffiteor, διδασκάλιον pro mercede, quam magiſtro ſoluit diſcipulus, vſitatius adhiberi. Vide Pollucem VI. 186.

h τῶν μὲν τελετὰς καὶ ὀργιασμοὺς] Plato in Protagora p. 196. A. Ἐγὼ δὲ τὴν σοφιστικὴν τέχνην φημὶ εἶναι παλαιάν, τοὺς δὲ μεταχειριζομένους αὐτὴν τῶν παλαιῶν ἀνδρῶν, φοβουμένους τὸ ἐπαχθὲς αὐτῆς, πρόσχημα ποιεῖσθαι καὶ προκαλύπτεσθαι τοὺς μὲν ποίησιν (οἷον Ὅμηρόν τε καὶ Ἡσίοδον, καὶ Σιμωνίδην) τοὺς δὲ αὖ τελετάς τε καὶ χρησμῳδίας, τοὺς ἀμφί τε Ὀρφέα καὶ Μουσαῖον — Μουσικὴν δὲ Ἀγαθοκλῆς τε ὁ ἡμέτερος πρόσχημα ἐποιήσατο etc. Ad hunc locum Maximus reſpexit.

i τοῖς αὐτοῦ λόγοις] Scribe αὐτῶν, *ſuis doctrinis.* M.

k πρόχειρον εἰς συνουσίαν παντὶ [τῳ,] ὄνομα μόνον] Vulgo πρόχειρον εἰς συνουσίαν παντὶ, [τὸ] ὄνομα μόνον, vnde reſcripſit Heinſius πάντα [καὶ] ὄνομα μόνον. Nos Mſſ. noſtram lectionem debemus, eaque prorſus eſt vera. De vetere per fabuſas aliaque inuolucra philoſophandi ratione videantur Macrobius in Somn. Scipionis

ἔργου καλοῦ πλανώμενον ἐν δυστήνοις σοφίσμασι. Τοιγαροῦν τὰ μὲν Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου ἔπη, καὶ πᾶσα ἡ παλαιὰ μοῦσα ἐκείνη καὶ ἔνθεος, μύθου χώραν ἔχει, καὶ ἀγαπᾶται αὐτῶν ἡ ἱστορία μόνον, καὶ τὸ προσηνὲς τῶν ἐπῶν, καὶ τὸ εὐανθὲς τῆς ἁρμονίας, ὡς αὐλήματα, ὡς κιθαρίσματα· παρορᾶται δὲ τὸ ἐν αὐτοῖς καλὸν, καὶ ἀποχειροτονεῖται τῆς ἀρετῆς. Καὶ Ὅμηρος μὲν ἀποκηρύττεται φιλοσοφίας, ὁ ἡγεμὼν τοῦ γένους. Ἀφ' οὗ δὲ τὰ ἐκ Θράκης καὶ Κιλικίας σοφίσματα [l] τὴν Ἑλλάδα παρέδυ, καὶ ἡ Ἐπικούρου ἄτομος, καὶ τὸ Ἡρακλείτου πῦρ, καὶ τὸ Θαλοῦ ὕδωρ, καὶ τὸ Ἀναξιμένους πνεῦμα [m], καὶ τὸ Ἐμπεδοκλέους νεῖκος, καὶ ὁ Διογένους πίθος, καὶ τὰ πολλὰ τῶν φιλοσόφων στρατόπεδα ἀντιτεταγμένα ἀλλήλοις καὶ ἀντιπαιωνίζοντα· λόγων μὲν πάντα μεστὰ

liquerunt, quod ipſum ineptae quaedam cauillationes occuparunt. Eo igitur deuentum eſt, vt Homeri Heſiodique carmina, totaque antiqua illa et diuina muſa, pro fabulis habeantur; nec aliud in iis, quam narrationes nudas, quam numerorum ſuauitatem, quam harmoniae elegantiam, ſicut in tibia aliqua aut cithara, miremur: quod vero ſolum in iis admiratione eſt dignum, negligamus, nec virtutis nomine dignum cenſeamus. Ita Homerus e philoſophorum numero eiicitur, philoſophorum princeps. Ex quo enim ſophiſticae illae ex Thracia Ciliciaque inuaſere Graeciam ineptiae, Epicuri atomi, ignis Heracliti, aqua Thaletis, Anaximenis ſpiritus, diſcordia Empedoclis, Diogenis dolium, aliaque infinita philoſophorum, quae inter ſe pugnant ſemper et concurrunt, agmina; omnia verborum plena coeperunt

pionis I. 2. et Proclus Theol. Platon. I. 4.

Ibid. παντὶ, τὸ ὄνομα μόνον etc.] Deleueram articulum τὸ, ſed multo melius ſubueniunt Codices, παντί τῳ, ὄνομα μόνον etc. *cuilibet*. M.

l τὰ ἐκ Θράκης καὶ Κιλικίας σοφίσματα] Democritum tangit Abderiten et Chryſippum Solenſem. Vide, ſi neſcis, Laërtium VII. 179. IX. 34. et Suidam.

m τὸ Ἀναξιμένους πνεῦμα,] Aërem dicit: hic enim philoſophus ex infinito aëre cuncta gigni ſtatuebat. Vide Ciceronem Acad. II. 37. Nat. Deor. I. 10. Minucium Felicem cap. XIX. alioſque plurimos.

 n δεινὴ,

καὶ ψιθυρισμάτων, σοφιστῶν σοφισταῖς συμπιπτόντων· ἔργου δὲ ἐρημία δεινὴ, καὶ τὸ θρυλλούμενον [n] τοῦτο τὸ ἀγαθὸν, ὑπὲρ οὗ διέστηκε καὶ διεστασίασται τὸ Ἑλληνικὸν, οὐδεὶς ὁρᾶ.

γ′. Καὶ μὴν τὰ παλαιὰ ἐκεῖνα [o], ἐν οἷς ἔτι ἡ Ὁμήρου ᾠδὴ δυναστεύει, γενναῖα καὶ ἀληθῆ καὶ γνήσια φιλοσοφίας θρέμματα ἐπαίδευέν τε καὶ ἐξέτρεφεν. Ἐκείνης τῆς ᾠδῆς θρέμμα ἦν Πλάτων· κἂν γὰρ ἐξομόσηται τόνδε διδάσκαλον, ὁρῶ τὰ γνωρίσματα, καὶ συνίημι τῶν σπερμάτων·

Κείνου τοι τοιοίδε πόδες [p], τοιαίδε τε χεῖρες,
Ὀφθαλμῶν τε βολαὶ, κεφαλή τ', ἐφύπερθέ τε χαῖται,

ὥστε καὶ ἐπιτολμήσαιμι ἂν εἰπεῖν ἔγωγε, ἐμφερέστερον εἶναι Πλάτωνα Ὁμήρῳ μᾶλλον, ἢ Σωκράτει [q]; κἂν τὸν

runt eſſe, nihil praeter ſibilos ſophiſtarum inter ſe contendentium vbique audis; actio vero ipſa virtutis pro deſerta iacet, et tamen nuſquam illud, quod omnes in ore habent, de quo tota concertat Graecia, ipſum dico bonum, inuenies.

3. Cum antiqua illa, quae plane adhuc redolet Homerum, ſapientiae ratio, generoſos veroſque ac genuinos philoſophiae protulerit, eduxeritque alumnos. Illius muſae alumnus erat Plato: licet enim praeceptorem hunc eieret, veſtigia apparent tamen, ſemen illius diſciplinae ſe prodit;

Sic greſſum, ſic ille manus, ſic ora ferebat,
Talis caeſaries, et pulchri luminis ardor,

vt dicere non dubitem, nulli, quam Homero, magis ſimilem Platonem eſſe, quamuis Homerum fugere, Socratem ſequi videa-

n δεινὴ, καὶ τὸ θρυλλούμενον etc.] Diſtingue: ἔργου δὲ ἐρημία δεινή· καὶ τὸ θρυλλούμενον τοῦτο, τὸ Ἀγαθὸν, ὑπὲρ οὗ etc. M.

Sectio γ′.

o [Καὶ μὴν] τὰ παλαιὰ ἐκεῖνα,] Ita vulgo. Duas vero primas voculas ideo delendas cenſeo, quod in Mſſ. non reperiuntur. Ibid. Καὶ μὴν τὰ παλαιὰ ἐκεῖνα,] Vide ad XXXVIII, 2. M.

p Κείνου τοι τοιοίδε πόδες,] Apud Homerum Κείνου γὰρ etc. Vide Odyſſ. Δ′. 149.

q ἢ Σωκράτει] Vulgo deſunt hae voces, quas ingenio ſuo tribuit Heinſius. Sed eas Mſſ. acceptas referre debuit; ſic enim

Ὅμηρον φεύγῃ, κἂν διώκῃ τὸν Σωκράτην. Μή με οἰηθῇς τὰς Πλάτωνος φωνὰς εἰκάζειν Ὁμήρῳ, καὶ τὰ ὀνόματα, καὶ τὰ ῥήματα, (ἔστι μὲν γὰρ καὶ ταῦτα ἐκεῖθεν, ἐκείνης τῆς ἁρμονίας ἀποῤῥοὴ, ὡς ἐξ ὠκεανοῦ ἡ Μαιῶτις, ὡς ἐκ τῆς Μαιώτιδος ὁ Πόντος, ὡς ἐκ τοῦ Πόντου ὁ Ἑλλήσποντος, ὡς ἐξ Ἑλλησπόντου ἡ θάλασσα [r]) ἀλλὰ τὴν γνώμην τῇ γνώμῃ προσάγω [s], καὶ τὴν συγγένειαν

videatur velle. Nec exiſtima, me dictionem Platonicam cum Homerica, verba cum verbis, nomina cum nominibus conferre, (tametſi et haec ex eodem illo fonte muſico, ſicut ex oceano Maeotis, ex Maeotide Pontus, ex Ponto Helleſpontus, ex Helleſponto mare defluxerunt) ſed ex mente vtriuſque et ſententiis affinita-

enim Reg. et Harleian. nec aliter Paccii codex, vt ex eius interpretatione manifeſtum.

r ὡς ἐξ Ἑλλησπόντου ἡ θάλασσα] Igitur, ſecundum Noſtrum, Aegaeum mare, quod Helleſpontum excipit, *proprie* dicebatur ἡ θάλασσα: quod ego falſum eſſe arbitror, et a nemine ex Veteribus proditum: neque probabile eſt, Ariſtidem, qui Hymnum ſcripſit in *Aegaeum Mare*, (p. 247. ed. *Iebb.*) ſilentio tranſmiſſurum fuiſſe rem tam inſignem, et propoſito ſuo tam accommodam. Immo et Maximus ſibi ipſe contradicet. nam Diſſ. XXXIX, 5. dicit, Aegaeum eſſe *partem* tantum τῆς θαλάσσης, quemadmodum Ionium, Myrtöum etc. Defectu laborat locus; et legendum autumo: ἡ δεῦρο θάλασσα, vel ἡ καθ' ἡμᾶς θάλασσα. Diſſ. XLI, 1. de Oceano: εἴτε τις ἐστὶ ποταμοῦ φύσις περὶ πᾶσαν τὴν γῆν εἰλουμένου, εἴτε ἀρχαὶ τῆς δεῦρο καὶ πηγαὶ θαλάττης: XIV. 2. ἐκτοπίσαι τὸ χωρίον ποιητικῶς μάλα τῆς καθ' ἡμᾶς θαλάττης. Idem eſt ἡ δεῦρο et ἡ καθ' ἡμᾶς θάλαττα, nempe, totum iſtud ſyſtema aquarum ab *Helleſponto* vſque ad *Fretum Gaditanum;* quod Graecis et Romanis vſu erat notiſſimum, et quod Latini pariter dicunt *Noſtrum Mare.* Mela I, 1. *id omne, qua venit, quaque diſpergitur, vno vocabulo* NOSTRVM MARE *dicitur.* deſcriptionem hanc *Noſtri Maris* orditur Mela a *Freto*, et finit in Palude *Maeotide;* paullo longius provehens, quam Maximus, qui *Helleſponto* concludit τὴν δεῦρο θάλασσαν. paſſim hac locutione vtitur Mela. Appianus τὴν ἐντὸς θάλασσαν hanc vocat, et in ea recenſet *Cycladas* et *Sporadas* inſulas, Praefat. ad Ῥωμαϊκά. Longe arctioribus terminis Iuvenalis Sat. V, 94. *Et iam defecit* NOSTRVM MARE : de *Tyrrheno* mari, ſeu ea parte illius, quae Romae proxima fuit. M.

s [τὴν γνώμην] τῇ γνώμῃ προσάγω,]

ὁρῶ. Καὶ τοῦτο μέν σοι καὶ αὖθις παρ' ἐμοῦ λελέξεται· ἐπανάγωμεν δὲ τὸν λόγον ἐπὶ τὴν Ὁμήρου γνώμην, διεξιόντες περὶ αὐτῆς τὰ εἰκότα.

δ'. Δοκεῖ μοι Ὅμηρος, Φύσει τε κεχρημένος ἐνθεωτάτῃ, καὶ Φρονήσει δεινοτάτῃ, καὶ ἐμπειρίᾳ πολυτροπωτάτῃ, Φιλοσοφίᾳ ἐπιθέμενος δημοσιεῦσαι ταύτην τοῖς Ἕλλησιν ἐν ἁρμονίᾳ τῇ τότε εὐδοκίμῳ. Αὕτη δ' ἦν ἡ ποιητική· οὔτε δὲ Ἰωνικὴν ταύτην [t] ἐθελῆσαι εἶναι αὐτῷ, οὔτε ἀκριβῶς Δώριον, οὔτε Ἀττικήν· ἀλλὰ κοινὴν τῆς Ἑλλάδος. Ἅτε οὖν ξύμπασι διαλεγόμενος, ἀθροίσας ἀναμὶξ τὴν Ἑλλάδα Φωνὴν καὶ ἀνακερασάμενος εἰς σχῆμα ᾠδῆς, τὰ ἔπη εἰργάσατο [u] προσηνῆ τε ἅμα εἶναι καὶ ξυνετὰ πᾶσι, καὶ κεχαρισμένα ἑκάστοις. Ἐν-

affinitatem noto. Qua de re alias commodius; nunc de Homeri inſtituto, quae par eſt, dicamus.

4. Videtur mihi Homerus, cum et diuina naturae indole, et iudicio exquiſitiſſimo, et ſingulari rerum omnium eſſet praeditus experientia, hoc conſilio philoſophiae ſe dediſſe, vt ſub illa, quae tum temporis placebat, ratione metrica cum omnibus eam communicaret. Illa autem erat poëtice: hanc ita propoſuit, vt nec Ionicam, nec Doricam omnino eſſe vellet, aut Atticam; ſed quae toti eſſet communis Graeciae. Quippe cum omnibus loqueretur, omnes quoque Graeciae totius linguas in vnam aliquam poëſeos formam ſimul et contulit et miſcuit: quo quidem illud eſt conſecutus, vt et accepta eſſent omnibus, quae ſcriberet, et perſpicua; ſingulis vero iucunda.

Rurſus

ἄγω.] Sic recte Stephanus, cum codex eius τὴν γῆν prae ſe ferret. At Reg. et Harleian. veram lectionem repraeſentant. De re ipſa vide Proclum in Platonis Polit. pag. 393. et Heraclidem Ponticum Alleg Homer. p. 412.

Sectio δ'.

t οὔτε δὲ Ἰωνικὴν ταύτην] Dion Chryſoſtomus Orat. XII. pag. 213. Οὐχ ἕνα εἵλετο χαρακτῆρα λέξεως (Homerus), ἀλλὰ πᾶσαν τὴν Ἑλληνικὴν γλῶτταν διῃρημένην τέως ἀνέμιξε, Δωριέων τε καὶ Ἰώνων, ἔτι δὲ τὴν Ἀθηναίων, εἰς ταὐτὸ κεράσας μᾶλλον, ἢ τὰ χρώματα οἱ βαφεῖς. Vide ſis et Orat. XI. p. 157. Hoc multis oſtendit ſcriptor Vitae Homericae in Opuſculis Galeanis p. 287. ſeqq.

u τὰ ἔπη εἰργάσατο]. Vterque codex

θυμηθεὶς δὲ, ὅτι ὀλίγον μὲν τὸ ξυνετὸν ἐν ἅπαντι, τὸ δὲ πολὺ δημαγωγεῖσθαι φιλεῖ, ὀδετέρῳ τῷ γένει ἀποκεκριμένην τὴν ποίησιν ἐξειργάσατο· καθάπερ ὁ Ἡσίοδος, χωρὶς μὲν τῶν ἡρώων [x], ἀπὸ γυναικῶν ἀρχόμενος, καταλέγων τὰ γένη, ὅςις ἐξ ἧς ἔφυ· χωρὶς δὲ αὐτῷ πεποίηται οἱ θεῖοι λόγοι, ἅμα τοῖς λόγοις θεογονία [y]· χωρὶς δ᾽ αὖ ὠφελεῖ τὰ εἰς τὸν βίον, ἔργα τε, ἃ δραςέον, καὶ ἡμέραι, ἐν αἷς δραςέον. Οὐχ ὅτω τὰ Ὁμήρε ἔχει, ὀδὲ ἀποκέκριται ἕκαςα χωρὶς, ὀ δ᾽ αὖ φύρεται ἀκρίτως πάντα ἐν πᾶσιν· ἀλλά γε ἦν τὸ σχῆμα αὐτῷ τὸ λόγο, οἱ μῦθοι· ἔχοσιν οἱ Τρωϊκοὶ λόγοι καὶ τὰ τὸ Ὀδυσσέως παθήματα [z].

Rurſus cum in toto genere humano pauciſſimos eſſe ſciret, qui bene iudicarent, maximam vero partem populariter duci malle; nec in horum, nec in illorum, peculiariter gratiam poëſin diuiſit ſuam: quod ab Heſiodo eſt factum, qui primum in opere peculiari heroum familias et genera recenſuit, initioque a mulieribus facto, quo e genere, quibus e matribus, oriundi eſſent ſinguli, demonſtrat; rurſus theologiam conſcripſit, cum qua deorum generationem coniungit; vt omittam, quae ad vitam moreſque formandos conſcripſit, vbi et opera, quae agenda ſunt, et dies, quibus agi debent, praeſcribit. Non eo modo Homerus ſcripſit, nec enim ſingula in eo aut diſtincta ſeorſim, aut omnia inter ſe confuſa ſunt: at primo operis totius forma, ſub qua latent reliqua, fabuloſa narratio; rurſus alia in eo opere, quod de Troianis rebus; alia in eo tractat, quod de Vlyſſis miſeria

codex ὧν τὰ ἔπη. Forſan αὐτὸ τὰ ἔπη.

x τῶν ἡρώων,] De Ἡρωογονίᾳ, mulierum catalogo, reliquiſque, quae noſtro memorantur, operibus Heſiodi vide cl. Fabricium Biblioth. Graec. lib. II. cap. VIII. 5. ſeqq.

y ἅμα τοῖς λόγοις θεογονία·] Deeſt Coniunctio, καὶ ἅμα, et, niſi fallor, articulus, ἡ Θεογονία, vt οἱ Θεῖοι λόγοι. Paullo ante: εἰς σχῆμα ᾠδῆς, τὰ ἔπη εἰργάσατο. poſt vocem ᾠδῆς Codd. addunt ὧν. Forte εἰς σχῆμα ᾠδικὸν, τὰ ἔπη etc. M.

z ἔχοσιν οἱ Τρωϊκοὶ λόγοι καὶ τὰ τὸ Ὀδυσσέως παθήματα·] Vulgo [καὶ ἄλλα μὲν] ἔχοσιν οἱ Τρωϊκοὶ λόγοι, [ἄλλα δὲ] τὰ τὸ Ὀδυσσέως παθήματα. Voces autem, quas omiſimus, non agnoſcunt Reg. et Harleian. ſed ita plane locum repraeſentant, vt edidimus.

Ibid. μῦθοι. Ἔχοσιν οἱ Τρωϊκοὶ λόγοι

μέμικται δὲ ἐν αὐτοῖς καὶ θεολογία σαφὴς, καὶ πολιτείας ἦθος, καὶ ἀρεταὶ ἀνθρώπων, καὶ μοχθηρίαι, καὶ παθήματα, καὶ συμφοραὶ, καὶ εὐτυχίαι· καὶ τούτων ἕκαστον ὑποθέσεις οἰκείας ἔχει, οἷον εἰ ξυνίης παναρμόνιόν τι ὄργανον, παντοδαπὰς μὲν φωνὰς [a], πάσαις δὲ ἄλλαις ὡμολογημένας [b]. Μᾶλλον δὲ οὕτως· Ἤδη ποὺ ἐθεάσω ἄθροισμα ὀργάνων, αὐλὸν ἠχοῦντα, καὶ λύραν ψαλλομένην, καὶ ᾠδὴν χοροῦ, καὶ σάλπιγγα ἀναμὶξ, καὶ σύριγγα, καὶ ἄλλ᾽ ἄττα ὀργάνων εἴδη καὶ ὀνόματα· ὧν ἕκαστον πεποίηται μὲν κατὰ οἰκείαν τέχνην, συντέτακται δὲ πρὸς τὸ πλησίον κατὰ κοινὴν μοῦσαν.

ſeria reliquit: ita tamen, vt theologica, vt politica, tam hic, quam ibi, immiſceat manifeſta; vt virtutes, vt improbitatem hominum, vt affectiones, vt fortunas tam aduerſas proponat, quam ſecundas: quae omnia tamen diuerſi argumenti ſunt; non aliter, quam ſi inſtrumentum dari poſſit muſicum, quod omnes ſimul harmonias coniungeret, cuius voces omnes inter ſe convenirent. Aut ita potius: Neſcio, an audieris vnquam multa ſimul inſtrumenta, tibiae ſonum, lyrae vocem, chori cantum, cumque his tubam ſimul fiſtulamque, et ſi quae alia inſtrumentorum aut nomina, aut genera ſunt, cum humanae vocis concentu, vna inter ſe miſceri; quorum ſingula cum peculiari fiant arte, tamen ita temperata ſunt cum ſingulis, communem vt efficiant muſam.

5. Et,

λόγοι etc.] Ita edidit Cl. Vir ex Codd. *Regio* et *Harleiano*. Sed melius, vt mihi videtur, in Contextu retenta fuiſſet Vulgata Lectio, quae itidem ex Mſſ. opinor, venit, καὶ ἄλλα (f. ἄλλο, ſcil. σχῆμα) μὲν ἔχουσιν οἱ Τρωϊκοὶ λόγοι, ἄλλα (f. ἄλλο) δὲ τὰ Ὀδυσσέως παθήματα: quia Haec intelligi poſſunt; Iſtis vero, provt nunc eduntur, non ſubeſt ſenſus. Scribo: οἱ μῦθοι, οὓς ἔχουσιν etc. Per voces οἱ Τρωϊκοὶ λόγοι intelligit *Iliada*; per τὰ Ὀδυσσέως παθήματα, *Odyſſeam*. M.

a παντοδαπὰς μὲν φωνὰς,] Scribo: μὲν ἱὲν φωνάς. ſic Diſſ. VI, 5. τὴν αὐτὴν φωνὴν ἱέντας. VII, 1. τὰς τοῦ Ἀγαμέμνονος ἱέντες φωνάς. Euripides *Phoeniſſ.* V, 327. Δακρυόεσσαν ἱεῖσα, ſc. φωνήν. M.

b πάσαις δὲ ἄλλαις ὡμολογημένας.] Lege πάσας δὲ ἀλλήλαις ὡμολογημένας, quod et Heinſius monuit.

Sectio

ε. Συνελόντι δ' εἰπεῖν, ἡ Ὁμήρου ποίησις τοιάδε τις ἐστὶν, οἷον εἰ καὶ ζωγράφον ἐννοήσαις φιλόσοφον, Πολύγνωτον, ἢ Ζεῦξιν, μὴ γράφοντα εἰκῆ· καὶ γὰρ τούτων ἔσται τὸ χρῆμα διπλοῦν [c], τὸ μὲν ἐκ τῆς τέχνης, τὸ δὲ ἐκ τῆς ἀρετῆς· κατὰ μὲν τὴν τέχνην, τὰ σχήματα καὶ τὰ σώματα εἰς ὁμοιότητα τοῦ ἀληθοῦς διασώζοντι· κατὰ δὲ τὴν ἀρετὴν, εἰς μίμησιν τοῦ κάλλους τὴν εὐσχημοσύνην τῶν γραμμάτων [d] διατιθέντι [e]. Ταύτῃ μοι καὶ τὰ Ὁμήρου σκόπει, ὡς ἔστι χρῆμα διπλοῦν, κατὰ μὲν τὴν ποιητικὴν ἐντεταγμένον εἰς μύθου σχῆμα, κατὰ δὲ φιλοσοφίαν εἰς ζῆλον ἀρετῆς καὶ ἀληθείας γνῶσιν

5. Et, vt breuius dicam, talis eſt Homeri poëſis, qualis pictura Polygnoti futura erit, aut Zeuxidis, ſi ſimul pictores illi fiant philoſophi, aut nihil pingant temere: duplicem enim ſibi ſcopum proponent, quorum alter artem, alter ſpectabit virtutem; quod ad artem, vt figurae ac corpora veritatem referant; quod ad virtutem, vt congrui linearum ductus ipſam diligenter repraeſentent pulchritudinem. Ita et de Homeri iudica libris, duo in iis eſſe ſpectanda; quorum alterum ad poëſin pertinet, et fabulae ſpeciem habet; alterum ad philoſophiam, et virtutem commendat, veritatem docet. Statim

Sectio ε.

c καὶ γὰρ [τούτων] ἔσται τὸ χρῆμα διπλοῦν,] Neceſſario legendum καὶ γὰρ [τούτῳ] ἔσται τὸ χρῆμα διπλοῦν. Alioquin enim non eſt, quo referas διασώζοντι et διατιθέντι, quae paullo poſt ſequuntur.

d τὴν εὐσχημοσύνην τῶν [γραμμάτων] Scaliger et Heinſius malunt τὴν εὐσχημοσύνην τῶν [γραμμῶν.] Non opus eſt: nam γράμμα *picturam* ſignificat. Etymologus: Γράμμα, τὸ ζωγράφημα. Heſychius: Γράμματα, τὰ ζωγραφήματα. Sic in illo Theocriti ſumitur:

Ποῖοι ζωογράφοι τ' ἀκριβέα [γράμματ'] ἔγραψαν;

Exſtat Idyll. XV. 81. Vide ſis et Euripidem Ione v. 1146. ac Aelianum V. H. II. 3.

e διασώζοντι· — διατιθέντι·] Loquitur de ζωγράφῳ philoſopho, in ſingulari numero: vnde γράφοντα paullo ante dixit, non γράφοντας. hinc patet, pro τούτων legendum eſſe τούτῳ (ſc. ζωγράφῳ) διασώζοντι et διατιθέντι, Conſtructione ita poſtulante. Et ſic *Dauiſius*. Caeterum pro τὰ σχήματα καὶ τὰ σώματα, opinor, legendum χρώματα. vide XV, 6. vbi idem mendum.

Mox,

συντεταγμένον. Αὐτίκα πεποίηται αὐτῷ ἐν τοῖς λόγοις μειράκιον Θετταλικὸν καὶ ἀνὴρ βασιλικὸς, Ἀχιλλεὺς καὶ Ἀγαμέμνων· ὁ μὲν ὑπ' ὀργῆς εἰς ὕβριν προφερόμενος ὁ Ἀγαμέμνων, ὁ δὲ Ἀχιλλεὺς προπηλακισθεὶς μηνιῶν· εἰκόνες παθῶν, νεότητος καὶ ἐξουσίας. Ἀντίθες τοι ἑκατέρῳ [f] τὸν Νέστορα, παλαιὸν χρόνῳ, ἀγαθὸν φρονεῖν, δεινὸν εἰπεῖν. Πάλιν αὖ Θερσίτης πεποίηται αὐτῷ αἰσχρὸς ἰδεῖν, φωνὴν ἐπεσβόλος, γνώμην ἄτακτος· οἷος εἶναι εἰκὼν ἀκολάστου δήμου. Ἀλλ' ἀντίθες καὶ τούτῳ ἄνδρα ἀγαθὸν, ἡγεμόνα ἀκριβῆ, ἐπιπορευόμενον·

[g]Ὅντινα μὲν ου βασιλῆα καὶ ἔξοχον ἄνδρα ἐφεύροι,
Τὸν ῥ' ἀγανοῖς ἐπέεσσιν ἐρητύσασκε παραστάς·
Ὃν δ' αὖ δήμου τ' ἄνδρα ἴδοι, βοόωντά τ' ἐφεύροι,
Τὸν σκήπτρῳ ἐλάσασκεν.

Statim in ipſo operis principio introducuntur duo, alter Theſſalicus adoleſcens, alter rex, ſed aetate maior; Achilles, dico, et Agamemnon; quorum hic prae nimia ira in contumeliam erumpit, ille contumelia affectus incipit iraſci: hic effigies diuerſorum habes affectuum, iuuentutis alterum, alterum potentiae. Oppone vtrique Neſtorem, qui et aetate prouectus, et prudentiae ſingularis, et admirabilis eſt facundiae. Rurſus inducitur ab eo Therſites, viſu deformis, lingua maledicus, moribus incompoſitis; vt plane populi effrenis agnoſcas imaginem. Oppone et huic virum bonum, ducem perfectum, qui ſuperuenit:

Hic quemcunque virum regum de ſtirpe videret,
Lenibus hunc verbis adſtans retinebat euntem;
Quem vero e populo clamantem, et vana mouentem,
Hunc ſceptro percuſſit.

An

Mox, pro ἐντεταμένον et συντεταμένον conieceram ἐντεταγμένον et συντεταγμένον, quemadmodum ſaepe loquitur Maximus. Confirmant codices. Deinde diſtingue: Αὐτίκα· πεποίηται αὐτῷ etc. *Exempli gratia.* M.

f Ἀντίθες [τοι] ἑκατέρῳ] Vulgo deeſt vox media, quam nos ex Reg. et Harleian. repoſuimus.

g Ὅντινα μὲν] Iliad. Β΄. 188. ſeqq. Noſter autem memoriae vitio ſcripſit ἄνδρα ἐφεύροι, cum ἄνδρα κιχείη legatur in exemplaribus

Ἆρά σοι οὐ δοκεῖ αὐτὸ τοῦτο, εἰ καὶ ὁ Σωκράτης [h] τοὺς μὲν βασιλικοὺς καὶ ἐξόχους ἄνδρας ἀγανοῖς λόγοις γεραίρων, καὶ ἀποδεχόμενος, Τίμαιόν τινα, ἢ Παρμενίδην, ἢ ἄλλον βασιλικὸν ξένον·

Ὃν δ' αὖ δήμου τ' ἄνδρα ἴδοι, βοόωντά τ' ἐφεύροι,

τοῦτον ἐλαύνων τῷ λόγῳ, Θρασύμαχόν τινα, ἢ Πῶλον, ἢ Καλλικλέα, ἤ τινα [i] ἄλλον λωβητῆρα καὶ ἐπεσβόλον;

ϛ'. Πάλιν αὖ ἐπανίωμεν ἐπὶ τὸν Ὅμηρον, καὶ τοὺς παρ' αὐτῷ βαρβάρους· καὶ γὰρ ἐνταῦθα ὄψει ἀρετὴν καὶ κακίαν ἀντιτεταγμένας ἀλλήλαις· ἀκόλαστον μὲν τὸν Ἀλέξανδρον, σώφρονα δὲ τὸν Ἕκτορα [k]· δειλὸν τὸν Ἀλέξανδρον, ἀνδρεῖον τὸν Ἕκτορα· κἂν τοὺς γάμους αὐ-

An aliud tibi facere videtur Socrates, cum regales principeſque viros lenibus verbis demulcet et excipit; vtputa Timaeum, aut Parmenidem, aliumue regium hoſpitem:

Quem vero e populo clamantem, et vana mouentem,
Adſpicit,

hunc oratione aſpera increpat; puta Thraſymachum aliquem, aut ſi quis alius conuiciator et maledicus?

6. Rurſus ad Homerum redeamus, eiuſque barbaros: nam et hic vitia virtuteſque inter ſe oppoſitas videbis; intemperantiam Paridis, temperantiam Hectoris; timiditatem Paridis, fortitudinem Hectoris: quin et coniugium eorum ſi conſideres,

plaribus Homericis; nec aliter Maximus habet Diſſert. XXI. 9. Frequens erat in hiſce verſibus laudandis Socrates; qua de re vide Xenophontem Memor. lib. I. cap. II. 58. ſeqq.

h Ἆρά σοι οὐ δοκεῖ αὐτὸ τοῦτο, [εἰ καὶ] ὁ Σωκράτης.] Loci mens flagitat, vt reſcribamus: Ἆρά σοι οὐ δοκεῖ αὐτὸ τοῦτο [ποιεῖν] ὁ Σωκράτης etc.

Ibid. Ἆρά σοι οὐ δοκεῖ αὐτὸ τοῦτο, εἰ καὶ ὁ Σωκράτης τοὺς μὲν etc. Sine ſenſu. Lego: Ἆρά σοι οὐ δοκεῖ αὐτὸ τοῦτο εἶναι ὁ Σωκράτης, τοὺς μὲν etc. *nonne hoc tibi videtur eſſe ipſe Socrates?* De phraſi αὐτὸ τοῦτο ὁ Σωκράτης vide ad XXIV, 9. αὐτὸ ἡ Σωκράτους τέχνη. M.

i ἢ Πῶλον, ἢ Καλλικλέα, ἤ τινα] Vulgo deſunt hae voces. Eas autem dant Reg. et Harleian. ſic et Paccii codex, vnde Stephanus illas Maximi verbis addendas cenſuit. Vide cl. Gatakerum ad Antonini VII. 66.

Sectio ϛ'.

k σώφρονα [δὲ] τὸν Ἕκτορα·] Vulgo deeſt vocula ſecunda, quam

τῶν ἐξετάζῃς, ὁ μὲν ζηλωτὸς, ὁ δὲ ἐλεεινός· ὁ μὲν ἐπάρατος, ὁ δὲ ἐπαινετός· ὁ μὲν μοιχικὸς, ὁ δὲ νόμιμος. Θέασαι δὲ καὶ τὰς ἄλλας ἀρετὰς νενεμημένας κατ' ἄνδρα, τὴν μὲν ἀνδρείαν κατὰ τὸν Αἴαντα, τὴν δὲ ἀγχίνοιαν κατὰ τὸν Ὀδυσσέα, τὸ δὲ θάρσος κατὰ τὸν Διομήδην, τὴν δὲ εὐβουλίαν κατὰ τὸν Νέστορα αὐτόν [l]· οὗτος ἄρα εἰκόνα ἡμῖν ὑποτίθεται χρηστοῦ βίου, καὶ ἀρετῆς ἀκριβοῦς, ὥστε ἀπέδωκεν αὐτῷ ἥμισυ μέρος τῶν αὑτοῦ ἔργων [m]. Καὶ ταῦτα μὲν, ὡς συλλήβδην εἰπεῖν, ἴχνη βραχέα μακρῶν λόγων.

ζ'. Εἰ δ' ἔτι χρὴ καὶ περὶ θεῶν ὀλίγα ἄττα δείγματα τῆς Ὁμήρου γνώμης ἐνέγκασθαι, ἑνὶ τῷ παρὰ

ſideres, alter hac in parte felix, alter miſeratione dignus eſt; alter deteſtandus, laudandus alter; alter adulter, alter legitimus maritus eſt. Conſidera et reliquas virtutes viritim diuiſas; fortitudinem Aiaci, ſolertiam Vlyſſi, audaciam Diomedi, conſilii prudentiam Neſtori tribuit; in qua probae vitae abſolutaeque virtutis imaginem habemus, quare alteram illi operum ſuorum partem Agamemnon adſcribit. Et haec quidem, vt paucis abſoluam, nihil aliud, quam quaedam eorum, quae ab eo multis proponuntur, ſunt veſtigia.

7. Quod ſi et de diis nonnulla, e quibus Homeri inſtitutum appareat, adferre lubeat, cum vnico Platonis exemplo,

quam nos ex Harleian. reſtituimus.

l κατὰ τὸν Νέστορα αὐτόν] Sic Paccii Stephanique codices. Et ſane Neſtor adeo prudens erat conſiliarius, vt ait Agamemnon Il. β'. 372. ſi

Τοιοῦτοι δέκα μοι συμφράδμονες εἶεν Ἀχαιῶν,
Τῷ κε τάχ' ἠμύσειε πόλις Πριάμοιο ἄνακτος.

Vide Dionem Chryſoſtomum Orat. II. p. 22. D. et Ciceronem de Seneſt. cap. X. Reg. tamen et Harl. dant κατὰ τὸν Ὀδυσσέα αὐτὸν, cuius ἀγχίνοιαν iam laudauerat. Ex codicibus, vt opinor, excidit vocabulum. Lego: κατὰ τὸν Νέστορα· [Ὀδυσσέα] αὐτὸν οὗτος (ſcilicet Homerus) ἄρα εἰκόνα ὑποτίθεται etc.

Ibid. κατὰ τὸν Νέστορα αὐτόν· οὗτος ἄρα] Pro Νέστορα Codices habent Ὀδυσσέα. Vnde ſagaciter *Dauiſius* emendauit, κατὰ τὸν Νέστορα. Ὀδυσσέα αὐτὸν οὗτος ἄρα etc. quam ego optimam et certiſſimam reſtitutionem exiſtimo. M.

m ἀπέδωκεν αὐτῷ ἥμισυ [μέρος] τῶν

Πλάτωνος [n], ὥσπερ εἰκόνι, τὰ λοιπὰ εἰκάζωμεν, κατὰ τὸ ἦθος τοῦ λόγου, τὰ πρεσβύτερα τοῖς νεωτέροις· ἐπείπερ ταύτῃ κριτέον. „Ὁ γὰρ δὴ μέγας ἐν οὐρανῷ Ζεὺς,„ λέγει που καὶ ὁ Πλάτων [o]· καὶ ὀχεῖται αὐτῷ ὁ Ζεὺς ἐπὶ πτηνοῦ ἅρματος, καὶ ἡγεῖται θεῶν. Ὁμήρῳ δὲ ὁ στρατηγὸς Ζεὺς λέγει·

> Μήτε τις οὖν θήλεια θεὸς [p] τόδε, μήτε τις ἄρσην
> Πειράτω διακέρσαι ἐμὸν ἔπος· ἀλλ' ἅμα πάντες
> Αἰνεῖτ', ὄφρα τάχιστα τελευτήσω τάδε ἔργα.

Καὶ μετὰ τοῦτο αὐτῷ καὶ τὸ ἅρμα ζεύγνυται, καὶ οἱ ἵπποι θέουσιν

> Ὠκυπέτα, χρυσέῃσιν ἐθείρῃσιν κομόωντες [q].

Ζεύγνυται δὲ καὶ Ποσειδῶνι ἅρμα ἐν θαλάττῃ·

emplo, tanquam imagine quadam, conferemus reliqua, antiqua dico cum recentioribus, vt orationis appareat indoles; ſiquidem hoc potiſſimum nunc agimus. *Magnus namque in coelo Iupiter*, ait Plato alibi; Iouemque introducit, qui alato inuehitur curru, deoſque ducit reliquos. Apud Homerum imperator reliquorum ita loquitur Iupiter:

> *Ne quis, ſiue deus, ſeu ſit dea, gaudeat illos*
> *Sermones nobis euertere; ſed mea quiſque*
> *Conſilia probet, vt confeſtim facta ſequantur.*

Et cum dicto currus illi iungitur, equi currunt

> *Veloces, pulchreque aurato crine comantes.*

Etiam Neptuno in mari currus iungitur:

Sic

αὐτοῦ ἔργων.] Vulgo deeſt μέρος, quod ex Reg. et Harleian. reuocauimus. Heinſius autem ſcribendum cenſet: ἀπέδωκεν αὐτῷ ἥμισυ τῶν αὐτοῦ ἔργων [ὁ Ἀγαμέμνων.] Hoc autem nullibi facit rex ille; ſed Homerus τοὺς Τρωϊκοὺς λόγους καὶ τὰ τοῦ Ὀδυσσέως παθήματα duobus voluminibus pan[illegible] ideoque μέρος ἥμισυ τῶν αὐτοῦ ἔργων Vlyſſis memoriae conſecrauit.

Sectio ζ'.

n ἑνὶ τῷ παρὰ Πλάτωνος] Scribe, ἑνί τῳ, id eſt, τινι, *vni alicui*. M.

o λέγει που καὶ ὁ Πλάτων·] Reſpicit ad Platonis Phaedrum p. 344. 345. Vide nos ad Diſſert. X. 4.

p Μήτε τις οὖν θήλεια θεὸς] Iliad. Θ'. 7. ſeqq.

q Ὠκυπέτα, χρυσέῃσιν ἐθείρῃσιν κομόωντες.] Lege κομόωντε, prout apud

Βῆ δ' ἐλάαν [r] ἐπὶ κύματ', ἄταλλε δὲ κήτε' ὑπ' αὐτῷ.

Ἔχει δὲ καὶ ὁ Ἅδης αὐτῷ τρίτην ἀρχήν. Τριχθὰ δὲ Ὁμήρῳ δέδασται τὰ πάντα [s]. Ποσειδῶν μὲν ἔλαχε

Πολιὴν ἅλα ναιέμεν αἰεὶ,

Ἅδης δ' ἔλαχε

Ζόφον ἠερόεντα,

Ζεὺς δὲ οὐρανόν. Ὦ τῆς δικαίας καὶ φιλοσόφου νομῆς.

η. Εὕροις δ' ἂν καὶ ἄλλας παρ' Ὁμήρῳ ἀρχὰς καὶ γενέσεις παντοδαπῶν ὀνομάτων, ὧν ὁ μὲν ἀνόητος ὡς μύθων ἀκούει, ὁ δὲ φιλόσοφος ὡς πραγμάτων. Ἔστιν αὐτῷ καὶ ἀρετῆς ἀρχή· ἀλλ' Ἀθηνᾶ λέγεται, καὶ τῷ ἔχοντι παρίσταται ἐν πάντεσσι πόνοισιν [t]. Ἔστι καὶ ἔρωτος· ἀλλὰ τὴν αἰτίαν ἡ Ἀφροδίτη ἔχει, καὶ τοῦ κεστοῦ κρατεῖ, καὶ μεταδίδωσι τοῦ πόθου. Ἔστι καὶ τέχνης·

Sic fluctus petit, heic exſultant maxima cete.

Pluto illi tertium regnum obtinet. Trifariam enim Homero diuiſa ſunt omnia: Neptuno tribuitur,

canis vt viuat ſemper in vndis

Aequoris;

Pluto incolit

triſtes caliginis vmbras;

Iupiter vero coelum. O accuratam diuiſionem, vereque philoſophicam!

8. Sunt et alia apud Homerum diuerſarum rerum principia et ortus, quae dementes pro fabulis habent, philoſophi pro rebus grauiſſimis. Inuenies virtutis principium; ſed ſub Mineruae nomine, quae praeſtantibus viris quocunque in labore fert ſubſidium. Eſt et amoris; ſed Veneri adſcribitur, quam ceſto praeficit, quae amorem immittit. Eſt et artificii; ſed

apud Homerum ſcribitur Iliad. Θ'. 42. Vox enim ὠκυπέτα dualis eſt numeri.

r Βῆ δ' ἐλάαν] Iliad. Ν'. 27.

s Τριχθὰ δὲ — πάντα etc.] Haec et ſequentia legantur apud Homerum Iliad. Ο'. 189. Vide ſis Heraclidem Ponticum Alleg. Homer. p. 465.

Sectio η.

t παρίσταται ἐν πάντεσσι πόνοισιν.] Odyſſ. Ν'. 301.

u θείων

ἀλλ' ὁ Ἥφαιστος τὴν αἰτίαν ἔχει, καὶ τοῦ πυρὸς κρατεῖ, καὶ μεταδίδωσι τῆς τέχνης. Ἄρχει δὲ αὐτῷ καὶ Ἀπόλλων χοροῦ, καὶ Μοῦσαι ᾠδῆς, καὶ Ἄρης πολέμου, καὶ Αἴολος πνευμάτων, καὶ Ὠκεανὸς ποταμῶν, καὶ Δημήτηρ καρπῶν· καὶ οὐδὲν μέρος Ὁμήρῳ ἄθεον, οὐδὲ δυνάστου ἄπορον, οὐδὲ ἀρχῆς ἔρημον, ἀλλὰ πάντα μεστὰ θείων λόγων, καὶ θείων ὀνομάτων [u], καὶ θείας τέχνης. Κἂν ἐπὶ τὰ στοιχεῖα ἔλθῃς καὶ τὸν τούτων πόλεμον, ὄψει μάχην ἐν τῷ Τρωϊκῷ πεδίῳ, οὐ Τρώων καὶ Ἀχαιῶν, καὶ ὀλλύντων καὶ ὀλλυμένων, αἵματι ῥεούσης τῆς γῆς· ἀλλὰ πυρὸς καὶ ποταμοῦ μάχην [x], τοῦ μὲν οἰδαίνοντος καὶ ἀνισταμένου λαμπρῷ καὶ συνεχεῖ τῷ κύματι, τοῦ δὲ ταῖς δίναις ἐμπίπτοντος ἀκμαίᾳ ῥιπῇ, φλέγοντος μὲν τὰς κόμας καὶ τὸ κάλλος τοῦ ποταμοῦ, ἰτέας καὶ μυρίκας καὶ λωτὸν καὶ θρύον, φλέγοντος δὲ αὐτοῦ τὰ φορήματα καὶ τὰ θρέμματα,

ſed hoc Vulcani eſt, qui igni praeficitur, qui artes hominibus tradit. Apollo choreas orditur, Muſae cantum, bellum Mars, ventos producit Aeolus, fluuios Oceanus, fruges Ceres: vt nulla pars naturae totius ſit Homero ſine diis, ſine praefecto, ſine imperio; ſed omnia diuinis nominibus, omnia diuinis ſermonibus, omnia diuinis abundent artibus. Quod ſi elementa eorumque ſpectes diſcordiam, videbis pugnam in Troiano campo, non Graecos inter eorumque aduerſarios, non caedentes inter cadenteſque, ſanguine inundata terra: ſed ignis et fluuii, quorum alterum intumeſcere videbis, magniſque ac crebris aſſurgere vndarum fluctibus; alterum violento impetu ipſis fluuii incumbere vorticibus, comaſque eius ac totum ornatum amburere, ſalices videlicet et myricas, lotumque et iuncos; tum alumnos eius, et quae fert reliqua,

Anguil-

u θείων λόγων, καὶ θείων ὀνομάτων,] Vulgo θείων ὀνομάτων, καὶ θείων λόγων. Ordinem verborum, quem recepimus, exhibent Reg. et Harl.

x πυρὸς καὶ ποταμοῦ μάχην,] Accuratius dixiſſet πυρὸς καὶ ὕδατος, cum loquitur de ipſis (στοιχείοις) elementis Ignis et *Aquae*. Deinde, pro λαμπρῷ κύματι, ſcribendum forte λάβρῳ, *vehementi*: vt Diſſ. V, 4. λάβρον ὀχετὸν, *vehementem curſum aquarum*. M.

Τείροντ' ἐγχέλυές [y] τε καὶ ἰχθύες, οἳ κατὰ δίνας,
Οἳ κατὰ καλὰ ῥέεθρα κυβίστων ἔνθα καὶ ἔνθα.

Ἄπαυστος δ' ἂν ἦν ὁ πόλεμος [z] οὗτος, ἀλλὰ ἡ Ἥρα σπένδεται καὶ διαλύει τὸν πόλεμον, καὶ τὰ στοιχεῖα συνάγει. Ἔα μοι ταυτὶ τὰ αἰνίγματα· σκόπει τὰ σά, τὰ ἀνθρώπινα.

θ'. Οὗτός σοι πολιτείας τρόπος [a] οὐκ ἐν Πειραιεῖ πλαττόμενος, οὐδὲ ἐν Κρήτῃ νομοθετούμενος [b], ἀλλ' ἐπὶ προφάσει Ἡρωϊκῇ ὑπὸ Φιλοσόφου δεικνύμενος [c], δι' οἱ-

Anguillae, piſceſque alii, qui flumine pulchro
Hinc atque hinc duxere choros, torrentur vbique.

Nec compori pugna niſi Iunonis interuentu potuiſſet, quae contentionem dirimit, bellum componit, elementa coniungit. Sed hanc allegoriam praetermittamus; ac ea potius, quae noſtra ſunt, quae ad hominem ſpectant, videamus.

9. Haec reipublicae forma non in Pyraeeo fingitur, neque in Creta ſancitur; ſed a vero philoſopho heroicis exemplis, heroica

y Τείροντ' ἐγχέλυες] Il. Φ'. 353.

z [Ἄπαυστος] δ' ἂν ἦν ὁ πόλεμος] Vulgo ἄπιστος, quod ad rem non facit: quare legendum eſſe ἄσπειστος omnes faſſuri Stephano videntur. At Maximi manum ſuppeditauit Harleian. Pariter apud Euſebium de Laud. Conſtantini cap. XVI. p. 766. vbi codices habent ἀνήρητό τε ἀθρόως ἡ ἐξ αἰῶνος [ἄπιστος] καὶ ἀκατάλλακτος τῶν ἐθνῶν ἔχθρα, Henr. quidem Valeſio placet ἄσπειστος, ſed pari iure reſcribi poteſt ἄπαυστος. Sic apud Sextum Empiricum Pyrrhon. Hypot. III. 21. §. 175. in Codd. eſt: εἰς [ἄπιστον] ἐμπίπτουσι πόλεμον. Sic etiam aduerſ. Mathem. lib. XI. §. 36. Vtrobique reponunt ἄσπειστον, licet ἄπαυστον aeque bene legi queat.

Ibid. Ἄπιστος δ' ἂν ἦν ὁ πόλεμος] *H. Stephanus* legit ἄσπειστος, idem, quod multo vſitatius ἄσπονδος: et ita *Kühnius* ad Pollucis I, 10. p. 102. Coniicio, ἄπαυστος, *ſine fine*, vt XVIII, 6. ἄπαυστοι θυμοί. IV, 3. δρόμον ἄπαυστον. Philo p. 598. λύπης ἀπαύστου. Et iam ſic editum video. M.

Sectio θ'.

a Οὗτός [σοι] πολιτείας τρόπος] Sic vterque codex, vulgo οὗτος [τῆς] πολιτείας τρόπος.

b οὐκ ἐν Πειραιεῖ πλαττόμενος, οὐδὲ ἐν Κρήτῃ νομοθετούμενος,] Reſpicit ad Platonis Dialogos de Rep. deque Legibus. Poſteriores in Creta finguntur habiti, priores in Piraeeo.

c ἀλλ' ἐπὶ προφάσει Ἡρωϊκῇ ὑπὸ φιλοσόφου δεικνύμενος,] Quid *Philoſopho* cum προφάσει ἡρωϊκῇ?

ἰκονομίας Ἡρωϊκῆς· ἄρχοντες αὐτουργοὶ, προβουλευόμενοι· ἀριστεῖς ἀγαθοὶ, προπολεμοῦντες· γυνὴ σώφρων, ἀντιτατἸομένη ὑβρισταῖς νεανίαις· βασιλεὺς δίκαιος, ξενοδοχῶν ἀλήτην ξένον· ἀνὴρ σώφρων [d] παντοίαις συμ-

heroica operis forma, delineatur: hic principes, qui ipſi res gerunt, ſed non ſine maturo conſilio videbis; hic belli duces praeſtantiſſimos, ſed qui in acie praecedunt; hic caſtam in medio libidinoſiſſimorum iuuenum mulierem; hic regem probum, qui erronem excipit hoſpitio; virum bonum, qui omnibus calamitatibus

κῇ? ad *Poëtas* pertinent *Heroes*: Philoſophorum materies eſt *Virtus moralis*. Omnino legendum: ἐπὶ προφάσει ἠθικῇ, *propoſito morali*: quod etiam patet ex ſequentibus, in quibus deſignari vides *Quatuor* iſtas Virtutes ἠθικὰς, *Fortitudinem*, ἀριστεῖς ἀγαθοί· *Temperantiam*, γυνὴ σώφρων· *Iuſtitiam*, βασιλεὺς δίκαιος· et *Prudentiam*, ἀνὴρ σώφρων. vnde Anaxagoras dixit, Homeri poëſin eſſe Tractatum de *Virtute* et *Iuſtitia*, Laërtius Lib. II. ſect. 11. plane vt Noſter ſupra, ſect. 5. vide et Longinum περὶ Ὕψ. ſect. IX. M.

d ἀνὴρ ΣΩΦΡΩΝ,] De Vlyſſe loquitur. Sed cum paulo ante dixiſſet γυνὴ σώφρων, *mulier caſta*, non probabile eſt, eadem voce vſurum fuiſſe in eodem κώλῳ, ſenſu diuerſo. hoc enim loco σώφρων debet eſſe *prudens*. vnde ſuſpicor, Maximum ſcripſiſſe ἀνὴρ ΣΟΦΟΣ, quod perpetuum eſt [illegible] epitheton. ſic Diſſ. XX[illegible]II, 1. ὦ σοφώτατε ἀνδρῶν; vbi Vlyſſem compellat: et mox, ὦ σοφώτατε Ὀδυσσεῦ. et XXI, 6. σοφὸς ἦν ὁ Ὀδυσσεύς. et ita paſſim. vide Lucianum *De Paraſit.* p. 245. Horatius I Epiſt. II, 17.

quid virtus, et quid SAPIENTIA *poſſit,*
Vtile propoſuit nobis exemplar Vlyſſem.

Iterum VII, 40.

Haud male Telemachus, proles SAPIENTIS Vlyſſei:

ita olim emendaui pro *patientis*. Addo obiter alterum locum eiuſdem Vatis ſimiliter deprauatum, I Epiſt. XVII, 25.

Contra, quem duplici panno SAPIENTIA *velat,*
Mirabor vitae via ſi conuerſa decebit.

vulgo *patientia*. *quem duplici panno ſapientia velat* eſt periphraſis vel deſcriptio *Cynici* Philoſophi. *ſapientia* eſt idem, quod *ſecta*. *duplici panno* eſt *duplicatum pallium* Cynicorum; de quo vide *Salmaſium* ad Tertullianum *De Pallio*, p. 364. et ſeqq. Δίπλοον εἷμα dicitur Antholog. lib. III. M.

φοραῖς ἀντιτεχνώμενος. Δείξω δέ σοι καὶ πολιτείας ἄλλας ἀντιτεταγμένας· δημιουργήσας αὐτὰς Ὅμηρος [e] μὲν λόγῳ, Ἥφαιστος δὲ χρυσῷ· ἐν τῇ μέν ῥα γάμοι [f] τε, καὶ ᾠδή, καὶ χοροί, καὶ δικάζοντες βασιλεῖς, καὶ ἑπόμενοι λαοί [g].

Τὴν δ' ἑτέρην [h] πόλιν ἀμφὶ δύο στρατοὶ εἵατο λαῶν.

Κἂν ἀπιστῇς τῷ πράγματι, οὐκ ἀπορήσεις λόγων ἀληθεστέρων [i]. Αὗταί σοι νησιωτικαὶ πόλεις, ἡ μὲν Φαιάκων,

mitatibus totam opponit induſtriam. Oſtendam et reſpublicas tibi duas plane operibus inter ſe oppoſitas; quas Homerus verbis, auro delineauit Vulcanus: in altera nuptiae, cantus vigent, et tripudia, reges iudicant, populus litigat;

Aſt aliam cingunt vrbem duo caſtra virorum.

Si non hoc ſatis manifeſtum videtur tibi, aliud habebis manifeſtius. Cogita duas inſulanas vrbes, alteram Phaeacum, alteram Itha-

e ἀντιτεταγμένας. δημιουργήσας αὐτὰς Ὅμηρος] Vulgo ἀντιτεταγμένας δημιουργίαις αὐταῖς. Ὅμηρος etc. At Reg. et Harleian. δημιουργίας αὐτάς, vnde minima mutatione feci δημιουργήσας αὐτάς. Heinſius reponit ἐδημιούργησεν αὐτάς, quod a codicum ſcriptura longius abit.

Ibid. δημιουργήσας αὐτὰς Ὅμηρος μὲν etc.] Prius erat: Δείξω δέ σοι καὶ πολιτείας ἄλλας ἀντιτεταγμένας δημιουργίαις αὐταῖς. Ὅμηρος μὲν λόγῳ, Ἥφαιστος δὲ χρυσῷ. *Heinſius* legit: ἀντιτεταγμένας. Ἐδημιούργησεν αὐτὰς etc. Codices habent δημιουργίας αὐτάς. Haec, niſi fallor, Maximi fuit manus: Δείξω δέ σοι καὶ πολιτείας ἀλλήλαις ἀντιτεταγμένας, δημιουργίας διττάς, Ὁμήρου μὲν λόγῳ, Ἡφαίστου δὲ χρυσῷ. Homerus Iliad. Σ. 490.

Ἐν δὲ δύω ποίησε πόλεις μερόπων ἀνθρώπων.

hinc Noſtri δημιουργίας διττάς. vide XV, 6. Mox, pro ἑπόμενοι λαοί, mallem εἰλούμενοι ex loco XXVIII, 3. οἱ πρὸς τὰς δίκας εἰλούμενοι. idem fere quod *Dauiſii* ἀγρόμενοι. ſic et XVII. ad finem: περὶ τὰ πρόθυρα αὐτὰ εἰλουμένους. M.

f ἐν τῇ μέν ῥα γάμοι] Iliad. Σ'. 491. ſeqq.

g ἑπόμενοι λαοί·] Prior vox Heinſio diſplicet, quapropter eius loco νεικούμενοι reponit. Haud accedo: non enim totus populus,

Δύο δ' ἄνδρες [ἐνείκεον] εἵνεκα ποινῆς
Ἀνδρὸς ἀποφθιμένου.

Si quid eſſet mutandum, legerim ἀγρόμενοι λαοί· nam

Λαοὶ εἰν ἀγορῇ ἔσαν ἀθρόοι,

vt ait Homerus Iliad. Σ'. 497.

h Τὴν δ' ἑτέρην] Iliad. Σ'. 509.

i κἂν ἀπιστῇς τῷ πράγματι, οὐκ ἀπορήσεις λόγων ἀληθεστέρων] Non recte

ἡ δὲ Ἰθακησίων· τῶν μὲν ἄρχει αἰδὼς, τῶν δὲ ὕβρις· τῶν μὲν βασιλεῖς ἔννομοι, τῶν δὲ ἄδικοι μνηστῆρες· οἱ μὲν τὸν βασιλέα ἐρχόμενον θεὸν ὣς εἰσορόωσιν [k], οἱ δὲ τοῦ βασιλέως ἐπιβουλεύουσι τῷ γάμῳ· τέλος δὲ ἑκατέροις, τοῖς μὲν εὐφροσύνη διηνεκὴς, καὶ βίος ἄλυπος, καὶ ὑποδοχὴ ξένων, καὶ θαλάττης στόλοι, καὶ γῆς καρποὶ, τοῖς δὲ ἑτέροις ὄλεθρος ἀθρόος ἐν αὐταῖς ταῖς ἡδοναῖς [l]. Τοῦτο τέλος μοχθηρίας ὑβριζούσης, τοῦτο τέλος ἀνεπιτιμήτου ἐξουσίας. Αὐτόν γε μὴν τὸν Ὀδυσσέα οὐχ ὁρᾷς, ὡς παντοίαις συμφοραῖς ἀντιτεχνώμενον ἀρετὴ σώζει [m], καὶ τὸ δι' ἐκείνην θάρσος; Τοῦτο αὐτῷ

Ithacenſium; in altera verecundia, in altera obtinet contumelia; in altera reges iuſti, in altera iniuſti proci; illi regem venientem dei inſtar venerantur, hi regis inſidiantur vxori: ſed et finis illis eſt diuerſus; his hilaritas perpetua, vita ſecura, hoſpitalitas, in mari claſſes, in terra fructus; illi in ipſis ſuis voluptatibus radicitus pereunt. Hic exitus contumelioſam excipit nequitiam, hic immoderatae licentiae finis eſt. Ipſum vero Vlyſſem nonne vides, quo pacto, dum omnibus virtutem moleſtiis opponit, etiam animum ab ea ſumat, et fiduciam? Hoc eſt illud

recte opponuntur πρᾶγμα et λόγοι ἀληθεῖς: quippe πρᾶγμα eſt λόγος ἀληθὴς, *res ipſa*: ideo ſupra ſect. 8. oppoſita ſunt μύθων et πραγμάτων *fabulae* et *res verae*. Lego: κἂν ἀπιστῇς τῷ πλάσματι, etc. idem quod μύθῳ. vt XVI, 1. εἴτε μῦθος, εἴτε καὶ ἀληθὴς λόγος. Iulianus Epiſt. p. m. 272. ἀνδρὸς εἴπω σοφοῦ μῦθον, εἴτε δὴ λόγον ἀληθῆ. Philo Iudaeus dixit μύθου πλάσμα, p. 647. M.

k βασιλέα ἐρχόμενον θεὸν ὣς εἰσορόωσιν,] Homerus Odyſſ. Θ'. 173.

> Ἐρχόμενον δ' ἀνὰ ἄστυ, θεὸς ὣς, εἰσορόωσιν.

Hoc ſimile eſt illud Heſiodeum:

> Ἐρχόμενον δ' ἀνὰ ἄστυ, θεὸν ὣς, ἱλάσκονται
> Αἰδοῖ μειλιχίῃ.

Vide Theogoniae v. 91.

l ὄλεθρος ἐν αὐταῖς ταῖς ἡδοναῖς.] Niſi abiicienda ſit Praepoſitio, mallem σὺν αὐταῖς. vt XXX, 2. εὔξαιντο ἂν ἀπολωλέναι τὴν τέχνην σὺν ταῖς νόσοις. ſed Maximus praepoſitionem fere omittit. ſic VII, 5. ἀπολώλασιν αὐτοῖς αἱ ὀρέξεις σὺν αὐταῖς ἐλπίσιν: vbi σὺν abeſt a Codicibus *Dauiſii*. Pariter loquuntur optimi Graeci ſcriptores. Verba praecedentia diſtingue: καὶ θαλάττης στόλοι, καὶ γῆς καρποί· τοῖς δὲ ἑτέροις ὄλεθρος etc. M.

. *m* ἀντιτεχνώμενον ἀρετὴ σώζει,] Vulgo

τὸ ἐν Κίρκης μῶλυ [n], τῦτο τὸ ἐν θαλάττῃ κρήδεμνον, τῦτο τῶν Πολυφήμυ χειρῶν τὸν ἄνδρα ἐξάγει, τῦτο ἐξ ᾅδυ ἀνάγει, τῦτο πήγνυσι σχεδίαν [o], τῦτο πείθει Ἀλκίνυν, τῦτο ἀνέχεται βαλλόντων μνηστήρων, Ἴρυ παλαίοντος, Μελανθίυ ὑβρίζοντος, τῦτο ἐλευθεροῖ τὴν ἑστίαν, τῦτο τιμωρεῖται γάμῳ, τῦτο ἄνδρα ποιεῖ διογενῆ καὶ θεοῖς εἴκελον, οἷον ἀξιοῖ Πλάτων εἶναι τὸν εὐδαίμονα.

illud Circes moly, haec eſt vitta illa, quam in mari inuenit, hoc Polyphemi manibus eripit virum, hoc ab inferis reducit, hoc cymbam illi fabricat, hoc Alcinoum perſuadet, hoc procorum ictus patienter perfert, hoc Iro parem in lucta reddit, hoc Melanthii contumeliis, hoc domum illi liberat, vxorem vindicat, hoc virum efficit, qualem Homerus Ioue genitum, diis ſimilem, Plato felicem vocat.

ΛΟΓΟΣ ΛΓ΄.

Εἰ τέχνη ἡ ἀρετή [a].

Καὶ πῶς ἄν τις τῦ Φιλοσόφυ ἀποδέξαιτο, ἄλλο τι τὴν ἀρετὴν λέγοντος εἶναι, καὶ μὴ τέχνην; Σχολῇ γὰρ ἂν

DISSERT. XXXIII.

An virtus ſit ars.

Quis vero philoſophum audiat, qui aliud virtutem eſſe dicat, quam artem? Equidem non video, quomodo aliud

Vulgo ἀντιτεχνώμενος ἀρετῇ σώζει. Maximi vero manum ſuppeditauit Harleian. Sed et veram lectionem Stephanus ex coniectura viderat.

n τὸ [ἐν] Κίρκης μῶλυ,] Vulgo ἐκ Κίρκης, quod falſum: nam Mercurius Vlyſſi μῶλυ tradidiſſe fingitur, ne, quod eius ſociis contigerat, in Circes aedibus formam indueret ſuillam. Codicis igitur Harleian. lectionem recepi, quae manifeſto vera. Vide ſis Odyſſ. κ΄. 282. ſeqq.

o [πήγνυσι] σχεδίαν,] Vulgo πηγνύει. Nos Mſſ. obtemperamus.

a Εἰ τέχνη ἡ ἀρετή.] Nonnulli philoſophi virtutes τέχνας aut ἐπιστήμας eſſe ſtatuebant. Vide Ariſto-

εἴη τέχνη τι ἄλλο, εἴπερ μὴ ἡ ἀρετή· πλὴν εἰ μὴ ἄροτρον μὲν τέχνης ἔργον, καὶ ἀσπὶς τέχνης, καὶ ναῦς, καὶ τειχίον· τὸ δὲ τούτοις χρώμενον, καὶ ἐπιστατοῦν, καὶ παρέχον τὴν ἑκάστῳ χρείαν ἅπαντι τῷ ἔχοντι εἰς δέον, καὶ τὴν ἐξ ἁπάντων ὠφέλειαν συντάττον εἰς κοινὸν τέλος, τοῦτο δή που τὴν ἀτεχνίαν φήσομεν. Δεινόν γε, ὦ θεοὶ, καὶ δεινοῦ πέρα, εἰ ὁ μὲν κεραμεὺς ἐπὶ τέχνῃ μανθάνει, καὶ ὁ σκυτοτόμος, καὶ ὁ τέκτων· ὁ δὲ φιλόσοφος μανθάνει μὲν, καὶ τὸ τέλος αὐτῷ [b] ἡ ἀρετὴ ἔχει, ἔστι δὲ τοῦτο οὐ τέχνη, ἀλλά τι μάθημα ὑπὸ ἀτεχνίας διδασκόμενον.

β'. Καλῶς· ἔχε ἀτρέμας. Οὐ γὰρ ἀτόπως ὑφηγῇ, οὐδὲ ἀτέχνως, μὰ Δία. Ἐγὼ δέ σου τὴν μὲν τέχνην ἐπαινῶ, τὸ δὲ κεφάλαιον αὐτῆς φέρε ἴδω τί καὶ λέγεις [c].

aliud ars dici poſſit, ſi non poſſit virtus: niſi forte aratrum, aut clypeum, aut nauem, aut murum, artis opus eſſe exiſtimes; id autem, quod his vtitur omnibus, his omnibus praeeſt, omnium horum vſum eos, qui poſſideant, ex artis praeſcripto docet, vtilitatem, quam ex iis percipere debeant, communem eundemque ad finem referre oſtendit, nihil minus, quam artem, dicemus eſſe. Mirum, dii boni, et plus, quam mirum, ſi figulus, cerdo, ac faber, certam ad artem opus ſuum referre diſcant; philoſophus vero diſcat quidem, nec alium ſibi finem, quam virtutem, proponat; id ipſum tamen non ars, ſed diuerſa quaedam ab arte ſit dicenda inſtitutio.

2. Pulchre, mehercules: ſufficit. Non enim abſurdum mihi exordium videtur, per Iouem, aut imperitum. Quamuis enim illam, de qua agis, reprehendere artem non poſſum; permitte tamen, vt videam, quid in ea praecipue ſtatuas. Figulus,

Ariſtotelem Ethic. Nicom. VI. 13. et Apuleium Habit. Doctr. Platon. p. 605. ſeqq. Hoc noſter ἀκύρως dici contendit: virtutes enim non artes eſſe, vel ſcientias, ſed aliquid ὑπὸ τέχνης ἢ ἐπιστήμης γιγνόμενον.

Sectio α'.

b καὶ [τὸ] τέλος αὐτῷ] Ex Mſſ. additur vox ſecunda. De re ipſa vide Plutarchi libellum, Ὅτι διδακτὸν ἡ ἀρετή, tom. II. p. 439. B. C. et p. 440. B.

Sectio β'.

c τὸ δὲ κεφάλαιον αὐτῆς φέρε ἴδω τί καὶ λέγεις.] Mallem λέγει, ſc. τὸ κεφάλαιον αὐτῆς, *ſumma eius quid velit.* Plato *de Rep.* lib. VIII.

Κεραμεὺς, φῄς, κεραμεύειν μανθάνει τέχνῃ, καὶ σκυτοτόμος σκυτοτομεῖν, καὶ τεκταίνειν τέκτων. Ἐγὼ δέ σοι ταυτὶ μὲν δίδωμι, μανθάνειν ἕκαστον τῶν δημιουργῶν, ἃ μανθάνει δρᾷν [d]· τῆς δὲ τέχνης ἑκάστης οὐκ εἶναι τέλος τὸ μαθεῖν τὴν τέχνην παρ' ἄλλου ἄλλον. Τὴν μὲν γὰρ διαδοχὴν τοῦ εἰδέναι μάθησις ποιεῖ· ἡ δὲ χρεία τῶν τεχνῶν, οὐκ ἀπὸ τέχνης γενέσθαι τέχνην, ἀλλ' ὑπὸ μὲν κεραμέως ἀμφορέα, ὑπὸ δὲ αὐλητοῦ αὔλημα, ὑπὸ δὲ στρατηγοῦ νίκην. Τούτων δὲ ἕκαστον [e] ἄλλο τι παρὰ τὴν τέχνην, τέχνης τέλος, καὶ οὐ τέχνη· οὐ γὰρ ὅ, τι μὴ τέχνη, καὶ ἀτεχνία εὐθύς. Ἀτεχνία μὲν γὰρ ἀφαίρεσις τέχνης, ἔνθα δεῖ τέχνης· οὐ τέχνη

Figulus, inquis, opus ſuum efficere arte diſcit, et cerdo ſuum, et ſuum faber. Ego vero minime hoc tibi negauerim, ſingulos opifices diſcere ea, quae efficere diſcunt; ſed potius ſingularum artium eum non eſſe finem, vt ab alio diſcat eas alius. Scientiae namque ſucceſſionem diſciplina efficit; ipſe vero artis vſus non eſt, vt ab arte ars fiat, ſed vt amphora a figulo, tibiae cantus a tibicine, ab imperatore efficiatur victoria. His enim omnibus praeter artem finis propoſitus eſt alius ab arte; non enim continuo quod ars non eſt, artis eſt priuatio. Quod ſi ars auferatur, vbi arte opus eſt, id erit artis priuatio; non ars autem

VIII. Τὸ δὲ δὴ κεφάλαιον πάντων. τούτων συνηθροισμένων ἐννοεῖς, ὡς ἁπαλὴν τὴν ψυχὴν τῶν πολιτῶν ποιεῖ, ὥστε etc. M.

d μανθάνειν ἕκαστον τῶν δημιουργῶν, ἃ μανθάνει δρᾷν·] His adnectunt Reg. et Harl. κἂν τέχνῃ. Simile quid exhibuit etiam Paccii codex: nam locum ſic vertit: *Egoque concedo, operarium quemque, quodcunque didicerit, efficere* ex arte. Itaque reponendum videtur: μανθάνειν ἕκαστον τῶν δημιουργῶν, ἃ μανθάνει δρᾷν [καὶ τέχνῃ.]

Ibid. ἃ μανθάνει δρᾷν· τῆς δὲ etc.] Suppleueram ex ſenſu, ἃ μανθάνει δρᾷν τέχνῃ· Codices paullo aliter, δρᾷν κἂν τέχνῃ· vnde *Dauiſius*, δρᾷν καὶ τέχνῃ. Forte, ἃ μανθάνει δρᾷν κατὰ τέχνην. *per artem*, ſecundum artem. M.

e Τούτων δὲ [ἕκαστον] Neceſſario reſcribendum: Τούτων δὲ [ἑκάστῳ] ἄλλο τι παρὰ τὴν τέχνην, τέχνης τέλος etc.

Ibid. τούτων δὲ ἕκαστον ἄλλο τι] Conſtructio poſtulat vel ἑκάστων, vel ἑκάστῳ. Hoc vltimum *Dauiſio* placuiſſe iam video. M.

Sectio

δὲ, τὸ ὑπὸ τέχνης μὲν γεγονὸς, ἕτερον δὲ ὂν παρὰ τὴν τέχνην.

γ΄. Ἆρ᾽ ἡγῇ με σαφῶς λέγειν, ἢ φραστέον σοι ουτωσὶ ἐνδηλότερον; Καλεῖς τινα τέχνην ἰατρικὴν, καὶ ἄλλην αὖ ἀγαλματουργικήν· τέλος δὲ ἑκατέρας, οὔτε ἰατρικῆς ἰατρικὴ, οὔτε ἀγαλματουργικῆς ἀγαλματουργία· ἀλλὰ ἄγαλμα μὲν ἀγαλματουργίας, ὑγίεια δὲ ἰατρικῆς. Τί οὖν; ἄλλο τι εἶναι ἡγῇ τὴν ἀρετὴν, ἢ ψυχῆς ὑγίειάν τε καὶ εὐσχημοσύνην; Οὑτωσὶ δὲ αὐτὸ σκέψαι· Ψυχῇ καὶ σώματι [f] καὶ λίθῳ, τρισὶ τούτοις ἐπινείμας τέχνας τρεῖς, ὧν αἱ μὲν ὗλαι κόσμου ἐνδεεῖς, ἡ δὲ τέχνη προσαγαγοῦσα ἑκάστῃ ἑκάστῳ τὸ οἰκεῖον σχῆμα, περιέβαλε τὸν μὲν λίθον ῥυθμοῖς καὶ σχήμασιν, εἰς μορφῆς εἶδος· τὸ δὲ σῶμα ἁρμονίαις καὶ κράσεσιν, εἰς ὑγιείας μέτρον· τὴν δὲ ψυχὴν συμμετρίαις καὶ εὐκινησίαις, εἰς ἀρετῆς κόσμον. Κἂν καλῇς τι τούτων τέχνην, τὸ τοῦ

autem eſt, quod ab arte fit quidem, aliud tamen eſt ab arte.

3. Vtrum ſatis manifeſte tibi loqui videor, an planius hoc modo dicendum erit? Eſtne ars aliqua, quam medicam dicis, eſtne alia, quam ſtatuariam? Harum vtriuſque finis eſt, non medica ars medicae, nec ſtatuaria ſtatuariae; verum huius quidem ſtatua, illius vero ſanitas. Quid ergo? aliudne virtutem eſſe putas, quam ſanitatem, rectamque animi habitudinem? Ita hoc, quod dico, collige: Tribus his, animae, corpori, et lapidi, tres diuerſas tribue artes; eas autem nudam hac materiem eſſe, quae adhuc forma careat, itaque ars peculiarem addat ſingulis formam; ac primo lapidi concinnitatem figuramque, vt eſſe facies incipiat; corpori aptam diſpoſitionem, humorumque mixtionem, vt ſanitatem recipiat; animae poſtremo congruentiam aptam habilitatemque, vt virtutem admittat. Quod ſi aliquid ex his tribus artem

Sectio γ΄.

f οὑτωσὶ δὲ αὐτὸ σκέψαι. Ψυχῇ, καὶ σώματι etc.] Iterum deficit Conſtructio. Nominatiuus enim ἐπινείμας, qui ſequitur, nullum Verbum habet. Diſtingue: οὑτωσὶ δὲ αὐτὸ σκέψαι, ψυχῇ, καὶ σώματι, καὶ λίθῳ, τρισὶ τούτοις, ἐπινείμας τέχνας τρεῖς· ὧν etc. Interpungendum vero erat poſt τούτοις. locutio ſimilis eſt iſti 1 Cor. XIII, 13. Νυνὶ δὲ μένει πίστις, ἐλπὶς, ἀγάπη, τὰ τρία ταῦτα. M.

g ὑπὸ

δράσαντος ὄνομα τῷ ποιηθέντι ὑπὸ φιλίας προστιθεὶς g, οὕτω μοι δοκεῖς καλεῖν, ὥσπερ ἂν εἰ καὶ ἥλιον καλῇς τὴν ἐξ ἡλίου αὐγὴν, ἑτέραν οὖσαν τοῦ ἡλίου, ποίημα ἡλίου, οὐκ αὐτὸ ἥλιον h.

δʹ. Καὶ μὲν δὴ καὶ ἀμφοτέρωθεν σκόπει τὸ λεγόμενον. Ἐξετάζωμεν, τί μὲν τέχνη, τί δὲ ἀρετή. Τέχνην τοίνυν ἄλλο τι ἡγῇ, ἢ λόγον ἐπὶ τέλος ἰόντα; τὸν μὲν διὰ χειρουργίας i σῶμά τι ἀπεργαζόμενον, ὃ καλοῦμεν ποίημα, ἢ οἷον οἰκίαν k οἰκοδόμου, καὶ ναυπηγοῦ

artem voces, ipſique operi nomen, quod autoris eſt, prae ſimplicitate nimia tribuas; non aliud mihi facere videris, quam ſi ſplendorem ſolis ſolem voces, qui alius ab ipſo ſole eſt, non ſol ipſe.

4. Sed potius vtrinque id, de quo agimus, videamus. Inquiramus, quid ſit ars, quid ſit virtus. Aliudne artem eſſe arbitraris, quam rationem, quae ad finem ſuum tendit? vt interdum beneficio manuum corpus efficiat, quod opus dicitur; ſicut domum architectus, nauem naupegus, imaginem pictor:

g ὑπὸ φιλίας προστιθεὶς,] Equidem neſcio, cur hoc *propter amicitiam* fieri dicatur. Diuinus ille Scaliger, Heinſio probante, reponebat ὑπ' ὠφελείας, et ita ſcripſiſſe Maximum puto.

h ἑτέραν οὖσαν τοῦ ἡλίου, [ποίημα ἡλίου,] οὐκ [αὐτὸ] ἥλιον.] Vulgo ἑτέραν οὖσαν τοῦ ἡλίου, οὐκ [αὐτὸν] ἥλιον. Nos autem Reg. et Harleian. κατὰ πόδας ſequimur, et ποίημα ἡλίου praetermiſit ſolita librariorum negligentia. Paccius vertit: *Quae quidem* (lux) *diuerſa a ſole eſt* opus ſolis, *minime tamen ipſe ſol;* adeo, vt eius etiam codex voces iſtas dederit.

Ibid. ποίημα ἡλίου, οὐκ αὐτὸ ἥλιον.] Haec eſt euidens et praeclara Maximi ipſius Correctio ex Secunda Editione. confer eam cum priori Lectione, et cum iis, quae praecedunt, vt rationem eius videas. De phraſi οὐκ αὐτὸ ἥλιον, pro, οὐκ αὐτὸν τὸν ἥλιον, dixi ad XXIV, 9. M.

Sectio δʹ.

i τὸν μὲν διὰ χειρουργίας etc.] Pariter ſecundum Platonem τῆς ἐπιστήμης εἴδη ἐστὶ τρία· τὸ μὲν γάρ ἐστι πρακτικὸν, τὸ δὲ ποιητικὸν, τὸ δὲ θεωρητικόν. Ἡ μὲν γὰρ οἰκοδομικὴ καὶ ναυπηγικὴ, ποιητικαί εἰσιν· ἔστι γὰρ αὐτῶν ἰδεῖν ἔργον πεποιημένον. Πολιτικὴ δὲ καὶ αὐλητικὴ καὶ κιθαριστικὴ καὶ αἱ τοιαῦται, πρακτικαί· οὐ γάρ ἐστιν οὐδὲν ἰδεῖν θεατὸν αὐτῶν πεποιημένον, ἀλλὰ πράττουσί τι — Ἡ δὲ γεωμετρικὴ καὶ ἁρμονικὴ κἀστρολογικὴ, θεωρητικαί· οὔτε γὰρ πράττουσιν, οὔτε ποιοῦσιν οὐθὲν etc. Ve[illegible] ſunt Diogenis Laërtii III. 84.

k ἢ οἷον οἰκίαν] Delenda, niſi fallor,

ναῦν, καὶ γραφέως εἰκόνα· τὸν δὲ αὖ πράξεώς τινος ἐργαστικὸν, οὐκ ἄνευ σώματος ἀπεργαζόμενον, ἀλλ᾽ ἐν μὲν στρατηγίᾳ νίκην [l], ἐν δὲ ἰατρικῇ ὑγίειαν, ἐν δὲ πολιτικῇ δικαιοσύνην· τρίτον δ᾽ αὖ τεχνῶν εἶδος, αὐτὸν λόγον ἄνευ σωμάτων ἐφ᾽ ἑαυτοῦ κρατυνόμενον [m], περὶ αὐτὸν τὴν πραγματείαν ἔχοντα, ὁποῖαι τέχναι γεωμετρικαὶ καὶ ἀριθμητικαὶ, καὶ ὅσαις τὸ τέλος διανοητικὸν, αὐτὸ τοῦτο, οὔτε δὴ πρακτικὸν, οὐδὲ ποιητικόν. Εἶεν. Τριῶν ὄντων τέχνης γενῶν [n], κατὰ ποῖον αὐτῶν τὴν ἀρετὴν τάξομεν, εἴπερ τέχνη; κατὰ τὸ ποιητικόν; Οὐδὲ αὐτὸς φήσεις· ἀλλὰ ἀμφισβητήσιμον ἔσται σοι τὸ τῆς πράξεως πρὸς τὴν θεωρίαν [o]. Ἐγὼ δὲ οὐδέτερον μὲν ἀφαιρῶ τῆς ἀρετῆς· ἀλλ᾽ ἑκάτερον ἑκατέρῳ ἀνακερά-

pictor: interdum vero actionem, quae ſine corpore non efficitur; ſicut imperator victoriam, ſanitatem medicus, iuſtitiam politicus. Tertia ſpecies artium eſt, quae ipſam per ſe rationem, ſine corporibus in opere ſuo occupatam, ſibi vindicant; quales geometricae arithmeticaeque ſunt, et ſi quae alia eſt, cuius finis eſt intelligentia, quae neque ad actionem ſpectat, neque ad opus. Eſto. Cum ergo tria ſint artium genera, quo virtutem referemus, ſiquidem ea ars eſt? an ad eas, quae opus efficiunt? Ne ipſe quidem dices. Supereſt ergo, vt inter ſe concertent actio et contemplatio. Ego neutrum quidem demo virtuti; ſed ita vtrumque vtrique miſceo, vt et aliquid

fallor, vox prima, quippe quae παρέλκει, mentemque ſcriptoris obſcurat.

Ibid. ἢ οἷον οἰκίαν οἰκοδόμου,] Voculam primam delet *Dauiſius*. Conieceram ὁποῖον pro ἢ οἷον, vt mox, ὁποῖαι τέχναι γεωμετρικαὶ. et XXXIV, 2. ὁποῖαι αἱ ἐξ ἐρώτων λῦπαι ἀπεργάζονται. M.

l ἀλλ᾽ ἐν μὲν στρατηγίᾳ νίκην,] Lego, ἀλλ᾽ οἷον ἐν μὲν etc. praecedentia certe et ſequentia hoc poſtulant. M.

m ἐφ᾽ ἑαυτοῦ κρατυνόμενον,] Ita Reg. et Harl. vulgo ἐφ᾽ ἑαυτόν.

Ibid. ἐφ᾽ ἑαυτὸν κρατυνόμενον] Lege, ἐφ᾽ ἑαυτοῦ, vt VIII, 7. et paſſim. Sic editum video. M.

n Τριῶν ὄντων τέχνης γενῶν,] Vulgo Τριῶν [δ᾽] ὄντων, contra quam iubet Reg.

o Οὐδὲ αὐτὸς φήσεις· ἀλλὰ ἀμφισβητήσιμον — θεωρίαν.] Haec praue diſtinguuntur. ita oportuit: Οὐδὲ αὐτὸς φήσεις. Ἀλλὰ ἀμφισβητήσιμον ἔσται σοι τὸ τῆς πράξεως πρὸς τὴν θεωρίαν; Ἐγὼ δὲ etc. Vide praecedentia. M.

p ἐπιμε-

σας, ἐπιμετρήσας τε [p] ἐπὶ τούτοις καὶ ἄλλο, τὸ ἐξ ἁπάντων ξυστὰν ἕτερον εἶναί φημι ἑκάστου, ἀφ᾽ ὧν συνέστη. Οἷον εἴ τις τὸ τοῦ ἀνθρώπου σῶμα πῦρ εἶναι λέγοι, ἢ γῆν, ἢ ἀέρα, ἢ νὴ Δία ὕδωρ· εἴποιμι ἂν δήπου, ὡς οὔτε πῦρ ἐστι τὸ σῶμα, οὔτε γῆ, οὔτε ἀὴρ, οὔτε ὕδωρ· τὸ γὰρ ἐξ ἁπάντων μιχθὲν οὐκ ἔστιν ἕκαστον ἐκείνων, ἀφ᾽ ὧν ἐμίχθη.

ε΄. Πῶς οὖν ἀρετὴ μετέχουσα θεωρίας καὶ πράξεως οὐκ ἔστι τέχνη; Ταύτῃ μοι λέγοντι ἐφέπου. Λέξω δὲ οὐκ ἐμαυτοῦ λόγον, ἀλλ᾽ ἐξ Ἀκαδημίας ὁρμηθέντα, καὶ ἐπιχώριον τῆς Πλάτωνος μούσης τε καὶ ἑστίας, ἀπεδέξατο δ᾽ αὐτὸν καὶ Ἀριστοτέλης αὐτός. Ἐγὼ δὲ καὶ ποῤῥωτέρω ἐπανάγω· ὑποπτεύω γὰρ ἐξ Ἰταλίας Ἀθήναζε ἐλθεῖν τὸν λόγον, Πυθαγορείων τινῶν ἐμπορίαν ταύτην καλὴν στειλαμένων εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα. Ὁ δ᾽ οὖν λόγος ταύτῃ ἔχει. Ἡ τοῦ ἀνθρώπου ψυχὴ νενέμηται δίχα κατὰ πρώτην νομήν· καὶ τὸ μὲν αὐτῆς ἐστι λόγος,

quid aliunde addam: quod cum feci, aliud id, quod ex omnibus conſtat, a ſingulis, e quibus conſtat, eſſe dico. Vt ſi quis, exempli cauſa, humanum corpus ignem eſſe dicat, aut terram, aut aerem, aut, ſi diis placet, aquam; ego ignem negarem eſſe, negarem terram, negarem aerem, negarem aquam: quod enim ex omnibus eſt mixtum, aliud eſt a ſingulis, e quibus mixtum eſt.

5. Cur ergo virtutem dico, quamuis et actionis et contemplationis ſit particeps, non eſſe artem? Sequere quae ſum dicturus. Non enim meum eſt, quod affero, ſed iam olim ex Academia deducta opinio, nata in familia Platonis, eiuſque muſico lepore non indigna, quam et ipſe admiſit Ariſtoteles. Quamuis ego latius etiam originem extendam illius; vt qui credam ex Italia Athenas veniſſe, nec alios, quam Pythagoricos, fuiſſe, qui primi praeclaram hanc mercem in antiquam aduexerint Graeciam. Ea autem eſt talis. Bifariam anima hominis primo omnium diuiditur: huius altera pars ratio, altera affe-

ctus

p ἐπιμετρήσας [τε] Sic Harl. Conieceram τε pro τὶ. quod non τὶ, quemadmodum vulgo. ab *Harleiano* confirmatum video. M.
Ibid. ἐπιμετρήσας τι ἐπὶ τούτοις]

Sectio

τὸ δὲ πάθος· τούτων δὲ ἑκάτερον [q] πονηρῶς ἔχον, καὶ κινούμενον ἀτάκτως, συλλήβδην καλεῖται ὀνόματι ἑνὶ τῷ αἰσχίστῳ, κακία προσαγορευόμενον. Γίγνονται δὲ αἱ πηγαὶ καὶ αἱ γενέσεις τοῦ αἰσχροῦ τούτου ἐκ τῆς θατέρου τῶν μορίων πλημμύρας τε καὶ ἐπιῤῥοῆς, ἐπειδὰν τὰ πάθη ζέσαντα ἐπικαύσῃ τὴν ψυχὴν [r], καὶ τὰς τοῦ λόγου βλαστήσεις τε καὶ ἐκφύσεις ἐπιταράξῃ. Καθάπερ τῶν ποταμῶν [s] οἱ χειμέριοι, ὑπὲρ τὰς νομίμους ὁδοὺς ἀναχεόμενοι ἐπὶ γεωργίαν ἀρότου καὶ φυτουργίας, ἐπεθόλω-

ctus dicitur; quarum vtraque ſi aut male habeat, aut inordinate moueatur, vno ſimul nomine foediſſimo improbitas dicitur. Fontes autem, primaque mali huius cauſa, ex illuuie quaſi et exundatione exſiſtit, quotieſcunque ille affectuum feruor animum accendit, quoties pullulantem quaſi et effloreſcentem rationis vim confundit. Non aliter, quam hyberni torrentes ſolent, qui ſi legitimum ſuum ſemel exceſſerint alueum, ſataque ac plantas agri-

Sectio ε.

q τούτων δὲ ἑκάτερον] Theages Pythagoreus apud Stobaeum Serm. I. pagg. 8. et 10. Ἔχει δὲ καὶ ὁ τᾶς ψυχᾶς διάκοσμος οὕτως· τὸ μὲν γάρ τι αὐτᾶς ἐστι λογισμὸς, τὸ δὲ θύμωσις, τὸ δὲ ἐπιθυμία. Λογισμὸς μὲν ὁ κρατέων τᾶς γνώσιος, θυμὸς δὲ ὁ κρατέων τοῦ μένεος, ἐπιθυμία δὲ ἡ κρατεῦσα τῶ ἐπιθυματικῶ ὤρεως. Ὄκα ὦν εἰς τὸ ἓν τὰ τρία ταῦτα μόλῃ, μίαν ἐπιδεξάμενα συναρμογὰν, τόκα δὲ γίνεται ἀρετὰ καὶ ὁμόνοια ἐν τᾷ ψυχᾷ. ὅκα δὲ στασιάζοντα ἀπ' ἀλλήλων ἀπέσπασται, τόκα δὲ γίνεται κακία etc. De animi vero diuiſione, quam memorat noſter, vide Metopum Pythagoreum apud eundem p. 7. et ea, quae diximus ad Ciceronis Tuſcul. II. 20.

r τὰ πάθη ζέσαντα ἐπικαύσῃ τὴν ψυχὴν,] Omnino legendum ἐπικλύσῃ, *inundent*, obruant. metaphora a *diluuiis*. et huc tendunt caeterae circumſtantiae, πηγαὶ, et πλημμύρας καὶ ἐπιῤῥοῆς, et ζέσαντα: omnes ab *aquis* petitae. Longinus περὶ Ὕψ. ſect. 44. ἐπεί τοι γε ἀφεθεῖσαι τὸ σύνολον (ὡς ἐξ εἱρκτῆς ἄφετοι) κατὰ τῶν πλησίων (f. πλησίον) αἱ ἐπιθυμίαι, κᾂν ἐπικλύσειαν τοῖς κακοῖς τὴν οἰκουμένην. ita legendum puto pro ἐπικαύσειαν: et vox ἄφετοι gloſſematis mihi admodum ſuſpecta eſt. ἐπικλύσασα πολλῷ χρυσῷ, apud Suidam in Voce. vide et Aelianum V. H. XIV, 45. Similitudo literarum Λ et Λ hoc mendum peperit. quod et apud alios ſcriptores in hac ipſa voce obſeruaui. M.

s καθάπερ

σαν τὴν σωτηρίαν τῶν ἔργων καὶ τὸν κόσμον· οὕτω καὶ ἡ ψυχὴ [t] ὑπὸ ἀμετρίας παθῶν ἐξίσαται τῶν λογισμῶν, καὶ δόξαι τότε αὐτῇ ψευδεῖς καὶ πονηραὶ παρὰ τὴν αὐτῆς φύσιν διανίσανται. Αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ τῶν μεθυόντων πάθος· ἡ πλησμονὴ [u] ἐπεγείρασα τὰ ἔνδον νοσήματα, ὥσπερ ἐκ φωλεοῦ ἑρπετὰ, συγχεῖ τὸν νοῦν, καὶ φθέγγεσθαι προσαναγκάζει τὰς τῶν ἑρπετῶν τούτων φωνάς.

ϛʹ. Εἰ δέ σοι καὶ σαφεστέρας εἰκόνος δεῖ, ὀχλοκρατίᾳ τινὶ εἰκαστέον τὴν τῆς ψυχῆς πονηρίαν· ἐπειδὰν πόλεως τὸ μὲν ἐπιεικὲς πᾶν βιασθὲν δουλεύῃ, τὸ δὲ ἀνόητον καὶ παντοδαπὸν ἐπιχειρῇ ἄρχειν, ὑπὸ ἐξουσίας ἀδεοῦς

agricolarum inuadunt, penitus inundant eos, ac deſtruunt; eodem modo immodicis turbata affectibus anima rationis praeſcriptum excedit, falſaeque in ea improbaeque opiniones, et quae cum natura eius pugnant, efferre ſe incipiunt. Plane hoc ipſum, quod ebriis euenire ſolet: nimia enim illa crapula morbos, qui intus latent, educit, non ſecus, quam e latibulis ſuis proſerpentes educuntur beſtiae; atque ita mentem confundit, eamque voces non ſuas, ſed eiuſmodi belluarum, cogit proferre.

6. Quod ſi manifeſtiore etiam res illuſtranda eſt exemplo, lubet cum populari imperio improbitatem conferre animi. Quotieſcunque nimirum eo vrbis res rediit, vt optimi quique in ſeruitutem redacti parere cogantur, demens vero multorumque capitum populus, cui nimios addidit ſpiritus licentia, habenas

habenas

s καθάπερ τῶν ποταμῶν] Reponendum καθάπερ γὰρ τῶν ποταμῶν: eſt enim Probatio et Illuſtratio praecedentis ſententiae. Alibi bis terue in hoc opere vox γὰρ excidit poſt καθάπερ. M.

t οὕτω καὶ [ἡ] ψυχὴ] Sic Harleian. vulgo οὕτω καὶ ψυχὴ, praetermiſſo ſcilicet articulo.

u τῶν μεθυόντων πάθος· ἡ πλησμονὴ etc.] Totum locum ita diſtingue et lege: παρὰ τὴν αὐτῆς φύσιν διανίσανται· αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ τῶν μεθυόντων πάθος, οἷς ἡ πλησμονὴ ἐπεγείρασα etc. Vox οἷς amittebatur in praecedente ſyllaba ος. Rem ipſam et Verba habes Diſſ. XVI, 9. αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ τῶν μεθυόντων πάθος· τούτοις γὰρ που φλεγμαίνουσα ἡ ψυχὴ ὑπὸ τοῦ ἀνέδην πότου, etc. quod hic eſt οἷς, ibi eſt τούτοις γὰρ. clarius adhuc Diſſ. VIII, 10. αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ τῶν ἐρώντων πάθος, οἷς ἥδιστον εἰς μὲν θέαμα οἱ τῶν παιδικῶν τύποι. M.

Sectio

θρασυνόμενον. Ἀνάγκη γάρ πȣ τὴν τοιαύτην πόλιν πολύφωνόν τε εἶναι καὶ πολυμερῆ καὶ πολυπαθῆ, καὶ μεστὴν παντοδαπῶν ἐπιθυμημάτων, ἀκόλαστον μὲν ἐν ἡδοναῖς, ἀκατάσχετον δὲ ἐν ὀργαῖς, ἄμετρον δὲ ἐν τιμαῖς, ἀστάθμητον δὲ ἐν εὐτυχίαις, δυσανάκλητον δὲ ἐν συμφοραῖς [x]. Ὅταν Περικλῆς μὲν οἴχηται, φεύγῃ δὲ Ἀριστείδης, ἀποθνήσκῃ δὲ Σωκράτης, ἀνίστηται δὲ Νικίας, ἐπιθυμῇ δὲ Κλέων μὲν Σφακτηρίας, Θράσυλλος δὲ Ἰωνίας, Ἀλκιβιάδης δὲ Σικελίας, καὶ ἄλλος ἄλλης γῆς, ἢ θαλάττης, συνεπιθυμῇ δὲ αὐτῷ πλῆθος ἀργὸν καὶ ἄτακτον καὶ μισθοφόρον, πανταχȣ̃ περιφερόμενον· ἀνάγκη τὰς ἐπιθυμίας ταύτας δȣλείας γεννᾷν, καὶ συμφορὰς, καὶ τυραννίδα, καὶ πάντα δὴ τὰ ἔκτοπα

habenas ſibi vendicat; neceſſe eſt, eam varias in voces, plurimas in partes, in affectus diuerſiſſimos, in cupiditates innumerabiles diuiſam eſſe, intemperantem in voluptatibus, in iracundia praecipitem, in gerendis ambiendiſque honoribus immodicam, in ſecunda fortuna ſine modo, in aduerſa ſine ſpe eſſe. Cum Pericles abeat, Ariſtides exſulet, moriatur Socrates, in expeditionem cogatur ire Nicias, Sphacteriam ambire Cleo incipiat, Ioniam Thraſyllus, Siciliam Alcibiades, aliamque alius terram aut mare; eorumque cupiditatibus plebs otioſa, incompoſita, mercenaria, et quae facile quouis impellitur, ſubſcribat: his eas cupiditates neceſſe eſt ſeruitutem, calamitates inducere, et tyrannidem, et ſi quae magis abſurda ſunt iſtis. Eodem

Sectio ϛ'.

x δυσανάκλητον δὲ ἐν συμφοραῖς.] Non video, qui loco conuenire queat vox prima. Niſi fallor, eius loco reponendum δυσπαράκλητον, *non facile conſolabilem*; vel δυσανάληπτον, *difficulter refocillandam*. Vide nos ad Diſſert. XXXVI. 2.

Ibid. δυσανάκλητον δὲ ἐν συμφοραῖς.] *Dauiſius* coniicit δυσπαράκλητον, vel δυσανάληπτον. Forte, minore adhuc mutatione, ſi quid omnino mutandum, δυσανάκτητον, eodem ſenſu. ἀνακτᾶσθαι dicitur, qui ex morbo, metu, vel alio infortunio *ſe recuperat*. Ioſepho ſaepe vſurpata vox hac ſignificatione. vide et Suidam. Ita etiam forte ſcribendum Diſſ. XXXVI, 2. pro ἀνάκλητοι. ſenſus certe vtriuſque loci idem eſt. Arrianus Diſſert. III, 25. ἀλλ' εὐθὺς ἀναλαβόντι καὶ ἀνακτησαμένῳ ἑαυτὸν, — ἔξεστιν ἀγωνίζεσθαι. M.

ὀνόματα. Εἰσὶ καὶ ἐν ψυχῇ δημαγωγοὶ πονηροὶ, καὶ δῆμος ἀκόλαστος, Ἀλκιβιάδαι πολλοὶ, καὶ Κλέωνες, τὴν δειλαίαν ἐκ ἐῶντες ψυχὴν ἀτρεμεῖν, καὶ παραχωρεῖν τῷ ἐν αὐτῇ λόγῳ καὶ νόμῳ. Αὕτη τῆς ἐν ἀνθρώπῳ πολιτείας μοχθηρία.

ζ'. Ἀρετὴ δὲ, ἧσπερ εἵνεκεν τὲς πολλὲς λόγες κατεστησάμεθα, ἔμπαλιν ἔχει αὐτὸ ἐκεῖνο κατὰ τὴν Λακωνικὴν πολιτείαν, ἧς τὸ τοιἕτον μὲν πλῆθος ἄρχεται [y], τὸ δὲ ὀλίγον καὶ ἐπιεικὲς ἄρχει· καὶ τὸ μὲν σώζει, τὸ δὲ σώζεται· καὶ τὸ μὲν προστάττει, τὸ δὲ πείθεται· τὸ δὲ ἐξ ἀμφοῖν ἔργον, ἐλευθερία· ἑκάτερον δὲ ἑκατέρε ἐνδεὲς, καὶ τὸ ἄρχον τῶν ἀρχομένων, καὶ τὸ ἀρχόμενον τῶν σωζόντων. Καὶ περὶ ψυχὴν τὴν ἔχεσαν καλῶς, τὸν αὐτὸν τρόπον, σώζει μὲν ὁ λόγος, σώζεται δὲ τὰ πάθη· καὶ μετρεῖ μὲν [z] ὁ λόγος, μετρεῖται δὲ τὰ πάθη, τὸ δὲ ἐξ ἀμφοῖν ἔργον, ἐλευθερία [a]. Τάτ-

dem modo et in animo multi ſeditioſi ſunt tribuni, populuſque intemperans, multi Alcibiadae, multi Cleones, qui nec quieſcere, nec rationi ſuae aut legi parere miſerrimam ſinunt animam.

7. At vero virtus, cuius cauſa tam multa verba caedimus, contra ſe habet: plane vt Lacedaemoniorum reſpublica, in qua tali ſub imperio viuit populus, minima pars eaque optima imperat; altera conſeruat, conſeruatur altera; altera iubet, paret altera; quodque vtramque ſequitur, libertas eſt; eget altera pars altera, tam quae imperat ea, quae paret, quam quae paret conſeruatione eius et tutela, quae imperat. In anima bene conſtituta eodem agitur modo: ratio eſt, quae conſeruat et tuetur; qui conſeruantur et praeſidio egent, ſunt affectus: moderatur ratio, moderatione egent affectus; ex vtroque libertas procedit. Iam

Sectio ζ'.

y τὸ τοιἕτον μὲν πλῆθος ἄρχεται,] Mallem, τοσἕτον, *tanta plebs*, vel *multitudo*: cui opponitur τὸ δὲ ὀλίγον. M.

z [καὶ] μετρεῖ μὲν] Vulgo deeſt prima vocula, cui nos ex Reg. et Harleian. ſedem ſuam conceſſimus.

a τὸ δὲ ἐξ ἀμφοῖν ἔργον, ἐλευθερία.] Mihi pro re minima dubia eſt, Vocem vltimam eſſe a Libra-

τε δή μοι πᾶν, ὅσον θεωρητικὸν τέχνης εἶδος, κατὰ τὸν λόγον· τὸ δὲ ὑπ᾽ αὐτȣ̃ κοσμȣ́μενον, κατὰ τὰ πάθη [b]. καὶ τὸ μὲν σοφίαν κάλει, ἐπιστήμην ȣ̃σαν· τὸ δὲ ἀρετὴν, ὑπὸ ἐπιστήμης γενόμενον. Ἐὰν δὲ μετάθῃς τὰ ὀνόματα [c], καὶ τὴν ἐπιστήμην ἀρετὴν καλῇς, ἐρήσομαί σε, ὑπὸ τίνος αὕτη γέγονεν· ἐκεῖνο γὰρ ἔσται ἡ ἐπιστήμη, ȣ̓ τὸ ὑπ᾽ αὐτῆς γενόμενον. Τέχνην τεχνῶν τὴν ἐπιστήμην καλεῖς; Ἀκήκοα. Ἐπιστήμην ἐπιστημῶν [d]; Μανθάνω, καὶ ἀποδέξομαι τȣ̃ λόγȣ, ἐὰν ἕν τί μοι δῷς μικρὸν πάνυ.

Iam quodlibet artium genus, quod in contemplatione verſatur, ad rationem refer; quod ab ea tanquam materia adornatur, ad affectus: et alterum quidem ſapientiam voca, quae eſt ſcientia; alterum vero virtutem, quae a ſcientia producitur. Quod ſi nomina tranſponas, ipſamque ſcientiam virtutem voces; quaeram ex te, vnde ipſa procedat: illud enim ſcientia dici debet, non quod ex ipſa procedit. Artem artium ſcientiam vocas? Audio. Scientiam ſcientiarum? Intelligo, nec aduerſabor, modo vnum, idque exiguum, concedas mihi. Artem artium

Librariis; Maximum vero ſcripſiſſe εὐδαιμονία. confer priorem partem ſententiae, vbi ἐλευθερία pertinet ad *ciues*. in hac vero de *anima* agitur philoſophica; cuius propoſitum eſt εὐδαιμονία. clare ad finem Diſſertationis: ȣ̔́τω γίγνεται εὐδαίμων (non ἐλευθέρα) ψυχὴ, ταῦτα ἀποφαίνει ἄνδρα ἀγαθὸν, nempe, ἀγωγὴ παθῶν ὑπὸ τȣ̃ λόγȣ, etc. quae eſt ipſiſſima huius loci ἔννοια. Haec vero εὐδαιμονία Platonica quid ſit, et vnde efficiatur, diſcere potes ex Diſſ. XL. 5. ἀρχȣ́σης τῆς ψυχῆς στρατηγȣ̃ δίκην, etc. qui locus hanc coniecturam confirmat. Vide et XXXV, 1. vbi Philoſophi τέλος ſtatuitur eſſe εὐδαιμονία. M.

b κατὰ [τὰ] πάθη·] Sic Mſſ. vulgo κατὰ πάθη.

Ibid. κατὰ πάθη·] Scribe κατὰ τὰ πάθη, vt bis paullo ante; et ita infra. Sic etiam Codices. M.

c Ἐὰν δὲ μεταθῇς τὰ ὀνόματα,] Vulgo Ἐὰν δὲ [μὴ] μεταθῇς τὰ ὀνόματα, vnde Stephanus faciendum putauit, Ἐάν δέ [μοι] μεταθῇς τὰ ὀνόματα. At cum Paccius verterit: *Vbi vero immutaueris nomina;* delendam eſſe particulam negantem vidit Heinſius. Ea ſane nec a Reg. nec ab Harleian. agnoſcitur; hi enim codices ita dant, vt edidimus.

d Ἐπιστήμην ἐπιστημῶν;] Vulgo καὶ ἐπιστήμην. At coniunctionem neſciunt Reg. Pacciique codex.

Τέχνην τεχνῶν τὴν τέχνην λέγε, ἐπιστήμην ἐπιστημῶν τὴν ἐπιστήμην λέγε· ἀπαλλάγηθι τοῦ ἑτέρου μέρους, καὶ σπένδομαι τῷ λόγῳ. Εἰ δὲ τὴν ἐπιστήμην φυλάττων, καὶ ἐξαίρων τὰ πάθη, τὸ τούτων σχῆμα τῇ ἐπιστήμῃ δίδως· ὅμοιον δρᾷς, ὡς εἴ τις τὴν Φειδίου φυλάξας τέχνην, τὴν ὕλην ἀφελὼν προσθείη τῇ τέχνῃ τὸ τῆς ὕλης ὄνομα. Ἐπιστήμην ἄρχειν βούλει βίου καλοῦ; Ἀρχέτω λόγος. Ἄρχειν βούλει; Ἔστω [e] κοίρανος οὗτος εἷς,

Ὧ ἔδωκε Κρόνου [f] παῖς ἀγκυλομήτεω.

Ἀλλ' ἄρχει τίνων; τίνας αὐτῷ δίδως ὑπηρέτας; τίνας χειρουργοὺς τῶν πράξεων; τὸ σῶμα. Εὐθὺς ὅρα, τί δρᾷς· διαπηδᾷς τὴν τάξιν τῶν ἀρχομένων, ἀπὸ τοῦ στρατηγοῦ ἐπὶ τοὺς σκευοφόρους. Οὐχ ὁρᾷς τὸν κόσμον;

tium dic artem, ſcientiam ſcientiarum dic ſcientiam; a parte altera decede, nec futura eſt inter nos contentio. Si enim ſcientiam ſeruas, affectiones vero tollis, et quod iis conuenit, ſcientiae tribuis; perinde facis, ac ſi quis Phidiae ſeruet artem, tollat materiam, nomenque, quod materiae debetur, tribuat arti. Viſne ſcientiam vitae bene degendae praeeſſe? Imperet ratio. Viſne, vt imperet? Sit haec vnica regina,

Saturni dedit hoc cui filius vni.

Sed quibus imperabit? quos illi trades ſatellites? quorum vtetur opera? Corporiſne? Vide, quid ſequatur ſtatim, quaeſo: praeteris eos, qui parere debent; a duce tranſis ad calones. Neſcis, quo pacto inſtruantur acies? praecedit

e Ἀρχέτω λόγος. Ἄρχειν βούλει; Ἔστω etc.] Nullus in his ſenſus vel connexio. Lego: Ἐπιστήμην ἄρχειν βούλει βίου καλοῦ; Οὐκ (vel Μὴ) ἀρχέτω. Λόγον ἄρχειν βούλει; Ἔστω κοίρανος οὗτος εἷς etc. Haec debet eſſe mens loci, cui neſcio an non plura deſint. Nimirum hoc agit et vult Maximus, vt regimen Vitae, ſecundum Virtutem agendae, non tradatur *Scientiae*, ſed *Rationi.* ſi enim *Scientia* conſtituatur Domina Vitae Honeſtae, ſequetur, *Optimum* eſſe eum, qui plurima *ſciuerit*; et conſequenter, *Virtutem eſſe* διδακτόν: quod negabant Platonici. vide ſect. 8. ad finem, et ea, quae ſequuntur, ſect. 9. Quae vero praecedunt in hac pagina, adeo ſubtilia ſunt, vt neſciam, an ea recte aſſequar. M.

f Ὧ ἔδωκε Κρόνου] Iliad. Β'. 205.

g μετὰ

ὁ ϛρατηγὸς, εἶτα οἱ λοχαγοὶ, καὶ μετὰ τȣ́τȣς ἐνωμοτάρχαι [g], εἶτα οἱ ὁπλῖται, οἱ πελταϛαὶ, οἱ τοξόται· καταβαίνει ἠρέμα ἡ ὑπηρεσία ἀπὸ τȣ̃ ὅλȣ, ἀπὸ τῶν ἀρίϛων [h] ἐπὶ τα φαυλότατα.

ή. Ἀλλ᾽ ὁρῶ τὸ πρόχειρον δὴ τȣ̃το. Ὁ Θεὸς οἰκονομεῖ τὸ πᾶν τȣ̃το καλῶς, καὶ τεχνικῶς, καὶ ἐπιϛημόνως. Τί δὲ ȣ̓ μέλλει; τί ȣ̓̃ν, μᾶλλον ἡ ἐπιϛήμη ἢ ἀρετή [i]; Εἰ μὲν γὰρ τὴν ἐπιϛήμην τȣ̃ Θεȣ̃ ἀρετὴν καλεῖς, ȣ̓ νεμεσῶ τῶν ὀνομάτων· ȣ̓ γάρ ἐϛι Θεῷ, καθάπερ ἀνθρώπῳ, τῆς ψυχῆς τὸ μὲν ἄρχον, τὸ δὲ ἀρχόμενον· ἀλλ᾽ ἁπλȣ̃ν τὸ θεῖον αὐτὸ, ὅ, τι περ νȣ̃ς [k] καὶ ἐπιϛήμη

dit dux exercitus, ſequuntur manipuli ductores, poſt hos enomotarchae, poſt hos cataphracti, deinde peltati, mox ſagittarii; miniſterium enim paulatim ab vniuerſo incipit, ab optimis ad deterrimos.

8. Sed video, quid ſis dicturus. Deus hoc totum pulchre ſummaque cum arte gubernat et ſcientia. Quidni faceret? quid ergo?. num ſcientia eſt virtus? Equidem ſi ſcientiam dei dixeris virtutem, nihil de nomine contendam; neque enim in deo altera pars eſt, quae paret, altera, quae imperat, quod fit in homine: eſt enim ſimpliciſſimum quid diuinitas, id eſt, mens, ſcientia,

g μετὰ τȣ́τȣς ἐνωμοτάρχαι,] Harleian. οἱ νομοτάρχαι. Leg. μετὰ τȣ́τȣς [οἱ] ἐνωμοτάρχαι. De ἐνωμοτίαις, quibus praeerant ἐνωμοτάρχαι, vide Thucydidis ſcholiaſten ad lib. V. pag. 392. et Suidam. Etymologus: Ἐνωμοτὶς, (forſan Ἐνωμοτία) τάξις τις ϛρατιωτικὴ παρὰ Λακεδαιμονίοις· εἴρηται δὲ ἀπὸ τȣ̃ ὀμνύναι αὐτȣ̀ς μὴ λείπειν τὴν τάξιν etc. Adde, quae conceſſit Nic. Cragius de Rep. Laced. lib. IV. cap. IV.

h ἀπὸ τȣ̃ ὅλȣ, ἀπὸ τῶν ἀρίϛων etc.] Defectus huius loci primo intuitu ſe prodit. Lege: καταβαίνει ἠρέμα ἡ ὑπηρεσία ἀπὸ τȣ̃ ὅλȣ [ἐπὶ τὸ μέρος,] ἀπὸ τῶν ἀρίϛων ἐπὶ τὰ φαυλότατα. quod mirum eſt non vidiſſe Cl. Editores. XXXIV, 4. ὁ μὲν γὰρ φησι δȣ̃ν τῷ ὅλῳ ἰᾶσθαι καὶ τὸ μέρος. M.

Sectio ή.

i τί ȣ̓̃ν, [μᾶλλον] ἡ ἐπιϛήμη ἢ ἀρετή;] Vulgo, τί ȣ̓̃ν ἡ ἐπιϛήμη ἢ ἀρετή; At in codicibus eſt, τί ȣ̓̃ν [μᾶλλον] ἡ ἐπιϛήμη ἢ ἀρετή; Inde nos lectionem, quam recepimus, expiſcati ſumus. *Quid igitur, an ideo ſcientia magis eſt virtus?*

k ὅ, τι περ νȣ̃ς] Iubet Heinſius, vt cum Paccio ſcribamus ὥσπερ νȣ̃ς. Malim διόπερ νȣ̃ς etc.

Ibid.

καὶ λόγος. Εἰ δὲ ἐν τῇ κράσει τοῦ κρείττονος πρὸς τὸ χεῖρον, τὸ τοῦ ἀρχομένου ὄνομα μετατίθῃς πρὸς τὸ κρεῖττον, μέχρι μὲν τῆς φωνῆς ἀνέχομαι, τὸ δὲ πρᾶγμα οὐ δίδωμι. Ἀρετὴν τὴν ἐπιστήμην, εἰ βούλει, κάλει, ἀλλ' ἐπιστήμην [l] τὴν ἀρετὴν μὴ κάλει. Καὶ γὰρ ψευδὴς ὁ λόγος καὶ ἐπισφαλής, νὴ Δία, εἴ τις ἔσται τοῖς ἀνθρώποις πίστις, ὅτι θεωρημάτων ἀριθμοί [m], καὶ μαθήματα ἄττα ἐπὶ τὴν ψυχὴν ἐλθόντα τὴν ἀρετὴν αὐτοῖς συνεισάγει. Πολλοῦ μέν τ' ἂν ἦν ἄξιον τὸ τῶν σοφιστῶν γένος, τὸ πο-

ſcientia, ac ratio. Si vero in ſocietate eius, quod praeſtantius eſt, cum deteriore, eius, quod paret, ad id, quod praeſtantius eſt, transferas nomen; verbo quidem tenus admittam, in re ipſa nihil mutabo. Virtutem concedam vt ſcientiam voces, ſi ita videatur; at ſcientiam caue virtutem dicas. Falluntur enim vehementer et errant homines, ſi perſuadeant ſibi, aut eam, quae in numeris verſatur, artem, aut ſimiles eiuſdem generis virtutem ſecum ad animam afferre ſcientias. Nae quantiuis pretii, ſi hoc eſſet, ſophiſtae noſtri eſſent, multiſcii hi, dico,

Ibid. ἁπλοῦν τὸ θεῖον αὐτό, ὅ, τι περ νοῦς;] Diſtingue: ἀλλ' ἁπλοῦν τὸ θεῖον, αὐτὸ ὅ, τι περ νοῦς καὶ ἐπιστήμη καὶ λόγος. *Deus eſt ſimplex quiddam, idem, quod mens et ſcientia et ratio.* Diog. Laërtius lib. IX. in *Xenophane*: ὅλον δὲ [θεόν φησιν] ὁρᾷν, καὶ ὅλον ἀκούειν, μὴ μέντοι ἀναπνεῖν· σύμπαντά τε εἶναι, νοῦν, καὶ φρόνησιν, καὶ ἀΐδιον. quae ſimilia ſunt iſtis poëtae apud Sext. Empiricum lib. VIII. p. m. 334.

Οὖλος ὁρᾷ, οὖλος δὲ νοεῖ, οὖλος δέ τ' ἀκούει.

Paullo ante, ſcribi debuit: τί οὖν, μᾶλλον ἢ ἐπιστήμη ἡ ἀρετή; non, prout editur, ἡ ἐπιστήμη ἢ ἀρετή; Patet ex Lemmate Diſſertationis, et ex eo, quod ſequitur, ἐπιστήμην τὴν ἀρετὴν μὴ κάλει. magna eſt in horum ſenſu differentia. M.

l Ἀρετὴν τὴν ἐπιστήμην, εἰ βούλει, κάλει, ἀλλ' ἐπιστήμην] Vulgo [τὴν] ἀρετὴν τὴν ἐπιστήμην, εἰ βούλει, κάλει, [τὴν] δὲ ἐπιστήμην etc. Nos codicis Harleiani lectionem ſecuti ſumus. Hoc Mſ. Reg. ſimul ac Graeciſmum poſtulare iampridem Heinſius adnotauit.

m θεωρημάτων ἀριθμοί;] Frequentius ἀριθμός: quippe ἀριθμοὶ in plurali ad ſcientiam *Arithmetices* fere refertur. ſed non ſemper. Ariſtides *Encom. Rom.* p. 222. ἐν τοσούτοις ἀριθμοῖς καταλόγων καὶ γενῶν. Cl. Interpres has duas Maximi voces ita vertit: *aut eam, quae in numeris*

λυμαθὲς τȣ̃το καὶ πολυλόγον καὶ πολλῶν μεςὸν μαθημάτων, καπηλεῦον ταῦτα, καὶ ἀπεμπολȣ̃ν τοῖς δεομένοις. Ἀγορὰ πρόκειται ἀρετῆς, ὤνιον τὸ χρῆμα.

θ΄. Εἰ δ' οἱ μὲν λόγοι σαφεῖς καὶ πρόχειροι, καὶ μεςὰ πάντα διδασκάλων καὶ μαθημάτων [n], ἀντιτυπεῖ δὲ ἔνδοθεν ταῖς τῶν λόγων ὁδοῖς [o] παθήματα χαλεπὰ καὶ ἄγρια, καὶ ἐθισμοὶ φαῦλοι, καὶ ἀσκήσεις ἄδικοι, καὶ ἐπιθυμίαι ἀλλόκοτοι, καὶ τροφαὶ πονηραί· ἐνθυμητέον, ὅτι φύσεως δεῖ πρῶτον χρηςῆς, ὥσπερ κρηπῖδος ἀνιςαμένῳ τειχίῳ· καὶ μετὰ τȣ̃το τροφῆς καὶ ἔθȣς πρὸς σωτηρίαν τῆς φύσεως, ὑφ' ὧν φιλία τῇ ψυχῇ ἐγγίγνεται,

dico, et multiloqui, qui diſciplinis abundant, diſciplinas cauponantur, mercede eas vendunt cuilibet. Nundinationem illi virtutis inſtituunt, proſtat apud eos virtus.

9. Quod ſi vbique ſeſe offert, vbique ad manum eſt ſcientia, diſciplinarumque ac praeceptorum plena ſunt omnia; interimque in animo aſperi ferinique reſultant affectus, conſuetudines prauae, exercitationes improbae, cupiditates monſtroſae, educationes ſceleſtae, quae reſiſtunt, viamque diſciplinis non permittunt liberam; vides, quid ſequatur: naturam videlicet requiri primo commodam, non aliter, quam in ſurgente muro requiritur fundamentum; poſt naturam educatio aſſuefactioque veniat, quae conſeruet eam ac confirmet, vnde in animo quaedam excitatur beneuolentia, quae vna cum tempore ad propria bona ſua

ris verſatur, artem. quae licentia non eſt toleranda. M.

Sectio θ΄.

n μεςὰ πάντα διδασκάλων καὶ μαθημάτων] Forte διδασκαλιῶν, quia coniungitur cum μαθημάτων. ſi retineas διδασκάλων, magis congruum videretur μαθητῶν, vt VII, 8. M.

o ταῖς τῶν λόγων ὁδοῖς] Sic Mſſ. nec mouendam puto hanc lectionem. Cl. tamen Clericus legit ταῖς τῶν λόγων [ᾠδαῖς.] Adi ſis viri doctiſſimi Siluas Philolog. cap. II. p. 166.

Ibid. ἀντιτυπεῖ — ταῖς τῶν λόγων ὁδοῖς] Coniicio ἀντικλυπεῖ (a κλυπέω, *ſonitum edo*) ταῖς τῶν λόγων ᾠδαῖς, *obſtrepunt ſermonum cantibus*: vt a *muſica* petita ſit metaphora. Cl. *Ioan. Clericum* iam video mecum legere ᾠδαῖς, renuente *Dauiſio*. Mox diſtingue: σωτηρίαν τῆς φύσεως· ὑφ' ὧν φιλία etc. M.

 p φιλία

πρὸς τὰ καλὰ πάντα [p] συντρεφομένη τοῖς χρόνοις, καὶ συνθέουσα ταῖς ἡλικίαις· ἐπὶ δὲ τούτοις προσελθεῖν δεῖ τέχνην, ἐπισφραγιζομένην βεβαιότητι τὰ παθῶν μέτρα. Οὕτω γίγνεται εὐδαίμων ψυχὴ, καὶ βίος ὑγιὴς, καὶ δόξαι ὀρθαὶ, ὑπὸ ἁρμονίας καὶ κράσεως σύνταττόμεναι. Ταῦτα νομοθετεῖ Θεὸς, ταῦτα ἀποφαίνει ἄνδρα ἀγαθόν· ἀγωγὴ παθῶν ὑπὸ τοῦ λόγου [q], καὶ πειθαρχία πρὸς ἐπιστήμην ἑκούσιος· μοχθηρία δὲ χρῆμα ἀκούσιον [r], ὑφ' ἡδονῆς ἑλκόμενον.

ſua penitus ſe diſcit conuertere, vnaque cum aetate gradum ad ea promouet; poſtremo his et artem accedere oportet, quae certum affectibus ſtatuat figatque modum. Hoc modo felicitatem animus, ſanitatem conſequitur vita; hinc opiniones proficiſcuntur rectae, quae ex harmonia quadam aptaque inter ſe conſiſtunt mixtione. Haec ſunt, quae lege deus ſancit, haec virum perficiunt bonum; vt obſequantur affectus rationi, vt non inuitae pareant ſcientiae: improbitas vero inuitis nobis fit, vt quae a voluptate protrahatur.

ΛΟΓΟΣ ΛΔ΄.

Πῶς ἄν τις ἄλυπος εἴη.

Πῶς ἄν τις ἀλυπίαν τῇ ψυχῇ περιποιήσαιτο; ἢ δεῖ κἀνταῦθα ἰατροῦ, καθάπερ ἐν ταῖς τοῦ σώματος ὀδύ-

DISSERT. XXXIV. vulgo XVIII.

Quomodo quis ſine dolore eſſe poſſit.

Velim ſcire, qua potiſſimum ratione a dolore vindicari poſſit animus: num et hic, quemadmodum in corporis doloribus fieri

p φιλία τῇ ψυχῇ [ἐγγίγνεται,] πρὸς τὰ καλὰ πάντα] Vulgo [γίγνεται] πρὸς τὰ [ἴδια] καλὰ πάντα. Sed ἴδια non agnoſcit Reg. nec habet Harleian. a prima manu. Ἐγγίγνεται vero, non γίγνεται, legitur in vtroque Mſ.

q ἀγωγὴ παθῶν ὑπὸ τοῦ λόγου,] Sic Reg. eamque lectionem merito probat Heinſius. Vulgo ἀγωγόν.

r μοχθηρία δὲ [χρῆμα] ἀκούσιον,] Vulgo πρᾶγμα ἀκούσιον. Codices autem vocabulum, quod reprae-

ναις, καὶ πρὸς τῷ ἰατρῷ Φαρμάκων τινῶν, καὶ διαίτης κεκραμένης πρὸς ὑγίειαν καλῶς; Τίς ἂν ἡμῖν γένοιτο ψυχῆς ἰατρὸς [a], καὶ ποῖα τὰ Φάρμακα, καὶ ποῖος τῆς διαίτης αὐτῆς τρόπος [b]; Ἐγὼ μὲν ὑπὸ Φιλίας πρὸς τὰ ἀρχαῖα πάντα ἐ διαιρῶ τὰς τέχνας, πείθομαι δὲ τοῖς ποιηταῖς, ὅτι ἦν ἐν Πηλίῳ ἀνὴρ ἰατρικός· Χείρωνα αὐτὸν καλȣ͂σιν, ἡ δὲ τέχνη Χείρωνι ἦν τείνȣσα ἐΦ᾽ ἑκάτερα. Καὶ γὰρ τὸ σῶμα ἐξεπόνει τῶν προσιόντων αὐτῷ εἰς τὸ ἀκρότατον τȣ͂ ὑγιεινȣ͂ θήραις, καὶ ὀρειβασίαις, καὶ δρόμοις, καὶ εὐναῖς ἐπὶ ϛιβάδων, καὶ σιτίοις ἐξ ἄγρας, καὶ πόμασιν ἐκ ναμάτων· καὶ τὴν ψυχὴν ἐπεμελεῖτο μηδὲν ἀπολείπεσθαι τῶν σωμάτων, εὐκινησίᾳ λογισμῶν, καὶ τῷ ἀνδρώδει τῶν παθημάτων· καὶ διὰ τȣ͂το ἄρα ἰα-

fieri videmus, medico ſit opus; neque medico tantum, ſed et remediis, et accurate ad ſanitatem temperata victus ratione. Quis igitur erit potiſſimum hic animae noſtrae medicus, quae remedia, quae victus ratio? Ego tantum antiquitati tribuo, vt has artes non diuidam, ſed potius poëtis credam. Volunt illi, Pelio in monte vixiſſe hominem, cui Chiron nomen fuerit; Chironi huic artem fuiſſe, quae vtrumque ageret. Quoſcunque enim in diſciplinam ſuam receperat, omni laborum genere, venationibus, montanis itineribus, curſibus, humi decumbendo, cibis ferinis, fluuiali potu ad ſummam perducebat ſanitatem: rurſus hoc agebat, ne vlla in parte corpori cederet anima, neque minus celeriter mentis aciem intenderet, neque minus fortiter affectibus reſiſteret: neque alia eſt cauſa, cur duo nomina vni

repraeſentamus, exhibent. De re ipſa conſulas licet Alcinoum de Doctr. Platon. cap. XXX. Nimirum philoſophi ſtatuunt, ἀγνοίας εἶναι τὰς κακίας, adeoque ἀκȣσίȣς. Vide Ariſtotelem Nicom. III. 1. Arrianum Epictet. I. 26. et Senecam de Ira I. 14. de Conſtant. Sapientis cap. IX.

Sectio á.

a Τίς ȣ͂ν ἡμῖν γένοιτο ψυχῆς ἰατρὸς,] Puto ἂν deeſſe: Τίς ἂν ȣ͂ν γένοιτο. Sic Diſſ. VI, 6. Τίς ἂν ȣ͂ν παρασκευὴ γένοιτο ἀνδρὶ etc. XXVIII, 6. Τίς ἂν ȣ͂ν γένοιτο ψυχαῖς εὐωχία etc. IV, 6. Τί ἂν ȣ͂ν γένοιτο ἀπιϛότερον εὐδαιμονίας ἐλευμένης; M.

b Καὶ [ποῖος] τῆς διαίτης [αὐτῆς] τρόπος;] Vterque codex καὶ [πρὸ] τῆς διαίτης [αὐτὸς] τρόπος; Forſan καὶ [πρὸς] τῆς διαίτης [αὖ τις ὁ] τρόπος; Et praeterea, *victus item quae ratio?*

c ἰατρι-

τρικώτατός τε καὶ δικαιότατος [c] ὁμοῦ ἔδοξεν εἶναι ὁ αὐτὸς, δύο ὀνόματα τέχνῃ μιᾷ ἐπιφημισάντων τῶν ποιητῶν. Εἰ δὲ ἐν τῷ παρόντι διέστησέ γε πρὸς ἑαυτὴν [d] ἡ τέχνη, μήπω σοι τοῦτο θαυμαστὸν φανῇ, πρὶν ἄν μοι δείξῃς καὶ τὴν τέχνην μίαν τε οὖσαν καὶ ἠθροισμένην· ἀλλ᾽ οὐ διαλαχοῦσαν τοῦ σώματος τὰ χωρία, ἄλλην ἄλλο τι, τὴν μὲν ὀφθαλμοὺς, τὴν δὲ νῶτα [e], τὴν δὲ ἄλλο

vni arti poëtae tribuerent, et quod medicus optimus, et quod idem eſſet iuſtiſſimus. Quod ſi hoc tempore diſtingui ars coeperit, noli id mirari, priuſquam mihi oſtenderis, hanc ipſam medicinae artem vnam eſſe ac coniunctam; ac non potius aliam eius partem aliis in corporis partibus occupari, quarum haec oculos curat, illa tergum, alia vero aliud; vt metuendum

c ἰατρικώτατός τε καὶ δικαιότατος] Chiron non exercitiis tantum corporeis diſcipulos ſuos ſanos praeſtitit, ſed egregius fuit medicus. Hinc herbarum bene multarum virtutes, ipſamque herbariam et medicamentariam, inueniſſe traditur. Quin et vlcus δυσιατώτατον Chironium vocatur, quod opem peritiſſimi medici, qualis Chiron putabatur, exigat. Vide Plinium H. N. lib. VII. §. 57. lib. XXV. §. 13, 14, 16. ac Euſtathium in Iliad. Δ'. p. 353. vt et Schottum ad Zenobii Cent. VI. 46. Eius autem iuſtitiam celebrat Homerus Iliad. Λ'. 831. vbi, facta Achillis mentione, ſubiicit:

Ὃν Χείρων ἐδίδαξε δικαιότατος Κενταύρων.

Apollonii quidem ſcholiaſt. ad lib. I. 558. ὑπὸ Χείρωνος τὸν Ἀχιλλέα τραφῆναι negat Homerum dixiſſe. Sed fallitur, vt ex hoc loco patet; quod obiter notandum cenſui. De Chironis autem iuſtitia nonnihil habet Pindari ſcholiaſtes ad Pyth. IV. 180.

d [διέστησέ γε] πρὸς ἑαυτὴν] Reg. διεστησιαντε, quod corruptum. Harl. [διεστασίασται] πρὸς ἑαυτήν. Et hoc fortaſſe verum.

Ibid. διέστησέ γε πρὸς ἑαυτὴν ἡ τέχνη,] *Regius* διεστησιαντε πρὸς ἑαυτήν. Scribo: διέστησεν αὐτὴ πρὸς ἑαυτὴν ἡ τέχνη. *Harleianus* διεστασίασται: non male. Diſſ. XXXII, 2. vtrumque habes: ὑπὲρ οὗ διέστηκε καὶ διεστασίασται τὸ Ἑλληνικόν. M.

e τὴν μὲν ὀφθαλμοὺς, τὴν δὲ νῶτα,] Legendum, ὦτα, *aures*, *quarum vſum proximum a luminibus natura nobis dedit*, vt ait Celſus VI, 7. Ideo Naturae ordinem ſecutus idem ſcriptor ſuauiſſimus, primum *oculorum* morbos et remedia, deinde *aurium* proſequitur. Vtrum vero ſpecies fuerit Medicinae antiquae, quae *dorſum*

τι μόριον, καὶ κινδυνεύȣσαν, κατασμικρυνομένην ἑκάστοτε εἰς λεπτὰ καὶ ἀγεννῆ μόρια, ἀφανισθῆναι παντάπασι· καθάπερ τὴν Μακεδόνων φασὶν ἀρχὴν ἐμπεσȣ͂σαν εἰς ἄνδρας πολλȣ̀ς, ȣ̓κ ἀξιȣμένȣς [f] βασιλείας ὅλης, μετὰ τὸν Ἀλέξανδρον.

β΄. Τί δὴ ȣ̓͂ν ὁ Χείρων ἦλθεν ἡμῖν δεῦρο ἐπὶ τὸν λόγον; Φέρε, ἴδω μετὰ σȣ͂, εἰ μὴ ἐν δέοντι. Εἴπερ γάρ μοι καλεῖς τι ὀδύνην σώματος, (καλεῖς μέντοι) αὕτη τοίνυν εἰ μὲν ἐξ ἴσȣ τὸ σῶμα ὑποδύσαιτ᾽ ἂν, καὶ ἀνακραθεῖσα ἐπιεικῶς ὅλῳ διετάραξεν αὐτȣ͂ τὴν κατὰ φύσιν ȣ̓σίαν, καθάπερ σίδηρον πῦρ, αὐτὸ τȣ͂το, ὃ καλȣ͂μεν πῦρ [g]· ὑποκοριζόμενοι δ᾽ οἱ ἰατρικοὶ μετέβαλον τȣ̓͂νομα, ὡς ἔλαττον ἡμῖν τὸ δεινὸν φανȣ́μενον, εἰ πυρετὸς καλοῖ-

tuendum ſit, ne in minutas toties ignobileſque diuiſa partes nihil omnino tandem futura ſit: non aliter, quam regnum Macedonicum poſt Alexandrum legimus ad plures deuolutum eſſe, quorum nemo toto imperio dignus habebatur.

2. Sed qua de cauſa Chironis paulo ante mentionem fecimus? Age, videamus ſimul, num praeter rem. Primum velim ſcire, quod te confeſſurum non dubito, an aliquem corporis dolorem exiſtimes. Hic igitur duplex eſt. Interdum enim ſimul vnoque impetu corpus totum ſubit, corpori toti aequaliter ſe miſcet, naturalem eius turbat conſtitutionem, non aliter, quam ignis, quem proprie ignem dicimus, ferrum mutat: hunc ignem Graecorum medici, vt minus malum eſſe videatur, nomine diminutiuo

dorſum prouinciam habuerit, dicant Medicorum filii. opinor non fuiſſe. M.

f ȣ̓κ ἀξιȣμένȣς] Potius ȣ̓κ ἠξιωμένȣς, vtpote de re *praeterita: qui non habebantur digni:* vt ἐμπεσȣ͂σαν dixit, non ἐμπίπτȣσαν. M.

Sectio β΄.

g αὐτὸ τȣ͂το, [ὃ καλȣ͂μεν] πῦρ·] Forſan αὐτὸ τȣ͂το [ἐκαλȣ͂μεν] πῦρ. Tum vero locus ſic vertendus: *Hic, ſi corpus vno quidem impetu ſubierit, totique ſe miſcens aequaliter, eius naturalem conſtitutionem turbauerit, vt ignis ferrum, proprie vocabatur ignis. Medici vero, diminutiue loquentes, nomen mutarunt; quaſi minus nobis malum videretur, ſi non* πῦρ *appellaretur, ſed* πυρετός. Vide Ioannem Chryſoſtomum de Sacerdot. lib. I. p. 32.

Ibid.

το, ἀλλὰ μὴ πῦρ. Ἕτερον δ' αὖ ἐςὶν ὀδύνης γένος, ἐπειδὰν μόριον μὲν ᾖ [h] τὸ τὴν αἰτίαν ἔχον καὶ τὴν πηγὴν τοῦ νοσήματος, ὁρμηθὲν δὲ ἐντεῦθεν τὸ δεινὸν συνελκύσῃ τε καὶ συνεπισπάσηται τῇ ὀδύνῃ καὶ τὸ ἄλλο σῶμα πᾶν· καὶ ἔςιν οὕτω δή τις ὀξύτατος ὁ τοῦ ἀλγεῖν δρόμος ἐπὶ τὸ ὑγιαῖνον ἀπὸ τοῦ κάμνοντος, ὡς μάθοις ἂν τῷ προσπταίσματι ἄκρῳ τῷ ποδί· ἐκ γὰρ ὀνύχων, φασὶν, ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τὸ ἀλγεινὸν ἐν ἀκαρεῖ θεῖ. Τοῦτο δὲ οἴει γίγνεσθαι ἂν, εἰ μὴ ἐτύγχανεν ἡ ψυχὴ διειληφυῖα τὸ σῶμα πᾶν πάντοθεν, καὶ ἀνακεκραμένη αὐτῷ, καθάπερ τὸ φῶς τῷ ἀέρι; Ἢ μᾶλλον οὑτωσὶ λέγωμεν· Καθάπερ αἱ τῶν θυμιαμάτων ὀσμαὶ καὶ τοῖς πόῤῥω οὖσι προσέβαλον, ἀνακεράσασαι τὸν διὰ μέσου ἀέρα τῇ εὐωδίᾳ· ἢ καθάπερ τὰ χρώματα ἐν ὀφθαλμοῖς πόῤῥωθεν ἔρχεται ὡς ἐπιγράψαντα καὶ ταῦτα τὸν ἀέρα τῇ αὐτῶν φύσει· ταύτῃ νόμιζε καὶ τὴν ψυχὴν πανταχοῦ διεληλυ-

nutiuo πυρετὸν, non πῦρ dixerunt. Rurſus alia doloris huius ſpecies eſt, quoties vna pars corporis fons totius morbi eſt et cauſa; ita vt malum ex hac parte ſe diffundat, totumque corpus in conſenſum trahat ſimul et abripiat, ita vt doloris huius fiat particeps: id quoties accidit, celerrime ab aegra parte ad integram ſolet tranſitus fieri; quod apparet, ſi extremam pedis partem offendas: momento enim temporis, ab vnguibus, vt vulgo dicitur, ad caput vſque dolor diffunditur. Putaſne hoc futurum, niſi corpus vndique complexa eſſet anima; niſi toti corpori, non aliter, quam lux aeri, permixta eſſet anima? Alio potius exemplo vtamur: Sicut in ſuffitibus fieri ſolet, vt eorum odor fragrantiae ſuae ſuauitate medio interfuſus aeri ad eos, qui longiſſime abſunt, diffundatur; aut vt colores, priuſquam ad oculorum eminus perueniunt aciem, interiectum pingere videntur aerem: ita exiſtima, paſſim penetrare animam, nec

Ibid. αὐτὸ τοῦτο, ὃ καλοῦμεν πῦρ·] Forte, αὐτὸ τοῦτο καλοῖμεν πῦρ· *vocaremus*, vel, *vocare poſſemus*. Cl. Editor, αὐτὸ τοῦτο ἐκαλοῦμεν πῦρ· ſi recte capio, voluit ἐκαλοῦμεν ἂν, *vocaſſemus*. M.

h μόριον μὲν ᾖ] Forte, μόριον ἓν ᾖ, *vna pars ſit*: cui mox opponitur τὸ ἄλλο σῶμα πᾶν. Sed non opus eſt. M.

i Τρίχας

θέναι, καὶ μηδὲν εἶναι ἄψυχον σώματος μέρος. Τρίχας δὲ καὶ ὄνυχας ἐξαίρω λόγου [i], καὶ γὰρ τῶν δένδρων τὰ φύλλα [k]· καὶ γὰρ ταῦτά ἐστιν, ὅσα ἐν φυτοῖς τὰ ἀναισθητότατα. Οὕτω δὴ πρὸς τὸ σῶμα ἡ ψυχὴ ἔχουσα, ἀνακέκραται αὐτοῦ ταῖς λύπαις καὶ ταῖς ἡδοναῖς. Καὶ τὸ ἀλγεῖν ἐστιν αἰτία μὲν σώματος, ψυχῆς δὲ πάθος. Μία μὲν δὴ αὕτη χορηγία [l] ὀδύνης τῷ ἀνθρώπῳ. Δευτέρα δὲ ἥδε, ἔμπαλιν αὖθις αὖ πρὸς τὴν προτέραν ἔχουσα· ἀπὸ γὰρ τῆς ψυχῆς αὕτη ἔρχεται, καὶ τελευτᾷ ἐπὶ τὸ σῶμα [m]. Ψυχῆς γοῦν καμούσης λύπῃ, συγκάμνει τὸ σῶμα καὶ ὑποτήκεται· τοῦτο μὲν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν ἀπολεῖβον δάκρυα; τοῦτο δὲ πᾶν ὠχραινόμενον καὶ ἰσχναινόμενον· ὁποῖα αἱ ἐξ ἐρώτων λύπαι ἀπεργάζον-

nec vllam immunem illius eſſe corporis partem. Capillos tantum excipe et vngues, quorum alia eſt ratio; quae non aliter ſe habent, quam in arboribus frondes; nam eiuſmodi minimo in plantis ſenſu ſunt praedita. Eo modo cum ad corpus ſe habeat anima, non eſt mirum, ſi doloribus quoque eius imbuatur et voluptatibus. Dolor tormentum eſt corporis, affectio animae. Haec igitur prima eſt origo doloris in homine. Secunda, quae directe cum ſuperiore pugnat, quae ab anima incipit, deſinit in corpus. Quoties igitur triſtatur anima, afficitur cum ea corpus et tabeſcit. Hoc eſt, quod lacrymas ex oculis dimittit, hoc eſt, quod pallere ſolet, quod attenuari: ſicut in iis fieri videmus,

quos

i Τρίχας δὲ καὶ ὄνυχας [ἐξαίρω] λόγου,] Vulgo Τρίχας δὲ καὶ ὄνυχας [ἐξ ἑτέρου] λόγου. Nullo, certe parum commodo ſenſu. Nos igitur eximiam recepimus emendationem, quam ſubminiſtrauit Harl. a ſecunda manu.

Ibid. ἐξ ἑτέρου λόγου] Codices, ἐξαίρω λόγου: optime. Plato *de Rep.* VI. Θεῖον μέντοι, κατὰ τὴν παροιμίαν, ἐξαίρω λόγου. Noſter X, 4. Ἐπίκουρον δὲ ἐξελῶ λόγου. M.

k [καὶ γὰρ] τῶν δένδρων τὰ φύλλα·] Sic vterque codex, vulgo [ὡς καὶ] τῶν δένδρων τὰ φύλλα.

Ibid. καὶ γὰρ τῶν δένδρων τὰ φύλλα· καὶ γὰρ ταῦτά etc.] Mallem, καθάπερ τῶν δένδρων etc. M.

l Μία μὲν δὲ αὕτη χορηγία] Scribe δὴ pro δὲ. Mox, pro ἔρχεται optime *Dauiſius* ἄρχεται. et paullo poſt, pro οὐδὲν ὅτιοῦν, Idem οὐδὲν ὅ, τι οὔ. veriſſime, opinor; ſi ſcribas οὔ. M.

m ἀπὸ γὰρ τῆς ψυχῆς αὕτη [ἔρχεται,] καὶ τελευτᾷ ἐπὶ τὸ σῶμα.] Magis congrue, niſi fallor, legamus αὕτη [ἄρχεται.]

n οὐδὲν

ται, καὶ διὰ πενίαν τρυχώσεις, καὶ διὰ πένθη ἀκομιστίαι. Ἀποπέμπουσι δὲ τῷ σώματι ὀδύνας καὶ θυμοὶ καὶ ὀργαὶ καὶ φθόνοι, καὶ τῶν τῆς ψυχῆς παρὰ μέλος κινημάτων οὐδὲν ὁτιοῦν [n].

γ'. Τί δὲ οὖν τούτων ἐπιμέμνημαι [o]; Ὅτι τὸ ἀλγεῖν καὶ ἀπὸ ψυχῆς σώματι ἐπιπεμπόμενον, καὶ ἀπὸ σώματος ἐπὶ ψυχὴν παραγινόμενον, εἰκότως ἄρα δέοιτο ἂν καὶ ἰατρικῆς μιᾶς πρὸς ἀλυπίαν, καθὰ ὁ Εὔριπος κυβερνητικῆς μιᾶς πρὸς εὔπλοιαν. Καὶ τοῦτο μὲν ταῦτά μοι [p] ἔστω ἀποπεφασμένον. Τὴν δὲ ἰατρικὴν αὐτὴν, ἥτις ἀμυνεῖται τὰ δεινὰ ἀμφοτέρωθεν ἐπιόντα, τίς ἡμῖν

quos amor excruciat, quos paupertas conficit, quos moeror ſquallore inficit. Quid, quod et bilis, et ira, et inuidia dolores ſuos transferant ad corpus; nec vllus animi, qui non ad membrum aliquod perueniat, motus eſt?

3. Sed quorſum haec pertinent? Vt appareat, dolorem, ſiue ab anima ad corpus, ſiue a corpore ad animam tranſeat, vna eademque medicina tollendum eſſe; ſicut vna gubernandi arte Euripus feliciter nauigatur. Et haec quidem eo modo putauimus probanda. Ipſam vero medicinam, quae vtraque curet, tam quae hinc, quam illinc, oriuntur mala, quis oſtendet nobis?

n οὐδὲν [ὁτιοῦν.] Omnino reſcripſerim οὐδὲν [ὅ, τι οὐ,] ſcilicet ὀδύνας σώματι ἀποπέμπει. Locus autem ſic eſt interpretandus: *In corpore dolores efficiunt excandeſcentia, ira, inuidia, nulluſque non motus animi perturbatus.* Heinſius ſcriptoris mentem cepiſſe non videtur.

Sectio γ'.

o Τί δὲ οὖν [τούτων] ἐπιμέμνημαι;] E libris editis excidit vox penultima, quam nos vtriuſque codicis fide reſtituimus.

Ibid. Τί δὴ οὖν ἐπιμέμνημαι;] Ita erat in priori Editione. vnde conieceram, τί δήποτ' οὖν τούτων ἐπιμέμνημαι; vt XIV, 1. XVI, 3. Nec longe a ſcopo abfui: Codices enim, τί δὲ οὖν τούτων ἐπιμέμνημαι; mendoſe, niſi fallor, pro τί δή. ſupra ſect. 2. Τί δὴ οὖν ὁ Χείρων ἦλθεν etc. XXIV, 3. Τί δή μοι βούλεται ὁ Ἐπαμινώνδας etc. XXVII, 7. Τί δή μοι βούλεται ἡ περίοδος τοῦ λόγου; XXVII, 1. Τί δὴ οὖν ἐστι τὸ πλημμέλημα etc. pro- vt editur ex Mſſ. pro δέ. M.

p καὶ τοῦτο μὲν ταῦτά μοι] Mallem, ταύτῃ, *hoc modo*: vt ſect. 4. τῇδέ μοι δοκῶ διαιτήσειν τὴν στάσιν. M.

q τῷ

λέξει; Ἐγὼ μὲν γὰρ ἀπορῶ, εἴ τινα ἐξευρήσω δεινὸν τὴν τέχνην, κατὰ τὸν Χείρωνα ἐκεῖνον, ἵνα μοι διπλᾶ τὰ ἀγαθὰ ἔλθῃ· καὶ οὔτε πιστεύω τῷ τεχνιτεύματι [q], (τὸ γὰρ ἔργον μέγα, τῆς Ὄσσης καὶ τοῦ Ὀλύμπου ὑψηλότερον) οὔτε ἀπιστῶ κομιδῇ. Τί γὰρ οὐκ ἂν ἐθελήσασα ἡ πάντολμος ψυχὴ ἐπιτεχνήσαιτο;

δ΄. Διὰ μέσου δὴ ἥκων πίστεως καὶ ἀπιστίας, καὶ πρὸς ἄγνοιαν τοῦ εἰδέναι [r], τῇδέ μοι δοκῶ διαιτήσειν τὴν στάσιν. Ὑποπτεύω τοι μίαν μὲν εἶναι τὴν τέχνην, μὴ μέντοι δυοῖν, ψυχῆς καὶ σώματος· ἀλλὰ τῇ πραγματείᾳ τοῦ κρείττονος τὴν τοῦ ἑτέρου ἐλάττωσιν ἐξιωμένην. Ὑπῆλθε γάρ με λέγοντα ὁμοῦ καὶ τὸ τοῦ Σωκράτους πρὸς τὸν Χαρμίδην, οὐκ αὐτὸ ἐκεῖνο, ἡ Θρᾴκιος ἐπῳδὴ [s], ἀλλὰ ἀντιστρόφως. Ὁ μὲν γάρ φησι σὺν τῷ ὅλῳ ἰᾶσθαι

nobis? Quia an ſimilem alibi Chironi inuenire poſſim, vehementer dubito, cuius arte vtrumque ſimul bonum conſequar; et quamuis non omnino confidam, (opus enim ipſa Oſſa Olympoque maius eſt) non tamen penitus de arte deſpero. Quid enim non aſſequi poſſit, modo velit, auſa quiduis experiri anima?

4. Interim dum credo et diffido, dum ignorare et ſcire mihi videor, hoc modo litem dirimam. Vnam eandemque eſſe artem puto, non tamen quae vtrique conueniat, et animae, et corpori; ſed praeſtantioris partis cura curari et deteriorem. Inter dicendum enim in mentem mihi venit illud, quod Charmidi dicebat Socrates; quamuis non ipſum illud, quod in Thracia illa, vt vocat, incantatione erat. Ille enim vna cum toto ait

q τῷ [τεχνιτεύματι] Vulgo τεχνητεύματι, nec ab ea ratione diſcedunt codices. Illi tamen male ſe habent: nam τεχνιτεύειν, non τεχνητεύειν, dicas oportet. Ideo, quod eſt manifeſto verum, recepi.

Sectio δ΄.

r καὶ πρὸς ἄγνοιαν τοῦ εἰδέναι,] Non video, quid iſtud καὶ velit: neque ſenſum phraſeos πρὸς ἄγνοιαν hoc loco: neque quid ſit ἄγνοια τοῦ εἰδέναι, *inſcientia ſciendi*. Suſpicor tamen, voculam καὶ ante πρὸς delendam eſſe, ex loco Diſſ. X, 5. διὰ μέσου ὄντας ἐπιστήμης πρὸς ἄγνοιαν, i. e. ἐπιστήμης καὶ ἀγνοίας, quemadmodum ſaepe loquitur Noſter. M.

s ἡ Θρᾴκιος ἐπῳδή,] Reſpicit ad Platonis Charmidem p. 236. H

s ἐν

καὶ τὸ μέρος, καὶ ἀδύνατον εἶναι σωτηρίαν παραγίνεσθαι τῷ μορίῳ, πρὶν καὶ τῷ παντὶ ἔλθῃ· ὀρθῶς λέγων, κἀγὼ πείθομαι, ὅσα γε ἐπὶ σώματος· ἐν δὲ τῇ ψυχῆς καὶ σώματος συζυγίᾳ [t] ἀντιςρόφως φημὶ ἔχειν. Ὧι γὰρ ἂν τὸ μέρος καλῶς ἔχῃ, ἀνάγκη τὸ πᾶν τούτῳ ἔχειν καλῶς, οὐχ ὁποτερονοῦν τοῖν μεροῖν, θάτερον δέ· ἡ γὰρ τοῦ χείρονος πρὸς τὸ κρεῖττον ὁμιλία ἐκ τῆς τοῦ κρείττονος σωτηρίας ἀνάπτει τὸ χεῖρον. Ἢ σοι δοκεῖ ἄνθρωπος ὑγιαίνων τῇ ψυχῇ λόγον τινὰ ποιεῖσθαι προσπεσούσης ὀδύνης, καὶ τραυμάτων, ἤ τινος ἄλλης [u] κακουχίας σωμάτων [x]; οὐδαμῶς μὰ Δία. Ἐκείνην δὴ τὴν ἰατρικὴν μαςευτέον καὶ βασανιςέον, καὶ ἐκείνην τὴν ὑγίειαν ποριςέον καὶ ἐκθηρατέον· ἢ τάχα μὲν καὶ περὶ τουτὶ τὸ σῶμα ῥαςώνη ἕψεται, εἰ δὲ μή, πάντως γε ἡ ὑπεροψία τῶν ἐν αὐτῷ δεινῶν.

ait ſanari partem; nec fieri poſſe, vt conſeruatio parti contingat, niſi prius contingat toti. Verum id eſſe non nego in corpore, at vero vbi anima coniuncta cum corpore conſideratur, contra ſe habere puto. Bene enim ſe habere totum neceſſe eſt, cuius pars bene habet; non vtralibet, ſed praeſtantior: in ſocietate enim deterioris cum meliori ex conſeruatione melioris dependet deterius. Niſi putes, hominem, cui bene conſtituta ſit anima, dolorem aliquem, aut vulnera, aut aliud, quod corpori nocet, reſpicere poſſe. Minime per Iouem. Haec igitur quaerenda medicina eſt, haec exploranda; ea comparanda, ea perquirenda eſt ſanitas: aut enim ſtatim corporis ſequitur ſanitas; aut ſi non, certe malorum, quibus corpus affligitur, integer contemtus.

DISSERT.

t ἐν δὲ τῇ ψυχῆς καὶ σώματος συζυγίᾳ] Vulgo ἐν δὲ τῇ [τῆς] ψυχῆς etc. Nos auctoritati codicum paruimus.

u ὀδύνης, καὶ τραυμάτων, ἤ τινος ἄλλης] Lego et diſtinguo: ὀδύνης ἐκ (vel ἢ) τραυμάτων, ἤ τινος ἄλλης etc. *doloris vel ex vulneribus, vel ex alia quauis calamitate, quae corporibus humanis accidere ſolet:* non *doloris et vulnerum.* Exemplum Rei paene incredibile vide apud Plutarch. in *Philopoem.* p. 359. B. Ποιεῖσθαι vero eſt Futuri ſecundi; lingua ita *poſtulante.* M.

x κακουχίας [σωμάτων;] Sic vterque codex, non σώματος, vt vulgo.

Sectio

ΛΟΓΟΣ ΛΕ΄.

Τί τέλος Φιλοσοφίας.

Ὁ μὲν Κροτωνιάτης ἐρᾷ κοτίνου Ὀλυμπικῆς, ὁ δὲ Ἀθηναῖος νίκης τριηρικῆς, ὁ δὲ Σπαρτιάτης ὁπλιτικῆς, ὁ Κρητικὸς θήρας, ὁ Συβαρίτης χλιδῆς, ὁ Θηβαῖος αὐλῶν, ὁ Ἴων χορῶν· καὶ ἔτι δ᾽ αὖ ὁ μὲν χρηματιστὴς χρυσοῦ, ὁ δὲ φίλοινος μέθης, ὁ δὲ μουσικὸς ἔρωτος, ὁ δὲ φιλῳδὸς μελῶν, ὁ δὲ ῥήτωρ λόγων. Τουτὶ δὲ τὸ θρέμμα, ὃν καλοῦσιν οἱ ἄνθρωποι φιλόσοφον, πότερον ἀνέραστος [a] ἡμῖν ἐστι πάντων χρημάτων; Ἦ λίθου ἂν εἴη βίος [b], μή τι γε ζώου ὁρῶντος καὶ ἐμπνεομένου καὶ κινουμένου καὶ φρονοῦντος, ἔχοντος ὁρμὰς καὶ αἰσθήσεις καὶ ὀρέξεις. Ἀλλὰ ἐφίεται μέν τινος, εἰπεῖν δὲ οὐκ ἔχει ξυλλήβδην ὀνόματι ἑνὶ, ὅτου ἐρᾷ· εὐδαιμονίας, φησί [c]. Μακάριος

DISSERT. XXXV. *vulgo* XIX.

Quis philoſophiae ſit finis.

Crotoniata oleaſtrum amat Olympicam, nauali victoria Athenienſis delectatur, Spartiata pedeſtri, venatione Cres, Sybarita luxu, Thebanus tibiis afficitur, Ionicus choris; mercator aurum, vinoſus vinum, elegantiores homines amores, qui cantu delectatur, cantum, dicendi ſtudium orator ſequitur. Scire igitur velim, an et hoc animal, quod philoſophum dicunt homines, nulla prorſus re delectetur? Lapidis mihi vitam narras; nedum vt animal, cui videre, cui viuere, cui moueri, cui ſapere contingit, quod appetitu, ſenſu, cupiditatibus impellitur, hoc deceat. Dices fortaſſe aliquid eſſe, quo delectetur, quod vno tamen dici vix poſſit nomine, beatitudinem nimirum. Equidem ſimpli-

Sectio α.

a Τουτὶ δὲ τὸ θρέμμα, — πότερον [ἀνέραστος] Ita codices, licet vſitatus loquendi mos ἀνέραστον flagitet. Sed eſt σχῆμα πρὸς τὸ σημαινόμενον, cuius exempla bene multa congeſſimus ad Minucii Felicis cap. XVII.

b [Ἦ λίθου] ἂν εἴη βίος,] Vulgo [Ἠλιθίου] ἂν εἴη [ὁ] βίος. Sed optime Scaliger, quem ſecuti ſumus. Hoc clare probant ſequentia.

c ὅτου ἐρᾷ· εὐδαιμονίας, φησί.] Diſtingue: ὅτου ἐρᾷ; Εὐδαιμονίας, φησί. M.

τῆς εὐηθείας, εἰ οἴει τῶν παιδικῶν [d] ἐκστήσεσθαί σοι ἕνα γέ τινα τῶν ἐκ τοῦ καταλόγου [e] ἀνδρῶν, ἀλλ' οὐκ ἀποκρίνεσθαι ἕκαστον [f], ὡς εὐδαιμονίας εἵνεκα ὁ μὲν ἀθλεῖ, ὁ δὲ πονεῖ [g], ὁ δὲ χρηματίζεται, ὁ δὲ κυνηγετεῖ, ὁ δὲ γεωργεῖ [h], ὁ δὲ πολεμεῖ, ὁ δὲ ἐρᾷ, ὁ δὲ ᾄδει, ὁ δὲ λέγει. Ἤτοι εἰ ὁ Σαρδανάπαλλος [i] ἐκεῖνος ὁ τὸ σῶμα

ſimplicitatem lubet admirari tuam, ſi aliquem ex omnibus, quos iam commemorauimus, in ſuis, quas perſequitur, voluptatibus, ceſſurum tibi eſſe exiſtimes; ac non reſponſuros eſſe pro ſe ſingulos, hunc, quod certet, hunc, quod negotietur, hunc, quod venetur, hunc, quod agriculturae, hunc, quod militiae nomen dederit, alium, quod amet, alium, quod canat, alium, quod dicat, ſolius cauſa beatitudinis. Niſi forte illum ipſum Sardanapalum exiſti-

d τῶν παιδικῶν] Similis huius vocis vſus (nempe de *re cara* et amata) apud Ariſtidem *Panath.* p. 106. Xenophon in *Oeconom.* de *foeminis* amatis, prout citatur alicubi in Not. ad Pollucem: οὔτε γὰρ ἐλπίδα, οὔτ' ἐπιμέλειαν ἡδίονα ῥᾴδιον εὑρεῖν τῆς τῶν παιδικῶν ἐπιμελείας. loquitur de maribus Seruis, Veneri nimis addictis. Vide et Pollucem V, 81. Platonem *de Rep.* VI. non longe ab initio, et Syneſium p. 22. ed. *Turneb.* vbi vocat Philoſophiam et eruditionem τὰ παιδικὰ ſua. M.

e ἐκ τοῦ καταλόγου] Heinſius mauult ἐκ [τούτου] τοῦ καταλόγου. Aſt hoc additamento nihil eſt opus; ὅς enim idem valet ac οὗτος, quod non minus in obliquis, quam in rectis caſibus obtinet. Vide Grotium ad Coloſſ. IV. 6.

f ἀλλ' οὐκ ἀποκρίνεσθαι ἕκαστον] Legendum ἀποκρινεῖσθαι, ex indole linguae Graecae. et praeceſſit ἀποστήσεσθαι. M.

g ὁ δὲ πονεῖ,] Omnia haec Verba, quae ſequuntur, adludunt ad exempla, quae initio Diſſertationis poſuerat. ſed nulla ibi mentio alicuius πονοῦντος. Lego igitur, ὁ δὲ πίνει, quod reſpondet iſti, ὁ δὲ φίλοινος (ἐρᾷ) μέθης. M.

h ὁ δὲ γεωργεῖ,] Neque γεωργοῦντος in ſuperioribus facta mentio. Lego, ὁ δὲ χορεύει, ibi enim erat, ὁ Ἴων (ἐρᾷ) χορῶν. Caeterum πολεμεῖ, quod ſequitur, reſpicit et comprehendit *Athenienſes* et *Spartiatas.* reliqua ſatis clara ſunt. omittuntur vero in his vltimis Sybaritarum χλιδὴ et Thebanorum αὐλοί, ab Auctore, an Scribarum negligentia, neſcio. M.

i [Ἤτοι εἰ] ὁ Σαρδανάπαλλος] Legendum [Ἦ, οἴει,] ὁ Σαρδανάπαλλος etc. *An, putas, Sardanapallus* etc.

Ibid.

ἐκτετριμμένος [k], καὶ τὼ ὀφθαλμὼ ἐκτετηκὼς, καὶ τὴν χαίτην διαπεπλεγμένος, καὶ ἐν πορφυρίσι κατορωρυγμένος, καὶ ἐν βασιλείοις κατακεκλεισμένος, καὶ παλλακίσιν ἀναμεμιγμένος, ἄλλο τι ἐδίωκεν, οὐκ εὐδαιμονίαν; οὐ γὰρ δὴ κακοδαίμων ἑκὼν ἦν. Τί δέ; Ὁ Πέρσης ὁ τὰ Αἰγυπτίων ἱερὰ ἀφανίζων πυρὶ [l], ὁ καὶ λοιδορούμενος τῷ ποταμῷ, καὶ καταθύων τὸν βοῦν τὸν Ἆπιν, ἄλλο τι ἢ καὶ οὗτος ἐπὶ ταῦτα [m] σπεύδων ταῦτα ἔδρα; Ὁ

exiſtimes, cum effoeminato iſto corpore, cum oculis palantibus, cum implexa caeſarie, qui in purpura defoſſus, in regia ſua concluſus, in media pellicum turba verſatur, aliud quid propoſuiſſe ſibi, praeter beatitudinem; nec enim volens infelix fuit. Quid ille, qui Oceano conuiciatur, qui Apin mactat, aliud, cum haec faceret, quam beatitudinem, ſectatus eſt? Ego quidem

Ibid. Ἦτοι εἰ ὁ Σαρδανάπαλλος etc.] Lego: Ἦ, οἴει, ὁ Σαρδανάπαλλος — ἄλλο τι ἐδίωκεν etc. *num, putas, Sardanapallus* etc.? ſic Diſſ. XI, 8. Ἦ, οἴει, τοῦτο εὔχετο ὁ Σωκράτης — ὅπως ἄρξῃ Ἀθηναίων; vide et XX, 5. Sed propius adhuc mihi videtur Εἶτ', οἴει, etc. eodem ſenſu. Video iam Cl. *Dauiſium* conieciſſe; Ἦ, οἴει, etc. Ad finem ſententiae, pro ἄλλο τι ἐδίωκεν, οὐκ εὐδαιμονίαν, forte ſcribendum, ἢ εὐδαιμονίαν; vt ſect. 2. ἄλλο τί φησιν, ἢ εὐδαιμονίαν; XXXVI, 6. Ἦ (ſcr. Ἦ) ἄλλο τι ἡγούμεθα εἶναι τὴν περίστασιν, ἢ χρῆσιν etc. niſi malis, ἐδίωκε, καὶ οὐκ εὐδαιμονίαν. vt apud Lucianum *in Paraſit.* p. 266. περὶ ἄλλου τινὸς, καὶ οὐχὶ παρασίτου, ζητήσομεν. M.

k ὁ τὸ σῶμα [ἐκτετριμμένος,] Stephano placet ἐκτεθρυμμένος. Sed omnino legendum ἐντετριμμένος.

Ibid. ὁ τὸ σῶμα ἐκτετριμμένος,] Lege, ἐντετριμμένος. Diſſ. XIII, 7. de eodem: ἐντρίβεται ὁ δύστηνος, καὶ λεαίνεται. Cl. Alexandrinus *Paedag.* III, 2. p. 218. ψιμμυθίῳ τὰς παρειὰς ἐντριβόμεναι. Philo Iudaeus *De Vit. Contempl.* p. 614. τά τε πρόσωπα ἐντρίβονται καὶ ὑπογράφονται. Vide Xenophontem *Cyrop.* VIII, 13 et *Perizonium* ad Aelian. V. H. XII, 1. p. 660. Ita quoque *Dauiſius*. M.

l Ὁ Πέρσης ὁ τὰ Αἰγυπτίων ἱερὰ ἀφανίζων πυρὶ,] Haec omnia, quae vulgo deſunt, exhibent Reg. et Harleian. eademque dedit etiam Paccii codex. Noſter autem de Cambyſe, Perſarum rege, loquitur. Eius facinora memorant Strabo lib. XVII. pag. 1158. Iuſtinus I. 9. et praecipue Herodotus III. 16. ſeqq.

m ἄλλο τι [ἢ] καὶ οὗτος ἐπὶ ταῦτα] Legas et diſtinguas velim:

μὲν γὰρ Ξέρξης καὶ ἀμφισβητῆσαι ἄν μοι δοκεῖ πρὸς τὸν Δία περὶ εὐδαιμονίας· τοσοῦτον αὐτὸν οἶμαι ἐπειλῆφθαι αὐτῆς, καὶ ὅτι αὐτῷ [n] ἡ Ἀσία πρὸς τὴν Εὐρώπην ξυνεδεῖτο θαλαττίαις ὁλκάσιν εἰς γεφύρας σχῆμα ἐφημέρῳ δεσμῷ. Καὶ μὴν παρ' Ὁμήρῳ ὁ Ποσειδῶν τῷ Διῒ ἰσοτιμίαν ἄγει [o]· παρὰ δὲ τούτου, ὡς ᾤετο, καὶ

dem Xerxen vel cum ipſo Ioue de beatitudine audacter certaturum fuiſſe non dubito: tam videlicet ſibi felix vel propterea videbatur, quod aliquot nauibus, tanquam ponte, aquam ſtrauiſſet; Europam Aſiamque breui et mox perituro coniunxiſſet vinculo. Et enimuero cum eiuſdem apud Homerum dignitatis ſit Neptunus cum Ioue; ab hoc, quae

lim: ἄλλο τι, (ſcilicet ἐδίωκεν) [ἢ] καὶ οὗτος ἐπὶ ταὐτὸ σπεύδων ταῦτα ἔδρα. *Aliud quiddam ſectatus eſt? Certe et hic ad eandem rem adſpirans haec perpetrauit.* Codices habent ταὐτὰ, pro qua voce ταὐτὸ reponimus. Vide §. 3.

Ibid. ἄλλο τι ἢ καὶ οὗτος ἐπὶ ταῦτα σπεύδων ταῦτα ἔδρα;] Forte, ἄλλο τι καὶ οὗτος ἢ ἐπὶ τοῦτο σπεύδων, ταῦτα ἔδρα; id eſt, ἐπ' ἄλλο τι, ἢ ἐπὶ τοῦτο, ſc. εὐδαιμονίαν. Aliter Cl. Editor. M.

n τοσοῦτον [αὐτὸν οἶμαι] ἐπειλῆφθαι αὐτῆς, [καὶ ὅτι] αὐτῷ] Vterque codex αὐτοῦ οἶμαι. Sed nihil iuuat iſta varietas. Locus ita conſtituendus videtur: Ὁ μὲν γὰρ Ξέρξης καὶ ἀμφισβητῆσαι ἄν μοι δοκεῖ πρὸς τὸν Δία περὶ εὐδαιμονίας (τοσοῦτον αὐτὸν οἴεται ἐπειλῆφθαι αὐτῆς) [διότι] αὐτῷ ἡ Ἀσία, etc. Scilicet iſte rex Helleſpontum iunxerat. Vide, praeter alios plures, Iſocratem in Paneg. p. 84. Ciceronem Fin. II. 34. et Lucanum II. 672.

Ibid. καὶ ὅτι αὐτῷ etc.] Ante haec verba nonnulla excidiſſe opinor: τοσοῦτον αὐτὸν οἶμαι ἐπειλῆφθαι αὐτῆς, [ὅτι ***,] καὶ ὅτι αὐτῷ ἡ Ἀσία — εἰς γεφύρας σχῆμα, ἐφημέρῳ δεσμῷ. Vide finem ſectionis, vnde patebit, quid huic loco deſit: nempe, [*quod verbera mari inflixit,*] *et quod Aſiam Europae coniunxit* etc. M.

o Καὶ μὴν [παρ'] Ὁμήρῳ ὁ Ποσειδῶν [τῷ Διῒ] ἰσοτιμίαν ἄγει·] Sic edidit Stephanus, qui tamen ingenue faſſus eſt, ſe voces τῷ Διῒ addidiſſe. Certe Reg. et Harleian. exhibent: Καὶ μὴν Ὁμήρῳ ὁ Ποσειδῶν ἰσοτιμίαν ἄγει. At Paccius vertit: *Et Neptunus apud Homerum* Ioui *exaequatus in honore.* Ac Iliad. ο'. 185. Neptunus de Ioue loquens, ait:

Ὢ πόποι, ἦ ῥ', ἀγαθός περ ἐὼν, ὑπέροπλον ἔειπεν
Εἴ μ' [ὁμότιμον] ἐόντα βίῃ ἀέκοντα καθέξει.

Vt recte ſe geſſiſſe videatur vir doctiſſimus.

p πληγὰς

πληγὰς λαμβάνει, καὶ εἰς δεσμωτήριον ἐμβάλλεται [p].

β'. Τί λέγω βασιλεῖς βαρβάρους; Οὐχ ὁρᾷς τὸν Πεισίστρατον τὸν Ἕλληνα, τὸν Ἀθηναῖον, ἐπὶ τὴν ἀκρόπολιν ἀεὶ θέοντα, ὥσπερ τῆς εὐδαιμονίας αὐτῷ κατορωρυγμένης ἐκεῖ σὺν τῇ ἐλαίᾳ τῇ παλαιᾷ [q], κἂν ἐκπέσῃ, μὴ ἀνεχόμενον καθ' ἡσυχίαν ζῆν; Πολυκράτην μὲν γὰρ οὐδὲ τὸ ἐξ Αἰγύπτου νουθέτημα [r] ἔπεισε μὴ φρονεῖν μέγα ἐπὶ εὐδαιμονίᾳ, ὅτι ἐκέκτητο θάλατταν Ἰωνικὴν, καὶ τριήρεις πολλὰς, καὶ σφενδόνην καλὴν, καὶ Ἀνακρέοντα ἑταῖρον, καὶ παιδικὰ Σμερδίην. Ἀλλ' οὗδε μὲν ἐοίκασιν οἱ δυνάσται ἐξηπατημένοις ὑπὸ ἁβρότητος καὶ ἡδονῆς, εὐπροσώπων κακῶν· Ὁμήρου δὲ οὐκ ἀκούεις ἐγκωμιάζοντος τοὺς Αἰακίδας [s], ὅτι ἦσαν ἄνδρες

quae inſania eſt hominis, vapulat, in vincula coniicitur.

2. Quid reges commemoro barbaros? Nonne Piſiſtratum vides, qui et Graecus et Athenienſis eſt, quo ſtudio in arcem quotidie currat, non aliter, quam ſi beatitudinem ibi cum antiqua Mineruae olea defoſſam putaret; et licet voto fruſtretur, non tamen propterea deſinit? Quid, quod Polycratem ne regis quidem Aegyptiorum monita in officio continere potuerunt, quo minus ſe efferret, magnificeque de ſelicitate ſentiret ſua; quod Ionicum mare et in eo plurimas triremes haberet, quod palam annuli pretioſam, quod in amicis Anacreontem, in deliciis haberet Smerdiem? Sed fortaſſe venia danda eſt principibus, quod a luxu et voluptate ſpecioſis decepti videantur malis. At vero non audis, quibus laudibus Aeacidas Homerus proſequatur, quos dicit,

Non

p πληγὰς λαμβάνει, καὶ εἰς δεσμωτήριον ἐμβάλλεται.] Inter alios vide ſis Herodotum VII. 35. Valerium Maximum lib. II. cap. II. 3. extrem. et Iuuenalem Satyr. X. 182.

Sectio β'.

q σὺν τῇ ἐλαίᾳ τῇ παλαιᾷ,] Oleam volt, quam Minerua produxiſſe ferebatur. Vide Hyginum Fab. CLXIV. et Libanium Progymn. p. 88.

r τὸ ἐξ Αἰγύπτου νουθέτημα] Monitor fuit Amaſis, Aegyptiorum rex. Vide Herodotum III. 40, 41. et Strabonem lib. XIV. p. 945.

s Ὁμήρου δὲ οὐκ ἀκούεις ἐγκωμιάζοντος

πολέμῳ κεχαρηότες, ἠΰτε δαιτί;

Καὶ τί ἂν εἴη πολέμου ἀχαριστότερον; ἀλλὰ καὶ ὡς τὸ ἄχαρι δήπου πρᾶγμα ἔτυχε καὶ τοῦτο οὐ φαύλων ἐραστῶν. Οἷος ἦν καὶ ὁ Φίλιππος αὖθίς ποτε, ᾧ κατὰ Μακεδονίαν [t] ἐξὸν μένειν, καὶ ζῆν ἐπὶ τοῖς Ἀμύντου ἀγαθοῖς, καὶ τῇ Περδίκκου εὐδαιμονίᾳ, ἐζήτει ταύτην περιιὼν ἄλλοθι, ὥσπερ ἐκπεπτωκυῖαν τῆς Μακεδόνων γῆς· καὶ διὰ τοῦτο, ὡς ἔοικε, Τριβαλλοῖς ἐπολέμει, Ἰλλυριοῖς ἐπῄει, ἐπολιόρκει Βυζάντιον, κατέσκαπτεν Ὄλυνθον, Ἀθηναίους ἐξηπάτα, Θετταλοῖς συνετίθετο, Θηβαίοις ἐσπένδετο, Ἐλάτειαν ἐλάμβανε, Φωκέας ἀνίστη, ἐπιώρκει [u], ἐψεύδετο, ἐπηροῦτο· οὐδὲν ἦν Φιλίππῳ ἀπώμοτον, οὐ ῥῆμα, οὐκ ἔργον, οὐκ αἰσχύνη, οὐκ ἀδοξία. Ἐρώ-

Non ſecus ac epulis, gaudere horrentibus armis?

Iam quid bello minus eſt amabile? et tamen res tam odioſa, tam inuiſa, non poſtremae ſortis amatores habuit. Qualis poſtea Philippus fuit, qui cum in Macedonia manere, in Amyntae bonis, in Perdiccae felicitate, vitam potuiſſet agere; alibi eam per ambages plurimas, tanquam in tota Macedonia non eſſet, quaerere maluit: huius videlicet cauſa cum Triballis pugnauit, Illyrios inuaſit, Byzantium obſedit, Olynthum euertit, Athenienſes fefellit, cum Theſſalis ſe coniunxit, cum Thebanis foedus iniit, Elateam occupat, Phocenſes perdit, peierat, mentitur, mutilatur: nullum tam ſceleſtum aut dictum aut factum erat, a quo abſtinendum ſibi Philippus putaret, ne dedecus quidem,

ζοντος τοὺς Αἰακίδας,] Μνημονικὸν videtur ἁμάρτημα: non enim Homerus, ſed Heſiodus, vt Heinſio notatum, περὶ τῶν Αἰακιδῶν haec praedicauit. Polybius V. 1. Οἵους Ἡσίοδος παρεισάγει τοὺς Αἰακίδας,

Πολέμῳ κεχαρηκότας, ἠΰτε δαιτί.

Hunc Polybii locum, quod Kuſterus monere neglexit, affert Suidas in Δαῖτας, et ex eo noſtroque legendum: πολέμῳ κεχαρηότας [ἠΰτε] δαιτί. Idem Heſiodus in Scuto v. 114.

Λιλαιόμενοι πολέμοιο
Φυλόπιδα στήσειν, τά σφιν πολὺ φέρτερα θοίνης.

Ioſephus de Idumaeis Bell. Iud. IV. 15. Ἔθνος — καθάπερ εἰς ἑορτὴν εἰς τὰς παρατάξεις ἐπειγόμενον.

t [ᾧ] κατὰ Μακεδονίαν] Lege [ὅς,] κατὰ Μακεδονίαν ἐξὸν μένειν — ἐζήτει ταύτην etc.

u ἐπιώρκει,] Vide ſis interpretes ad Aeliani V. H. VII. 12.

x καὶ

μεθα τὸν Φίλιππον, τίνος ἀντικαταλλάττῃ πόνους τοσούτους, καὶ κινδύνους πραγμάτων, καὶ πηρώσεις σωμάτων [x]. Κακοδαιμονίας ἐρᾷς; Γελοῖον τὸ ἐρώτημα· ἀλλ' οὐχ εὗρε [y] δή που τὸ ζητούμενον ὁ Φίλιππος, ἀλλ' ἐξανέστησεν αὐτὸν [z] ἡ εὐδαιμονία. Καὶ διὰ τοῦτο ὁ Ἀλέξανδρος χαίρειν τῇ Εὐρώπῃ φράσας, ὡς ἐρήμῳ ἀγαθῶν, εἰς τὴν Ἀσίαν ἐκπεραιοῦται, ὑποπτεύων τὴν εὐδαιμονίαν ἢ ἐν Σάρδεσιν ἐν τῷ χρυσῷ ψήγματι κατορωρύχθαι, ἢ ἐν Καρίᾳ ἐν τοῖς Μαυσώλου θησαυροῖς, ἢ ἐν τοῖς Βαβυλωνίων τείχεσιν, ἢ ἐν τοῖς Φοινίκων λιμέσιν, ἢ ἐν ταῖς Αἰγυπτίων ἠϊόσιν, ἢ ἐν ταῖς Ἀμμωνίων ψάμ-

dem, aut infamia. Quaeramus ex Philippo, cuius rei gratia tantum ſubeat moleſtiae, tot in rebus gerendis pericula, tot incurrat mutilationes corporis. Infelicitatem tibi proponis? Ridiculum eſt hoc quaerere: quamuis enim, quod quaerebat, non inueniret; non aliud tamen eum impulit, quam felicitas. Huius cauſa et Alexander Europam, tanquam bonorum omnium ſterilem, relinquendam ſibi putauit, in Aſiamque tranſiuit; quaſi vero Sardibus inter auri ramenta, aut in Caria inter Mauſoli theſauros, aut in Babyloniorum muris, aut in Phoenicum portubus, aut Aegyptiorum littoribus, aut in Ammoniorum arenis

x καὶ πηρώσεις σωμάτων.] Propius ad Philippi hiſtoriam redigες, ſi legas ὀμμάτων. Iuſtinus VII, 6. *Cum Methonam vrbem oppugnaret, in praetereuntem de muris ſagitta iacta dextrum* OCVLVM *regis effodit.* vbi vide Commentatores. Philo περὶ ἀρῶν, p. 640. πάρεσις γλώσσης, κωφὸν οὖς, πήρωσις ὀφθαλμῶν. Voci ὀμμάτων adhaeſit litera σ, ex praecedenti: qualiter apud Xenophontem Epheſium lib. V. p. 66. vbi pro ἐπόμνυσι θεοὺς, σεμνὴν τηρήσειν γάμων ἁγνὴν, legendum eſt, ἦ μὴν τηρήσειν. vide p. 31. eiuſdem operis. M.

y ἐρώτημα· ἀλλ' οὐχ εὗρε etc.] Haec non recte diſtinguuntur. ita oportuit: Γελοῖον τὸ ἐρώτημα. Ἀλλ' οὐχ εὗρε — ὁ Φίλιππος. Ἀλλ' ἐξανέστησεν αὐτὸν ἡ εὐδαιμονία. Iſtud Ἀλλ' οὐχ εὗρε etc. eſt ὑποφορὰ ab aliquo obiectore illata: cui reſpondet Maximus: Ἀλλ' ἐξανέστησεν etc. Recte cepit *Heinſius*. M.

z ἐξανέστησεν αὐτὸν] Harleian. ἐξαναλυθέν. Reg. ἐξαναίσθεν. H. Stephani codex ἐξαναισθῶν, vnde receptam lectionem extudit vir ille doctus.

μοις. Οὐκ ἐξήρκεσε δ' αὐτῷ [a] οὐ Δαρεῖος φεύγων, οὐκ Αἴγυπτος ληφθεῖσα, οὐκ Ἄμμων πατὴρ, οὐ Βαβυλὼν ἁλοῦσα· ἀλλ' ἐπὶ τὴν Ἰνδῶν γῆν ἔδραμεν αὐτοῖς ὅπλοις. Ἐρώμεθα τὸν Ἀλέξανδρον τὴν αἰτίαν τοῦ δρόμου. Τί ποθεῖς; τίνος ἐρᾷς; ἐπὶ τί σπεύδεις; Ἄλλο τί φησὶν, ἢ εὐδαιμονίαν;

γ'. Ἔα μοι τοὺς βασιλεῖς καὶ τοὺς δυνάστας. Τὰ δημοτικὰ οὐχ ὁρᾷς; ὡς πᾶς ἀνὴρ πανταχόθεν ἐπὶ ταὐτὸ θεῖ; ὁ μὲν γῆς ἁπτόμενος, ὁ δὲ περὶ θάλατταν πραγματευόμενος, ὁ δὲ περὶ πολέμους ἀσχολούμενος, ὁ δὲ περὶ λόγους σχολὴν ἄγων, ὁ δὲ γάμον λαμβάνων, ὁ δὲ παῖδας τρέφων, ὁ δὲ λῃστεύων, ὁ δὲ ὑβρίζων, ὁ δὲ δωροδοκῶν, ὁ δὲ μοιχεύων, ὁ δὲ μισθοφορῶν; Κινδυνώδεις ὁδοὺς καὶ σφαλερὰς οἱ πολλοὶ ἰόντες, ἐπ' αὐτῶν τῶν κρημνῶν καὶ βόθρων [b]· οὓς οἰκτείραι ἄν τις· τοῦτο δὲ

arenis defoſſa iaceret felicitas. Quid, quod nihil illi ſatis eſſe potuerit, non Darii fuga, non Aegypti expugnatio, non Ammon pater, non Babylonis deditio, quo minus cum exercitu in Indiam excurreret? Quaeramus cauſam ex Alexandro, cur tantopere diſcurrerat. Quid petis? quid proponis tibi? quid tam ſtudioſe ſequeris? Aliudne dicturus eſt, praeter beatitudinem?

3. Reges relinquamus et principes. Nonne eadem in plebe vides? nonne eodem omnes feſtinant vndique? an alio fine hunc terra, illum mare occupatum tenet? alius militare, alius literis vacare mauult? hic vxorem ducit, ille liberos nutrit? Vt omittam eos, qui ex rapto viuunt, qui contumeliis gaudent, qui munera captant, quos ſtupra delectant, qui mercede addicunt operam. Quorum plerique difficilem plenamque periculorum ingrediuntur viam, et, vt verius dicam, per praecipitia et manifeſtas abyſſos incedunt; qui licet infelices iudicentur ab aliis, ſponte

a [Οὐκ] ἐξήρκεσε δ' αὐτῷ] Vulgo deeſt vox prima, quam praeſtant Reg. et Harleian.

Sectio γ'.

b κρημνῶν καὶ [βόθρων·] Vulgo βαράθρων. At Reg. βάθρων. Harleian. βόθρων, quod recepi.

Ibid. ἐπ' αὐτῶν τῶν κρημνῶν καὶ βόθρων·] In Cod. *Reg.* erat βάθρων, in *Harl.* βόθρων. vnde ita edidit Cl. Vir. Mihi recta videtur vulgaris Scriptura, βαράθρων, Codices vero deprauati: quia in multis Veterum locis video has

ȣ̓κ ἂν λάθωσι [c]. Καὶ ȣ̃τοι μὲν σπȣδαςικοί τινες τοῖς βίοις· τὸ δὲ ἀργὸν καὶ ἀλύον τȣ̃το πλῆθος, ἆρα καὶ τȣ̃το προήκατο τὴν τȣ̃ ἀγαθȣ̃ ἐλπίδα; ȣ̓δαμῶς μὰ Δία. Οὐ γὰρ ἂν ȣ̎τε οἱ κόλακες πράγματα εἶχον τὰς τῶν πλησίον ἐπιθυμίας θεραπεύοντες [d], ȣ̎τε οἱ βωμολόχοι τῶν θαμβῶν καὶ γελώτων ἐκθηρώμενοι γενέσεις τε καὶ ἀγωγὰς, ȣ̎τε οἱ τὰ θαύματα ἐπιδεικνύμενοι, ἐκκλώμενοί τε καὶ ςρεβλȣ́μενοι τὰ σώματα, ȣ̎τε ἄλλος ἄλλο τι ἐπιμηχανώμενος σπȣδῇ, κἂν μάταιον ᾖ.

δ΄. Ἦλθεν εἰς Βαβυλῶνα ἀνὴρ Ἴων παρὰ τὸν μέγαν βασιλέα, τέχνην τινὰ ἐπιδεικνύμενος διαφέρȣσαν

ſponte hoc et non ignari faciunt. Et tamen omnes, quos hactenus diximus, aliquid agere videntur. Quid iam de otioſis illis, qui ſine certo vitae ſcopo oberrant paſſim, dicendum putas? an hos ipſos ſine ſpe aliqua boni conſequendi viuere arbitraris? Non, ita me deus amet. Fruſtra namque adulator tanto negotio alienae ſeruiret libidini; fruſtra ſuauiludius aliquis admirationes et riſus tam diligenter excitare et mouere tentaret; fruſtra membra ſua inflecteret ac diſtorqueret circulator, vt artes ſuas venditaret et miracula; alius denique quiuis, qui magno labore nugas agit.

4. *S*ic Babylonem ad Perſarum regem veniſſe dicitur quidam natione Ionicus, qui mirificam quandam vellet oſtentare artem:

has voces κρημνοὶ et βάραθρα coniunctas; adeo vt Formula quaedam haec locutio videatur. et ita Noſter Diſſ. XXXIX, 3. ὧν αἱ μὲν πολλαὶ (l. ἄλλαι) ἐπὶ κρημνȣ̀ς καὶ βάραθρα ἄγȣσιν. V, 2. ὀρύγματα κρημνοὶ καὶ βάραθρα καὶ τειχία. M.

c τȣ̃το δὲ ȣ̓κ ἂν λάθωσι.] Puto haec non eſſe Graeca. ſenſus quidem non alius eſſe poteſt, quam quem expreſſit Cl. Interpres: ſed ἐγὼ λανθάνω τȣ̃το, pro *ego ignoro hoc*, auribus Graecis opinor ignotum eſt. ſcripſiſſe potuit ȣ̓κ ἂν λάθωσι ποιȣ̃ντες, vel, τȣ̃το δὲ αὐτȣ̀ς ȣ̓κ ἂν λάθοι. ſed ſine Codicibus inanes ſunt omnes in hunc locum Coniecturae. M.

d τὰς τῶν πλησίον ἐπιθυμίας θεραπεύοντες.] Immo τῶν πλȣσίων. vide Lucianum *De Paraſito* p. 267. ἐμοὶ μὲν γὰρ δοκȣ̃σιν, et quae ſequuntur, vbi ſatis exemplorum: et Platonem de *Rep.* V. p. 364. κολακείας τε πλȣσίων πένητες etc. Sed exemplis non opus eſt. M.

εὐμηχανίᾳ· ἀμάξας τινὰς ποιούμενος μικρὰς στρογγύλας [e], κατὰ βελόνης ὀρθίου πόῤῥωθεν ἀφιεὶς, τῆς βελόνης ἄκρας ἐτύγχανε· καὶ ᾤετο δήπου μέγα εἶναι αὐτῷ ἀγαθὸν τὴν εὐστοχίαν τῆς βελόνης, οὐχ ἧττον, ἢ ὁ Ἀχιλλεὺς τὴν τῆς μελίας τῆς ἐκ τοῦ Πηλίου. Καὶ ἐν Λιβύῃ ἀνὴρ Λίβυς, Ψάφων ὄνομα [f], ἐραστὴς εὐδαιμονίας οὐ τα-

artem: offulas habebat paruas rotundaſque, quas in hunc vſum fecerat; eas tam certo ictu in mucronem acus ex diſtanti loco dirigebat, vt nunquam ab acie eius aberraret: neque minus magnifice de hac acu ſua, eiuſque arte ſentiebat, quam Achilles de haſta ſua, quam ex Pelio monte Homerus illi fabricauit. Rurſus in Libya quidam eius regionis fuit, Pſaphon nomine, qui felicitatem ambiret, non paruam quandam, mehercules,

Sectio δ'.

e ἀμάξας τινὰς ποιούμενος μικρὰς στρογγύλας,] Vertit Paccius: *offulas paruas rotundaſque;* quare Scaliger et Leopardus XVIII. 28. reponunt μάζας. Nec ſane fieri poteſt, vt ἅμαξαι ſint rotundae. Reg. et Harl. dant ἀμάξας τε ἅτε ποιούμενος. Legerim: μάζας [στέατος] ποιούμενος μικρὰς, στρογγύλας. Cl. quidem Hemſterhuſius ad Pollucis VII. 189. reſcribit σφαίρας τινὰς ποιούμενος. Sed tum demum στρογγύλας abundare manifeſtum.

Ibid. ἀμάξας τινὰς ποιούμενος μικρὰς στρογγύλας,] Pro voce prima legunt μάζας *Scaliger, Leopardus* et *Dauiſius.* fundus huius Coniecturae eſt *Paccii* verſio *offulas*: vnde adſtruunt, illum in Codice *Florentino* inueniſſe μάζας. Fauet Gloſſarium Vetus: Μάζα, *offa.* Suidas: Μάζα, ἄρτος, φύραμα. Codd. vero *Reg.* et *Harl.* pro τινὰς exhibent τε ἅτε: vnde *Dauiſius* legit μάζας στέατος ποιούμενος. Propius erat στέατι. Sed ex vtrorumque Codicum lectione, τε ἅτε et τινὰς, vnam et veram, niſi fallor, reduco: μάζας στεατίνους ποιούμενος μικρὰς στρογγύλας, *pilulas farinaceas conficiens*, etc. Adhuc tamen cum Cl. *Hemſterhuſio* puto dubitari poſſe de voce μάζας pro ἀμάξας. Vtcunque hoc ſit, ſenſus certe erit iſte, quem in verſione expreſſi. M.

f ἐν Λιβύῃ ἀνὴρ Λίβυς, Ψάφων ὄνομα, — κεχειροτονημένος·] Hanc hiſtoriam refert ſcholiaſtes ad Dionis Chryſoſtomi Orat. I. pag. 3. niſi quod Apſepham, non Pſaphonem, memoret. At totam Maximi noſtri ῥῆσιν, auctoris nomine praetermiſſo, deſcripſit Apoſtolius Cent. XX. 100. quod Pantinum fugit. Similem technam adhibere voluit Hanno, ſed fruſtra fuit. Vide ſis Aelianum V.H. XIV. 30.

g ἀλλὰ

πεινῆς μὰ Δία, οὐδὲ τῆς περιθεούσης ταύτης, ἀλλὰ ἤθελε γὰρ [g] θεὸς εἶναι δοκεῖν· ξυλλαβὼν οὖν τῶν ᾠδικῶν ὀρνίθων πολλοὺς, ἐδίδασκεν ᾄδειν τοὺς ὄρνιθας· ΜΕ΄ΓΑΣ ΘΕΟ΄Σ ΨΑ΄ΦΩΝ· καὶ ἠφίει αὖθις ἐπὶ τὰ ὄρη. Οἱ δὲ οἱ αὐτοί [h] τε ᾖδον, καὶ οἱ ἄλλοι ὄρνιθες ἐθιζόμενοι τῇ φωνῇ. Λίβυες δὲ θείαν νομίσαντες εἶναι τὴν φήμην [i], ἔθυον Ψάφωνι, καὶ ἦν αὐτοῖς θεὸς ὑπὸ ὀρνίθων κεχειροτονημένος· οὐδὲν οἶμαι τοῦ Περσικοῦ [k] φαυλότερος, ὃν οὐ πρότερον προσεκύνησαν Πέρσαι, πρὶν αὐτὸν ἐχειροτόνησεν ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ὑβριστὴς ἵππος.

έ. Οὕτως ἄρα οὐδὲν ἕτερον ἑτέρῳ ὁμολογεῖ τῶν ἀνθρωπίνων, ἀλλὰ πάντες ἔρωτος κοινωνοῦντες ἑνὸς τοῦ πρὸς

cules, aut quam vulgus hoc affectat; ſed vt videri deus poſſet: plurimas itaque, quas canoras eſſe iudicabat maxime, aues collegit, eaſque canere haec verba docuit: MAGNVS DEVS PSAPHON; atque ita edoctas rurſus in priorem locum demittebat. Itaque tum ipſae hae, tum aliae vocem earum imitatae, hoc canebant. Ibi Libyes, qui diuinum hoc augurium eſſe iudicabant, Pſaphoni continuo rem ſacram facere; atque ita comitiis auium Libycus deus deſignatus eſt Pſaphon: quamuis hac in parte nihil regi Perſarum debeat, quem non prius adorare Perſae voluerunt, quam rex a libidinoſo equo creatus eſt.

5. Sic cum nihil in rebus ſit humanis, in quo non diuerſum aliquid ab alio inuenias; in eo tamen conueniunt, quod vt communi

g ἀλλὰ ἤθελε γὰρ] Pantinus, excidiſſe vocem ratus, legit ἀλλὰ [μείζονος·] ἤθελε γὰρ etc. Sed operam luſit vir eruditus.

h Οἱ δὲ [οἱ] αὐτοί τε ᾖδον,] Lege Οἱ δὲ αὐτοί τε ᾖδον, et ſic habet Apoſtolius. Abundat procul dubio vox tertia.

Ibid. οἱ δὲ οἱ αὐτοὶ] Οἱ in ſecundo loco vel delendum puto, vel pro eo legendum, οἱ δὲ δὴ αὐτοὶ. Prius mauult Cl. Editor ex Apoſtolio. M.

i θείαν νομίσαντες εἶναι τὴν [φήμην,] Pantinus reponit τὴν φωνήν. Nihil opus, cum ſana ſit lectio recepta. Heſychius: Φῆμις, φήμη, κληδὼν, φωνὴ, λόγος. Scholiaſtes ad Homeri Odyſſ. Υ΄. 100. φήμην, κληδόνα, οἰωνόν. Idem ad Iliad. Θ΄. 250. Πανομφαίῳ, πάσης [φήμης] καὶ κληδόνος αἰτίῳ καὶ δοτῆρι· ὀμφὴ γὰρ, ἡ θεία κληδών. Vide Pollucem lib. I. §. 18, 19.

k τοῦ Περσικοῦ] Darium dicit Hyſtaſpis

τὸ ἀγαθὸν, ἵενται πολλὰς καὶ παντοδαπὰς ὁδοὺς, ἄλλος ἄλλης πράξεως νενεμημένος καὶ μοῖραν καὶ τύχην. Καὶ κοινὸς μὲν πᾶσιν ὁ τοῦ ἀγαθοῦ πόθος, τυγχάνει δὲ τοῦ ζητουμένου οὐδὲν μᾶλλον ἄλλος ἄλλου· ἀλλὰ ὥσπερ οἱ ἐν σκότῳ χρυσὸν καὶ ἄργυρον μαστεύοντες, ἄποροι ὄντες τοῦ τὸ θηρώμενον ἐλέγξοντος φθόγγου [l], βρίθει καὶ ἐπαφῇ ἄπιστον εἰκασίαν λαβόντες, περιπίπτοντες ἀλλήλοις καὶ διαδάκνοντες, οὔτε ἀφιέναι τολμῶσι, μὴ ἄρα ἔχωσιν, οὔτε παύσασθαι πονούμενοι, μὴ ἄρα οὐκ ἔχωσιν· ἔνθα δὴ θόρυβος, καὶ στάσεις, καὶ παρακελεύσεις, καὶ φωναὶ ζητούντων, στενόντων, διωκόντων, ὀδυρομένων, ἁρπαζόντων, ἀφαιρουμένων· καὶ βοῶσι μὲν πάντες καὶ παιωνίζουσιν [m], ὡς δῆτα ἐντετυχηκότες τῷ ἀγαθῷ, ἔχει δὲ

communi amore bonum omnes proſequuntur, ita varia eo diverſaque via tendant; nec vllus ſit propemodum, qui vel idem agat, vel fortunam eandem ſequatur. Sic cum omnibus vnus ſit boni ipſius amor inſitus, non tamen hic magis, quod quaerit, quam ille, conſequitur: ſed, vt qui noctu aurum aut argentum quaerunt, neque lumen habent, quo quod quaeritur dignoſcant, ſed ex pondere tantum et tactu coniecturam faciunt incertam, pugnis ſaepe et dentibus inter ſe velitantur; dum nemo, quod in manu habet, vult dimittere, ne forte habeat, neque a quaerendo abſtinere, ne forte non habeat: hinc tumultus oritur et contentio, hinc clamores diuerſi; dum alii adhortantur, alii quaerunt, alii gemunt, alii inſequuntur alios, alii lamentantur, alii rapiunt, aliis eripitur: ſaepe omnes clamant prae gaudio, et victoriam canunt, tanquam bonum omnes repererint, cum tamen

Hyſtaſpis filium. Vide Herodotum III. 85. ſeqq. et Iuſtinum I. 10.

Sectio ε.

l τοῦ τὸ θηρώμενον [ἐλέγξοντος] φθόγγου,] Vulgo ἐξελέγξοντος, adverſantibus Mſſ. Heinſius autem legit τοῦ τὸ θηρώμενον ἐλέγξοντος [φέγγους.] At Maximus, niſi fallor, ſcripſit ἄποροι ὄντες τοῦ τὸ θηρώμενον ἐλέγξοντος, [φθόγγου,] βρίθει καὶ ἐπαφῇ ἄπιστον εἰκασίαν λαβόντες etc. Ex ſonitu certe, qui redditur, indicamus, an aurum vel argentum ſit adulterinum.

m καὶ παιωνίζουσιν] Vulgo παιανίζουσιν, quod etiam dicitur; ſed ſequendi ſunt Mſſ. qui vocem eo, quo dedimus, modo reprae-

οὐδεὶς, ὑπὸ δὲ ἀπιστίας τὰ τοῦ πλησίον ἕκαστος ῥήματα διερευνᾶται [n].

ϛ'. Τοῦτο τὸ πάθος ταράττει τὴν γῆν καὶ τὴν θάλατταν, τοῦτο ἀθροίζει τὰς ἐκκλησίας, τοῦτο συνάγει τὰ δικαστήρια, τοῦτο πληροῖ τὰ δεσμωτήρια, τοῦτο πήγνυσι ναῦς, τοῦτο τριήρεις καθέλκει, τοῦτο πολέμους συντάττει [o], τοῦτο ἀνεβίβασεν ἐπὶ ἵππους ἱππέας, ἐπὶ ἅρματα ἡνιόχους, ἐπὶ ἀκρόπολιν τυράννους. Διὰ τοῦτο ξεναγοὶ, διὰ τοῦτο μισθοφόροι,

Ἄνδρας μὲν [p] κτείνουσι, πόλιν δέ τε πῦρ ἀμαθύνει,
Τέκνα δέ τ' ἄλλοι ἄγουσι, βαθυζώνους τε γυναῖκας.

men habeat nemo; rurſus tam incerti ſunt omnes, vt ſinguli in verba inquirant ſingulorum.

6. Hoc eſt illud, quod terram turbat et mare; hoc eſt, quod conciones conuocat, iudicia cogit, implet carceres, naues fabricat, triremes deducit, aciem inſtruit; hoc eſt, quod equis ſuis equites, aurigas curribus, arcibus imponit tyrannos. Hinc imperatores, hinc milites,

Qui mactent homines; vrbem depaſcitur ignis,
Abducunt pueros alii, comtaſque maritas.

Infinita

repraeſentant. Heſychius: Παιωνίσαντες, ἀλαλάξαντες. Aeſchylus in ſeptem contra Thebas v. 274.

Ὀλολυγμὸν ἱερὸν εὐμενῆ [παιώνισον.]

Idem apud Euſtathium et Victorianum ſcholiaſten ad Iliad. ι'. 158.

Οὐδ' ἐστὶ βωμὸς, οὐδὲ [παιωνίζεται.]

Thucydides lib. I. p. 35. Καὶ [ἐπεπαιώνιστο] αὐτοῖς ὡς ἐπέπλουν. Vide et lib. IV. p. 281. ac Plutarchum in Theſeo pag. 10. A.

n ἕκαστος ῥήματα διερευνᾶται.] Forte, εὑρήματα. M.

Sectio ϛ'.

o τοῦτο πολέμους συντάττει] *Aciem inſtruit*, Cl. Interpres. ſed πόλεμον συντάττειν Noſtro longe aliud ſignificat; nempe, *bellum componere*, et pacem reducere. Diſſ. XIX, 3. συντάττειν τὸν ἐν αὐταῖς πόλεμον· *diuerſitatem, quae in illis eſt, conciliat et componit*, Heinſius: et mox, συντάττει τὸν ἐν αὐτῇ θόρυβον, eodem ſenſu. Legendum igitur puto: τοῦτο πολέμους συνάπτει· *hoc bellorum conflictus parit.* Suidas: Συμφέρεται, — ἐπὶ τοῦ συνάπτειν μάχην. et ita Plutarchus in *Antonio* p. 916. E. 919. F. M.

p Ἄνδρας μὲν] Iliad. ι'. 259.

q Ῥίζᾳ

Καὶ τῶν ἄλλων μυρίων κακῶν ἀνέχονται οἱ ἄνθρωποι δι' ὐδὲν ἄλλο, ἢ δι' ἐλπίδα ἀγαθῦ καὶ ἄγνοιαν. Ἐνέφυσε γάρ τι ὁ Θεὸς ζώπυρον τῷ τῶν ἀνθρώπων γένει τῆς προσδοκίας τῦ ἀγαθῦ, ἀπέκρυψε δὲ αὐτῦ τὴν εὕρεσιν·

Ῥίζῃ μὲν μέλαν [q] ἔσκε, γάλακτι δὲ εἴκελον ἄνθος.

Οὐ γὰρ ἐξαπατήσει με Ὅμηρος τῷ ὀνόματι. Ὁρῶ τὸ μῶλυ, καὶ συνίημι τῦ αἰνίγματος, καὶ σαφῶς οἶδα, ὡς χαλεπὸν εὑρεῖν τὸ χρῆμα τῦτο

Ἀνδράσι γε θνητοῖσι· θεοὶ δέ τε πάντα ἴσασι [r].

ζ΄. Νῦν δὲ τοῖς ἀνθρώποις περὶ μὲν ἀτόπυ λέβητος ὁ Ἀπόλλων λέγει ἑψομένυ ἐν Λυδοῖς, καὶ τὸ ξύλινον τεῖχος λέγει [s], καὶ τὸν ϛενυγρὸν ἰσθμὸν [t], καὶ

Infinita denique alia mala ſunt, quae propterea hominibus eueniunt, quod ſperent bonum, et ignorent. Exſpectationem namque boni, tanquam ſcintillam aliquam, mortalium animis inſeuit deus; inuentionem vero abſcondidit:

Nigra illi radix, par flos albedine lactis.

Non enim me decipiet Homerus, quamuis alio vtatur nomine. Scio, quid ſibi velit illud moly: intelligo hoc, quod obſcurius ab eo dicitur; nec me latet, quam difficilis inuentu haec res ſit

Mortali generi, ſuperi namque omnia norunt.

7. Nunc hominibus de friuolo neſcio quo lebete, qui apud Lydos coquitur, oracula reddit Apollo; nunc de muro ligneo, nunc de iſthmi

q Ῥίζῃ μὲν μέλαν] Odyſſ. κ΄. 304.

r πάντα ἴσασι] Ad rem ſuam poëtae verba flectit; nam πάντα δύνανται legitur apud Homerum Odyſſ. κ΄. 306.

Sectio ζ΄.

s περὶ ἀτόπυ λέβητος — καὶ τὸ ξύλινον τεῖχος λέγει,] Vide, quae diximus ad Diſſ. XVII. 6.

t τὸν ϛενυγρὸν ἰσθμὸν,] Oenomaus apud Euſebium Pr. Euang. V. 20. Ἀριϛόμαχος ὁ Ἀριδαίυ, ἐπειδὰν ὁ Ἀριδαῖος ἐτεθνήκει ἐν τῇ εἰσβολῇ, ἔρχεται ἀκυσόμενος παρὰ σῦ περὶ τῆς ὁδῦ· ἐπεθύμει δὲ, ὥσπερ καὶ ὁ πατήρ· σὺ δ' αὐτῷ λέγεις·

Νίκην σοι φαίνυσι θεοὶ δι' ὁδοῖο ϛενύγρων·

καὶ ὃς κατὰ τὸν Ἰσθμὸν ὥρμησεν ἐπιχειρεῖν, καὶ μάχῃ τελευτᾷ. Τύτυ δὲ υἱὸς ὢν ὁ Τήμενος κακοδαίμων ἧκεν ἐκ κακοδαιμόνων τρίτος· σὺ δ' αὐτῷ παρεγγυᾷς, ἃ καὶ Ἀριϛομάχῳ τῷ πατρὶ, καὶ ὅσα ἄλλα· κἀκεῖνός σοι ἔφη πεισθεὶς (forſan

σοὶ

σεισμὸν μέλλοντα, καὶ ἐπιόντα πόλεμον, καὶ κατιόντα λοιμόν· τὸν δὲ τέτων πρεσβύτερον χρησμὸν ἐ λέγει, ὅπως πόλεμος μὴ γένηται, πῶς τείχες μὴ δεηθῶ, πῶς λοιμὸν μὴ φοβηθῶ. Ἀλλ' ὁ μὲν Ἀπόλλων ταῦτα ἐκ Δελφῶν ἐ λέγει, ἐδὲ ὁ Ζεὺς ἐκ Δωδώνης λέγει, ἐδὲ ἐξ ἄλλης γῆς ἄλλος θεός· φιλοσοφία δὲ λέγει. Ὦ χρησμὲ καλἐ, καὶ μαντικῆς πολυωφελεςάτης· πείσομαι τῇ χρησμῳδίᾳ, ἐὰν ὡμολογημένην ταύτην ἴδω. Ἀςασίαςόν μοι χρησμὸν λέγε· τοιαύτης δέομαι μαντικῆς, ᾗ πεισθεὶς βιώσομαι ἀσφαλῶς. Ποῖ πέμπεις τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος; τίνας ὁδές; ἐπὶ ποῖον τέλος; ἓν τἔτο ἔςω, κοινὸν ἔςω. Νῦν δὲ καὶ φιλοσοφίας ὁρῶ πολλὰς ἀποικίας, ἄλλον ἀλλαχἔ ςελλόμενον· ὡς ἐπὶ Βοιωτίαν Κάδμον, ὡς Ἀρχίαν ἐπὶ Συρακἔσας, ὡς Φάλανθον [u] ἐπὶ Τάραντα, ὡς Νηλέα ἐπὶ Μίλη-

iſthmi anguſtiis, nunc de futuro terrae motu, nunc de imminente bello, nunc de peſtilentiae aduentu: quae vero his omnibus potiora ſunt oracula, quo pacto vitari bellum poſſit, quo pacto muro ne opus quidem habeamus, quo pacto peſtem ne timeamus quidem, ſola haec reticet. De his neque ex Delphis Apollo, neque ex Dodona Iupiter, neque alia e terra oracula mittit alius deorum aliquis: quae de his reſpondet, ſola philoſophia eſt. O pulchra oracula! o diuinationem multo vtiliſſimam! cui hac conditione credam, vt nullam in ea ambiguitatem deprehendam. Peto certum, peto ſine repugnantia vlla oraculum. Ego, quod vitae ſecurae tranſigendae rationem doceat, oraculum requiro. Reſponde, quo mittas mortale genus, qua via ſit eundum, quem ad finem: ſit modo vnum, ſit modo omnibus commune. Nunc multas video philoſophiae colonias, aliumque mitti alio; ſicut in Boeotiam Cadmus, Syracuſas Archias, Tarentum Phalanthus, Miletum Nileus, Rhodum

σοὶ ἐπιπεισθεὶς) ἀπέθανεν ἐν τῇ εἰσβολῇ· καὶ σὺ ἔφης, ἐ κατὰ γῆν λέγω ςενύγρην, ἀλλὰ κατὰ τὴν εὐρυγάςορα, ἐπειδὰν χαλεπὸν ᾖν εἰπεῖν κατὰ τὴν θάλασσαν etc. Vide Theodoretum Therap. X. p. 139. et ſcholiaſten ad Thucydidis lib. I. p. 10.

u ὡς Φάλανθον] Stephanus edidit Φίλανθον, ac ita Reg. et Harleian. Pariter Euſtathio ad Dionyſii Perieg. v. 376 Φίλανθος

τον ˣ, ὡς Τληπόλεμον ἐπὶ Ῥόδον. Ἢ τὴν μὲν γῆν ἀνάγκη νενεμῆσθαι τοῖς τόποις, καὶ οἰκεῖν ταύτης ἄλλως ἄλλην μοῖραν· τὸ δὲ ἀγαθὸν ἕν, ἀνέμητον, ἄφθονον, ἀνενδεὲς, πολυαρκὲς πάσῃ φύσει λογιστικῇ ʸ καὶ διανοητικῇ· ὡς ἥλιος εἷς ἀγαθὸν ἓν φύσεως ὁρατικῆς, καὶ μουσικὴ μία ἀγαθὸν ἓν φύσεως ἀκουστικῆς, καὶ ὑγεία μία φύσεως σαρκίνης. Ἀλλὰ τοῖς μὲν ἄλλοις ζώοις κατ᾽ ἀγέλην ἑκάστην ἀποκέκριται πρὸς σωτηρίαν ἀγαθὸν ἕν, καὶ κοι-

Rhodum verſus Tlepolemus. At vero terram diuerſis locis diſtingui, alioſque aliam eius occupare partem, neceſſe eſt; bonum vero vnum, inſeparabile, copioſum, nullius rei eſt egenum; tale denique, vt omnibus, qui ratione menteque ſunt praediti, ſufficiat abunde: ſicut ſol vnus vnum eſt bonum omnibus, qui vident; muſica vna bonum vnum omnibus, qui audiunt; vna ſanitas omnibus, qui carne ſunt veſtiti. Iam et aliis animalibus, prout in greges ſuos diuiſa ſunt genera, vnum ad conſer-

θος dicitur. Sed male; nam *Phalanthus* genuinum eſt hominis illius nomen, vt vidit Tan. Faber ad Iuſtini III. 4. Vetus interpres ad Horatii lib. II. Od. VI. 12. *Phalanthus Lacedaemonius fuit eiectus patria hac de cauſa, quod, abſentibus Lacedaemoniis, eorum filiae ex ſeruis grauidae pepererant; quos filios tali culpa genitos reuerſi a bello Lacedaemones patria eiecerunt, quorum dux Phalanthus fuit, qui Tarentinam condidit ciuitatem.* Vide Strabonem lib. VI. p. 426, 427.

x Νηλέα ἐπὶ Μίλητον.] Sic Harl. a ſecunda manu, cum prima daret Νηρέα. Vulgo Νιρέα. Sed Νηλέα vel Νειλέα legi debere prior vidit Heinſius. Eum Νηλέα vocant Aelianus V. H. VIII. 5. Conon Narrat. 2. Harpocration in Ἐρυθραῖοι, et ſcholiaſtes ad Callimachi Hymn. in Iouem v. 77. Vide Spanhemium ad Hymn. in Dianam v. 226. Νείλεως autem vel Νειλεὺς Herodoto IX. 96. Pauſaniae lib. VII. pag. 523. ſeqq. Laërtio I. 22, 29. et Suidae nominatur; ac hanc ſcribendi rationem veram putat Henr. Valeſius ad Amm. Marcellini XXVIII. 1. Hunc Neleum ſiue Nileum Codri filium dicunt plerique. Sed Μίλητον ἔκτισε Νηλεὺς ἐκ Πύλου τὸ γένος ὤν, ſi fides Straboni lib. XIV. p. 938. Vide ſis et Euſtathium ad Dionyſii Perieg. v. 823.

y πάσῃ φύσει λογιστικῇ] Vel λογικῇ. ita infra: τὴν κοινωνικωτάτην, τὴν λογιστικωτάτην. pro voce vltima conieceram τὴν λογικωτάτην. et ita habent Codices mendoſe

νωνεῖ ἴσȣ βίȣ καὶ τέλȣς ἑνὸς τὰ ὅμοια τοῖς ὁμοίοις, ἕκαϛα ἑκάϛοις, τὰ πετόμενα, τὰ βαδίζοντα, τὰ ἕρποντα, τὰ τὴν ὑγρὰν δίαιταν ἀσπαζόμενα, τὰ σαρκοφάγα, τὰ ποιηφάγα [z], τὰ καρποφάγα, τὰ ἀγελαϛικὰ, τὰ ἥμερα, τὰ ἄγρια, τὰ εὔκερω, τὰ ἄκερω [a]. κἂν μεταθῇς τȣ̀ς βίȣς, παρανομεῖς περὶ τὴν φύσιν. Τὴν δὲ τῶν ἀνθρώπων ἀγέλην, τὴν σύννομον, τὴν ἡμερωτάτην, τὴν κοινωνικωτάτην, τὴν λογικωτάτην [b], κινδυνεύει διαλύειν καὶ διασπᾶν ȣ̓κ ἐπιθυμία δημώδης μόνον, ȣ̓δὲ ὀρέξεις ἄλογοι, ȣ̓δὲ ἔρωτες κενοί· ἀλλὰ καὶ τὸ βεβαιότατον τῶν ὄντων φιλοσοφία, πολλȣ̀ς καὶ αὕτη δήμȣς ποιεῖ καὶ νομοθέτας μυρίȣς, διασπᾷ καὶ διασκίδνησι τὴν ἀγέλην [c], καὶ πέμπει ἄλλον ἀλλαχȣ̃,

conſeruationem ſui ſeorſim conceſſum eſt bonum, aequalem vitam ducunt, eundem finem ſequuntur omnia, quae inter ſe ſunt ſimilia, cum ſingulis ſingula; ſiue ea videas, quae volant, ſiue quae incedunt, ſiue quae repunt; tam ea, quae in aquis degunt, quam quae carnibus, aut herbis paſcuntur; quaecunque gregatim viuunt, quaecunque manſueta, quaecunque agreſtia ſunt; ſiue illis cornua addas, ſiue demas: quod ſi vitam eorum mutas, naturae vim infers. At vero humanum gregem, qui maxime ſocietate conſeruatur, omnium maxime manſuetus eſt, communitate gaudet maxime, ratione prae caeteris eſt praeditus, non ſolum vulgares cupidines, et brutales appetitus, vanique amores diſiungere poſſunt ac diuellere; ſed et illa, quae omnium rerum ſtabiliſſima habetur, philoſophia in plures populos ſtudioſos ſui ſecat, diuerſis eos legislatoribus tradit, totum gregem diſſipat, alium ablegat alio, Pytha-

ſe imprimitur λογιωτάτην. Mox, pro ποιεῖ ſi ſcriberetur ποιȣ̃σα, melius procederet oratio. M.

z τὰ ποιηφάγα,] Vulgo deſunt hae voces, quas cum Reg. et Harleian. darent, addendas putauimus.

a τὰ εὔκερω, τὰ ἄκερω·] Ita codices: vulgo τὰ εὔκερα, τὰ ἄκερα.

b τὴν λογικωτάτην,] Vulgo τὴν λογιϛικωτάτην. At Reg. et Harleian. ab ea ſtant lectione, quam damus.

c πολλȣ̀ς καὶ αὕτη δήμȣς ποιεῖ καὶ νομοθέτας μυρίȣς διασπᾷ καὶ διασκίδνησι τὴν ἀγέλην,] Sic locum diſtinximus, quo modo faciendum vidit Heinſius. Vulgo πολλȣ̀ς καὶ αὕτη δήμȣς ποιεῖ, καὶ νομοθέτας

Πυθαγόραν μὲν ἐπὶ μουσικὴν, Θαλῆν δὲ ἐπὶ ἀστρονομίαν, Ἡράκλειτον δὲ ἐπὶ ἐρημίαν, Σωκράτην δὲ ἐπὶ ἔρωτας [d], Καρνεάδην δὲ ἐπὶ ἄγνοιαν [e], Διογένην ἐπὶ πόνους, Ἐπίκουρον ἐφ᾽ ἡδονήν. Ὁρᾷς τὸ πλῆθος τῶν ἡγεμόνων; ὁρᾷς τὸ πλῆθος τῶν συνθημάτων; πῇ τις τράπηται; ποῖον αὐτῶν καταδέξομαι; τίνι πεισθῶ τῶν παραγγελμάτων;

Pythagoram ad muſicam, ad aſtronomiam Thalen, in ſolitudinem Heraclitum, ad amores Socratem, ad caſtitatem Carneadem, ad labores Diogenem, ad voluptates Epicurum. Videſne magnam ducum copiam? videſne diuerſas teſſeras? quo me vertam? cui me tradam? cuius imperiis me dicto audientem dabo?

ΛΟΓΟΣ λϛ΄.

Εἰ προηγούμενος [a] ὁ τοῦ Κυνικοῦ βίος.

Βούλομαί σοι κατὰ τὴν Λυδοῦ σοφίαν [b] ποιῆσαι μῦθον· διαλέξονται δέ μοι ἐν τῷ μύθῳ οὐχ ὁ λέων,

DISSERT. XXXVI. *vulgo* XX.

An praeferenda ſit Cynici vita.

Statui tibi Lydi illius ſapientis exemplo concinnare fabulam; cuius interlocutores erunt, non leo, aut aquila, nec,

θέτας μυρίους διασπᾷ, καὶ διασκίδνησι τὴν ἀγέλην. Sed διασπᾷν νομοθέτας hoc ſenſu Graece non dixeris.

d Σωκράτην δὲ ἐπὶ ἔρωτας,] Mallem, ἔρωτα. M.

e Καρνεάδην δὲ ἐπὶ [ἄγνοιαν,] Vulgo ἐπὶ ἁγνείαν. Sed Harl. recte dat ἐπὶ ἄγνοιαν, nam Carneades nihil percipi poſſe contendebat. Arnobius lib. II. p. 68. *Qui nihil ab homine comprehendi, atque omnia coecis obſcuritatibus inuoluta, non Arceſilao Carneadi credit?* Hermias in Irriſ. Gentil. Philoſ. cap. XV. Καρνεάδης καὶ Κλειτόμαχος, καὶ ὅσοι τούτων ὁμιληταὶ, πάντα τὰ τῶν ἄλλων δόγματα καταπατοῦντες· αὐτοὶ δὲ ὑποφαινόμενοι διαῤῥήδην ἀκατάληπτα εἶναι τὰ πάντα etc. Vide ſis et Ciceronem Acad. II. 31. Et ἄγνοιαν quidem reponi debere iamdudum ſtatuit viri doctiſſimi Ioan. Clerici ſolertia. Adi Silu. Philolog. cap. IX. pag. 270.

DISSERT. XXXVI.

a Εἰ προηγούμενος] E Stoicis nonnulli κυνιεῖν σοφὸν dicebant, εἶναι γὰρ τὸν κυνισμὸν σύντομον ἐπ᾽ ἀρετὴν ὁδὸν, vt ait Laërtius VII. 121. Vide etiam VI. 104. Lipſium Manud. ad Philoſ. Stoic. I. 13. et nos ad Ciceronis de Fin. III. 20.

Sectio α΄.

b κατὰ τὴν Λυδοῦ σοφίαν] Λυδίους

οὐδὲ ὁ ἀετὸς, οὐδὲ τὰ τούτων ἔτι ἀφωνότερα, αἱ δρύες, ἀλλ' ὡδί μοι λελέξεται· Ζεὺς ἦν καὶ οὐρανὸς καὶ γῆ· οὐρανοῦ μὲν πολῖται θεοὶ, τὰ δὲ γῆς θρέμματα οἱ ἄν-

nec, a qua minus vocem exſpectes, quercus aliqua; verum hoc modo procedet: Iupiter olim ſolus erat, et cum Ioue coelum et terra; et coeli quidem ciues dii erant, alumni vero terrae, non-

δίους quidem μύθους memorat Aphthonii ſcholiaſtes. Et in Aeſopi Vita fabulis Aphthonii ſubiecta p. 166. habet: Αἴσωπος ὁ λογοποιὸς [Λυδὸς] μὲν ἦν τῷ γένει. Suidas: Αἴσωπος Σάμιος ἢ [Σαρδιανός.] Sardes autem vrbs Lydiae. Plurimi tamen auctores eum Phrygem fuiſſe ſtatuunt, et cum iis facit noſter Diſſert. III. 1. XXI. 5. quem ſibi repugnantia ſcripſiſſe non arbitror. Itaque lego κατὰ τὴν [Αἰσώπου] σοφίαν, vel, quod Harleian. dat, κατὰ τὴν [τοῦ Λυδοῦ] σοφίαν, forſan a Maximo fuit κατὰ τὴν [τοῦ Φρυγὸς] σοφίαν. Notum prouerbium μᾶλλον ὁ Φρὺξ, de quo Zenobius V. 16. Suidas et Apoſtolius XII. 41.

Ibid. κατὰ τὴν Λυδοῦ σοφίαν] Senſus poſtulat τὴν τοῦ Λυδοῦ, *Lydi iſtius*, ſc. Aeſopi. ſic XXV, 2. κατὰ τοὺς τοῦ Φρυγὸς λόγους, de eodem. et ita III, 1. Sine articulo quidem XXI, 5. λογοποιὸς Φρὺξ. ſed ibi vox λογοποιὸς eundem habet effectum cum articulo, et hominem deſignat. Caeterum pro τὴν Λυδοῦ Cl. Editor reſcribit τὴν τοῦ Φρυγὸς, vel, τὴν Αἰσώπου. Non opus eſt tam fortibus remediis. Notus Veterum mos confundendi nomina gentium conterminarum. ita *Germani*, *Celtae*, *Bataui*, *Belgae*, *Galli*, etiam *Britanni*, promiſcue (ſaltem eorum aliquot) nonnunquam ponuntur. ſic Anthologia IV, 12. p. 337. Ed. *Steph.* *Aſſyrii*, *Medi*, et *Perſae* pro iiſdem, in Epigrammate Theaeteti. Catullus *Coma Beren.* v. 45.

Cum Medi *irrupere nouum*
mare:

id eſt, *Perſae*, effoſſo monte Atho. Propertius III, 10.

Neue tua Medae *laetentur*
caede ſagittae,
Sericus armato neu cataphractus equo:

ita legendum pro *Ferreus armato*: vide IV, 3. v. 8. *Medae* vero ibi eſt *Perſicae*. vide Illuſtriſſ. *Spanhemium* ad Callimach. p. 155. Notatum hoc aliquoties a Strabone quoque, (niſi fallit memoria; liber enim non eſt ad manum) et ab Euſtathio ad Dionyſ. v. 810. p. 108. Ed. *Steph.* de *Myſis* et *Phrygibus*, et de *Lydis* et *Maeonibus*, vbi pro ἐγκέχυνται ſcribendum opinor συγκέχυνται. Cum igitur *Lydi* et *Phryges* ὅμοροι fuerint, non multum referre Antiquis viſum eſt, *Lydumne* an *Phrygem* Aeſopum appellaverint: tametſi *Phrygem* eum fuiſſe

θρωποι ὔπω ποτὲ [c] ἐν φωτὶ ἦσαν. Καλεῖ δὲ Ζεὺς Προμηθέα, καὶ αὐτῷ προςάττει κατανεῖμαι τῇ γῇ ἀποικίαν, ζῶον ἁπλοῦν, κατὰ μὲν τὴν γνώμην ἐγγύτατα ἡμῖν τοῖς θεοῖς, τὸ δὲ σῶμα αὐτῶν ἔσω λεπτὸν [d], καὶ ὄρθιον, καὶ σύμμετρον, καὶ ἰδεῖν ἥμερον, καὶ χειρουργεῖν εὔκολον, καὶ βαδίζειν ἀσφαλές. Πείθεται ὁ Προμηθεὺς Διΐ, καὶ ποιεῖ ἀνθρώπους, καὶ οἰκίζει τὴν γῆν. Οἱ δὲ ἐπεὶ γενέσεως ἐπελάβοντο [e], οὐ χαλεπῶς διέζων· καὶ γὰρ τροφὴν αὐτοῖς ἀποχρῶσαν γῆ παρείχετο, λειμῶνας δασεῖς [f], καὶ ὄρη κομῶντα, καὶ καρπῶν χορηγίαν, ὅσα γῆ φέρειν φιλεῖ μηδὲν ὑπὸ γεωργῶν ἐνοχλουμένη· παρείχοντο δὲ καὶ αἱ Νύμφαι κρήνας καθαρὰς [g] καὶ ποταμοὺς

nondum lucem viderant homines. Vocat igitur Promethea Iupiter, iubetque, nouam in terras coloniam deducat, animal ſimplex, cui ingenium diis proximum, corpus tenue, erectum, aptaque proportione exſtructum, vultum mitem, manus promtas, greſſum firmum tribueret. Morem gerit Ioui Prometheus, homines fabricat, eoſque in terra locat. Qui vbi nati eſſent, facillime viuebant, cum cibum illis abunde terra ſuppeditaret: aderant prata pulchre veſtita, montes comantes, fructuum copia, et quaecunque, quamuis nondum infeſtaretur ab agricolis, ferre ſolet tellus: iam puriſſimos Nymphae fontes, et illimes

fuiſſe euincunt Veterum teſtimonia a *Dauiſio* adducta: quibus addas Ariſtidem in *Orat. Funebr. Alexandri* p. 86. vbi Alexandrum hunc *Aeſopo* praeferens, ait: τοσοῦτον τὰ δεύτερα τῶν πρώτων ὑμῖν (non ἡμῖν) βελτίω ἐξήνεγκεν ἡ γῆ. inſcribitur vero haec Oratio τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ τῷ Κοτυαειέων. *Cotyaeum* autem (Κοτυάειον) vrbs erat *Phrygiae.* perperam ſcribitur Καττυεύειον apud Euſtathium in Dionyſ. p. 108. Maneat itaque κατὰ τὴν τοῦ Λυδοῦ σοφίαν. M.

c ὔπω [ποτὲ] Stephanus mavult ὔπω τότε. Sed non eſt, cur a codicibus abeamus. Vide Heſychium.

d τὸ δὲ σῶμα αὐτῶν ἔσω λεπτὸν] Putarem αὐτῷ. ſc. ζώῳ, quod praeceſſit. niſi αὐτῶν ad διάνοιαν potius, quam ad λέξιν, referri debeat. M.

e γενέσεως ἐπελάβοντο,] Sic vterque codex. Vulgo γενέσεως ἐλάβοντο.

f λειμῶνας δασεῖς,] Lege, καὶ λειμῶνας δασεῖς, vt vitetur abſurdum. M.

g αἱ Νύμφαι κρήνας καθαρὰς] Naiadas

διειδεῖς, καὶ ἄλλων ναμάτων εὐπόρους τε καὶ δαψιλεῖς πηγάς· πρὸς δὲ καὶ θάλπος μὲν ἐξ ἡλίου τοῖς σώμασι περιχεόμενον συμμέτρως αὐτὰ παρεμυθεῖτο, αὖραι δὲ ἐκ ποταμῶν ὥρᾳ θέρους ἐπιπνέουσαι [h] ἀνέψυχον αὐτοῖς τὰ σώματα· περιμάχητον δ' ἦν τούτων οὐδὲν ἐν ἀφθόνῳ τῇ τῶν αὐτομάτων χορηγίᾳ διαιτωμένοις. Δοκοῦσι δέ μοι καὶ οἱ ποιηταὶ ἐγγύτατα εἶναι τῷ ἡμετέρῳ τούτῳ μύθῳ, ὑπὸ Κρόνῳ θεῶν βασιλεῖ τοιοῦτόν τινα αἰνιττόμενοι βίον, ἀπόλεμον, ἀσίδηρον, ἀφύλακτον, εἰρηνικὸν, ἀπεριμάχητον, ὑγιεινὸν, ἀνενδεᾶ· καὶ τὸ χρυσοῦν γένος τοῦτο, ὡς ἔοικεν, ὁ Ἡσίοδος καλεῖ [i], νεανιευόμενος πρὸς ἡμᾶς.

β΄. Ἐμοὶ δὲ ὁ μῦθος ἀπελθὼν ἐκποδὼν, καὶ

illimes fluuios, aliarumque ſcaturigines lympharum plenas ſuppeditabant et vberes: accedebat tepor ſolis, qui modice circumvolitans reſtaurabat corpora; tum e fluuiis aeſtiuo tempore reſpirantes membra illis refrigerabant aurae: ad haec omnia acceſſus erat liberrimus, in vberrima ſpontaneae felicitatis viventibus copia. Videntur mihi ad hanc fabulam noſtram quam proxime acceſſiſſe et poëtae; qui ſub Saturno deorum rege vitam fuiſſe talem occulte innuunt, ſine bello, ſine ferro, ſine vlla cuſtodia, paci deditam, ſine vlla ſimultate, ſalubrem, nullius rei immunem; nec aliud videtur eſſe, quod aureum ab Heſiodo vocatur ſaeculum, qui ad noſtrum hoc alludit.

2. Porro vt fabula faceſſat, et in ſerium ſermonem tranſeat oratio;

Naiadas dicit. Virgilius Aen. VIII. 71.

Nymphae, laurentes Nymphae,
genus amnibus vnde eſt.

Quin et Κρηναῖοι vocabantur. Homerus Odyſſ. Ρ΄. 240.

Νύμφαι Κρηναῖοι, κοῦραι Διός.

Haec vox reddenda videtur Ariſtaeneto lib. I. Epiſt. III. vbi ſic ille: Καλὴ μὲν οὖν νὴ τὰς [Κοπίδας] Νύμφας καὶ καθ' ἑαυτὴν ἡ πηγή. Lego νὴ τὰς [Κρηναίας] νύμφας. Vir ſane doctiſſimus Ioſ. Mercerus reponit Κηπίδας, ſed, quod palam fatetur, ſine exemplo.

h αὖραι δὲ ἐκ ποταμῶν — ἐπιπνέουσαι] Potius vel ἐκπνέουσαι, vel ὑποπνέουσαι. vt *ſuſpirare* Latinis de re eadem. Lucanus VI, 369.

Quique nec humentes nebulas,
nec rore madentem
Aëra, nec tenues ventos ſuſpirat *Anauros*. M.

i ὁ Ἡσίοδος καλεῖ,] Vide ſis Oper. et Dier. v. 109. ſeqq.

γενόμενος ἐκ μύθου αὐτὸ τοῦτο λόγος, προϊὼν παραβαλλέτω βίον βίῳ, τῷ προτέρῳ τὸν δεύτερον, εἴτε σιδηροῦν τις αὐτὸν, εἴτε καὶ ἄλλῃ πη ὀνομάζων χαίρει. Ἡνίκα ἤδη κληρουχήσαντες [k] οἱ ἄνθρωποι τὴν γῆν ἐπετέμοντο αὐτῆς ἄλλος ἄλλην μοῖραν [l], περιβάλλοντες αὐτοῖς ἕρκη καὶ τειχία, καὶ τὰ σώματα σπαργάνοις μαλθακοῖς καθειλίξαντες [m], καὶ τὼ πόδε σκύτεσι χαρακώσαντες, καὶ χρυσὸν οἱ μὲν τοῖς αὐχέσιν, οἱ δὲ ταῖς κεφαλαῖς, οἱ δὲ τοῖς δακτύλοις περιαρτήσαντες, εὔφημόν τινα καὶ εὐπρόσωπον δεσμὸν, καὶ στέγας οἰκοδομησάμενοι, καὶ κλεῖδας καὶ αὐλείους καὶ προπύλαια [n] ἄττα ἐπιστήσαντες· καὶ παρέχοντες τῇ γῇ πράγματα, μεταλλεύοντες αὐτὴν καὶ σκάπτοντες καὶ

oratio; cum vita conferamus vitam, poſteriorem cum priori, ſiue ea ferrea, ſiue quocunque alio ſit dicenda nomine. Cum diuidere inter ſe terram coepere homines, ibi alius aliam ſecare partem, quam limitibus ac muris diſtinguerent; corpora mollibus inuoluere faſciis, pedes pellibus munire; aurum alii collo, alii capiti, alii digitis aptare, honeſtas ſpecioſaſque compedes; aedes ſtruere, claues excogitare, fores et veſtibula quaedam attollere. Vt omittam, quod terrae negotium faceſſant, dum eam auri argentique ſtudio rimantur, ligonibus inuertunt ac fodiunt;

Sectio β'.

k χαίρει. Ἡνίκα ἤδη κληρουχήσαντες etc.] Nullus eſt exitus ſententiae, neque Conſtructio. Diſtingue: προϊὼν παραβαλλέτω βίον βίῳ, τῷ προτέρῳ τὸν δεύτερον, (εἴτε σιδηροῦν τις αὐτὸν, εἴτε καὶ ἄλλῃ πη ὀνομάζων χαίρει) ἡνίκα ἤδη κληρουχήσαντες οἱ ἄνθρωποι τὴν γῆν, ἐπετέμοντο etc. M.

l ἐπετέμοντο αὐτῆς ἄλλος ἄλλην μοῖραν,] Scribe, ἐπενέμοντο αὐτῆς etc. ſic XXXV, 7. Ἢ τὴν μὲν γῆν ἀνάγκη νενεμῆσθαι τοῖς τόποις, καὶ οἰκεῖν ταύτης ἄλλους ἄλλην μοῖραν. vbi eadem omnia. et ita paſſim. M.

m καθειλίξαντες,] Ita Reg. et Harl. Ac recte quidem: ἑλίσσω, non ἐλίσσω dicitur. Vulgo tamen κατειλίξαντες, quaſi noſter Ionice ſcripſerat.

n καὶ κλεῖδας, καὶ αὐλείους, καὶ προπύλαια] Forte, καὶ κλεισιάδας, *valuas*. Philo *de Legg. Special.* p. 550. παρθένοις μὲν, εἴσω κλισιάδων (f. κλεισιάδων) τὴν μεσαύλιον (f. μεσαύλειον) ὅρον πεποιημέναις· τελείαις δὲ ἤδη γυναιξὶ, τὴν αὔλιον, f. αὔλειον. multis in locis ita loquitur

ὀρύττοντες· καὶ μηδὲ τὴν θάλατταν κατὰ χώραν ἐῶντες, ἀλλὰ ἐπιτειχίσαντες καὶ ταύτῃ σκάφη πολεμιστήρια καὶ πορευτικὰ καὶ ἐμπορευτικά· καὶ μηδὲ τοῦ ἀέρος ἀπεχόμενοι, ἀλλὰ καὶ τοῦτον ληϊζόμενοι, τὰς ὀρνίθων ἀγέλας ἰξῷ καὶ ἕρκεσι καὶ παντοδαπαῖς μηχαναῖς σαγηνεύοντες· ἀποσχόμενοι δὲ μήτε τῶν ἡμέρων ζώων δι᾽ ἀσθένειαν, μήτε τῶν ἀγρίων διὰ δέος, ἀλλὰ αἵματι καὶ φόνῳ καὶ λύθρῳ [o] παντοδαπῷ γαστριζόμενοι. καὶ ἀεί τι ταῖς ἡδοναῖς εὑρίσκοντες νέον [p], καὶ τῶν ἑώλων ὑπερορῶντες, καὶ διώκοντες μὲν τὰ τερπνά, περιπίπτοντες δὲ τοῖς λυπηροῖς· πλούτου μὲν ὀρεγόμενοι, ἀεὶ δὲ τὸ παρὸν ἐνδεέστερον ἡγούμενοι τοῦ ἀπόντος, καὶ τὸ κτηθὲν ἔλαττον τοῦ προσδοκωμένου· δεδιότες μὲν ἔνδειαν, πληρωθῆναι δὲ μὴ δυνάμενοι· φοβούμενοι μὲν θάνατον, μὴ φροντίζοντες δὲ τοῦ ζῆν· εὐλαβούμενοι νόσους [q],

diunt; quod nec a mari abſtineant, ſed in eius quaſi poenam naues modo bellicas, modo vectorias fabricent, et mercenarias; quod nec ab aere, ſed et hunc ſpolient, dum viſco linoque greges auium (et qua non arte?) praeueniunt; quod nec a cicuribus animalibus virium defectu, nec a feris metu abſtineant, ſed caede, ſed ſanguine, ſed cruore quolibet ventrem farciant; nouam ſemper voluptatem excogitent, veterem contemnant, et, dum iucunditatem ſectantur, in miſeriam incidant; diuitias ſemper appetant, ita tamen, vt minora iudicent, quae habent, quam queis carent, et quod poſſident, eo, quod exſpectant; egeſtatem ſemper timeant, expleri nunquam poſſint; mortem metuant, vitam negligant; morbos vitent, nec a morbidis abſtineant;

quitur Philo. vide et Pollucem IX, 5. ſect. 50. M.

o αἵματι [καὶ φόνῳ] καὶ λύθρῳ] Vulgo αἵματι [φονίῳ] καὶ λύθρῳ. Lectionem vero, quam recepimus, praeſtant Reg. et Harleian. eamque Paccius in ſuo codice reperit, vt ex eius interpretatione liquet.

p καὶ ἀεί τι ταῖς ἡδοναῖς εὑρίσκοντες νέον] Mallem ἐξευρίσκοντες. ſic VIII, 2. ἐξευρεῖν τοῖς ἀνθρώποις τὰ ἀγάλματα. X. 3. τῶν τὰ πολλὰ καὶ σοφὰ ταῦτα ἡμῖν ἐξευρηκότων. M.

q εὐλαβούμενοι νόσους,] Scribe, εὐλαβούμενοι μὲν νόσους, τῶν δὲ νοσερῶν etc. Vide praecedentia

quatuor,

τῶν δὲ νοσερῶν οὐκ ἀπεχόμενοι· ὑποπτεύοντες μὲν ἄλλους, ἐπιβουλεύοντες δὲ τοῖς πλείστοις [r]· δεινοὶ μὲν πρὸς τοὺς ἀνόπλους, δειλοὶ δὲ πρὸς τοὺς ὡπλισμένους· μισοῦντες μὲν τυραννίδα, τυραννεῖν δὲ αὐτοὶ ἐπιθυμοῦντες [s]· ψέγοντες μὲν τὰ αἰσχρὰ, τῶν δὲ αἰσχρῶν [t] οὐκ ἀπεχόμενοι· τὰς εὐτυχίας θαυμάζοντες,· τὰς ἀρετὰς μὴ θαυμάζοντες· τὰς δυστυχίας ἐλεοῦντες, οὐκ ἀπεχόμενοι τῶν μοχθηρῶν· ἐν μὲν ταῖς εὐπραγίαις τολμηταὶ, ἐν δὲ ταῖς δυσπραγίαις ἀνάκλητοι [u]· μακαρίζοντες μὲν τοὺς τεθνηκότας, γλιχόμενοι δὲ τοῦ ζῆν· μισοῦντες μὲν τὸ ζῆν, φοβούμενοι δὲ ἀποθανεῖν [x]· προβεβλημένοι μὲν

neant; quoſdam ſuſpectos habeant, pleriſque ipſi inſidias ſtruant; feroces cum inermibus, cum armatis timidi; tyrannidem odio habeant, et affectent; turpia vituperent, nec tamen iis ſe abſtineant; felicitatem mirentur, nec mirentur virtutes; miſerentur infortunia, nec tamen fugiant improba; in ſecundis audaculi, in aduerſis cohiberi nequeant; beatos praedicent mortuos, vitam tamen expetant; bella auerſentur, pacem

quatuor, et quatuor ſequentia commata, in quibus omnibus μὲν et δὲ ponuntur. Notandum vero, hanc Humanae leuitatis et ſtultitiae deſcriptionem ſumtam eſſe vel adumbratam ex pulcherrima iſta Hippocratis Epiſtola ad *Damagetum*, de Democrito: in qua Philoſophus Abderita Tyrio noſtro praeiuit in eodem argumento. M.

r ὑποπτεύοντες μὲν ἄλλους, ἐπιβουλεύοντες δὲ τοῖς πλείστοις.] Haec non aſſequor. verba quidem ſatis obuia ſunt; ſed mens eorum languet, et Scriptore et Argumento inferiora mihi videntur. Frigus ſententiae latet in vocibus ἄλλους et πλείστοις. De voce ἀνάκλητοι, quae mox ſequitur, dixi aliquid ad XXXIII,6.M.

s τυραννεῖν δὲ [αὐτοὶ] ἐπιθυμοῦντες·] Vulgo deeſt vox penvltima, quam Mſſ. fide reſtituimus.

t τῶν δὲ αἰσχρῶν] Hoc ordine codices. Vulgo τῶν αἰσχρῶν δέ.

u ἀνάκλητοι·] Sic edidit Stephanus, et ita Reg. At Heinſio placet δυσανάκλητοι, nec aliter eſt in Harl. Quae vero ſit inter τολμητὰς et δυσανακλήτους oppoſitio, me quidem fugit. Paccius vertit: *Rebus feliciter geſtis elatiſſimi, in aduerſis deiectiſſimi.* Repoſuerim δυσπαράκλητοι, vel δυσανάληπτοι. Vide nos ad Diſſert. XXXIII. 6.

x φοβούμενοι δὲ ἀποθανεῖν·] Quare

τὺς πολέμυς [y], εἰρήνην δὲ ἄγειν μὴ δυνάμενοι· ἐν μὲν δυλείᾳ ταπεινοὶ, ἐν δὲ ἐλευθερίᾳ θρασεῖς· ἐν μὲν δημοκρατίᾳ ἀκατάσχετοι, ἐν δὲ τυραννίδι ἐπτηχότες· παίδων μὲν ἐπιθυμῦντες, γενομένων δὲ ὀλιγωρῦντες· εὐχόμενοι μὲν τοῖς θεοῖς ὡς δυναμένοις ἐπαρκεῖν, καταφρονῦντες δὲ ὡς ὐ δυναμένων τιμωρεῖν· καὶ δεδιότες μὲν ὡς κολάζοντας, ἐπιορκῦντες δὲ ὡς ὐδὲν ὄντας.

γ. Τοιαύτης τοίνυν ςάσεως καὶ διαφωνίας τὸν δεύτερον τῦτον κατεχύσης βίον, τίνι δῶμεν τὰ νικητήρια φέροντες; τίνα, ποῖον αὐτῶν φῶμεν ἁπλῦν εἶναι βίον, καὶ ἀπερίςατον, καὶ ἐλευθερίας ἐπήβολον; καὶ ποῖον ὐχ ἁπλῦν, ἀλλ᾽ ἀναγκαῖον, καὶ ἐλεεινὸν, καὶ περιςάσεων γέμοντα; Φέρε ἐξ ἑκατέρων ἡκέτω τις ἡμῖν ἀνὴρ [z]

pacem agant inſolenter; in ſeruitute abiecti, in libertate confidentes; in populari republica diſſoluti, in tyrannide timidi; liberos petant, natos vero negligant; deos inuocent, tanquam dare poſſint, quibus egeant, eoſdem negligant, quaſi punire neſciant; deos timeant, vt qui periuria vindicent, peierant autem, quaſi non ſint.

3. Tantus igitur cum tumultus et diſcordia ſecundam hanc vitam inuaſerit, vtri palmam dabimus? vtram ſimplicem ſucceſſuſque et libertatis compotem dicemus eſſe? vtram contra minime talem, ſed coactam, miſerandam, infortuniorum plenam? Agedum ex vtraque hominem ſumamus, quae ad diſpu-

tationem

Quare non τὸ ἀποθανεῖν, cum praeceſſit τὸ ζῆν? M.

y [προβεβλημένοι] μὲν τὺς πολέμυς,] Vulgo ἀποβεβλημένοι. Sed omnino recipienda fuit codicum ſcriptura: nam προβεβλημένοι, *damnantes, deſpuentes, exſecrantes*. Dionyſius Halicarnaſſeus Antiq. Rom. IV. 24. [Προβέβληνται] τὸ ἔθος, ὡς ὐ πρέπον ἡγεμονικῇ πόλει etc. Vide Budaeum Comment. L. G. p. 388.

Ibid. ἀποβεβλημένοι μὲν τὺς πολέμυς,] Lego, προβεβλημένοι, *exoſi*. Porphyrius περὶ Ἀποχ. IV, 3. τὴν ἀλήθειαν ἀγαπᾷν ἀεὶ, καὶ τὺς ψευδομένυς προβάλλεσθαι. Phalaris Epiſt. CXXXV. ὡς ἐπ᾽ ἀνθρώπων γεγονότα ὀλέθρῳ προβέβληνται. vide Plutarchum *Conviu. Sept. Sap.* p. 154. D. Sic etiam Codices. M.

Sectio γ'.

z ἡκέτω τις [ἡμῖν] ἀνὴρ] Vulgo deeſt vox penultima, quam, Mſ. Regio iubente, ſuppleuimus.

α ἐπὶ

ἐπὶ διαιτητὴν τὸν λόγον[a]· ὁ δὲ αὐτῶν ἐρέσθω ἑκάτερον, καὶ πρῶτόν γε τὸν πρῶτον[b], τὸν γυμνὸν ἐκεῖνον καὶ ἄοικον καὶ ἄτεχνον, τὸν πάσης τῆς γῆς πολίτην καὶ ἐφέστιον. Ἐρέσθω δὲ ἀντιθεὶς αὐτῷ τὸν τοῦ δευτέρου βίον καὶ τρόπον, πότερα αἱρεῖται μένειν ἐν τῇ πρόσθεν τροφῇ καὶ ἐλευθερίᾳ, ἢ τὰς τοῦ δευτέρου ἡδονὰς λαβὼν σὺν ταύταις καὶ τὰ λυπηρὰ ἔχειν; Ἴτω δὴ μετὰ τοῦτον ὁ ἕτερος, ἀντιθέτω δὲ αὐτῷ ὁ δικαστὴς τὴν τοῦ προτέρου δίαιταν καὶ ἐλευθερίαν· καὶ ἐρέσθω, πότερα αἱρεῖται τὰ αὐτοῦ ἔχειν, ἢ μετατίθεσθαι καὶ μετοικίζεσθαι ἐπὶ τὸν εἰρηναῖον ἐκεῖνον βίον καὶ ἄφετον καὶ ἀδεῆ καὶ ἄλυπον; Τίς τῶν ἀνδρῶν αὐτομολεῖ; τίς ἑκὼν ἀλλάττεται βίον βίου;

δʹ. Τίς οὕτως ἀνόητος καὶ δύσερως καὶ κακοδαίμων ἀνήρ, ὥστε διὰ φιλίαν μικρῶν καὶ ἐφημέρων ἡδονῶν, καὶ ἀγαθῶν ἀμφισβητησίμων, καὶ ἀδήλων ἐλπίδων,

tationem noſtram, tanquam ad arbitrium veniat, et illa quidem vtrumque examinet; ac prius quidem priorem illum, qui nudus, ſine lare, ſine arte, quaſi terrae totius ciuis et colonus obambulat. Opponat autem ſecundi illius vitam ac agendi modum, ex eoque quaerat: vtrum malit, in priorine perſiſtere victu et libertate, an vero voluptates alterius, vna cum incommodis ſequi? Accedat deinde et alter, cui iudex prioris vitae illius rationem opponat et libertatem, quaeratque: vtrum malit, ſuane ſeruare, an mutare locum ſedemque, et in tranquillam illam liberamque, metus ſimul doloriſque immunem transferri? Vter transfuga fieri, vter coloniam mutare, vter lubenti animo vitam commutare volet?

4. Quis ita demens, malique cupidus? quis tam iratis natus diis, qui minimarum caducarumque voluptatum, dubiorum bonorum, ſpeique incertae, et ambiguae felicitatis cauſa caſtra

a ἐπὶ διαιτητὴν τὸν λόγον·] Vulgo ἐπὶ διαίτῃ τῇ τῶν λόγων. vnde Schottus reponit ὑπὸ διαιτητῇ τῶν λόγων. At Reg. ἐπὶ διαιτητὴν τῶν λόγων, Harl. ἐπὶ διαιτητὴν τὸν λόγον, quod admiſi; nec aliter Heinſius legendum ſtatuit.

b καὶ πρῶτόν γε τὸν πρῶτον,] Mallem τὸν πρότερον, vt mox, τὴν τοῦ προτέρου δίαιταν, de eodem. ſic XLI, 4. ῥητέον δὲ δὴ τὰ πρῶτα ὑπὲρ τῆς προτέρας. M.

Sectio

καὶ ἀμφιβόλων εὐτυχημάτων, μὴ ἀνασκευάσασθαι, μηδὲ ἀνοικίσαι αὐτὸν [c] εἰς ὡμολογημένην εὐδαιμονίαν; καὶ ταῦτα, εἰδὼς, ὅτι ἀπαλλάξεται πολλαπλασίων κακῶν, ἃ τῷ δευτέρῳ τρόπῳ καὶ βίῳ ἀναπεφυρμένα, πῶς ἐ περιςατικὴν ποιεῖ κακοδαίμονά τε τὴν διαγωγὴν τȣ̃ βίȣ, καὶ σφόδρα ἀτυχῆ; Ὥςε εἰκάσαιμ' ἂν ἔγωγε ἑκάτερον τῶν βίων, τὸν μὲν γενναῖον τȣ̃τον [d] καὶ παντοδαπὸν, δεσμωτηρίῳ χαλεπῷ κακοδαιμόνων ἀνδρῶν καθειργμένων ἐν ἀφεγγεῖ μυχῷ, πολὺν μὲν τοῖς ποσὶ σίδηρον περιβεβλημένων, βαρὺν δὲ κλοιὸν περὶ τῷ αὐχένι, κἀκ ταῖν χεροῖν ἐξηρτημένων δεσμὰ δυσχερῆ, ῥυπώντων καὶ ἀγχομένων καὶ ῥυτ]ομένων [e] καὶ

caſtra mutare, et transferre ſe in certiſſimam felicitatem nolit? cum praeſertim non ignoret, quam multis carere malis poſſit, quae cum ſecundae huic vitae adhaereant, omnibus modis incertam, miſeramque viuendi, et calamitoſam efficiunt conditionem? Ita vt ego vitam vtramque conferre ſoleam; et primo, hanc, ſi diis placet, praeclaram variamque cum miſerorum hominum moleſtiſſimo carcere, qui cum in obſcuro aliquo detineantur angulo, vbi multo ferro crura, collum numellis, grauiſſimo manus vinculo premantur, atque ita in ſordibus, in cruciatu, luxuque

Sectio δ'.

c ἀνοικίσαι αὐτὸν] Lege αὑτόν.

d τὸν μὲν γενναῖον τȣ̃τον] *Heinſius* vertit: *hanc, ſi Diis placet, praeclaram*, ſc. vitam. Sed ſerio agere videtur Maximus, neque vlla eſt Ironiae nota. ideo deprauatam puto vocem γενναῖον, pro qua legerem ἀγελαῖον, *gregariam*. Heſychius: Ἀγελαῖος, ὀχλώδης, ἰδιώτης. ſic ἀγελαίȣς σοφιςὰς ex Iſocratis *Panathenaïco* citat Pollux IV, 6. 43. Paullo ante, pro ἀνοικίσαι αὐτὸν, ſcribe, αὑτὸν, *ſeipſum*. M.

e καὶ ῥυτ]ομένων] Vulgo ῥηττομένων, pro qua voce Stephanus legit ῥιπ]ομένων. At Reg. et Harleian. eo modo, quo nos, Heinſio probante, dedimus.

Ibid. καὶ ῥυτ]ομένων] Ita edidit *Dauiſius* pro priori lectione ῥητ]ομένων. quae cum nihili eſſet, *Stephanus* coniecit ῥιπτομένων. Mihi quidem non placet ῥιπ]ομένων; neque ſenſum video vocis ῥυτ]ομένων, *abſterſorum*; et ſilet Cl. Editor. Forte π]υρομένων. Heſychius: Πτύρεται, κλᾶται, κραδαίνεται, σείεται, φοβεῖται, φρίτ]ει. Vide D. Paulum Philipp. I, 28. M. Antonium VIII, 45. et Plutarchum in *Philopoem.* p. 362. D. M.

f παρ'

στενόντων· ὑπὸ δὲ χρόνου καὶ ἔθους εὐημερίας τινὰς ἑαυτοῖς ἔνδον καὶ εὐθυμίας μηχανωμένων, μεθυσκομένων ἐνίοτε ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ, καὶ ᾀδόντων ἀναμὶξ, καὶ γαστριζομένων, καὶ ἀφροδισιαζόντων, καὶ μηδὲ ἠρέμα ἑκάστου ἐμπιμπλαμένων διὰ δέος καὶ ἀπιστίαν καὶ μνήμην τῶν παρόντων κακῶν· ὥστε ἀκοῦσαι ἂν τις παρ' ἑκάστῳ δεσμωτηρίῳ [f] οἰμωγῆς ὁμοῦ καὶ ᾠδῆς, καὶ στόνου καὶ παιᾶνος. Τὸν δὴ ἕτερον αὖ βίον [g] εἰκάζω ἀνδρὶ ἐν καθαρῷ φωτὶ διαιτωμένῳ, λελυμένῳ καὶ πόδε καὶ τὼ χεῖρε [h], καὶ τὸν αὐχένα πανταχοῦ περιστρέφοντι, καὶ τὰς ὄψεις πρὸς τὸν ἥλιον ἀνατείνοντι, καὶ τοὺς ἀστέρας ὁρῶντι, καὶ διακρίνοντι νύκτα καὶ ἡμέραν, καὶ τὰς

que vitam exigant; proceſſu tamen temporis paulatim et conſuetudinis ſecuritatem ſibi quandam in ipſo carcere tranquillitatemque machinantur animi, nam et inebriantur interdum in carcere, et ſimul omnes canunt, ſed et ventrem cibo diſtendunt, aut Veneri indulgent, neque tamen ſecure his omnibus explere ſe poſſunt, quin metuant, quin felicitati ſuae diffidant, quin de praeſentibus malis cogitent; ita vt in ſingulis carceribus vlulatum cum cantu, gemitum cum paeane audias. Alteram contra vitam confero cum homine, qui in luce verſatur puriſſima, qui manus pedeſque vinculis immunes habet, collum libere, quo vult, inflectit, oculos directe in ſolem intendit, ſidera intuetur, noctem a die diſtinguit, ſingulas anni tempeſtates

f παρ' ἑκάστῳ δεσμωτηρίῳ] Quomodo, ὦ θαυμάσιε, *in ſingulis carceribus*, cum *vnus* tantum carcer in praecedentibus ſupponatur? Vereor, ne hoc ſit ἁμάρτημα μνημονικὸν ipſius Auctoris, ex ſcribendi feſtinatione natum. Tentabam excuſare, legendo, παρ' ἑκάστῳ δεσμώτῃ, ſed reclamare videntur ſequentia, οἰμωγῆς ὁμοῦ καὶ ᾠδῆς, *eiulatum et cantum* SIMVL: haec enim vix dici poſſunt proficiſci *ſimul* ab vna et eadem perſona. ſi de *diuerſis* intelligi poſſint, mecum legas: niſi eiectas malis has tres voces. Caeterum hic locus ſumitur ex *Oedipo Tyranno* Sophoclis, v. 4.

Πόλις δ' ὁμοῦ μὲν θυμιαμάτων γέμει,
Ὁμοῦ δὲ παιάνων τε καὶ στεναγμάτων. M.

g Τὸν δὴ ἕτερον αὖ βίον etc.] Scribe, τὸν δὲ ἕτερον: praeceſſit enim, τῶν βίων τὸν μὲν γενναῖον etc. cui haec reſpondent. M.

h λελυμένῳ καὶ πόδε καὶ τὼ χεῖρε,]

ὥρας τοῦ ἔτους ἀναμένοντι, καὶ τῶν ἀνέμων αἰσθανομένῳ, καὶ ἀέρα σπῶντι καθαρὸν καὶ ἐλεύθερον· ἀπεστερημένῳ δὲ τῶν ἔνδον ἐκείνων ἡδονῶν ὁμοῦ τοῖς δεσμοῖς, μὴ μεθυσκομένῳ, μηδὲ ἀφροδισιάζοντι, μὴ γαστριζομένῳ, μὴ στένοντι, μὴ παιανίζοντι, μὴ ᾄδοντι, μὴ οἰμώζοντι, μὴ ἐμπιμπλαμένῳ, ἀλλ᾽ ὅσον ἀποζῆν λεπτῷ καὶ διεῤῥινημένῳ τὴν γαστέρα. Τίνα τῶν εἰκόνων μακαρίσωμεν, τίνα οἰκτείρωμεν τῶν βίων, τίνα ἑλώμεθα; τὸν ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ, τὸν μικτὸν ἐκεῖνον, τὸν ἀσαφῆ, πικραῖς καὶ ἐλεειναῖς ἡδοναῖς δελεασθέντες;

Ἔνθα δ᾽ ἂρ οἰμωγή τε[i] καὶ εὐχωλὴ πέλεν ἀνδρῶν, ἡδομένων ὁμοῦ καὶ στενόντων. Μὴ σύγε, ὦ δειλαία ψυχή[k].

έ. Ἀπολείπουσά μοι ταυτασὶ τὰς εἰκόνας αὐτοῖς

tes exſpectat, ventos ſentit, liberumque ac purum trahit aërem; ita tamen vt ſimul voluptatibus illius carceris et vinculis careat, non inebrietur, non ſcortetur, non helluetur, non gemat, ſed nec moduletur, non canat, ſed nec lamentetur, neque cibis ſe ingurgitet, ſed quantum naturae lex patitur, ventre ſit ſobrio et caſtigato. Quaero, vtram vitam beatam, vtram miſeratione dignam iudices, vtram eligendam cenſeas? illamne, quae in carcere agit, mixtam ambiguamque, miſerrimis deceptus voluptatibus?

Hic vbi mille homines ſimul exſultantque gemuntque,
qui voluptate pariter afficiuntur et gemunt? Abſit vero a te, miſerrima anima.

5. Quin potius ſimilitudines has cum fabulis relinque, recta-

χεῖρε,] Lege, λελυμένω τὼ πόδε, (vel καὶ τὼ πόδε) vt καὶ τὼ χεῖρε, ita ſect. 2. καὶ τὼ πόδε σκύτεσι χαρακώσαντες. Mox, ad fin. ſect. pone notam Interrog. poſt στενόντων. M.

i Ἔνθα δ᾽ [ἂρ] οἰμωγή τε] Lego Ἔνθα δ᾽ [ἅμ᾽] οἰμωγή τε, prout apud Homerum Il. Δ΄. 450.

k Μὴ σύγε, ὦ δειλαία ψυχή.] Noſter Diſſ. XL, 2. Μὴ σύ γε, ὦ δικαστῶν εὐδαιμονέστατε· ἀλλὰ φειδοῦ ἔχε ὀνομάτων αἰσχρῶν. Syneſius Epiſt. CXXXIV. Μὴ σύγε, ὦ φίλτατε ἑταίρων. Antiphon. Orat. *de caede Herodis*: Μὴ ὑμεῖς γε, ὦ ἄνδρες· ἀλλὰ δότε τι καὶ τῷ χρόνῳ. Plato *de Rep.* lib. I. Μὰ Δί᾽, ἦν δ᾽ ἐγὼ, μὴ σύ γε· ἀλλὰ πρῶτον μὲν, ἃ ἂν εἴποις, ἔμμενε τούτοις. M.

Sectio

μύθοις, ἴθι ἐπ᾽ ἄνδρα, οὐ κατὰ τὴν Κρόνου ἀρχὴν βιοτεύσαντα, ἀλλ᾽ ἐν μέσῳ τῷ σιδηρῷ τούτῳ γένει, ἐλευθερωθέντα ὑπὸ τοῦ Διὸς καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἦν δὲ οὗτος οὐκ Ἀττικὸς, οὐδὲ Δωριεὺς, οὐδ᾽ ἐκ τῆς Σόλωνος τροφῆς [l], οὐδ᾽ ἐκ τῆς Λυκούργου παιδαγωγίας, (οὐ γὰρ χειροτονοῦσι τὰς ἀρετὰς οἱ τόποι, οὐδὲ οἱ νόμοι) ἀλλὰ ἦν μὲν Σινωπεὺς ἐκ τοῦ Πόντου· συμβουλευσάμενος δὲ τῷ Ἀπόλλωνι [m] τὰς περιστάσεις πάσας ἀπεδύσατο, καὶ τῶν δεσμῶν ἐξέλυσεν αὐτὸν, καὶ περιῄει τὴν γῆν ἄφετος, ὄρνιθος δίκην νοῦν ἔχοντος, οὐ τύραννον δεδιὼς, οὐχ ὑπὸ νόμου κατηναγκασμένος, οὐχ ὑπὸ πολιτείας ἀσχολούμενος, οὐχ ὑπὸ παιδοτροφίας ἀγχόμενος, οὐχ ὑπὸ γάμου καθειργμένος, οὐχ ὑπὸ γεωργίας κατεχόμενος, οὐχ

rectaque virum adi, qui non Saturni regis tempore, ſed in medio ferrei huius ſaeculi vixit, quem dii duo, Iupiter et Apollo, liberali cauſa aſſeruerunt manu. Quamuis nec Atticus eſſet, nec Doricus, neque Solonis alumnus, nec e Lycurgi diſciplina, (non enim virtutem ſuffragio ſuo aut locus vllus creat, aut lex) ſed Sinopenſis Ponticus: qui adhibito in conſilium Apolline, omni ſe viuendi exuit neceſſitate, omnibus ſe expediuit vinculis, totamque terram liber et ſuus, non ſecus, quam auis ratione praedita circumiit; ita vt nec tyrannum vllum metueret, nec ab vlla cogeretur lege, neque vlli reipublicae otium transſcriberet ſuum, non liberorum educatione oppreſſus, non nuptialibus adſtrictus vinculis, non agriculturae intentus, non militaribus

Sectio ε.

l οὐδ᾽ ἐκ τῆς Σόλωνος τροφῆς,] Legendum οὐκ, et ita diſtinguendum: Ἦν δὲ οὗτος οὐκ Ἀττικὸς, οὐδὲ Δωριεύς· οὐκ ἐκ τῆς Σόλωνος τροφῆς, οὐδ᾽ ἐκ τῆς Λυκούργου παιδαγωγίας. ſenſus vtriuſque commatis idem eſt, variatur tantum deſcriptio: ſi vero retineas οὐδ᾽, ſingula κῶλα deberent ſenſum diuerſum habere: quod in hoc loco fieri non poteſt. nam Ἀττικὸς et ἐκ τῆς Σόλωνος τροφῆς eandem perſonam deſignant; quemadmodum Δωριεὺς et ἐκ τῆς Λυκούργου παιδαγωγίας. M.

m συμβουλευσάμενος δὲ τῷ Ἀπόλλωνι] Diogenes oraculum Delphicum conſuluit, πῶς ἂν πρωτεύσειε, cui reſpondit Pythius, εἰ τὸ νόμισμα παραχαράξειεν, opiniones moreſque vulgi minime ſequendos indicans. Vide Menagium ad Laërtii VI. 20.

n τούτων

ὑπὸ στρατείας ἐνοχλούμενος, οὐχ ὑπὸ ἐμπορίας περιφερόμενος· ἀλλὰ τούτων ἁπάντων τῶν ἀνδρῶν [n], καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων κατεγέλα, ὥσπερ ἡμεῖς τῶν σμικρῶν παίδων, ἐπειδὰν ὁρῶμεν αὐτοὺς περὶ ἀστραγάλους σπουδάζοντας, τύπτοντας καὶ τυπτομένους, ἀφαιροῦντας καὶ ἀφαιρουμένους· αὐτὸς δὲ βασιλέως ἀφόβου καὶ ἐλευθέρου δίαιταν διαιτώμενος, οὐκ ἐπιτρίβων ἐν χειμῶνι Βαβυλωνίους, οὐδὲ Μήδοις ἐνοχλῶν ὥρα θέρους [o], ἀλλ' ἐκ τῆς Ἀττικῆς ἐπὶ τὸν Ἰσθμὸν, καὶ ἀπὸ τοῦ Ἰσθμοῦ ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν αὖθις ὁμοῦ ταῖς ὥραις μετανιστάμενος. Βασίλεια δ' ἦν αὐτῷ [p] τά τε ἱερὰ καὶ τὰ γυμνάσια καὶ τὰ ἄλση· πλοῦτος δὲ ἀφθονώτατος, καὶ ἀσφαλέστατος, καὶ ἀνεπιβούλευτος, γῆ τε πᾶσα, καὶ οἱ ἐν αὐτῇ καρποὶ, καὶ κρῆναι γῆς ἔγγονοι, παντὸς Λεσβίου καὶ Χίου πόματος δαψιλέστεραι· καὶ φίλος ἦν καὶ συνήθης τῷ ἀέρι,

litaribus turbatus curis, nec rei augendae ſtudio diſcurrens; ſed hos omnes cum curis ſuis non aliter ridebat, quam nos puerulos, quos talis ſuis ſerio intentos ferire ac feriri, ſpoliare et ſpoliari ab aliis videmus: ipſe vero regis ſecuri liberique vitam ducebat, non vt hyeme Babylone viueret, aeſtate Medos fatigaret; ſed ex Attica Iſthmum, rurſus, relicta Iſthmo, Atticam vna cum anni tempeſtate petebat. Regiae illius templa erant, gymnaſia, et luci ſacri; diuitiae maximae certiſſimaeque, nec vllis obnoxiae inſidiis, vniuerſa cum fructibus ſuis terra, tum fontes terrae filii, omni Lesbio Chioque largiores nectare: amicus praeterea et familiaris erat aëri, ſicut leonum corpora, neque

n τούτων ἁπάντων [τῶν] ἀνδρῶν] Ex codicibus articulum reſtituimus.

Ibid. τούτων ἁπάντων ἀνδρῶν] Repete vltimam ſyllabam mediae vocis, et ſic diſtingue: ἀλλὰ τούτων ἁπάντων, τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων, κατεγέλα, etc. et ita Mſſ. M.

o οὐκ ἐπιτρίβων ἐν χειμῶνι Βαβυλωνίους, οὐδὲ Μήδοις ἐνοχλῶν ὥρα θέρους,] Sic facere ſolebant Perſarum reges. Vide B. Briſſonium de Regno Perſar. lib. I. cap. 69. praecipue vero Dionem Chryſoſtomum Orat. VI. pagg. 86, 87. ad quem Maximus reſpexit.

p Βασίλεια δ' ἦν αὐτῷ] Hoc obſeruauit Dion Chryſoſtomus Orat. IV. p. 60. D.

q μηδὲν

ὥσπερ οἱ λέοντες, καὶ οὐκ ἀπεδίδρασκε τὰς ὥρας τοῦ Διὸς, οὐδὲ ἀντεμηχανᾶτο αὐτῷ, τοῦ μὲν χειμῶνος τεχνιτεύων θάλπος, τοῦ δὲ θέρους ἀναψύχεσθαι ποθῶν· ἀλλ᾽ οὕτως ἄρα ἐθὰς ἦν τῇ τοῦ παντὸς φύσει, ὥστε ἐκ τοιαύτης διαίτης ὑγιεινός τε ἦν καὶ ἰσχυρὸς, καὶ κατεγήρα εἰς τὸ ἀκρότατον, μηδὲν φαρμάκων δεηθεὶς, μὴ σιδήρου, μὴ πυρὸς, μὴ Χείρωνος, μὴ Ἀσκληπιοῦ, μὴ Ἀσκληπιαδῶν, μὴ μάντεων μαντευομένων, μὴ ἱερέων καθαιρόντων [q], μὴ γοήτων ἐπαδόντων. Πολεμουμένης δὲ τῆς Ἑλλάδος, καὶ πάντων πᾶσιν ἐπιτιθεμένων,

Οἳ πρὶν ἐπ᾽ ἀλλήλοισι φέρον [r] πολύδακρυν Ἄρηα,

ἐκεχειρίαν ἦγε μόνος [s], ἐν ὡπλισμένοις ἄοπλος, ἐν μαχομένοις ἔνσπονδος πᾶσιν. Ἀπείχοντο δὲ αὐτοῦ καὶ οἱ ἄδικοι, καὶ οἱ τύραννοι, καὶ οἱ συκοφάνται. Ἤλεγχε μὲν γὰρ τοὺς πονηροὺς, ἀλλ᾽ οὐ λόγων σοφίσμασιν, ὅσπερ

neque Iouis ſe ſubducere tempeſtatibus volebat, nec cum eo luctabatur, neque calorem hyeme, frigus aeſtate moliebatur; ſed ita toti naturae aſſueuerat, vt hoc viuendi genere et ſanitatem ſibi pararet et robur, vitamque quam longiſſime extenderet, nec interim aut medicorum egeret remediis, aut ferro, aut igne, aut Chirone, aut Aeſculapio, aut Aſclepiadis haberet opus, non oraculis vatum, non luſtratione ſacerdotum, non praeſtigiatorum carmine. Iam cum grauiſſimo bello arderet Graecia, ſibique omnes inſultarent mutuo,

Conſueti inter ſe miſerando cernere Marte,

ſolus inducias agebat, inter armatos inermis, inter bellantes foederatus omnium. Manum ab eo abſtinebant improbi omnes, et tyranni, et ſycophantae. Et tamen ſceleſtos arguebat, non verborum captiunculis, quod reprehendendi genus eſſe ſolet moleſtiſſi-

q μηδὲν φαρμάκων δεηθεὶς, — μὴ ἱερέων καθαιρόντων,] Dion Chryſoſtomus Orat. VI. p. 91. B. Τὴν δὲ γῆν αὐτοῖς μηδὲ ἐξαρκεῖν παρέχουσαν φάρμακα· δεῖσθαι δὲ καὶ σιδήρου, καὶ πυρός· καὶ μήτε Χείρωνος, μήτε Ἀσκληπιοῦ, μήτε τῶν Ἀσκληπιαδῶν ἰωμένων, μηδὲν αὐτοῖς ὄφελος εἶναι διὰ τὴν αὐτῶν ἀκολασίαν καὶ πονηρίαν, μηδὲ μάντεων μαντευομένων, μηδὲ ἱερέων καθαιρόντων etc. Ex his noſtrum ſua decerpſiſſe manifeſto patet.

r Οἳ πρὶν ἐπ᾽ ἀλλήλοισι φέρον] Iliad. Γ΄. 132.

s ἐκεχειρίαν [ἦγε] μόνος,] Vulgo

ἐλέγχων ἀνιαρότατος [t]· ἀλλὰ ἔργοις παρατιθεὶς ἑκάστοτε [u], ὥσπερ ἐλέγχων ἀνυσιμώτατος καὶ εἰρηνικώτατος· καὶ διὰ τοῦτο οὔτε Μέλιτός τις ἐπὶ Διογένην ἀνέστη, οὔτε Ἀριστοφάνης, οὐκ Ἄνυτος, οὐ Λύκων.

ϛʹ. Πῶς οὖν οὐ προηγούμενος τῷ Διογένει ὁ βίος οὗτος, ὃν ἑκὼν εἵλετο, ὃν Ἀπόλλων ἔδωκεν, ὃν ὁ Ζεὺς ἐπήνεσεν, ὃν οἱ νοῦν ἔχοντες θαυμάζουσιν; Ἢ ἄλλο τι ἡγούμεθα εἶναι τὴν περίστασιν, ἢ χρῆσιν πράξεως οὐκ αὐθαίρετον τῷ ἔχοντι; Ἔρου δὴ τὸν γεγαμηκότα, τίνος εἵνεκα γαμεῖ, παίδων φησί· τὸν παιδοτροφοῦντα, τίνος εἵνεκα ἐτεκνώσατο, διαδοχῆς ἐρᾷ· τὸν στρατευόμενον, πλεονεξίας ἐρᾷ· τὸν γεωργοῦντα, καρπῶν ἐρᾷ· τὸν χρηματιζόμε-

leſtiſſimum vt plurimum; ſed re ipſa, ipſaque vita vitam eorum arguebat, quod reprehendendi genus eſt efficaciſſimum, minimeque ſolet eſſe aſperum: propterea nec vllus Melitus, nec vllus Ariſtophanes, aut Anytus, nullus Diogenem inuaſit Lyco.

6. Quid ergo obſtaret, quo minus reliquis omnibus praeferenda haec vita eſſet Diogeni, quam ſponte ſua elegerat, quam Apollo dederat, commendarat Iupiter, quam omnes ſapientes mirantur? An aliud fortunae incommodum, praeter vſum actionis, euentumque, non ſatis ex arbitrio auctoris putamus eſſe? Quaere ex eo, qui vxorem duxit, cur id fecerit; reſpondebit, liberorum cauſa: ex eo, qui liberos educat, cur eos genuerit; ſucceſſionis cauſa dicet: ex eo, qui militat, amplioris dicet fortunae: ex ruſtico, fructuum cauſa: ex negotiatore, facul-

go ἐκεχειρίαν [ἡγεμόνος,] quod ſenſu caret. Veram lectionem ſuppeditarunt Reg. Harl. et Paccii codex: eamque vidit ex coniectura ſagax ille Leopardus, Emend. XVII, 2.

t ἐλέγχων ἀνιαρότατος·] Sic recte Harleian. Vulgo ἀνιαρώτατος, quo modo contra Graecae linguae rationem peccatur, ſiquidem tertia ſyllaba producitur. Vide ſis ad Diſſert. III. §. 10.

u ἀλλὰ ἔργοις παρατιθεὶς ἑκάστοτε,] Optime Stephanus, ἀλλὰ [ἔργα] ἔργοις παρατιθεὶς ἑκάστοτε, quod Scaliger et Heinſius merito probarunt.

Ibid. ἀλλ' οὐ λόγων σοφίσμασιν, — ἀλλὰ ἔργοις] Multo elegantius abeſſet iſtud ἀλλ'. Ἤλεγχε μὲν γὰρ τοὺς πονηροὺς, οὐ λόγων σοφίσμασιν, — ἀλλὰ ἔργα ἔργοις παρατιθεὶς etc. quae vltima eſt optima *Hen. Stephani* coniectura. vulgo deeſt ἔργα. M.

νον, εὐπορίας ἐρᾷ· τὸν πολιτευόμενον, τιμῆς ἐρᾷ. Τῶν δὲ ἐρώτων τούτων οἱ πολλοὶ ἀμβλισκάνουσι, καὶ εἰς τοὐναντίον περιΐστανται, καὶ εὐχῆς ἔργον ἡ ἐπιτυχία, οὐ γνώμης, οὐδὲ τέχνης. Ἕκαστος δὴ τῶν ταῦτα αἱρουμένων [x] περίστασίν τινα διαπεραίνεται τοῦ βίου, καὶ ταλαιπωρίας ἀνέχεται οὐχ ἑκουσίου [y], οὐδὲ δι' ἄγνοιαν τῶν αὐθαιρέτων ἀγαθῶν. Τίνα γὰρ ἄν τις καὶ φαίη τούτων ἐλεύθερον; Τὸν δημαγωγόν; δοῦλον λέγεις πολλῶν δεσποτῶν. Τὸν ῥήτορα; δοῦλον λέγεις πικρῶν δικαστῶν. Τὸν τύραννον; δοῦλον λέγεις ἀκολάστων ἡδονῶν. Τὸν στρατηγόν; δοῦλον λέγεις ἀδήλου τύχης. Τὸν πλέοντα; δοῦλον ἀσταθμήτου τέχνης [z]. Τὸν φιλόσοφον; ποῖον λέγεις; ἐπαινῶ μὲν γὰρ καὶ Σωκράτην, ἀλλ' ἀκούω λέγοντος· Πείθομαι τῷ νόμῳ, καὶ ἑκὼν ἐπὶ τὸ δεσμωτήριον ἄπειμι, καὶ λαμβά-

facultatum: ex eo, qui rempublicam tractat, honoris. Omnes hi fines euaneſcunt vt plurimum, et in contrarium abeunt; nec artis, aut ſapientiae, ſed voti eſt felicitas. Quare ſinguli, qui haec proponunt ſibi, difficultatem quandam experiuntur vitae, miſeriamque ſuſtinent non voluntariam, neque ex ignoratione eorum, quae per ſe petenda ſunt, bonorum. Quem iam ex hoc numero iudicabis liberum? Publicolamne reipublicae praefectum? ſeruum dicis non vnius domini. Patronumne? ſeruum dicis aſperorum iudicum. Tyrannumne? ſeruum dicis effreniſſimarum voluptatum. Imperatoremne? ſeruum dicis incertae fortunae. Nautamne? ſeruum indefinitae artis. Philoſophumne? de quo loqueris? Socratem quidem laudo, ſed dicentem audio: Legi morem gero, volens carcerem peto, volens cicutam

Sectio ϛ'.

x *Ἕκαστος [δὲ] τῶν ταῦτα αἱρουμένων*] Sic Reg. vulgo Ἕκαστος δῆτα τῶν etc.

y *καὶ ταλαιπωρίας ἀνέχεται οὐχ ἑκουσίου.*] Hoc eſt falſiſſimum, et contradicit verbis proxime ſequentibus. Lege, οὐκ ἀκουσίου, *non inuoluntario*, ſed ſuae electionis: *ſponte hoc et non ignari faciunt*, prout vertit Cl. Interpres XXXV, 3. loco ſimillimo. Statim: δοῦλον λέγεις πολλῶν δεσποτῶν: alludit, opinor, ad dictum Diogenis: ἔλεγε τοὺς μὲν δημαγωγοὺς ὄχλου διακόνους: Laërtius lib. VI. ſect. 41. Mox, δοῦλον λέγεις ἀσταθμήτου τέχνης. ita egregie et vere ſuppleuit Cl. Editor, cum λέγεις abſit Codd. et Editt. M.

z *δοῦλον ἀσταθμήτου τέχνης.*] Excidit,

νω τὸ φάρμακον ἑκών. Ὦ Σώκρατες, ὁρᾷς, τί φῄς; ἑκὼν, ἢ πρὸς ἀκουσίους τύχας εὐπρεπῶς ἵστασαι, πειθόμενος νόμῳ; τίνι; εἰ μὲν [a] γὰρ τῷ τοῦ Διὸς, ἐπαινῶ τὸν νομοθέτην· εἰ δὲ τῷ Σόλωνος, τί βελτίων ἦν Σόλων Σωκράτους; Ἀποκρινάσθω μοι καὶ Πλάτων ὑπὲρ φιλοσοφίας, εἰ μηδεὶς αὐτὴν ἐπετάραξε [b], μὴ Δίων φεύγων, μὴ Διονύσιος ἀπειλῶν, μὴ τὰ Σικελικὰ καὶ τὰ Ἰώνια πελάγη, ἄνω καὶ κάτω πρὸς ἀνάγκην διαπλεόμενα. Κἂν ἐπὶ Ξενοφῶντα ἔλθω, βίον καὶ τούτου ὁρῶ μεστὸν πλάνης, καὶ τύχης ἀμφιβόλου, καὶ στρατιᾶς κατηναγκασμένης [c], καὶ στρατηγίας ἀκουσίου, καὶ φυγῆς εὐπρεποῦς.

cicutam bibo. Videſne, quid dicas, o noſter Socrates? volenſne, an vero ingratae occurris fortunae fortiter, vt legi pareas? at cui legi? ſi Iouis, legislatorem laudo; ſin Solonis, qua in re Socrati praeferendus eſt Solon? Reſpondeat mihi et pro philoſophia Plato, an nemo eum turbauerit; non exilium Dionis, non minae Dionyſii, nec Sicula aut Ionica maria, quae toties coactus ſurſumque deorſumque curſitans tranſmiſit. Quod ſi et ad Xenophontem abeam, vitam erroris pleniſſimam, ambiguae fortunae, expeditionis coactae, et exilii ſpecioſi video. Horum omnium

cidit, vt opinor, vocabulum. Lego δοῦλον [λέγεις] ἀσταθμήτου τέχνης.

a εὐπρεπῶς ἵστασαι, πειθόμενος νόμῳ; τίνι; εἰ μὲν etc.] Leuiter corrupta ſunt haec, et male diſtincta. Reſtitue: Ὦ Σώκρατες, ὁρᾷς, τί φῄς; ἑκὼν, ἢ πρὸς ἀκουσίους τύχας εὐπρεπῶς ἵστασαι; Πειθόμενος τῷ νόμῳ. Τίνι; εἰ μὲν γὰρ etc. Dialogiſmus eſt inter Maximum et Socratem. Max. *O Socrates, videſne, quale ſit, quod dicis? volenſne, an inuitus, aduerſae fortunae* tam *pulchre te opponis?* Soc. *Obtemperans legi.* Max. *Cui* legi? *ſiquidem enim Iouis*, etc. Caeterum τῷ ante νόμῳ poſtulat ſenſus: eſt enim repetitio verborum ipſius Socratis paullo ante adductorum: Πείθομαι τῷ νόμῳ. et ita XXXI. ad fin. Σωκράτης ἔχαιρεν ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ μένων, καὶ πειθόμενος τῷ νόμῳ. quae vltima ſunt verba Socratis apud Platonem, niſi fallor. M.

b εἰ μηδεὶς [αὐτὴν] ἐπετάραξε,] Cum Heinſio legendum videtur αὐτὸν, vt pronomen ad Platonem, non ad philoſophiam, referatur.

c καὶ στρατιᾶς κατηναγκασμένης,] Vſitatius στρατείας. vult enim

 expedi-

Ταύτας τοίνυν φημὶ τὰς περιστάσεις διαφεύγειν ἐκεῖνον τὸν βίον, δι' ὃν καὶ Διογένης [d] ὑψηλότερος ἦν καὶ Λυκούργου [e], καὶ Σόλωνος, καὶ Ἀρταξέρξου, καὶ Ἀλεξάνδρου, καὶ ἐλευθερώτερος αὐτοῦ τοῦ Σωκράτους, οὐ δικαστηρίῳ ὑπαχθεὶς, οὐδὲ ἐν δεσμωτηρίῳ κείμενος, οὐδὲ ἐκ τῶν συμφορῶν ἐπαινούμενος.

omnium caſuum immunem iſtam dico vitam. Quare et ſupra Lycurgum, et Solonem, et Artaxerxen, et Alexandrum, conſtitutus fuit Diogenes; libertate vero Socratem anteceſſit, nec delatus in iudicio, nec in carcere detentus, neque laudem conſecutus e miſeria.

ΛΟΓΟΣ ΛΖ΄.

Εἰ συμβάλλεται πρὸς ἀρετὴν τὰ ἐγκύκλια μαθήματα [a].

Σωκράτης ἐν Πειραιεῖ διαλεγόμενος πολιτικοῖς ἀνδράσιν ἀναπλάττει τῷ λόγῳ, καθάπερ ἐν δράματι, πόλεώς τε καὶ πολιτείας ἀγαθῆς εἰκόνα, καὶ τίθεται νό-

DISSERT. XXXVII. *vulgo* XXI.

An quicquam ad virtutem artes liberales conferant.

Socrates in diſputatione illa, quam in Pyraeeo cum politicis hominibus habuit, optimae reipublicae imaginem, non ſecus, quam in dramate aliquo, oratione effingit; nam et leges condit,

expeditionis, non *exercitus*. Ammonius: Στρατεία, ἐκτεταμένως, τὸ πρᾶγμα· Στρατιὰ, συνεσταλμένως, τὸ τῶν στρατιωτῶν πλῆθος. variantur tamen hae voces in vſu, vt ipſe addit. M.

d δι' ὃν καὶ Διογένης] Forte, δι' οὗ, *per quam*. vide tamen XXVIII, 4. νόμον, δι' ὃν Πέρσαι τῆς ἐλευθερίας ἐπελάβοντο. et ita optimi Graeci Scriptores. Vide, quae notaui ad *Lyſiae* Orat. XXV. p. 592. M.

e ὑψηλότερος ἦν [καὶ] Λυκούργου,] Vulgo deeſt vox penultima, quam ſuppeditarunt mſſ.

DISSERT. XXXVII.

a Εἰ συμβάλλεται πρὸς ἀρετὴν τὰ ἐγκύκλια μαθήματα.] Quae ſint ἐγκύκλια μαθήματα docebunt Ioan. Wowerius de Polymathia cap. XXIV. et Henr. Valeſius ad Euſebii H. E. VI, 2. Ea, praeter Epicurum, nihili faciebant Cynici Stoicorumque nonnulli. Vide Laërtium VI, 103. VII, 32. At εὐχρηστεῖν τὰ ἐγκύκλια μαθήματα

μους, καὶ παῖδας τρέφει, καὶ φρουροὺς τῇ πόλει [b], μουσικῇ καὶ γυμναστικῇ παραδοὺς τὰ τῶν πολιτῶν σώματα καὶ τὰς ψυχάς· παραστήσας ἀμφοῖν τοῖν μαθημάτοιν διδασκάλους ἀγαθοὺς, καὶ ἐκκρίτους, ὥσπερ ἀγέλης ἡγεμόνας, φύλακας ὀνομάζων [c] τοὺς ἡγεμόνας· ὄναρ, οὐχ ὕπαρ, ὡς δόξαι ἄν τινι τῶν ἀγροικοτέρων, ξυνιστὰς πόλιν. Ἀλλὰ γὰρ τῆς παλαιᾶς φιλοσοφίας ὁ τρόπος οὗτος ἦν, ἐοικὼς τοῖς χρησμοῖς. Εἰ δὲ βούλει, τὸν μὲν Σωκράτην ἐῶμεν, τὸν δὲ Ἀθηναῖον παρακαλῶμεν ξένον ἀποκρίνεσθαι ἡμῖν. Καὶ γὰρ αὖ [d] καὶ

condit, et pueros educat, et cuſtodes ciuitati imponit, muſica praeterea gymnaſticaque arte corpora ſimul animoſque ciuium efformat: quod vt melius fiat, magiſtros vtriuſque diſciplinae praeſtantiſſimos, tanquam totius gregis duces, praeficit, quos cuſtodes nominat; quam quidem eius vrbem vereor ne aliquis paulo agreſtior magis in ſomniis, quam reuera, conſtitutam dicat. Verum non alia antiquae philoſophiae fuit ratio, quae non multum differebat ab oraculis. Si placet, relinquamus Socratem, potiuſque ab altero illo Athenienſi ciue petamus, vt nobis reſpondeat. Nam et hunc in

τα cenſuit Chryſippus, vt idem teſtatur VII, 129. Et Seneca, licet iis parum faueat, ait, Ep. LXXXVIII. p. 388. *Liberales artes non perducunt animum ad virtutem, ſed expediunt.* Eas etiam maximis laudibus cohoneſtat Philo Περὶ τῆς εἰς τὰ προπαιδεύματα συνόδου p. 333. ſeqq. Non defuere tamen Chriſtiani, qui τῶν ἐθνικῶν βιβλίων πάντων ἀπέχεσθαι praeceperunt. In alias vero partes diſceſſere ſaniores. Vide I. B. Cotelerium ad Conſtit. Apoſt. I. 6.

Sectio α′.

b φρουροὺς τῇ πόλει,] Heinſius excidiſſe vocem ratus legit, φρουροὺς τῇ πόλει [ἐπιτάττει.] Sed hoc additamento nihil opus.

Ibid. καὶ παῖδας τρέφει, καὶ φρουροὺς τῇ πόλει.] *Heinſius* notauerat, Verbum ἐπιτάττει, vel ſimile quoddam, excidiſſe. Aliter *Daviſius*. Certiſſimam puto criſin *Heinſianam*. Verbum enim τρέφει non recte applicueris vtrique, τῷ παῖδας, et τῷ φρουρούς. Mallem tamen, καὶ φρουροὺς [καθίστησι] τῇ πόλει. Vide Platonem init. lib. VI. *de Rep.* Xenophon Epheſius lib. IV. p. 61. κατέστησαν φρουρὸν ἕνα τῶν λῃστῶν, Ἀμφίνομον. M.

c φύλακας ὀνομάζων] Vide Platonem de Rep. lib. II. p. 428. ſeqq.

d ἀποκρίνεσθαι ἡμῖν. Καὶ γὰρ αὖ etc.] Haec praue diſtinguuntur. Parentheſeos nota poni debuit

τούτου [e] ἀκούω ἐν Κρήτῃ διαλεγομένου τοῦ Διὸς τοῦ Δικταίου τῷ ἄντρῳ [f], Μεγίλλῳ τῷ Λακεδαιμονίῳ [g], καὶ Κλινίᾳ τῷ Κνωσίῳ, πόλει Δωρικῇ οἰκιζομένῃ τιθέντος νόμους, ἵνα πείθωνται τὸ Κρητῶν γένος μουσικὴν εἰς τὰ τῆς ἀνδρείας ἐπιτηδεύματα εἰσοικίσαι, καὶ ἡμερῶσαι τὸν θυμὸν τῷ μέλει· ἵνα

in Creta, in Dictaeo Iouis antro, cum Lacedaemonio Megillo et Cnoſſio illo Clinia differentem audio; cum Doricae ciuitati, de cuius tum fundatione agebatur, leges condit, ſuadetque Cretenſibus, vt inter reliqua, quibus ad virtûtem excitantur ciues, admittant quoque muſicam, eiuſque modulatione vehementes animi componerent motus, ne mutila eorum vlla ex parte aut

debuit poſt ἡμῖν, et continuari vſque ad vocem θρέμμασι, ad finem Sectionis. ſenſus enim ita connectitur: τὸν δὲ Ἀθηναῖον παρακαλῶμεν ξένον ἀποκρίνεσθαι ἡμῖν, (καὶ γὰρ αὖ — τοῖς αὐτῆς (non αὐτῆς) θρέμμασι) Πῶς τοῦτο λέγεις, ὦ ξένε Ἀττικέ; οὕτω τὸ ἀγαθὸν etc. Hoc non animaduerſum fefellit Cl. Editorem, qui Sectionem β. non recte incipere facit a vocibus Πῶς τοῦτο λέγεις. Caeterum Ξένος Ἀττικὸς vna eſt ex *Quatuor* Perſonis, quas Plato ſolet inducere, quando Opiniones *ſuas* proponit, prout notatum Diog. Laërtio lib. III. ſect. 52. Reliquae *tres* ſunt, *Socrates*, *Timaeus*, et *Hoſpes Eleates*. M.

e (καὶ γὰρ αὖ καὶ τούτου etc.) Diſtinguo et lego: (καὶ γὰρ αὖ καὶ τούτου ἀκούω ἐν Κρήτῃ διαλεγομένου, ἐν τοῦ Διὸς τοῦ Δικταίου τῷ ἄντρῳ, Μεγίλλῳ τῷ Λακεδαιμονίῳ καὶ Κλεινίᾳ τῷ Κνωσίῳ, καὶ πόλει Δωρικῇ τιθέντος νόμους, etc. Connexio eſt: διαλεγομένου Μεγίλλῳ καὶ τιθέντος νόμους πόλει. vulgo abeſt καὶ. Pro ἐν (quae vox non inuenitur in Codd. *Reg.* et *Harl.*) *Dauiſius* mauult παρὰ, vt Maximum ab errore liberet. ſed retinent ἐν priores Editiones; et notum eſt, ἐν eſſe idem, quod παρὰ, *iuxta*, apud optimos ſcriptores, et paſſim in N. Foedere: vide *Perizonium* ad Aeliani V. H. II, 25. Nihilominus credo, Noſtrum ſolenni culpa, non inſpecto Platone, poſuiſſe ἐν in vſitata eius ſignificatione; vt XVI, 1. Ἐν τοῦ Διὸς τοῦ Δικταίου τῷ ἄντρῳ κείμενος etc. M.

f τοῦ Διὸς τοῦ Δικταίου τῷ ἄντρῳ] Vulgo τοῦ Διὸς ἐν τῷ Δικταίῳ ἄντρῳ. Lectionis autem, quam dedimus, fideiuſſores ſunt Reg. et Harlei. Legerim tamen [παρὰ] τοῦ Διὸς τοῦ Δικταίου τῷ ἄντρῳ, quod et ipſum laxius eſt accipiendum, niſi Maximo μνημονικὸν ἁμάρτημα velimus impingere. Nam diſputatio de Legibus habita fuit in via, quae Iouis ad ſpeluncam ducit. Vide Platonem lib. I. de Legg. p. 565. B.

g Μεγίλλῳ τῷ Λακεδαιμονίῳ,] Vulgo

μὴ κολοβὸς αὐτοῖς ἡ ἀρετὴ μηδὲ ἀτελὴς γίγνηται, πρὸς τὸν μὲν ἔξω πόλεμον παρασκευάζουσα καρτερεῖν καλῶς καὶ ἀνέχεσθαι πονουμένους, καὶ ἀποθνήσκειν μένοντας[h], πρὸς δὲ τὸν ἐν τῇ ψυχῇ τὸν στασιωτικὸν μηδεμίαν παρασκευὴν πορισαμένη τοῖς αὐτῆς θρέμμασι.

β'. Πῶς τοῦτο λέγοις[i], ὦ ξένε Ἀττικέ; Οὕτω τὸ ἀγαθὸν ἡμῖν στενὸν καὶ γλίσχρον καὶ δύσληπτον καὶ ἄδηλον καὶ πραγματείας πολλῆς ἐμπεπλησμένον, ὥστε οὐκ ἂν αὐτοῦ τύχοιμεν, ὅτι μὴ τερετίζοντες καὶ ψάλλοντες, καὶ τὰς ἐν γεωμετρίᾳ γραμμὰς ἄνω καὶ κάτω καταγράφοντες[k], καὶ τριβόμενοι ἐν τούτοις, ὥσπερ ἄλλο τι θέλοντες, ἀλλ' οὐκ ἄνθρωποι ἀγαθοὶ εἶναι; πρᾶγμα

aut imperfecta eſſet virtus: quod fieret, ſi, quo modo externum quidem bellum tolerare fortiter ac ſuſtinere poſſent, doceret eos; ſeditioni vero internae, qua fluctuare ſolet animus, nullum ciuibus ſuis praeſcriberet remedium.

2. Quid ais vero, hoſpes Attice? Tamne tibi anguſta, tam lubrica, ac difficilis videtur ea, quae ad bonum deducit, via, tam incerta, multiſque obſeſſa moleſtiis, vt niſi quis cantillet, et minurizet, totoſque diis in geometrico puluere lineas deducat, peruenire eo nequeat; quaſi aliud quid nobis ſit propoſitum, quam vt viri boni ſiamus? Cum profecto virtus, ſi vtilitatem

Vulgo Μετίλλῳ, nec aliter Reg. Harleian. et Paccii codex. At Stephanus mauult Μεγίλλῳ. Recte quidem, licet de re certa non ita dilute fuit loquendum. Sic Platoni ſemper nominatur, vt Schottus obſeruauit. Sic etiam Ciceroni de Legg. I, 5.

h καὶ ἀποθνήσκειν μένοντας,] *Heinſius* has voces in Verſione omiſit. volunt, opinor, *et in ſtatu mori*, mori *manentes*, ex loco, in quo poſiti erant, ne minimum quidem recedentes, nedum fugientes: ἀποθανεῖν οὗπερ ἐτάχθη καὶ μάχεσθαι, prout loquitur Lyſias Orat. II. Forte igitur non opus erit coniectura mea: καὶ ἀνέχεσθαι πονουμένους, κἂν ἀποθνήσκειν μέλλοντας· *et laborantes tolerare, etiam ad mortem vſque*. M.

Sectio β'.

i Πῶς τοῦτο λέγοις.] Ita Reg. non λέγεις, vt vulgo.

k γραμμὰς ἄνω καὶ κάτω καταγράφοντες] Libenter delerem praepoſitionem κατὰ in Participio καταγράφοντες. mihi videtur nata eſſe ex calamo Scribae repetentis vocem praecedentem. M.

l κατὰ

κατὰ τὴν χρείαν [l] ὑψηλὸν καὶ μέγα καὶ ἐγγύς που τινὸς θείας ἀρετῆς, κατὰ δὲ τὴν κτῆσιν οὐ χαλεπὸν τῷ ἅπαξ ἐθελήσαντι τῷ εἶξαι τῷ καλῷ [m], καὶ πρὸς τὰ αἰσχρὰ ἀντιβλέψαι [n]. Ἀποκρίνεται ὁ Ἀθηναῖος ξένος [o], ὅτι καὶ πόλεως τὸ καλούμενον δὴ τοῦτο νόμος ἄνευ πειθοῦς τῶν χρωμένων σύγγραμμά ἐστιν ἄλλως κενὸν, δεῖ δὴ αὐτῷ τοῦ δήμου πειθομένου ἑκόντος· ὁ δὲ ἐν τῇ ψυχῇ δῆμος πολὺς καὶ ἔμπληκτος, ἀλλ᾽ ἐπειδὰν ἅπαξ εἴξας ὁμολο-

litatem eius ſpectes, res magna ſit et ardua, ſi, quo comparatur, modum, facillima; quia in proximo aliquis ſemper eius vſus eſt, modo quis ſemel honeſto locum dederit, turpi vero bellum indixerit. Reſpondebit Athenienſis hoſpes: Id, quod legem vocant in republica, niſi accedat ciuium obſequium, fruſtra ferri ac rogari; nec quicquam magis requiri, quam vt ſponte parere velit populus: eum vero, qui in animo noſtro eſt, populum varium eſſe et inſanum; qui ſi ſemel legi conſenſerit, locum-

l κατὰ τὴν χρείαν] Scribe, *κατὰ μὲν τὴν χρείαν* etc. ſequitur enim, *κατὰ δὲ τὴν κτῆσιν*. M.

m πρᾶγμα κατὰ τὴν χρείαν — τῷ καλῷ,] Vel malae fidei poſtulandi ſunt editores, vel a codicibus, quibus vſi ſunt, abeunt noſtri mſſ. nam Reg. et Harlei. locum ſic repraeſentant: *πρᾶγμα κατὰ τὴν χρείαν ὑψηλὸν καὶ μέγα [καὶ ἐγγύς πού τινος τῆς χρείας ἀρετῆς,] κατὰ δὲ τὴν κτῆσιν οὐ χαλεπὸν τῷ ἅπαξ ἐθελήσαντι τῷ εἶξαι τῷ καλῷ.* Repono: *πρᾶγμα κατὰ τὴν χρείαν ὑψηλὸν καὶ μέγα [καὶ ἐγγύς που τινὸς θείας ἀρετῆς,* (*ἀρετὴν* in *beneficentiae* vel *efficaciae* poteſtate capio) *κατὰ δὲ τὴν κτῆσιν οὐ χαλεπὸν τῷ ἅπαξ ἐθελήσαντι [τὸ] εἶξαι τῷ καλῷ, καὶ πρὸς* etc. Vide ad Diſſert. XXXVIII, 5.

Ibid. *τῷ ἅπαξ ἐθελήσαντι τῷ εἶξαι τῷ καλῷ,*] Ita Codices. vnde *Dauiſius*: *τῷ ἅπαξ ἐθελήσαντι, τὸ εἶξαι* etc. Mallem: *τῷ ἅπαξ ἐθελήσαντι εἶξαι τῷ καλῷ.* iſtud enim *τῷ* ante *εἶξαι* videtur eſſe error Librarii. Paullo ante, pro eo, quod nunc editur *τινὸς θείας ἀρετῆς*, Codices habent *τινὸς τῆς χρείας ἀρετῆς*. Vbi iſta, *τινὸς τῆς*, mihi videntur eſſe Lectiones vtriuſque Editionis. Vtrumuis eorum probum eſt, *τινὸς θείας ἀρετῆς*, vel *τῆς θείας ἀρετῆς*. ſed vtrumque, *τινὸς τῆς*, ferri non poteſt. Puto editam Lectionem eſſe a manu vltima Auctoris. Mox, pone *ὑποστιγμὴν* poſt *ἔμπληκτος*: et dele diſtinctionem poſt *ἔπηται*. quin et pro *ὁ δὲ ἐν τῇ ψυχῇ δῆμος*, lege, *ὅ, τε*. M.

n πρὸς τὰ αἰσχρὰ [ἀντιβλέψαι.] Vulgo *ἀντιλέξαι*. Sed Reg. et Harleian. *ἀντιβλέψαι*, eoque modo legendum; quod et Heinſius iamdudum monuit.

o Ἀποκρίνεται ὁ Ἀθηναῖος ξένος·]

γήσῃ τῷ νόμῳ, καὶ ἕπηται, ᾗ αὐτὸς ἐπικελεύῃ, τοῦτο ἂν εἴη τὸ χρῆμα πολιτεία ψυχῆς ἡ ἀρίστη, ἣν καλοῦσιν οἱ ἄνθρωποι Φιλοσοφίαν.

γ΄. Φέρε δὴ, νομοθέτου δίκην παρίτω Φιλοσοφία, ψυχὴν ἄτακτον καὶ πλανωμένην κοσμήσουσα, καθάπερ δῆμον· παρακαλείτω δὲ ξυλλήπτορας ἐσομένας αὐτῇ καὶ ἄλλας τέχνας, οὐ βαναύσους, μὰ Δία, οὐδὲ χειρουργικὰς, οὐδὲ οἵας συντελεῖν τὰ φαῦλα ἡμῖν· ἀλλὰ τὴν μὲν τὸ σῶμα τῇ ψυχῇ παρασκευάζουσαν ὄχημα εὐπειθὲς καὶ ἐῤῥωμένον τοῖς προσάγμασιν ὑπηρετεῖν, γυμναστικὴν ταύτην ὀνομάζουσα· τὴν δὲ ἄγγελον τῶν τῆς ψυχῆς διανοημάτων, ῥητορικὴν ταύτην ὀνομάζουσα· τὴν δὲ ἀγαθὴν τιθήνην καὶ τροφὸν γνώμης νέας p, ποιητικὴν ταύ-

locumque ei dederit, et quo iuſſerit ſequi coeperit, tum demum praeſtantiſſimam obtinere in animo reipublicae formam, quam philoſophiam vocant homines.

3. Quare cenſeo, vt philoſophiam hanc aduocemus, quae legislatoris inſtar tumultum erroremque animi, tanquam populi alicuius, componat. Quod vt poſſit, artium aliarum ſubſidium aſſumat, non e numero illarum, hercule, quas ſedentarias aut mechanicas dicimus, quibuſque in vſu quotidiano vtimur; ſed illam primo, quae corpus ita praeparet, vt promtum animae vehiculum validumque ad obeunda eius imperia eſſe poſſit, quam gymnaſticam dicat; alteram rurſus, quae animi conceptiones efferat, quam rhetoricen vocet; tertiam, quae animos iuniores et adhuc rudes nutriat, educetque, quam poëticen appellet;

νος·] Vulgo [Καὶ] ἀποκρίνεται. Sed eam voculam neſciunt mſſ.

Sectio γ΄.

p τιθήνην [καὶ τροφὸν] γνώμης νέας,] Vulgo τιθήνην τροφῶν, vnde Schottus τιθήνην pro gloſſa numerans reponit [ἀγαθὴν τροφὸν] γνώμης νέας. Sed fruſtra fuit vir ille doctus. Harl. enim lectionem, quam dedimus, exhibet; quod Heinſius etiam de Regio notauit. Sic item Paccii codex.

Ibid. τὴν δὲ ἀγαθὴν τιθήνην etc.] Haec ita ſcribenda erant: τὴν δὲ,

Ἀγαθὴν τιθήνην καὶ τροφὸν γνώμης νέας,
Ποιητικὴν ταύτην ὀνομάζουσα· eſt enim Senarius ex poëta aliquo. M.

την ὀνομάζουσα· τὴν δὲ ἡγεμόνα τῆς ἀριθμῶν φύσεως, ἀριθμητικὴν ταύτην ὀνομάζουσα· τὴν δὲ καὶ λογισμῶν διδάσκαλον, λογιστικὴν ταύτην ὀνομάζουσα [q]· γεωμετρίαν δὲ καὶ μουσικὴν, ξυνερίθω τε καὶ ξυνίστορε φιλοσοφίας, τῶν αὐτῶν νείμασα ἑκάστῃ μέρος τοῦ πόνου [r].

δ'. Καὶ περὶ μὲν τῶν πόνων [s] τάχα δὴ ἑξῆς διέξειμι· νῦν δὲ δὴ μουσικῆς πέρι τοῦ πρεσβυτάτου τῶν ἐν ψυχῇ [t] ἐπιτηδευμάτων προχειρισάμενοι, λέγωμεν τὰ εἰκότα· ὡς ἔστι καλὸν μὲν καὶ ἀνδρὶ ἑνὶ μουσικὴ, καλὸν δὲ αὖ καὶ πόλει καὶ γένει ξύμπαντι, ᾧ τῶν θεῶν μοίρᾳ

pellet; quartam, quae numerorum rationem doceat, quam Arithmeticen nominet; quintam, quae ſupputandi, quam calculatoriam nuncupet; hanc aliae duae, geometria ac muſica, ſequantur, ſociae philoſophiae atque arcanorum eius conſciae, quarum ſingulis illa opus ſuum partitur.

4. De quibus loco ſuo forte dicturi ſumus: nunc de muſica, vt inſtituimus, quae omnium animi diſciplinarum antiquiſſima eſt, quae par videtur, dicamus; eam nimirum et ſingulis hominibus et totis conducere vrbibus, quibus deorum munere exerci-

q λογιστικὴν ταύτην ὀνομάζουσα·] Arithmeticen et logiſticen ſaepe diſtinguit Plato. Vide Gorgiam p. 282. D. Phaedrum p. 356. C. et de Rep. lib. VII. p. 484. F. Arithmetica ſcilicet ἀριθμῶν θεωρίᾳ mancipatur, ἀριθμητῶν vero logiſtice. Vide G. I. Voſſium de Artium et Scient. Natura lib. III. cap. 18. et Ioan. Wowerium de Polymathia cap. XXII. 3.

r [τῶν αὐτῶν] νείμασα [ἑκάστῃ] μέρος τοῦ πόνου.] Schottus reponit τὸ αὐτῆς, Heinſius autem [τὸ αὐτῶν] νείμασα [ἑκάστῳ] μέρος τοῦ πόνου. Non equidem video, cur codicum lectionem mutare geſtierint praeſtantes illi viri.

Ibid. τῶν αὐτῶν νείμασα ἑκάστῃ μέρος τοῦ πόνου.] Nihil mutatum vult Cl. Editor. *Heinſius* coniicit τὸ αὐτῶν. quod verum puto, ſi ſcribas αὑτῶν, *ſuam partem.* M.

Sectio δ'.

s περὶ μὲν τῶν [πόνων] Legendum puto περὶ μὲν τῶν [λοιπῶν.] De diſciplinis loquitur, quarum ſupra mentionem fecerat.

Ibid. Καὶ περὶ μὲν τῶν πόνων] *Dauiſius* τῶν λοιπῶν: quam ego praeſtantiſſimam reſtitutionem eſſe arbitror. M.

t τῶν ἐν ψυχῇ] Vulgo τῶν ἐν [τῇ] ψυχῇ, repugnantibus mſſ.

u ἐπὶ

μουσικὴν συνέβη ἐπιτηδευθῆναι. Οὔ τι τοι λέγω τὴν δι' αὐλῶν καὶ ᾠδῶν καὶ χορῶν καὶ ψαλμάτων, ἄνευ λόγου ἐπὶ τῇ ψυχῇ ἰοῦσαν [u], τῷ τερπνῷ τῆς ἀκοῆς τιμηθεῖσαν. Ταύτην μὲν γὰρ ἔοικεν ἡ ἀνθρωπίνη ἀγαπήσασα πλημμέλεια, ἑπομένη τῷ ἡδεῖ φαινομένῳ, νοθεύσασα διὰ τοῦ ἔρωτος [x] τούτου τὴν ἀκρίβειαν τῆς μουσικῆς. Τὸ γὰρ νῦν ἔχον ἐξίτηλος ἡμῖν γενομένη οἴχεται, ἀποδυσαμένη τὸ αὐτῆς κάλλος, τὸ ὑγιὲς ἐκεῖνο καὶ ἀρχαῖον, ἐξαπατῶσα ἡμᾶς καθὰ περιστερᾶς [y] ἐπίχριστον [z], οὐκ αὐτοφυὲς ἄνθος, καὶ εἰδώλῳ τινὶ μουσικῆς ξυνόντες λανθάνομεν, αὐτὴν ἐκείνην τὴν ἀληθῆ καὶ ἐκ τοῦ Ἑλικῶνος μοῦσαν, τὴν

exercitium eius eſt conceſſum. Non de ea nunc ago, quae tibiis, aut cantiunculis, aut pedum motibus, aut ſola vocis inflexione ſine verbis, animum penetrat; nec aliud, quam aurium voluptatem, habet, cur celebretur. Hanc enim amplexa eſſe videtur animi humani corruptio, dum iucunditatis ſequitur ſpeciem, et, vt gratificetur ſibi, veram illam in ſpuriam illegitimamque mutaſſe muſicen. Hodie certe ex noſtris ſublata eſt oculis, poſitaque antiqua illa ſinceraque ſua pulchritudine, imponit nobis, ſicut fictus, haud verus, columbae nitor; neſcimus enim, ſolam muſicae imaginem eſſe, quam retinuimus, veramque illam Heliconiam muſam habere falſo nos arbitramur,

u ἐπὶ τῇ ψυχῇ ἰοῦσαν] Scribe, ἐπὶ τὴν ψυχὴν, vt in quauis pagina. et ita legendum puto infra, ſect. 5. Ἡ δέ γε ἀνθρωπίνη, καὶ ἐπὶ τὴν ψυχὴν ἰοῦσα, τί ἂν εἴη ἄλλο etc. non περὶ τὴν ψυχήν. M.

x νοθεύσασα διὰ τοῦ ἔρωτος] Omnino νοθεῦσαι, ſc. ἔοικεν, Conſtructione ita volente. M.

y καθὰ περιστερᾶς] Repetenda forte tertia ſyllaba, καθάπερ περιστερᾶς. M.

z καθὰ περιστερᾶς [ἐπίχριστον] οὐκ αὐτοφυὲς ἄνθος,] Vulgo καθὰ περιστερᾶς [ἐπίχαλκον,] quod codicum fide mutauimus. Schottus autem mauult in accuſandi caſu περιστερὰς, vt nos columbis Maximus comparet. Sed ἀκίνητον κινεῖ vir eruditus; nam noſter, vt opinor, ad columbarum colla reſpicit, quae κατὰ τὰς διαφόρους [ἐπικλίσεις,] διάφορα φαίνονται κατὰ χρῶμα, prout loquitur Sextus Pyrrhon. Hypot. lib. I. §. 120. Vide, quae ſcripſimus ad Ciceronis Acad. II. 7.

Ibid. ἐπίχριστον] Editiones priores ἐπίχαλκον. vnde conieceram ἐπίπλαστον. Caeterum hunc locum illuſtrat Pſaltes regius, Pſ. LXVIII, 13. πτέρυγες περιστερᾶς περι-

Ὁμήρῳ φίλην, τὴν Ἡσιόδου διδάσκαλον [a], τὴν Ὀρφέως μητέρα, οὔτε ἔχοντες, οὔτε εἰδότες· ἡ δὲ παρανομία, κατὰ σμικρὸν [b] συμφορηθεῖσα ἡμῖν, τὴν ψυχὴν εἰς τὸν ὄλισθον τοῦτον κατέσπασε καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ. Ὅτε Δωριεῖς [c] μὲν οἱ ἐν Σικελίᾳ, τὴν ὄρειον ἐκείνην καὶ ἀφελῆ μουσικὴν οἴκοι καταλιπόντες, ἣν ἐπὶ ἀγέλαις καὶ ποίμναις εἶχον, Συβαριτικῶν αὐλημάτων ἐρασταὶ γενόμενοι, καὶ ὄρχησιν ἐπιτηδεύσαντες, οἵαν ὁ αὐλὸς ἠνάγκα-

mur, quae amica Homeri, magiſtra Heſiodi, Orphei mater fuit, cum neque habeamus eam, neque imbuti ea ſimus: hinc illegitima vſurpatio, paulatim ſeſe inſinuans, noſtrum cum publice, tum priuatim, in errorem hunc pertraxit animum. Ex quo Dores, qui Siciliam incolunt, ſimplicem illam agreſtemque muſicen, qua inter greges ſuos pecudeſque vtebantur, domi reliquerunt, ac pro eo tibias Sybariticas amare, ad Ionicas ſaltare

περιηργυρωμέναι, καὶ τὰ μετάφρενα αὐτῆς ἐν χλωρότητι χρυσίου. M.

a λανθάνομεν, αὐτὴν ἐκείνην τὴν ἀληθῆ καὶ ἐκ τοῦ Ἑλικῶνος μοῦσαν, τὴν Ὁμήρῳ φίλην, [τὴν] Ἡσιόδου διδάσκαλον, — οὔτε ἔχοντες, οὔτε εἰδότες·] Vulgo λανθάνομεν, [οἰόμενοι] αὐτὴν ἐκείνην τὴν ἀληθῆ καὶ ἐκ τοῦ Ἑλικῶνος μοῦσαν [ἔχειν,] τὴν Ὁμήρῳ φίλην, [καὶ] Ἡσιόδου διδάσκαλον, — οὔτε ἔχοντες etc. Nos ingenio ne minime quidem indulſimus, ſed ſola codicum ope locum ſanauimus.

Ibid. Καὶ Ἡσιόδου διδάσκαλον,] Lege τὴν Ἡσιόδου, vt τὴν Ὁμήρῳ φίλην. et ita Mſſ. Hic quoque, niſi fallor, habes elegantem correctionem a manu ipſius Auctoris. Editiones priores huic ſententiae addebant voces οἰόμενοι et ἔχειν. *Regius* vero et *Harleianus*, qui transſcripti erant ab Exemplaribus Secundae Editionis ab ipſo Maximo recenſitae, eas omittunt. longe melius, ſi totum locum accurate ſpectes. cum enim in fine ſententiae dicat, οὔτε ἔχοντες, οὔτε εἰδότες, debuerat in prioribus poſuiſſe οἰόμενοι ἔχειν καὶ εἰδέναι, vt ſingula ſibi recte reſponderent. quam Primae Editionis omiſſionem ſentiens, in Secunda ſanauit, quemadmodum vides. M.

b κατὰ σμικρὸν] Vulgo κατὰ σμικρὰ, contra quam iubent Reg. et Harl.

c Ὅτε Δωριεῖς] Legendum videtur ὥσπερ Δωριεῖς. Vide ſupra Diſſert. XX. 8.

Ibid. Ὅτε Δωριεῖς] Opinor οὕτω Δωριεῖς. vt ſect. 5. οὕτω Βοιωτοὺς τοὺς ἀγροίκους αὐλὸς ἐπιτηδευόμενος ἡμέρωσε. Exemplo illuſtrat,

ζεν Ἰώνων, ἀφρονέστεροι μὲν τὸ εὐφημότατον, ἀκολαστότεροι δὲ τὸ ἀληθέστατον, ἐγένοντο. Ἀθηναίοις δὲ ἡ μὲν παλαιὰ μοῦσα χοροὶ παίδων ἦσαν [d] καὶ ἀνδρῶν, γῆς ἐργάται κατὰ δήμους ἱστάμενοι, ἄρτι ἀμητοῦ καὶ ἀρότου κεκονιμένοι, ᾄσματα ᾄδοντες αὐτοσχέδια· μεταπεσοῦσα δὲ ἡ ψυχὴ [e] ἐπὶ τέχνην ἀκορέστου χάριτος ἐν σκηνῇ καὶ θεάτροις ἀρχὴ τῆς περὶ πολιτείαν αὐτοῖς πλημμελείας ἐγένετο. Ἡ δὲ ἀληθὴς ἁρμονία, ἣν ᾄδει μὲν ὁ μουσῶν χορὸς, ἐξάρχει δὲ αὐτῆς ὁ Ἀπόλλων ὁ μουσηγέτης, σώζει μὲν ψυχὴν μίαν, σώζει δὲ οἶκον, σώζει πόλιν, σώζει ναῦν [f], σώζει στρατόπεδον.

ε. Εἰ δὲ Πυθαγόρᾳ πειθόμεθα, ὥσπερ ἄξιον, καὶ

tare coeperunt; dementiores, vt leuiſſime dicam, aut, vt verius, intemperantiores facti ſunt. Antiqua Athenienſium muſa nihil aliud, quam chori puerorum virorumque erant, et agricolae in populos diuiſi, qui adhuc a ſemente ſua et meſſe ſordidi incompoſita quaedam et extemporanea canebant carmina; ab his cum animus ad ſcenicam paulatim et theatralem artem, quae res voluptatem prorſus habet inſatiabilem, deflecteret, hoc corrumpendae fuit reipublicae principium. At vera illa harmonia, quam muſarum canit chorus, dux earum inchoat Apollo, animum in ſtatu ſuo retinet, domum conſeruat, conſeruat nauem, conſeruat exercitum.

5. Quod ſi Pythagorae, vt par eſt, credimus, coelum quoque

lustrat, quod propoſuerat. Vide XX, 8. vbi quidem legitur ὅτε, ſenſu ibi ita poſtulante. ſed aliter hoc loco. Cl. Editor coniicit ὥσπερ Δωριεῖς. Caeterum vox οἶκοι mihi ſuſpecta eſt; et bene omittitur loco memorato, XX, 8. M.

d χοροὶ παίδων [ἦσαν] Vulgo οὖσα. Sed vterque codex, vt edidimus, quod et Heinſius ex Regio notauit. Vide Caſaubonum de Satyr. Poëſi lib. I. cap. I. p. 10.

e μεταπεσοῦσα δὲ ἡ ψυχὴ] Lege, μεταπεσοῦσα δὲ ἡσυχῇ ἐπὶ τέχνην etc. ſcil. ἡ μοῦσα, quae praeceſſit. altera lectio eſt ſine ſenſu. ἡσυχῇ eſt *tacite*: κατὰ σμικρὰ paullo ante. ὑποφερόμενος ἀψοφητὶ, XXXI, 5. M.

f [σώζει πόλιν,] σώζει ναῦν,] Ex Harleian. duas priores voces addidimus; nam vulgo deſunt.

Sectio

μελῳδεῖ ὁ οὐρανὸς [g], οὐ κρουόμενος, ὥσπερ λύρα, οὐδὲ ἐμπνεόμενος, ὥσπερ αὐλός· ἀλλ' ἡ περιφορὰ τῶν ἐν αὐτῷ δαιμονίων καὶ μουσικῶν σωμάτων [h], σύμμετρός τε οὖσα καὶ ἀντίῤῥοπος, ἦχόν τινα ἀποτελεῖ δαιμόνιον [i]. Τῆς ᾠδῆς ταύτης τὸ κάλλος θεοῖς μὲν γνώριμον, ἡμῖν δὲ

quoque modulationem edit; non quod, vt lyra, pulſetur, aut infletur, vt tibia; ſed quod circuitu ſuo diuina illa muſicaque, quae in eo ſunt, corpora congruo aptoque coeleſtem quandam excitent harmoniam: cuius quidem elegantiam dii ſentiunt, nos

Sectio ε.

g καὶ μελῳδεῖ ὁ οὐρανὸς,] Macrobius in *Somn. Scip.* II, 3. *Ideo* CANERE COELVM *etiam Theologi comprobantes, ſonos muſicos ſacrificiis adhibuerunt.* Vide ibi plura. Sidon. Apollinaris Carm. XV, 58.

Praecipuumque etiam ſeptem vaga ſidera CANTVM
Hinc dare, perfectus numerus quod vterque habeatur.

Haec eſt iſta ἐναρμόνιος περιφορὰ τοῦ κόσμου, quam Platonem per celebre ſuum πλῆνον ἅρμα deſignaſſe tradit Lamprias apud Plutarchum *Sympoſiac.* IX, 4. p. 740. M.

h [δαιμονίων] καὶ μουσικῶν σωμάτων,] Vulgo δαιμόνων. Sed Reg. et Harl. δαιμονίων, quod melius eſſe merito dixit Heinſius. De re ipſa vide Quinctilianum Inſtit. Orat. I. 10. et Macrobium in Somm. Scipionis II. 1.

i ἡ περιφορὰ τῶν ἐν αὐτῷ δαιμονίων σωμάτων — ἦχόν τινα ἀποτελεῖ δαιμόνιον.] Et quid mirum, ſi corpora δαιμόνια ſonitum δαιμόνιον effecerint? hoc ſimile eſt *regio nauigio regis Aeëtae,* Diſſ. I. Forte: ἡ περιφορὰ τῶν ἐν αὐτῷ ἀνομοίων καὶ μουσικῶν σωμάτων etc. Concentus enim fit ex DISSIMILIBVS: et *ex variis impulſibus vnum ſibi conſonans naſcitur,* Macrobius in *Somm. Scip.* II, 1. quem locum adeas. Cicero *Somn. Scip.* c. V. *Hic eſt, inquit ille, qui interuallis coniunctus* imparibus, *ſed tamen pro rata portione diſtinctis, impulſu et motu ipſorum orbium conficitur: qui acuta cum grauibus temperans* VARIOS *aequabiliter concentus efficit.* Quintilianus I, 10. *quum Pythagoras, atque eum ſecuti, acceptam ſine dubio antiquitus opinionem vulgauerint, mundum ipſum eius ratione eſſe compoſitum, quam poſtea ſit lyra imitata. nec illa modo contenti* DISSIMILIVM *concordia, quam vocant* ἁρμονίαν, *ſonum quoque his motibus dederunt.* Vide Noſtrum Diſſ. XIX, 3. vbi dicit, *Vniuerſum hoc eſſe harmoniam quandam, quae a Deo profecta, et incidens* εἰς πολλὰς καὶ ἀνομοίους φύσεις, *diſcordiam, quae iis ineſt, componit* etc. Philo Iudaeus *De Vita Contempl.* p. 618. μέλεσιν ἀντήχοις

ἀναισθὲς, δι' ὑπερβολὴν μὲν αὐτȣ, ἔνδειαν δὲ ἡμετέραν. Τȣτό μοι ἄσκει, καὶ Ἡσίοδος αἰνίττεται [k], Ἑλικῶνά τινα ὀνομάζων τῶν θεῶν καὶ χορȣς [l] ἠγαθέȣς ἐν αὐτῷ, κορυφαῖον δὲ εἴτε Ἥλιον, εἴτε Ἀπόλλωνα, εἴτε τι ἄλλο ὄνομα φανωτάτῳ καὶ μȣσικῷ πυρί. Ἡ δέ γε ἀνθρω-

nos vero non item; vel quod tanta eius ſit excellentia, vel quod tanta ſit noſtra imbecillitas. Nec aliud occulte innuere Heſiodus voluit, cum Heliconem quendam ſtatuit muſarum, diuinoſque choros, quibus praeſidem ſiue ſolem facit, ſiue Apollinem, ſiue quocunque nomine clariſſimum illum ignem, qui in hac harmonia agit principem, appellare libuerit. At vero humana

χοις καὶ ἀντιφώνοις πρὸς τραχὺν ἦχον τῶν ἀνδρῶν ὁ γυναικῶν ὀξὺς ἀνακιρνάμενος, ἐναρμόνιον συμφωνίαν ἀποτελεῖ, καὶ μȣσικὴν ὄντως· elegantiſſime. Pro δαιμόνιον quoque non male legi poſſet ἐναρμόνιον, vt in loco Philonis modo citato. Suidas V. Δωδώνη· καὶ ἔπαιεν ὁ ἀνδριὰς τὸν λέβητα· ἐξ ȣ ἦχός τις ἐναρμόνιος ἐπετελεῖτο· (f. ἀπετελεῖτο·) et iiſdem fere verbis Nonnus in Συναγ. ἱστορ. p. m. 165. M.

k Τȣτό μοι [ἄσκει,] καὶ Ἡσίοδος [αἰνίττεται,] Stephanus et Scaliger emendant: Τȣτό μοι [Ἀσκραῖος] Ἡσίοδος [αἰνίττεται.] Heinſius autem: Τȣτό μοι [ἀμέλει] καὶ Ἡσίοδος [αἰνίττεται.] Doctiſſimis illis viris haud accedo; nam, niſi fallor, reponendum: Τȣτό, μοι [δοκεῖ,] καὶ Ἡσίοδος [αἰνίττεται,] quod etiam Schotto venit in mentem. Sozomenus H. E. VI. 26. Εἴτε Εὐνόμιος, εἴτε ἄλλοι τινὲς περὶ τὴν παράδοσιν τȣ βαπτίσματος ταῦτα ἐνεωτέρισαν, [ἐμοὶ δοκεῖ,] κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον [κινδυνεύȣσιν,] ἄμοιροι τῆς θείας βαπτίσεως τὸν βίον καταλιπεῖν. Xenophon Cyrop. lib. V. cap. III. 3. Καὶ γὰρ, [ἐμοί γε δοκεῖ,] ἔφη, ὁ Γωβρύας πτωχȣς τινας [ἐνόμιζεν] ἡμᾶς. Sic loquitur etiam Arrianus de Exped. Alex. VI. 11. vt et Aelianus V. H. IV. 1. vbi fruſtra malunt ἐμοὶ δοκεῖν.

Ibid. Τȣτό μοι ἄσκει, καὶ Ἡσίοδος αἰνίττεται,] Monui *Coniect. ad Lyſiam* p. 590. legendum eſſe: Τȣτό μοι δοκεῖ καὶ Ἡσίοδος αἰνίττεσθαι. Diſſ. XIV, 2. Τȣτό μοι δοκεῖ τὸ μαντεῖον καὶ Ὅμηρος γνȣς, ἐκτοπίσαι τὸ χωρίον etc. XXVIII, 2. Μήποτε ȣν ἔοικέ τι Ὅμηρος αἰνίττεσθαι ἄλλο κρεῖττον. Philo περὶ Βίȣ Θεωρητ. p. 611. Τȣτό μοι δοκεῖ Ὅμηρος αἰνίξασθαι ἐν Ἰλιάδι. Cl. Editor legit: Τȣτο, μοι δοκεῖ, καὶ Ἡσίοδος αἰνίττεται. quod Vulgatae quidem propius eſt; Maximus vero iſto modo nunquam ſcribit, ſed poſt δοκεῖ Infinitivum ſemper ponit. M.

l Ἑλικῶνά τινα ὀνομάζων τῶν θεῶν καὶ χορȣς] Scribe: Ἑλικῶνά τινα ὀνομάζων, καὶ τῶν θεῶν χορȣς ἠγαθέȣς

πίνη, καὶ περὶ τὴν ψυχὴν ἰοῦσα, τί ἂν εἴη ἄλλο, ἢ παιδαγώγημα τῶν τῆς ψυχῆς παθημάτων, τὸ μὲν ἐξάττον αὐτῆς καὶ φερόμενον κατεπᾴδουσα, τὸ δὲ παρειμένον καὶ ἐκλελυμένον ἔμπαλιν ἐπαίρουσα καὶ παροξύνουσα; Δεινὴ μὲν γὰρ ἐπελαφρῦναι οἶκτον, δεινὴ δὲ ἀμβλῦναι ὀργὴν, δεινὴ δὲ ἐπισχεῖν θυμὸν, ἀγαθὴ ἐπιθυμίαν σωφρονίσαι [m], καὶ λύπην ἰάσασθαι, καὶ ἔρωτα παραμυθήσασθαι, καὶ συμφορὰν κουφίσαι· ἀγαθὴ καὶ ἐν θυσίαις παραστάτις, καὶ ἐν δαιτὶ σύσσιτος, καὶ ἐν πολέμῳ στρατηγός· δεινὴ δὲ καὶ ἐν ἑορταῖς εὐφρᾶναι, καὶ ἐν Διο-

mana illa noſtra, quae circa animum verſatur, quid aliud eſt, quam cuſtos eius et magiſtra; quae affectibus praeeſt illius, vt ſi qui nimium ſe efferant et exſultent, eos demulceat; ſi qui remiſſi nimium et diſſoluti ſint, eos exacuat denuo excitetque? Haec eſt, quae facillime luctum leuat, facillime iram cohibet, optime cupiditates temperat, dolores mitigat, amores ſolatur, aduerſam ſubleuat fortunam; optima haec in ſacrificiis comes, in epulis conuictrix, imperatrix in bello; haec eſt, quae maxime in feſtis reficit, Bacchanalibus ſaltat, in myſteriis afflat homines;

ἠγαθέους ἐν αὐτῷ. Alludit ad Heſiodi *Theogon.* v. 7.

Ἀκροτάτῳ Ἑλικῶνι χοροὺς ἐνεποιήσαντο
Καλοὺς, ἱμερόεντας.

Ἑλικῶνα vero quaſi ab ἑλίσσω, *voluo*, propter *reuolutiones* et περιφορὰς horum corporum muſicorum. hoc putat Maximus Heſiodum innuiſſe per vocem Ἑλικῶνα. forte tamen paſtor Aſcraeus de hoc ne ſomniauit quidem. Vide Plutarchi locum in *Conuiu. ſept. Sap.* p. 157. E. vbi ex quodam ſimiliter arguтante quaerit Periander, *Putaſne, tale aliquid Heſiodo in mentem veniſſe?* Sed circa Homerum et Heſiodum haec erat Veterum ſuperſtitio, qui nihil non μυστηριῶδες in eorum Poëmatibus videbant. adeas Xenophontem in *Sympoſio*, m. p. 90. vbi ὁ σοφώτατος Socrates ex duobus locis Homeri concinnat ridiculam etymologiam vocis Γανυμήδης: vnde probatum vult, Iouem non ob *Corporis*, ſed *Animae* pulchritudinem in Coelum *Ganymedem* euexiſſe. Mox, pro περὶ τὴν ψυχὴν ἰοῦσα, mallem ἐπὶ, vt prius notaui. M.

m [ἀγαθὴ] ἐπιθυμίαν σωφρονίσαι,] Vulgo [ἀγαθῶν] ἐπιθυμίαν σωφρονίσαι. Sed Reg. et Harlei. ἀγαθή. Patet igitur, Heinſium διόρθωσιν hanc ingenio ſuo non debuiſſe.

n πολι-

νυσίοις κωμάσαι, καὶ ἐν τελεταῖς ἐπιθειάσαι· δεινὴ καὶ πολιτείαις ἦθος κεράσαι [n] τῷ μέτρῳ. Οὕτω Βοιωτοὺς τοὺς ἀγροίκους αὐλὸς ἐπιτηδευόμενος ἡμέρωσε, καὶ ποιητὴς Πίνδαρος συνῳδὸς τῷ αὐλῷ· καὶ Σπαρτιάτας ἤγειρε τὰ Τυρταίου ἔπη, καὶ Ἀργείους τὰ Τελεσίλλης μέλη [o], καὶ Λεσβίους ἡ Ἀλκαίου ᾠδή· οὕτω καὶ Ἀνακρέων Σαμίοις Πολυκράτην ἡμέρωσε, κεράσας τῇ τυραννίδι ἔρωτα Σμερδίου, καὶ Κλεοβούλου κόμην, καὶ αὐλοὺς Βαθύλλου [p], καὶ ᾠδὴν Ἰωνικήν.

ϛʹ. Τὰ δὲ τούτων ἀρχαιότερα εἰς τί χρὴ λέγειν; Ὀρφεὺς ἐκεῖνος ἦν μὲν Οἰάγρου παῖς καὶ Καλλιόπης αὐ-

mines; huius praecipuum quoque opus eſt modulatione ſua apte rempublicam temperare. Ita agreſtes Boeotorum mores tibiae ſtudium, tibiaeque aptatum Pindari carmen mitigauit; ſic Tyrtaei numeri Spartanos, Argiuos Teleſillae modi, Lesbios Alcaei cantus excitarunt; ſic et Polycratem Samiis mitiorem reddidit Anacreon, eiuſque tyrannidi Smerdiae amorem, Cleobuli comam, tibiaſque Bathylli, et Ionicos immiſcuit cantus.

6. Iam antiquiora his quid attinet dicere? Celeberrimus ille Orpheus Oeagri et Calliopes ipſius dicitur fuiſſe filius,

n πολιτείαις ἦθος κεράσαι] In voce prima putaui mendum eſſe Typothetarum: ſed in hac editione continuatum video. ſcribendum vero, πολιτείας ἦθος κεράσαι τῷ μέτρῳ, vt XXIX, 2. ποιὸν τι πολιτείας ἦθος κατεστήσατο τοῖς αὐτοῦ θρέμμασιν; quod ἤθη πολιτικὰ vocat XXXVIII, 3. ſic φιλοσοφίας ἦθος alibi: et λόγου ἦθος VII, 1. ἦθος ψυχῆς, XIII. ad finem. M.

o τὰ Τελεσίλλης μέλη,] Teleſilla poëtria fuit Argiua, quae contra Cleomenem, Spartanorum regem, mulieres patrias armauit, eumque proelio ſuperauit. Vide Plutarchum de Virt. Mulier. tom. II. p. 245. Polyaenum VIII. 33. Clement. Strom. IV. p. 618. et Suidam.

p ἔρωτα Σμερδίου, καὶ Κλεοβούλου κόμην, καὶ αὐλοὺς Βαθύλλου,] Legendum et diſtinguendum opinor: κεράσας τῇ τυραννίδι ἔρωτα, Σμερδίου καὶ Κλεοβούλου κόμην, καὶ κάλλος Βαθύλλου. de Smerdiae *coma* teſtimonium ſupra habemus ex Diſſ. XXV. ad fin. τῆς Σμέρδιος κόμης. et ex Antipatro Sidonio *Antholog.* III, 25. p. 277.

Ἢ Κίκονα Θρηκὸς Σμερδίεω πλόκαμον.

κάλλος vero pro αὐλοὺς reſcribo ex eodem loco Diſſ. XXV. καὶ τῆς

τῆς, ἐγένετο δὲ ἐν Θρᾴκῃ ἐν τῷ Παγγαίῳ ὄρει· νέμονται δὲ τοῦτο Θρᾳκῶν οἱ Ὀδρύσαι, ὄρειον γένος, λῃσταὶ, καὶ ἄξενοι· ἀλλ' εἵποντό γε Ὀδρύσαι ἑκόντες [q] ἡγεμόνι Ὀρφεῖ, καλῇ κηλούμενοι τῇ ᾠδῇ. Τοῦτο ἄρα δρῦς καὶ μαινὰς ἐγένετο, ἄγειν εἰκαζόντων [r] τὸ ἀγεννὲς τοῦ τῶν κηλουμένων τρόπου ἀψύχοις σώμασιν. Ἄλλος ἦν περὶ Βοιωτίαν κιθαριστὴς γενναῖος, οὐ λίθους, οἷον ὁ μῦθός φη-

filius, qui in Thraciae monte Pangaeo natus putatur: hunc Thracum populi incolunt, quos Odryſos dicunt, homines agreſtes, latrociniis addicti, inhoſpitales: ſola tamen cantus voluptate deliniti Orpheum, tanquam ducem, ſecuti ſunt Odryſi. Hoc erat videlicet quercus et fraxinos ducere; feritatem enim ignobilem eorum, quos hac capi voluptate videbant, inanimi contulerunt corpori poëtae. Alius in Boeotia citharoedus erat praeſtantiſſimus, cuius artem non ſaxa, vt fabula vult, ſequebantur,

τῆς Βαθύλλου ὥρας. et ex Anacreontis Ode XXIX. quae tota eſt de Bathylli *pulchritudine*. M.

Sectio ς'.

q Ὀδρύσαι ἑκόντες] Vulgo ἑκόντες Ὀδρύσαι. A Mſſ. eſt ordo verborum.

r Τοῦτο ἄρα δρῦς καὶ [μαινὰς] ἐγένετο, ἄγειν εἰκαζόντων] Scaliger reponit: Τοῦτο ἄρα δρῦς καὶ [μελίας] ἐγένετο ἄγειν, εἰκαζόντων etc. Equidem lego: Τοῦτο ἄρα δρῦς καὶ [πέτρας ἐλέγετο] ἄγειν, εἰκαζόντων etc. Quinctilianus Inſtit. Orat. I. 10. *Quod rudes quoque et agreſtes animos admiratione mulceret* Orpheus, *non feras modo, ſed* ſaxa *etiam ſylvaſque duxiſſe, poſteritatis memoriae traditum eſt.* Euripides Iphig. in Aulide v. 1211.

Εἰ μὲν τὸν Ὀρφέως εἶχον, ὦ πάτερ, λόγον.
Πείθειν ἐπᾴδουσ', ὥσθ' ὁμαρτεῖν μοι [πέτρας.]

Adi ſis et Orpheum Argon. v. 259. ſeq. 432. ſeq. Euſebius de Laud. Conſtantini cap. XIV. p. 760. Ὀρφέα μὲν δὴ μῦθος Ἑλληνικὸς παντοῖα γένη θηρίων θέλγειν τῇ ᾠδῇ, ἐξημεροῦν τε τῶν ἀγρίων τοὺς θυμοὺς ἐν ὀργάνῳ πλήκτρῳ κρουομένων χορδῶν παραδίδωσι· καὶ τοῦθ' Ἑλλήνων ᾄδεται χορῷ, καὶ πιστεύεται ἄψυχος λύρα τιθασσεύειν τοὺς θῆρας, καὶ δὴ καὶ τὰ δένδρα τὰς φηγοὺς μεταβάλλειν (forte καὶ δὴ καὶ τὰ δένδρα [μεταβαίνειν]) μουσικῇ εἴκοντα. Nam τὰς φηγοὺς pro gloſſemate habeo. Vide Apollonium Rhodium Argon. I. 28. Dion Chryſoſtomus Orat. LIII. p. 555. de Orpheo ſic loquitur: Τὸ γὰρ [λίθους] τε καὶ φυτὰ καὶ θηρία κηλεῖν καὶ ἄγειν, τί ἐστιν ἕτερον, ἢ τὸ βαρβάρους ἀνθρώπους — οὕτως ἄρα χειρώσασθαι — πρὸς κιθάραν κηλουμένους; Apoſtolius quidem Cent. XI. 10. pro prouerbio venditat: Καὶ δρῦς μαινὰς ἐγένετο,

σι [s], προσαγόμενος τῇ τέχνῃ, (πῶς γὰρ ἂν γένοιτο ἐξ ᾠδῆς τεῖχος;) ἀλλ' ὑπὸ μέλει ἐμβατηρίῳ καὶ τακτικῷ συναγαγὼν εἰς φάλαγγα τὰς Βοιωτῶν νέας τεῖχος ἄμαχον ταῖς Θήβαις περιέβαλεν. Οἷον τεῖχος καὶ Σπαρτιάταις ἐμηχανήσατο Λυκοῦργος, ἐπιτάξας τοῖς νέοις αὐλὸν ἡγεμόνα ἐν ταῖς μάχαις· οἱ δὲ ἐπείθοντο, καὶ ἐπολέμουν χοροῦ νόμῳ. Τοῦτον ἔχων καὶ Θεμιστοκλῆς τὸν αὐλὸν εἰς τὰς ναῦς ἐνεβίβασε τὰς Ἀθήνας, ὅτε ὑπ' αὐλῷ οἱ μὲν ἤρεσσον, οἱ δὲ ἐμάχοντο, ἐνίκων δὲ ἄμφω [t]· ξυν-

bantur, (quomodo enim cantu ſtrui poſſet murus?) ſed bellica militarique modulatione in acie Boeoticam iuuentutem ordinabat, atque ita inexpugnabili muro Thebas cingebat. Qualem et apud Spartiatas ſuos excogitauit Lycurgus, qui tibiam pro duce militari iuuentuti in proeliis praeire voluit; illi pone ſequebantur, et tripudiantes hoſtem inuadebant. Talis fuit et Themiſtoclis tibia, qua ipſas Athenas in naues deduxit; vbi ad tibiae modos remigabant alii, alii pugnabant, vtrique vincebant: huic

ἐγένετο, eumque ſequitur Eraſmus Adag. pag. 71. Sed hominem Graecum decepit corruptus hicce Maximi locus; nec enim alibi ſimile reperitur adagium.

Ibid. δρῦς καὶ μαινὰς ἐγένετο, ἄγειν εἰκαζόντων] Conieceram ἐλέγετο ἄγειν. et ita *Dauiſius.* Quid vero ſit, quod lateat ſub voce μαινὰς, difficile puto coniectura aſſequi. Cl. Editor vult πέτρας. ad ſenſum ſine dubio bene: ipſum vocabulum non credo eum attigiſſe. M.

s οὐ λίθους, οἷον ὁ μῦθός φησι, προσαγόμενος] Reg. et Harleian. [οὐδὲ] οἷον ὁ μῦθός φησι, προσαγόμενος. Lege: οὐ λίθους [ὅδε,] οἷον ὁ μῦθός φησι, προσαγόμενος etc. De Amphione loquitur, de quo, praeter alios multos, videndus Horatius lib. III. Od. XI. 1. et Art. Poët. v. 394.

Ibid. οὐ λίθους, οἷον ὁ μῦθός φησι] Codices: οὐ λίθους, οὐδὲ οἷον ὁ μῦθός φησι, etc. vnde *Dauiſius:* οὐ λίθους ὅδε, οἷον etc. Non opus. veriſſima eſt Mſſ. lectio: *non lapides, neque iſtud, quod* (vel *tale, quale*) *dicit fabula, arte adducens:* id eſt *murum*, vti ex proxime ſequentibus patet. λίθους pertinet ad praecedentem *Orphea*; prout liquet ex Diſcretiua οὐδέ. οἷον eſt τοιοῦτον, οἷον, vt XXVIII, 6. ἄλλο δὲ ποθεῖ ἡ ἐπιεικὴς ψυχὴ, καὶ οὐχ οἷον παρέχεσθε ὑμεῖς. id eſt, οὐ τοιοῦτον, οἷον. M.

t οἱ δὲ ἐμάχοντο, ἐνίκων δὲ ἄμφω·] Diſtinguo: οἱ μὲν ἤρεσσον, οἱ δὲ ἐμάχοντο. ἐνίκων δὲ ἄμφω, ξυνεπήχουν δὲ etc. ἄμφω ſunt *Lacedaemonii* et *Athenienſes*, (non *remiges*

επήχουν δὲ καὶ αἱ θεαὶ τῷ χορῷ Ἐλευσινόθεν. Ἐκεῖθεν ἐπινίκια ἔστηκεν, ἐκεῖθεν τρόπαια Λακωνικὰ καὶ Ἀττικά, θαλάττια καὶ ἠπειρωτικά, μετ' ἐπιγραμμάτων καλῶν. Τοῦτον τὸν χορὸν ἐνίκων μὲν Λακεδαιμόνιοι, ἐδίδασκε δὲ Λεωνίδης.

ζ'. Καὶ τί δεῖ πλείω λέγειν, ἢ μουσικῆς πέρι ἀπομηκύνειν; ἀγαθὴ δὲ ἐν πολέμῳ παραστάτις [u], ἀγαθὴ δὲ ἐν πολιτείᾳ ξύνοικος, ἀγαθὴ δὲ καὶ παίδων τροφός. Ταχεῖα γὰρ τῶν αἰσθήσεων ἡ ἀκοή, καὶ ὀξέως ἐπὶ τὴν ψυχὴν τὰ γνωσθέντα ἀναπέμπουσα, καὶ προσαναγκάζουσα συμφθέγγεσθαι καὶ συνορμᾶν τοῖς αὐτοῖς πάθεσιν [x]. Ὅθεν ἄμουσοι ψυχαὶ καὶ ἐκμελεῖς παντὶ τῷ ἡδεῖ φαινομένῳ ἐνδιδοῦσαι οὐδαμῶς ἂν ποτε γένοιντο μέτοχοι

huic choro Eleuſiniae applaudebant deae. Hinc tot illa victoriarum monumenta; hinc Laconica Atticaque tropaea, mari terraque parta, cum inſcriptionibus pulcherrimis erecta fuerunt. In hoc choro Lacedaemonii vincebant, hunc Leonides docebat.

7. Quid autem pluribus opus eſt, aut de muſica vltra agimus? cum optima ſit pacis adminiſtra, optima belli comes, optima reipublicae ſocia, optima puerorum nutrix. Omnium namque ſenſuum velociſſimus auditus eſt, omnium celerrime, quae percepit, animae communicat, ſuiſque eam conuenire ac conſentire cogit affectionibus. Quo fit, vt animi vera a muſica alieni, quique quamuis voluptatis pro ea amplectuntur ſpeciem, nunquam

remiges et *pugnatores*) de quibus modo locutus fuerat. et innuit, ideo ambos viciſſe, quia *tibiam* et Muſicam proeliis adhibebant. M.

Sectio ζ'.

u ἀγαθὴ δὲ ἐν πολέμῳ παραστάτις] Obuia erat, probabilis coniectura, ἀγαθὴ ἥδε ἐν πολέμῳ etc. Sed multo magis probabile, totum comma deeſſe, ad hunc vel ſimilem ſenſum, [ἀγαθὴ μὲν ἐν εἰρήνῃ ἐπιστάτις,] ἀγαθὴ δὲ ἐν πολέμῳ παραστάτις. vide ſect. 5. Si vero nihil deſit, opinor ab auctore fuiſſe, ἀγαθὴ μὲν ἐν πολέμῳ παραστάτις. M.

x τοῖς [αὐτοῖς] πάθεσιν.] Lego τοῖς [αὐτῆς] πάθεσιν.

Ibid. τοῖς αὐτοῖς πάθεσιν.] Scribe, τοῖς αὐτῆς πάθεσιν, ſ. ἀκοῆς, *ſuis adfectibus*, quemadmodum ipſa adficitur. Et ita *Dauiſius*. M.

y [ὀνομά-

ὀρθοῦ νόμου, μουσικὴν δὲ ὀνομάζουσι τὴν αὐτῶν ἡδονὴν [y] δι' ὁμοιότητα οὐ τοῦ τέλους, ἀλλὰ τῆς περὶ τὰ μέλη πραγματείας· οἷον εἴ τις καὶ ἰατρικὴν καλοῖ [z] τέχνην, ἀπεληλαμένην μὲν τοῦ ὑγιεινοῦ, περὶ δὲ αὐτὰ τὰ Φάρμακα ἐξεταζομένην. Οὕτως ἀμέλει καὶ γεωμετρίαν, τὸ γενναιότατον Φιλοσοφίας μέρος, οἱ μὲν πολλοὶ Φαῦλον, καὶ ἐπὶ τῷ Φαύλῳ τέλει, μέχρι τοῦ περὶ τὴν χρείαν ἀναγκαίου δοκοῦντος προσίενται, διαμετρῆσαι γῆν, καὶ ἀναστῆσαι τειχίον, καὶ πᾶν, ὅσον εἰς χειρουργίαν αὐτῆς συντελεῖ [a], δοκιμάζοντες, πρόσω δὲ οὐχ ὁρῶντες. Ἡ δὲ οὐχ οὕτως ἔχει, πολλοῦ γε καὶ δεῖ. Οὐ γὰρ ἂν ᾠκεῖτο χεῖρον ἡ γῆ, μὴ διαμετρουμένων αὐτὴν ἀκριβῶς πενήτων γεωργῶν. Ἀλλὰ τοῦτο μὲν εἴη ἄν τι τῶν ἐν γεωμετρίᾳ τὸ Φαυλότατον· τὸ δ' ἔργον αὐτῆς, ὥσπερ τι ὀξυωπὲς τῆς

nunquam rectae legis fiant participes; et tamen muſicam dicunt voluptatem eandem, non finis reſpectu, ſed quod circa modulorum rationem vtraque verſetur: non aliter, quam ſi quis medicinam, non qua ſanitatem curat, ſed qua in remediorum contemplatione occupatur, artem vocare velit. Sic et geometriam, nobiliſſimam tamen philoſophiae partem, plerique hominum non aliter, quam viliſſimam artem, viliſſimoque fine, quatenus neceſſarius eius vſus videtur, admittunt; vt terram metiantur, murum attollant, quicquid denique mechanicis in ea artibus confert, nulla caeterorum ratione habita, vſurpant. Cum tamen non iſte eius ſit vſus: abſit vero. Nec enim minus terra habitabitur, niſi eam accurate pauperes aliquot diſtinguant agricolae; ſed haec viliſſima tantum eius pars eſt. At vero, ſicut remedia quaedam viſum oculorum acuunt; ita

y [ὀνομάζουσι] τὴν [αὐτῶν] ἡδονὴν] Vulgo [ὀνομάζουσα] τὴν [αὐτὴν] ἡδονήν. Prius ex codice monuerat Heinſius; poſterius exhibent Reg. et Harl. niſi quod lenem ſpiritum pro áſpero teneant.

z ἰατρικὴν [καλοῖ] Sic Reg. quod et Heinſio placuit. Vulgo καλεῖ.

a εἰς χειρουργίαν αὐτῆς συντελεῖ,] Lego, αὐτὴ συντελεῖ, ſcil. γεωμετρία. niſi forte hac conſtructione verba ſumenda ſunt; πᾶν αὐτῆς, ὅσον συντελεῖ εἰς χειρουργίαν. M.

 b ῥάμην

διανοίας φάρμακον, ῥώμην αὐτῇ ἐκ ἀγεννῆ παρασκευάζει [b] πρὸς τὴν θέαν τῶν ὅλων· ἀθέατοι δὲ οἱ πολλοὶ τῆς χρείας ταύτης, καθάπερ εἴ τις ἠπειρώτης [c] ἀνὴρ ναῦν ἰδὼν ἐν λιμένι, ἀγασθεὶς τῦ σοφίσματος ἔνδον τῇ νηῒ χρῷτο [d], πάντα κινῶν τὰ ὄργανα, τῦτο οἰόμενος εἶναι τέλος τῆς νεώς.

η΄. Φαίη δ᾽ ἂν, οἶμαι, πρὸς αὐτὸν ἡ Ἀθηνᾶ, ἡ εὑρέτις τῦ ἔργῦ [e] τύτῦ· Ὁρᾷς πέλαγος πλατὺ καὶ ἄπειρον, κεχυμένον [f] ὑπὲρ τῆς γῆς [g], συνάπτον αὐτῆς τὰ

ita proprium illius opus eſt vim quandam eximiam ad totius vniuerſi contemplationem intellectui noſtro ſuppeditare: quem quidem vſum eius pauci oppido viderunt vnquam; non aliter, quam ſi mediterraneus homo, nauem forte fortuna aliquam in portu videat, miratuſque hoc inuentum interiores nauis partes verſare incipiat, nec alium eius vſum eſſe arbitretur.

8. Huic, credo, homini ipſa operis inuentrix Minerua reſponderet: Videſne mare illud latum, immenſum, diffuſumque ſupra terram, quod illius fines coniungit; de quibus

b ῥώμην αὐτῇ ἐκ ἀγεννῆ [παρασκευάζει] Lege παρασκευάζειν, prout ipſa conſtructio flagitat.

Ibid. παρασκευάζει] Repone παρασκευάζειν: pendet enim a praecedentibus, τὸ δ᾽ ἔργον αὐτῆς (ἐστι) παρασκευάζειν ῥώμην. Sic etiam Cl. Editor. M.

c καθάπερ [εἴ τις] ἠπειρώτης] Vulgo καθάπερ ἠπειρώτης. Sed Heinſius ex Mſ. Regio voces eas addi voluit, eaſdemque nos in Harleian. reperimus.

d ἔνδον τῇ νηῒ χρῷτο,] Ἔνδον eſt *intra portum*: quod mox plenius exprimitur, ἔνδον ἐν τῷ λιμένι, cui ſtatim opponitur ἔξω τῦ λιμένος. Aliud igitur agebat Vir ſummus, cum vertebat ἔνδον *interiores nauis partes*. M.

Sectio η΄.

e ἡ εὑρέτις τῦ ἔργῦ] *Argo prima omnium nauis* dicitur Amm. Marcellino XXII. 8. Ac, vt ait Claudianus Bell. Getico v. 15.

Secandis
Argois trabibus iactant ſudaſſe Mineruam.

Tertullianus de Spectac. c. VIII. *Minerua primam molita ſit nauem.* Vide Phaedrum lib. IV. Fab. VI, 9. et Ariſtidem Orat. in Mineruam tom. I. pagg. 23, 26.

f Ὁρᾷς πέλαγος πλατὺ καὶ ἄπειρον, κεχυμένον ὑπὲρ τῆς γῆς,] Vulgo Ὁρᾷς [τὸ] πέλαγος πλατὺ, καὶ ἄπειρον, [καὶ] κεχυμένον ὑπὲρ τῆς γῆς. Nos a Mſſ. ſtamus.

g κεχυμένον ὑπὲρ τῆς γῆς,] Scio, quid dici poſſit de maris *altitu-*

τέρματα, ὧν πρόσθεν ὐδὲ ἀκοὴν [h] εἶχές τε [i], ὐδὲ ἐλπίδα τῆς θέας; Ἑκάςῳ δὲ εἷς ἦν τόπος γνώριμος, ὥσπερ οἱ φωλεοὶ τοῖς ἑρπετοῖς· Φιλία δὲ, καὶ ἐπιμιξία, καὶ κοινωνία, καὶ ἀμοιβὴ τῆς παρ' ἑκάςοις εὐπορίας [k], ἐκποδὼν ἦν, ἕως ὑμῖν τὸ σόφισμα τῦτο ἐμηχανησάμην τὴν ναῦν. Τῦτό γε τὸ ὄχημα ἀράμενον, ὄρνιθος δίκην, διαπλήσεται πανταχῦ· εἰ δὲ ἀπιςεῖς, πεῖρα μάθε τῦτο. Καὶ περὶ γεωμετρίας λέγει τις θεῶν, ἢ ἐκείνη ἡ θεὸς ἡ Ἀθηνᾶ λέγει [l]· Ἐκεῖσε βλέψον. Ὁρᾷς τῦτὶ

bus antehac ne fando quidem audiſti, quos ne viſurum quidem te ſperabas? Hactenus enim vnum tantum ſinguli cognitum habuiſtis locum, ſicut luſtrum ſuum reptilia: amicitia enim, commercia, rerumque, quibus ſinguli abundant loci, inter ſe commutatio, vix nomine tenus nota erant; donec hoc inuentum excogitaui vobis, quod vocamus nauem. Hoc namque vehiculum, auis inſtar, velociter ſublatum quocunque volabit: ſi dubitas, reipſa experire. Eodem modo et de geometria, ſiue Minerua, ſiue alia aliqua dea, hunc in modum dicat: Agedum, ſurſum ſpecta. Videſne illud,

altitudine ſupra terram. mihi tamen Maximus videtur ſcripſiſſe περὶ τὴν γῆν, *circa terram*: quod dilatat et illuſtrat verbis ſequentibus, συνάπτον αὐτῆς τὰ τέρματα. ſic infra: ἐληλαμένον περὶ γῆν ἐν κύκλῳ. et Diſſ. XLI, 1. de Oceano: εἴτε τις ἐςὶ ποταμῦ φύσις περὶ πᾶσαν γῆν εἰλυμένυ. M.

h ὧν [πρόσθεν] ὐδὲ ἀκοὴν] Sic optime Reg. vulgo ὧν [πρῶτον] ὐδὲ ἀκοὴν etc.

i εἶχές τε,] Leg. εἶχές γε. Schottus quidem reponit εἴχετε, ſed praecedit ὁρᾷς, quod ſingulare.

Ibid. ὧν πρῶτον ὐδὲ ἀκοὴν εἶχές τε,] Conieceram, ὧν πρότερον, ſed *Reg.* habet ὧν πρόσθεν. et ita edidit Cl. Vir: qui pro τε mauult γε. M.

k τῆς παρ' [ἑκάςοις] εὐπορίας,] Vulgo τῆς παρ' [ἑκάςης] εὐπορίας. Recepi lectionem, quam Reg. et Harleian. obtulerunt, eaque manifeſto vera.

Ibid. τῆς παρ' ἑκάςης εὐπορίας,] Lege, παρ' ἑκάςοις, *apud ſingulos*. Et ita Codices. Reſtitue ſimiliter deprauatum locum ad finem Diſſ. VIII. p. 91. τὰ παρ' ἡμῶν καλὰ, etc. ſcribe, παρ' ἡμῖν, *quae nos pulchra ducimus*. M.

l Καὶ περὶ γεωμετρίας [λέγει] τις θεῶν, ἢ ἐκείνη ἡ θεὸς ἡ Ἀθηνᾶ λέγει· Ἐκεῖσε [βλέψον.] Sic ad amuſſim Mſſ. Vulgo Καὶ περὶ γεωμετρίας [λεγέτω] τις θεῶν, ἢ ἐκείνη ἡ θεὸς ἡ Ἀθηνᾶ, [λέγει] ἐκεῖσε [βλέψαι.] Illic antepenultimam vocem delet Heinſius. Tandem, quia λέγει bis erat in Mſ. legit: Καὶ περὶ γεωμετρίας λέ-

τὸ ὑπὲρ κεφαλῆς θέαμα, τὸ καλὸν, τὸ ποικίλον, ἐληλαμένον περὶ γῆν ἐν κύκλῳ, καὶ περὶ αὐτὴν ἑλιττόμενον, μεστὸν ἄστρων, ἥλιον φέρον, σελήνην ἔχον; Τοῦτο ὅ, τι μέν ἐστιν οὐκ οἶσθα, δοκεῖς δὲ ὁρᾶν καὶ εἰδέναι m. Ἀλλ' ἐγώ σε, ὦ οὗτος, ἀνάξω κεῖσε ἠπειρώτην ὄντα, ὄχημά σοι πηξαμένη κοῦφον, παραδοῦσα γεωμετρίᾳ, ἥ σε τὰ μὲν πρῶτα ἔνδον ἐν τῷ λιμένι ὀχήσει, ἐθίζουσα ἀνέχεσθαι τῆς πορείας, καὶ μὴ ἰλιγγιᾷν πρὸς τὸ πέλαγος, μηδὲ ἀποδειλιᾷν πρὸς τὸ πέλαγος n. ἔπειτα ἀγαγοῦσα

illud, quod capiti noſtro imminet, ſpectaculum; illud tam pulchrum, tam varium, quod terram circuit, terram circumuoluitur; quod aſtris vndique cinctum, quod ſolem, lunamque gerit? Illud quid ſit ignoras, etſi te ſcire exiſtimas. Ego vero, mi homo, cum in continenti vixeris hactenus, eo te deducam. Vehiculum enim tibi fabricabo leuiſſimum, cum quo te geometriae tradam; quae primum in ipſo portu te circumuehet, vt paulatim itineri aſſueſcas, nec ad ſubitum maris conſpectum nauſees, aut tempeſtatem metuas: vnde poſtea, relicto portu, in

γει τις θεῶν ἐκεῖσε [βλέψαι,] expunctis reliquis. Sed huiuſmodi tentamina περίεργα ſunt et hypercritica.

Ibid. λέγει τις θεῶν, — ἡ Ἀθηνᾶ λέγει.] Prius erat, λεγέτω τις θεῶν, vnde repoſueram, ἡ Ἀθηνᾶ λεγέτω, ſed Mſſ. retinent λέγει vtroque loco; mendoſe, niſi fallor, pro λέγοι: ita vt particula ἂν vel deſit vel ſubintelligi debeat: vt initio ſect. Φαίη δ' ἄν, οἶμαι, πρὸς αὐτὸν ἡ Ἀθῆνα. haec enim iſtis reſpondent. Deinde diſtingue: Ἐκεῖσε βλέψον· ὁρᾷς τουτὶ etc. M.

m δοκεῖς δὲ ὁρᾷν καὶ εἰδέναι.] Lego, ποθεῖς δὲ διορᾷν καὶ εἰδέναι. *Videſne*, inquit, *ſpectaculum iſtud pulchrum, quod capiti tuo impendet? illud quid ſit ignoras, ſed cupis penitus cognoſcere et intelligere. age igitur, ego te, animal terreſtre, illuc euebam* etc. διορᾷν eſt *perſpicere*: vt XVI, 9. ἐλευθέρα (ἡ ψυχὴ) νόσων, ἐλευθέρα συμφορῶν, τότε διορᾷ καὶ λογίζεται τἀληθῆ αὐτά. et ita alibi. ſyllaba δι omittebatur propter praecedens δὲ. Vulgata lectio non conuenit cum praecedentibus, neque cum iis, quae ſequuntur, neque cum Veritate et Ratione. M.

n μὴ ἰλιγγιᾷν πρὸς τὸ πέλαγος, μηδὲ ἀποδειλιᾷν [πρὸς τὸ πέλαγος·] Vulgo deſunt tres vltimae voces. Eas tamen inculcant Reg. et Harl. nec Maximus ab eiuſmodi repetitionibus abhorret.

o ἀνάξει,

ἔξω τῦ λιμένος, εἰς καθαρὸν καὶ εὔδρομον τὸ τῶν ὄντων πέλαγος ἀνάξει, κεῖσε [o],

Ὅθι τ' ἠῦς ἠριγενείης [p]

Οἰκία καὶ χοροί εἰσι, καὶ ἀντολαὶ ἠελίοιο,

καὶ σελήνης αὐγαὶ, καὶ τῶν ἄλλων ἀκηράτων σωμάτων. Ἕως δὲ ἀθέατος τύτων εἶ, μένεις εὐδαιμονίας ἀμέτοχος, ἄμοιρος [q].

in purum illud peruiumque totius vniuerſi te deductura eſt mare; donec perueneris,

Matutae vbi limina pulchra,

Et choreae, et domus, et ſurgentis lumina Phoebi,

et lunae ſplendor, aliorumque puriſſimorum illorum corporum. Quamdiu vero haec nondum vidiſti, verae beatitudinis immunis es experſque.

ΛΟΓΟΣ ΛΗ΄.

Εἰ γένοιτό τις θεία μοίρᾳ ἀγαθός.

Ὅμηρος μὲν πρὸς τὸν Τηλέμαχον διαλεγόμενος ἐν προσώπῳ Νέςορος, ὑτωσὶ περὶ αὐτῦ λέγει·

Οὐ γὰρ ὀΐω

Οὔ σε θεῶν [a] ἀέκητι γενέσθαι τε τραφέμεν τε.

DISSERT. XXXVIII. *vulgo* XXII.

An aliquis diuinitus bonus fiat.

Homerus ſub perſona Neſtoris alibi cum Telemacho diſſerit, vbi haec de eo:

Non ego namque

Te reor inuitis natum aut adoleſcere Diuis.

Idem

o ἀνάξει, [κεῖσε] Vulgo ἀνάξει, κἀκεῖσε. Cum nobis vero faciunt Reg. et Harleian.

p Ὅθι τ' ἠῦς [ἠριγενείης] Vulgo ἠριγενείας. At vterque codex ἠριγενείης, et ſic Homerus ipſe Odyſſ. Μ΄. 3.

q ἀμέτοχος, ἄμοιρος.] Vulgo [καὶ] ἄμοιρος. Illam vero coniunctionem neſciunt Reg. et Harleian.

DISSERT. XXXVIII.

Sectio α΄.

a Οὐ γὰρ ὀΐω οὔ σε θεῶν] Vulgo

Ὁ δὲ αὐτὸς καὶ τοὺς ἀγαθοὺς ἅπαντας δίους καλεῖ, διότι ἦσαν, οἶμαι, οὐ κατὰ τέχνην ἀγαθοὶ, ἀλλὰ ἔργον Διός· Ὑποπτεύω δὲ αὐτοῦ καὶ τὰ ἔπη [b], ἃ περὶ τοῦ Δημοδόκου λέγει, ὅτι ἦν αὐτῷ πεποιημένα μὲν εἰς τὴν αὑτοῦ τύχην, ἀνακείμενα δὲ τῷ Δημοδόκῳ. Ἔχει δὲ τὰ ἔπη ὧδέ πως·

Τὸν πέρι Μοῦσα φίλησε [c], δίδου δ' ἀγαθόν τε κακόν τε·
Ὀφθαλμῶν μὲν ἄμερσε, δίδου δ' ἡδεῖαν ἀοιδήν.

Ἐγὼ δὲ αὐτῷ περὶ μὲν τῆς ᾠδῆς συντίθεμαι, περὶ δὲ τῆς συμφορᾶς οὐ συντίθεμαι· οὐ γὰρ μουσικὸν τὸ δῶρον. Ἀπίθανος δὲ καὶ ὁ Δημόδοκος, οὑτωσὶ περὶ αὑτοῦ λέγων·

Αὐτοδίδακτος δ' εἰμὶ [d], θεοὶ δέ μοι ὤπασαν ὀμφήν.

Καὶ πῶς ἐσσὶ, ὦ βέλτιστε ἀοιδῶν, αὐτοδίδακτος, παρὰ θεῶν τὴν ὀμφὴν ἔχων, οἵπερ διδασκάλων ἀπταιστότα-

Idem ille bonos viros omnes Dios vocat; quia, vt opinor, bonum illud non arti debebant, ſed a Ioue erant conſecuti. Quin et ſuſpicor, eum verſus illos, quos alibi de Demodoco ſcripſit, de ſua ipſius fortuna ſcripſiſſe, Demodoco vero applicuiſſe tantum. Habent illi hoc modo:

Dilexit quem Muſa, deditque malumque bonumque;
Namque dedit dulces, erepto lumine, cantus.

Ego illi de carmine quidem concedo, de calamitate aliter ſentio: quae indignum Muſis donum eſt. Nec Demodoco credo, qui haec de ſe dicit:

Sponte mea didici, tribuerunt numina vocem.

Quomodo, quaeſo, vates optime, ſponte tua didiciſti, qui a deo hanc canendi artem accepiſſe te fateris; qui ſoli praeceptores

errare

go [οὐδέ] σε θεῶν. Sed Reg. et Harleian. ſequor, ac ita legitur apud Homerum Odyſſ. Γ'. 28.

b αὐτοῦ [καὶ] τὰ ἔπη,] Stephani recepimus emendationem; nam codices αὐτοῦ [κατὰ] τὰ ἔπη, quod loco non conuenit.

c Τὸν πέρι Μοῦσα φίλησε,] Sic Reg. nec aliter editio Baſileenſis Homeri cum Commentariis Euſtathianis 1559. Vulgo Μοῦσ' ἐφίλησε, prout etiam Barneſius aliique repraeſentant Odyſſ. Θ'. 63.

d Αὐτοδίδακτος δ' εἰμὶ,] Vide, quae ſcripſimus ad Diſſ. XVI. 5.

e ἀπο-

τοι; Ἀποκρίνεται ὁ Δημόδοκος [e], ὥσπερ ἂν τῶν πλουσίων οἱ πατρῷον λαβόντες κλῆρον [f] πρὸς τοὺς χρηματιστὰς ἀποκρίναιντο· ὡς ἔστιν αὐτοῖς αὐτογενὴς ὁ πλοῦτος, οὐ παρ' ἄλλων τέχνῃ καὶ πόνῳ συνενηνεγμένος [g].

β'. Ἐπεὶ καὶ τὸν Ἡσίοδον τί οἰόμεθα ποιμαίνοντα περὶ τὸν Ἑλικῶνα [h] ἐν Βοιωτίᾳ, ᾀδούσαις ταῖς Μούσαις

errare non poſſunt? Reſpondere poſſet Demodocus, quod divites, qui ex haereditate opes ſuas conſecuti ſunt, reſponderent homini, quem rei quaerendae intentum viderent; ſpontaneas ſe opes poſſidere, nulla aut arte congeſtas, aut labore.

2. Quid vero? an et Heſiodum putabimus, cum in Boeotia circa Heliconem paſceret, Muſiſque occurreret, quae hoc

e ἀποκρίνεται ὁ Δημόδοκος] Mallem ἀποκρινεῖται, vt ſect. 4: ἀποκρινεῖται δὲ ὁ λόγος αὐτὸς αὑτῷ. M.

f οἱ πατρῷον λαβόντες κλῆρον] Vulgo οἱ λαβόντες κλῆρον πατρῷον. Verborum, quem recepimus, ordinem, praeſtat Reg.

g πόνῳ συνενηνεγμένος] Ita recte codices. vulgo συνενηγμένος, quod barbarum; nam ſaltem συνηνεγμένος edi debuit.

Sectio β'.

b ἐπεὶ καὶ τὸν Ἡσίοδον [τί] οἰόμεθα ποιμαίνοντα περὶ τὸν Ἑλικῶνα] Lego ἐπὶ καὶ [τοῦ Ἡσιόδου] τί οἰόμεθα; Ποιμαίνοντα περὶ τὸν etc. *De Heſiodo etiam quid cenſemus? Eum, cum circa Heliconem greges paſceret*, etc. Reſpicit ad Aſcraei poëtae Theog. v. 21. ſeqq. Dion Chryſoſtomus Orat. LV. pag. 558. C. Ὁ μὲν γὰρ (Ἡσίοδος) φησὶν, ὅτι ποιμαίνων ἐν τῷ Ἑλικῶνι παρὰ τῶν Μουσῶν ἔλαβεν ἐν δάφνης ὄζῳ τὴν ποίησιν. Vide ſis et Aſclepiaden in Heſiodi ſtatuam Anthol. lib. IV. cap. XXVII. In iſtius Epigrammatis vltimo verſu legitur:

Καὶ γένος ἀρχαίων ἔγραφες [ἠϊθέων.]

Repono ἡμιθέων, vt Ἡρωογονία ſubinnuatur. Heſiodus Oper. et Dier. v. 159.

Ἀνδρῶν ἡρώων θεῖον γένος, οἳ καλέονται [Ἡμίθεοι] etc.

Vide ſupra Diſſert. XXXII. 4. Dionem Chryſoſtomum Orat. II. p. 19 C. et Euripidem Iphig. in Aulide v. 173.

Ibid. Ἐπεὶ καὶ τὸν etc.] Diſtingue: Ἐπεὶ, καὶ τὸν Ἡσίοδον, τί οἰόμεθα; ποιμαίνοντα etc. Cl. Editor legit: Ἐπὶ τοῦ Ἡσιόδου τί οἰόμεθα; Atqui ſi omnes Codices et Editiones ita exhibuiſſent, non dubitaſſem, quin aliquid deeſſet. Maximus enim non ſolet tam abrupte ſententiam inchoare, ſine Connectiua aliqua particula, ſi vlla ſit connexio inter praecedentia et ſequentia; qualis eſt hoc loco: qualis etiam eſt ſupra, XXXII, 3. vbi voculas Καὶ μὴν eiectas

ἐντυχόντα, ὀνειδισθέντα τῆς τέχνης τῆς ποιμενικῆς, παρ' αὐτῶν λαβόντα δάφνης κλάδους [i], εὐθὺς ᾄδειν, γενόμενον ποιητὴν ἐκ ποιμένος· ὥσπερ φασὶ τοὺς κορυβαντιῶντας, ἐπειδὰν ἀκούσωσιν αὐλοῦ, ἐνθουσιᾷν [k], τῶν προτέρων λογισμῶν ἐξισαμένους; Πολλοῦ γε καὶ δεῖ. Ἀλλὰ ἠνίξατο, οἶμαι, ὁ Ἡσίοδος τὸ αὐτοφυὲς τῆς αὐτοῦ τέχνης, ἀναθέμενος αὐτοῦ τὴν αἰτίαν [l] τῷ Μουσῶν χορῷ· ὥσπερ ἂν εἰ καὶ χαλκευτικὸς γενόμενός τις τέχνης ἄνευ

hoc illi exprobrant, accepto ab iis lauri ramo ſtatim ceciniſſe, ſtatim ex paſtore poëtam euaſiſſe; ſicut vulgo eos aiunt, quos corybantiare dicimus, ſi tibiam audiant, e priore mentis ſtatu deuolui, diuinoque ſubito furore corripi? Apage. Nihil aliud, vt arbitror, indicare Heſiodus voluit, quam naturae beneficio eam ſe artem conſecutum eſſe, cuius tamen fontem originemque ad Muſas referre voluit; plane, vt ſi quis ferrariam ſine praeceptore conſecutus Vulcano artem adſcriberet, quam

eiectas voluit Cl. Vir, quia omittunt eas Mſſ. *Reg.* et *Harleianus.* Non renitor, ſi hanc ſibi legem praeſcripſiſſet, et per caetera omnia ſeruaſſet. ſed nullos Codices valere arbitror contra alios Codices, et perpetuum Auctoris morem; quem miror non obſeruaſſe virum diligentiſſimum, et in his ſcriptis tam probe verſatum. Caeterum Tranſpoſitio vocum τί οἰόμεθα, et Mutatio Numeri, οἰόμεθα pro vſitatiori οἴει, has tenebras ſententiae et Cl. Viro offuderunt. Ordo notior hic fuiſſet: Ἐπεὶ, τί οἰόμεθα; οἰόμεθα καὶ τὸν Ἡσίοδον etc. *Quid enim putandum eſt?* putandumne eſt, *Heſiodum quoque* etc.? Huiuſmodi συγχύσεις Conſtructionis innumerae inueniuntur apud Linguae vtriuſque Auctores. Si quis malit ita diſtinguere: Ἐπεὶ, καὶ τὸν Ἡσίοδον, τί; οἰόμεθα ποιμαίνοντα etc. facile ſententiam ſuam tueri poterit. ſed nullo modo mutandum eſſe aliquid in Contextu opinor. M.

i λαβόντα δάφνης κλάδους] Vulgo δάφνης λαβόντα κλάδους. Ordinem, quem recepimus, praeſtat Reg.

k ἐπειδὰν ἀκούσωσιν αὐλοῦ, ἐνθουσιᾷν,] Aretaeus de cauſis et Signis Diuturn. Morb. lib. I. cap. VI. p. 38. Τέμνονταί τινες τὰ μέλεα, θεοῖς ἰδίοις, ὡς ἀπαιτοῦσι, χαριζόμενοι, εὐσεβεῖ φαντασίῃ. — Ἐγείρονται δὲ [αὐλῷ] ἢ μέθῃ etc. Hac de re plura congeſſimus ad Ciceronis de Diuin. I. 50.

l [αὐτοῦ] τὴν αἰτίαν,] Vulgo αὐτῆς. Reg. autem et Harleian. αὐτοῦ. Recte: nam pronomen ad αὐτοφυὲς refertur.

m δι'

ἀνετίθετο Ἡφαίστῳ φέρων τὸ αὐτόματον τῆς δημιουργίας. Τί δὲ οἱ Κρῆτες; ἢ σοι οὐ δοκοῦσιν ὑπὸ βασιλεῖ τῷ Μίνωι κοσμηθέντες καλῶς, ἀγασθέντες τῆς ἀρετῆς, διδάσκαλον αὐτῷ ἐπιφημίσαι τὸν Δία· εἶναι μὲν αὐτόθι ἐν τῇ Ἴδῃ ἄντρον Διός, φοιτῶντα δὲ τὸν Μίνω δι' ἐνάτου ἔτους [m], συγγινόμενον τῷ Διΐ, μανθάνειν παρ' αὐτοῦ τὰ πολιτικά [n]; Οὗτοι Κρητῶν λόγοι.

γʹ. Ἐγένετο καὶ Ἀθήνησιν ἀνὴρ Ἐλευσίνιος, ὄνομα Μελησαγόρας [o]· οὗτος οὐ τέχνην μαθών, ἀλλ' ἐκ Νυμφῶν κάτοχος θείᾳ μοίρᾳ, σοφὸς ἦν [p] καὶ μαντικός, ὡς

quam ſuamet opera didiciſſet. Quid autem Cretes? nonne eos aequum eſt credere, cum pulchris a Minoe inſtructi eſſent legibus, virtutemque admirarentur viri, praeceptorem ei dediſſe Iouem; qui antrum in Ida ſua fuiſſe volunt eidem ſacrum, quod ſingulis nouem annis Minos accederet, vbi opera vſus Iouis ciuilem hauſerit prudentiam? Hoc aiunt Cretenſes.

3. Fuit et Athenis quidam patria Eleuſinius, cui Meleſagorae nomen: hic, vt Athenienſes referunt, ſine arte vlla, diuinitus a Nymphis inſpiratus, ſapiens fuit et vates. Alius

Athenas

m δι' ἐνάτου ἔτους,] Non, vt Heinſius, *ſingulis nouem annis*, ſed, vt Paccius, *nouem continuis annis;* nam quod hic δι' ἐνάτου ἔτους fieri dicitur, id noſter Diſſ. XII. 7. ἐν ἐνναετεῖ χρόνῳ contigiſſe narrat. Heraclides in Cretum Politia p. 506. Minos ἐποιεῖτο [δι' ἐννάτου ἔτους] τὴν ἐπανόρθωσιν τῶν νόμων. Scilicet nouem annos legibus emendandis impendit; nam Minoi διὰ ἐννέα ἐτῶν πατρὶ συνὼν Διΐ, παρ' αὐτοῦ ἐμάνθανεν, ἅτινα εἶεν δίκαια, prout loquitur ſcholiaſtes ad Odyſſ. Τʹ. 178. Vide Platonem de Legg. lib. I. p. 565. A. et quae ſcripſimus ad Cicer. Tuſc. II. 13.

n τὸν Δία· εἶναι μὲν αὐτόθι — τὰ πολιτικά;] Interpungo et lego: ἢ σοι οὐ δοκοῦσιν — ἐπιφημίσαι τὸν Δία; εἶναι μὲν γὰρ αὐτόθι, ἐν τῇ Ἴδῃ, ἄντρον Διός· φοιτῶντα δὲ τὸν Μίνω — τὰ πολιτικά. Iſta, εἶναι μὲν etc. ſunt verba Cretenſium, Οὗτοι Κρητῶν λόγοι. ideo non legenda ſunt Interrogatiue. M.

Sectio γʹ.

o Μελησαγόρας·] Meleſagorae vatis, quod ſciam, nemo praeter noſtrum meminit, at hiſtorici cognominis plures. Vide Meurſium ad Antigoni Caryſtii cap. XII. et Voſſium de Hiſt. Graec. I. 2.

p κάτοχος θείᾳ μοίρᾳ, σοφὸς ἦν, etc.] Diſtingue: ἀλλ' ἐκ Νυμφῶν κάτοχος,

ὁ Ἀθηναίων λόγος. Ἦλθεν Ἀθήναζε καὶ ἄλλος Κρὴς ἀνὴρ, ὄνομα Ἐπιμενίδης, ὐδὲ ὗτος ἔσχεν εἰπεῖν αὐτῷ διδάσκαλον· ἀλλ' ἦν μὲν δεινὸς τὰ θεῖα, ὥστε τὴν Ἀθηναίων πόλιν [q] κακουμένην λοιμῷ [r] καὶ στάσει διεσώσατο ἐκθυσάμενος· δεινὸς δὲ ἦν ταῦτα, ὐ μαθὼν, ἀλλ' ὕπνον αὐτῷ διηγεῖτο μακρὸν καὶ ὄνειρον διδάσκαλον. Ἐγένετο καὶ ἐν Προκοννήσῳ ἀνὴρ φιλόσοφος [s], ὄνομα Ἀριστέας· ἠπιστεῖτο δὲ αὐτῷ ἡ σοφία [t] τὰ πρῶτα, διότι μηδένα αὐτῆς διδάσκαλον προὔφερεν. Πρὸς ὖν δὴ τὴν τῶν ἀνθρώπων ἀπιστίαν ἐξεῦρε λόγον· ἔφασκε τὴν ψυ-

Athenas venit Cretenſis, nomine Epimenides, qui nullum quoque artis ſuae praeceptorem afferre poterat: et tamen tanta illi diuinarum rerum erat ſcientia, vt Athenienſium rempublicam a peſte ſimul ſeditionibuſque, quibus conflictabatur, ſacrorum expiatione vindicauerit; hanc tamen ſcientiam didiciſſe ſe negabat, nec aliunde, quam a ſomno ſomnioque longiſſimo, hauſiſſe ſe illam dicebat. Fuit et in Proconneſo philoſophus quidam, cui Ariſteae nomen erat; cuius ſapientiae primo omnes derogabant, quod nullum eius praeceptorem proferret. Huic vt occurreret, tale adhibuit remedium: animam dixit ſuam,

κάτοχος, θείᾳ μοίρᾳ σοφὸς ἦν καὶ μαντικός. Nimirum hoc eſt lemma Diſſertationis: Εἰ γένοιτό τις θείᾳ μοίρᾳ ἀγαθός. quod affirmat Maximus cum Platonicis. M.

q τὴν τῶν Ἀθηναίων πόλιν] Id eſt *ciuitatem*, non *Vrbem* ſolummodo. *Deliis* enim (qui pars erant *Ciuitatis* Athenienſium, Ariſtides *Panath.* p. 189.) τὸν μέγαν καθαρμὸν ἐποιήσατο. Plutarchus *Conuiu. ſept. Sap.* p. 158. A. M.

r τὴν Ἀθηναίων πόλιν κακουμένην [λοιμῷ] Vulgo τὴν [τῶν] Ἀθηναίων πόλιν κακουμένην [λιμῷ]. ſed articulum neſcit Reg. iſque Mſ. ſimul ac Harleian. et Paccianus habent λοιμῷ, nec aliter ſcribi iuſſit Heinſius. Apoſtolius Cent. VIII. 84. Ἀθηναίοις τότε λοιμῷ κατεχομένοις ἔχρησεν ἡ Πυθία καθῆραι τὴν πόλιν· οἱ δὲ πέμπουσι ναῦν τε καὶ Νικίαν τὸν Νικηράτου εἰς Κρήτην, καλοῦντες τὸν Ἐπιμενίδην· καὶ ὃς ἐλθὼν Ὀλυμπιάδι τεσσαρακοστῇ ἕκτῃ, ἐκάθηρεν αὐτῶν τὴν πόλιν, καὶ ἔπαυσε τὸν λοιμόν. Haec et alia deſcripſit ex Laërtii I. 110.

s ἀνὴρ φιλόσοφος,] Immo ἀνὴρ σοφὸς, ſi velis: erat enim ἐποποιὸς, *poëta Epicus*: Suidas. et infra, ſect. 4. videtur diſtinguere inter hunc *Ariſteam* et *Philoſophos*: Βούλει τοίνυν Ἀριστέαν ἐῶμεν, ἐπὶ δὲ τοὺς φιλοσόφους τὴν γνώμην

χὴν αὐτῷ καταλιποῦσαν τὸ σῶμα, ἀναπτᾶσαν εὐθὺ τοῦ αἰθέρος, περιπολῆσαι τὴν γῆν τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν βάρβαρον, καὶ νήσους πάσας, καὶ ποταμοὺς, καὶ ὄρη, γενέσθαι δὲ τῆς περιπολήσεως αὐτῇ τέρμα τὴν ὑπερβορέων γῆν· ἐποπτεῦσαι δὲ πάντα ἑξῆς νόμαια, καὶ ἤθη πολιτικὰ, καὶ φύσεις χωρίων, καὶ ἀέρων μεταβολάς; καὶ ἀναχύσεις θαλάττης [u], καὶ ποταμῶν ἐκβολὰς, γενέσθαι δ' αὐτῇ καὶ τὴν τοῦ οὐρανοῦ θέαν πολὺ τῆς νέρθεν σαφεστέραν. Καὶ ἦν πιθανώτερος λέγων ταῦτα ὁ Ἀριστέας μᾶλλον, ἢ Ἀναξαγόρας [x], ἢ Ξενοφάνης ἐκεῖνος, ἤ τις ἄλλος τῶν ἐξηγησαμένων τὰ ὄντα ὡς ἔχει· οὐ γάρ

ſuam, relicto corpore, recta coelum petiiſſe, vnde totam Graecorum barbarorumque terram, omnes circumiiſſet inſulas, fluvios et montes, finem autem huius circuitionis ſuae in hyperboreis finibus fuiſſe; hinc ſe ritus omnes, omnium rerumpublicarum obſeruaſſe mores, terrarum omnium ingenia, mutationes aeris, alluuiones maris, fluuiorum oſtia, quin et coelum ipſum multo facilius, quam inferiora, luſtraſſe. Et tamen plus fidei hoc ipſo Ariſteas conſecutus eſt, quam Xenagoras, aut Xenophanes ille, aut ſi quis alius rem, vt habebat, propoſuit; nec enim ſatis

pere-

γνώμην τρέψωμεν, etc. Diſſ. XXXI, 1. ἀνὴρ σοφὸς σοφίαν οὐ πολυῤῥήμονα. de Anacharſide. Mox pro τὴν ψυχὴν αὐτῷ, ſcr. αὑτῷ. Paullo ante: ἠπιστεῖτο δὲ αὐτῷ ἡ σοφία· Codices habent, αὐτῷ οὐκ ἡ σοφία. Forte: ἠπιστεῖτο δὲ αὐτῷ δοκησισοφία etc. quae vox eſt Platonis. M.

t ἠπιστεῖτο δὲ αὐτῷ ἡ σοφία,] Reg. et Harl. ἠπιστεῖτο δὲ αὐτῷ [οὐκ] ἡ σοφία. Forſan ἠπιστεῖτο δὲ αὐτῷ [οὖν] ἡ σοφία. De Ariſtea vidimus ad Diſſ. XVI. 2.

u καὶ [ἀναχύσεις] θαλάττης,] Sic vterque codex, vulgo καὶ [χύσεις] θαλάττης.

x λέγων ταῦτα ὁ Ἀριστέας μᾶλλον, ἢ Ἀναξαγόρας,] Vulgo ταῦτα λέγων ὁ Ἀριστέας, ἢ ὁ Ξεναγόρας. Vt opinor, Xenagoras philoſophus paucis notus eſt. Xenagoram quidem, qui Περὶ νήσων ſcripſit, laudat Etymologus in Σφήκεια. Ξεναγόραν etiam ἐν πρώτῳ χρόνων memorat Apollonii ſcholiaſtes ad lib. IV. 262. Vide ſis et Plinium H. N. V. 25. VII. 57. Reuera locus foedo mendo laborat; nam Reg. habet: λέγων ταῦτα ὁ Ἀριστέας μᾶλλον, [μῆον ἐξ ἀγορᾶς.] Hinc facile reponendum vidi μᾶλλον, ἢ Ἀναξαγόρας, prout edidi; res enim non dubia videbatur.

Sectio

πȣ σαφῶς ἠπίςαντο οἱ ἄνθρωποι τὴν ψυχῆς περιπόλησιν, ȣ̓δὲ οἷς τισιν ὀφθαλμοῖς ἕκαςα ὁρᾷ, ἀλλὰ ἀτεχνῶς ἀποδημίας τινὸς ᾤοντο τῇ ψυχῇ δεῖν, εἰ μέλλοι ὑπὲρ ἑκάςȣ φράσειν τὰ ἀληθέςατα.

δ´. Βȣ́λει τοίνυν Ἀριςέαν μὲν καὶ Μελησαγόραν καὶ Ἐπιμενίδην καὶ τὰ τῶν ποιητῶν αἰνίγματα τοῖς μύθοις ἐῶμεν, ἐπὶ δὲ τȣ̀ς φιλοσόφȣς τὴν γνώμην τρέψωμεν, τȣτȣσὶ τȣ̀ς ἐκ Λυκείȣ καὶ Ἀκαδημίας τῆς καλῆς· ȣ̓ γὰρ μυθολόγοι, ȣ̓δ᾽ αἰνιγματώδεις, ȣ̓δὲ τερατείαν ἀσπαζόμενοι, ἀλλ᾽ ἐν δημοτικῇ λέξει τε καὶ διανοίᾳ εἰθισμένοι; Αὐτῶν δὲ τὸν ἡγεμόνα πρῶτον ὧδέ πως y· Ὅτι μὲν ἐπιςήμην τιμᾷς παντὸς μᾶλλον, ὦ Σώκρατες, ἀκȣ́ω μέν σȣ πολλάκις διατεινομένȣ, προξενȣ̃ντος τȣ̀ς

peregrinationem illam animae, aut oculos eius, quibus luſtrat omnia, intelligebant homines; ſed reuera peregrinandum ei exiſtimabant, qui de ſingulis rebus, prout ſe habent, loqui vellet.

4. Vis igitur, relicto Ariſtea, cum Meleſagora, et Epimenide, relictis poëtarum fabulis et aenigmatis, ad philoſophos, qui a Lyceo et Academiae amoenitate nomen habent, animum conuertamus: ſiquidem hi nec fabulas, nec rerum verborumque obſcuritatem, neque vanitatem amant; ſed ſermone populari, ſenſu aperto, res ſolent proponere? Ac primo quidem principem eorum ita compellabimus: Equidem ſcientiam, o Socrates, rebus a te omnibus praeferri ſaepe aſſeuerantem te audimus, cum praeſer-

Sectio δ´.

y ἀλλ᾽ ἐν δημοτικῇ λέξει τε καὶ διανοίᾳ [εἰθισμένοι;] Αὐτῶν δὲ τὸν ἡγεμόνα πρῶτον ὧδέ πως·] Haec ſatis Graeca non ſunt, et a Mſſ. nonnihil abeunt. Nam Reg. habet εἰθισμένα δὲ αὐτῶν τόν γε ἡγεμόνα. Harleian. vero εἰθισμὸν δὲ αὐτῶν τόν τε ἡγεμόνα. Forſan ἀλλ᾽ ἐν [δημοτικῇ] λέξει τε καὶ διανοίᾳ. [Εἰ θέλεις] δὲ, αὐτῶν τόν γε ἡγεμόνα [προσείπωμεν] ὧδέ πως. Haec ſane mens eſt Maximi, ſed eius ipſiſſima verba me non adfirmo poſuiſſe.

Ibid. καὶ διανοίᾳ εἰθισμένοι; Αὐτῶν δὲ τὸν ἡγεμόνα etc.] *Regius*, εἰθισμένα δὲ αὐτῶν γε τὸν ἡγεμόνα. *Harleianus*, εἰθισμὸν δὲ αὐτῶν τόν τε ἡγεμόνα. Lego et diſtinguo: ἐπὶ δὲ τȣ̀ς φιλοσόφȣς τὴν γνώμην τρέψωμεν, τȣτȣσὶ τȣ̀ς ἐκ Λυκείȣ καὶ Ἀκαδημίας τῆς καλῆς, (ȣ̓ γὰρ μυθολόγοι, ȣ̓δ᾽ αἰνιγματώδεις, ȣ̓δὲ τερατείαν ἀσπαζόμενοι, ἀλλ᾽ ἐν δημοτικῇ λέξει καὶ διανοίᾳ εἰθισμένῃ,)

νέους, ἄλλον ἄλλῳ διδασκάλῳ· ὅς γε καὶ εἰς Ἀσπασίας τῆς Μιλησίας παρακελεύῃ Καλλίᾳ τὸν υἱὸν πέμπειν [z], εἰς γυναικὸς ἄνδρα. Καὶ αὐτὸς τηλικοῦτος ὢν παρ᾽ ἐκείνην φοιτᾷς, καὶ οὐδὲ αὕτη σοι ἀρκεῖ διδάσκαλος, ἀλλ᾽ ἐρανίζεις παρὰ μὲν Διοτίμας τὰ ἐρωτικά, παρὰ δὲ Κόννου τὰ μουσικά, παρὰ δὲ Εὐήνου τὰ ποιητικά, παρὰ δὲ Ἰσχομάχου τὰ γεωργικά, παρὰ δὲ Θεοδώρου τὰ γεωμετρικά. Καὶ ταῦτα μέν σου τὰ εἴτε αὖ εἰρωνεύματα, εἴτε καὶ ἀνδρίσματα ἐπαινῶ, ὅπως ἄν τις αὐτῶν ἀποδέχηται [a]. Ἀλλ᾽ ἐπειδὰν ἀκούω σου πρὸς Φαῖδρον διαλεγομένου, ἢ Χαρμίδην, ἢ Θεαίτητον, ἢ Ἀλκιβιάδην, ὑποπτεύω σε μὴ πάντα ἐπιστήμῃ νέμειν, ἀλλ᾽

praeſertim alios ex iuuentute aliis delegas praeceptoribus; veluti cum ſuades Calliae, vt Mileſiae Aſpaſiae filium ſuum tradat erudiendum, marem foeminae. Quin et tu tantus natu diſciplinam eius frequentas; nec magiſtra ea tibi ſufficit, ſed a Diotima amatoriam, a Conno muſicen, ab Eueno poëticen, ab Iſchomacho agriculturam, a Theodoro diſcis geometriam. Et haec quidem, ſiue ſerio a te, ſiue diſſimulandae, vt ſoles, ſcientiae dicantur, prout quis accipere ea velit, ſane laudo. Contra vbi tua cum Phaedro, aut Charmide, aut Theaeteto, aut Alcibiade colloquia audio; non omnia iudicare poſſum te

εἰθισμένῃ,) ἐπ᾽ αὐτῶν δὲ τὸν ἡγεμόνα πρῶτον, ὧδέ πως; Ὅτι μὲν etc. Locum videtur deprauaſſe ignorantia phraſeos ἐν δημοτικῇ (εἰσι) λέξει καὶ διανοίᾳ εἰθισμένῃ· *verſantur in populari modo loquendi, et vſitato modo ſentiendi:* id eſt, loquuntur et cogitant, quemadmodum caeteri homines: de qua plenius dixi ad XXI, 4. τοὺς ἐν φιλοσοφίᾳ. M.

z τὸν υἱὸν πέμπειν,] Philebum dicit. Vide Platonem in Philebo p. 65. F.

a ἐπαινῶ, ὅπως ἄν τις αὐτῶν ἀποδέχηται.] Verbum ἐπαινῶ tranſpoſitum eſſe ſuſpicor. multo clarius, vt mihi videtur, hoc modo ſcriptum fuiſſet: Καὶ ταῦτα μέν σου τὰ εἴτε αὖ εἰρωνεύματα, εἴτε καὶ ἀνδρίσματα, ἢ ὅπως ἄν τις αὐτῶν ἀποδέχηται, ἐπαινῶ. *et haec quidem tua, ſiue ironica, ſiue ſeria, ſeu quocunque alio nomine accipienda ſint, laudo.* Caeterum vox ἀνδρίσματα rarior eſt. ἀνδρισμὸς occurrit apud Pollucem III, 24. 120. vbi coniungitur cum εὐρωστία et ἀνδρία. At Diſſ. XXIV, 5. loco ſimili, pro ἀνδρίσματα ponitur αἰνίγματα. Τί βούλεται τῷ Σωκράτει ταῦτα τὰ κομψά,

ἡγεῖσθαι τοῖς ἀνθρώποις πρεσβύτερον εἶναι διδάσκαλον τὴν φύσιν· καὶ τοῦτο εἶναι, ὅπερ οὑτωσὶ φαύλως ὑπεῖπάς που ἐν τοῖς λόγοις, θείᾳ μοίρᾳ δεδόσθαι [b] μοι πρὸς Ἀλκιβιάδην ὁμιλίαν, καὶ πάλιν αὖ Φαῖδρον καλεῖς τὴν θείαν κεφαλὴν [c], καὶ περὶ Ἰσοκράτους που κατεμαντεύσω ἐν τοῖς λόγοις νέου ὄντος κομιδῇ [d]. Τί ταῦτά σοι ἐθέλει, ὦ Σώκρατες; Εἰ βούλει, σὲ μὲν ἐῶ, τὸν δὲ ποιητὴν τῶν λόγων τουτωνὶ τὸν ἐξ Ἀκαδημίας φίλον μέτειμι· ὁ δὲ ἡμῖν δεομένοις μάλα ἀποκρινέσθω, εἰ καὶ θείᾳ μοίρᾳ γένοιντ' ἂν ἀγαθοὶ ἄνδρες. Αὐτὸ τοῦτο, ἄνδρες ἀγαθοί, οὐ ποιηταί, λέγω, ἵνα μὴ προφέρῃς [e] τὸν Ἡσίο-

te inſtitutioni tribuere, ſed antiquiorem eſſe hominibus magiſtram ipſam naturam arbitratum eſſe: et hoc nimirum eſſe, quod alibi in ſermonibus tuis ſatis obiter innuere videris, cum diuinitus mandatum tibi ais, vt cum Alcibiade verſeris; et alibi Phaedrum vocas diuinum caput, et alibi de Iſocrate quamuis adoleſcente admodum vaticinaris. Quid ſibi iſta volunt, o noſter Socrates? Quod ſi vis, a te quidem abeo, atque ad ipſum, qui haec tibi tribuit, auctorem illum ex Academia amicum tranſibo tuum; hunc, vt nobis de hac quaeſtione, an nimirum viri diuinitus fiant boni, ſententiam ſuam exponat, vehementer rogabo. Boni, inquam, viri, non aliud; nec enim poëtae dico, ne

ψά, εἴτε αἰνίγματα, εἴτε εἰρωνεύματα, ἀποκρινάσθω etc. M.

b θείᾳ μοίρᾳ δεδόσθαι] Reſpicit ad Platonis Alcibiadem I. p. 25. A.

c τὴν θείαν κεφαλὴν,] Sic loquitur apud Platonem in Phaedro p. 339. G.

d ἐν τοῖς λόγοις [νέου ὄντος] κομιδῇ.] Vulgo ἐν τοῖς λόγοις [νεύοντος] κομιδῇ. Scaliger reponendum putabat ἐς τοὺς λόγους νεύοντες κομιδῇ. Stephanus autem voluit, πρὸς τοὺς λόγους νεύοντος κομιδῇ. At ſcopum tetigit Leopardus, qui legendum coniecit Emend. XVII. 18. ἐν τοῖς λόγοις [νέου ὄντος] κομιδῇ, nec aliter emendauit in Harleian. manus ſecunda. Vide Platonem in Phaedro p. 358. B.

e ἵνα μὴ [προφέρῃς] Vulgo προσφέρῃς. Nos auctoritati codicis vtriuſque paruimus.

Ibid. ἵνα μὴ προσφέρῃς τὸν Ἡσίοδον,] Mſſ. προφέρῃς. an rectius, dubito. Προφέρω (vel προφέρομαι) τί σοι, eſt, *profero aliquid tibi:* προσφέρω (vel προσφέρομαι) τί σοι, *profero aliquid contra te,* πρός σε. ſic XXIX, 2. δυσχεράναις ἂν τῷ λόγῳ προσφερομένῳ

δον· οὐδὲ μάντεις, ἵνα μὴ τὸν Μελησαγόραν λέγῃς· οὐδὲ καθάρται, ἵνα μὴ διηγήσῃ Ἐπιμενίδην· ἀλλ᾽ ἀφελὼν ἑκάστου τὸ τῆς τέχνης ὄνομα, τὴν ἀρετὴν προσθεὶς, ἣν ἄνθρωποι [f] ἀγαθοὶ τὰ ἀνθρώπων ἔργα, οἶκόν τε οἰκονομεῖν δεξιῶς, καὶ ἐν πόλει πολιτεύεσθαι καλῶς. Περὶ ταύτης φάθι [g], εἰ γένοιτ᾽ ἄν τινι ἄνευ τέχνης θεόσδοτος. Ἦ καί σε κατὰ χώραν ἐάσω· ἀποκρινεῖται δὲ ὁ λόγος αὐτὸς αὐτῷ, ὡς ἀνὴρ ἀνδρὶ, ἀπαυθαδιζόμενος ὡδέ πως;

ne Heſiodum proferas; nec vates, ne Meleſagoram dicas; nec expiatores, ne Epimenidem mihi narres: ſed pro artis, qua ſinguli excellunt, nomine virtutem illis adde, qua homines in opere ſuo praeſtantiſſimi euadunt; vt recte familiae praeſint, honeſte in republica verſentur. Haec, inquam, ſcire velim, vtrum ſine arte cuiquam diuinitus contingat. An et te relinquam; meliuſque ipſa ſibi reſpondebit ratio, tanquam vir viro, libere et audacter? Hoc nimirum modo:

5. Quid

μένῳ σοί μάρτυρα Φιλοπόλεμον, *contra te producenti teſtem* etc. vbi ſine cauſa Cl. Editor ſcribit προφερομένῳ. Diſſ. XXIII, 3. αἰτίαν προσφέρων τῷ παραιτουμένῳ ἰατρικὴν, *crimen obiiciens illi, qui medicinam reiicit*. XL, 1. ἐπεὶ δὲ τὸ κάλλος μοι προφέρεις. et ſect. 2. ἵνα μὴ τὸν Ὅμηρον αὖθις σοι προφέρω. in quibus locis ambobus ſenſus poſtulat *oppoſitionem*, et de Argumentis *Aduerſarii* agitur: *quoniam autem exemplo Pulchritudinis contra me vteris*: et, *ne Homerum rurſus contra te aduocem*. vnde ſcribendum forte, μοι προσφέρεις, et σοι προσφέρω. Nimirum προφέρω et προσφέρω in Mſſ. iiſdem literis exarantur, πρ°φέρω, adeo, vt non mirum, ſi hac in re frequenter erretur. M.

f ἣν ἄνθρωποι] Scaliger et Heinſius legunt [καθ᾽] ἣν ἄνθρωποι. Sed melius repoſueris ᾗ ἄνθρωποι etc.

Ibid. ἣν ἄνθρωποι ἀγαθοὶ] Scribo, ᾗ ἄνθρωποι, *qua*, vel *quatenus boni viri fuerunt*. Et ita *Dauiſius*. M.

g πολιτεύεσθαι καλῶς. Περὶ ταύτης φάθι,] Haec peſſime diſtinguuntur. ita oportuit: ἀλλ᾽ ἀφελὼν ἑκάστου τὸ τῆς τέχνης ὄνομα, τὴν ἀρετὴν προσθεὶς, ᾗ ἄνθρωποι ἀγαθοὶ τὰ ἀνθρώπων ἔργα, (οἶκόν τε οἰκονομεῖν δεξιῶς, καὶ ἐν πόλει πολιτεύεσθαι καλῶς) περὶ ταύτης φάθι, etc. Parentheſis iſta non eſt neceſſaria: ſed eam adpoſui, vt connexionem facilius perſpicias. M.

έ. Ὦ σχέτλιε, τί ταῦτα ἐρεῖς [h], ὃς ἡγῇ τὸ καλλιϛεῦον τῶν ἀνθρωπίνων ἀγαθῶν παρὰ μὲν ἀνθρώπȣ τέχνης τάχιϛα ἥξειν, ἐκ δὲ θείας ἀρετῆς [i] ἀπορώτατα; Καίτοι μαντικὴν, καὶ τελεϛικὴν, καὶ ποιητικὴν, καὶ καθάρσεις, καὶ χρησμῳδίας, ξυλλήβδην ἅπαντα, ȣ̓κ ἂν εἴποις ἀντάξια εἶναι τῆς ἀρετῆς· εἶτα ἐκεῖνα μὲν ἡγῇ θείᾳ τινὶ ἐπιπνοίᾳ ψυχαῖς ἀνθρωπίναις ἀνακίρνασθαι, τὸ δὲ τȣ́των σπανιώτερον, τὴν ἀρετὴν, ἔργον εἶναι τέχνης θνητῆς. Ἡ πολλȣ͂ ἄξιον νομίζεις τὸ θεῖον, πρὸς μὲν τὰ φαῦλα καλῶς καὶ ἀφθόνως παρεσκευασμένον, πρὸς δὲ τὰ κρείττω ἄπορον. Οὔπω λέγω, ὡς εἴπερ ἐκείνων

5. Quid haec quaeris, hominum miſerrime, qui ſentire videris, id quod in humanis praecipuum eſt bonis, ab humana quidem arte facillime prouenire, diuino vero munere difficillime? Et tamen omnia haec ſimul, artem diuinandi, myſticam ſcientiam, poëticen, expiationes, oracula, non tanti eſſe, quanti ſit ſola virtus, ipſe fateberis; cum nihilominus illa diuino afflatu inſinuare ſeſe humanis putes animis, quod vero his rarius eſt, virtutem dico, artis eſſe humanae. Praeclare, ſi diis placet, de deo iudicas, quem in parui momenti rebus munificum, in praeſtantiſſimis facis parciſſimum. Vt omittam, ſi omnia illa perfi-

Sectio έ.

h τί ταῦτα ἐρεῖς,] Heinſius reponit τί ταῦτα ἐρωτᾷς, quo ſatis oſtendit, doctiſſimos viros ab ἀπροσεξίᾳ non eſſe liberos; nam, quod volebat, exhibet codicum lectio. Heſychius: Ἐρεῖ, λέγει, ἐρωτᾷ. Ἐρέω, λέξω, ἀπαγγελῶ, σημαίνω, ἐπερωτῶ. Ἐρέων, μαντευσόμενος, ἐρωτήσων, ζητήσων. Etymologus in Ἐρέω: Ἰϛέον, ὅτι πάντοτε ὁ ποιητὴς τὸ ἐρέω προφέρει, καὶ σημαίνει τρία· τὸ λέγω, ὡς τὸ· Ἄλλο δέ τοι [ἐρέω·] καὶ τὸ ἐρωτῶ, ὡς τὸ· Πάντων Ἀργείων [ἐρέων] γενεήν τε τόκον τε etc. Suidas: Ἐρείομεν, ἐρωτήσομεν, quod ex ſcholiaſta ad Iliad. Α΄. 62. deſumtum.

Ibid. ὦ σχέτλιε, τί ταῦτα ἐρεῖς,] Lege, τί ταῦτα ληρεῖς, *cur haec effutis*. Iulianus Epiſt. p. 155. καὶ τί τοιαῦτα ἐγὼ ληρῶ μακρότερον; Lucianus *Hermot*. p. 567. καὶ τῆς γε μητρὸς ἐρομένης αὐτὸν, τί ταῦτα ληροῖ, καταγελάσας αὐτῆς, etc. Bis terue occurrit apud Ariſtoph. in *Nub*. τί ληρεῖς; et in *Ran*. 953. ἐπειδὴ ταῦτα ληρήσειε. Deinde, poſt τέχνης θνητῆς pone notam Interrogationis. M.

i ἐκ δὲ θείας ἀρετῆς] Ἀρετὴν, vt videtur, εὐεργεσίαν vel φιλίαν denotat; quam poteſtatem huic voci

ἕκαστον τελεσιουργεῖται [k], ἀνάγκη καὶ τὸ κρεῖττον. Οὐ γὰρ ὥσπερ ὁ χαλκευτικὸς οὐκ ἂν τέκτονα ἐκδιδάξαι, οὐδὲ ὥσπερ ὁ γεωργὸς κυβερνητικῆς ἄπειρος, καὶ ὁ κυβερνήτης ἰατρικῆς, ἄλλος ἄλλης, ὁ μὲν ἔμπειρος τέχνης [l], ὁ δὲ ἄπειρος τῆς αὐτῆς, οὕτω καὶ ὁ θεὸς ἐν περιγραφῇ μένει τέχνης μιᾶς· ἀλλ᾽ εἴπερ τι παρ᾽ ἐκείνου ἔλθῃ, πρὸς μὲν ἀνθρωπίνης ψυχῆς δύναμιν τέχνης ἂν εἴη μέτρον, πρὸς δὲ θείας ἐπιστήμης παρασκευὴν μόριον τοῦ ὅλου. Ὅρα δή, μή σοι θεός, εἰ τὰ τοιαῦτα δύναται κληρουχεῖν καὶ νέμειν, πολὺ τούτων πρότερον ἀρετὴν νέμειν καὶ δύναιτο καὶ ἐθέλοι.

ϛʹ. Οὑτωσὶ δὲ αὐτὸ σκέψαι· Τὸ θεῖον πάντως πη τίθεσαι τελεώτατον καὶ αὐταρκέστατον καὶ ἰσχυρότατον· ὡς, εἴ τι ἀφέλῃς, λυμανεῖς τῷ ὅλῳ. Εἰ γὰρ μὴ τέλεον, οὐκ αὔταρκες· εἰ δὲ οὐκ αὔταρκες, οὔπω τέλεον· εἰ δὲ μὴ

perficiantur a deo, neceſſe eſſe, vt et ea, quae ſunt meliora. Nec enim quemadmodum ferrariae magiſter artis lignarium non efficit, et nec quemadmodum gubernandi agricola, gubernator medicinae ignarus eſt, aliuſque aliam artem aut tenet, aut ignorat; ita vna arte circumſcribitur deus: ſed ſi quid ab illo veniat, animi noſtri reſpectu ars eſt perfecta; ſi cum diuina conferatur ſcientia, pars eſt totius. Vide autem, ne deus tibi, ſi in poteſtate ita habet et diſtribuit, multo prius virtutem dare et poſſit et velit.

6. Id autem vide hoc modo: Numen diuinum non dubito quin perfectum, ſibi ſufficiens, potentiſſimum ſtatuas; vt, ſi partem demas aliquam, neceſſe ſit, vt corruat totum. Si enim perfectum non eſt, nec ſibi ſufficiens erit; ſi non ſufficiens ſibi, nec

voci Thucydides paſſim tribuit. Vide ſcholiaſten ad lib. II. p. 124, 125, 132.

k ἐκείνων ἕκαστον τελεσιουργεῖται,] Vulgo ἐκεῖνο ἕκαστον. Harl. ἐκεῖνον ἕκαστον. At Reg. ἐκείνων, quod admiſimus.

Ibid. εἴπερ ἐκεῖνο ἕκαστον τελεσιουργεῖται,] *Harleian.* ἐκεῖνον. *Reg.* ἐκείνων, quod adripuit Cl. Editor. Nihilominus verum eſt ἐκείνῳ, ſc. τῷ θείῳ. *ſi ſingula ab illo perficiantur:* quemadmodum ſenſus poſtulat. M.

l ἔμπειρος [τέχνης] Vulgo ἔμπειρος γῆς, et ita quidem Reg. et Harl. Stephani vero coniectura mihi ſimul ac Heinſio ſe proba-

αὔταρκες, μήτε τέλειον [m], πῶς ἰσχυρόν; Αὔταρκες δὲ ὂν καὶ τέλειον καὶ ἰσχυρὸν, κατὰ μὲν τὴν τελειότητα τὰ ἀγαθὰ βούλεται, κατὰ δὲ τὴν αὐτάρκειαν ἔχει, κατὰ δὲ τὴν ἰσχὺν δύναται· βουλόμενος δὲ δὴ καὶ ἔχων καὶ δυνάμενος, κατὰ τί μὴ δῷ; Ὁ μὲν γὰρ ἔχων, οὐ διδοὺς, οὐ βούλεται· ὁ δὲ βουλόμενος, οὐκ ἔχων, οὐ δύναται· ὁ δὲ ἔχων, καὶ βουλόμενος, πῶς οὐ δύναται; Οὐκοῦν εἴπερ ἔχει τὰ ἀγαθὰ, τὰ τελεώτατα ἔχει· τελεώτατον δὲ ἡ ἀρετή· δίδωσι τοίνυν, ὃ ἔχει. Ὥστε οὐ δέος, μὴ ἄλλο τι ἀγαθὸν [n] εἰς ἀνθρώπους ἔλθῃ, μὴ παρὰ θεοῦ ὁρμηθέν· ἀλλὰ μὴν οὐδέν ἐστιν ἄλλο ἀνθρώποις ἀγαθὸν, ὃ μὴ παρὰ θεῶν ἔρχεται. Τίν' οὖν τρόπον ἀρετὴ παρὰ θεοῦ ἔρχεται; Πέ-

nec perfectum: quod ſi nec ſufficiens ſibi, nec perfectum; quomodo potens? Si autem et ſufficiens ſibi, et perfectum eſt, et potens; qua perfectum eſt, vult bonum, qua ſufficiens ſibi, habet bonum, qua potens, praeſtare poteſt bonum: ſi autem et velit, et habeat, et poſſit; quidni daret? Qui enim habet, nec dat; non vult: qui vult, nec habet; non poteſt: qui vero et habet, et vult; cur non poſſit? Siquidem ergo bona habet, perfecta habet; perfectiſſimum autem eſt virtus; dat ergo, quod habet. Vt non ſit exiſtimandum, aliud, quam quod ab eo proficiſcitur, bonum hominibus contingere; cum reuera nullum ſit bonum, quod non ab eo originem ſuam trahat. At quomodo, dicet aliquis, virtus a deo proficiſcitur? Humanum omne genus

probauit, et eam manifeſto flagitat ſententia.

Sectio ϛ'.

m εἰ δὲ [μὴ] αὔταρκες, μήτε τέλειον,] Vulgo εἰ δὲ αὔταρκες. Sed ita praetermittitur vox orationi neceſſaria, quam dedere Reg. et Harleian.

Ibid. εἰ δὲ μὴ αὔταρκες, μηδὲ τέλειον,] Μὴ ex Codicibus addit *Dauiſius.* pro μηδὲ edidit μήτε, ſine vlla mentione. Forte fuerit, εἰ δὲ μήτε αὔταρκες, μήτε τέλειον. vt apud Sext. Empiricum *Pyrrh. Hypot.* III, 1. εἰ δὲ οὔτε βούλεται, οὔτε δύναται, καὶ βάσκανός ἐστι καὶ ἀσθενής. M.

n μὴ [ἄλλο τι] ἀγαθὸν εἰς ἀνθρώπους ἔλθῃ] Si modo ſana ſit haec lectio, noſter in ſequentibus ταυτολογεῖ. Hoc, vt clarius pateat, apponam Paccii verſionem, quae ſe ſic habet: *Quamobrem timendum minime eſt, ne quid ex genere bonorum aliunde, quam a Deo ad homines permanet. Sed nec aliquid apud homines habetur bV́num, quod* non

φυκε τὸ ἀνθρώπινον πᾶν ἐξ ἀρχῆς δίχα, τὸ μὲν εἰς ἀρετῆς ἐπιτηδειότητα, τὸ δὲ εἰς μοχθηρίας· ὧν ἡ μὲν μοχθηρία ἐνδεὴς τοῦ κολάζοντος, ἡ δὲ ἀρετὴ τοῦ σώζοντος. Μοχθηρὰ μὲν γὰρ φύσις τυχοῦσα ἐπιστάτου χρηστοῦ, νόμου καὶ ἔθους [o], τὸ ἄλυπον τῷ πλησίον περιεβάλετο [p], καὶ πλεονεκτεῖ οὐκ ἐν μοίρᾳ ἀγαθῶν, ἀλλ᾽ ἐν ἐλαττώσει βλάβης· αἱ δὲ ἄρισται ψυχῆς φύσεις ἀμφισβητήσιμοι, ἐν μεθορίᾳ [q] τῆς ἄκρας ἀρετῆς πρὸς τὴν ἐσχάτην μοχθηρίαν καθωρμισμέναι, δέονται ξυναγωνιστοῦ θεοῦ καὶ ξυλλήπτορος τῆς ἐπὶ θάτερα τὰ κρείττω ῥοπῆς καὶ χειρα-

genus duplicem ab initio ſortitur naturam; aut enim virtuti, aut improbitati, magis idoneum naſcitur; harum altera reprimi, altera gaudet conſeruari. Naturae enim improbae probus ſi contingat rector, qualis lex aut conſuetudo eſt, ſemper vicinam partem mali efficit immunem; beatuſque eſt hactenus, non vt in bono excellat, ſed vt minus habeat mali: at vero, quae naturam meliorem ſortitae ſunt animae, in medio virtutis ſummae ſummaeque improbitatis conſtitutae, auxilio ſubſidioque dei opus habent, qui ad alteram illam meliorem partem ducat

non proueniat ex Diis. Si reponas hoc in loco μὴ [τοῦτο τὸ] ἀγαθὸν (*virtutem* ſignificat), orationem turpiſſima macula liberabis.

Ibid. μὴ ἄλλο τι ἀγαθὸν] Pro ἄλλο τι coniicit *Dauiſius* τοῦτο τὸ ἀγαθὸν, quod, inquit, *virtutem* ſignificat, de qua in praecedentibus agebatur. Forte: ὥστε οὐ δέος, μὴ ἄλλο, ἢ ἀγαθὸν, εἰς ἀνθρώπους ἔλθῃ, παρὰ θεῶν ὁρμηθέν. Turbat tamen vox ἄλλο in proxime ſequentibus. M.

o νόμου καὶ ἔθους] Scribe, ἢ ἔθους. ſi enim retineatur καὶ, debet eſſe ἐπιστατῶν χρηστῶν. M.

p τὸ ἄλυπον τῷ πλησίον περιεβάλετο] Potius videretur περιβάλλεται, vt πλεονεκτεῖ. vel ſaltem περιέβαλε, *induit*, acquirit. Sententiam ita verte: *improba enim natura, rectorem bonum nacta, Legem, vel Conſuetudinem, hoc acquirit, vt vicinum non laedat; et eatenus proficit, non vt Boni aliquid faciat, ſed vt minus Mali.* Acute et vere. Mox diſtingue: ἐπὶ θάτερα, τὰ κρείττω, ῥοπῆς etc. M.

q ἐν μεθορίᾳ] Vulgo ἐν μετρίῳ. Sed Reg. et Harleian. ἐν μεθορίᾳ, quod rectum. Noſter infra Diſſ. XL. 6. Ἀλλ᾽ ἐν [μεθορίᾳ] καὶ χώρᾳ μέσῃ. Sic vterque codex. Thucydides lib. II. p. 117. C. Ἡ δὲ Θυρεᾶτις γῆ, [μεθορία] τῆς Ἀργείας καὶ Λακωνικῆς ἐστιν etc. Ite-

γωγίας. Ὁ μὲν γὰρ ἐπὶ τὰ αἰσχρὰ ὄλισθος αὐτοφυὴς ἀσθενείας ἔργον, ἢ καὶ τὰς ἐπιεικεῖς ψυχὰς κολακεύουσα διὰ ἡδονῶν καὶ ἐπιθυμημάτων εἰς τὰς αὐτὰς ὁδοὺς ταῖς μοχθηρίαις [r] συγκαθέλκει.

ζ′. Ἀκούσῃ γοῦν τοῦ Διὸς αὐτοῦ λέγοντος·

Ὦ πόποι, οἷον [s] δή νυ θεοὺς βροτοὶ αἰτιόωνται·
Ἐξ ἡμέων γάρ φασι κακ' ἔμμεναι, οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ
Σφῇσιν ἀτασθαλίῃσιν ὑπὲρ μόρον ἄλγε' ἔχουσιν.

Περὶ δὲ τῶν ἀγαθῶν ἀνθρώπων οὐκ ἀκούσῃ τοιοῦτον οὐδὲν λέγοντος, οὐδὲ ἀπωθουμένου τὴν αἰτίαν, οὐδὲ ἀποτιθεμένου τὴν φροντίδα [t], ἀλλ' αὐτὸ τοὐναντίον·

ducat eas ac impellat. Nam vt facile in deteriorem labantur ſemitam, ab innata ſibi infirmitate habent, quae probis quoque animabus voluptatum cupidinumque adblanditur illecebris, ſecumque in eaſdem flagitiorum vias abripit.

7. Et hoc eſt, cur illud ex Ioue audias:

Eheu, quam falſis accuſant numina dictis!
Adſcribunt ſuperis homines mala, cum tamen ipſi
Criminibus propriis ſibi talia damna crearint.

De bonis vero nihil tale ex ipſo audies hominibus, nunquam probitatis illorum cauſam eſſe ſe negat, nunquam eam aliis adſcribit; ſed omnino contra:

Aſt

rum lib. IV. pag. 288. C. Ἡ ἐστι μὲν τῆς Κυνουρίας γῆς καλουμένης, [μεθορία] δὲ τῆς Ἀργείας καὶ Λακωνικῆς. Huc reſpexit Stephanus in Θυρέα, non ad illum locum, qui legitur lib. V. p. 373. A. vt perperam ſtatuit Holſtenius. Ei tamen in hoc errore praeiuit Salmaſius Exerc. Plin. p. 139. cuius auctoritate fretus Berkelius, Stephanum partem emendauit, partem corrupit. De re ipſa vide Diſſert. XXX. 3.

r εἰς τὰς αὐτὰς ὁδοὺς [ταῖς μοχθηρίαις] συγκαθέλκει] Paccius vertit: *ad eaſdem flagitiorum ſemitas trahit;* adeo vt legendum cenſuerit τῆς μοχθηρίας, quod probat Heinſius. Mihi reſcribendum videtur: εἰς τὰς [αὐτῆς] ὁδοὺς [τὰς μοχθηρὰς] συγκαθέλκει.

Ibid. εἰς τὰς αὐτὰς ὁδοὺς ταῖς μοχθηρίαις] Clare legendum, ταῖς μοχθηραῖς, ſc. ψυχαῖς, cui opponitur τὰς ἐπιεικεῖς ψυχάς. Feſtinanter egit hoc loco Cl. Editor. M.

Sectio ζ′.

s Ὦ πόποι, οἷον] Odyſſ. Α′. 32.

t οὐδὲ [ἀποτιθεμένου] τὴν φροντίδα,] Vulgo οὐδὲ [ἀντιτιθεμένου] αὐτὴν,

Πῶς ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆος [u] ἐγὼ θείοιο λαθοίμην,
Οὗ πέρι μὲν πρόφρων κραδίη, καὶ θυμὸς ἀγήνωρ
Ἐν πάντεσσι πόνοισι, φιλεῖ δέ ἑ Παλλὰς Ἀθήνη;

Τίς οὖν οὐκ ἂν εἴποι [x] τὸν Ὀδυσσέα ἀγαθὸν εἶναι θείᾳ μοίρᾳ, οὗ μέμνηται μὲν ὁ Ζεὺς, κήδεται δὲ ἡ Ἀθηνᾶ, ἡγεῖται δὲ ὁ Ἑρμῆς, ἔραται δὲ Καλυψὼ [y], σώζει δὲ ἡ Λευκοθέα; Εἰ δὲ ἀγαθὸς ἦν, ὥσπερ ἦν, διότι

Πολλῶν δ' ἀνθρώπων [z] ἴδεν ἄστεα καὶ νόον ἔγνω,

καὶ

Πολλὰ δ' ὅγ' ἐν πόντῳ πάθεν ἄλγεα ὃν κατὰ θυμόν·

πῶς οὐ θείᾳ μοίρᾳ αὐτῷ συνηνέχθη τὰ γυμνάσια, ἀφ' ὧν ἀγαθὸς καὶ ἦν καὶ ἔδοξε; περιστήσαντος αὐτῷ τοῦ

Aſt ego diuini non obliuiſcar Vlyſſis;
Namque olli praeſens animus, victorque pericli,
Qua ſors dura vocat, quem Pallas diligit ipſa.

Quis ergo Vlyſſem diuinitus bonum virum eſſe neget, cuius Iupiter meminit, quem Minerua diligit, Mercurius ducit, amat Calypſo, ſeruat Leucothoe? Quod ſi bonus fuit, ſicut reuera fuit, quia

Multorum mores hominum luſtrauit et vrbes,
Inque mari multos tulit alta mente dolores;

quis deum neget haec ipſa ei obieciſſe exercitia, quibus et vir bonus dici meruit, et re ipſa fuit? Haec eſt cauſa, quare illi ad-
verſarios

αὐτὴν, ac id expreſſerunt interpretes. At vterque codex οὐδὲ [ὑποτιθεμένου] τὴν φροντίδα, quod Heinſius etiam ex Regio probauit. Verte: *nec illorum curam deponit.*

u Πῶς ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆος] Primus quidem verſus occurrit Odyſſ. Α'. 65. et Ioui tribuitur. At hi tres coniunctim leguntur Iliad. Κ'. 243. ſeqq. eoſque loquitur Diomedes. Itaque Maximum, quod etiam Stephanus obſeruauit, fefellit memoria.

x Τίς [οὖν] οὐκ ἂν εἴποι] Vulgo Τίς οὐκ ἂν εἴποι. Nos monitu codicis Harleiani vocem ſecundam reſtituimus.

y ἔραται δὲ Καλυψὼ] Inſere articulum, ἡ Καλυψὼ, vt ὁ Ζεὺς, ἡ Ἀθηνᾶ, ὁ Ἑρμῆς, ἡ Λευκοθέα. M.

z Πολλῶν [δ'] ἀνθρώπων] Vulgo Πολλῶν ἀνθρώπων. At Reg. ſic habet, vt legitur apud Homerum Odyſſ. Α'. 3.

δαιμονίου ἀνταγωνιςὰς πολλούς· τῶν μὲν βαρβάρων τὸ Τρωϊκὸν, τοῦ δὲ Ἑλληνικοῦ τοὺς ἀρίςους Παλαμήδην καὶ Αἴαντα, τῶν δὲ οἴκοι τοὺς ἰσχυροτάτους καὶ ἀκολαςοτάτους, Κυκλώπων τὸν ἀγριώτατον [a], Θρᾳκῶν τοὺς ἀξενωτάτους, Φαρμακίδων τὴν δεινοτάτην, Θηρίων τὴν πολυκεφαλωτάτην, θάλατταν πολλὴν, χειμῶνα χαλεπὸν [b], συνεχῆ ναυάγια· προσαναγκάσας ἀλᾶσθαι καὶ πτωχεύειν, ῥάκη ἀμπισχόμενον, καὶ μετὰ ταῦτα αἰτοῦντα ἀκόλους, παλαίοντα, λακτιζόμενον, παροινούμενον. Ὧν ἕκαςον αὐτῷ διὰ φιλίαν θεὸς προὔβαλεν· οὐχ ὁ Ποσειδῶν, ὀργιζόμενος,

ὅτι οἱ φίλον υἱὸν [c] ἐξαλάωσεν·

οὐδὲ ὁ Ἥλιος μηνιῶν τῶν βοῶν. Μὴ τοσαύτη μήτε Ποσειδῶνα ἔχοι φιλία πρὸς ἄνθρωπον ἄγριον, καὶ παῖδα ἄξενον, μήτε τὸν Ἥλιον πτωχεία καὶ φειδὼ βοῶν [d]· ἀλλὰ

verſarios obiecerit tam multos; inter barbaros, Troianos; inter Graecos, duces primarios, Palamedem cum Aiace; domi petulantes, robuſtoſque iuuenes; Cyclopum feriſſimum, Thracum inhoſpitales maxime, veneficarum primam, belluam plurimis capitibus metuendam: vt omittam mare perpetuum, tempeſtates aſperas, crebra naufragia; quod errare, quod mendicare, paneſque fruſtra petere pannoſum coëgerit; luctari, calcibus caedi, in vino contumelias mille pati. Quae omnia beneuolentiae ergo obiecit illi deus; non iratus Neptunus,

abſtulerat cari quod lumina nati;

non Sol boum ſuorum cauſa offenſus. Abſit, vt vel Neptunus ferum barbarumque tanti fecerit filium; aut Soli fuerit vel tam abiecta boum cura, vel penuria: ſolius haec mandata

a Κυκλώπων τὸν ἀγριώτατον] Suppleo, τῶν δὲ ἔξω, Κυκλώπων τὸν ἀγριώτατον. Vide praecedentia Oppoſita, τῶν βαρβάρων, et τοῦ Ἑλληνικοῦ· τῶν οἴκοι, et, τῶν ἔξω. Ariſtides *Panath.* p. 161. κατεςήσαντο μὲν τὰ οἴκοι, ἐκράτησαν καὶ (f. δὲ) τοὺς ἔξω. M.

b χειμῶνα χαλεπὸν,] Scribe, χειμῶνας χαλεποὺς. ſequitur enim, συνεχῆ ναυάγια, quae certe poſtulant *plures* tempeſtates. M.

c ὅτι οἱ φίλον υἱὸν] Polyphemum dicit. Vide Odyſſ. Λ΄. 102.

d πτωχεία καὶ [φειδὼ] βοῶν·] Vulgo πτωχεία καὶ [φειδοῖ] βοῶν. Sed Reg. et Harlei. vt edidimus. Heinſius tamen hanc emendationem ſuo potius ingenio, quam codicibus, adſcribere voluit.

e ἐπιςή-

γὰρ τοῦ Διὸς ταῦτα ἦν τὰ προστάγματα. Ἦ γὰρ οὐχ οὗτός ἐστιν, ὁ καὶ τὸν Ἡρακλέα τὸν αὐτοῦ παῖδα μὴ ἐάσας ἀργὸν καὶ τρυφῶντα, ἀλλὰ ἐξελκύσας τῶν ἡδονῶν· καὶ εἰς μὲν ἐκείνας τὸν Εὐρυσθέα ἐμβαλὼν, τῷ δὲ Ἡρακλεῖ ἐπιστήσας κάπρους καὶ λέοντας [e], καὶ δυνάστας, καὶ τυράννους, καὶ λῃστὰς, καὶ ὁδοὺς μακρὰς, καὶ γῆν ἔρημον, καὶ ποταμοὺς ἀπόρους; Ἢ νύκτα μὲν ἠδύνατο ποιῆσαι ὁ Ζεὺς τριπλῆν ἐκ μιᾶς, ὃν δὲ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ ἐποιήσατο, τῶνδε τοῦ βίου πόνων οὐκ ἠδύνατο ἐξελέσθαι; Ἀλλ' οὐκ ἤθελεν· οὐ γὰρ θέμις Διῒ βούλεσθαι ἄλλο τι, ἢ τὸ κάλλιστον. Οὕτως οὖν καὶ ὁ Ἡρακλῆς ἀγαθὸς, καὶ Διόνυσος, καὶ Ὀδυσσεύς. Καὶ ἵνα μὴ πόῤῥω [f] σε ἀπάγω τῶν ἐν ποσὶ, τὸν Σωκράτην αὐτὸν οἴει γενέσθαι τέχνῃ ἀγαθὸν, ἀλλ' οὐ θείᾳ μοίρᾳ; Ἢ κατὰ μὲν τὴν τέχνην [g] ἐγένετο ἂν λιθοξόος, παῖς παρὰ πατρὸς [h] λαβὼν τὸν κλῆρον· κατὰ δὲ τὴν τοῦ θεοῦ χειροτονίαν, τὴν μὲν τέχνην διώσατο, τὴν δὲ ἀρετὴν ἐλάμβανεν.

data erant Iouis. Nonne enim is quoque eſt, qui filium ſuum Herculem, ne in otio luctuque torpeſceret, e mediis eduxit voluptatibus, quas Euryſtheo permittere maluit; Herculi contra apros, leones, principes, tyrannos, latrones, vias longiſſimas, deſertas terras, inuios denique obiecit fluuios? Niſi forte arbitreris, Iouem vna e nocte tres efficere potuiſſe; quem vero ea nocte genuit, vitae laboribus praeſtare immunem haud potuiſſe? Atqui noluit; nec enim fas eſt aliud velle Ioui, quam quod eſt honeſtum. Sic ergo et Hercules, et Bacchus, et Vlyſſes boni ſunt. Sed ne longius a via te abducam, ipſumne Socratem arte potius bonum euaſiſſe putas, quam diuinitus? Artem eius ſi reſpicis, lapicidae fuit filius, nec aliam ei haereditariam reliquit pater; at diuino electus ſuffragio arti renunciauit, virtutem amplexus eſt.

e ἐπιστήσας κάπρους καὶ λέοντας,] Forte, περιστήσας. vt paullo ante, περιστήσαντος αὐτῷ τοῦ δαιμονίου ἀνταγωνιστὰς πολλούς. Hinc περιστάσεις pro *difficultates*. M.

f [Καὶ] ἵνα μὴ, πόῤῥω] Vulgo primam voculam negligunt, eam vero adſerunt Reg. et Harleian.

g κατὰ [μὲν] τὴν τέχνην] Vulgo κατὰ τὴν τέχνην, praetermiſſo vocabulo, quod exhibet vterque codex.

h ἐγένετο ἂν [λιθοξόος,] παῖς παρὰ πατρὸς] Vulgo [λιθοξόου] παῖς,

ΛΟΓΟΣ ΛΘʹ.

Εἰ ἔστιν ἀγαθὸν ἀγαθοῦ μεῖζον. Ἐν ᾧ ὅτι οὐκ ἔστιν [a].

Οὐδὲ τοῦ Ὁμήρου ἔγωγε ἀποδέχομαι, τῷ Λυκίῳ Γλαύκῳ μεμφομένου [b], ἀμείβοντι ὅπλα χρυσᾶ πρὸς τὰ τοῦ Διομήδους χαλκᾶ ὄντα, καὶ ἐννεαβοίων ἑκατόμβοια ἀλλαττομένῳ. Χρηματιστὴς γὰρ ἂν τοῦτό γε αἰτιάσαιτο ἐν δίκῃ,

Ἀρχὸς ναυτάων [c], οἵ τε πρηκτῆρες ἔασι,

Φόρτου τε μνήμων, κερδέων τε ἁρπαλέων [d]. μή τι γε

DISSERT. XXXIX. *vulgo* XXIII.

Bonum bono maius non eſſe.

Ego ne Homerum quidem audio, cum Glaucum illum Lycium accuſat, quod aurea arma cum aereis Diomedis commutauerit; et quae centum aureorum erant, pro iis, quae nouem tantum erant, donauerit. Mercatori hanc querelam relinquamus, qui hoc non immerito faciat;

Scilicet intentus lucro, nauiſque magiſter,

qui mercibus praefectus ſit et auaro quaeſtui: quae longe abeſſe

παῖς, παρὰ πατρὸς etc. Nos Mſſ. Regii fide nitimur. Dion Chryſoſtomus Orat. LV. p. 558. Ὁ δὲ Σωκράτης ὅτι μὲν παῖς ὢν ἐμάνθανε [λιθοξόος] τὴν τοῦ πατρὸς τέχνην, ἀκηκόαμεν. Ibi tamen vox λιθοξόος ex gloſſemate videtur orta; quapropter eam delendam cenſeo. Vide Lucianum in Somnio p. 9. ſchol. ad Ariſtoph. Nub. v. 771. et Menagium ad Laërtii II. 19.

Ibid. ἐγένετο ἂν λιθοξόου παῖς, παρὰ πατρὸς] Correxeram ex coniectura: ἢ κατὰ μὲν τέχνην ἐγένετο ἂν λιθοξόος, παῖς παρὰ πατρὸς λαβὼν τὸν κλῆρον· κατὰ δὲ τὴν τοῦ θεοῦ χειροτονίαν, etc. Mſſ. habent, ἢ κατὰ μὲν τὴν τέχνην, et λιθοξόος. Editum etiam video, κατὰ δὲ τὴν τοῦ θεοῦ. ſed oblitus eſt Cl. Editor monere, vnde iſtud δὲ habuerit. M.

DISSERT. XXXIX.

a Εἰ ἔστιν ἀγαθὸν ἀγαθοῦ μεῖζον. Ἐν ᾧ ὅτι οὐκ ἔστιν.] Ita codices, vulgo Ὅτι οὐκ ἔστιν ἀγαθὸν ἀγαθοῦ μεῖζον.

Sectio α.

b τῷ Λυκίῳ Γλαύκῳ μεμφομένου,] Vide Iliad. Ζʹ. 234. ſeqq.

c Ἀρχὸς ναυτάων,] Odyſſ. Θʹ. 162.

d Φόρτου τε μνήμων, κερδέων τε [ἁρπαλέων·] Vulgo ἁρπαλέος. At Homerus Odyſſ. Θʹ. 163.

Φόρτου τε μνήμων, καὶ ἐπίσκοπος ᾖσιν ὁδαίων,
Κερδέων θ' [ἁρπαλέων.]

Quin

ἀνὴρ ποιητικὸς, καὶ ἄξιων μαθητὴς εἶναι τῆς Καλλιόπης· ᾗ μηδὲν θέμις μήτε ἐπαινεῖν τῶν αἰσχρῶν, μήτε ψέγειν τῶν καλῶν. Εἰκὸς δή πȣ, τὸν Γλαῦκον, εἴπερ ἦν Ἱππολόχȣ, τȣ̃ Βελλεροφόντȣ, τȣ̃ Σισύφȣ, τȣ̃ Αἰόλȣ, ἀγαθῶν ἁπάντων, ἐντυχόντα ἀνδρὶ, ἐχθρῷ δοκȣ̃ντι κατὰ τὴν τȣ̃ πολέμȣ τύχην [e], φίλῳ δὲ κατὰ τὴν τῶν πατέρων ξενίαν, ξυμβαλλόμενον φιλίαν αὖθις, καὶ ἀνακαλȣ́μενον τὴν προγενῆ οἰκειότητα, ξυμμετρήσασθαι τῷ καιρῷ καὶ μὴ τῇ ἀξίᾳ τῶν ὅπλων τὴν ἀνταλλαγήν· μὴ λογισμȣ̀ς συντιθέντα χρυσȣ̃ καὶ χαλκȣ̃, καθάπερ οἱ ἐκ Λήμνȣ οἰνιζόμενοι [f],

Ἄλλοι μὲν χαλκῷ, ἄλλοι δ᾽ αἴθωνι σιδήρῳ,
Ἄλλοι δὲ ῥινοῖς, ἄλλοι δ᾽ αὐτοῖσι βόεσσι.

Μέχρι μὲν γὰρ τῆς χρείας τῆς ἐν ποσὶν ἔχει λογισμȣ̀ς

abeſſe a poëta debent, qui magiſtram ſibi Calliopen fuiſſe vult, quae neque turpia laudare, nec pulchra vituperare debet. Decuit ſane Glaucum, ſiquidem patrem Hippolochum, auum Bellerophontem, proauum Siſyphum, abauum Aeolum, viros omnes praeſtantiſſimos, habuit, cum homini occurreret, qui in bello quidem hoſtis, amicus autem antiquo hoſpitalitatis iure eſſet, cumque eo de integro foedus inire, veteremque illam maiorum ſuorum reuocare familiaritatem vellet, occaſione, non pretio, permutationem aeſtimare armorum; neque aurum et aes anxie inter ſe componere, vt illi, qui ex Lemno vinum ſibi comparant,

Quorum pars illud ferro mercatur, et aere,
Tergoribus pars taurinis, ipſiſque iuuencis.

Intra vſum enim quotidianum conſiſtit compenſatio, maiuſque

Quin et vterque codex ἀρπαλέων exhibet.

e κατὰ τὴν [τȣ̃] πολέμȣ τύχην,] Sic Reg. et Harl. vulgo deeſt vox media.

f καθάπερ οἱ ἐκ [Λήμνȣ] οἰνιζόμενοι,] Vulgo ἐκ Λην8. Sed optimam Dan. Heinſii διόρθωσιν lubens recepi: nam Maximus ſine dubio reſpicit ad haec, quae leguntur Iliad. Η΄. 467. ſeqq.

Νῆες δ᾽ ἐκ [Λήμνοιο] παρέσταν οἶνον ἄγȣσαι etc.
Ἔνθεν ἄρ᾽ [οἰνίζοντο] καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ etc.
Ἄλλοι μὲν χαλκῷ etc.

Vide Iuſtinianum Inſtit. lib. III. Tit. XXIV. §. 2.

g κατὰ

ἡ ἀντίδοσις, καὶ τὸ πλέον πρὸς τοὔλαττον τῷ ἀντισασίῳ ἐν τοῖς ἀνομοίοις κατὰ τὴν τιμὴν ἐξετάζεται. Κἂν ἐγκεκαλυμμένος γοῦν τις γνοίη, ὅτι καὶ τὸ τάλαντον τῶν δέκα μνῶν πολλαπλάσιον, καὶ ἡ δραχμὴ τοῦ ὀβολοῦ τιμαλφεστέρα· καὶ ἐν κτήσει γῆς καὶ κατὰ τὸν Ἡρόδοτον [g] οἱ μὲν γεωργοὶ [h] ὀργυιαῖς διαμετροῦνται τὴν γῆν, οἱ δὲ τούτων ἀμφιλαφέστεροι σαδίοις, οἱ δὲ τούτων πολὺ γεωργικώτεροι [i] σχοινίοις [k], καθάπερ οἱ Αἰγύπτιοι· καὶ ἐν κτήσει θρεμμάτων πολυκτεανώτερος τοῦ Πολυφήμου ἦν ὁ Δάρδανος,

iuſque minori in iis, quae pretio differunt, opponitur. Nemo enim eſt, qui non vel obductis oculis ſcire poſſit, talentum multo plus valere, quam minas decem, ſicut pretio ſuo obolum excedit drachma; et qui terram poſſident agricolae, ſecundum Herodotum eam paſſibus metiuntur, qui vero his laxius incolunt, funibus agunt, quemadmodum Aegyptii; et in poſſeſſione pecudum opulentior Polyphemo eſt Dardanus,

Cuius

g κατὰ τὸν Ἡρόδοτον,] Vulgo Πρόδικον. Codex Regius Προδόκτον. Sed Heinſius veriſſime legit Ἡρόδοτον. Nam locus, ad quem reſpicit noſter, exſtat lib. II. cap. VI.

h οἱ μὲν γεωργοὶ] Apud Herodotum γεωπεῖναι dicuntur. Γεωπεῖναι vero, prout ex Horo tradit Etymologus, παρὰ Ἡροδότῳ οἱ ὀλίγην γῆν ἔχοντες. Heſychius: Γεωπεῖναι, οἱ γῆς πεινῶντες καὶ ἀπορούμενοι. Sic etiam Suidas. Noſter γεωπείνας et γεωπόνους videtur confudiſſe.

Ibid. οἱ μὲν γεωργοὶ ὀργυιαῖς διαμετροῦνται τὴν γῆν,] In loco Herodoti, vnde haec ſumuntur, non eſt γεωργοὶ, ſed γεωπεῖναι. vnde acute ſuſpicatur *Dauiſius*, Maximum legiſſe γεωπόνοι, et pro eo poſuiſſe γεωργοὶ. Hoc vero non ſatisfaciet ſenſui, qui poſcit *agricolae* PAVPERES, et qui paruam terrae portionem colunt, οἱ γῆς πεινῶντες καὶ ἀπορούμενοι, vt ex hoc Herodoti loco notat Suidas, verbis Heſychii vſus. patet hoc ex ſequentium Oppoſitione. Ideo legendum puto: οἱ μὲν [πένητες] γεωργοὶ ὀργυιαῖς etc. vt XXXVII, 7. Οὐ γὰρ ἂν ᾤκεῖτο χεῖρον ἡ γῆ, μὴ διαμετρουμένων αὐτὴν ἀκριβῶς πενήτων γεωργῶν. Haec eſt res ipſa. M.

i σαδίοις, οἱ δὲ τούτων πολὺ γεωργικώτεροι] Ex Reg. et Harl. haec addidimus omnia, quae Paccii codex etiam repraeſentabat.

k σχοινίοις,] Ioſephus Antiq. Iud. lib. VI. cap. V. 3. Διαβὰς δὲ τὸν Ἰορδάνην, καὶ [σχοινίων] δέκα δι' ὅλης

Τȣ̃ τρισχίλιοι [l] ἵπποι ἕλος καταβȣκολέοντο.
Ἀλλ᾽ ἐπειδάν τις τὰς χρείας παρωσάμενος ἀντεξετάζῃ αὐταῖς [m] τὰ ἀγαθὰ, εὕροι ἂν, οἶμαι, ταύτας μὲν καιρῷ, καὶ νόμῳ, καὶ ἡδοναῖς, καὶ ἔθεσι, καὶ τύχαις, ἄνω καὶ κάτω εἰς τιμὴν καὶ ἀτιμίαν [n] μεταβαλλομένας· τὸ δὲ ἀγαθὸν, ἑδραῖον, βέβαιον, ἀκλινὲς, ἰσόῤῥοπον, κοι-

Cuius equi ter mille paludem paſcere circum.
Si quis vero, vſu neglecto, inter ſe contendat bonum, inueniet, ni fallor, illum et tempore, et lege, et diuerſa voluptate, et conſuetudine, et fortuna, perpetuo mutari, ſuumque accipere pretium; hoc vero ſtabile eſſe, firmum, immotum, aequilibre, commune,

δι᾽ ὅλης τῆς νυκτὸς ἀνύσας ὁδόν. Sic Mſ. Vaticanus, cum reliqui codices prae ſe ferant σχοίνων δέκα — ὁδόν. Nec ſane negari poteſt, quin haec menſura fere σχοῖνος, non σχοινίον, appelletur. Etymologus in Σχοινίον: Σχοῖνος, μέτρον ἐςὶ γεωμετρικόν. Suidas: Σχοῖνος, μέτρον γεωργικόν· ὥς φησιν Ἡρόδοτος ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν ἱςοριῶν. Kuſterus quidem, cum reſpici putaret ad I. 66. reponit ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἱςοριῶν. Sed omnino fallitur; nam menti conſarcinatoris iſtius obuerſabantur haec ex lib. II. cap. VI. Ὁ δὲ [σχοῖνος] ἕκαςος, μέτρον ἐὼν Αἰγύπτιον ἑξήκοντα ςάδια. Verum tamen ἄςατόν ἐςι τὸ τῆς [σχοίνȣ] μέτρον, cum alii triginta ſtadia, alii quadraginta, alii plura ſchoeno tribuant. Vide Strabonem lib. XVII. p. 1156.

l Τȣ̃ τρισχίλιοι] Lege τρισχίλιοι, prout apud poëtam ſcribitur Iliad. Υ΄. 221. Vide ſcholiaſten ad Euripidis Phoeniſſ. v. 3.

m ἀντεξετάζῃ [αὐταῖς] Heinſius legit αὐτοῖς, ſcilicet ἀγαθοῖς. Mihi potius excidiſſe videtur particula negans. Itaque legerim: [μὴ] ἀντεξετάζῃ αὐταῖς τὰ ἀγαθά. *Sin vſus praetermittas, nec cum illis bona compares.*

Ibid. Ἀλλ᾽ ἐπειδάν τις τὰς χρείας παρωσάμενος, ἀντεξετάζῃ αὐταῖς τὰ ἀγαθὰ, etc.] Haec eſſe obſcuriſſima vidit Cl. Editor: ideo ſuppleuit μὴ ἀντεξετάζῃ, *non comparet:* quod directe pugnat cum mente Auctoris, cuius propoſitum erat in hac ipſa ſententia *comparare* ea, ſcil. *Res vitae Neceſſarias*, et *Bona.* Legendum: ἀλλ᾽ ἐπειδάν τις, τὰς χρείας μὴ παρωσάμενος, ἀντεξετάζῃ αὐταῖς τὰ ἀγαθὰ, etc. *Sed ſi quis, Res vitae Neceſſarias non remouens, comparet eas cum Bono, inueniet,* HARVM *quidem valorem in perpetuo eſſe fluxu;* BONVM *vero ſtabile, et ſemper idem.* Dependent haec a ſuperioribus, Μέχρι μὲν γὰρ τῆς χρείας etc. et iis connectuntur. Egregia eſt ſententia, et bonum ſenſum continet. M.

n εἰς τιμὴν καὶ ἀτιμίαν] Vulgo

εἰς

νὸν, ἀνέμητον, ἄφθονον, ἀνενδεὲς, μήτε αὔξησιν χωροῦν, μήτε ἐνδείας ἀνεχόμενον· τό, τε αὐξόμενον [o] προσθήκῃ αὔξεται. Ἀλλ' εἰ μὲν ἀγαθὸν ἀγαθῷ προσελήλυθεν, οὐδὲν μᾶλλον τῇ προσθήκῃ νόει ἀγαθὸν τὸ ἀγαθὸν, ἦν γὰρ ἀγαθὸν καὶ πρότερον· εἰ δὲ οὐκ ἀγαθὸν ἦν τὸ προσελθὸν εἰς αὔξησιν, δεινὸν λέγεις, εἰ ἔσται τι ἀγαθὸν [p] μεῖζον προσθήκῃ κακοῦ· τό, τε ἐνδεὲς ἐλλείψει ἐνδεὲς, ἀλλ' εἰ μὲν τοῦ ἀγαθοῦ ἀπουσίᾳ ἐνδεῖ τὸ ἀγαθὸν, οὐκ ἦν ἀγαθὸν, ὁπότε ἐνέδει [q], εἰ δὲ ἑτέρῳ ἐνδεῖ, καὶ μὴ τῷ ἀγαθῷ, οὐ λυπεῖ τὸ ἀγαθὸν ἡ ἔλλειψις.

β'. Τί δὲ, οὐχὶ καὶ ταύτῃ σκοπεῖς τὸ λεγόμενον;

commune, indiuiduum, copioſum, nullius egenum, vt nec augeri poſſit, nec defectum admittat: quicquid enim augetur, acceſſione augetur; At ſi bonum bono accedat, caue acceſſione hoc bonum magis bonum eſſe exiſtimes; nam et prius erat bonum: quod ſi non eſt bonum, quod accedit; mirari lubet, ſi bonum aliquid maius futurum putas acceſſione mali: nam et quod deficit, qua deficit, deficere dicitur; at ſi boni defectu bonum deficit, non eſt bonum, cum deficit; ſin alterius defectu, non ipſius boni, non nocet bono hic defectus.

2. Quid? anne hic quidem intelligis, quod dico? Eſtne aliquid,

εἰς [τὴν] τιμὴν, ſed articulum repudiant Mſſ.

o τό, τε αὐξόμενον] Vulgo τὸ γὰρ αὐξανόμενον. Nos Mſ. Reg. ſequimur. Quin et Harl. τό, τε, non τὸ γὰρ, exhibet.

Ibid. τό, τε αὐξανόμενον προσθήκῃ αὔξεται] In priori editione erat: τὸ γὰρ αὐξανόμενον, προσθήκῃ αὔξεται. cui mox reſpondet: τό, τε ἐνδεὲς, ἐλλείψει ἐνδεὲς. optime. Sed pro τὸ γὰρ ex Codd. repoſuit τό, τε *Dauiſius:* cum tamen γὰρ omnino neceſſarium ſit, ad probandam praecedentem poſitionem. Lego igitur: τό, τε γὰρ αὐξανόμενον, προσθήκῃ αὔξεται· — τό, τε ἐνδεὲς, ἐλλείψει ἐνδεὲς. Caeterum pone ὑποστιγμὴν tantum poſt προσθήκῃ αὔξεται· et ita poſt νόει ἀγαθὸν τὸ ἀγαθόν· et poſt ἐλλείψει ἐνδεές· iterum poſt ὁπότε ἐνέδει. M.

p εἰ [ἔσται] τι ἀγαθὸν] Vulgo εἰ ἔστι. Reg. et Harl. a noſtra ſtant lectione.

q οὐκ ἦν ἀγαθὸν, ὁπότε ἐνέδει,] Vulgo deſunt tres primae voces. Sed orationi prorſus neceſſariae ſunt, eaſque ſuppeditauit Harl. a ſecunda manu, Quin et magnus ille Scaliger ex ingenio locum non aliter ſuppleuit.

Sectio

Καλεῖς τι ὑγείαν σώματος; τί δὲ οὐ μέλλεις; καλεῖς δὲ καὶ νόσον; Φέρε οὖν διαλαβὼν ἑκάτερον φάθι [r]. Οὐχ ἡ μὲν ὑγεία μέτρον τι ἐστὶ τῆς τῶν σωμάτων εὐαρμοστίας, ἐπειδὰν ὁμολογήσῃ τῇ πρὸς τὸ ἄριστον κράσει τἀναντία· πρὸς ὕδωρ πῦρ [s], καὶ γῆ πρὸς ἀέρα, καὶ ἑκάτερον [t] αὖθις αὖ πρὸς ἑκάτερον, καὶ πάντα πᾶσιν; Ἔστιν οὖν ὅπως [u] ποικίλον τι σοὶ ἡ ὑγεία ἔσται, καὶ παντοδαπὸν, οὐχὶ ἁπλοῦν καὶ ὡμολογημένον; Ἐπειδὰν γὰρ μέτρον εἴπῃς, στάσιν λέγεις [x]· οὐδὲν γὰρ τῶν συμμέτρων μεταχωρεῖν φιλεῖ ἐφ᾽ ἑκάτερα, ἀλλ᾽ εἰσὶν αὐτῶν ἀκριβεῖς οἱ ὅροι. Ἡ δ᾽ αὖ νόσος τί ἄλλο ἐστὶν, ἢ διάλυσις καὶ ταραχὴ τῆς ἐν σώματι ἐκεχειρίας, ἐπειδὰν αὖθις συμπε-

aliquid, quod ſanitatem vocas corporis? et quidni eſſet? eſtne aliquid, quod morbum? De vtroque igitur reſponde. Nonne corporis apte diſpoſiti conſtitutionem certam, cum optima temperie contraria inter ſe conſentiunt, ſanitatem dicis: vt ſi aqua et ignis, terra et aër, rurſuſque vtrumque cum vtroque, omniaque cum omnibus conueniant? An idcirco varia res aut diuerſa, ac non ſimplex potius et definita, videtur ſanitas? Quia ſimulac compoſitionem ei aptam tribuis, ſtabilitatem eius fateri; nihil enim bene compoſitum ab altero tranſit ad alterum, imo contra certos ſuos atque accuratos habet terminos. Contra morbus, quid aliud, quam diſſolutio perturbatioque eſt foederis illius in corpore, quoties iterum inter ſe contendunt ſingula, et,

Sectio β'.

r διαλαβὼν [ἑκάτερον] φάθι.] Sic Reg. et Harleian. vulgo deeſt ἑκάτερον.

s τῇ πρὸς τὸ ἄριστον κράσει τἀναντία, πρὸς ὕδωρ πῦρ, etc.] Ita diſtinguendum. Sumta vero haec ex Platonis *Sympoſio* p. m. 18. τά τε θερμὰ καὶ τὰ ψυχρὰ, καὶ ξηρὰ καὶ ὑγρὰ ἁρμονίαν καὶ κρᾶσιν λάβῃ σώφρονα, ἥκει φέροντα εὐετηρίαν τε καὶ ὑγίειαν ἀνθρώποις etc. M.

t καὶ ἑκάτερον] Vtriuſque codicis fide prima vox reſtituitur.

u Ἔστιν [οὖν] ὅπως] Vulgo Ἔστιν ὅπως, voce praetermiſſa, quam Reg. et Harl. merito retinent.

x Ἐπειδὰν γὰρ μέτρον εἴπῃς, [στάσιν] λέγεις·] Vulgo Ἐπειδὰν γὰρ [ἂν] μέτρον etc. nolentibus Mſſ. Schottus autem reponit: Ἐπειδὰν γὰρ [ἄμετρον] εἴπῃς, στάσιν λέγεις. Sed eum fefellit ſignificatio, qua στάσιν accipit Maximus: non enim *ſeditionem* denotat, verum *firmitatem* ſeu *ſtabilitatem*; prout etiam apud

σόντα ἀλλήλοις τὰ τέως περ ἡρμοσμένα y πολεμῇ, καὶ ταράττῃ, καὶ λυμαίνηται ὑπ' αὐτῶν τὸ σῶμα κλονούμενόν τε καὶ σπαραττόμενον καὶ σειόμενον; Ἔστιν οὖν, ὅπως τὸν πόλεμον τοῦτον ἡγήσῃ ἁπλοῦν καὶ ἕνα; Ὀλίγου μέντ' ἂν ἦν ἡ ἰατρικὴ ἀξία. Νῦν δὲ τὸ πολυμερὲς καὶ πολύφωνον τοῦ τῶν σωμάτων πολέμου, ἃς καλοῦμεν νόσους, ἐγέννησε τέχνην παντοδαπὴν, καὶ μεστὴν ὀργάνων ποικίλων, καὶ πολλῶν φαρμάκων, καὶ σιτίων, καὶ διαιτημάτων. Κἂν ἐπὶ μουσικὴν ἔλθῃς, τὸ μὲν ἡρμοσμένον κἀνταῦθα ἓν, οὔτε κρεῖττον αὐτὸ αὑτοῦ γινόμενον, οὔτε ἔλαττον· τὸ δὲ ἀνάρμοστον πολὺ, καὶ παντοδαπὸν, καὶ διῃρημένον. Οὕτω καὶ χορὸς ὁμολογήσας μὲν εἰς ὁμοφωνίαν, ἕν τι ἐστί z· μὴ ὁμολογῶν δὲ σχίζεται, καὶ διαχεῖται, καὶ σκεδάννυται, καὶ πλῆθος γίγνεται. Οὕτω

et, quae prius apte compoſita erant, bellum gerunt, ac tumultuantur; ab iiſque iactatur, diſcerpitur, concutitur, donec intereat, corpus? Tune ergo vniforme ſimplexque exiſtimas hoc bellum? Nae res parui pretii eſſet medicina. Nunc diuerſitas illa varietaſque belli illius in corpore, quem morbum dicimus, artem produxit variam, quae et inſtrumenta requirit varia, et remedia diuerſa, diuerſamque cibi ac victus rationem continet. Ad muſicam ſi venias, apta compoſitio et hic vnica eſt, quae nunquam aut melior eſt, aut deterior ſeipſa; contraria vero multiplex, aut potius omnigena ac diuiſa. Eodem modo chorus, qui conſentit voce, vnus eſt; ſi diſſentit, ſcinditur, diffunditur, ſeparatur, fit multitudo denique. Eodem modo et

Plutarchum in Publicola p. 101. A. et Euſebium de Laud. Conſtantini cap. VI. p. 730.

y τὰ τέως περ ἡρμοσμένα] Vulgo, vocabulis perperam diuiſis, τότε ὥσπερ ἡρμοσμένα. Sed Harl. lectionem dedit, quam ſequimur. Heinſius reſcribendum coniecit τὰ τέως προηρμοσμένα. Tum demum vero τέως abundat.

z οὕτω καὶ χορὸς ὁμολογήσας μὲν εἰς ὁμοφωνίαν, [ἕν τι ἐστί] Tres vltimas voces non agnoſcunt Reg. aut Harl. nec eas a Maximi manu fuiſſe cenſeo. Illis itaque neglectis lego: οὕτω καὶ χορὸς ὁμολογήσας μὲν [εἰς ὁμοφωνίᾳ.] *Sic etiam chorum conſentientem vnum facit concentus.*

a ἅρμα

καὶ τριήρης, ἐρεσσομένη ὑπ' αὐλῷ, τὴν πολυχειρίαν συνάπτει τῇ ὁμοιότητι τῆς εἰρεσίας· ἐὰν δὲ ἀπαλλάξῃς τὸν αὐλὸν, διέλυσας αὐτῆς τὴν χειρουργίαν. Οὕτω καὶ ὑφ' ἡνιόχῳ ἅρμα εὐθύνεται [a] κοινῷ δρόμῳ, καὶ θυμῷ ἑνί· ἐὰν δὲ ἀφέλῃς τὸν ἡνίοχον, ἐσκέδασας τὸ ἅρμα. Οὕτω καὶ στρατόπεδον συντάττεται ὑπὸ συνθήματι ἑνί· ἐὰν δὲ ἀφέλῃς τὸ σύνθημα, διέλυσας τὴν φάλαγγα εἰς πλήθους φυγήν [b].

γ'. Τί τοίνυν ἀγαθὸν σωμάτων; ὑγίεια. Κακόν; νόσος. Ἓν μὲν ὑγεία, πολλαὶ δὲ αἱ νόσοι. Τί ἐν μουσικῇ τὸ ἀγαθόν; ἁρμονία [c]. Ἓν μὲν τὸ ἡρμοσμένον,

et triremis, quae ad tibiae modos a remigibus impellitur, diuerſas manus pari ſtudio coniungit remigandi; quod ſi tibiam tollis, opus illorum diſſoluis. Ita et currus ab auriga communi curſu vnoque impetu equorum impellitur; tolle aurigam, diſſipabitur currus. Nec aliter vna ſub teſſera diſponitur exercitus; tolle teſſeram, ſolues exercitum, multoſque ex eo homines efficies, qui in fugam ibunt.

3. Quod ergo bonum eſt corporum? ſanitas. Quod malum? morbus. Vna eſt ſanitas, multi ſunt morbi. Quid in muſica bonum eſt? harmonia. Vnum aliquid eſt harmonia, multiplex

a ἅρμα εὐθύνεται] Ἅρμα, *currus*, hic ponitur pro *equis* currui iunctis, vt Diſſert. XLI. ad finem: οὕτω τὸ ἅρμα ἐστασιασμένον, ταράττει τὸν ἡνίοχον. et ita Virgilius: *neque audit* currus *habenas*. M.

b διέλυσας τὴν φάλαγγα εἰς πλήθους φυγήν.] φυγὴν non eſt ad rem et Mentem Maximi. Lege, εἰς πλήθους φύσιν, ex *phalange*, re ordinata et compoſita, *turbam* efficis. ſic paullo ante de *choro*: μὴ ὁμολογῶν δὲ, σχίζεται, καὶ διαχεῖται, καὶ σκεδάννυται, καὶ πλῆθος γίγνεται, pro *choro* fit tantum *multitudo*, turba. πλήθους φύσις pro πλῆθος, vt ποταμοῦ φύσις pro ποταμὸς XLI, 1. Notiſſima eſt locutio, et in hac Diſſ. bis terue occurrit. M.

Sectio γ'.

c Τί ἐν μουσικῇ τὸ ἀγαθόν; ἁρμονία.] Paccius vertit: *Item quod eſt muſicae bonum? harmonia. Quod malum? diſſonantia.* Ex hac interpretatione locum ſic conſtituendum putat Heinſius: Τί ἐν μουσικῇ τὸ ἀγαθόν; ἁρμονία. [Τί κακόν; ἀναρμοστία.] Huiuſmodi tamen additamentum non praeſtant Reg. et Harleian. nec id ſane poſtulat oratio. Sic paullo poſt: Τί δὲ ἐν φάλαγγι; φυλακὴ συνθήματος. Ἓν μὲν τοῦτο,

πολλὴ δὲ ἡ ἀναρμοςία. Καὶ ἐν χορῷ ἓν μὲν ἡ ὁμολογία, παντοδαπὸν δὲ ἡ διαφωνία. Καὶ ἐν τριήρει ὁ μὲν αὐλὸς ἓν, πολλὴ δὲ ἡ ἀπείθεια. Καὶ ἐν ἅρματι, ἡνιόχȣ τέχνη· ἓν μὲν τȣ̃το, παντοδαπὸν δὲ ἡ ἀτεχνία. Τί δὲ ἐν Φάλαγγι; Φυλακὴ συνθήματος. Ἓν μὲν τȣ̃το, παντοδαπὴ δὲ ἡ ἀναρχία. Ἐν μὲν τῇ τȣ̃ ἑνὸς Φύσει ὑπερβολὰς καὶ ἐνδείας ȣ̓χ ὁρῶ· ςάσιμος γὰρ αὕτη, καὶ μηδένα ἀνεχομένη δρόμον, μήτε εἰς Φυγὴν, μήτε εἰς δίωξιν· ὅταν δὲ εἰς πλήθȣς ἀριθμὸν ἐμπέσω [d], δύναμαι τότε διαμετρεῖσθαι τὰς Φύσεις· καὶ γὰρ ὁδȣ̃ μακρᾶς τὸ μὲν τέρμα ἓν, πολλαὶ δὲ αἱ ἀποςάσεις. Ἐὰν ἐπὶ Βαβυλῶνα ἴῃς, πλησιαίτερος μὲν τȣ̃ Ἀρμενίȣ ὁ Ἀσσύριος, καὶ τȣ̃ ἄλλȣ ὁ Ἀρμένιος [e], καὶ τȣ̃ Ἴωνος ὁ Λυδὸς,

multiplex vocum diſcordia. In triremi vnum aliquid eſt vox tibiae, multiplex inobedientia. In curru vnum aliquid eſt aurigae ars, multiplex imperitia. Quod in acie eſt bonum? teſſerae obſeruatio; quae ſimplex eſt, ſicut multiplex confuſio. In hoc vno ſimplicique nec exceſſum, nec defectum video; ſtabilis natura illius eſt, nunquam e loco ſuo vel in hanc, vel in illam, abit partem: contra ſi in multitudinis numerum incidero, iam diuidere naturas poſſum ſingulorum; ſicut in magna via terminus vnus eſt, multa interualla. Si Babylonem petas, propinquior Armenio eſt Aſſyrius, rurſus Armenius, quam alius, Lydus,

παντοδαπὴ δὲ ἡ ἀναρχία: licet ἀναρχίας antea non meminerat. Haud igitur dubito, quin tres illas voces ex ſuo cerebro Paccius adiecerit.

d ὅταν δὲ εἰς πλήθȣς ἀριθμὸν ἐμπέσω,] Dubito, an probum ſit πλήθȣς ἀριθμὸς. Forte, εἰς πλῆθος καὶ ἀριθμὸν. M.

e καὶ τȣ̃ [ἄλλȣ] ὁ Ἀρμένιος,] Lege καὶ τȣ̃ [Λυδȣ̃] ὁ Ἀρμένιος, cuius quidem mutationis neceſſitas ex ſequentibus liquida ſit. Sic etiam Paccius, vel in ſuo codice legit, vel ex ingenio legendum cenſuit.

Ibid. καὶ τȣ̃ ἄλλȣ ὁ Ἀρμένιος,] Vide ſequens comma, καὶ τȣ̃ Ἴωνος ὁ Λυδὸς. vnde clare patet, legendum eſſe, καὶ τȣ̃ Λυδȣ̃ ὁ Ἀρμένιος. et ita *Dauiſium* quoque coniecisse iam deprehendo. Mox, ὁμοίως τῷ Πελοποννησίῳ, verti debuit: *non magis, quam ille, qui in Peloponneſo reſtat,* vel *manet:* quod ex ſenſu liquet. M.

f καὶ

καὶ τοῦ νησιώτου ὁ Ἴων· ἀλλ' οὐδεὶς ἐν Βαβυλῶνι οὔπω, οὐχ ὁ Ἀσσύριος, οὐχ ὁ Ἀρμένιος [f], οὐχ ὁ Λυδὸς, οὐχ ὁ Ἴων, οὐχ ὁ νησιώτης. Κἂν ἐπὶ Ἐλευσῖνα ἴῃς, Πελοπόννησος αὕτη [g], εἶτα Μέγαρα, εἶτα Ἰσθμός· ἀλλὰ ἀμύητος εἶ· κἂν ἐν Μεγάροις ἦς, ὁμοίως τῷ Πελοποννησίῳ, μέχρι μήπω τῷ ἀνακτόρῳ προσελήλυθας, ἀμύητος εἶ. Νόμιζε δὴ καὶ τὸν βίον ὁδόν τινα εἶναι μακρὰν, ἐπ' Ἐλευσῖνα, ἢ Βαβυλῶνα, ἄγουσαν, τέρμα τε δὴ [h] τῆς ὁδοῦ τὰ βασίλεια αὐτὰ, καὶ ἀνάκτορα, καὶ τὴν τελετήν· ὑπὸ δὲ πλήθους ὁδοιπόρων, μεστὴν τὴν ὁδὸν θεόντων, ὠθιζομένων, καμνόντων, ἀναπαυομένων, κειμένων, ἐκτρεπομένων, πλανωμένων· πολλαὶ γὰρ αἱ παρατριβαὶ καὶ ἀπατηλαὶ, ὧν αἱ μὲν πολλαὶ ἐπὶ κρημνοὺς καὶ βάραθρα

dus, quam Ion, Ion, quam inſulanus; nemo tamen adhuc Babylonem vſque peruenit, non Armenius, non Lydus, non Ion denique, aut inſulanus. Si Eleuſina, proxima Peloponneſus, deinde Megara, deinde Iſthmus; quod ſi nondum initiatus es, quamuis Megara vſque perueneris, donec in templo ſis, nihilo magis, quam Peloponneſii, initiatus eris. Cogita eodem modo vitam hanc longam quandam viam eſſe, quae Babylonem, aut Eleuſina, deducit; terminum huius vel regiam aliquam, vel templum, vel initiationem eſſe; plenam viatorum eſſe hanc viam, quorum alii currunt, alii ſe mutuo impellunt, alii laborant, quieſcunt alii, alii iacent, alii e via deflectunt, oberrant alii: deuiae enim fallaceſque viae occurrunt plurimae, quarum aliae

f καὶ τοῦ Ἴωνος ὁ Λυδὸς, καὶ τοῦ νησιώτου ὁ Ἴων· ἀλλ' οὐδεὶς ἐν Βαβυλῶνι οὔπω, οὐχ ὁ Ἀσσύριος, οὐχ ὁ Ἀρμένιος,] Vulgo deſunt haec omnia; ſed ea praeſtantiſſimus ille codex Regius Maximo reſtituit. Horum priorem partem dant Harleian. et Mſ. quo Paccius vſus eſt.

g Πελοπόννησος αὕτη,] Hinc coniicere licet, hanc Diſſertationem, habitam fuiſſe in vrbe aliqua Peloponneſi. M.

h τέρμα τε δὴ] Mallem, τέρμα δὲ δὴ, quo more paſſim ſcribit: et pro καὶ ἀνάκτορα lego καὶ τὰ ἀνάκτορα, vt τὰ βασίλεια, et τὴν τελετὴν, poſt quam vocem, niſi omnia me fallunt, deeſt τὸ ἀγαθὸν, Comparatione ita poſtulante. vide finem ſectionis: Ταύτην ἔχει τοῖς ἀνθρώποις τὴν χώραν τὸ ἀγαθὸν, ἣν τοῖς ἀμυήτοις Ἐλευσὶν ἔχει. M.

ἄγουσιν ἐπὶ τὴν Σειρήνων [i], αἱ δὲ ἐπὶ τοὺς Λωτοφάγους, αἱ δὲ ἐπὶ τὸν Κιμμερίων δῆμον. Μία δέ που τις στενὴ καὶ ὄρθιος καὶ τραχεῖα, καὶ οὐ πολλοῖς πάνυ ὁδεύσιμος, ἐπ' αὐτὸ ἄγει τὸ τῆς ὁδοῦ τέρμα, ἣν μόγις καὶ μετὰ πραγμάτων σὺν πολλῷ πόνῳ καὶ ἱδρῶτι ἀνύουσι καματηραὶ καὶ ἐπίπονοι ψυχαὶ, καὶ ἐπιθυμοῦσαι τοῦ χωρίου, καὶ ἐρῶσαι τῆς τελετῆς, καταμαντευόμεναι αὐτῆς τὸ κάλλος· ἐπειδὰν δὲ ἀφίκωνται ἐκεῖ, παυσάμεναι τοῦ πονεῖν, παύονται τοῦ πάθους [k]. Τίς γὰρ ἄλλη τελετὴ μυστικωτέρα,

aliae per rupes altiſſimoſque hiatus ad Sirenas, aliae ad Lotophagos, aliae ad Cimmerios deducunt. Vna tamen eſt anguſta, accliuis, atque aſpera, eaque trita pauciſſimis, quae ad ipſam itineris deducit metam; quam aegre, nec ſine maximis moleſtiis, multoque ſudore, diligentes quaedam abſoluere conantur animae, quod et loci flagrent cupidine, iiſque initiari geſtiant ſacris, quorum iam ante animo quaſi diuinant praeſtantiam; ad quae ſimul ac peruenerint, et labore ſuo defunguntur, et ſtudio; quia nulla initiatio ſanctior, nullus prae illo locus viſu dignus

i ὧν αἱ μὲν [πολλαὶ] ἐπὶ κρημνοὺς καὶ βάραθρα ἄγουσιν ἐπὶ τὴν Σειρήνων,] Stephanus poſt Σειρήνων excidiſſe cenſet ᾠδήν. Legendum puto: ὧν αἱ μὲν [ἄλλαι] ἐπὶ κρημνοὺς καὶ βάραθρα ἄγουσιν, [αἱ δὲ ἐπὶ τὰς Σειρῆνας.] Geminus germanus eſt locus Diſſ. I. §. 2. Ἐκφέρονται δ' οἱ μὲν ἐπὶ ῥαχίας δυσχερεῖς, οἱ δ' ἐπ' ἠϊόνας μαλθακὰς, [οἱ δὲ ἐπὶ τὰς Σειρῆνας,] οἱ δὲ ἐπὶ τοὺς Λωτοφάγους. Ad ea, quae Vlyſſi contigerunt, reſpicit Maximus. Vide Apuleium de Deo Socratis p. 703.

Ibid. ὧν αἱ μὲν πολλαὶ ἐπὶ κρημνοὺς καὶ βάραθρα ἄγουσιν, ἐπὶ τὴν Σειρήνων,] Primo legendum, αἱ μὲν ἄλλαι. deinde ſupplendum et ſcribendum: αἱ δὲ ἐπὶ τὰς Σειρῆνας, αἱ δὲ ἐπὶ τοὺς Λωτοφάγους, etc. vt Diſſ. I, 2. iiſdem verbis: οἱ δ' ἐπὶ τὰς Σειρῆνας, οἱ δὲ ἐπὶ τοὺς Λωτοφάγους. In his tribus coniecturis conſentientem habeo Cl. *Dauiſium*. M.

k παύονται τοῦ [πάθους.] Sed in manu deſcripto codice Heinſius, vt ait, inuenit, παύονται τοῦ [πόθου.] Eam tamen collationes noſtrae non exhibent, nec opus eſt recepta lectio moueatur. Sic Ioſephus Ant. Iud. lib. II. cap. IV. 3. de amore πάθους ὑπερβολὴν dixit. Iterum §. 5. Τὸ [πάθος] αὐτῆς (amatorium mulieris affectum ſignificat) εἰς λογισμὸν ἐπιστρέφειν ἐπειρᾶτο. Vide ſis etiam cap. X. 2. lib. IV. cap. VI. 8. lib. V. cap. II. 8. lib. VI. cap. X. 2. denique lib. VII. cap. VIII. 1. et Ioannem

καὶ τίς ἄλλος τόπος σπȣδῆς ἄξιος [l]; Ταύτην ἔχει τοῖς ἀνθρώποις τὴν χώραν τὸ ἀγαθὸν, ἣν τοῖς ἀμυήτοις Ἐλευσὶν ἔχει. Μυήθητι, ἐλθὲ, ἐπίβηθι τȣ̃ χωρίȣ, λάμβανε τὰ ἀγαθὰ [m], καὶ ȣ̓ ποθήσεις ἄλλο μεῖζον.

δ'. Ἐὰν δὲ τὸ ἀγαθὸν ἐπονομάζῃς τῇ τῶν μὴ ἀγαθῶν φύσει, ὑγείας σωμάτων καὶ εὐμορφίας, καὶ περιβολὴν χρυσȣ̃ καὶ ἀργύρȣ, καὶ δόξαν προγόνων, καὶ τιμὴν πολιτικὴν, πράγματα ἡδοναῖς μᾶλλον, ἢ ἀγαθοῖς, μετρεῖσθαι πεφυκότα· ἐξαγορεύεις τὰ μυστήρια [n], πλημμελεῖς περὶ τὸ θεῖον. Τοιȣ́των ἀγαθῶν μεταλαβεῖν ποθεῖς, οἵων καὶ Ἀλκιβιάδης μυστηρίων [o], μεθύων

dignus eſt. Quod autem iis, qui nondum initiati ſunt, eſt Eleuſin, id hominibus eſt ipſum bonum. Initiare, agedum, locum conſcende, bona eius amplectere; neque maius vnquam aliud optabis.

4. Quod ſi boni nomen illis, quae bona non ſunt, tribuas; qualis aut corporis ſanitas, aut forma, aut auri argentique ornamenta ſunt, aut decus maiorum, aut honor ciuilis, et eiuſmodi, quae voluptatis potius, quam boni, nûncupanda ſunt nomine; eliminas myſteria, deum ipſum offendis. Talia ſunt, quorum particeps vis eſſe, bona, qualia Alcibiadis myſteria, cum ebrius facem

nem Chryſoſtomum de Sacerd. III, 11. p. 104. vt cl. etiam Berglerus iuſſit. Alciphron II. 4. p. 260. Πάλαι μὲν ἡττημένος ἐμȣ̃ [πᾶσι] καὶ ἔρωτι. Lege [πάθει] καὶ ἔρωτι.

Ibid. παυσάμενοι τȣ̃ πονεῖν παύονται τȣ̃ πάθȣς] *Heinſius* πόθȣ pro πάθȣς. quod verum puto. mox enim dicit de hac ipſa re: ἐπίβηθι τȣ̃ χωρίȣ, λάμβανε τὰ ἀγαθὰ, καὶ ȣ̓ ποθήσεις ἄλλο μεῖζον. qui itaque non *deſiderant* maius bonum, παύονται τȣ̃ πόθȣ. adludit ſect. 4. τοιȣ́των ἀγαθῶν μεταλαβεῖν ποθεῖς, οἵων καὶ Ἀλκιβιάδης μυστηρίων. M.

l σπȣδῆς ἄξιος;] Vel ἀξιώτερος. praeceſſit enim μυστικωτέρα. M.

m λάμβανε τὰ ἀγαθὰ,] Putarem τὸ ἀγαθὸν. vide praecedentem et ſubſequentem ſententiam. M.

Sectio δ'.

n [ἐξαγορεύεις] τὰ μυστήρια,] Vulgo διαγορεύεις, quod repudiant Mſſ. Heſychius: Ἐξαγορεύοι, φανεροῖ. Ἐξαγορεύων, πᾶσι δηλῶν, λέγων. Gloſſae veteres: Ἐξαγορεύω, *enuncio*. Vide ſis Alciphronem lib. III. Epiſt. 69.

o οἵων καὶ Ἀλκιβιάδης μυστηρίων,] Hic ab Androcle μυστηρίων κατ' οἶκον ἀπομιμήσεως erat accuſatus.

δᾳδοῦχος, καὶ ἐκ συμποσίου ἱεροφάντης, καὶ ἐν παιδιᾷ τελεστής. Ἀγαθὸν δὲ ἀγαθοῦ ἀποῤῥητότερον οὐκ ἂν εὕροις μᾶλλον, ἢ κάλλος κάλλους ὡραιότερον· ἐὰν γάρ τι τούτων ἀφέλῃς, οὐκ ἔτι καλὸν οὐδὲ ἀγαθὸν [p] τὸ μήπω ἀγαθόν. Οὐχ ὁρᾷς τὸν ὑπὲρ κεφαλῆς τοῦτον οὐρανὸν, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ ἄστρα, καὶ τὸν ὑπ' αὐτῷ αἰθέρα, καὶ τὸν ὑπὸ τούτῳ ἀέρα, καὶ τὴν ὑπὸ τούτῳ θάλασσαν [q], διαμέτρησον αὐτῶν τὰς φύσεις. Τοῦτο γῆς μέρος τοῦ ὅλου [r] πλατὺ, καὶ πολύτροπον [s], καὶ δενδροφόρον, καὶ ζωοτρόφον· ἀλλ' ἐὰν πρὸς τὴν θάλατταν ἐξετάζῃς, ἔλαττον θαλάττης, καὶ θάλαττα ἔλαττον ἀέρος, καὶ ἀὴρ

facem geſtat, in epulis ſacerdotem agit, per ludum iocumque res ſacras exprimit. Bonum bono non magis eſt myſticum, quam pulchrum pulchro pulchrius; nam ſi demas aliquid, non erit bonum, aut pulchrum, quod nondum plene bonum eſt. Nonne coelum hoc, quod capiti noſtro imminet, et quae in eo ſunt ſidera, vides? nonne et hunc, qui ſub coelo eſt, aetherem, et qui ſub aethere eſt, aerem, et quod ſub aere eſt, mare, adſpicis? Diuide haec omnia. Pars haec vniuerſi illa eſt, quam terram dicimus, quae diffuſa eſt ac multiformis, arbores producit, animalia nutrit. Eam ſi cum mari conferas, mari minor eſt, ſicut

tus. Vide Plutarchum tom. I. p. 200. D. et Nepotem in Alcib. cap. III.

p οὐκ ἔτι καλὸν οὐδὲ ἀγαθὸν] Sic ſuppleo: οὐκ ἔτι καλὸν [τὸ μήπω καλὸν,] οὐδὲ ἀγαθὸν τὸ μήπω ἀγαθόν.

Ibid. οὐκ ἔτι καλὸν οὐδὲ ἀγαθὸν τὸ μήπω ἀγαθὸν.] Suppleueram: τὸ μήπω [καλὸν μηδὲ] ἀγαθὸν. Aliter Cl. Editor; ſed eodem ſenſu. M.

q καὶ τὴν ὑπὸ τούτῳ θάλασσαν;] Ex ſequenti enumeratione ſingularum partium liquet, totum comma deeſſe poſt θάλασσαν, nempe, καὶ τὴν ὑπὸ ταύτῃ γῆν. adſcendere enim debet comparatio per eoſdem gradus, per quos deſcenderat: γῆ, θάλαττα, ἀὴρ, αἰθὴρ, οὐρανός. M.

r Τοῦτο [γῆς] μέρος τοῦ ὅλου] Lego τοῦτο [γῆ,] μέρος etc.

Ibid. Τοῦτο γῆς μέρος τοῦ ὅλου πλατὺ,] Lege et diſtingue: Τοῦτο γῆ, μέρος τοῦ ὅλου, πλατὺ, etc. Et ita *Dauiſius.* Caeterum ex his verbis, τοῦτο γῆ, patet defectus, quem in praecedente Notula indicaui. M.

s καὶ πολύτροπον,] Harl. πολυτρόφον. Recte. Infra Diſſ. XLI. 5. Ἔδει γῆν γενέσθαι μὲν ἔγκαρπον καὶ ζωοτρόφον καὶ [πολυθρέμμονα.]

t τί

αἰθέρος, καὶ αἰθὴρ ὀυρανοῦ. Μέχρι τούτου τὰ μέρη πρόεισιν, ὑπερβάλλοντα καὶ ὑπερβαλλόμενα· ἐὰν δὲ ἔλθῃς ἐκεῖ, στήσεται ὁμοῦ τῷ μεγέθει καὶ τὸ κάλλος. Τί γὰρ ἂν εἴη ὀυρανοῦ ὡραιότερον; τί ἄστρων περιλαμπέστερον; τί ἡλίου ἀκμαιότερον [t]; τί σελήνης εὐτροφώτερον; τί τῶν ἄλλων χορῶν εὐτακτότερον; τί τῶν θεῶν αὐτῶν τιμιώτερον;

έ. Κινδυνεύουσι δὲ οἱ ἄνθρωποι, καθάπερ τοῖς ἀγαθοῖς, οὕτω καὶ τοῖς θεοῖς, ζυγοστατεῖν τὰς τιμάς. Τίς οὗτος; Ζεύς. Ἀρχέτω. Τίς οὗτος; Κρόνος. Δεδέσθω. Ἥφαιστος χαλκευέτω, Ἑρμῆς ἀγγελλέτω [u], Ἀθηνᾶ ὑφαινέτω· [ὡς Πελοποννησίοις ἐπέσθωσαν [x].] Ἀγνο-

ſicut mare aere, aer aethere, aether coelo. Eatenus procedit partium ordo, ſemperque eſt, quod vincit, et quod vincitur; vbi eo eſt peruentum, nec magnitudo amplius, nec pulchritudo procedit. Quid enim aut coelo dari poteſt pulchrius, aut ſideribus illuſtrius, aut ſole magis vegetum, aut luna magis almum, aut choro illo reliquo magis eleganter diſpoſitum, aut magis, quam dii, venerabile?

5. Et tamen ſicut bona diſtinguunt, ita diis quoque ipſis honores diuidunt, et quaſi lance expendunt, homines. Quis hic? Iupiter. Imperet. Quis hic? Saturnus. Vinciatur. Ferrariam exerceat Vulcanus, nunciet Mercurius, Minerua texat. Igno-

t τί ἄστρων περιλαμπέστερον; τί ἡλίου ἀκμαιότερον;] Haec Maximo reſtituimus, vti quidem iubent Reg. Harleian. et Paccii codex. Ita ſupra ſect. 3. Τί τοίνυν ἀγαθὸν σωμάτων; Ὑγίεια. Κακόν; Νόσος. vbi plena locutio fuiſſet: Τί κακὸν σωμάτων; cui alter reſpondet: Νόσος. M.

Sectio ε.

u Ἥφαιστος χαλκευέτω, Ἑρμῆς ἀγγελλέτω,] Haec non recte diſtinguuntur. ita oportuit: Ἥφαιστος. Χαλκευέτω. Ἑρμῆς. Ἀγγελλέτω. Ἀθηνᾶ. Ὑφαινέτω. plene ita foret: Τίς οὗτος; Ἥφαιστος. Χαλκευέτω. et ſic in caeteris, quemadmodum in praecedentibus vides.

x [ὡς Πελοποννησίοις ἐπέσθωσαν.] In verſione ſua nullam horum verborum rationem Paccius habuit, eaque manifeſto irrepſiſſe dicit Heinſius. Et ſane prorſus aliena ſunt, ſenſumque turbant; quapropter vncinis circumdantur.

ἴσι γὰρ, οἶμαι, ὡς θεοῖς πᾶσιν εἷς νόμος καὶ βίος καὶ τρόπος, ȣ̓ διῃρημένος, ȣ̓δὲ ϛασιωτικός· ἄρχοντες πάντες, ἡλικιῶται πάντες, σωτῆρες πάντες, ἰσοτιμία καὶ ἰσηγορία συνόντες τὸν πάντα χρόνον· ὧν μία μὲν ἡ φύσις, πολλὰ δὲ τὰ ὀνόματα. Ὑπὸ γὰρ ἀμαθίας αὐτῶν, τὰς ὠφελείας τὰς ἑαυτῶν ἑκάϛοις ἐπονομάζομεν [y], ἄλλοις ἄλλη κλῆσις θεȣ͂ [z]· καθάπερ καὶ τὰ μέρη τῆς θαλάττης, Αἰγαῖον τȣ͂το, Ἰόνιον ἐκεῖνο [a], Μυρτῶον ἄλ-

Ignorant, vt arbitror, diis omnibus legem vnam, vnam vitam, mores eoſdem eſſe, non diuerſos, neque pugnantes; imperant omnes, eiuſdem aetatis ſunt omnes, ſaluti noſtrae ſtudent omnes, eadem omnes dignitate, eadem auctoritate in aeternum viuunt: quorum vna natura, multa ſunt nomina. Nos vero ab eo, quod praeſtare ſolent hominibus, ſubſidio diuerſa ſingulis eorum, quae eſt noſtra ignorantia, imponimus nomina; aliter alius deorum appellatur: non ſecus, quam maris partes ſingulae, alia Aegaeum, Ionicum alia, alia Myrtoum, Cretaeum alia dicitur;

y τὰς ὠφελείας τὰς ἑαυτῶν ἑκάϛοις ἐπονομάζομεν.] Obuium erat, τὰς ὠφελείας, τὰς ἁπάντων, ἑκάϛοις ἐπονομάζομεν. Non potuit aliter ſcribere, ſenſu ſaluo. Sequitur: ἄλλοις ἄλλη κλῆσις Θεȣ͂. Codices habent: ἄλλος ἄλλῃ κλήσει θεȣ͂. vnde *Dauiſius:* ἄλλος ἄλλῃ κλήσει θεός. Si quid mutandum, legerem ἄλλοι ἄλλῃ κλήσει θεȣ͂. ſed ἄλλος aeque probum: neque opus eſt, vt Codicum ſcriptura mutetur. et ita editum eſſe debuit. M.

z ἄλλοις ἄλλη κλῆσις θεȣ͂·] Reg. ἄλλος ἄλλῃ κλήσει θεȣ͂. Legerim, ἄλλος ἄλλῃ κλήσει θεός.

a Ἰόνιον ἐκεῖνο,] Vulgo Ἰωνικόν. Reg. et Harleian. Ἰώνιον. Nos, vt par eſt, per *omicron* ſcripſimus. Virgilius Aen. III. 211.

Inſulae Ionio *in magno quas dira Celaeno* etc.

Aeſchylus Prom. Vinct. v. 838.

χρόνον δὲ τὸν μέλλοντα πόντιος μυχὸς,
Σαφῶς ἐπίϛασ᾽ [Ἰόνιος] κληθήσεται.

Euripides Phoeniſſ. v. 216.

[Ἰόνιον] κατὰ πόντον etc.

Et Troad. v. 225.

[Ἰονίῳ] ναίεσθαι πόντῳ.

Dionyſius Perieg. v. 94. ἅλμην,

Ἥν τε καὶ [Ἰονίην] περικαίεται ηὐδάξαντο.

Sic et v. 487. Vide ſis etiam ſcholiaſten ad Apoll. Rhod. IV. 308.

Ibid. Ἰόνιον ἐκεῖνο,] Ante erat Ἰωνικὸν. ſed cum in Codd. inueniſſet *Dauiſius* Ἰώνιον, mutauit in Ἰόνιον, fretus auctoritate poëtarum: qui tamen non adeo recte

λο. Κρηταῖον ἄλλο [b], ἡ δ' ἐςὶ μία, ὁμογενὴς, καὶ ὁμοπαθὴς, καὶ συγκεκραμένη. Οὕτω καὶ τἀγαθὸν, ἓν ὂν καὶ ὅμοιον αὑτῷ, καὶ ἴσον πάντοθεν, ὑπὸ ἀσθενείας τῆς πρὸς αὐτὸ καὶ ἀγνωσίας, ταῖς δόξαις διαιρούμεθα. Πλουτεῖ Καλλίας, μακάριος τῶν ἀγαθῶν· ἀλλὰ Ἀλκιβιάδης Καλλίου ὡραιότερος. Ἀντιθῶμεν τἀγαθὰ [c], πλοῦτον κάλλει· ποῖον αὐτῶν ἑκατόμβοιον; ἐννεάβοιον ποῖον; πότερον ἑλώμεθα; πότερον εὐξώμεθα; Οὐκοῦν

dicitur; cum tamen vnicum ſit mare, eiuſdem generis, naturae eiuſdem, partibus ſuis commiſtum. Eodem modo bonum quoque, quod vnum ſibique ſimile et aequale eſt vndique, pro ingenii imbecillitate noſtri atque ipſius boni ignorantia, in opiniones varias diſtraximus. Diues eſt Callias, felix his bonis; pulchrior eſt Callia Alcibiades, felix et ille. Vtrum eorum centum aureis? vtrum nouem aeſtimabis? vtrum eligemus? vtrum optabimus? Phoeni-

recte in conſilium de hac re aduocantur. quippe ab Ἴων, Ἴωνος, fit Ἰωνία, et Ἴωνες, et Ἰωνικὸς, et Ἰώνιος. Immo et apud Noſtrum in hac ipſa editione Diſſ. XXXVI. ad fin. video τὰ Ἰώνια πελάγη, ſine vlla lite de ſcriptura: et Πανιωνίῳ, quod eiuſdem eſt rationis, Diſſ. XXVII, 2. et Ἰωνικὸς perſaepe. Adduci quidem poterat Thucydides, prout citatur Diſſ. XXVIII, 5. τὸν Ἰόνιον κόλπον, et Euſtathius ad Dionyſium, qui ſemper ita ſcribit, et Aelianus V. H. XIII, 6. et Suidas in V. et alii forte multi. Sed nihil inde efficitur, niſi vt Ἰόνιον ſcribi poſſit; non vero vt contra Mſſ. debeat. παρὰ τὸν κόλπον τὸν Ἰώνιον, Appianus Alexandrinus praefat. et, τὸ Ἰώνιον, ſc. πέλαγος, ibidem. M.

b Κρηταῖον ἄλλο,] Sic editi; nec male, ſi modo fauerent codices. Vide Luc. Holſtenium ad Stephanum in Κρήτη. At Reg. et Harl. Κρησαῖον. Lege Κρήσιον. Euripides Hippolyto v. 372.

ὦ τάλαινα παῖ [Κρησία.]

Et v. 719.

οὐ γάρ ποτ' αἰσχυνῶ γε [Κρησίους] δόμους.

Vide et v. 752, 759. ac Troad. v. 944. Sic Sophocles in Trachin. v. 120. πέλαγος Κρήσιον memorat.

Ibid. Κρηταῖον ἄλλο· ἡ δέ ἐςι μία,] Ita diſtingue. Sed pro Κρηταῖον Libri ſcripti habent Κρησαῖον. vnde Cl. Editor mavult Κρήσιον. mihi verius videtur Κρισσαῖον. *Criſſaeus* ſinus, idem qui *Corinthiacus*. Suidas: Κρισσαῖος κόλπος· Κρισσαία δὲ θάλασσα. Videndus alicubi Strabo; qui mihi non eſt ad manum. M.

c ἀλλὰ Ἀλκιβιάδης Καλλίου ὡραιότερος. Ἀντιθῶμεν τἀγαθὰ,] Horum omnium loco Stephanus tantum

ὁ μὲν Φοῖνιξ, καὶ ὁ Αἰγύπτιος, τὸ τῦ Καλλίυ ἀγαθὸν εὔξεται· ὁ δὲ Ἠλεῖος, καὶ ὁ Βοιώτιος, τὸ Ἀλκιβιάδυ. Εὐγενὴς Παυσανίας, ἀλλ' ἐνδοξότερος Εὐρυβιάδης. Ἀντιθῶμεν εὐδοξίᾳ γένος· τίς κρατεῖ; τίνι δῶμεν τὰ νικητήρια φέροντες; Σωκράτης πένης, Σωκράτης αἰσχρὸς, Σωκράτης ἄδοξος, Σωκράτης δυσγενὴς, Σωκράτης ἄτιμος[d]. Πῶς γὰρ ὐκ αἰσχρὸς, καὶ ἄτιμος, καὶ δυσγενὴς, καὶ ἄδοξος, καὶ πένης, ὁ τῦ λιθοξόυ, ὁ σιμὸς, ὁ προγάστωρ, ὁ κωμῳδύμενος, ὁ εἰς δεσμωτήριον ἐμβαλλόμενος, καὶ ἀποθνήσκων ἐκεῖ, ἔνθα καὶ Τιμαγόρας ἀπέθανεν[e]; Ὦ τῆς ἐρημίας τῶν ἀγαθῶν· ὀκνῶ γὰρ εἰπεῖν πλῆθος κακῶν. Τί τύτοις ἀντιθῶμεν; τί φῶμεν; Παράβαλε τοῖς ἀνταγωνισαῖς τὸν Σωκράτην ἐν κτήσει

Phoenicius Aegyptiuſque Calliae, Eleus contra et Boeotius Alcibiadis optabit bonum. Nobilis Pauſanias, at plus gloriae conſequebatur Eurybiades. Conferamus nobilitatem cum gloria: vter vincet? vtri palmam dabimus? Socrates pauper, Socrates deformis, Socrates inglorius vixit, Socrates nec genere excelluit, nec honore. Quomodo enim non deformis, ſine honore, nobilitate, gloria, opibuſque viueret; qui et lapicidae fuit filius, et ſimus, et ventricoſus; qui deluſus in comoediis, in carcerem coniectus eſt; qui eodem, quo Timagoras, exſtinctus eſt loco? O magnam bonorum penuriam! nec enim dicere audeo malorum copiam. Quid his opponemus? quid dicemus? Certet cum illis copia bonorum Socrates: nonne

tantum dedit * μὲν ἀγαθὰ. Sed, quod addidimus, exhibent Reg. Harleian. Pacciique codex.

d Σωκράτης ἄτιμος.] Sic Reg. et Harleian. vulgo καὶ ἄτιμος. Minus ornate, quod et Heinſius adnotauit.

e ἔνθα καὶ Τιμαγόρας ἀπέθανεν;] Eum vult Timagoram, quem *Athenienſes, inter officium ſalutationis Darium regem more gentis ſuae adulatum, capitali ſupplicio affecerunt.* Verba ſunt Valerii Maximi lib. VI. cap. III. 2. ext. Suidas: Τιμαγόρας προσκυνήσας τὸν Περσῶν βασιλέα παρὰ τὰ Ἑλλήνων ἔθη, καὶ δωροδοκηθεὶς, ἀνῃρέθη — ὑπὸ Ἀθηναίων. Hic vero non Darium, ſed Artaxerxen intelligit. Sic et Plutarch. in Artax. p. 1022. E. qui ſoli δωροδοκίᾳ hominis huiuſce mortem tribuit.

f μάτην

ἀγαθῶν· ἐχ ὁρᾷς ἡτ]ώμενον ἐν πλέτῳ Καλλίε, ἐν σώματι Ἀλκιβιάδε, ἐν τιμῇ Περικλέες, ἐν δόξῃ Νικίε, ἐν θεάτρῳ Ἀριϛοφάνες, ἐν δικαϛηρίῳ Μελίτε; Μάτην ἄρα αὐτῷ ὁ Ἀπόλλων τὰ νικητήρια ἔδωκε, μάτην ἐπεψηφίσατο [f].

nonne vides, eum diuitiis a Callia, corpore ab Alcibiade, honore a Pericle, gloria ſuperari a Nicia; in theatro Ariſtophani, in iudicio cedere Melito? Fruſtra ergo Apollo illi palmam detulit, fruſtra et victoriam conceſſit.

ΛΟΓΟΣ Μ´.

Εἰ ἔϛιν ἀγαθὸν ἀγαθε μεῖζον. Ἐν ᾧ ὅτι ἐϛίν [a].

Ἀλλ᾽ ἐπεὶ τὸν Ὅμηρον αἰτιᾷ, μεμφόμενον τῷ Γλαύκῳ τῆς ἀμοιβῆς· πότερα καί σοι ὑπὲρ τε Ὁμήρε ἀπολογητέον, ἢ Ὁμήρῳ ὑπὲρ τε Γλαύκε; Τέτῳ νὴ

DISSERT. XL. *vulgo* XXIV.

Bonum bono maius eſſe.

At enimuero quandoquidem Homerum accuſas, qui prius Glauci permutationem accuſauerat; vtrum et tibi pro Homero, an Homero potius pro Glauco reſpondendum erit? Hoc

f μάτην [ἐπεψηφίσατο] Vulgo ἐψηφίσατο. Cum nobis faciunt Reg. et Harleian. Noſter autem reſpicit ad Apollinis effatum de Socrate. Vide ſis ad Diſſ. IX. 1.

Ibid. μάτην ἐπεψηφίσατο.] Ἐπεψηφίσατο *quid?* non τὰ νικητήρια. nam ante dixerat ἔδωκε. Deeſt aliquid. Lego: μάτην σοφίαν (vel σοφώτατον) ἐπεψηφίσατο. vt adludatur ad Oraculum iſtud Apollinis:

Ἀνδρῶν δ᾽ ἁπάντων Σωκράτης σοφώτατος.

Huc reſpicit Noſter Diſſ. IX, 3. Lucianus *de Saltat.* p. 795. ὁ Σωκράτης δὲ, σοφώτατος ἀνὴρ, εἴ γε πιϛευτέον τῦτο περὶ αὐτε λέγοντι Πυθίῳ, etc. ὁ σοφώτατος Σωκράτης, Porphyrius περὶ Ἀποχ. I, 15. Euſebius *Praep. Euang.* XIV, 11. p. 435. Ed. Steph. Σωκράτης — ᾧ ζῶντι μὲν Θεὸς σοφίαν ἐμαρτύρησεν. M.

DISSERT. XL.

a Εἰ ἔϛιν ἀγαθὸν ἀγαθε μεῖζον. Ἐν ᾧ ὅτι ἐϛίν.] Sic Reg. et Harl. vulgo Ὅτι ἐϛὶν ἀγαθὸν ἀγαθε μεῖζον.

Sectio

Δία [b]· τιμητέος γάρ μοι καὶ πρὸ τῶν ἄλλων Ὅμηρος, μή τι γε πρὸ δικαςῦ σῦ [c]. Ὧδε τοίνυν ὁ Γλαῦκος λέγει· Εἰ μέν τι, ὦ Ὅμηρε, ἢ ἔλαττον ἦν [d] ἀγαθὸν ἀγαθῦ, ἢ ἔλαττον μείζονος, εἰκότως ἄρα σοι εἶχεν αἰτίαν ὁ Ζεὺς, ὡς τὰς φρένας μοι λυμαινόμενος [e]· ἐν δὲ χρυσῦ καὶ χαλκῦ ἀλλαγῇ μήπω πάνυ αἰτιάσῃ μήτε τὸν Δία, μήτε ἐμέ· ὐδὲν γὰρ ὔτε τῷ λαβόντι χρυσὸς πλέον, ὔτε τῷ ἀλλαξαμένῳ ὁ χαλκὸς ἔλαττον· ἀλλὰ ἀμφοτέροις καλῶς ἔχει, ἑκάτερα ἐν τῷ ἀνίσῳ τῆς ὕλης, ἰσοςασίῳ τῇ γνώμῃ δοθέντα. Καὶ ὁ μὲν Γλαῦκος ἡμῖν ἀπίτω ἐκποδών· ἡκέτω δὲ ὁ Ὀδυσσεὺς ὁ τύτῦ σοφώτε-

Hoc potius agendum, mehercules: reliquis enim omnibus mihi praeferendus ille eſt, nedum tuo iudicio. Quare ita Glaucus dicat: Si quidem, Homere, bonum bono minus eſſet, aut minus maiore, merito a te accuſaretur Iupiter, qui mentem alienaſſet meam; at in auri enimuero argentique permutatione caue aut Iouem nimium, aut me accuſes; quia neque plus habuit, qui aurum accepit, neque minus, cui aes traditum eſt: verum cum vtroque praeclare actum eſt; ſiquidem materiae illa inaequalitas aequalitate propoſiti, quo alter dedit alteri, compenſata eſt. Et Glaucus quidem abeat nobis; veniatque illo ſapientior Vlyſſes, vt

Sectio ά.

b Τύτῳ νὴ Δία.] Ita codices, vulgo Τῦτο.

c Ὅμηρος, μή τι γε πρὸ δικαςῦ σῦ.] Vulgo Ὅμηρος [ἦν,] μή τι γε πρὸ δικαςῦ σῦ. Cum vero Reg. et Harl. darent Ὅμηρος ἦν τι γε, ſuperuacuam vocem deleui. Heſychius: Μή τι γε πόσῳ γε μᾶλλον. Dionyſius de Eccleſ. Hierarch. cap. VII. 6. Ὅτι δὲ καὶ τῶν δικαίων αἱ προσευχαὶ κατὰ τὸν τῇδε βίον, [μή τι γε] μετὰ θάνατον, εἰς τὺς ἀξίυς ἱερῶν εὐχῶν ἐνεργῦσι μόνον, αἱ τῶν λογίων ἡμᾶς ἐκδιδάσκυσιν ἀληθεῖς παραδόσεις. Vide ſis Aelianum V. H. XII. 9.

d Εἰ μέν [τι,] ὦ Ὅμηρε, [ἢ] ἔλαττον ἦν,] Vulgo Εἰ μέν [τοι,] ὦ Ὅμηρε, ἔλαττον ἦν.

e ὡς τὰς φρένας μοι λυμαινόμενος·] Vel λυμηνάμενος potius. Homerus enim: φρένας ἐξέλετο Ζεύς. Deinde diſtingue: ἀλλ' ἀμφοτέροις καλῶς ἔχει ἑκάτερα, ἐν τῷ ἀνίσῳ etc. Et mox, τὴν αὑτῦ γνώμην ſcribe, non αὐτῦ. Paullo poſt, pro μείζονα bene legi poteſt μείονα, *minora.* Arrianus IV, 2. διὰ τί ῦν ἐν τοῖς μείοσιν ἀνιῶσί με οἱ ψέγοντες; vbi vulgo perperam legitur μείζοσιν. M.

f τῆς

ϱος, ἀποδειξόμενος ἡμῖν τὴν αὐτȣ̃ γνώμην, ἣν περὶ ἀγαθῶν κτήσεως ἔχει. Ἠ γὰρ ȣ̓χ ȣ̃τός ἐςιν ὁ μακαρίζων μὲν τὸν Ἀλκινόȣ οἶκον τῆς εὐφροσύνης καὶ τῆς ᾠδῆς [f], συνευχόμενος δὲ τῇ Ναυσικάᾳ ὁμόφρονα αὐτῇ ξυςῆναι γάμον [g], εὐδαιμονίζων δ' αὖ τῆς ἀθανασίας [h] τὴν Καλυψώ; Οἶμαι δὲ αὐτὸν, εἰ καὶ παρ' ἄλλον τινὰ ἀφίκετο τῶν ȣ̓ κατ' ᾠδὴν καὶ κατὰ δαῖτα εὐδαιμόνων, ȣ̓δὲ τῶν μακαρίων κατὰ ἁρμονίαν γάμȣ, ἀλλὰ τὰ ἔτι τȣ́των μείζονα ἀγαθὰ κεκτημένων, εἰπεῖν ἂν καὶ περὶ ἐκείνων τὰ εἰκότα. Ἐπεὶ δὲ καὶ τὸ κάλλος μοι προφέρεις [i], ὡς ἐν μέτρῳ ἑνὶ τὴν χώραν ἔχον, φέρε καὶ περὶ τȣ́τȣ σοι βραχέα ἄττα ἀποκρίνωμαι. Δοκεῖς γάρ μοι γενόμενος ἐν χώρᾳ τȣ̃ Τρωϊκȣ̃ ποιμένος, ἀφικομένȣ παρά σε Ἑρμȣ̃ πομπῇ Διὸς, ἄγοντος θεὰς τρεῖς πρὸς δικαςὴν σε, προςάττοντος βραβεῦσαι περὶ κάλλȣς αὐταῖς, ἡσθεὶς τῇ Ἀφροδίτῃ, καθάπερ ἐκεῖνος, καταδικάσαι ἂν

vt ſuum de bonorum poſſeſſione iudicium exponat nobis. Hic enim, niſi fallor, eſt, qui hilaritatem cantumque in Alcinoi domo miratur, qui cum Nauſicaë optat nuptias poſſe vnanimes contrahere, qui immortalitatem Calypſus praedicat. Eum ego exiſtimo, ſi ad alium veniſſet aliquem, cuius non in cantu, aut epulis, nec in coniugali copula, ſed maioribus longe bonis, poſita fuiſſet felicitas, etiam de his, quae dicenda erant, dicturum fuiſſe. Cum autem inter reliqua pulchritudinem adduxeris, quam exiſtimas vno tantum eodemque gradu id ipſum eſſe, video requiri, vt de hoc breuiter reſpondeam tibi. Videris enim mihi, ſi eodem cum Troiano illo paſtore loco fuiſſes, miſſuſque a Ioue ad te veniſſet Mercurius, qui iudicio tuo tres illas Diuas ſtitiſſet, vt pro formae excellentia deferres praemium, Venerem admiratus, ſicut ille, Iunonem Mineruamque, tanquam

f τῆς εὐφροσύνης καὶ τῆς ᾠδῆς,] Odyſſ. ι'. 5. ſeqq.

g συνευχόμενος δὲ τῇ Ναυσικάᾳ ὁμόφρονα αὐτῇ ξυςῆσαι γάμον,] Odyſſ. ζ'. 180. ſeqq.

h εὐδαιμονίζων δ' αὖ τῆς ἀθανασίας] Odyſſ. ε'. 215. ſeqq.

i Ἐπεὶ δὲ καὶ τὸ κάλλος μοι προφέρεις,] Quod fecerat πρωταγωνιςὴς Diſſertatione ſuperiori, ſect. 4. quibus haec reſpondent. De hoc loco dixi ſupra ad XXXVIII, 4. M.

Sectio

αἶσχος τῆς Ἥρας καὶ τῆς Ἀθηνᾶς. Εἰ γὰρ ἓν μὲν τὸ ἐν κάλλει καλὸν, κρατεῖ δὲ ἐκ τῶν τριῶν μία, ἀνάγκη τὰς ἡττωμένας αἰσχρῶς ἔχειν.

β΄. Μὴ σύ γε, ὦ δικαστῶν εὐδαιμονέστατε, ἀλλὰ φειδὼ ἔχε ὀνομάτων αἰσχρῶν, καὶ ἠρέμα κάτιθι ἐκ τῶν ἄκρων ἐπὶ τὰ ἔσχατα· ἵνα μὴ τὸν Ὅμηρον αὖθίς σοι προφέρω, λευκώλενον τὴν Ἥραν λέγοντα, καὶ ῥοδόπηχυν τὴν Ἠῶ, καὶ τὴν Ἀθηνᾶν γλαυκῶπιν, καὶ ἀργυρόπεζαν τὴν Θέτιν, καὶ Ἥβην καλλίσφυρον· ὧν οὐδεμιᾶς ἀφαιρήσει τὸ κάλλος [k], κἂν ἐν μέρει ᾖ, εὔφημός γε ἐθέλων εἶναι τὰ θεῖα [l], καὶ ἥκιστα πλημμελής. Ἀκούεις δ᾽ αὐτοῦ διηγουμένου χορὸν ἀγρευτικὸν, παιζούσας ἐν ὄρει τὰς νύμφας, ἐξηγουμένης τῆς Ἀρτέμιδος·

Πασάων δ᾽ ὕπερ [m] ἥγε κάρη ἔχει ἠδὲ μέτωπα,

tanquam deformes, damnaturus fuiſſe. Quippe ſi vnum in pulchritudine ſit pulchrum, vincatque vna ex tribus reliquas; neceſſe eſt, eas, quae vincuntur, turpes eſſe.

2. Caue hoc modo agas, iudex optime; quin potius abstine a calumniis, ſenſimque potius a ſummo ad infimum deſcende: ne Homerum denuo impingam tibi, qui nimirum albas Iunoni vlnas, roſeos Aurorae cubitos, caeſios Mineruae oculos, pedes Thetidi argenteos, Hebae pulchra tribuit calcanea; quibus omnibus, niſi parum reuerenter de diis loqui velis atque impie, pulchritudinem ſuam relinques, licet in parte ſit tantum. Audis, eundem deſcribere agreſtem Nympharum chorum, quae in montibus, Diana duce, ludunt:

Illa caput frontemque ipſam ſupereminet omnes;

et

Sectio β΄.

k ἀφαιρήσει τὸ κάλλος] Mallem ἀφαιρήσεις, vt ad Aduerſarium haec dirigantur. ſic mox ἀκούεις et καταγελᾷς, et ſect. 3. προτιμήσεις τὴν Πηνελόπην. et ita per totam Diſſertationem. Mox diſtingue: τοιαυτὶ λέγοντος· ὅτε ἔφη τρωθέντος ῥυῆναι τὸ αἷμα κατὰ τοῦ μηροῦ· ἔπειτα etc. Paullo poſt, ita: καὶ τὰ ὄμματα· ᾧ καὶ δῆλον etc. Χορὸν vero ἀγρευτικὸν non eſt chorum *agreſtem*, ſed *venatorium*, vel *venandi peritum*. M.

l εὔφημός γε ἐθέλων εἶναι τὰ θεῖα,] Stephano rectius videtur περὶ τὰ θεῖα. Nihil opus: εὔφημος enim τὰ θεῖα valet idem, quod εὔφημος κατὰ τὰ θεῖα.

m Πασάων δ᾽ ὕπερ] Odyſſ. ζ΄. 106.

n προ-

φησί· καὶ,

Ῥεῖα δ' ἀριγνώτη πέλεται, καλαὶ δέ τε πᾶσαι.

Ἦ που καταγελᾷς τοῦ Ὁμήρου, προτιμῶντος μὲν νυμφῶν κατὰ κάλλος Ἄρτεμιν [n]; Ἀκούεις δὲ αὐτοῦ καὶ περὶ τοῦ Μενελάου κάλλους τοιαυτὶ λέγοντος [o]; ὅτε ἔφη τρωθέντος ῥυῆναι τὸ αἷμα κατὰ τοῦ μηροῦ, ἔπειτα εἰκάζει τὸ τοῦ μηροῦ κάλλος γυναικὸς τέχνῃ ἐλέφαντα χραινούσης φοίνικι, ἵπποις εἶναι παρήϊον [p].

Τοῖοί τοι, Μενέλαε, μιάνθην αἵματι μηροί·

εὐφυεῖς, φησὶ, καὶ κνῆμαι [q] καὶ σφυρά. Τοῦ δὲ Ἀγαμέμνονος αὖθις αὖ ἐπαινῶν τὸ κάλλος, οὐκ ἐδεήθη εἰκό-

et mox addit:

Pulchrae omnes, quamuis ſit pulchrior omnibus illa.

An Homerum ridebis, qui Dianae formam praeferat Nympharum? Audiſne, quomodo et de Menelai forma loquatur? vbi videlicet ex vulnere eius ſanguis per femur diſtillat, cuius pulchritudinem cum arte confert mulieris, quae purpureo colore in habenis equi ebur inficit:

Sic, Menelae, tibi femora erubuere cruore:

et tamen pulchras illi tibias, pulchras etiam inferiores pedis partes fuiſſe ibidem addit. Contra cum Agamemnonis commendat formam, minime opus habet a Lydia Caricaque imagine,

n προτιμῶντος μὲν νυμφῶν κατὰ κάλλος [Ἄρτεμιν;] Sic Reg. Heinſio non immerito plaudente; nam vulgo deeſt vox vltima. Quin et eam repraeſentat Harleian. qui dat προτιμῶντος μὲν κατὰ κάλλος [Ἄρτεμιν] νυμφῶν. Alius tantum eſt ordo verborum. Laude tamen ſua fraudandus non eſt Stephanus: is enim Ἀρτέμιδα, quod eodem redit, primus ſuppleuit.

o [τοιαυτὶ] λέγοντος;] Vulgo [ταυτὶ] λέγοντος; Vocem, quam repoſuimus, Maximo vindicant Reg. et Harl.

p ἵπποις εἶναι παρήϊον·] Vulgo ἵππων. Quin et Homerus Iliad. Δ'. 142. habet παρήϊον ἔμμεναι [ἵππων.] Siquidem vero cum hic, tum ille caſus conuenit; a lectione, quam praeſtant codices, non receſſimus.

q Τοῖοι — μηροὶ εὐφυεῖς, φησὶ, καὶ κνῆμαι] Vulgo μηροί· Εὐφυεῖς, φησὶ, καὶ [αἱ] κνῆμαι. Sed articulum neſcit Reg. et Homerici verſus ſe ſic habent Il. Δ. 146.

Τοῖοί τοι, Μενέλαε, μιάνθην αἵματι μηροὶ
Εὐφυέες, κνῆμαί τ', ἠδὲ σφυρὰ κάλ' ὑπένερθε.

νος Λυδίας, ἢ Καρικῆς, οὐδὲ ἐλέφαντος ὑπὸ γυναικὸς βαρβάρου φοίνικι ἐξηνθισμένου· ἀλλὰ εἰκάζει αὐτοῦ τῷ Διῒ τὴν κεφαλὴν καὶ τὰ ὄμματα [r], ᾧ καὶ δῆλον, ὡς καλλίων ὁ Ἀγαμέμνων ἦν· τῷ μὲν γὰρ ἦν τὸ κάλλος περὶ τὴν κεφαλὴν καὶ τὰ ὄμματα, τῷ δὲ ἀμφὶ τοὺς μηροὺς καὶ τὰ σφυρά· ὁ δὲ τὰ κρείττω καλὸς, καλλίων· ὁ δὲ τὰ ἥττω καλὸς, οὔπω μὲν αἰσχρὸς, καλὸς δὲ ἧττον. Τί δὲ, ἐν τῷ στρατοπέδῳ τῷ Ἑλληνικῷ, οὐ διέφερε μὲν ὥρᾳ ὁ Ἀχιλλεὺς [s], εἶχε τὰ δεύτερα ὁ Νιρεύς [t]; δικαστῇ δέ σοι, ἀπολειπόμενος ὁ Νιρεὺς τοῦ Ἀχιλλέως οὐδὲν ἦν διαφέρων τοῦ Θερσίτου [u]; Καὶ ἵνα μὴ περὶ κάλλους σοι μόνον διαλέγωμαι [x], οὐκ ἀμφισβητεῖ τῷ Ἀχιλλεῖ περὶ ἀν-

gine, aut muliere barbara, quae purpura imbuit ebur, comparationem deſumere; ſed cum Ioue caput eius oculoſque confert, ex quo ſequitur, pulchriorem fuiſſe Agamemnonem; alterius enim in capite oculiſque, alterius in femoribus malleoliſque pulchritudo conſiſtit: cuius autem in potioribus partibus pulchritudo eſt, is pulchrior; cuius contra in minus praecipuis, pulcher minus, nondum tamen eſt deformis. Quid in exercitu Graecorum, an non primas pulchritudinis ſibi partes Achilles, ſecundas Nireus vindicat? Atqui, te iudice, Nireus, quod Achille minus pulcher eſſet, non fuiſſet pulchrior Therſite. Et ne de ſola pulchritudine nunc tecum agam, ad Achillis fortitudinem Aiax non accedit,

Verſum poſteriorem noſter ſuo more iugulauit. Μηροὶ vero εὐφυέες coniunctim ponuntur; ideoque colon, quod eas voces diſiunxit, ſuſtuli.

r εἰκάζει αὐτοῦ τῷ Διῒ τὴν κεφαλὴν καὶ τὰ ὄμματα,] Iliad. Β. 477. 478.

s ἐν τῷ στρατοπέδῳ τῷ Ἑλληνικῷ, οὐ διέφερε μὲν ὥρᾳ ὁ Ἀχιλλεὺς,] Sic vterque codex: vulgo ἐν στρατοπέδῳ — μὲν [τῇ] ὥρᾳ ὁ Ἀχιλλεύς.

t εἶχε τὰ δεύτερα ὁ Νιρεύς;] Lege: εἶχε δὲ τὰ δεύτερα etc. praeceſſit enim, οὐ διέφερε μὲν ὥρᾳ ὁ Ἀχιλλεύς. Deinde, pro διαλειπόμενος Codd. habent διαφέρων. quae correctio non dubito quin ſit a manu ipſius Maximi et ſecunda Editione. Cauſae obuiae ſunt, ex Senſu, et Elegantia. M.

u οὐδὲν ἦν [διαφέρων] τοῦ Θερσίτου;] Sic optime Reg. et Harleian. vulgo [διαλειπόμενος] τοῦ Θερσίτου, quod et minus elegans eſt, et minus congruum, cum de loci vel temporis intercapedine potiſſimum dicatur.

x περὶ κάλλους σοι μόνον διαλέγωμαι,]

δρείας ὁ Αἴας, οὐδὲ τῷ Αἴαντι y ὁ Διομήδης, οὐδὲ τῷ Διομήδει ὁ Σθένελος, οὐδὲ τῷ Σθενέλῳ ὁ Μενεσθεύς· ἀλλ' οὐδεὶς διὰ τοῦτο τὴν ἀρετὴν ἀφαιρεῖ τοῦ Μενεσθέως διὰ τὸν Σθένελον, οὐδὲ τοῦ Σθενέλου διὰ τὸν Διομήδην, οὐδὲ τοῦ Διομήδους διὰ τὸν Αἴαντα, οὔτε τοῦ Αἴαντος διὰ τὸν Ἀχιλλέα z· ἀλλ' ἔστι κἀνταῦθα ἡ ὁδὸς τῆς ἀρετῆς οὐ διαπηδῶσα τὰς διὰ μέσου φύσεις, ἀλλὰ κατιοῦσα ἠρέμα ἀπὸ τῶν ἀρίστων ἐπὶ τοὺς καταδεεστέρους.

γ'. Καὶ ἵνα ποτὲ ἀπαλλαγῶμεν τῶν σωμάτων, οἷς ἀναμέμικται ἡ ῥώμη καὶ τὸ κάλλος· εἰ τὴν Ἀνδρομάχην τῇ Πηνελόπῃ ἀντεξετάζεις, οὐχὶ σώφρων μὲν ἑκατέρα καὶ φίλανδρος; προτιμήσεις δὲ τὴν Πηνελόπην, οὐχ ὅσα γυναικὸς βαρβαρικῆς Ἑλληνίδα, ἀλλὰ τῷ περιόντι κατὰ τὴν ἀρετὴν τὸ πλεῖον νέμων. Συμβουλεύει δὲ καὶ ὁ Νέστωρ τῷ Ἀγαμέμνονι ἆρ' ἀνοήτῳ φρόνιμος; Ἢ οὐκ ἂν ἐθελήσαις τὸν τῶν Πανελλήνων βασιλέα, τὸν

accedit, neque Diomedes ad Aiacis, nec ad Diomedis Sthenelus, nec ad Stheneli Meneſtheus; et tamen nemo cauſa Stheneli fortem negat eſſe Meneſtheum, aut Diomedis Sthenelum, aut Aiacis Diomedem, aut Achillis Aiacem: eſt enim et hic certus virtutis progreſſus, quae in medio poſitas non tranſilit quantitates, ſed pedetentim a praecipuis ad inferiores deſcendit.

3. Verum enimuero, vt a corpore iam abeamus, in quo robur ac pulchritudo conſiderantur; ſi Andromachen contendas cum Penelope, nonne caſta vtraque, vtraque viri amantiſſima videbitur? Et tamen Penelopen praepones; non vt barbarae Graecam, ſed quod excellentiae virtutis, id quod plus eſt, exiſtimes deberi. Agamemnon conſilio Neſtoris vtitur, num vt prudentis imprudens? Nec enim arbitror te de communi Graeco-

γωμαι,] Potior ordo videretur: περὶ κάλλους μόνον (vel μόνου) σοι διαλέγωμαι. M.

y οὐδὲ τῷ Αἴαντι] Si Stephano fides, rectius hoc οὐδὲ, ſimul ac duo proxime ſequentia, ſeparatim ſcribemus; quum interrogationi ſeruiant, poſita pro οὐχὶ δέ. Omnino praeter rem; nam ſine manifeſto ſenſus detrimento nulla fingi poteſt interrogatio.

z [οὔτε] τοῦ Αἴαντος διὰ τὸν Ἀχιλλέα.] Sic Reg. et Harleian. vulgo [οὐδὲ] διὰ τὸν Ἀχιλλέα τοῦ Αἴαντος, qui minus eſt conueniens ordo verborum.

διογενῆ καὶ λαῶν ποιμένα, καθυβρίσαι δυσφήμῳ αἰτίᾳ· ἀλλὰ καὶ ὥς [a] ἐδέησεν αὐτῷ φρονίμῳ ὄντι φρονιμωτέρου συμβούλου, τοῦ Νέστορος. Πείθω δέ σε [b] οὐδέν τι μᾶλλον περὶ τῶν ἀρετῶν διαλεγόμενος [c], τὰ ὅμοια τοῖς ὁμοίοις, τῷ ἀνίσῳ κατὰ τὴν μετουσίαν, εἰς ὑπεροχῆς καὶ ἐλαττώσεως μοῖραν παραβαλεῖν ἐθέλων· ὅσγε καὶ τὴν ὑγείαν

Graecorum rege, quem Ioue genitum, quem paſtorem populorum, poëta vocat, tam ſiniſtre ſentire poſſe et loqui; et tamen prudens cum eſſet, prudentioris conſilio Neſtoris opus habuit. Videor autem nihilo magis, quod volo, perſuaſurus eſſe, ſi virtutes inter ſe ſimiles ſimiliter contendam, quam ſi prout quaeque magis vel minus adeſt alicui, ita maiorem aut minorem reſpectu alterius dicam eſſe; quandoquidem ſanitatem rem eſſe vis

Sectio γ'.

a ἀλλὰ καὶ ὥς] Heſychius: Ἀλλὰ καὶ ὥς, ἀλλὰ καὶ ὅμως. Sic Heſiodus Op. et Dier. v. 661.

Ἀλλὰ καὶ ὥς ἐρέω Ζηνὸς νόον Αἰγιόχοιο.

Sic et Homerus Iliad. Α'. 116. Odyſſ. Ε'. 219.

b Πείθω δέ [σε] Vulgo Πείθω δέ [γε.] Sed recte Mſ. Harleian. quem ſequor.

c Πείθω δέ σε οὐδέν τι μᾶλλον περὶ τῶν ἀρετῶν διαλεγόμενος,] Immo, Πείθεις δέ με οὐδέν τι μᾶλλον, *nihilo probabilius agis:* prout poſtulat ſenſus, qui in altera Lectione nullus eſt. Deinde, περὶ τῶν ἀρετῶν διαλεγόμενος. lege τῶν ἀγαθῶν. haec enim reſpondent iſtis Diſſert. prioris, ſect. 1. Ἀλλ' ἐπειδάν τις τὰς χρείας παρωσάμενος etc. vbi, et per totam Diſſertationem, περὶ τῶν ἀγαθῶν agitur; ſed nullibi περὶ τῶν ἀρετῶν. quin et mox hic ſequitur: οὕτω καὶ (lege κἂν) τοῖς ἀγαθοῖς ἔχει. vnde etiam patet, hic legendum eſſe τῶν ἀγαθῶν, niſi malis αἱρετῶν. Quae ſequuntur, τὰ ὅμοια τοῖς ὁμοίοις etc. obſcuriora ſunt: ſed lucem accipiunt ex loco ſect. 4. Καὶ πάντως (l. πάντων) ἁπλῶς γίγνονται αἱ ἐξετάσεις ἐν τῇ παραβολῇ τοῦ ὁμοίου μὲν κατὰ τὴν οὐσίαν, ἀνομοίου δὲ κατὰ τὴν ὑπεροχήν· *Breuiter, quicquid confertur, eiuſdem ſubſtantiae eſſe debet, dignitatis vero diuerſae:* vt aurum praeſtantiſſimum auro deteriori, non plumbo, conferri debet. Haec itidem reſpondent iſtis Diſſ. XXXIX, 1. (Ἀλλ' εἰ μὲν ἀγαθὸν ἀγαθῷ προσελήλυθεν, etc.) et culpatur Aduerſarius, quod *Diſſimilia natura* inter ſe contulerat. et hinc patet, legendum eſſe hoc loco, qui ſub manus eſt, τὰ ὅμοια τοῖς ὁμοίοις, τῷ ἀνίσῳ — παραβαλεῖν οὐκ ἐθέλων. vulgo deeſt Negatiua. M.

d Τί

ἡγῇ ἁπλοῦν τι εἶναι. Τί δέ ἐστιν ἁπλοῦν [d] παντὸς ἧττον; αἱ γὰρ τῶν σωμάτων φύσεις πολὺ τῶν τῆς ψυχῆς ἀμφιλαφέστεραι εἰς ὑγείας μέτρον· καὶ αὐτὸ τοὐναντίον. Ὁ μὲν διώκων [e] ἀκρότητα ἐν ὑγιεινῷ διώκει πρᾶγμα φεῦγον [f], καὶ οὔτε Ἀσκληπιῷ, οὔτε Χείρωνι ἐξ ἐπιδρομῆς ἁλώσιμον· ὁ δὲ ἐν τῷ ἀνίσῳ τοῦ ἐφικτοῦ τὸ ληφθὲν ἀγαπῶν, εὐγνωμονέστερος μὲν πρὸς τὴν τέχνην, οὐκ ἀνέλπιστος δὲ πρὸς τὴν ἀκρότητα. Οὕτω τοι καὶ τοῖς ἀγαθοῖς ἔχει [g]. Τριῶν γὰρ ὄντων, οἷς ἄν τις διαιτήσαι τὸ παρὸν τουτὶ τὸ σκέμμα [h], ἑνὸς μὲν τείνοντος ἐπὶ τὸ ἀληθὲς αὐτὸ,

vis ſimplicem. Qua quid minus ſimplex dici poſſit, non video; cum ad ſanitatis praeſertim conſtitutionem multo plures corporis ratio differentias admittat, quam animae; ita vt plane contra ſe habeat. Nam qui ſupremum in ſanitate ſibi proponit terminum, rem fugitiuam ſequitur, et quam nec Aeſculapius, aut Chiron, ſine negotio conſecuturi ſunt: qui vero inaequalitatem in arte conſiderat, eoque, quod conſequi potuit, contentus eſt; et aequius de arte ſentit, nec de ſummo deſperat termino. Eodem modo de bonis iudica. Cum enim tria ſint, quae ad eam, de qua agitur, quaeſtionem ſoluendam faciunt, quorum primum ad veritatem, ſecundum ad id,

d Τί δέ ἐστιν ἁπλοῦν] Scribo diſtinguoque: Τὸ δέ ἐστιν ἁπλοῦν παντὸς ἧττον (αἱ γὰρ — μέτρον) καὶ αὐτὸ τοὐναντίον. *Hoc autem qualibet alia re minus eſt ſimplex, ac ſe modo contrario prorſus habet.* Alciphron II, 4. p. 246. Τὸ δὲ οὐκ ἦν, Μένανδρε. Vide noſtrum Diſſert. XXX, 4.

e καὶ αὐτὸ τοὐναντίον. Ὁ μὲν διώκων etc.] Hic male diſtinguitur. Ita rectius: καὶ αὐτὸ τοὐναντίον, ὁ μὲν διώκων ἀκρότητα ἐν ὑγιεινῷ, διώκει πρᾶγμα etc. *itaque plane contra*, quam tu dicis, *ille*, *qui ſequitur ſummum in ſanitate gradum, ſequitur rem fugitiuam* etc. Sic Diſſ. XI, 3. ἀλλ' αὐτὸ τοὐναντίον, ὁ μὲν ἄξιος λαβεῖν, μὴ ἐνοχλῶν, τυχεῖν ἀξιώτερος. Lyſias *contra Andoc.* p. 120. Ed. *Tayl.* οὐ δήπουθεν, ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο τοὐναντίον, ἐτάραξε μὲν οὗτος τὴν πόλιν, κατεστήσατε δὲ ὑμεῖς. ita diſtingue. ſic πᾶν γὰρ τοὐναντίον, Idem p. 446. ἀλλὰ τοὐναντίον, D. Paulus *Galat. II*, 7. M.

f διώκει [πρᾶγμα] φεῦγον,] Vulgo deeſt πρᾶγμα, quod obtulere Reg. et Harleian.

g Οὕτω τοι [καὶ] τοῖς ἀγαθοῖς ἔχει.] Lego: Οὕτω τοι [κἀπὶ] τοῖς ἀγαθοῖς ἔχει. Stephano placet καὶ ἐν, vel κἂν τοῖς ἀγαθοῖς, quod eodem redit.

h τὸ παρὸν τουτὶ [τὸ] σκέμμα,] Sic

δευτέρου δὲ ἐπὶ τὸ δυνατὸν, τρίτου δὲ ἐπὶ τὸ ὠφέλιμον, καθ' ἕκαστον τούτων σκεψώμεθα, ἀνατρέψαντες αὐτῶν τὴν ἀκολουθίαν, ἀπὸ τοῦ ὠφελίμου ἀρξάμενοι· μήπω γὰρ δυνατὸν ἔσται [i], μηδὲ ἀληθὲς τὸ λεγόμενον, ὡς ἔστιν ἀγαθὸν ἀγαθοῦ μεῖζον· ἀλλὰ ἴδωμεν αὐτοῦ τὸ ὠφέλιμον· πολλὰ γάρ που καὶ τῶν οὔτε ἀληθῶν, οὔτε δυνατῶν, ὠφέλησε πιστευθέντα.

δ'. Οὐχ ὁ μὲν Σωκράτης περιάγων τὸ ἀγαθὸν [k], καὶ περιγράφων αὐτοῦ τὴν οὐσίαν ἐν τῷ ἀρίστῳ μόνῳ, διέσκαψε καὶ διετείχισε τὴν ἐλπίδα τῶν πολλῶν [l] τῆς ἐπ' αὐτὸ ὁδοῦ; Ὁ δὲ ὑποβάθρας διδοὺς, καὶ ἀναπαύλας [m] διὰ μέσου, καὶ ἀναγωγὰς πολλὰς, προὔπεμψε πόῤῥω

id, quod fieri poteſt, tertium ad vtilitatem rei intuendam ſpectet, ſingula eorum videamus; ita tamen, vt inuerſo ordine primum de vtilitate agamus. Interea reſpectu eius, quod fieri poteſt, id, quod quaeritur, et veritatis, in dubio maneat: id autem eſt, bonumne bono ſit maius: vtilitatem ergo eius primo videamus. Multa enim, quae neque vera ſunt, neque fieri poſſunt, ſi credantur tantum, vtilitatem adferunt.

4. Et nonne Socrates cum virtutem tam arcte reſtringit, vt eſſentiam illius eo ſolo, quod optimum eſt, circumſcribat, vulgi ſpem omnem a petenda virtute excludit, et tanquam longo itinere intercipit? Contra qui gradus quoſdam ſtatuit, qui in medio viae diuerticula quaedam relinquit, et receſſus, medii itineris

Sic Reg. vulgo deeſt vox penvltima.

i μήπω γὰρ δυνατὸν ἔσται etc.] Lege, ἔστω, *ſit, ſupponamus.* Recte cepit *Heinſius.* M.

Sectio δ'.

k περιάγων τὸ ἀγαθὸν,] Quid ſit hac in re περιάγειν τὸ ἀγαθὸν, *bonum circumducere*, quemadmodum Paccius vertit, equidem neſcio. Heinſius interpretatur: *cum virtutem tam arcte reſtringit;* ſed talis poteſtas illi verbo non competit. Reg. ταάγων τὸ ἀγαθόν. Lege ἀπάγων τὸ ἀγαθὸν, *bonum procul amouens.*

Ibid. περιάγων τὸ ἀγαθὸν] Mſ. Reg. ταάγων. vnde *Dauiſius* ἀπάγων. verum puto παράγων, *amouens.* Diſſ. XVI, 3. τὸ ἐνοχλοῦν παραγαγοῦσα. M.

l τὴν ἐλπίδα [τῶν πολλῶν] Vulgo τῷ πολλῷ. Lectionem, quam Maximo reddidi, ſtabiliunt Reg. Harleian. et Paccii codex.

m ὑποβάθρας διδοὺς, [καὶ] ἀναπαύλας] Ita bene Reg. vulgo deeſt coniunctio copulans.

n παρεμυ-

πάνυ ὡς τευξόμενον τοῦ μετρίου, παρεμυθήσατο δὲ τῇ ἐπιτυχίᾳ τὸν προσελθόντα ἤδη, ὡς προεληλυθότα [n] τῷ ἀρίστῳ· ἀνεκήρυξε δὲ τὸν ἀφικόμενον εἰς τὸ ἄκρον, ὡς ἐν ἀγαθοῖς ἄριστον. Ὁ δὲ ἕτερος τῶν λόγων οὐχὶ τὸν μὲν ἀριστέα ἐν δειλοῖς στεφανοῖ, τὸν δὲ ἰσχυρὸν ἐν ἀσθενεστάτοις, καὶ τὸ ὅλον ἀνταγωνιστὰς τοῖς ἀρίστοις οὐ δίδωσιν, οὐδὲ ἐλέγχει τὰς ἀρετὰς ἐν τοῖς ὁμοίοις; Καὶ τοῦ μὲν ὠφελίμου παύομαι, τὸ δὲ δυνατὸν ἤδη σκοπῶ. Χρυσὸν μὲν τὸν διαφέροντα ἐλέγχει χρυσὸς ἥττων, οὐ μόλιβδος· καὶ ἄργυρος ἄργυρον, καὶ χαλκὸν χαλκός [o]. Καὶ πάντως ἁπλῶς γίγνονται [p] αἱ ἐξετάσεις ἐν τῇ παραβολῇ

itineris ſpe viatorem pertrahit longiſſime, quo cum peruenerit, hac felicitate eum demulcet, non ſecus, quam ſi vltimum attigiſſet terminum; ad quem ſi poſtea peruenire eum contingat, tum demum, tanquam inter bonos optimum, pronunciat victorem. Cum vice verſa altera opinio illa athletam primarium inter timidos coronet, robuſtiſſimum inter imbelles; et, vt verbo abſoluam, nec aduerſarios in certamine dat fortiſſimis, nec virtutes in ſimilibus explorat. Et hoc quidem de vtilitate: ad potentiam veniamus. Aurum praeſtantiſſimum deterius aurum diſtinguit, non plumbum; et ab argento argentum, aes ab aere probatur. Breuiter, quicquid confertur, eiuſdem ſubſtantiae ſit

n παρεμυθήσατο δὲ τῇ ἐπιτυχίᾳ τὸν προσελθόντα ἤδη, ὡς [προεληλυθότα] τῷ ἀρίστῳ·] Sic Reg. et Harleian. vulgo παρεμυθήσατο δὲ τῇ ἐπιτυχίᾳ προσελθόντα ἤδη, ὡς [προσελθόντα] τῷ ἀρίστῳ. Cum tamen in virtute progreſſum ſufflaminat is, qui bono iam comparato nihil accedere poſſe ſuadet; reſcripſerim: παρεμυθήσατο δὲ τῇ ἐπιτυχίᾳ τὸν προσελθόντα ἤδη, ὡς [προελευσόμενον] τῷ ἀρίστῳ.

Ibid. τὸν προσελθόντα ἤδη, ὡς προεληλυθότα] Ita ex Libris edidit *Dauiſius*, prope verum, quod erat, niſi fallor, τὸν προελθόντα, ὡς ἤδη προσεληλυθότα τῷ ἀρίστῳ· *ſucceſſu autem conſolatur eum, qui iam egreſſus eſt, tanquam iam acceſſerit ad Optimum.* Longius a ſcriptura recedit Cl. Vir, cum pro προεληλυθότα legit προελευσόμενον. M.

o χαλκὸν χαλκός.] Sic Mſſ. non χαλκὸς χαλκόν, vt vulgo.

p καὶ πάντως ἁπλῶς γίγνονται etc.] Monui ſupra legendum eſſe πάντων. Paullo ante, diſtingue: καὶ, τὸ ὅλον, ἀνταγωνιστὰς τοῖς

ἀρίστοις

τȣ͂ ὁμοίȣ μὲν κατὰ τὴν ȣ̓σίαν, ἀνομοίȣ δὲ κατὰ τὴν ὑπεροχήν. Εἰ δὲ τὸ ἀγαθὸν εἰς τὰ κακὰ αὐτὰ ἐμβαλὼν ȣ̔́τως ἐξετάζεις q, καὶ πῶς ȣ̓ φανεῖταί σοι τὸ σμικρότατον τῶν ἀγαθῶν ἐν χώρᾳ τȣ͂ ἀρίςȣ; Ὡς γὰρ ἐν νυκτὶ φῶς ἐκ πυρὸς τȣ͂ δι' ἡμέρας φανέντος ἀκμαιότερον ὑπὸ πολλȣ͂ τȣ͂ περικεχυμένȣ σκότȣς ἐλεγχόμενον, ἐν δὲ ἡλίῳ τὸ αὐτὸ ἀμυδρὸν καὶ ἀσθενὲς πρὸς ἀνταγωνιςὴν ἰσχυρότερον· ȣ̔́τως ἀμέλει καὶ τὸ ἀγαθὸν, τοῖς μὲν κακοῖς συνεξεταζόμενον, καὶ τὸ τυχὸν, ἄριςον καὶ μέγιςον καὶ ἐξοχώτατον, ὡς ἐν πολλῷ ζόφῳ μικρὸν ζώπυρον, ἐν πολλῇ νυκτὶ ὀλίγον φῶς· ἐὰν δὲ παράσχῃς αὐτῷ πρὸς τὰ ὅμοια δρόμον καὶ ἅμιλλαν, τότε ὄψει τὸ ἄριςον ὄντως· νῦν δὲ συγχεῖς τὴν κρίσιν r καὶ ταράτ-

ſit neceſſe eſt, dignitatis alterius. Quod ſi bona cum malis componas, fieri quomodo poterit, vt non bonum minimum eo loco tibi eſſe videatur, quo eſt maximum? Nam vt noctu lumen, quod ab igne accenditur, magnae illius, quae circumcirca eſt, caliginis cauſa maius videtur eſſe, quam quod interdiu ardet; idemque ſi cum ſole tanquam maiore aduerſario velis contendere, obſcurum propemodum eſt et nullum: ita ſi cum malo bonum conferatur, quamuis ſit minimum, optimum nihilominus praeſtantiſſimumque videbitur; vt in denſa caligine ſcintilla parua, vt in nocte multa lumen paruum. Quod ſi illud cum ſimili concurrere et certare permittas, tunc reuera, quod praeſtantiſſimum eſt, diſcernes. Aliter enim ſi agis, ordinem confun-

ἀρίςοις etc. vide ad XVII, 10. Et pone notam iſtam Interrogationis, poſt ἀσθενεςάτοις, non poſt ὁμοίοις. M.

q Εἰ δὲ τὸ ἀγαθὸν εἰς τὰ κακὰ αὐτὰ ἐμβαλὼν ȣ̔́τως ἐξετάζεις,] Lege et diſtingue: Εἰ δὲ τὸ ἀγαθὸν, εἰς τὰ κακὰ αὐτὸ ἐμβαλὼν, ȣ̔́τως ἐξετάζεις, etc. M.

r νῦν δὲ συγχεῖς τὴν [κρίσιν] Vulgo τὴν [τάξιν.] At Reg. et Harleian. auctores ſunt lectionis, quam recepimus, eaque multo melior eſt.

Ibid. συγχεῖς τὴν [κρίσιν] In priori editione erat, τὴν τάξιν, pro quo conieceram, τὴν ἐξέτασιν. eodem ſenſu κρίσιν exhibent Codices: quae eſt a Curis Secundis Auctoris, et multo melior Lectio. M.

s ἐν

τεις. Οὐχ ὁρᾷς καὶ τὴν σελήνην, ἄστρον ἀμφίβιον πρὸς νύκτα καὶ ἡμέραν, ἐν μὲν νυκτὶ λαμπρὰν [s], μετὰ δὲ ἡλίου ἀμαυράν; Οὐκοῦν ἐν ἡμέρᾳ ἥλιος κρατεῖ, τὸ ἄριστον καὶ ἀκμαιότατον τῶν ἐν οὐρανῷ σωμάτων· ἐν δὲ νυκτὶ σελήνη κρατεῖ, τὸ ἀσθενέστατον. Καὶ τοίνυν καὶ τὸ ἀγαθὸν, ἐὰν μὲν εἰς νύκτα καὶ ζόφον καὶ ἀφέγγειαν κακῶν ἐμβάλῃς, κρατεῖ τὸ ἀμαυρότατον· ἐὰν δὲ παραθῇς ἀγαθὰ ἀγαθοῖς [t], ἀνάγκη κρατεῖν τὰ περιλαμπέστερα.

ε. Παύομαι τοῦ δυνατοῦ, καὶ ἐπὶ τὸ ἀληθὲς μέτειμι. Τὸν γὰρ τοῦ ἀνθρώπου βίον ἄρα ἄλλο τι ἡγητέον, ἢ διαγωγὴν ζωῆς συγκεκραμένην ἐκ ψυχῆς, καὶ σώματος, καὶ τύχης; Ἐκ δὲ τῆς τούτων ἁρμονίας κραθέντων καλῶς, ἑκάστου εἰς τὸ ἀκρότατον τῆς ἑαυτοῦ ῥώμης ἀφιγμένου, τὸ ἄθροισμα τοῦτο εὐδαιμονίαν κλητέον· ἀρχούσης μὲν τῆς ψυχῆς στρατηγοῦ δίκην, ὑπηρετοῦντος δὲ τοῦ σώματος στρατιώτου δίκην, συνεργούσης δὲ τῆς τύχης

confundis et perturbas. Nonne et lunam vides, quae noctis et diei ſidus commune eſt, ſatis ſplendidam, ſi ſol accedat, hebeſcere? Non mirum ergo, ſi interdiu ſol vincit ſplendore ſuo, qui inter coeleſtia corpora praeſtantiſſimus eſt potentiſſimusque; noctu vero luna omnium obſcuriſſima. Ita et bonum, ſi in nocte, in tenebris, in caligine malorum collocaueris, eminebit, quamuis ſit obſcurum; ſi inter bona, neceſſe eſt eminere illud, quod eſt clariſſimum.

5. A potentia ad veritatem tranſeo. Aliudne hanc vitam eſſe putas, quam tranſitum quendam, ex anima, corpore, fortunaque ſimul temperatum? Quae omnia ſi apte inter ſe iungantur, ſingulaque ad ſummum ſuarum virium gradum perueniant, totum id ſimul felicitas nuncupatur; ita vt anima imperet pro duce, pareat corpus pro milite, adiuuet fortuna tanquam arma;

ex

s ἐν μὲν νυκτὶ λαμπρὰν] Vulgo deſunt tres primae voces, quas, Regio volente, Maximi verbis immiſcuimus. Harleian. autem dat ἐν μὲν [τῇ] νυκτὶ λαμπρὰν, quod perinde eſt.

t ἐὰν δὲ παραθῇς [ἀγαθὰ] ἀγαθοῖς] Vulgo deeſt penultima vox. Eam tamen agnoſcunt Reg. et Harleian. ac poſtulat oratio.

ὅπλων δίκην· ἐξ ὧν ἁπάντων τὸ νικᾷν ἔρχεται. Ἐὰν δὲ ἀφέλης τὴν τύχην, τὸν ϛρατιώτην ἐξοπλίζεις, κἂν τὸν ϛρατιώτην ἀφέλης, ἀποχειροτονεῖς τὸν ϛρατηγὸν, τιμιώτερον δὲ καὶ ϛρατιώτης ὅπλων, καὶ ϛρατιώτȣ ϛρατηγός. Ἐὰν δὲ δυοῖν θάτερον, ἢ τὸν ϛρατηγὸν τιμῶν τὰ λοιπὰ ἀτιμάσης, τί χρήσεται ὁ ϛρατηγὸς τῇ τύχῃ; ἢ κἂν ταῦτα εἰσάγων ἰσοτιμίαν νέμῃς, τί χρήσεται τύχῃ τῷ ϛρατηγῷ; Ἀρχέτω ψυχὴ [u], ϛρατευέτω τὸ σῶμα, συναγωνιζέσθω ἡ τύχη· πάντα ἐπαινῶ, πάντα δέχομαι· ἀλλὰ τὴν ἰσοτιμίαν αὐτῶν ἀφαιρῶ. Οὐχ ὁρᾷς καὶ τὸν ἐν θαλάττῃ πλȣ̃ν [x], ἔνθα ὁ μὲν κυβερνήτης ἄρχει, ὡς ψυχὴ σώματος· ἡ δὲ ναῦς ἄρχεται, ὡς ὑπὸ ψυχῆς σῶμα· τὰ δὲ πνεύματα ἐπιῤῥεῖ, ὡς ταῖς ἀρεταῖς ἡ τύχη; Ἐὰν δὲ χειμὼν ἐπιγένηται, καὶ μένῃ μὲν ἡ ναῦς, μένῃ δὲ ὁ κυβερνήτης, ἐλπὶς σωτηρίας, κἂν οἴχηται ἡ ναῦς ὀρθὰ, ἢ καταδύσηται διὰ τῆς τέχνης [y].

ex quibus omnibus victoria conſequitur. Quod ſi fortunam tollas, arma demes militi; ſin militem, exauctorabis ducem: et tamen pluris eſt miles, quam arma, pluris dux, quam miles. Si vero alterutrum facis, vt, vel reliquis neglectis, ſolum ducem colas, quomodo fortuna dux vtetur? aut ſi omnia haec admittis, eodemque loco habes, quomodo duce vtetur fortuna? Imperet animus, militet corpus, auxilium ferat fortuna: cuncta probo, cuncta admitto, dum ne eodem loco habeas omnia. Quid, nonne nauigationem vides marinam, in qua gubernator, ſicut anima in corpore, imperat; nauis, vt corpus animae, paret; venti in nauem, vt in virtutes fortuna, impetum faciunt? Quod ſi tempeſtas oriatur, dum gubernator adhuc ſuperſtes eſt, et nauis, ſiue ea recte feratur, ſiue exitium minitetur, ſpes adhuc ſalutis eſt in arte: at ſi a gubernatore

Sectio ε.

u ἀρχέτω ψυχὴ] Lege ἡ ψυχὴ, vt τὸ σῶμα, et ἡ τύχη. M.

x Οὐχ ὁρᾷς [καὶ] τὸν ἐν θαλάττῃ πλȣ̃ν,] Iuſſere codices, vt vocem tertiam reliquis admiſceremus.

y κἂν οἴχηται ἡ ναῦς ὀρθὰ, ἢ καταδύσηται διὰ τῆς τέχνης·] Heinſius reponit: ἐλπὶς σωτηρίας, κἂν οἴχηται ἡ ναῦς ὀρθὴ, ἢ καταδύσηται, διὰ τὴν τέχνην. Haec parum felix eſt, vt arbitror, coniectura; non enim video, quam ſpem ſalutis

ἐὰν δὲ ἀπὸ τῦ κυβερνήτυ ἄρξῃ, καὶ ἐκεῖνον ἀφέλῃς, ἀχρεῖος μὲν ἡ ναῦς, κἂν μένῃ· ἀχρεῖος δὲ ἡ ἐπιῤῥοὴ τῶν πνευμάτων, κἂν φέρῃ. Καὶ διὰ τῦτο ἐν μὲν θαλάττῃ καὶ νηὶ καὶ πλῷ τιμιώτατον ὁ κυβερνήτης [z], καὶ μετὰ τῦτον ἡ ναῦς, καὶ μετὰ ταύτην ἡ ἔξωθεν ἐπικυρία· ἐν δὲ τῷ τῦ βίυ τύτυ δρόμῳ τιμιώτατον μὲν ἡ ψυχή, μετὰ δὲ ταύτην τὸ σῶμα, καὶ τρίτον ἡ τύχη· τὰ δὲ τῦ τιμιωτέρυ ἀγαθὰ τῶν ἧττον τιμίων τιμιώτερα.

ϛ′. Ἐγὼ καὶ τῶν αἰσθήσεων τὴν ἰσοτιμίαν ἀφαιρῶ. Τυφλὸς ἦν Ὅμηρος, ἀλλ' ἤκυε τῆς Καλλιόπης· κωφὸς ἦν Ἄτυς [a], ἀλλ' ἑώρα τὸν ἥλιον. Μετάθες τὰς συμφοράς· ἀκυέτω Ἄτυς μὴ ὁρῶν, βλεπέτω Ὅμηρος

natore incipias, eumque tollas, nihil prodeſt nauis, quamuis ſit ſuperſtes; nihil ventus, quamuis ſit ſecundus. Propterea in mari, in naui, et nauigatione, praecipuum eſt gubernator, poſt hunc nauis, poſt nauem ſubſidium externum: in hoc vitae curſu praecipuum eſt anima, poſt animam corpus, poſt corpus ipſa fortuna; bona autem praecipuarum partium pluris ſunt, quam reliquarum.

6. Ego nec aequalitatem fero in ſenſibus. Coecus Homerus erat, et tamen Calliopen audiebat; ſurdus erat Atys, et tamen ſolem videbat. Conuerte calamitatem vtriuſque; audiat Atys, et ne videat; videat Homerus, et ne audiat;

Atyi

ſalutis ars praebere queat, ſi nauis καταδύσηται, *ſubmergatur*. Harleian. ἡ ναῦς ὀρθή, et a ſecunda manu dat ὐ καταδύσεται. Forſan igitur reponendum: κἂν οἴχηται ἡ ναῦς [ὀρθή, ὐ] καταδύσηται διὰ τῆς τέχνης. *Quamuis impetu ventorum feratur nauis, impedire tamen poſſit ars, quo minus fundum petat.*

Ibid. κἂν οἴχηται ἡ ναῦς ὀρθά, ἢ καταδύσηται etc.] *Harl.* ὀρθή. et pro ἤ, a manu ſecunda, ὐ. Supple Negatiuam in priori parte ſententiae, et unum Maximi auſim praeſtare: κἂν μὴ οἴχηται ἡ ναῦς ὀρθή, ὐ καταδύσεσθαι διὰ τῆς τέχνης· *Quod ſi tempeſtas ingruat, et ſuperſit nauis, ſuperſit etiam gubernator, ſpes eſt ſalutis; et quamuis nauis non feratur recta*, ſpes tamen eſt, *artem impedituram eſſe, quo minus fundum petat.* M.

z τιμιώτατον ὁ κυβερνήτης] Vulgo τὸ τιμιώτατον. Articulum iuſſu Regii codicis expunximus.

Sectio ϛ′.

a κωφὸς ἦν Ἄτυς,] Maximum noſtrum ἁμαρτήματος μνημονικῦ

μὴ ἀκούων· Ἄτυϊ μὲν οὐκ ᾄσεται ἡ Καλλιόπη, Ὁμήρου δὲ οὐκ ἀφαιρήσεις τὴν διδάσκαλον. Ἐγὼ καὶ τὴν τῶν θεῶν ἰσοτιμίαν [b] ἀφαιρῶ· πείθομαι γὰρ Ὁμήρῳ λέγοντι·

Τριχθὰ δὲ [c] πάντα δέδασται, ἕκαστος δ' ἔμμορε τιμῆς·

οὐκ ἴσης, οὐδὲ γὰρ ἀρχῆς ἴσης· οὐ γὰρ ἴση ἡ νομὴ οὐρανοῦ πρὸς θάλατταν [d], καὶ θαλάττης πρὸς ᾅδην· θεοὶ δὲ ὁμοίως καὶ Κρόνου παῖς, καὶ Ἅδης, καὶ Ποσειδῶν, καὶ Ζεύς. Καὶ γὰρ Λύσανδρος Σπαρτιάτης, ἀλλὰ Ἀγησίλαος Ἡρακλείδης. Ἐγὼ δὲ κατὰ τὰς ἀρετὰς [e] καὶ τὰ γένη προτιμῶ. Οὐ γὰρ ὁ μὲν πωλοδάμνης εὐγενείας ἱππικῆς ἐρᾷ,

Ἧς Τρωΐ περ εὐρύοπα Ζεὺς
Δῶχ' υἷος ποινὴν Γανυμήδεος, οὕνεκ' ἄριστοι [f]

Atyi non canet Calliope, magiſtram illam ſuam ſeruabit Homerus. Ego nec in diis aequalitatem fero: Homero enim aſſentior, cum ait:

cuncta
In tria diuiſit, nec quiſquam immunis honore eſt:

non aequalis eſt, nec enim aequale eſt imperium: ſicut nec aequalis eſt diuiſio coeli cum mari, aut maris cum inferis; et tamen eodem modo Pluto, et Neptunus, et Iupiter dii ſunt, et Saturni filii. Sicut Lyſander Spartanus quidem eſt, at Ageſilaus Heraclides. Ego et reſpectu virtutis genus generi praefero. Nam ſi equorum domitor nobilitatem in equis amat,

Troi quos Iupiter olim
Praeſtantes dederat, pretium Ganymedis ademti;

et

μονικοῦ iure poſtulauit Heinſius. Atys enim, Croeſi filius, quem Phryx Adraſtus inuitus occidit, non erat ſurdus; ſed alter, cuius nomen reticent auctores. Vide Herodotum I. 34, 43, 85. Diodorum Siculum et Nicolaum Damaſcenum in Excerpt. Peireſc. pagg. 238, 457. Pariter errarunt Lloydius et Hoffmannus in Lexicis ſuis.

b τὴν τῶν θεῶν ἰσοτιμίαν] Sic Reg. vulgo τὴν ἰσοτιμίαν τῶν θεῶν.

c Τριχθὰ δὲ] Iliad. ο'. 189.

d οὐ γὰρ ἴση ἡ νομὴ οὐρανοῦ πρὸς θάλατταν,] Vulgo οὐδὲ γὰρ ἴση ἡ νομὴ πρὸς [τὴν] θάλατταν οὐρανοῦ. Nos codicem Regium κατὰ πόδας ſequimur.

e [Ἐγὼ] δὲ κατὰ τὰς ἀρετὰς] Vulgo [Λέγω] δὲ κατὰ τὰς ἀρετὰς, quod prorſus eſt incommodum. Itaque repoſuimus Ἐγὼ δὲ, prout Heinſius et Schottus faciendum iudicarunt.

f οὕνεκ' ἄριστοι] Vulgo ἄρισται.

Sed

Ἵπποι ἔσαν; ὁ δὲ θηρευτὴς εὐγενείας σκυλάκων ἐρᾷ; Φιλάνθρωπος δὲ, καὶ Φιλοθρέμμων τοῦ ζώου τούτου, οὐκ ἐξετάσει τὰ γένη; λέγων οὐκ Ἀρταξέρξην τὸν Ξέρξου g, (δειλόν μοι γένος λέγεις) οὐδὲ Κροῖσον τὸν Ἀλυάττου, (ἀσθενὲς λέγεις) οὐδὲ Ἱππίαν τὸν Πεισιστράτου, (πονηρόν μοι γένος λέγεις) ἐὰν δὲ Λεωνίδαν [h] λέγῃς καὶ Ἀγησίλαον, γνωρίζω τὴν ἀρετὴν, καὶ μέμνημαι τοῦ Ἡρακλέους, καὶ ἐπαινῶ τὴν εὐγένειαν. Εἴθε μοι καὶ τὸ Ἀριστείδου γένος [i] ἦν Ἀθήνησιν, εἴθε τὸ Σωκράτους, ἐτίμησα ἂν τούτους ὡς Ἡρακλείδας, ὡς Περσείδας, ὡς εὐπατρίδας. Ἢ ποταμῶν μὲν ῥεύματα, ἐὰν καθαρὰ ἐκ πηγῶν ἔλθῃ [k],

et venator nobilitatem amat in catulis: quanto magis qui homines amat, hominum educationi intentus eſt, in eorum genus inquiret? Non ſicut Xerxis filius eſt Xerxes, ignauum enim hoc genus eſt; nec ſicut Croeſus Alyattis, imbelle enim hoc genus eſt; nec ſicut Hippias Piſiſtrati, hoc enim improbum eſt: at ſi Leonidem, ſi Ageſilaum dicas, virtutem agnoſco, Herculem cogito, nobilitatem approbo. Vtinam Athenis Ariſtidis, vtinam Socratis genus eſſet; non minus hos, quam Heraclidas, non minus, quam Perſidas, honorarem, non minus, quam patricios. Nam ſi fluuios laudas, qui ex puris labuntur fontibus; ſi plantas,

Sed Harleian. ἄριστοι. Recte: nam non equae fuere, ſed equi. Vide ſis Iliad. Ε΄. 265. ſeqq.

g οὐκ [Ἀρταξέρξην] τὸν Ξέρξου] Vulgo οὐ [κατὰ Ξέρξην] τὸν Ξέρξου. Reg. et Harl. fecerunt, vt Maximo ſua verba dederimus. Artaxerxes certe Longimanus Xerxis erat filius. Vide Herodotum VII. 106, 151. et Plutarchum in Artax. p. 1011.

h οὐδὲ Ἱππίαν τὸν Πεισιστράτου, (πονηρόν μοι γένος λέγεις) οὐδὲ Κροῖσον τὸν Ἀλυάττου, (ἀσθενὲς λεγεις) ἐὰν δὲ Λεωνίδαν etc.] Hunc ordinem praeſtat Reg. in editis enim perturbata eſt verborum ſeries.

i Εἴθε μοι καὶ τὸ Ἀριστείδου γένος etc.] Haec loquitur, vt *Platonicus*. cum enim, ſecundum eos, Quatuor ſint ſpecies *Nobilitatis*, hanc praeſtantiſſimam iudicabant, ἐὰν τις ᾖ γεννάδας τὴν ψυχὴν, καὶ μεγαλόψυχος: Diog. Laërtius lib. III. ſect. 88, 89. M.

k ἐὰν [καθαρὰ ἐκ πηγῶν] ἔλθῃ,] Vulgo ἐὰν [καθαρᾶς ἐκ πηγῆς] ἔλθῃ. Cur vero Mſſ. lectionem diutius exſulare paterer, id equidem non videbam.

Ibid. ἐὰν καθαρᾶς ἐκ πηγῆς ἔλθῃ,] Lego ex ſenſu, καθαρά. non enim *fontes* ſolum, ſed *riui* quoque *puri* eſſe debent, vt laudem mereantur. Confirmant

καὶ φυτὰ ἐπαινεῖς, κἂν γηράσκῃ μὲν αὐτῶν τὰ σώματα [l], μένῃ δὲ τὰ σπέρματα· εὐγένειαν δὲ ἀνθρωπίνην οὐκ ἐπαινέσεις, ἐὰν ἀρξαμένη ἀπὸ τῆς ἀρετῆς, ὡς ἐκ πηγῆς καθαρᾶς, γνήσιος μένῃ, ἀνεπίμικτος μένῃ [m]; Καὶ μέχρι μὲν ταύτης ἀνδρίζῃ, καὶ ἀξιόπιστος εἶ λέγων. Ἐὰν δέ σου καὶ περὶ πλούτου πυνθάνωμαι, τί φῂς, ποῖ τὸ πρᾶγμα τάττεις; ἐν ποίῳ χορῷ; Λέγε γυμνῇ τῇ κεφαλῇ τὰς τῆς ψυχῆς φωνάς· λέγε, τί φῂς τὸν πλοῦτον; Κακόν; τί οὖν ἐρᾷς; Ἀγαθόν; τί οὖν φεύγεις;

Ἡ γλῶττ' ἐπώμοσεν [n], ἡ δὲ φρὴν ἀνώμοτος.

Ἀλλ' οὐδέτερον ἡγῇ, οὐκ ἀγαθὸν, οὐ κακόν· ἀλλ' ἐν με-

tas, quarum poſtquam ſtipites exaruerunt, manent adhuc ſemimina: nobilitatem in hominibus non laudabis, quae ex virtute, tanquam puro fonte, orta generoſitatem retinet ſuam? Et hactenus quidem virum te iudico, hactenus fide digna loqueris. Quod ſi de opibus ex te quaeram, quid de iis ſentias, quo loco ponas, in quo ordine? Loquere audacter, quod animo iudicas, dic, quid eas exiſtimes. Malum? cur ergo ſequeris? Bonum? cur ergo eas fugis?

Iuraui lingua, mentem iniuratam gero.

Quare neutrum eſſe dicas, nec bonum, nec malum; ſed inter vtrum-

mant Codd. qui habent καθαρὰ ἐκ πηγῶν. M.

l κἂν γηράσκῃ μὲν αὐτῶν τὰ [σώματα,] Sic Reg. et Harleian. vulgo τὰ στελέχη.

Ibid. γηράσκῃ αὐτῶν τὰ σώματα] Prior lectio erat τὰ στελέχη. Dixi de hoc loco in Praefatione. M.

m ἀνεπίμικτος μένῃ;] Has voces, quas vulgo praetermittunt, vterque codex exhibet.

n Ἡ γλῶττ' ἐπώμοσ', ἡ δὲ φρὴν ἀνώμοτος.] Vulgo Ἡ γλῶττα ἐπώμοσεν, ratione verſus non habita. Eſt autem Euripidis in Hippolyto v. 612. ſed leuiter immutatus: nam poëta ſcripſit:

Ἡ γλῶσσ' ὀμώμοχ', ἡ δὲ φρὴν ἀνώμοτος.

Ac ita laudant Ariſtoteles Rhetor. lib. III. cap. XV. 10. et ſcholiaſtes in Ariſtophanis Ranas v. 102. nec aliter reponi debet apud Iuſtinum Martyrem Apol. I. cap. 49. et Suidam in Μῶρος. Eo reſpiciunt Plato in Theaeteto pag. 119. E. Lucianus Vit. Auct. tom. I. pag. 376. et Athenaeus lib. III. pag. 122. B.

Ibid. Ἡ γλῶττα ἐπώμοσεν,] Metrum poſtulat:

Ἡ γλῶττ' ἐπώμοσ', ἡ δὲ φρὴν ἀνώμοτος.

Et

θορίᾳ, καὶ χώρα μέσῃ. Τήρησον αὐτὸ ἀδιάφορον [o], μὴ προέλθῃς περαιτέρω, μὴ ὑπερβῇς τοὺς ὅρους. Ἂν δ' ὑπαλλάξας τὸ ὄνομα ἀγαθὸν μὲν μὴ καλῇς, προηγούμενον δὲ καλῇς [p]· τὴν μὲν φωνὴν μετέβαλες, τὴν δὲ τιμὴν δίδως.

vtrumque, medio in loco cum indifferentibus ponas? Vide, ne tranſgrediaris vltra, ne limites tranſilias. Nam ſi, mutato nomine, bonum quidem non voces, ſed productum; nomen quidem mutabis, honorem tamen concedes.

ΛΟΓΟΣ ΜΑ΄.

Τοῦ Θεοῦ τὰ ἀγαθὰ ποιοῦντος [a], πόθεν τὰ κακά.

Φασὶ, τὸν Μακεδόνα Ἀλέξανδρον, ἀφικόμενον εἰς Ἄμμωνος, προσειπόντος αὐτὸν τοῦ Ἄμμωνος παῖ-

DISSERT. XLI. *vulgo* XXV.

Cum deus bona faciat, vnde ſint mala.

Alexandrum aiunt Macedonem, cum Iouis Ammonis acceſſiſſet templum, atque ab eo filii appellatus eſſet nomine,

Et ita Codices. Male imprimitur ἐπώμοσεν. Cl. Editor non correxerat hoc, vt innumera alia, in ſuo Exemplari, morte praeuentus. M.

o Ἀλλ' οὐδέτερον [ἡγῇ,] οὐκ ἀγαθὸν, οὐ κακόν· ἀλλ' ἐν [μεθορίᾳ,] καὶ χώρᾳ μέσῃ. Τήρησον [αὐτὸ] ἀδιάφορον,] Vulgo: Ἀλλ' οὐδέτερον ἡγῇ· οὐκ ἀγαθὸν, οὐ κακόν· ἀλλ' ἐν [μεθορίῳ] καὶ χώρᾳ μέσῃ, τήρησον ἀδιάφορον. Hinc Dan. Heinſius reſcripſit: ἀλλ' οὐδέτερον [ἡγοῦ,] οὐκ ἀγαθὸν, οὐ κακόν· ἀλλ' ἐν [μεθορίῳ] καὶ χώρᾳ μέσῃ, τήρησον ἀδιάφορον. Nos ne latum quidem vnguem a Mſſ. receſſimus; ſed eorum fide pro μεθορίῳ ſcripſimus μεθορίᾳ, verbiſque, quae retinent editi, interiecimus αὐτό. Vide Diſſert. XXXVIII.

Ibid. τήρησον ἀδιάφορον,] Alius dixiſſet τὸ ἀδιάφορον. Ita ſcripſeram. et iam video, Mſſ. habere αὐτὸ ἀδιάφορον. Lego: τήρησον αὖ τὸ ἀδιάφορον. M.

p προηγούμενον δὲ καλῇς·] Malim προηγμένον δὲ καλῇς. Sic enim Stoici loquuntur, ad quos noſter reſpicit. Vide Ciceronem de Fin. III. 4, 15, 16. Diogenem Laërtium VII. 102, 105. ſeqq. et Stobaeum Eclog. Ethic. pag. 173.

DISSERT. XLI.

a Τοῦ Θεοῦ τὰ ἀγαθὰ ποιοῦντος,] Hanc orationem vertit Ioan. Reuchlinus, vt auctor eſt Trithemius

δα [b], πιςεῦσαι τῷ Θεῷ, κατὰ τὴν Ὁμήρου φήμην, πατέρα αὐτὸν θεῶν καὶ ἀνθρώπων ὀνομάζοντος· ἀποδεξάμενος δὲ τοῦ μαντείου, ἄλλο μὲν ἠξίωσεν οὐδὲν τὸν πατέρα μετὰ τοῦτο ἔρεσθαι, οὐ περὶ τῆς Δαρείου φυγῆς, οὐ περὶ τῆς μελλούσης μάχης, οὐ περὶ τῆς Ἑλλάδος κακουμένης, οὐ περὶ τῆς Ἀσίας κυκωμένης· ἀλλ᾽, ὥσπερ αὐτῷ τῶν ἄλλων καλῶς ἐχόντων, ἠρώτα τὸν θεὸν περὶ τοῦ Νείλου, ὁπόθεν ὁρμηθεὶς [c] ἐπὶ Αἰγύπτου κάτεισι. Πάνυ γοῦν αὐτῷ τοῦτο ἐν ἔδει πρὸς εὐδαιμονίαν, καὶ μαθόντι εἶχεν ἂν

ne, crediδiſſe deo, idque ex Homeri ſententia, qui Iouem deum hominumque patrem dicit; admiſſo autem eo oraculo, nihil amplius e patre ſuo voluiſſe quaerere, non de Darii fuga, non de imminente pugna, non de Graeciae calamitatibus, nec de Aſiae turbis; ſed, tanquam in reliquis nihil eſſet periculi, de Nilo rogaſſe, e quibus videlicet ortus fontibus in Aegyptum feratur. Hoc enim vnum, ſi diis placet, ad felicitatem illi deerat, eoque cognito, ſat beatus futurus erat Alexander. Cum meher-

themius de Scriptor. Eccleſ. §. CMXX. Ζήτημα vero, de quo noſter agit, eſt πολυθρύλλητον, vt loquitur Euſebius H. E. V. 27. et a multis agitatum. Praeter Salluſtium de Dis et Mundo cap. XII. Proclum in Platonis Timaeum lib. II. pagg. 113. ſeqq. alioſque, vide Th. Galeum ad Iamblichum de Myſter. p. 258. Ren. Maſſuetum Diſſert. I. in Irenaeum §. 48. et I. A. Fabricium de Verit. Relig. Chriſt. cap. XV.

Sectio ά.

b προσειπόντος αὐτὸν τοῦ Ἄμμωνος παῖδα,] Ita quidem plures, e quibus vide Strabonem lib. XVII. p. 1168. Nonnulli tamen, vt ait Plutarchus in Alex. tom. I. p. 680. E. φασὶν τὸν μὲν προφήτην Ἑλληνιςὶ βουλόμενον προσειπεῖν μετά τινος φιλοφροσύνης, ὦ παιδίον, ἐν τῷ τελευταίῳ τῶν φθόγγων ὑπὸ βαρβαρισμοῦ πρὸς τὸ σίγμα ἐξενεχθῆναι, καὶ εἰπεῖν, ὦ παιδίος etc. Videas et Euſtathium in Dionyſii Perieg. v. 211.

c περὶ τοῦ Νείλου, [ὁπόθεν] ὁρμηθεὶς] Sic Reg. et Harleian. non [πόθεν] ὁρμηθεὶς, vt vulgo. Non autem de origine Nili Iouem rogauit, ſi reliquis ſcriptoribus fides; ſed *conſuluit*, an totius orbis imperium fatis ſibi deſtinaret pater? *Vates aeque in adulationem compoſitus, terrarum omnium rectorem fore oſtendit. Poſt haec inſtitit quaerere:* An omnes parentis ſui interfectores poenas dediſſent? *Sacerdos parentem eius negat vllius*

καλῶς. Οὐδ' εἰ [d] μὰ Δία πρὸς τῷ Νείλῳ τὸν Ἴςρον ἔγνω, ἢ τὸν ὠκεανὸν αὐτὸν, εἴτε τις ἐςὶ ποταμȣ̃ φύσις περὶ πᾶσαν γῆν εἰλȣμένȣ [e], εἴτε ἀρχαὶ τῆς δεῦρο καὶ πηγαὶ θαλάττης, εἴτε λίμνη ὑποδεχομένη τὰς ἡλίȣ καταδύσεις καὶ σελήνης, εἴτε ἄλλο τι, οἷον οἱ ποιηταὶ καταμαντεύονται· ἐξὸν τȣ̀ς μὲν ποταμȣ̀ς ἐᾷν ῥεῖν, ὁπόθεν αὐτȣ̀ς ἀφῆκεν ὁ Ζεὺς [f], αὐτὸν δὲ ἐπὶ Ἄμμωνα ἀφικόμενον, ἢ ἐπὶ τὴν Θεσπρωτῶν γῆν καὶ τὴν ἐκεῖ δρῦν [g], ἢ ἐπὶ τὸν Παρνασσὸν καὶ τὴν Πυθοῖ χρησμῳδίαν [h], ἢ

mehercule, non ſi cum Nilo ipſum quoque Iſtrum, aut oceanum, et quaecunque de illo dicuntur, cognita habuiſſet, quicquam hoc illi conferre potuiſſet: an nimirum fluuius ſit, qui vniuerſam ambit terram, an mediterranei maris principium, aut palus potius, in quam ſol et luna occidere ſolent, et id genus alia, quae poëtae tradiderunt. Sed multo ſapientius meo iudicio feciſſet, ſi fluuios, eorumque aquas, in eam abire partem ſiuiſſet, in quam eos Iupiter abire voluit; ipſe vero Ammonem adiiſſet, aut Theſprotos eorumque quercum, aut Parnaſſum eiuſque oraculum,

lius ſcelere poſſe violari, Philippi autem omnes interfectores luiſſe ſupplicia. Verba ſunt Curtii lib. IV. cap. VII. 26. Similia tradunt Diodorus Siculus lib. XVII. p. 528. Plutarchus in Alex. tom. I. p. 680. D. et Iuſtinus lib. XI. cap. 11.

d Πάνυ γȣ̃ν αὐτῷ — εἶχεν ἂν καλῶς. Οὐδ' εἰ etc.] Pone notam Interrog. poſt καλῶς. *Quaerit* enim: et *reſpondet* verbis proxime ſequentibus: οὐδ' εἰ etc. Deinde, ἐξὸν ponitur pro δέον, cum illum *oporteret*. vide, quae notaui ad II, 1. M.

e περὶ πᾶσαν γῆν εἰλȣμένȣ,] Vulgo περὶ πᾶσαν [τὴν] γῆν. Articulum neſciunt Reg. et Harl.

f ὁπόθεν αὐτȣ̀ς ἀφῆκεν [ὁ Ζεὺς] Voces ὁ Ζεὺς in Reg. et Harl. non leguntur, et forſan ex superioribus haud incommode ſubaudiri queat ὁ Θεός.

g τὴν ἐκεῖ δρῦν,] Alciphron lib. III. Epiſt. 52. Οὐδὲ εἰ μάντευμά μοι ἐκ τῆς Δωδωναίας [δρυὸς] ἐπιτρέποι τὴν πρᾶξιν. Claudianus de tertio Conſ. Honorii v. 116.

Te pulcher Enipeus
Celſaque Dodone ſtupuit, rurſuſque locutae
In te Chaoniae mouerunt carmina quercus.

Tatianus Orat. ad Graecos, cap. XXI: Χρήσασθε τοῖς δόγμασιν ἡμῶν, κἂν ὡς τῇ κατὰ Βαβυλωνίȣς προγνωςικῇ· κατακȣ́σατε λεγόντων ἡμῶν, κἂν ὡς [δρυὸς μαντευομένης.] Sic diſtinguatur locus, nec emendatione Geſneriana careamus. Vide, quae diximus ad Diſſ. XIV. 1. et Statium Theb. III. 475.

h τὴν [Πυθοῖ] χρησμῳδίαν,] Vulgo

ἐπὶ τὸν Ἰσμηνὸν καὶ τὴν ἐκεῖ φωνὴν [i], ἢ ἐπὶ Δῆλον καὶ τοὺς ἐκεῖ χοροὺς, ἢ εἴπου ἄλλο τι μαντεῖον ἦν φθεγματικὸν [k] τῆς Ἑλλάδος, ἢ τῆς βαρβάρου γῆς, δεῖσθαι τοῦ Διὸς καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐπιδοῦναι χρησμὸν ἕνα κοινὸν καὶ δημόσιον τῷ πάντων ἀνθρώπων γένει. Ἦ γὰρ ἂν κοινωφελεστέραν θεωρίαν ἐστείλαντο οἱ ἄνθρωποι τήνδε, μᾶλλον, ἢ Δωριεῖς περὶ Πελοποννήσου μαντευόμενοι, ἢ Ἀθηναῖοι περὶ Ἰωνίας πυνθανόμενοι, ἢ Κορίνθιοι περὶ Σικελίας ἀνερωτῶντες.

β΄. Φέρε μιμησάμενοι τοὺς θεωροὺς ἐκείνους, τοὺς κοινοὺς, τοὺς ὑπὲρ τοῦ γένους [l] ἐπὶ τὰ μαντεῖα σταλέντας, ἐρώμεθα τὸν Δία, τίς τῶν ἀνθρωπίνων ἀγαθῶν πατὴρ

oraculum, aut Iſmenium Apollinem eiuſque reſponſum, aut Delum eiuſque choros, aut ſi quod aliud in tota Graecia, aut barbarorum terra, fatidicum delubrum eſt, ibique aut a Ioue, aut ab Apolline, vniuerſum ac commune toti humano generi impetraſſet oraculum. Plus, ni fallor, cunctis contuliſſet haec legatio hominibus, quam cum de Peloponneſo Dorici, aut de Ionia Athenienſes, aut de Sicilia quaeſiuerunt Corinthii.

2. Quid ſi nos ergo legatos illos imitemur, qui communi gentis alicuius nomine ad oraculum mittuntur, atque ex Ioue hoc quaeramus: Quis hominibus bonorum pater eſt et

Vulgo τὴν [ἐνταυθοῖ] χρησμῳδίαν. At Harleian. τὴν Πειθοῖ, Reg. τὴν [Πυθοῖ] χρησμῳδίαν, quod verum. Stephanus in Πυθώ: Πυθοῖ τὸ ἐν τόπῳ. Heſychius: Πυθοῖ, ἐν Πύθωνι. Noſter Diſſert. XIV. 1. γύναιον δὲ τὸ τυχὸν Δελφικὸν [Πυθοῖ.] Vide ſis et Diſſert. V. 8. ac Dion. Chryſoſt. Orat. XXVIII. p. 290. C. Pindarus Olymp. VII. 15.

Ἱλάσκομαι
Οὐλυμπίᾳ [Πυθοῖ] τε νικώντεσσιν

Sic etiam XIII. 50. Python autem, vel Pytho, fuit vrbs Phocidis iuxta Parnaſſum ſita, quae tandem Delphi vocabatur. Vide Suidam et Etymologum in Πυθὼ, nec non ſcholiaſten ad Iliad. Β΄. 519.

i Ἰσμηνὸν καὶ τὴν ἐκεῖ φωνὴν,] Iſmenus, vel Iſmenius, Boeotiae flumen, prope quod Apollinis erat μαντεῖον. Vide Pauſaniam lib. IX. cap. 10. Stephanum in Ἰσμήνη, et Pindarum Pyth. Od. XI. 7. ſeqq.

k μαντεῖον [ἦν] φθεγματικὸν] Sic vterque codex: vulgo deeſt vox media.

Sectio β΄.

l ὑπὲρ τοῦ γένους] Heinſius a mente

καὶ χορηγὸς, τίνες ἀρχαὶ, τίνες πηγαὶ [m], πόθεν ὁρμηθέντα ῥεῖ. Ἦ τούτων μὲν πέρι οὐθὲν δεῖ τὸν Θεὸν ἐνοχλεῖν, αἰσθανομένους τῆς χορηγίας, καὶ ὁρῶντας τὴν αἰτίαν [n], καὶ συνιέντας τὴν πηγὴν, καὶ τὸν πατέρα καὶ ποιητὴν εἰδότας, τὸν οὐρανοῦ ἁρμοστὴν, τὸν ἡλίου καὶ σελήνης ἀγωγέα, τὸν κορυφαῖον τῆς τῶν ἀστέρων περιφορᾶς καὶ δινήσεως [o] καὶ χορείας καὶ δρόμου, τὸν τῶν ὡρῶν ταμίαν, τὸν πνευμάτων οἰκονόμον [p], τὸν ποιητὴν θαλάτ-

et autor, quae principia, qui fontes, vnde huc deferantur? Niſi de his forte ſimilibuſque rebus non obtundendus eſt deus, cum praeſertim ipſae appareant cauſae, cum oculis occurrat origo eorum, et ipſe ſe nobis fons offerat, cum patrem horum omnium opificemque videamus; illum dico, qui coeli diſpoſuit ordinem, qui ſolem lunamque aurigatur, ſiderum circuitus certoſque lapſus et choreas curſuſque voce ſua motuque, tanquam praecentor aliquis in choro, moderatur; qui anni diſtinguit tempora, ventos gubernat, mare formauit, fabricauit terram,

mente ſcriptoris aberrauit; nam γένος hoc in loco genus humanum, τὸ πάντων ἀνθρώπων γένος, vt paulo ante loquitur, ſignificat. Philo Iudaeus de Opif. Mundi, p. 14. B. Ἤλπισαν, τὸν Θεὸν, ἅτε φιλάρετον καὶ φιλόκαλον καὶ προσέτι φιλάνθρωπον, τὰ ἀγαθὰ αὐτόματα παρασχεῖν ἐξ ἑτοίμου τῷ [γένει.] Iterum p. 29. F. Ὁ δ', ἅτε τὴν φύσιν ἵλεως, οἶκτον λαβὼν, ἐμετρίασε τὴν τιμωρίαν, τὸ μὲν [γένος] ἐάσας διαμένειν etc. Vide ſis et Iuſtinum Martyrem Dial. cum Tryphone p. 281. Sic genus Latinis, vt obſeruauit I. Fr. Gronouius ad Phaedri lib. II. Prol. v. 1. Addatur Arnobius lib. VII. p. 275.

m τίνες ἀρχαὶ, τίνες πηγαὶ, etc.] Haec ſingula repetit in ſententia proxime ſequenti: αἰσθανομένους τῆς αἰτίας, καὶ ὁρῶντας τὴν χορηγίαν, καὶ συνιέντας τὴν πηγὴν, καὶ τὸν πατέρα etc. vnde pro αἰτίας ſcribendum forte ἀρχῆς. vt ſect. 1. εἴτε ἀρχαὶ τῆς δεῦρο καὶ πηγαὶ θαλάσσης. et ſect. 3. τίνες αἱ τῶν κακῶν πηγαὶ ἢ γενέσεις; πόθεν ἀρξάμενα ἔρχεται; Coniungit paullo poſt, τίς κακῶν ἀρχὴ, τίς αἰτία; M.

n αἰσθανομένους τῆς [χορηγίας] καὶ ὁρῶντας τὴν [αἰτίαν,] Vulgo αἰσθανομένους τῆς [αἰτίας] καὶ ὁρῶντας τὴν [χορηγίαν.] Amplexi ſumus lectionem, quam dat Reg.

o τῆς τῶν ἀστέρων περιφορᾶς καὶ [δινήσεως] Vulgo διοικήσεως, quod ineptum. Vterque codex δινήσεως. Recte. Vide ſcholiaſten ad Ariſtophanis Nubes v. 379.

p τῶν πνευμάτων οἰκονόμον,] Scribe τὸν, vt in caeteris κώλοις. Et ita *Regius*. M.

 q [τὸν]

τῆς [q], τὸν δημιουργὸν γῆς, τὸν ποταμῶν χορηγὸν, τὸν καρπῶν τροφέα, τὸν ζώων γεννητὴν [r], τὸν γενέθλιον, τὸν ὑέτιον, τὸν ἐπικάρπιον, τὸν πατρῷον, τὸν φυτάλμιον [s], οὗ ὁ νοῦς ἀρραγὴς ὢν καὶ ἄτρυτος καὶ ἐπὶ πάσας ἐξικνούμενος φύσεις ἀμηχάνῳ τάχει, ὡς προσβολῇ ὄψεως, πᾶν κοσμεῖ, ὅτου ἂν ἐπαφήσεται [t]· καθάπερ καὶ αἱ παρ' ἡλίου ἀκτῖνες προσπεσοῦσαι τῇ γῇ λαμπρύνουσιν αὐτῆς τὸ καταληφθὲν πᾶν. Τίς δέ ἐστιν ὁ τῆς ἐπαφῆς ταύτης τρόπος, ἐγὼ μὲν εἰπεῖν οὐκ ἔχω· ἠνίξατο δὲ αὐτὴν ἠρέμα Ὅμηρος,

ram, fluuios emittit, fructus educat, animalia gignit; qui natalicius, pluuius, fructifer, patrius, progenitor a nobis dicitur; cuius mens ſolida et incorrupta nuſquam diuiditur, ſed incredibili velocitate, tanquam vnico oculi intuitu, quodcunque tangit, ornat, atque illuſtrat; non ſecus, quam radii ſolares in terram vbi inciderunt, quamcunque eius inuaſere partem, eam illuſtrant. Quomodo autem id fiat, mihi nec promtum eſt dicere; Homerus tamen occulte innuit, cum inquit:

Dixerat

q [τὸν] πνευμάτων οἰκονόμον, τὸν ποιητὴν θαλάττης,] Sic diſerte Reg. vulgo [τῶν] πνευμάτων οἰκονόμον, τὸν ποιητὴν [τῆς] θαλάττης.

r τὸν ζώων [γεννητὴν,] Vulgo γενέτην. Sed optime Reg. γεννητὴν exhibet. Γεννητὴς eſt δημιουργὸς, vt γέννημα, δημιούργημα. Sic Deum πατέρα καὶ [γεννητὴν] τοῦ ξύμπαντος vocat noſter Diſſ. XVII. 9. Aeneas Gazaeus in Theophraſto p. 412. Αὐτοῦ τοῦ δημιουργοῦ οἱ ἄνθρωποι· οἷον [γέννημα] καὶ ποίημα. Themiſtius Orat. I. p. 2. οὗ (θεοῦ) τάδε πάντα ἔργα τε καὶ [γεννήματα.] Sic et Orat. VI. p. 78. Hierocles in Aur. Carm. XX. p. 106. Καὶ οὕτω τῶν ἀϊδίων [γεννημάτων] (ita recte codex Mediceus: nam vulgo δημιουργημάτων legitur) τοῦ δημιουργοῦ θεοῦ καὶ ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ ἀνευρίσκεται. Pariter τῶν τοῦ δημιουργοῦ [γεννημάτων] meminit idem de Prouid. p. 252.

s τὸν φυτάλμιον,] Reg. et Harleian. τὸν φυτάλιον. Et inter cognomina Deorum, quorum πολλὰ καὶ ἴδιά ἐστι τοῦ Διὸς, φυτάλιοι ponuntur a Polluce I, 24. Ibi tamen ſcribendum videtur φυτάλμιοι. Heſychius, et ex eo Phauorinus: φυτάλμιος Ζεὺς, συγγενὴς ἢ ζωογόνος. Orpheus Hymn. in Iouem, v. 9.

Ἀστραπαῖε, βρονταῖε, κεραύνιε, [φυτάλμιε] Ζεῦ.

φυτάλμιον Δία memorat etiam ſcholiaſtes ad Aeſchyli Agamemnonem v. 335.

t πᾶν κοσμεῖ, ὅτου ἂν ἐπαφήσεται·] Potius ἐπαφήσηται, propter ἄν.

Ἦ καὶ κυανέῃσιν [u] ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων.

Ὁμοῦ δὲ τῷ Διὸς νεύματι γῆ ξυνέστη, καὶ ὅσα γῆς θρέμματα, καὶ θάλαττα ξυνέστη, καὶ ὅσα θαλάττης γεννήματα, καὶ ἀὴρ ξυνέστη, καὶ ὅσα ἀέρος φορήματα, καὶ οὐρανὸς ξυνέστη, καὶ ὅσα ἐν οὐρανῷ κινήματα. Ταῦτα ἔργα τῶν Διὸς νευμάτων. Μέχρι τούτων ἀδεὴς εἰμὶ χρησμῳδίας [x]· καὶ Ὁμήρῳ πείθομαι, καὶ πιστεύω Πλάτωνι, καὶ οἰκτείρω τὸν Ἐπίκουρον.

γ'. Ἐὰν δὲ εἰς τὰς τῶν κακῶν ἐννοίας παρέλθω, πόθεν ταῦτα παρέδυ δεῦρο; τίνες αἱ τῶν κακῶν πηγαί, ἢ γενέσεις; πόθεν ἀρξάμενα ἔρχεται; ἐξ Αἰθιόπων, ὡς ὁ λοιμός; ἐκ Βαβυλῶνος, ὡς ὁ Ξέρξης; ἐκ Μακεδονίας, ὡς ὁ Φίλιππος; οὐ γὰρ ἐξ οὐρανοῦ μὰ Δία, οὐκ ἐξ οὐρανοῦ· Φθόνος γὰρ ἔξω θείου χοροῦ ἵσταται [y]. Ἐν-

Dixerat haec, nigriſque oculis Saturnia proles
Annuit.

Vna cum nutu Iouis terra conſtitit, et quicquid terra educat; mare conſtitit, et quicquid mare producit; aer conſtitit, et quicquid aer fert; coelum conſtitit, et quicquid in coelo mouetur. Omnia haec opera Iouis nutus perfecit. Hactenus nullum oraculum requiro: Homero fidem habeo, Platoni credo, Epicuri me miſeret.

3. Quod ſi viciſſim ad mala me conuerto, et de iis cogito, non poſſum, quin quaeram, vnde ea tandem huc peruenerint? qui fontes eorum, quae origo prima? An ex Aethiopia cum peſte? aut Babylone cum Xerxe? aut ex Macedonia cum Philippo? Non enim e coelo, mehercules, non e coelo: exulat enim illic inuidia.

Hic

ἄν. quae tamen particula interdum iungitur Futuro Indicatiui. M.

u Ἦ καὶ κυανέῃσιν] Iliad. Α'. 528.

x [ἀδεὴς] εἰμὶ χρησμῳδίας·] Hic ἀδεὴς in eadem ſignificatione ponitur, ac ἀνενδεής. Vide ad Diſſert. V. 1.

Sectio γ'.

y φθόνος γὰρ ἔξω θείου χοροῦ ἵσταται.] Vulgo ἔξωθεν τοῦ χοροῦ. Heinſius autem reponit ἔξωθεν θείου, vel τοῦ θείου χοροῦ ἵσταται. Legendum tamen, vt edidimus; haec enim ipſiſſima ſunt verba Platonis in Phaedro p. 345. A. ac ita dat Harl. a ſecunda manu; prout etiam Paccius in ſuo codice reperit. Huc reſpicit Zacharias ſcholaſticus p. 465. ed. Pariſ.

ταῦθα τοίνυν, ἐνταῦθά μοι δεῖ χρησμῳδίας, ἐρώμεθα τὸς θεός· Ζεῦ, καὶ Ἄπολλον, καὶ ὅςις ἄλλος θεὸς μαντικὸς καὶ κηδεμὼν τῆς τῶν ἀνθρώπων ἀγέλης, δεομένοις εἴπατε, τίς κακῶν ἀρχὴ, τίς αἰτία, πῶς φυλαξώμεθα, πῶς λάθωμεν·

Οὐ γάρ τις [z] νέμεσις φυγέειν κακὸν, ὀδ᾽ ὑπαλύξαι.

Ἢ ὀχ ὁρᾶτε, ὅσα τὰ δεινὰ εἰς τὰς ἀνθρωπίνας κῆρας ἐμπεπτωκότα περὶ γῆν ςρέφεται, παντοίων ςόνων καὶ ὀδυρμῶν ἐμπιμπλάντα τὴν γῆν; Στένει μὲν τὸ ἀνθρώπȣ σῶμα [a] τὰς ἐπιτετειχισμένας αὐτῷ νόσȣς ὀδυρόμενον, καὶ τὸ ἀκροσφαλὲς τῆς σωτηρίας, καὶ τὸ ἄδηλον τȣ̃ βίȣ. Τίς γὰρ ἡλικίας καιρὸς ἀνυπεύθυνος ἀνθρωπίνῳ σώματι; ὃ γενόμενον μὲν εὐθὺς καὶ ἀποσπασθὲν ἐκ μητρῴων,

Hic certe, hic oraculo opus habeo; conſulamus ergo deos: Iupiter, et Apollo, aut ſi quis praeterea deus fatidicus es, qui humani generis curam geris, hanc nobis quaeſtionem explicate; vnde malorum eſt initium, quae cauſa, quo pacto vitare ea aut effugere poſſimus:

Nulla etenim inuidia eſt longe mala cuncta fugare.

Quis enim non videt, quam multa paſſim circa terram verſentur, quam multis luctibus ſuſpiriiſque terram impleant; quae omnia tanquam fato quodam vitam humanam comitantur? Deplorat morbos ſuos, a quibus obſidetur, hoc corpuſculum; deplorat incertam valetudinis conditionem, ambiguitatem vitae. Quae namque aetas aut tempus eſt, quo non a malo oppugnatur aliquo? Nonne ſimulac natum eſt, humidiſque matris e locis

Ibid. φθόνος γὰρ ἔξωθεν τȣ̃ χορȣ̃ ἵςαται.] Lego, ἔξω θείȣ (vel τȣ̃ θείȣ) χορȣ̃ ἵςαται. Philo Iudaeus lib. Ὅτι Πᾶς Σπȣδ. Ἐλευθ. p. 594. ἐπειδὰν δὲ κατὰ τὸν λιγυρώτατον Πλάτωνα, φθόνος ἔξω θείȣ χορȣ̃ ἵςαται, etc. Alludit Ariſtides *Paneg. Cyzic.* p. 245. φθόνον τε καὶ δυσμένειαν ἐν θεῶν οἴκοις, ὀδ᾽ ἐν ἤθεσιν, ὄτε εἶναί ποτε, ὄτε γίγνεσθαι. Hanc Coniecturam confirmant libri ſcripti. M.

z Οὐ γάρ τις] Homerus Ilia Ξ´. 80.

Οὐ γάρ τις νέμεσις φυγέειν κακὸν ὀδ᾽ [ἀνὰ νύκτα.]

quem quidem verſiculum noſter πεπαρῴδηκε.

a τὸ ἀνθρώπȣ σῶμα] Vulgo τὸ [τȣ̃] ἀνθρώπȣ. Nos Reg. ſequimur.

b ἀπο-

ὑγρὸν καὶ ἰλυῶδες [b] καὶ διαῤῥέον, ὀδυρμῶν καὶ κνυζημάτων ἀνάπλεον· προϊὸν δὲ καὶ εἰς ὥραν ἀναφυόμενον, ἔμπληκτον, καὶ ἀκρατές· κἂν εἰς ἥβην προέλθῃ, ὑπὸ φλεγμονῆς ἀκατάσχετον· κἂν εἰς γῆρας ἔλθῃ, κατὰ βραχὺ νεκρέμενον καὶ ἀποσβεννύμενον, ἐνδιαίτημα τῇ ψυχῇ ἀχρειότερον, δυσάρεστον, δύστηνον, δύσεργον, ἐκ ὄμβρων ἀνεχόμενον, ἐ πνευμάτων, ἐχ ἡλίε, μεμφόμενον ταῖς ὥραις. τῦ ἐρανῦ, καὶ ἀντιστρατηγῦν τῷ Διΐ. Χειμὼν, ἔτος ἀμπέχεται· θέρος, τῦτο ἀναψύχει [c].

e locis recens euulſum, luto ſordibuſque diffluit, vagitu omnia complet ac lacrymis? Poſtea ſi ad aetatis florem adoleſcat, feruore quodam et intemperie agitur; ſi perueniat ad pubertatem, prae ardore animi et vehementia nullis conſiliis in officio contineri poteſt, nullis monitis; ſi ad ſenectutem, paulatim moritur et defloreſcit; nihil denique aliud, quam inutile moroſumque fit ac difficile animae hoſpitium, quod nec imbres fert amplius, nec ventos, nec ſolem; de omnibus denique coeli tempeſtatibus conqueritur, et cum ipſo Ioue in certamen venit. Si hyems adueniat, veſte multa tegitur; ſi aeſtas, refrigerari petit; ſi cibis

b ἀποσπασθὲν ἐκ μητρῴων, ὑγρὸν καὶ ἰλυῶδες] Vulgo ἀποσπασθὲν ἐκ μητρῴων ὑγρῶν, ὑλῶδες, quod in ἰλυῶδες, vt videri voluit, ex ingenio mutauit Heinſius. At vterque codex lectionem, quam recepimus, exhibent. Μητρῷα μήτραν, ſiue loca muliebria, denotant. Vide Pollucem II. 221.

Ibid. ἀποσπασθὲν ἐκ μητρῴων ὑγρῶν, ὑλῶδες etc] Obuium eſt, ἐκ τῶν μητρῴων, ὑγρὸν, ἰλυῶδες, (cum *Heinſio*) καὶ διαῤῥέον. Sed mihi magis placet, ἀποσπασθὲν ἐκ μητρῴων λύθρων, *auulſum ex materno cruore*; ex Hippocratis Epiſt. ad *Damagetum*, p. m. 116. quae eiuſdem eſt argumenti, et cui alibi in his Diſſ. alluſum puto: ἐκ μητρῴων γὰρ λύθρων ἐξέθορε τοιῦτος. *adhuc a matre rubens*, Iuuenali Sat. VII, 196. Haec ſcripſeram. Sed video, Mſſ. prius iſtud malle, et ſine articulo; quem tamen deeſſe puto. M.

c Χειμὼν, ἔτος ἀμπέχεται· θέρος, τῦτο ἀναψύχει] Stephanus reponit: Χειμών; ἔτος ἀμπέχεται. θέρος; ἔτος ἀναψύχει. Heinſius vero ſcribit: Χειμὼν, [τῦτο] ἀμπέχεται· θέρος, τῦτο ἀναψύχει, Mihi legendum videtur: Χειμὼν [ἔτος,] ἀμπέχεται· θέρος; [τῦτο,] ἀναψύχεται. *Haec hyems eſt, veſtibus induitur; haec aeſtas eſt, refrigeratur*. Illam ſane diſtinctionem praeſtat Harleian.

Ibid. χειμὼν, ἔτος ἀμπέχεται· θέρος, τῦτο ἀναψύχει] Haec non recte

πληρωθὲν μὲν κενώσεως, κενωθὲν δὲ πλησμονῆς ὀρεγόμενον· Εὐρίπου καὶ ἀμπώσεως δίκην, μηδέποτε ἑστὼς, μηδέποτε ἀτρεμοῦν, ἀκόρεστον, ἀκατάσχετον, ἀδηφάγον, ἐνδεὲς ἀμπεχόνης, δεόμενον ὑποδημάτων, ἀλειμμάτων, φαρμάκων. Ἓν σῶμα θεραπεύουσι χεῖρες πολλαὶ, καὶ τέχναι πολλαί· χιλίας δὲ ἵππους ἱπποφορβὸς εἷς, καὶ τοσαῦτα μῆλα ποιμὴν εἷς, καὶ τοσούτους βοῦς βουφορβὸς εἷς. Καὶ οὐδὲ τὰ τοσαῦτα ἱκανά· τίς γὰρ ἀνθρωπίνη μηχανὴ λοιμοῦ προσβολὰς ἀλέξασθαι [d], ἢ ἀνασχεῖν ὄμβρους ἐξ οὐρανοῦ καταφερομένους, ἢ στῆσαι γῆν σειομένην, ἢ σβέσαι πῦρ ἐκ γῆς ἀνιστάμενον; Ὁρᾷς τὸν δρόμον καὶ τὴν διαδοχὴν τῶν κακῶν, καὶ τὴν συνέχειαν τῶν κινδύνων·

Οὐδὲν ἀκιδνότερον [e] γαῖα τρέφει ἀνθρώποιο.

bis ſe repleuerit, euacuare ſe optat; ſi euacuauerit, rurſus ſe replet. Denique, vt Euripus aliquis, aut maris refluxus, nunquam conſiſtit, nunquam quieſcit; inſatiabile eſt, contumax eſt, vorax eſt; veſtibus eget, eget calceis, vnctionibus eget, eget medicamentis, eget lauacris: cumque mille equos equiſo vnus, infinitas oues paſtor vnus, infinitas boues vnus regat bubulcus; vni corpori manus plurimae, plurimae inſeruiunt artes. Quin ne haec quidem ſufficiunt omnia. Quam enim hactenus artem invenire potuerunt homines, qua aut peſtem auertere, aut coelo cadentem vim pluuiae cohibere, aut terrae motum ſiſtere, aut ignem e terra ſurgentem poſſent exſtinguere? Vides malorum ſeriem, ſucceſſionemque mutuam, vides continuationem periculorum:

Nil nutrit tellus homine infelicius vno.

Quod

recte diſtinguuntur. quippe pro οὗτος dixiſſe debuit τοῦτο, ſc. σῶμα, vt formam ſeruaret, quam in praecedentibus et ſubſequentibus ſequutus fuerat. Scribe: χειμῶνι οὗτος· ἀμπέχεται. θέρος τοῦτο· ἀναψύχει. ſcil. ἀναψύχει ἑαυτὸν, *ſe refrigerat*, refrigeratur. niſi legendum ἀναψύχεται, vt XXXVI, 5. τοῦ δὲ θέρους, ἀναψύχεσθαι παθῶν. M.

d [λοιμοῦ] προσβολὰς ἀλέξασθαι,] Vulgo λιμοῦ, nec aliter Reg. et Harl. At Paccii codex λοιμοῦ: ſic enim locum vertit: *Quae enim in homine vis eſt, vt ingruentem* peſtem *auertat.* Idque rectum, quod et Heinſius monuit.

e Οὐδὲν ἀκιδνότερον] Odyſſ. Σʹ. 129.

f φθόνος

Κἂν ἐπὶ τὴν ψυχὴν ἔλθῃς, κἀκεῖ ὄψει ὄχλον νοσημάτων τῇ ψυχῇ ἐπιχεόμενον· ἐὰν λύπην ἀπώσῃς, φόβος ὑποῤῥεῖ· ἂν ἀπέλθῃ φόβος, ὀργὴ ἀνίσταται· ἂν παύσηται ὀργὴ, φθόνος ἔπεισι [f]· παρὰ πόδας τὰ δυσχερῆ, ἐκ γειτόνων τὰ κακά [g]· ἀνοχὴ δὲ ἀκριβὴς ὀυδεμία.

δ'. Τί ἂν οὖν πρὸς ταῦτα ἀποκρίναιτο ὁ Ζεὺς, ἢ ὁ Ἀπόλλων, ἤ τις ἄλλος μαντικὸς θεός [h]; Ἀκούσωμεν τοῦ ὑποφήτου λέγοντος·

Quod ſi ad animam venias, videbis et hic morborum agmen, quibus obſidetur ea. Si moerorem abſterſeris, metus ſuccedit; ſi metus receſſerit, ira excitatur; ſi ira deſinit, inuidia accedit: ad manum eſt calamitas, in vicinia mala ſunt, nec vlla vnquam certa quies contingit.

4 Quid, quaeſo, ad iſta aut Iupiter, aut Apollo reſpondebit, aut alius fatidicus deus? Audiamus, quid eorum interpres dicat:

Adſcri-

f φθόνος ἔπεισι·] Mallem ὕπεισι, *ſubit*, clam intrat: vt ὑποῤῥεῖ, paullo ante. M.

g ἐκ γειτόνων τὰ κακά·] Heinſius ex codice Regio legit ἐν γειτόνων, ac ita ſane locutus eſt noſter Diſſ. XXVI. 9. Reg. tamen et Harleian. habent ἐγγειτόνων, quod valere poteſt ἐκ γειτόνων, vt Diſſert. XXIX. 2. ἔγγησον eſt ἐκ γῆς ὄν, et §.4. ἔγγης, ἐκ γῆς. Nec opus eſt mutatione, cum proba ſit vtraque locutio. Euſebius de Laud. Conſtantini cap. XIII. p. 758. Τό, τε λῃίζεσθαι καὶ ἀνδραποδίζεσθαι τοὺς [ἐκ γειτόνων,] ἐπ' ἀρετῆς τίθεσθαι μέρει. Ariſtaenetus lib. I. Epiſt. XI. p. 10. Κόρη, φασὶν, [ἐκ γειτόνων] οὐκ ἔστιν ἐνταῦθα καλή. Sic et Epiſt. V. p. 26. Ita paſſim Sozomenus. Adi ſis H. E. II. 32. V. 19. VI. 29. 34. VII. 21. Vide porro Berglerum ad Alciphronis lib. II. Epiſt. II. p. 216. et Kuſterum ad Ariſtophanis Plutum v. 435.

Ibid. ἐκ γειτόνων τὰ κακά·] Mſ. *Reg.* ἐν γειτόνων. non male. ſed idem eſt, et aeque probum, ἐκ γειτόνων. Heliodorus *Aethiop.* I. 17. πίνει δὲ ἐνταῦθα ἐκ γειτόνων· *potat vero hic in vicinia*, vel, *prope*. et V, 21. ἐκ γειτόνων οἰκοῦντα. Athanaſius *contra Gentes* p. 25. ἑκάστη πόλις καὶ κώμη, τοὺς ἐκ γειτόνων οὐκ εἰδυῖα θεοὺς, τοὺς ἑαυτῆς προκρίνει. vide Lyſiam Orat. I. p. 8. Nazianzenum *Stelit.* II, p. 84. vbi vtroque modo ſcribitur. Obiter moneo, locum, quem citat Suidas in V. Ἐκ γειτόνων, ſumtum eſſe ex Syneſio Epiſt. CXLII. p. 90. Edit. *Turneb.* M.

Sectio δ'.

h ἤ τις ἄλλος μαντικὸς θεός;] Forte, ἢ ὅσις ἄλλος, vt ſect. 3.

Ἐξ ἡμέων [i] γάρ φασι κάκ' ἔμμεναι· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ
Σφῇσιν ἀτασθαλίῃσιν ὑπὲρ μόρον ἄλγε' ἔχουσι.

Τίς οὖν ἡ τῆς ἀτασθαλίας αἰτία; Οὐρανοῦ καὶ γῆς δυοῖν ἑστίαιν [k] τὴν μὲν ἄμοιρον ἡγητέον κακῶν, τὴν δὲ ἐξ ἀμφοῖν ἐπιμεμιγμένην· ἢ τὰ μὲν ἀγαθὰ ἐπίῤῥυτα ἐκ τῆς ἑτέρας, τὰ δὲ κακὰ ἐξ αὐτοφυοῦς μοχθηρίας ἀνίσαται. Διττὴ καὶ αὕτη, ἡ μὲν ὕλης πάθος, ἡ δὲ ψυχῆς ἐξουσία. Ῥητέον δὲ δὴ τὰ πρῶτα ὑπὲρ τῆς προτέρας. Ὕλην ὁρᾷς ὑποβεβλημένην δημιουργῷ ἀγαθῷ· ἧς τὸ μὲν κοσμηθὲν ἥκει παρὰ τῆς τέχνης· εἰ δέ τι ἀκρατῶς ἑαυτῶν τὰ ἐν γῇ ἔχοντα πάσχει πλημμελὲς [l], ἀναίτιόν μοι

Adſcribunt ſuperis homines mala, cum tamen ipſi
Criminibus propriis ſibi talia damna crearint.

Quae eſt ergo improbitatis huius cauſa? Cum coelum et terra duae diuerſiſſimae ſint ſedes, alteram omnis mali immunem, alteram ex vtroque mixtam eſſe ſciendum eſt; ita vt bona quidem e coelo veniant, mala vero ex innata illi improbitate oriantur. Improbitas vero ea duplex eſt; aut enim corrupta materiae affectio eſt, aut animae licentia. Ac de priori quidem prius dicendum eſt. Vides ergo materiam, circa quam verſatur artifex optimus; quae ſi quod ornamentum accipit, id totum arti acceptum eſt ferendum. Sin vero quaedam in terris, minus, quam oportebat, bene conſtituta, aliquid ab arte alienum admit-

Ζεῦ, καὶ Ἄπολλον, καὶ ὅστις ἄλλος θεὸς μαντικός. XIV, 6. καὶ τὸν Ἀπόλλωνα, καὶ Ἔριν, καὶ ὅστις ἄλλος δαίμων Ὁμηρικός; Si malis εἴ τις, vide XXVIII, 7. ὦ Ἄπολλον, καὶ Ζεῦ, καὶ εἴ τις ἄλλος θεὸς ἰατρικὸς ψυχῆς νοσούσης. et Lucianum *Necyom.* p. 337. Παλαμήδης, καὶ Ὀδυσσεύς, καὶ Νέστωρ, καὶ εἴ τις ἄλλος λάλος νεκρός. M.

i Ἐξ ἡμέων] Odyſſ. Α'. 33.

k δυοῖν ἑστίαιν] Sic Reg. et Harleian. vulgo ἑστιῶν.

l εἰ δέ τι ἀκρατῶς ἑαυτῶν τὰ ἐν γῇ ἔχοντα πάσχει πλημμελές,] Quaenam haec confuſio? in ordinem reduc hoc modo: εἰ δέ τι (ἀκρατῶς ἑαυτῶν τὰ ἐν γῇ ἔχοντα,) πάσχει πλημμελὲς, ἀναίτιόν etc. Parentheſis iſta abſolute ſumenda eſt, et vertenda: *cum res terreſtres non ſint ſui iuris:* eſt enim Accuſatiuus Abſolutus pro Genitiuo, vt VI, 2. μόγις ὄντα ζώπυρα, pro ὄντων ζωπύρων. quod frequentiſſimum eſt. Vide Cl. *Taylorum* in *Indice Attico* ad Lyſiam. M.

m ἀναί-

τὴν τέχνην τίθει [m]· βούλησις γὰρ οὐδεμία τεχνίτου ἄτεχνος, οὐδὲ γὰρ νομοθέτου ἄδικος· ὁ δὲ θεῖος νοῦς ἀνθρωπίνης τέχνης εὐστοχώτερος. Καθάπερ οὖν ἐν ταῖς τῶν τεχνῶν χειρουργίαις [n], τὰ μὲν ἡ τέχνη προηγουμένως δρᾷ στοχαζομένη τοῦ τέλους, τὰ δὲ ἕπεται τῇ χειρουργίᾳ, οὐ τέχνης ἔργα, ἀλλ' ὕλης πάθη, σπινθῆρές τε ἐξ ἄκμονος, καὶ ἐκ βαύνου αἰθαλώσεις, καὶ ἄλλο ἐξ ἄλλης πάθος,

admittant, caue in cauſa eſſe dicas artem: nunquam enim magis artificis ab arte, quam legislatoris a iuſtitia, conſilium diſcedit: vt omittam, diuinam mentem multo magis, quam humanam artem, ſcopum ſuum attingere. Sicut autem in mechanicis artibus quaedam primario ipſa ars agit, dum finem ſuum reſpicit; quaedam ſua ſponte ſequuntur opus, quae non artis opera, ſed affectiones ſunt materiae, vt cum ſcintillae ab incude, e fornace fauillae, aut aliunde ſimile quid ſequitur, quod operis reſpectu neceſſa-

m [ἀναίτιόν μοι] τὴν τέχνην τίθει·] Vulgo [αἴτιον μὴ] τὴν τέχνην τίθει, quod minus elegans. Arripuimus igitur lectionem, quam Reg. et Harleian. obtulerunt.

n Καθάπερ οὖν ἐν ταῖς τῶν τεχνῶν χειρουργίαις,] Eadem comparatione, licet de malis ἠθικοῖς loquatur, vſus eſt Origenes in Celſum lib. VI. pag. 314. Κακὰ τοίνυν, εἰ μὲν τὰ κυρίως οὕτως ὀνομαζόμενα ἐξακούοι τις, ὁ θεὸς οὐ πεποίηκεν· ἀλλὰ τοῖς προηγουμένοις αὐτοῦ ἔργοις ὀλίγα, ὡς πρὸς τὴν τῶν ὅλων διάταξιν τυγχάνοντα, ἐπηκολούθησεν· ὥσπερ ἐπακολουθεῖ τοῖς προηγουμένοις τοῦ τέκτονος ἔργοις τὰ ἑλικοειδῆ ξέσματα καὶ πρίσματα etc. Noſter autem, duce Platone ſuo, mala φυσικὰ materiae tribuit. Iuſtinus Martyr Paraen. ad Graecos cap. XIX. Plato ἐξ ὕλης καὶ τὸ κακὸν ὡρμῆσθαι ἔφη — διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἀγέννητον τὴν ὕλην ἔφησεν εἶναι, ἵνα μὴ δόξῃ θεὸν τοῦ κακοῦ ποιητὴν εἶναι λέγειν. Hinc Arnobius lib. I. p. 8. *Quid enim ſi prima materies, quae in rerum quatuor elementa digeſta eſt, miſeriarum omnium cauſas ſuis continet in rationibus inuolutas?* Hinc etiam Dionyſius de Diuin. Nomin. cap. IV. §. 28. Ἀλλ' οὐδὲ τὸ πολυθρύλλητον, Ἐν ὕλῃ τὸ κακὸν, ὡς φασὶ, καθ' ὃ ὕλη. Eandem ſententiam tenuit Valentinus, qui Platonicis dogmatibus erat addictus. Sic haereticus iſte loquitur apud Origenem contra Marcionitas, §. IV. p. 88. Διόπερ ἔδοξέν μοι συνυπάρχειν τε θεῷ, ᾧ ὄνομα ὕλη· ἐξ ἧς τὰ ὄντα ἐδημιούργησε τέχνῃ σοφῇ διακρίνας, καὶ διακοσμήσας καλῶς, ἐξ ἧς καὶ τὰ κακὰ εἶναι δοκεῖ etc. Videas licet eiuſdem libri p. 92. ſeqq. et Maximum apud Euſeb. Praep. Euang. VII. 22. Adi ſis et Lipſium Phyſiol. Stoic. lib. I. Diſſert.

ἀναγκαῖον μὲν τῇ ἐργασίᾳ, οὐ προηγούμενον δὲ τῷ τεχνίτῃ· οὕτως ἀμέλει καὶ ὅσα περὶ γῆν πάθη γίνεται, ἃς καλοῦμεν κακῶν ἀνθρωπίνων ἐμβολάς, ἐνταῦθα ἡγητέον ἀναίτιον καὶ τὴν τέχνην, εἶναι δὲ ταῦτα τῆς τοῦ ὅλου δημιουργίας ὥσπερ τινὰς καὶ ἀναγκαίας ἑπομένας φύσεις [o]· ἃ δὲ ἡμεῖς καλοῦμεν κακὰ καὶ φθοράς, καὶ ἐφ' οἷς ὀδυρόμεθα, ταῦτα ὁ τεχνίτης καλεῖ σωτηρίαν τοῦ ὅλου [p], μέλει γὰρ αὐτῷ τοῦ ὅλου, τὸ δὲ μέρος ἀνάγκη κα-

neceſſarium eſt, opifici tamen non eſt primarium: eodem modo in terrenis illis malis, quae humanis interuenire rebus dicimus, liberanda omni culpa ars eſt; cum nihil aliud ea, quam neceſſariae quaedam affectiones ſint, quae cum vniuerſi totius fabrica cohaerent: quae enim nos mala, quae corruptiones dicimus, quae lugemus, ea conſummationem totius vocat opifex; quia totum reſpicit, cuius cauſa neceſſe eſt corrumpi partes.

Peſte

Diſſert. XIV. ac Iac. Windetum de Vita Functorum Statu §. III. p. 38. ſeqq.

o ὥσπερ τινὰς καὶ ἀναγκαίας ἑπομένας φύσεις·] Sic vterque codex: vulgo ὥσπερ τινὰς ἑπομένας καὶ ἀναγκαίας φύσεις. Forſan ὥσπερ τινὰς καὶ [ἀναγκαίας] ἑπομένας φύσεις.

Ibid. ὥσπερ τινὰς καὶ ἀναγκαίας ἑπομένας φύσεις·] Quaero, ad quid pertineat iſtud τινάς. ſi dicas, ad φύσεις, cui vſui igitur inſeruit καί? Dudum ſuſpicatus ſum deeſſe aliquid: et ſuſpicionem augent Codices, qui verborum ordinem vulgatum turbant. in prioribus enim editionibus erat: ὥσπερ τινὰς ἑπομένας καὶ ἀναγκαίας φύσεις: vnde conieceram: ὥσπερ τινὰς σπινθῆρας, καὶ ἀναγκαίας ἐκφύσεις. vt alludatur ad praecedentia, σπινθῆρές τε ἐξ ἄκμονος. Si Dauiſii ordinem ſequi malis, legi poteſt: εἶναι δὲ ταῦτα τῆς τοῦ ὅλου δημιουργίας σπινθῆρας, καὶ ἀναγκαίως ἑπομένας ἐκφύσεις. vix enim dubito, quin deſit vox σπινθῆρας, et pro φύσεις ſcribendum ſit ἐκφύσεις, *excreſcentiae*. Mox, μόρια ταῦτα σωμάτων· *hae ſunt corporum partes*, vel *membra*; quae ob ſalutem *Totius* abſcindi debent. vide XI, 4. τί γὰρ εἰ καὶ τὰ μόρια τοῦ σώματος etc. et III, 10. καὶ γὰρ τῶν σωμάτων ἐκκόπτεται μέρη etc. Non igitur opus eſt coniectura Cl. Editoris, μοῖρα ταῦτα σωμάτων. M.

p ταῦτα ὁ τεχνίτης καλεῖ σωτηρίαν τοῦ ὅλου,] Proclus in Timaeum lib. II p. 113. Τὸ αὐτὸ τῷ μὲν μέρει κακόν, τῷ δὲ παντὶ καὶ τοῖς ὅλοις οὐ κακόν, ἀλλὰ καὶ ἀγαθόν. Arnobius lib. I. p. 9. *Plato ille ſublimis apex philoſophorum et columen ſaeua illa diluuia, et conſla-*

κȣ̃σθαι ὑπὲρ τȣ̃ ὅλȣ. Λοιμώττȣσιν Ἀθηναῖοι, σείονται Λακεδαιμόνιοι, ἡ Θετταλία ἐπικλύζεται, ἡ Αἴτνη φλέγεται. Καὶ πότε Ἀθηναίοις ἀθανασίαν ὁ Ζεὺς ὑπέσχετο; ἐὰν γὰρ ἀπέλθῃ ὁ λοιμὸς [q], Ἀλκιβιάδης ἐπὶ Σικελίαν ȣ̓κ ἄγει; Πότε Λακεδαιμονίοις ὑπέσχετο γῆν ἄσειστον; πότε Θετταλοῖς γῆν ἄκλυστον; πότε Σικελιώταις γῆν ἄπυρον; Μόρια ταῦτα σωμάτων [r]. Ὁρᾷς ȣ̓̃ν τὰ πάθη, ἃ σὺ μὲν καλεῖς φθορὰν, τεκμαιρόμενος τῇ τῶν ἀπιόντων ὁδῷ [s]· ἐγὼ δὲ σωτηρίαν, τεκμαιρόμενος τῇ διαδοχῇ τῶν μελλόντων. Μεταβολὴν ὁρᾷς σωμάτων καὶ γενέσεως, ἀλλαγὴν ὁδῶν ἄνω καὶ κάτω, κατὰ τὸν Ἡράκλειτον [t]· καὶ αὖθις αȣ̃ ζῶντας μὲν τὸν ἐκείνων

Peſte Athenienſes affliguntur, motu terrae Lacedaemonii, inundantur Theſſali, Aetna accenditur. At vero quando Athenienſibus immortalitatem promiſit Iupiter? Nam ſi peſtis deſinat, nonne in Siciliam Alcibiades vehere poteſt populum? Quando Lacedaemoniis terram a motu immunem? aut ab inundatione Theſſalis? aut Siculis ab igne? Sunt haec quaſi partes corporum et membra. Eas autem affectiones corruptionem tu vocas, quia ea, quae intereunt, reſpicis; ego conſeruationem, qui ea, quae ſuccedent iis et ſequentur. Vides mutationem corporum, nouaſque generationes; quae nihil ſunt aliud, quam quaedam, vt Heraclitus dicebat, ſurſum deorſumque currens ſemita, vt alius alterius viuat vitam, alius

conflagrationes mundi, purgationem terrarum ſuis eſſe in commentariis prodidit etc. Reſpicit ad Platonem in Timaeo p. 524. D.

q [Λοιμώττȣσιν] Ἀθηναῖοι,—ἐὰν γὰρ ἀπέλθῃ ὁ [λοιμὸς;] Vulgo λιμώττȣσιν et λιμός. Nos ex Harleian. veram lectionem reſtituimus, de qua Heinſius etiam monuerat. Vide, quae ſcripſimus ad Diſſert. XI. 4.

r [Μόρια] ταῦτα σωμάτων.] Lego [Μοῖρα] ταῦτα σωμάτων. *Haec e conditione corporum et ſorte manant.* Nam recepta lectio, quam Paccius et Heinſius vertunt, loco non videtur convenire.

s τῇ τῶν [ἀπιόντων] ὁδῷ] Vulgo ἐπιόντων, contra quam volunt Reg. et Harleian. ac ipſa res. Quin et Paccii codex nobiſcum facit.

t ἀλλαγὴν ὁδῶν ἄνω καὶ κάτω, κατὰ τὸν Ἡράκλειτον] Atqui Heraclitus non appellabat hanc corporum mutationem ἀλλαγὴν ὁδῶν

βίον [u], ἀποθνήσκοντας δὲ [x] τὴν ἐκείνων ζωήν. Ζῇ πῦρ τὸν γῆς θάνατον, καὶ ἀὴρ ζῇ τὸν πυρὸς θάνατον· ὕδωρ ζῇ τὸν ἀέρος θάνατον, γῆ τὸν ὕδατος. Διαδοχὴν ὁρᾷς βίου [y] καὶ μεταβολὴν σωμάτων, καινουργίαν τοῦ ὅλου.

έ. Ἴθι δὴ καὶ ἐπὶ τὴν τῶν ἄλλων ἀρχὴν τὴν αὐτο-

alius alterius vita moriatur. Ex interitu terrae ignis oritur, ex ignis interitu oritur aer; ex aeris interitu aqua oritur, ex aquae interitu oritur terra. Vides ſucceſſiones vitarum, vides commutationem corporum, quae mutationem toti inducunt et vniverſo.

5. Iam ad alterum malorum principium innatum nobis venia-

ὁδῶν ἄνω καὶ κάτω, (ſenſus enim vel nullus fuiſſet, vel menti Heracliti omnino contrarius, in eiuſmodi locutione) ſed ὁδὸν ἄνω καὶ κάτω, vel, ὁδὸν ἄνω κάτω. Lege et diſtingue: μεταβολὴν ὁρᾷς σωμάτων, καὶ γενέσεως ἀλλαγὴν, ὁδὸν ἄνω καὶ κάτω, κατὰ τὸν Ἡράκλειτον. Locum Philonis Iudaei ex lib. *de Mundi Incorruptibil.* attulit doctiſſ. *Gatakerus* ad M. Antonini IV, 46. Addo alterum ex lib. περὶ Ὀνείρων, p. 400. vbi hoc dictum Heracliti reſpicit: καὶ ὁδός τις ἥδ᾽ ἐστιν ἄνω καὶ κάτω τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, ἀστάτοις καὶ ἀνιδρύτοις χρωμένη συντυχίαις. huic quoque venuſte et erudite alludit Lucianus in *Vit. Auct.* p. 378. vbi Heraclitus ait: εἰς κυκεῶνα πάντα συνειλέονται, — ἄνω κάτω περιχορεύοντα. M.

u ζῶντας μὲν τὸν ἐκείνων [βίον,] Vulgo βίον, at Paccius vertit: *vitam ex alterius* morte *oriri*: quapropter in ſuo codice reperit θάνατον, quod optimo iure probabat Heinſius. Hierocles in Aur. Carm. LIV. p. 186. Λέγεται ὀρθῶς ὑπὸ Ἡρακλείτου, ὅτι ζῶμεν τὸν ἐκείνων θάνατον, τεθνήκαμεν δὲ τὸν ἐκείνων βίον. Philo Iudaeus Alleg. lib. I. p. 46. A. Ἡράκλειτος φησὶ, ζῶμεν τὸν ἐκείνων θάνατον, τεθνήκαμεν δὲ τὸν ἐκείνων βίον. Omnino vide cl. Gatakerum ad Antonini IV. 46.

x ζῶντας μὲν τὸν ἐκείνων βίον, ἀποθνήσκοντας δὲ] Nihil video, cui applicari poſſint iſta Maſculina ζῶντας et ἀποθνήσκοντας. opinor legendum ζῶντα et ἀποθνήσκοντα, ſcil. σώματα, quod praeceſſit. et hoc euincunt ſequentia. Caeterum pro βίον certiſſima eſt emendatio *Gatakeri* legentis θάνατον. confirmat locus Porphyrii libello *De Antro Nympharum* p. 256. vbi citatur Heraclitus: καὶ ἀλλαχοῦ δὲ φάναι, ζῆν ἡμᾶς τὸν ἐκείνων θάνατον, καὶ ζῆν ἐκείνας (ſc. ψυχὰς) τὸν ἡμέτερον θάνατον. M.

y Διαδοχὴν ὁρᾷς [βίου] Sic Reg. vulgo βίων.

Sectio

φυῆ [z], ἣν ἡ ψυχῆς ἐξȣσία κυΐσκει τε καὶ τελεσφορεῖ, ἣ ὄνομα μοχθηρία. Αὐτȣ̃ τȣ̃ ἑλομένȣ αἰτία, Θεὸς ἀναίτιος [a]· ἐπεὶ γὰρ ἔδει γῆν γενέσθαι μὲν ἔγκαρπον, καὶ ζωοτρόφον, καὶ πολυθρέμμονα, ἔχειν δὲ ἐν ἑαυτῇ κακὰ ἔνδον καθειργμένα, ἐξεληλαμένα τȣ̃ ȣ̓ρανȣ̃, εἰς τὸν δεύτερον τόπον ἐμίγη [b]. Θεὸς δὲ πολλὰς καὶ παντοδα-

veniamus, quod animae licentia tanquam mater concipit et conſummat, cui improbitati nomen eſt. Hanc qui aſſumit, culpam ſibi adſcribat, deum extra noxiam relinquat. Cum enim terram creari neceſſe eſſet, quae et fruges daret, et animantes, pluraque educaret alia, eamque oporteret ipſa intra ſe continere mala; factum eſt, vt illa coelo eiecta hunc ſibi vindicarent locum. Caeterum diuerſa et omnigena deus conſtituit animalia,

Sectio ε.

z ἐπὶ τὴν τῶν ἄλλων ἀρχὴν τὴν αὐτοφυῆ] Initio ſect. 4. diuiſerat μοχθηρίαν in ὕλης πάθος, et ψυχῆς ἐξȣσίαν, *affectiones materiae*, et *animae* humanae *licentiam*. de priore abſoluit: de ſecunda iam acturus eſt. Legendum itaque: ἐπὶ τὴν ἄλλην ἀρχὴν, τὴν αὐτοφυῆ, ἣν ἡ ψυχῆς ἐξȣσία κυΐσκει etc. M.

a Αὐτȣ̃ τȣ̃ ἑλομένȣ αἰτία, Θεὸς ἀναίτιος·] Reg. et Harleian. Αὐτȣ̃ [τȣ̃το] ἑλομένȣ. Plato de Rep. lib. X. p. 520. Αἰτία ἑλομένȣ, Θεὸς ἀναίτιος. Hoc effatum memorant plurimi. Vide I. B. Cotelerium ad Clementin. Hom. XV. cap. 8.

Ibid. Αὐτȣ̃ τȣ̃ ἑλομένȣ αἰτία· Θεὸς ἀναίτιος.] Ex Platonis X. de *Repub*. p. m. 348. αἰτία ἑλομένȣ· Θεὸς ἀναίτιος. Alludit Nazianzenus *Stelit*. I. p. 25. ἀναίτιον γὰρ παντάπασι κακῶν τὸ θεῖον, ἀγαθὸν τῇ φύσει τυγχάνον, καὶ τȣ̃ προελομένȣ τὸ τῆς κακίας. M.

b ἐξεληλαμένα τȣ̃ ȣ̓ρανȣ̃ εἰς τὸν δεύτερον τόπον ἐμίγη.] Quando mentio fit de *Coelo*, δεύτερος τόπος in ordine eſt αἰθήρ. vide XXXIX, 4. *locus* vero, quem hic intelligit Maximus, eſt *Terra*. haec autem non eſt ὁ δεύτερος τόπος, ſed ὁ δεῦρο τόπος. ſic XXVII, 8. ἐπειδὰν δὲ ὑπερκύψῃ (l. ὑποκύψῃ) τȣ̃ ȣ̓ρανȣ̃ εἰς τὸν δεῦρο τόπον, ἀμβλύνεται καὶ ἀμαυρȣ̃ται. Diſſ. IV, 6. Ὦ Ζεῦ καὶ Θεοὶ, — οἷον τȣ̃το ζῶον τῷ δεῦρο τόπῳ καὶ βίῳ ἐγκατεστήσατε; ſic ἡ δεῦρο συνȣσία, XXVII, 7. quod ὁ δεῦρο βίος dicitur XVI, 1. et τὰ δεῦρο πράγματα, ibid. ſect. 6. Hanc vero Platonis et Noſtri ſententiam vide quomodo efferat Scriptor coaeuus et Platonicus Ariſtides *Iſthm. in Nept*. p. 26. κακὰ γὰρ ȣ̓́τε ἐστὶν ἐν θεοῖς, ἀλλ᾽ ȣ̓δ᾽ ἂν δύναιτο γενέσθαι ποτὲ, (ὑπερώρισται γὰρ ταῦτά γε εἰς τὸν πρὸς γῆν τόπον) ȣ̓δὲ παθήματά τε καὶ συμφοραί. ita legendum et diſtinguendum, non ὑπερωρίσθαι. Aeque appoſite alius Πλατωνίζων, Philo Iudaeus, *de Monarch*. p. 564. ὅτι ȣ̓ρανȣ̃ τὸ παράπαν ψεῦδος ἐπιβαίνειν οὐ θεμιτὸν, ἀλλὰ τοῦτο πᾶν εἰς τὸν περίγειον

πὰς ζώων κληρουχίας [c], δίχα αὐτῶν τὴν πρώτην φύσιν διελόμενος, τὴν μὲν εἶναι παντοδαπὴν ἐν τοῖς βίοις, καὶ ποικίλην τοῖς σώμασιν, ἄλογον, ἄφρονα, ἀλληλοφθόρον, ἀνόητον Θεοῦ, ἀρετῆς ἄμοιρον [d], ὑπ᾽ αἰσθήσεως ἐφημέρου βοσκομένην καὶ δημαγωγουμένην, ἰσχυρὰν μὲν τῷ σώματι, ἀμήχανον δὲ τῷ λογισμῷ· τὴν δὲ ἑτέραν αὖ τὴν ἀνθρωπίνην· ἔμπαλιν ὁμογενῆ καὶ ξύννομον καὶ μίαν, ἀσθενῆ μὲν τῷ σώματι, ἄῤῥηκτον δὲ τῷ λόγῳ, συνετὴν Θεοῦ, πολιτείας μέτοχον, κοινωνίας ἐρῶσαν, δίκης καὶ νόμου καὶ φιλίας γεγευμένην. Ἔδει δὲ ἄρα τὸ γένος τοῦτο κρεῖττον μὲν εἶναι τῆς ἐν γῇ πάσης ἀγέλης, ἔλαττον δὲ, οἶμαι, Θεοῦ. Τὴν δὲ ἐλάττωσιν αὐτοῦ οὐδὲ θάνατος [e] ἄρα παρέξεσθαι ἔμελλεν· ὃν γὰρ καλοῦσιν οἱ πολλοὶ θάνατον, αὐτὸ τοῦτο ἦν ἀθανασίας ἀρχὴ, καὶ

animalia, quorum primam bifariam diuiſit naturam; vt altera omni et viuendi ratione et corporum forma diſſimilis inter ſe eſſet et diuerſa ſine ratione aut prudentia, ita vt alterum in perniciem alterius natum, improuidum, diuinae virtutis expers, ſoloque ſenſu in diem gauderet et duceretur; corporis viribus excelleret, intellectu autem nihil poſſet: altera vero, quae eſt hominum, eiuſdem eſſet generis, ſocialis, ac vna; corpore quidem imbecillis, ratione vero inexpugnabilis, dei capax, ciuilis adminiſtrationis compos; quam iuſtitiae, quam legum, quam amicitiae habere guſtum voluit. Quod quidem genus omnibus, quae terram quidem colerent, praeſtare animalibus, deo autem minus oportebat eſſe, vt arbitror. Et quamuis mortale ſit, nihil tamen propterea de eius praeſtantia decederet; cum id, quod vulgus mortem vocat, nihil aliud, quam immortalitatis exor-

περίγειον πεφυγάδευται χῶρον. M.

c πολλὰς καὶ παντοδαπὰς ζώων κληρουχίας,] Poſt has voces excidit ἔκτισε, vel ἐγέννησε, vel aliud eiuſdem poteſtatis vocabulum.

d ἀνόητον Θεοῦ, ἀρετῆς ἄμοιρον,] Vulgo ἀνόητον, Θεοῦ ἀρετῆς ἄμοιρον. At vitioſam diſtinctionem ex coniectura ſuſtuli. Verte: *Dei neſcium, virtutis exſors.* Ἀνόητον Θεοῦ συνετῇ Θεοῦ, quod in altero membro reperitur, opponit.

Ibid. ἀνόητον, Θεοῦ ἀρετῆς ἄμοιρον] Diſtingue: ἀνόητον Θεοῦ, ἀρετῆς ἄμοιρον, *ſine* vlla *Dei notione:* cui mox opponitur, συνετὴν Θεοῦ. M.

e οὐδὲ θάνατος] Mallem οὐδ᾽ ὁ θάνατος, *ne mors quidem.* M.

f τῷ

γένεσις μέλλοντος βίου, τῶν μὲν σωμάτων τῷ αὑτῶν νόμῳ [f] καὶ χρόνῳ φθειρομένων, τῆς δὲ ψυχῆς ἐπὶ τὸν αὑτῆς τόπον καὶ βίον ἀνακαλουμένης. Τοῦτον δὴ [g] τῆς ἀνθρωπίνης ἐνδείας πρὸς τὸ θεῖον ἐξεῦρε Θεὸς τρόπον, ἐπιθεὶς [h] τὴν ψυχὴν γηΐνῳ σώματι, ὡς ἡνίοχον ἅρματι, καὶ παραδοὺς τὰς ἡνίας τῷ ἡνιόχῳ, ἀφῆκε θεῖν· ἔχουσαν μὲν παρ' αὐτοῦ ῥώμην τέχνης, ἔχουσαν δὲ καὶ ἀτεχνίας ἐξουσίαν. Ἡ δὲ ἐπειδὰν ἐπιβῇ ἁρμάτων, καὶ λάβηται μὲν ἡνιῶν, ἡ μὲν [i] εὐδαίμων καὶ μακαρία ψυχή, καὶ μεμνημένη τοῦ ἐπὶ τὸ ὄχημα ταύτην ἐμβιβασαμένου Θεοῦ [k], καὶ ἡνιοχεῖν προστάξαντος, ἔχεται τῶν ἡνιῶν, καὶ ἄρχει τοῦ ἅρματος, καὶ κολάζει τὰς τῶν ἵππων ὀρ-

exordium, futurae vitae ſit natalis: quandoquidem ſua lege ſuoque tempore corpora quidem intereunt, animae vero ad locum ſuum ſuamque vitam reuocantur. Id vero, quo humana a diuina vinceretur natura, tale excogitauit deus: animam mortali corpori impoſuit, tanquam aurigam plauſtro, traditiſque aurigae in manum habenis, curſu ſuo ferri permiſit: vim illi praeterea roburque addidit, vt vel arte ſua vti poſſet, ſi vellet, vel abuti, ſi mallet. Ibi felix, et quam vere beatam dicas, anima, memor illius, a quo plauſtro impoſita eſt, frenoſque accepit, nimirum dei, habenas manu arripit, currum regit, impetumque caſtigat equorum: illi contra in diuerſa

f τῷ [αὑτῶν] νόμῳ] Sic bene Reg. quod et Heinſius obſervauit. vulgo τῷ [αὐτῷ] νόμῳ.

Ibid. τῷ αὑτῶν νόμῳ] Scribe αὑτῶν, *ſua lege*: vt mox, τὸν αὑτῆς τόπον. M.

g τοῦτον [δὴ] Sic vterque codex, non δέ.

h Θεὸς τρόπον, ἐπιθεὶς, etc.] Diſtingue: τρόπον· ἐπιθεὶς etc. pro ἐπιθεὶς vero lubenter ſcriberem ἐπενθεὶς, vel ἐνθεὶς, vel aliquid, quod *incluſionem* denotaret. Longinus περὶ Ὕψ. ſect. XXX. οἱονεὶ ψυχήν τινα τοῖς πράγμασι φωνητικὴν ἐντιθεῖσα. Caeterum ψυχὴ ἐν γηΐνῳ σώματι eſt Pauli θησαυρὸς ἐν ὀστρακίνοις σκεύεσιν, 2 Cor. IV, 7. M.

i ἐπειδὰν ἐπιβῇ ἁρμάτων καὶ λάβηται μὲν ἡνιῶν, ἡ μὲν etc.] Multo elegantius et ad genium Graecae Linguae, ἐπιβῇ τοῦ ἅρματος, καὶ λάβηται τῶν ἡνιῶν. vt mox, ἔχεται τῶν ἡνιῶν, καὶ ἄρχει τοῦ ἅρματος. M.

k ἐπὶ τὸ ὄχημα ταύτην ἐμβιβασαμένου Θεοῦ,] Omnino ἑαυτὴν ἐμβιβασαμένου. *anima memor Dei, qui* ipſam *currui* (non *plauſtro*) *impoſuit*. M.

μάς [l]· οἱ δέ εἰσιν ἀτεχνῶς παντοδαποὶ, ἄλλος ἀλλαχȣ̃ θεῖν διωρμημένοι, ὁ μὲν αὐτῶν ἀκόλαστος καὶ ἀδηφάγος καὶ ὑβριστὴς, ὁ δὲ θυμώδης καὶ ἰτητικὸς καὶ ἔμπληκτος, ὁ δὲ νωθὴς καὶ ἐκλελυμένος, ὁ δὲ ἀνελεύθερος καὶ σμικρόφρων καὶ ταπεινός. Οὕτως ἅρμα [m] ἐστασιασμένον ταράττει τὸν ἡνίοχον. Κᾆτα ἢν μὲν κρατήσῃ [n] αὐτȣ̃, κατὰ τὴν τȣ̃ δυναστεύοντος ἵππȣ ῥύμην ἄξων φέρεται· νῦν μὲν τῷ ἀκολάστῳ ἵππῳ πᾶν τὸ ἅρμα ξυμφερόμενον αὐτῷ ἡνιόχῳ ἐπὶ ὕβρεις, καὶ παροινίας, καὶ λαγνείας, καὶ ἄλλας ȣ̓́τε εὐσχήμονας, ȣ̓́τε εἰλικρινεῖς, ἡδονάς· νῦν δὲ τῷ θυμικῷ ἐπὶ κακώσεις παντοδαπάς.

diuerſa ruunt, aliuſque alio contendit; alius enim in intemperantiam, ingluuiem, ac libidinem; alius in bilem, temeritatemque, et inſaniam, propendet; alius tardus ac mollis, alius illiberalis ac deiecti humiliſque eſt animi. Ita currus in diuerſa diſtractus aurigam turbat. Quod ſi equis auriga feratur, nec currus habenas audiat, ibi potentioris equi impetum axis ſequitur: quod ſi intemperantiae addictus eſt, vna cum auriga ipſo in libidinem, vinolentiam, ac venerem, aliaſque, nec honeſtas, nec ſinceras, voluptates arripitur: ſin ferox, in aerumnas quaslibet et calamitates.

l κολάζει τὰς τῶν ἵππων ὁρμάς·] Optime Lactantius lib. VI. cap. XVII. 13. *Iſtae concitationes animorum iuncto currui ſimiles ſunt, in quo recte moderando ſummum rectoris officium eſt, vt viam nouerit; quam ſi tenebit, quamlibet concitate ierit, non offendet: ſi autem aberrauerit, licet placide ac leniter eat, aut per confragoſa vexabitur, aut per praecipitia labetur, aut certe, quo non eſt opus, deferetur. Sic curſus ille vitae, qui adfectibus, velut equis pernicibus, ducitur* etc. Noſter autem ſua deſumſit ex Platonis Phaedro p. 344. ſeqq.

m οὕτως ἅρμα] Reg. αὐτȣ̃κ ἅρμα. Forſan αὐτίκ' ȣ̓̃ν ἅρμα ἐστασιασμένον etc.

Ibid. οὕτως ἅρμα ἐστασιασμένον] Opinor ȣ̓́τω τὸ ἅρμα. *Regius* pro ȣ̓́τως habet αὐτȣ̃κ: quod quale ſit neſcio. M.

n Κᾆτα [ἢν] μὲν κρατήσῃ] Sic Reg. vulgo: Κᾆτα [κἂν] μὲν κρατήσῃ, perperam.

Ibid. κᾆτα κἂν μὲν κρατήσῃ αὐτȣ̃,] Pro κἂν conieceram ἐὰν, *Regius* ἢν. Caeterum μὲν abſurdum eſt, et contra mentem Auctoris. Lego: ἢν μὴ κρατήσῃ αὐτȣ̃, vel αὑτȣ̃. *ſi cum regere non* poſſit; vel, *ſi ſui compos non ſit.* Deinde, ad finem ita diſtingue: ἐπὶ κακώσεις παντοδαπὰς**** nam mutilus procul dubio eſt hic λόγος. quod quidem dolendum eſt, quia tota haec Fabula eſt pulcherrima. M.

IO. IAC. REISKE
AD MAXIMI TYRII DISSERTAT. XXV.
ANNOTATA.

7. 8. f. πλανωμένης. ἀρχὴ δ' αὐτῆς. redit enim vtrumque ad ἐπιθυμίας.

pen. ἀρετὴν] imo vero ἀρχὴν. quoad initium melius rectam metam feriens.

8. 2. ſi ὑπ' αὐτῷ ad fluuium refers, recte habet. ſin autem ad λειμῶνι, leg. erit ἐπ' αὐτῷ ſuper prato.

9. 6. non poſſum facere, quin Dauiſii ſcitae et felici coniecturae προμνᾶται τοῖς ζώοις πόνους ſubſcribam. creat, parit animalibus labores in poſterum tolerandos, in arando, currendo in certaminibus, venando.

11. 3. f. ὁ μὲν γὰρ ἐφ' ἡδονὴν.

6. τοῦδε δὲ τοῦ ἔρωτος.

14. 1. f. Λεωνίδην. hic finit ſententiam. Ageſilao citius principatum heroicae fortitudinis detulerim, quam Leonidae. ἐκεῖνος μὲν γὰρ ἐκράτει μαχίμων. nam Leonidas quidem vincebat viros et bellatores ſtrenuos, ἀμαχώτερος δὲ ἦν ὁ ἔρως τοῦ βαρβάρου. at multo difficilior oppugnatu fuit amor (aduerſus quem Ageſilao pugnandum fuit,) quam barbarus, (Xerxes, cum quo certandum fuit Leonidae.)

7. f. τούτῳ δίδωμι τὰ ἀρ.

18. 7. f. ἀνάγκη τοῖς κατὰ τὸ ἀγνοοῦμ.

13. f. ὥσθ' ὁποτέρᾳ.

19. 8. malim προτεθεῖναι (ſine ſibilo) non apponi, ſed praeponi, praefici.

21. antep. ξυνυφὴν probarem, ſi praeceſſiſſet προσυφαινόμενος. Iam vero cum praeceſſerit προσφυόμενος, malim h. l. ξυμφυὴν concretionem, coalitionem. ſed occupauit hoc iam Marklandus.

pen. f. ὑπὸ τῆς φαντασίας οἰστρούμενον, ab opinione vſque ad furorem incitatum.

22. 6. ἐπιστάτου h. l. eſt adiectiuum, non ſubſtantiuum.

25. 1. malim ἀνίστησι, eiecto θ. deſolat, deuaſtat.

5. Πλαταιαῖς] imo vero πύλαις. nam ad Thermopylas cum Leonida certauit Xerxes. cum Ariſtide vero, Themiſtocle et Pauſania Mardonius ad Plataeas.

26. 8. οὐκ videtur delendum eſſe.

27. 5. cretico adoleſcenti turpe eſt, ſi amat.

31. 1. f. ἐν ἐπιγράμματι δὲ ἔνδοθεν.

34. 4. tolle ἐσεφανωμένος, vt prauam lectionem v. proximi σφαλλόμενος,

λόμενος, et ſic interpunge βαδίζων μεθύων, ambulans vt temulentus, ἄκων σφαλλόμενος, eoque ruens et impingens, ſed praeter voluntatem.

35. vlt. aut rurſus eiiciendum eſt a Dauiſio primo ingeſtum ἀναμαχέσασθαι, aut deinceps leg. καὶ κατὰ τὸν 'Αν. cum copula.

36. 5. f. ἀνατιθέναι θεῷ πρᾶγμά ἐστιν ἄθεον. τοῦτο δὲ πῶς οὐ πλημμελές;

12. τι] f. τινι. alicui. aut πῃ enclitice. *vſquam locorum.*

37. 3. tranſponenda ſunt vocabula κακίστῳ et ἀβεβαιοτάτῳ, ad hunc modum. πῶς γὰρ ἢ ἐν χρήμασι κάλλος, τῷ πάντων πραγμάτων ἀβεβαιοτάτῳ, ecquid enim venuſtatis inſit facultatibus, rei rerum omnium inconſtantiſſimae, fugaciſſimae, maxime fluxae? ἢ ἐν πολέμῳ τῷ πάντων κακίστῳ, aut bello, rerum omnium peſſimae, exitioſiſſimae, luctuoſiſſimae? de honore ſi quid inſerciendum ſit, quod Markland vult, quamquam mihi non videntur auctores ſemper cola ſua numeraſſe et vbique inter ſe coaequaſſe, poſſit hoc ferme colon inſeri, ἢ ἐν τιμῇ τῷ πάντων κενωτάτῳ.

pen. οὐδέ μοι λέγοις bene habet. nolim abs te mihi commemorari Aegyptum vt res amabilis.

38. 1. Βαβυλῶνα αὐτὴν] bene exprimit noſtrate, *und Babylon noch dazu.*

39. 5. malim καὶ τὸ πρᾶγμα. etiam rem. h. e. cupiditatem prauam ſub honeſto amoris nomine laudemus atque commendemus.

40. 5. ἐὰν δὲ μὴ] ſcil. ad rem praeclaram, honeſtam, formoſam viſam feratur, ſed ad turpem —

7. aut ὁ ἀκόλαστος σοφιστὴς leg. (et fort. Epicurus deſignatur,) aut potius ἀκόλαστος ὢν ὁ σοφιστὴς, ille ſophiſta, cum quo hic certo, cum ſit intemperans et ſalax, τῇ τοῦ φαινομ. προσθήκῃ. articulus τῇ abeſſe nullo modo poteſt.

antep. comma tolle pone ἡδύ. illud ſuaue, dulce, iucundum, ſeu voluptas illa (quaſi ad illa acerrima et diuturniſſima de voluptate, vt de fine bonorum, certamina reſpiceretur).

42. 6. ὑποτροφῆς vocabulum Maximus ſolus pro ſimplici vſurpat. v. p. 56. 8. vbi eſt ſolidus, denſus, craſſus cibus. ſententia eſt: niſi ipſa alimenta accedant ad miniſterium oris ea aſſumentis, dentiumque mandentium, et inteſtinorum ſuſcipientium internaque ſua officina digerentium. num ergo leg. eſt προσγινομένης αὐτῆς τῆς τροφῆς. aut πρ. αὐτῆς τῆς ἔξωθεν τροφῆς. recurrit v. ὑποτροφὴ p. 72, 2.

43. 4. τὴν prius tolle.

5. τοῖς Σικελιώταις. cum articulo, vt modo τοῖς Πέρσαις.

45. 6. δὲ eſt vitium typographicum editionis Londinenſis. ſubiice μὲν.

46. 7.

46. 7. ποιοῦν non videtur participium a ποιεῖν *facere*, ſed participium a ποιοῦν, qui eſt infinitiuus a ποιόω, repetendum eſſe. *et quomodo qualificans*. h. e. quo pacto fingens, quam in formam tranſmutans.

47. 2. f. ἐν τῷ δεῦρο πρὸς τὸ σῶμα συνουσίᾳ.

8. ἡ τοῦ καλοῦ φύσις idem eſt atque τὸ καλὸν ipſum. malim tamen hic loci, vt in ſequentibus conuenientius, ἡ τοῦ καλοῦ ῥύσις *effluxus, emanatio*.

48. 11. malim ὑπεκκύψῃ (ſine ρ, ſed cum geminato κ) ex ὑπὸ et ἐκ et κύπτειν, elapſum fuerit coelo.

pen. ναύτης θαλάττιος] haec metaphorice ſunt dicta. planis verbis eſt homo craſſus, a voluptatibus animi nobilioribus alieniſſimus, ſed corporis libidinibus foediſſimis ingurgitatus et ſubmerſus.

49. 3. f. ὥσπερ ὁ Ὀδυσσεὺς, πρὸς ἀποθρώσκ.

vlt. locus hic bene habet. opponit hic Maximus τῷ τοῦ κάλλους ἀργοτάτῳ καὶ ἀμβλυτάτῳ τὴν τοῦ κάλλους αὐτοῦ φύσιν (vel, vt equidem legi malim, ῥύσιν.) vmbrae veluti pulchri et honeſti inefficaciſſimae et obtuſiſſimae, ipſius (haud imminuti, haud fracti, ſed integri et ſolidi, nam hoc vult *ipſius* dicere) ipſius ergo pulchri et praeclari atque honeſti naturam ſeu effluuium.

50. 3. malim συγγενῶς in aduerbio. ea parte mentis humanae, quae natura ſua, ſeu fataliter, informata eſt congenite cum ipſo honeſto. h. e. cui per naturam cognatio quaedam et ſortis conuenientia eſt cum honeſto.

vlt. οὐ videtur delendum eſſe. a vocabulis καὶ τὴν μνήμην incipit apodoſis huius periodi.

52. 6. malim ἐκπεσών.

53. vlt. ſententia τι repudiat, et aut τοῦτό τοι flagitat, aut τουτοὶ, vt οἱ duae ſyllabae in pronunciatione in vnam colliqueſcant.

54. 8. οὕτωσι] ſic ſtricte ad literam, nil altius meditatione adſcendenti. εὐθὺς, ſtatim vt verba audit, ita ad literam accipit, otio nullo ſibi permiſſo profundius in penitiores eorum ſententias penetrandi. *So gerade zu. ſo bey der Erde weg.*

9. κειμένων non ita eſt accipiendum, ac ſi ſignificaret κειμένων ἐν ταῖς τραπέζαις, nam paullo poſt demum imponentur menſis illa fercula, ſed κειμένων ſimpliciter eſt accipiendum pro ὑπαρχόντων. vbi praeſto ſunt in culina carnes copioſae, et in cella vina, menſis illa fercula vinaque imponere, videtur ſobrium et decorum aliquod conuiuium indicare. verumtamen verbum διηγεῖσθαι, quod non ſolet pro μηνύειν vſurpari, flagitat potius, vt τῷ legatur verſu 9. pro τὸ. ſic διηγεῖσθαι ad poëtam, Homerum, redibit. Duo vocabula ἐπιθεῖναι et ἐγχέαι quamquam ad ipſum poëtam referenda ſunt, eumque aiunt fercula inferre, et vina miſcere,

tamen nemo tam tardus eſt, quin ſtatim intelligat tantundem ſignificare, atque ſi dixiſſet. eo, quod poëta de magnis copiis apparatarum dapum vinorumque famulos fingit alios fercula carnium, alios crateras vini inferentes, conuiuaſque laudat — eo videtur (poëta) formam depingere conuiuii ſobrii et pudentis. ἐπιτιθέναι auftragen laſſen, ἐγχέαι einſchenken laſſen. (nicht ſelber auftragen, nicht ſelber einſchenken.)

56. antep. f. ὀδμὴ δὲ, καὶ ἡ ἡδίστη, κιβδηλ.

57. 1. f. μελῶν οὐ παραπεμπομένους, vel μὴ παραπ. cum particula infitiante. non quidem plane tranſmittentes, vel omittentes has odorum delicias, verumtamen — παραπέμπεσθαι eſt amandare, ablegare alio, exterminare.

6. f. ἐπιτεχνήτους. argumenta rixandi captioſa, et ſubtili arte excogitata.

antepen. ἐπιχωρίῳ] malim ſimplex χωρίῳ. ſin autem nihilominus illud ἐπι ſeruatum velis, lege οὐδ' ἐν τῷ τῆς φύσεως ἔτι χωρίῳ μένειν —

58. 5. πρὸς] lege περὶ.

7. pone κομιδῇ adde ἐστὶ.

59. 6. aut τὰ eſt delendum, quod etiam codices nonnulli omittunt, aut leg. eſt μιμούμενοι τὰ ἀληθῆ τραύματα.

vlt. ἔλαιον eſt nominatiuus, πῦρ accuſatiuus, valens idem atque φλόγα Xenophontis. πυρὶ vulgatam ſi amplectaris, abſurda exſiſtet haec ſententia ὁ νόμος ἐπεγείρει τὸ ἔλαιον πυρὶ lex oleum igni excitat.

60. 2. ἐνταῦθα] in noſtris hodiernis, quae apud nos agitantur, conuiuiis, noſtrates hi rixatores enarrant verbis copioſiſſimis, quae in foris et tribunalibus ſiue a ſe acta ſunt, ſiue ab aliis agi viderunt.

4. ἐξορχοῦνται in praeſenti. vulgata lectio vtique ſeruari debuerat. nam de ſui aeui colloquiis inter conuiuandum habitis queritur auctor. id quod etiam v. οὗτοι ſatis indicat. ſed ἐξορχοῦνται τὰ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις leg. in foris et comitiis. videntur tamen in continenti inſequentia his repugnare.

8. malim ſic legi τὰς ἀγαθὰς ψυχὰς, ἀλλ' οὐ δικανικοῖς.

63. antepen. f. ἐφήμερον ὂν τὸ τῶν κ. γ.

64. 8. καθ' ἡδονὴν] imo vero κατὰ πύστιν, hactenus quod illa diſcit ſibi antehac incomperta. opponitur τῇ πύστει ſtatim ἡ ἀνάμνησις.

10. τίς ἂν οὖν — πρεσβυτέρα] videntur haec verba hiſtorici alicuius eſſe, memoriis ſuis de laudibus hiſtoriam praefantis, e. c. Thucydidis, aut Polybii potius, quem deſignare videntur iſta πολλῷ καὶ γενναίῳ λογοποιῷ. hiſtoricus πολὺς eſt ille, qui memorias rerum multis libris perſcripſit. poſſit quoque legi παλαιῷ vetuſto, vetuſtate venerabili.

66. 13.

66. 13. f. τὸν ψυχῆς στρατηγὸν.

73. 1. malim κατεστήσατο. in indicatiuo aor. 1. tum poſt θρέμμασιν eſt ſignum interrogationis ponendum.

4. ἔχουσι in indicatiuo.

vlt. f. ἄφετον [ſcil. πάσης τοιαύτης δουλικῆς ἐργασίας] ἐκ γενετῆς. ſtatim a natiuitate, naſcitur liber.

74. pen. προμαχεῖ in indicatiuo, et σώζει, et συναγωνίζεται, et πείθεται.

75. 3. f. ἀλλ' οὐδὲ Βρασίδας Βρασίδας ἂν ἦν, εἰ γεωργὸς ἦν.

77. 1. f. θαλάττης ἔδει γεύεσθαι.

2. ὑπολιπόμενοι] imo vero ἐπιφερόμενοι ſecum efferentes.

78. 1. f. ἡ γῆ μένει, μένει τὰ φυτὰ, μένει τὰ λήϊα.

80. 5. poſt αὐτὸς videtur θερμαίνων, vel ſimile quid deeſſe.

81. 7. f. ὥστ' ἀφελεῖν τοὺς πολέμους. ſi tale quid eſt agricultura, h. e. ſi haec eius eſt natura ſeu vis, vt bella tollat et interimat.

83. 1. που] imo vero ποῖ.

84. 4. δέδια δὲ μὴ τοιοῦτον malim, omiſſo τὸ.

85. 3. γίγνεται (in indicatiuo) recte dant veteres editiones.

88. 6. f. ἀλλ' ἐπεὶ καὶ τούτῳ [ſcil. τῷ γένει] κοινὸν τὸ δικαίως καὶ μὴ [ſcil. γεωργεῖν.]

91. 2. f. θρασὺς ὑβριστότερος. inſolentior, in contumelias dandas profuſior, quam alias eſſet, ſi armis haud polleret. recte habet ὁ δ' ἀσθενὴς θρασύτερος. infirmior plus ſe iactat, magis gloriatur, plus ſibi arrogat, quam ſi nudus eſſet.

92. 1. εὐστοχῇ in coniunctiuo, vt ἀδικῇ.

8. poſt προηρoσίων deeſſe videtur ὁμιλητὴς, aut τρόφιμος, aut tale quid.

95. 5. πεπηγὼς] compactus, quadratus, toroſus. in edd. eſt εὔπηγος. num leg. εὔπαγος. bene gelu ferens, aduerſus frigorα induratus.

6. εὔπνους] bene reſpirans, facile, fortiter, longum valens halitum ſuſtinere, vt homo, cui fortes et robuſti ſunt pulmones.

96. 1. f. στρατιῶται ὡς ἔτυχεν ὁπλιζόμενοι. arma induentes, quae caſus tum et feſtinatio obiiciebant. neſcio quoque, an poſt στρατιῶται addendum ſit αὐτοσχέδιοι. milites ſubito et a forte fortuna atque neceſſitate creati.

97. 8. τὰ ὕστερα] ſcil. τῶν Ἀθηναίων στρατιωτικά. ſi huic Marathonico, de quo hic ago, exercitui compares eas copias, quibus Athenienſes vſi ſunt temporibus inſecutis.

8. πλείστους] imo vero πλείους.

102. vlt. f. καὶ τῆς ἀετῶν κλαγγῆς. vel potius ſic: τοῦ βρυχηθμοῦ τὸν λέοντα, καὶ τὸν ἀετὸν τῆς κλαγγῆς.

103. vlt. f. λογισμοὺς, οἷς [puta τοῖς πολλοῖς] ἀπόχρη. non ſecun-

dum

dum opiniones multorum, quibus multis ſufficit ad laudandum alicuius λόγον intelligentiam et facundiam.

104. 1. num εὔςολος *expedita*, vel potius εὔτροχος *volubilis*. Sed in his duobus, οἷς et εὔτροχος, Marklandus mihi iam praeuenit, vt nunc demum video.

105. vlt. f. ὀ νεμεσῶ αὐτὸν τὸ τῆς ἡδονῆς παρατρέχον ἐπαινεῖν. aegre non fero eum laudare voluptatem auditionis cito praetervolantem. aut ſic, ad eandem ſententiam, ὀ νεμεσῶ, εἰ τῆς ἡδονῆς τὸ παρατρέχον ἐπαινεῖ. in indicatiuo.

106. 4. f. λέγε δὴ τίνας.

108. 1. poſt ἀψοφητὶ non punctum plenum, ſed dimidiatum, ſeu coli, ſignum ponendum eſt. nam arctiſſime cum ὑποφερόμενος cohaeret verſu 5. μετὰ τοῦτο. caetera ſunt modo parentheſeos interiecta.

8. f. καίτοι ἤδη ἰατρὸς.

109. pen. f. συνιςάμενον. aſſiſtentem, adſtantem, vt commilitonem in acie latus tuum tegentem.

110. 1. loco poſterioris ἐν malim ἐπὶ. ἐπ' ἀμφιβόλῳ.

111. 1. inprimis et modis omnibus probo felicem Marklandi coniecturam Τυρταίου, ſed deinde malim οἷα καὶ ἔτι σάλπιγγος ἐνεργεςέραν ἐγείρῃ ἁρμονίαν, ἐν μέσοις τοῖς ὁπλίταις ἐντεταμένη (a τείνειν.)

112. 5. malim καλὸν in neutro. vt ſubaudiatur, non praecedens οὐρανὸς, ſed inſequens θέαμα.

114. 1. f. ταῦτ' οὐ πείθομαι.

115. 2. αὐτὸν] videtur indicare, ipſum Maximum quoque titulos diſputationibus praeſcripſiſſe.

3. ſic diſtinguo. λόγον. τίνα μέντοι; at quodnam numen.

118. 4. f. ἴδιον δὲ ἑκάςοις τὸ σχῆμα τ. λ.

119. 7. f. ὑποχ. τὸ τῆς ἀρετῆς.

8. τοῦ γένους] ſcil. τῶν φιλοσόφων.

125. pen. f. ἓν συντεταγμένον.

vlt. f. φιλοσοφίαν ἓν εἰς ζῆλον.

128. vlt. malim ἐξενέγκασθαι.

136. 6. τιμωρεῖ (in actiuo) τῷ γάμῳ, ſuccurrit matrimonio ſuo. vlciſcitur iniurias ei oblatas. Non in medio, ſed in actiuo vſurpatur τιμωρεῖν τινι cum datiuo hoc ſenſu opem ferendi.

137. 4. f. τὴν ἑκάςου (aut ἑκάςων) χρείαν.

140. 3. praeſtabat vetus lectio, οὐκ αὐτὸν ἥλιον, et pari pacto p. 142. 1. ſeruari debuerat τι.

142. 14 f. ταύτην τὴν καλὴν.

143. vlt. f. γεωργῶν ἀροτοὺς.

145. 5. δυσανάκλητον bene habet, et melius, quam quicquid ei ſuffectum eunt. nam δυσανάκλητον (ab ἀνακλᾶσθαι) hoc vnum ſignificaret tantummodo, plebem non poſſe, magnis cladibus percul-

perculſam, ſolatio rurſus erigi et a deſperatione ad conſtantiam reuocari. Verumtamen, quamquam Maximus vtique hoc etiam non excluſum voluit, aliud quid tamen adhuc intendit, ſcil. populum a magnis acceptis cladibus interdum non ſolummodo animos deiicere, ſed etiam iracundia in auctores mali tanta exardeſcere, vt inexorabilis, irreuocabilis ad aequitatem et lenitatem bonamque mentem, ſed rabie ardens, innocentes, quin etiam optime meritos homines ſupplicio indigniſſimo afficiat, vt τὺς δέκα σὺν Θρασύλλῳ, qui oborta immani procella vndis merſos colligere non potuerant, tametſi mari victores facti. Hic non competit δυσανάκλητον, ſed ſolummodo δυσανάκλητον. vt dat vulgata recte.

145. 6. Pericles, Ariſtides, Socrates, Nicias, ſunt exempla virorum bonorum et ſapientium, qui non alia patriae ſuaderent, quam ſalutaria. Quibus quatuoruiris multo plures alios malos, conſceleratos, furioſos demagogos opponit. Eſt igitur haec ſententia. Qui populus, a bonis et probis et bene conſultis conſiliatoribus deſtitutus, in poteſtate improborum eſt, ab eoque regitur, eum populum neceſſe eſt in praeceps ferri ab inſania ſuorum rectorum. Reddas initium huius ſententiae ferme ſic. Athenis vbi Periclem fatalis neceſſitas eripuerit, Ariſtidem furor plebis in exilium egerit, Socratem infamis cicuta peremerit, Niciamque fatale infortunium toto cum exercitu caſtris emigrare certamque in peſtem ire coëgerit; contra vero Cleonem —

vlt. f. τυραννίδας in plurali.

147. 6. αὕτη] ſcil. ἀρετή. γέγονεν] ſcil. ἐπιςήμη. quis ſcientiam reddiderit virtutem? ſeu quis ſcientiae naturam cum natura virtutis mutarit. *wer die Wiſſenſchaft zur Tugend gemacht hat?* ἐκεῖνο γὰρ] ſcil. ἡ σοφία.

148. 1. f. ὐ τέχνην τεχνῶν τὴν τέχνην λέγε, ὐδ᾽ ἐπιςήμην ἐπιςημῶν τὴν ἐπιςήμην λέγε, ἀλλ᾽ ἀπαλλάγηθι τῦ ἑτέρυ μέρυς. amoue, omitte alterum caſum, genitiuum puta, τεχνῶν et ἐπιςημῶν. appella nude artem artem, et ſcientiam ſcientiam, ſine vllo adiuncto.

7. f. ſic leg. ἐπιςήμην ἄρχειν βύλει βίυ καλῦ; tune ſcientiam eſſe ais magiſtram vitae honeſtae atque probandae? reſpondet alter οὐ. Neutiquam placet. οὐ tene, neque cenſe praecipitanter ὐκ eſſe legendum, quia vocabulum ſequitur a vocali incipiens. Non ſic ſolent. οὐ (ſine κ) in eiuſmodi re vſurpant. ἀρχέτω λόγος. pergit idem dicere. dominator ratio. Iam redorditur philoſophus aduerſarium ſic vrgere. λόγον ἄρχειν βύλει; ergo vis rationem dominari?

149. 3. f. ἀπὸ τῦ ἐπὶ τοῖς ὅλοις ἐπὶ τὰ ἔσχατα. ἀπὸ τῶν ἀρίςων ἐπὶ τὰ φ.

vlt. f. ὅ τι πέρ ἐςι, quicquid tandem eſt illud θεῖον, quaecun-

 que

que tandem eſt huius diuini numinis natura, ſiue νȣ̃ς, ſiue ſcientia, ſiue ratio.

150. 7. malim τῶν θεωρηματικῶν ἀριθμοὶ.

152. 1. malim συντρεφομένη. ad praeclara omnia amor et animi propenſio, vna cum temporibus vel annis creſcens, gliſcens, et quaſi coadoleſcens, et connutrita.

153. 4. αὐτῆς bene habet. redit ad ψυχῆς. qui ſit modus ei, menti, medicinam adminiſtrandi.

154. 3. aut διέςη (in aor. 2.) aut διέςηκε (per κ) in perfecto. *diſtitit.* (non *diuulſit.*)

155. 7. f. ἐπὶ τὸν λόγον φέρων; quid affert nobis ad hanc diſputationem faciens. φέρε ἴδω —

10. malim διαταράξειεν in optatiuo, vt reſpondeat praemiſſo ὑποδύσαιτο.

11. αὐτὸ τȣ̃το ἐκαλȣ̃μεν ἂν, πῦρ. et paene toti maſſae permixta labes, noſtri corporis naturam conturbauerit, vt ederet motus naturae morbi conuenientes, eumque corpus ad modum penetraret, quo ferrum penetrat ignis, nonne affectionem hanc, non adſcito nomine πυρετὸν *igniculum*, ſed hoc ipſo eodem nomine πῦρ *ignem* ſimus appellaturi?

156. antep. aut τὰ χρώματα τὰ ἐν ὀφθαλμοῖς leg. eſt, aut τὰ χρώματα τοῖς ὀφθ. colores, qui ſunt in oculis, aut colores veniunt oculis eminus.

157. 2. debuerat vetus lectio ὡς καὶ ſeruari.

158. 1. l. καὶ αἱ διὰ πενίαν τρυχώσεις immodicae corporum caſtigationes et exinanitiones per famem a paupertate imperatam. καὶ αἱ διὰ πένθη ἀκομιςίαι, et ſordes, atque illuuia cum luctibus coniuncta.

4. Dauiſius, in aliis multis male naſutus, vbi eum ſuo prurituі nouandi temperare par fuerat, ſine vlla cunctatione hic ex ὁτιȣ̃ν deleuiſſet vltimam literam, et ὁτιȣ̃ vel ὁτιȣ̀ quatuor literis dediſſet, ſi gloriae ſuae ſtuduiſſet. *nihil non.*

9. καὶ τȣ̃το μὲν ἐνταῦθά μοι ἔςω [id eſt ὑποκείσθω] ἀποπεφασμένον. hoc mihi hic loci quidem, h. e. hoc tempore, nunc, eſto demonſtratum, h. e. ſumatur velim pro demonſtrato, quamquam demonſtratum non eſt, et alio loco poſtulanti demonſtrabitur.

159. 1. f. ταύτην δεινὸν τὴν τέχνην. hac arte pollentem.

7. poſterius καὶ delendum eſſe Marklando prorſus aſſentior. reliqua bene habent, modo quod viri docti, interpres (id quod ex eius interpretatione conſtat) et Marklandus modo dictus ordinem verborum, vulgo ſic dictam conſtructionem non obſeruarunt; quae conſtructio haec eſt. τὴν ςάσιν τȣ̃ εἰδέναι πρὸς τὴν ἄγνοιαν δοκῶ μοι τῇδε διαιτήσειν. videor mihi litem, quae eſt ſcientiae cum inſcitia, hac ferme ratione diſceptaturus eſſe.

quod

quod ſi καὶ poſterius verſu 7. tamen ſeruari velis, addendum ei erit ſiue ὡς, ſiue ὅμως. vt legatur, πίστεως καὶ ἀπιστίας, καὶ ὡς [vel καὶ ὅμως] πρὸς ἄγνοιαν.

160. 6. f. οὐχ, ὁποτερονοῦν τοῖν μεροῖν μὲν, θάτερον δὲ οὐ, vel θάτερον δὲ μή.

162. 4. πίνει Marklandi probo. verum reliqua eius ad h. l. qui vitio vacat, adſcripta repudio. quid iniiciebat ſophiſtae iſta vincula? quid cogebat eum eadem exempla e praemiſſis repetere? non licebat volenti, exempla ſuperioribus alia noua, non minus conuenientia, ſufficere? Pudeat nos puerilitatis, aut ſubtilitatis vmbra ſophiſtici ludi dignae, auctores veteres in eiusmodi fidiculas contrudentis.

vlt. ſic legi et diſtingui velim, ad ductum Dauiſii et Marklandi, paulo tamen aliter, atque illi. ἢ τί οἴει; aut quid putas? quid tibi videtur? ὁ Σαρδ. ille Sardanapalus corpus habens locis paene omnibus coloribus et aromatibus illitum et pictum. nam ἐντετριμμένος vtique cum Marklando leg. eſt, ab ἐντρίβεσθαι coloribus illita habere ſupercilia, palpebras, labia, tempora, auriculas, nares, vngues digitorum pedumque. nam orientales nudipedes incedebant.

163. 4. poſt εὐδαιμονίαν adde οὐ ſolitarium, per ſe plenam efficiens et perfectam ſententiam. *Nequaquam.* tum pergit οὐ γὰρ δὴ κακοῦ.

vlt. malim ἐπὶ ταύτην σπεύδων [ſcil. τὴν εὐδαιμονίαν.]

164. 3. nihil deeſt, neque hic, neque poſtmodum. καὶ ὅτι hoc reſpondet alterum καὶ ὅτι verſu penult. quod ibi verbotenus non legitur, at re tamen. comminiſcere enim Sophiſtam ſic verba ſtruxiſſe, καὶ ὅτι Ποσειδῶν, ὁ παρ' Ὁμήρῳ Διὶ ὁμοίως τιμώμενος, παρ' αὐτοῦ πληγὰς ἐλάμβανε. Xerxes cum Ioue videtur de felicitate contendiſſe, tantum eius modum videbatur ſibi adeptus eſſe, non eo ſolum, quod Aſiam cum Europa ponte nauali interiecto copulaſſet, ſed hoc quoque, quod Neptunum, ab Homero Ioui aequiparatum, verberibus cecidit. Haec nemo non intelligat. atqui vulgata non minus plana eſt. cur ergo quod a ſolita dicendi ratione diſcedere, et concinniorem ei, aut ſaltim quaeſitiorem ei praehabere viſum fuit, reprehendamus, rem in laudibus potius numerandam.

167. 5. ἐξανέστησεν αὐτὸν ἡ εὐδαιμονία] primum vocabulum Stephano debetur. ſed ſententia loco non conuenit *expulit eum felicitas.* o macram et ieiunam ſententiam. Hanc potius loci ratio poſtulat ἐξέστη [aor. 2. ab ἐξίστασθαι] αὐτὸν ἡ εὐδ. deuitabat ſecunda fortuna et ſors beata Philippum. ἐξίστασθαί τινα hoc ſenſu vſurpatur, non ἐξανίστασθαι. quanquam fateor, hanc lectionem ἐξέστη, quantum cum ſententia optime congruit, ita rurſus a veſtigiis

ſtigiis vetuſtarum mendoſarum lectionum, quae ſunt in libris, enormiter abhorrere.

167. 7. num ἐπεραιοῦτο ſimplex in imperfecto.

168. vlt. malim ſic legi: οὓς οἰκτείροι ἄν τις τοῦτο ποιοῦντας, ὃ ποιοῦντες οὐκ ἂν λάθωσι. quos commiſeretur quis ea patrantes, quae patrantes in occulto vel ignoti non facile maneant.

169. 6. θαμβῶν] num ἰάμβων. ſatyrarum.

173. 6. f. τοῦτο πολέμους συντεράττει.

177. pen. f. ποιοῦσα, aut alias ſic leg. (πολλοὺς γὰρ καὶ αὕτη δήμους ποιεῖ καὶ νομοθέτας μυρίους) διασπᾷ.

180. 3. ἀπλοῦν] f. ἄπτιλον plumis carens.

181. 5. τὰ σώματα] malim τὰ καύματα.

7. εἶναι] malim ἰέναι.

182. 4. ἀπενέμοντο. inter ſeſe diribebant, ab ἀπὸ, non ab ἐπὶ.

184. 2. f. τοῖς πλησίον, iis, qui circum ſe ſunt, familiaribus.

antep. f. ἀνανάκλητοι, vel ſi mauis ἀνανάκτητοι. non reuocabiles, aut non recuperabiles. multi enim deſperabundi vitam ipſi ſibi eripiunt.

187. vlt. f. καὶ κυριττομένων. ſeſe mutuo arietantibus, cornupetentibus. aut καὶ ῥηγνυμένων.

189. 7. f. σιτίῳ deeſt poſt διερρινημένῳ. verum mirifica applicatio limae ad alimenta. atqui talibus redundat Maximus.

vlt. f. ἀλλ' ἀπολείπουσα.

193. 8. malim αὐθαιρέτου. in genitiuo.

194. 6. f. ἀκουσίους.

7. ἀγαθῶν] quatenus, deligit, in bonis habet. mala tamen reapſe cum ſint, aut certe in malum vertant, malim κακῶν, ſponte delectorum malorum.

195. 2. illa verba ἑκὼν ἢ — ἵστασαι dicit adhuc idem, qui verſu 1. τί φῄς dixerat. ſed tum leg. erit ἀπρεπῶς indecore, turpiter. quid ais, Socrates? ἑκὼν εἴκεις num ſponte tua cedis? ἢ πρὸς ἀκουσίους τύχας ἀπρεπῶς ἵστασαι. an conſurgis vel ſtas in acie, vel dimicas aduerſus caſus innoluntarios indecoro cum geſtu?

198. 1. f. διαλεγομένου ἐν Διός.

3. ἵνα πείθῃ in tertia ſingulari actiui, vel potius expuncto ἵνα, πείθοντα in accuſat. particip. vt ad τὸν ἀττικὸν ξένον redeat. quod ſi ſumas, parentheſis a καὶ γὰρ αὖ incipienda, finiet in v. νόμους. et tum ſtatim ſequetur πείθοντα τὸ κρ. γ.

199. 6. λέγεις vulgata erat ſeruanda.

202. 5. ſine dubio τῶν αὐτῆς, ſcil. πόνων, ſeu ἐπιτηδευμάτων, ſeu ἔργων. de ſtudiis ſuis vnicuique conueniens penſum diſtribuens. αὐτῆς redibit ad φιλοσοφία, ſin autem αὐτῶν ſeruetur, quod cum ἑκάστῃ cohaerebit, tum τῶν prorſus erit tollendum.

204. 6. οἴκοι] domi, in montibus, et ſyluis, vnde venerat illa

illa agreſtis et paſtoritia muſica. nam homines ipſi e ſaltubus in oppida deſcenderant, et ciuiles facti erant.

205. 4. poſt ἀρότȣ videtur πεπαυμένοι deeſſe, finitam eſſe. aut finita aratione, vt ſic legatur ἄρτι ἀμητȣ̃ καὶ ἀρότȣ πεπαυμένοι, κεκονιμένοι puluere obſiti.

6. f. τέχνην ἀχαρίςȣ χάριτος artem oblectationis iniucundae, aut ingratae, quae nullam poſt ſe gratiam penes auditores relinquat, nullum bonum fructum edat.

10. ψυχὴν] malim φυλὴν. nam Athenienſes per φυλὰς erant diſtributi.

207. 2. ſi αἰνίττεται (in indicatiuo) ſeruatur, quod equidem malim, pro ἄσκει leg. erit, non quod viri docti volunt δοκεῖ in indicatiuo, ſed δοκεῖν in infinitiuo. notiſſimus eſt atticiſmus ἐμοὶ δοκεῖν, pro, *vt mihi videtur*.

ib. ἑλικῶνα] quaſi circulum, orbiculum.

vlt. φανωτάτῳ καὶ μȣσικῷ πυρὶ.] mirifica compoſitio. ignem lucidiſſimum intelligo. muſicum, parum. Sed ſententia neceſſario poſtulat *muſicum*, quicunque ille eſt, quod homo platonicus melius dixerit, quam ego. *lucidiſſimus* ignis, ſeu lucis mentio, quid hic ſibi vult, vbi de ſuauitate concentus agitur? lege ὄνομα εὐφωνοτάτῳ καὶ μȣσικῷ (vel ſi mauis μȣσικωτάτῳ) πυρὶ.

208. 1. ἴȣσα vitioſum eſt. lege aut ȣ̃σα, aut ἰδίȣσα *ſudans*, aut κάμνȣσα *laborans*.

vlt. lege συςράτηγος. adiutor imperii militaris gerendi.

209. 2. omnia huius verſus bene habent. ad τῷ μέτρῳ ſubauditur τῷ προσήκοντι. eſt aduerbiale, idem atque συμμέτρως.

210. 4. par fuerat Dauiſium et Marklandum hic in poteſtate Scaligeri eſſe, qui ſolus hic verum vidit. Sed repudiarunt, nempe, quia ſententiam eius non videntur percepiſſe, quae haec eſt. hoc eſt illud reapſe et planis verbis dictum, quod alias fabulae inuolucris tectum ſic effertur, ab Orpheo quercus et fraxinos eſſe ſaltubus deductas; quam fabulam commenti aſſimilabant inanimis corporibus crudum et ferum, quod moribus ineſſet iſtorum barbarorum, qui ſe ab Orphei modulis duci paterentur.

211. antep. ἐν χορȣ̃ νόμῳ.

212. 9. f. πάνυ ταχεῖα γάρ.

213. 4. num ἀπολελειμμένην.

6. f. τὸ φαῦλον, aut τὸ φαυλότατον. ſcil. μέρος τῆς γεωμετρίας. αὐτῆς, quod ad τὸ φαυλότατον eſſet ſubaudiendum, demum verſu 9. ſequitur, quod illinc tacite huc quoque eſt pertrahendum.

penult. dele τι.

215. 1. probo vtique Schotti εἴχετε, tametſi ὁρᾷς praecedit. talibus appellationibus, ſeu alloquiis, numeri ſaepe alternant, quae

quae res eſt nota. Alias ſi εἴχετε probari nequeat, etiam ὑμῶν cum σοι foret mutandum. Sed bene habet ὑμῖν, nemoque id reprehendit; et nihilominus tamen illinc relabitur Minerua ſophiſtae in continenti ad ſingularem. εἰ δ᾽ ἀπιστεῖς, πείρᾳ μάθε. talia ſi qui miretur, aut de iis dubitet, neceſſe ſit eum oratores nullos legiſſe, nulloſque poëtas.

215. 6. lego τοῦτό σε τὸ ὄχημα. hoc te vehiculum, mi homo.

vlt. f. ἢ ἐκείνη ἡ θεὸς αὐτὴ, ἢ Ἀθηνᾶ, λεγέτω. Ἐκεῖσε βλ. aut aliud aliquod numen, aut ipſa illa Minerua rurſus dicito. Nam inſequentia quoque Mineruae tribuit ſophiſta.

216. vlt. cur importuna et moleſta iterantur, mero impellente nouandi pruritu, et coeco amore codicum tuorum, h. e. tui, (nam codices tuos inculcans praeter ius et fas, te putide iactas.)

219. 1. f. ἀποκρίνεται γὰρ ὁ Δημοδ. reſpondet nempe Demodocus. Excuſat ſophiſta Homerum, ſeu Demodocum, inconſentanea dicentem more hominum plebeio ſimilibus modis loquendi.

222. 8. in lectione Harleiani videor mihi hoc indicium, vel hanc admonitionem cernere, αὐτοῦ melius eſſe, quam αὐτῷ

ου κ.

ſcripſerat librarius ſic αυτω η σοφία. quod ſignificabat αὐτοῦ κάλλιόν ἐστιν. verum non intelligens, locum corrumpebat οὐκ inſerciendo.

224. antepen. videtur h. l. ad hunc fere modum emendandus et integrandus eſſe. καὶ διανοίᾳ εἰθισμένῃ (in datiuo ſing. gen. foem.) φιλοσοφοῦσι, σκοπῶμεν, αὐτὸν δὲ τὸν ἡγεμόνα πρῶτον. illos e Lyceo (Ariſtotelicos) et Academicos, qui non in fabulis, — ſed in dictione populari et in ſententiis contritis philoſophantur, et primum quidem eorum principem, Socratem, ſic ferme.

225. 8. αὖ] l. οὖν.

9. ἀνδρίσματα bene habet, ſignificans, liberae, apertae, ingenuae tuarum verarum ſententiarum, planis verbis et factis haud ambiguis profeſſiones. ἀνδρίζεσθαι eſt, more boni viri fortiſque, ſe fidentis, neminem metuentis (nam metus diſſimulationis magiſter eſt) bona fide verbis veros animi ſenſus expromere. *gerade heraus, frey von der Bruſt weg reden.* v. p. 281. 4. et 6. vbi ἀνδρίζεσθαι et γυμνῇ τῇ κεφαλῇ λέγειν, nudo, aperto capite, vt loquentem noſcitare queas, velut aequipollentia ponuntur.

ibid. ὅπως ἄν τις αὐτῶν ἀποδέχηται] ſubaudi μᾶλλον. ſententia loci huius perobſcuri haec videtur, quae ſi reapſe ſunt ingenuae veraeque profeſſiones tuarum ſententiarum, hoc faciliorem fidem inueniunt. ad verbum ſonat: quo nempe quis eas [hoc magis, hoc libentius, hoc promtius] accipiat, h. e. ad animum ſuum admittat.

226. vlt.

226. vlt. f. ἵνα μή μοι προφέρῃς.

227. 3. l. προθεὶς, ſine σ in prima ſyllaba. propoſita in medio ea parte virtutis, aut eo genere virtutis.

4. poſt ἔργα videtur ἐπίςανται, aut ſimile quid deeſſe.

5. punctum muta commate. nam φᾶθι cohaeret cum προθεὶς verſu 3. ad quaeſtionem propoſitam illo de genere virtutis, quo pollentes homines ſciunt res humanas bene gerere, reſponde et pronuncia, vtrum vlli homini obueniat diuinitus, nulla intercedente diſciplina.

229. 10. κληρουχεῖ, qui ſortem accipit, auffert, κληροδοτεῖ, qui dat, impertit. deus κληροδοτεῖ, homo κληρουχεῖ. lege ergo κληροδοτεῖν.

pen. λυμανεῖς] detrahe vltimam literam, et habebis λυμανεῖ, quod atticis idem eſt atque λυμανῇ vulgare, ſecunda perſona ſing. fut. 1. medii a λυμαίνομαι, quod ſolummodo in medio vſurpatur, non in actiuo.

vlt. f. εἰ δ' οὐκ αὔταρκες, οὐδὲ τέλεον. εἰ δὲ μήτ' αὔταρκες, μήτε τέλεον.

230. 8. f. ἔχει πάντα τὰ ἀγαθὰ, καὶ τὰ τελεώτατα ἔχει.

pen. f. ἀλλὰ μὴν, εἰ οὐδὲν ἄλλο ἀνθρώποις ἀγαθὸν, ὃ μὴ παρὰ θεῶν ἔρχεται, τίν' οὖν τρόπον ἀρετὴ παρὰ θεοῦ ἔρχεται. nihil in h. l. vitioſum erat, praeterquam, quod εἰ deerat, a me additum, et quod male diſtinguebatur. Sententia haec eſt. Hominibus ſi nullum eſt aliud bonum [*aliud* dicit reſpiciens ad virtutem, nullum aliud etiam praeter virtutem bonum] quod non a deo ad ipſos proficiſcatur, eoque in confeſſo eſt, etiam virtutem cum reliquis bonis hominibus a deo contingere; cur ergo de virtute ſingulariter obſeruatur, eam a deo dari? cur imprimis virtus θεόσδοτος appellatur?

231. 6. f. ἐπλεονέκτει (in imperfecto) οὐκ ἐν πλημμύρᾳ ἀγαθῶν. non in abundantia bonorum.

234. 7. conſtructio poſtulat προσαναγκάσαντος, ob praemiſſum περιςήσαντος τοῦ δαιμονίου αὐτῷ. v. p. 233. vlt.

235. 9. f. τόνδε τῶν τοῦ βίου πόνων — hunc Iupiter vitae moleſtiis eripere non potuit? [aut non potuiſſet?] οὐ. *nequaquam.* [potuit enim vero] ἀλλ' οὐκ ἤθελεν. ſed noluit.

238. 1. f. ἐν τῷ ἀγαντιςασίῳ, in inaequalitate ponderis.

5. dele καὶ poſterius.

7. πολὺ γεωργικώτεροι] lege vno vocabulo πολυγεωργότεροι. qui multo etiam latius arant. in compoſitis γεωργὸς vſurpatur, non γεωργικὸς. et praeterea multum differunt horum duum ſignificatus. γεωργὸς eſt arator, poſſeſſor fundorum, γεωργικὸς callens ſcientia rei ruſticae.

antep. σχοίνοις lege

239. 2. recte hic locus habet. ἀντεξετάζῃ ſignificat *opponat.* παρωσάμενος, ratione nulla habita, vel cenſu excludens.

240. 1. f. ἀνεμέσητον.

242. 1 f. τὰ τέως παρηρμοσμένα vno vocabulo.

245. 4. f. ἡ Πελοπόννησος αὕτη, εἶτα Ἰσθμὸς, εἶτα Μέγαρα. et tum Megarae proxima erat Eleuſis. hunc ordinem eſſe reſtituendum, non ſitus modo locorum, verum etiam proxime inſequentia docent, vbi docet, qui Megaris ſit, h. e. qui proxime Eleuſine abſit, eum perinde nondum initiatum eſſe, quam qui in Peloponneſo ſit, h. e. qui ab Eleuſine quam longiſſime abſit.

vlt. malim ἀπάτῃ.

247. 1. f. σπυδῆς μᾶλλον ἄξιος.

6. accuſatiui hi, qui ob inſequentia πράγματα ἡδοναῖς μ. ἢ ἀγαθοῖς συμμετρεῖσθαι (ſic in compoſito malim) πεφυκότα ſeruandi videntur eſſe, (nam alias vtique ſi τῇ τῶν μὴ ἀγαθῶν φύσει, *rebus, natura non bonis*, debeant conuenire, cum datiuis, ὑγιείᾳ, εὐμορφίᾳ, περιβολῇ etc.) quid ergo? num ad εὐμορφίας, vel ad talem alium quempiam accuſatiuum, addemus κομπῶν, vel ſimile quid?

vlt. μυστηρίων] hic deeſt μετεδίδυ. nam μετέλαβε protecto e praemiſſis tacite repeti nequit.

249. 5. malim εὐτροχώτερον. melius, ſplendidius, amabilius rotundatum.

250. 6. probo Marklandi ἁπάντων, quod et mihi in mentem venit, vt prorſus neceſſarium, ſed deinceps ſuſpicor leg. eſſe ἄλλοις ἄλλας κλήσεις (in accuſat. plur.) θεοῖς.

253. pen. f. πότερα κἀμοὶ ὑπὲρ.

254. 1. πρὸ τῶν ἄλλων] ſcil. δικαστῶν.

3. ἢ prius delendum, poſterius, quod verſu 4. legitur, cum ἦν eſt mutandum. Si minus ego bonum ſumſi, et alterum, quod ego dedi, bonum quoque fuit, fuit bonum iſtud, quod ſumſi, minus altero bono, quod prodidi. et tum poſt μείζονος erit punctum figendum.

antep. ſic diſtinguo et lego: ἀλλ' ἀμφοτέροις καλῶς ἔχει ἀμφότερα. ambo nos, Diomedes et ego, contenti ſumus permutatione noſtra, quia dedimus ambo, tam aenea, quam aurea arma, paria pretio, ſi voluntatem et affectionem cuiuſque ſpectes, quamquam ratione materiae valde vtique ſunt imparia. ἐν τῷ ἀνίσῳ τῆς ὕλης ἰσοστάσια (in nominatiuo plur. gen. neutrius) δοθέντα. id eſt δοθέντα κατὰ τὴν γνώμην, ὡς ἄλλοι ἀλλήλοις δῶρα διδόασιν ἰσοστάσια τῇ ἀξίᾳ.

256. 10. ἀφαιρέσει bene habet. eſt ſecunda perſona ſing. fut. 1. medii, more attico, pro ἀφαιρέσῃ.

257. 3. malim μὲν abeſſe.

258. 3. καλλίων] quam ſcil. Menelaus.

258. 9.

258. 9. lego δικαστῇ γέ σοι. id eſt ἐπὶ, vel παρὰ σοί γε δικαστῇ ὄντι. iudices tu quidem certe ſic, tu ſi iudex ſis. ἀλλ' ἀπολειπόμενος — atqui ſi ſtatuamus, Achilli Nireum forma cedere, conſequetur, Nireum foeditate Therſitae parem eſſe. Quid ita? ſtatuis, vnam eſſe ſolummodo pulchritudinem, h. e. vnum gradum, quem qui non attigerit, ei denegas pulchritudinem. Is ergo turpis eſt. Nireum negas ita pulchrum eſſe, vt ſit Achilles. Ergo Nireus turpis. Verum in turpitudine rurſus nulli ſunt gradus. Ergo turpis idem eſt quoque Therſites, h. e. turpiſſimus. Ergo Nireus eſt penes te Therſites.

260. 3. πείθω δέ σε bene habet. Verum videor mihi te partes in meas haud eſſe traducturus, neque tibi prauam tuam opinionem de paritate bonorum et malorum omnium erepturus, κελεύων (ſic legi velim verſu vltimo pro ἐθέλων) tametſi praecipiam, ſimilia cum ſimilibus ita comparare, vt per inaequalitatis euidentiam tibi conſtet, vtra in parte praeſtantia, et in vtra defectus atque inferioritas ſit. Cur autem tua mihi invicta videtur eſſe pertinacia? Nempe tam abſurdus es, vt ipſam adeo bonam valetudinem eandem eſſe in omnibus corporibus autumes.

261. 1. τὶ δὲ] ecqui autem poſſit ſimplex id eſſe, quod nullius non rei impetui et offenſioni pateat.

2. nam corporum naturae cum ſint multo, quam mentium, multipliciores, fit, vt bonae valetudini corporum multo plures ſint menſurae, quam bonae valetudini mentium.

264. 3. καὶ πῶς] *ecqui?* latiniſmus eſt. καὶ neque redundat, neque delendum eſt.

265. 11. f. συγκεκραμένης in genitiuo.

266. vlt. locum hunc difficillimum, cui nonnulla deeſſe videntur, ſanare nequeo; hoc interim admonendum duco, auctoris ea ſi fuiſſet ſententia, quam Markland ei tribuit, ſoloece dicturum fuiſſe κἂν οἴχηται ὀρθή. nam debuiſſet tum dicere καὶ φέρεται ὀρθή. οἴχεσθαι nuſquam de proſpero curſu nauis, ſed ſemper de incitatione et ruina in perniciem vſurpatur. φέρεσθαι autem de curſu proſpero.

268. 1. ἐκ ἀφαιρέσεις] ſententiam horum verborum non intelligo. *non aufferes?* quem alloquitur? et quem magiſtrum? et cuius rei inſtrumento non aufferes? Num ſurditate. cur non potius ἐκ ἀφαιρέσει ἡ κωφότης τὸν διδάσκαλον. non impediſſet ſurditas Calliopam, quominus Homerum oculis bene valentem doceret. Ergone ſurditas maius malum eſt coecitate? Quae portentoſa ratio demonſtrandi.

271. 1. f. τήρησον ἐν ἀδιάφορον.

272. vlt. f. τούτου ἐνέδει.

276. 5. l. *ὡς προσβολὴ* in nominatiuo.

11. f. *πηγαὶ, τίνες αἱ γενέσεις.*

278. 5. poſt *λάθωμεν* videtur *ὑπεκδράντες* deeſſe, aut *ὑπαλύξαντες.*

279. 6. malim in ſuperlatiuo *ἀχρειότατον.*

281. 2. lego *ἀπώσῃ* (ſine ς finali) nam eſt ſec. perſ. coniunct. aor. I. in medio, non in actiuo. non *ἀπωθεῖν*, ſed *ἀπωθεῖσθαι* vſurpatur.

284. 4. aut *καὶ* eſt delendum, aut deeſt aliquid. e. c. *καὶ τὴν βούλησιν, καὶ τὴν τέχνην.*

5. f. *τίνας συμφυεῖς καὶ ἀναγκαίως* (in aduerbio) *ἑπομένας.*

285. pen. malim *γενέσεων* in plur.

286. 2. malim *διὰ τὸν γῆς θάνατον*, vt *διὰ τὸν πυρὸς θάνατον.*

288. I. poſt *κληρουχίας* colonias videtur deeſſe *δεῦρο καταπέμψας.*

3. poſt *σώμασιν* deeſt *προσηκόντως ἐβούλετο.* voluit, vt animanti cuique ſua viuendi ratio eſſet, conueniens ſtructurae corporis, quo vteretur.

INDEX
RERVM MEMORABILIVM.

Latinus numerus *tomum*, Germanicorum prior *diſſertationem*, poſterior *paginam* deſignat.

A

Abdera vrbs I, 22, 427.
Abradatae vxor, Panthea II, 28, 61.
Acarnanes iaculandi periti I, 23, 440.
Acharnae II, 29, 77.
Achelous fluuius ab Aetolis cultus I, 8, 130. hic fluuius occurrit etiam II, 29, 80.
Acheron, fluuius infernalis I, 10, 173.
Achilles otiari non potuit I, 5, 76.
  Eum ab interficiendo Agamemnone Minerua cohibet I, 14, 257.
  Achillis inſula I, 15, 282.
  In ea poſt mortem ſaepe viſus eſt. ibid.
  Quomodo exercitui ſuo nocuerit I, 21, 406.
  Ab Homero laudatus II, 29, 70.
  Eius laus II, 31, 112.
  Fortior fuit Aiace II, 40, 258.
Actaeon Corinthius ab amatoribus diſcerptus I, 24, 453.
Actiones verbis debent reſpondere II, 31, 101.
Adulatio amicitiae imago I, 6, 94.
  Eius plena eſt democratia I, 20, 391.
Adulator ab amico quomodo diſtinguendus I, 20, 384.
Adulatoriae artes I, 20, 393.
Aeetae regis nauis I, 1, 7.
Aegina inſula I, 12, 223. 18, 350.
Aegiochus Iupiter I, 1, 8.
  Aegyptii cur Nilum colant I, 8, 130.
  Sunt timidi II, 29, 78.
  Eorum ſuperſtitio I, 8, 136.
Aegyptium triticum II, 29, 81.
Aenianum ſpectacula II, 28, 58.
Aenigma Epicharmi I, 17, 330.
Aenigmatice ſcribunt et philoſophi et poëtae I, 10, 175.
Aeolus abauus fuit Glauci Homerici II, 39, 237.
Aeſchines Socratis diſcipulus, I, 24, 463. II, 28, 66.
Aeſchylus Corinthius I, 24, 452.
Aeſopus, fabularum ſcriptor I, 3, 28. 21, 404. II, 25, 4.
  Eius fabulae quales fuerint I, 3, 28.
  Eius fabula de leone, cerua et vulpe I, 3, 29.
Aetna, mons igniuomus I, 7, 125. 11, 197. 19, 377. II, 41, 285.
Aetoli Acheloum cur coluerint I, 8, 130.
  Praedando operam dant I, 23, 440.
Africa eſt fertilis II, 29, 83.

Agamemnon: ab eo interficiendo Achillem Minerua cohibet I, 14, 257.
Quomodo ab Homero laudetur II, 29, 70.
Eo prudentior fuit Neſtor II, 40, 259. 260.
Agatho, diſcipulus Socratis in arte amatoria I, 24, 460.
Fuit Pauſaniae amaſius II, 26, 27.
Ageſilaus Lyſandro inuidet I, 6, 97.
Eius amor laude fuit digniſſimus II, 25, 13.
Honoris ipſe fuit amans II, 27, 36.
Ab Hercule originem ducit II, 40, 268.
Ageſipolis Agin odit I, 6, 97.
Agricolae qui immortales II, 29, 80.
Deorum feſta primi celebrarunt II, 30, 93.
Eorum ſacrificia diis gratiora ſunt, quam militum. ibid.
Agriculturae et belli differentiae II, 30, 90 — 92.
Eam Iſchomachus Socratem docet II, 38, 225.
Aiax tardus I, 7, 111.
Fuit fortior Diomede II, 40, 259.
Alcaeus Lesbios carminibus excitauit II, 37, 209.
Alcibiades a Socrate amatus I, 3, 40. 24, 467. 478.
Eum non Socrates, ſed Athenienſes ipſi, corruperunt I, 9, 166.
Quando infelix fuerit I, 12, 225.
Ab Eumolpidis deuotus. ibid.
Ab eo Decelea munita eſt I. 12, 226.
Amicus fuit Tiſſaphernis. ibid.
Dux fuit Peloponneſiorum. ibid.
Animi morbo laborauit, quamuis ſano corpore praeditus I, 13, 244.
Fuit diſcipulus Socratis in arte amatoria I, 24, 460.
Siciliae fuit appetens II, 27, 36.
In exſilium pulſus II, 28, 64.
Eius myſteria II, 39, 247.
Fuit pulchrior, quam Callias II, 39, 251.
Alcinous: eius horti I, 22, 435.
Vlyſſem hoſpitio excipit II, 38, 52.
Eius domum Vlyſſes miratur II, 40, 255.
Alexander Homericus impudici amoris imago I, 24, 475.
Fuit intemperans et timidus II, 32, 127.
Alexander Magnus Indorum terram inuadit I, 8, 139. II, 29, 83.
Eum Macedones adulantur I, 20, 392.
Eo ſuperior fuit Diogenes II, 36, 196.
Quid Iouem Ammonem, cuius filius videri volebat, interrogarit II, 41, 272.
Aloidae gigantes I, 18, 340.
Alpheus fluuius I, 7, 103.
Alyattes, pater Croeſi II, 28, 61.
Amaſis, rex Aegypti I, 5, 73.
Polycrati amicitiam renunciat I, 5, 74.
Amatoriam artem ſolam ſe ſcire dixit Socrates I, 24, 462.

Eam

Eam Diotima Socratem docet II, 38, 225.
Amatoriam orationem Lyſiae Socrates refutat I, 24, 466.
Ameſtris, vxor Xerxis II, 26, 25, 26.
Amicitia viros Deo ſimiles reddit I, 6, 85.
Quo nomine inter deos vocetur I, 6, 86.
Quomodo comparanda I, 6, 92.
Eius plena eſt ariſtocratia I, 20, 391.
Amor et ſpes contubernales cogitationum humanarum I, 7, 112.
Duplex eſt I, 24, 456. II, 26, 15, 18.
Quomodo Socrates eum deſcripſerit I, 24, 461. 462.
Quomodo Sappho eum vocet I, 24, 480.
vulgaris deſcribitur II, 25, 7.
philoſophicus quomodo ab eo differat II, 25, 11. 12.
Quare apud barbaros non inueniatur II, 26, 16.
Equo comparatur II, 26, 20.
Amor improbus et impudicus deſcribitur II, 26, 20, 21.
Amoris honeſti deſcriptio II, 26, 21. 22.
Amoris et cupidinis differentia II, 27, 39. 40. 46.
Amphion cur dictus Thebanam arcem muſica condidiſſe II, 37, 211.
Anacharſidis ſapientia qualis II, 31, 98. 99.
Myſonem inuiſit et admiratus eſt II, 31, 99. 100.
Eius reſponſum I, 23, 448.
Anacleticon, carmen fugientium I, 23, 450.
Anacreon: eius et Socratis eadem eſt ars amatoria I, 24, 481.
Smerdiem amat II, 26, 15.
Quam poenam amori dederit II, 27, 34.
A Polycrate amatus II, 35, 165.
Polycratem odis mitiorem reddit II, 37, 209.
Anactoria a Sapphone amata I, 24, 478.
Anaxagoras a Clazomeniis accuſatus fingitur I, 22, 418.
Eius defenſio I, 22, 419-426.
Solem putauit eſſe lapidem II, 25, 10.
Anaximenis ſpiritus II, 31, 119.
Andromache et Hector I, 24, 475.
Eam Penelope caſtitate ſuperat II, 40, 259.
Andromeda, aemula Sapphonis in arte amatoria I, 24, 478.
Anima humana, Deo ſimillima I, 8, 133.
Eius deſcriptio I, 12, 220.
E mortali et immortali parte eſt compoſita. ibid.
Eius praeſtantiſſima pars, mens, deſcribitur I, 12, 222.
Principi comparatur I, 13, 232. 233.
Eius morbi grauiores ſunt, quam corporis I, 13, 233 — 243.
Eius et corporis morbi inter ſe comparantur I, 13, 235 — 238.
Animae veſtimentum corpus humanum dicitur I, 13, 240.

Animae morbi vulneribus corporis latius ſerpentibus comparantur I, 13, 246.
Anima eſt immortalis I, 15, 277—280. 16, 305. II, 41, 289.
Animae, corporum vinculis ſolutae, fiunt daemones I, 15, 278—280.
Animae ſomnium vita eſſe dicitur I, 16, 286.
Anima puerperae, ratio obſtetrici comparatur I, 16, 292.
Anima non eſt corporea I, 16, 294. 295.
Animas apud inferos loquentes et vaticinantes facit Homerus I, 16, 295.
Animae quae inuentio propria I, 16, 298.
Eius vita duplex eſt I, 16, 305.
Duo habet inſtrumenta, quibus aliquid percipiat I, 17, 320.
Eius facultas triplex I, 22, 427.
Eius indoles quomodo inueſtiganda II, 31, 103.
Eius vitia democratiae comparantur, virtus ariſtocratiae II, 33, 144. 146.
Anima bifariam diuiſa II, 33, 142.
Duci militari comparatur II, 40, 265.
Anima gubernatori nauis, corpus naui, fortuna ventis comparatur II, 40, 266.
Animalibus cur ſingulis Deus arma ad ſui defenſionem conceſſerit, hominibus nulla I, II, 25. 26.
Animalia quae timida, quae fortia II, 29, 78.
Animalibus ſingulis bonum quoddam eſt inditum, quo vitam conſeruent II, 35, 177.
Animus humanus cum mari comparatur I, 1, 15.
Eum qualis oratio mouere poſſit I, 7, 122.
Anytus, Socratis accuſator I, 9, 150. 152. 154. 24, 470.
Apaturia, feſtum Athenienſium I, 3, 46.
Apin, Aegyptiorum numen, mactat Cambyſes II, 35, 163.
Apollo laudat Socratem I, 9, 154. 19, 378.
Muſicus et ſagittarius ſimul fuit I, 10, 182.
Ab eo Croeſus Perſarum regnum petit I, 11, 190.
Ab artificibus quomodo pingatur I, 14, 260.
Eius oraculum, Graecis in bello Perſico datum, de muro ligneo I, 19, 358.
Ab eo Lycurgus laudatur II, 29, 72.
Apollonia vrbs I, 22, 427.
Aqua Thaletis II, 31, 119.
Arabes deum ſuum quo ſimulacro colant I, 8, 142.
Arabia odoribus diues I, 4, 53.
Arbor, opus Pherecydis I, 10. 174.
Arceſilaus, dux Boeotiorum in bello Troiano I, 16, 303.
Archias, Syracuſarum conditor II, 35, 175.
Archilochi amor impudicus I, 24, 477.
Ariaeus I, 5, 79.
Ariſteas quam fabulam de

anima

anima ſua circumuagante narrarit I, 16, 288. II, 38, 222. 223.
Ariſtides Iuſtus II, 28, 64.
Ariſtippus aeque temperans, ac Diogenes I, 7, 125.
Ariſtocratia amicitiae, democratia adulationis plena eſt I, 20, 391.
Ariſtophanes Socratem in comoedia exagitat I, 9, 154. 24, 470.
Armis fortuna ſecunda comparatur II, 40, 265.
Ars quid ſit II, 33, 140.
Quot artium genera II, 33, 140. 141.
Artaxerxes quamdiu voluptatis ſummae expers fuerit I, 5, 75.
Eo ſuperior fuit Diogenes II, 36, 196.
Aſcra II, 29, 83.
Aſpaſia Mileſia, Socratis magiſtra in arte amatoria I, 24, 459.
Aſſyrii fuerunt agricolae et ſerui II, 29, 78.
Athei reuera erant nulli I, 17, 318.
Athenae: eius vrbis ſtatus ſub Pericle I, 13, 236.
a Piſiſtratidarum tyrannide quomodo liberatae I, 24, 455.
Athenienſes: eorum voluptates I, 3, 46.
cur Iliſſum coluerint I, 8, 130.
artis dicendi fuerunt ſtudioſi I, 23, 440.
quando liberi fuerint, et quando ſerui II, 29, 76.
Athos mons a Xerxe perfoſſus I, 20, 392.
Atlas ab Afris cultus I, 8, 141.
Eius deſcriptio. ibid.
Atomi Epicuri II, 31, 119.
Atthis, a Sapphone amata I, 24, 478.
Attica oliua II, 29, 81.
Attica ſterilis II, 29, 84.
Atys erat ſurdus II, 40, 267.
Auernus lacus I, 14, 250.
Iuxta eum erat νεκυομαντεῖον Homero notum I, 14, 250. 251.
Aues ad tibiam cantare quidam perdocuit I, 7, 117.
Auem Aegyptii colunt I, 8, 136.
Aureum ſeculum II, 36, 181.
Autolycus, amaſius Socratis I, 24, 461. et Calliae II, 26, 27.

B.

Babylon: ea delectatur Xerxes I, 3, 42.
Eius rudera I, 22, 433.
Bacchicae voluptates I, 3, 39.
Bacchus: eius voluptates in ſacris repraeſentantur I, 3, 39.
Ei quid ab agricolis conſecretur I, 8, 129.
quando agriculturae operam dare inceperit II, 29, 79.
Barbari omnes deos agnoſcunt I, 8, 135.
ſigna varia diis conſecrarunt. ibid.
Bathyllus, Anacreontis amaſius I, 24, 481.
Bellerophontes fuit auus Glauci Homerici II, 39, 237.
Bellum voluptatibus non caret I, 3, 46.
Peloponneſiacum I, 9, 166.

 non

non gerunt iuſti cum iuſtis II, 30, 86.
niſi ſit neceſſarium, a viris bonis non geritur II, 30, 87.
Belli et agriculturae differentiae II, 30, 90 — 92.
Beſtiae tentando diſcere quaedam poſſunt I, 12, 213.
Boeotia populis (arboribus puta) abundat II, 29, 83.
Boeotii pulchros deperibant II, 39, 252.
Bonum ſuum homo difficulter inueſtigare poteſt I, 1, 2.
Bona mera nulli homini contingunt I, 5, 71.
Bona et mala non ſunt omnibus eadem I, 17, 316.
Bona omnia a Deo veniunt II, 38, 230.
Bonum quid ſit in acie II, 39, 244.
quae vocantur externa, reuera non ſunt bona II, 39, 247 — 253.
Bonum bono non eſt maius II, 39, 240 — 248.
Bonum bono eſſe maius vtile eſt, et poſſibile, et verum II, 40, 261 — 267.
Bouem Aegyptii pro deo colunt I, 8, 136.
Braſidas, dux Lacedaemoniorum II, 29, 75.
Bucephalus Alexandrum tantum ſeſſorem paſſus I, 14, 255.
Byzantium Philippus obſidet II, 35, 166.

C.

Cadmeos bello petunt Athenienſes II, 29, 76.
Cadmus II, 29, 79.
in Boeotiam coloniam ducit II, 35, 175.
Calchas vates I, 6, 83. 13, 243.
Callias: eum Eupolis in comoedia perſtringit I, 20, 391.
fuit amator Autolyci II, 26, 27.
Ei Socrates ſuadet, vt Aſpaſiae Mileſiae filium ſuum erudiendum tradat II, 38, 225.
fuit diues II, 39, 251.
Callicratidas, dux Lacedaemoniorum II, 29, 75.
qua ratione voluptatem ſit ſectatus I, 3, 45.
Callimachus, dux Athenienſium I, 5, 81.
Medos eiecit II, 29, 76.
Calypſo: eius amor I, 24, 475.
Eam Vlyſſes ob immortalitatem beatam praedicat II, 40, 255.
Cambyſes, Cyro deterior, lupo comparatur I, 12, 227.
Aegyptum appetit II, 29, 82.
Apin, Aegyptiorum numen, mactat II, 35, 163.
Cappadoces montem pro deo colunt I, 8, 144.
Cecrops, monſtrum poëticum I, 4, 63. 5, 81. II, 29, 79.
Celaenae, locus Phrygiae I, 8, 143.
Celtae Iouem colunt I, 8, 142.
Centaurorum allegorica ſignificatio I, 4, 62 — 64.
Cephalus, pater Lyſiae I, 24, 472.
Ceres agriculturae dedita II, 29, 70.
Ceruae quomodo maria traiiciant I, 12, 215.

Charmi-

Charmides a Socrate amatus I, 3, 40. 24, 467. 478.
fuit diſcipulus Socratis in arte amatoria I, 24, 460.
Chenae, oppidum paruum Graeciae II, 31, 99.
Chii diuitiis affluentes I, 3, 44.
Chimaerae, monſtra poëtica I, 4, 63.
Chiriſophus I, 12, 216.
Chironis ars medica II, 34, 153.
Choaſpis aquam bibebant Perſarum reges I, 3, 42. 4, 54.
Chryſes II, 28, 68.
Chthonia, opus Pherecydis I, 10, 174.
Cicones, gens barbara I, 22, 434.
Cimmeriorum terra I, 16, 306.
Eorum quoque fit mentio I, 22, 435. II, 31, 105.
Cinadon I, 6, 97.
Circes amor I, 24, 475.
Clarus, locus Ioniae, vbi oraculum fuit I, 14, 248.
Clazomenae, vrbs I, 22, 427.
Clearchus belli fuit amans II, 27, 36.
Cleobulus, Anacreontis amaſius I, 24, 481. II, 27, 34.
De eo hiſtoria II, 27, 34.
Cleon, dux Athenienſium I, 5, 73. 13, 237. 21, 402.
fuit adulator I, 20, 391.
Clinias Cnoſſius II, 36, 198.
Cliſthenes legislator II, 25, 2.
fuit impudicus II, 25, 10.
Clitomachus Libs, philoſophus I, 10, 170.
Clonius, dux Boeotiorum in bello Troiano I, 16, 303.
Cocytus, fluuius infernalis I, 10, 173.
Colophon, vrbs I, 22, 427.
Connus I, 4, 56.
muſicam Socratem docet II, 38, 225.
Corinthii voluptatibus dediti I, 3, 44.
Corpus: Corporis humani laudes I, 8, 134. 135.
cum populo confertur I, 13, 232.
generoſa anima non inuita, corrumpitur I, 13, 239.
animae veſtimentum dicitur I, 13, 240.
quomodo nutriatur I, 27, 42.
militi comparatur II, 40, 265.
naui comparatur II, 40, 266.
Cretenſes quibus ſtudiis operam dent I, 23, 440.
Eorum lex de amatoribus II, 26, 27.
quando liberi fuerint, et quando ſerui II, 29, 76.
Cretica reſpublica I, 22, 429.
Critias: eum non Socrates, ſed Athenienſes ipſi, corruperunt I, 9, 166.
animi morbo laborauit, quamuis ſano corpore praeditus I, 13, 245.
tyrannidis fuit amans II, 27, 36.
Eius quoque mentio fit T. II, 28, 64.
Critobulus, diſcipulus Socratis in arte amatoria I, 24, 460.
Critobulus, (vel potius Critias) Euthydemi amator I, 26, 26.
Crocodilus ab Aegyptia nutritus filium mulieris vorat I, 8, 138.
Croeſus a Cyro captus I, 5, 73.
Eius captiuitatis etiam fit mentio T. I, 3, 42.

Elpenor I, 19, 375. 376.
Embaterium, genus carminis apud Lacedaemonios I, 23, 450.
Empedoclis diſcordia II, 31, 119.
Enceleuſticum, carmen in perſequendis hoſtibus vſitatum I, 23, 450.
Epaminondas exercitu amatorio Thebas liberauit I, 24, 455.
Epeus fabricandi peritus I, 6. 83.
fuit infirmus I, 7, 111.
Ephyre vrbs II, 28, 63.
Epicharmi aenigma I, 17, 330.
Epicurus: eius philoſophia cum naue Aeetae regis confertur I, 1, 7.
non eſt ferendus I, 4, 51.
nec poëta fuit, nec philoſophus I, 10, 171.
Eius oratio fabulis eſt abſurdior I, 10, 181.
quid de Deo ſenſerit I, 17, 318.
Ei Plato, Xenophon et Diogenes opponuntur I, 21, 413.
Eius atomi II, 31, 119.
Epidamnus vrbs II, 28, 63.
Epimenides finxit, ſe per multos annos alto ſopore oppreſſum fuiſſe I, 16, 285. II, 38, 222.
Quid ea fabula denotarit I, 16, 286.
Athenas peſte et ſeditionibus liberauit II, 38, 222.
Equus Troianus II, 27, 53.
Eretria II, 29, 82.
Erichthonius I, 5, 81. II, 29, 79.
Euenus poëticam Socratem docet II, 38, 225.
Eumaei ſtabulum I, 22, 435.
Eumolpidae ſacerdotes Alcibiadem deuouent I, 12, 225.
Euphorbum Troianum ſe fuiſſe Pythagoras ſtatuit I, 16, 287.
bene comatus fuit Euphorbus II, 31, 112.
Eupolis Calliam in comoedia perſtringit I, 20, 391.
Euripo fortuna comparatur I, 11, 200.
Eurotas fluuius a Spartanis cultus I, 8, 130.
Eurybiades Pauſaniam gloria ſuperat II, 39, 252.
Eurymachus, procus Penelopes I, 20, 385. II, 25, 10.
Euthydemus, Critobuli (ſeu Critiae potius) amaſius I, 26, 26.
Experientia artes inuentae I, 12, 211. 212. 213.
homini non eſt propria I, 12, 213.

F.

Fabula Aeſopi de leone, cerua et vulpe I, 3, 29.
Maximi Tyrii de paſtore, lanione et agno II, 25, 4. 5.
de Prometheo II, 26, 179 ſqq.
Fabularum vſus in poëſi I, 10, 171. 176—178.
Fatum, tyranno comparatum, precibus flecti nequit I, 11, 198. 199.
Eius praetextu vtuntur homines, vt improbitatem ſuam tegant I, 19, 375—377.
Felicitas ſola variis hominum ſtudiis appetitur II, 35, 161 ſqq. per totam diſſert.
Quid ſit II, 40, 265.

Fluuii

Fluuii cur diuino cultu ſint honorati I, 8, 130.
Forenſes ſermones conuiuiis non ſunt apti II, 28, 57 — 60.
Fortuna principi inſano et euripo comparatur I, 11, 200.
Eius deſcriptio. ibid.
virtuti aduerſatur I, 14, 265.
Fortuna ſecunda comparatur armis II, 40, 265. item ventis 266.
Furiae quae ſint I, 6, 98.

G.

Ganges, Indiae fluuius I, 22, 433.
Generatio aequiuoca non datur I, 16, 293.
Geometria eſt ſcientia I, 12, 217.
Eius finis II, 38, 214.
Geryones, monſtrum poëticum I, 4, 63.
Glauci permutatio apud Homerum I, 6, 88. II, 39, 236. 40, 253. 254.
Gorgias, orator I, 23, 437.
fuit aemulus Socratis in arte amatoria I, 24, 478.
Gorgo, aemula Sapphonis in arte amatoria I, 24, 478.
Gorgones, monſtra poëtica I, 4, 63.
Graeci: eorum diſcordiae et pugnae inter ſe I, 6, 91.
Eorum ſimulacris humana eſt forma I, 8, 133.
bonis viris vita defunctis ſacra faciunt I, 8, 137.
Graeci cuiuſdam preces apud Homerum I, 11, 190.
Graeci vites coluerunt II, 27, 43.
cur aduerſus Medos bellum geſſerint II, 30, 87.
Gruum ſapientia I, 12, 214.
Gylippus, auri appetens II, 27, 36.
Syracuſios ſeruauit II, 29, 75.
Gymnopaediae, dies feſti Lacedaemoniorum I, 6, 97.
Gyrinna, a Sapphone amata I, 24, 478.

H.

Haloa, dies feſti Athenienſium I, 3, 46.
Hanno leonem manſuetum reddidit, ideoque ab Athenienſibus eſt interfectus I, 2, 23.
Harmodius, adoleſcens Atticus, a duobus amatus I, 24, 454.
Hector: eius anima terram Troianam incolit I, 15, 283.
Hector et Andromache I, 24, 475.
fuit temperans et fortis II, 32, 127.
Heliaea, curia Athenienſium I, 9, 158.
Helotae Lacedaemoniorum agros colunt II, 29, 73.
Heraclidas excipiunt Athenienſes II, 29, 76.
Heracliti dictum I, 10, 155.
Eius ignis II, 31, 119.
Eius ſententia de rerum mutationibus II, 41, 285.
Hercules voluptatis conſequendae cauſa labores exantlauit I, 3, 38. 39.
Eum labores in coelo collocarunt I, 5, 78.
fuit ſapiens I, 21, 409.
Eius encomium. ibid.
quem in finem bellum geſſerit II, 30, 87.

volu-

voluptatis non fuit expers II, 31, 113.
Cur ei tam multi labores contigerint II, 38, 235.
Heſiodus aeque philoſophus fuit, ac Ariſtoteles, aut Chryſippus I, 10, 170.
Quid Muſae ei canant I, 24, 476.
Eius opera II, 32, 123.
Cur dicat, ſe a Muſis edoctum fuiſſe II, 38, 220.
Himeraeus poëta II, 27, 32.
Hippias, orator ineptus I, 23, 437.
Hippocrates Theſſalos peſtis praemonuit I, 19, 367.
Eius quoque fit mentio T. II, 28, 66.
Hippolochus, pater Glauci Homerici II, 39, 237.
Hipponicum non Socrates, ſed Athenienſes ipſi corruperunt I, 9, 166.
Ille Hipponicus commemoratur etiam T. I, 11, 203.
Hircum Aegyptii diuino honore proſequuntur I, 8, 136.
Hiſtoriae laus II, 28, 61 — 64.
philoſophiae cedit II, 28, 66 — 68.
Hiſtorici in quibus reprehendendi II, 28, 65.
Hiſtriones perſonas varias agendo nihil abſurdi committunt I, 7, 98. 99.
Homerus quid Glauco Lycio exprobret I, 6, 88.
optimis philoſophis eſt comparandus I, 10, 170.
quos ſapientes iudicet I, 12, 218.
quare e Platonis ciuitate ſit eiectus I, 23, 447.
Eum reſpublicae quaedam ignorarunt I, 23, 449.
Eum non legunt barbari. ibid.
artis amatoriae fuit peritus I, 24, 474 — 476.
bellatores tantum laudat II, 29, 70.
Eius encomium II, 32, 115. 116.
fuit philoſophorum princeps II, 32, 119.
quare omnibus Graeciae dialectis ſit vſus II, 32, 122.
Eius carmina ſunt philoſophica. ibid.
In iis duo ſunt ſpectanda II, 32, 125.
Eius theologia II, 32, 128. 129.
cur bonos viros dios vocet II, 38, 258.
de ſe ipſo ſub perſona Demodoci locutus eſt. ibid.
fuit coecus II, 40, 267.
Homo bonum ſuum difficulter inueſtigare poteſt I, 1, 2.
Homines monſtroſi in Pelio, Theſſaliae monte, ex poëtarum fictione I, 4, 62.
Homo ſuperior beſtiis, inferior diis I, 12, 209.
Hominum miſeriae II, 41, 278 — 281.
Eorum praeſtantia prae beſtiis II, 41, 288.
Humana virtus cur diuinae cedat I, 6, 86.
Hyacinthia, dies feſti Lacedaemoniorum I, 6, 97.
Hyperbolus, dux Athenienſium I, 13, 237.
fuit adulator I, 20, 391.

I.

Ida, mons, in quo Iupiter cultus eſt I, 8, 129.
Huius montis mentio quoque fit T. I, 24, 464. II, 26, 24. 29, 82.
Ignis a Perſis cultus I, 8, 135.
Heracliti ignis II, 31, 119.
Iliſſus fluuius ab Athenienſibus diuinis honoribus cultus I, 8, 130.
Imago hominis voluptatibus deditì I, 4, 58.
India ebur profert I, 4, 53.
Indorum terram Alexander Magnus bello inuadit I, 8, 139. II, 29, 83.
Ingenio praeſtantes iudicio minus valent I, 4, 47.
Iniuria non cadit in virum bonum I, 18, 343 — 345.
non eſt referenda I, 18, 346 — 357.
fons et origo eſt omnium malorum I, 18, 348. 349.
Intellectus duplex I, 17, 327.
Inuentio quae animae propria I, 16, 298.
Ionas in coloniam emittunt Athenienſes II, 29, 76.
Ionica mollities I, 3, 32.
Ionis cuiuſdam ars II, 35, 169.
Iſchomachus agriculturam Socratem docet II, 38, 225.
Iſmenias tibicen I, 15, 270.
Iſter a Scythis diuino honore cultus I, 8, 130.
Ithace, Vlyſſis patria II, 29, 71.
Ithacenſium et Phaeacum respublicae qui differant II, 32, 135.
Iudicium Maximi de Socratis amore I, 3, 41.
Iuno a Polycleto quomodo ſit expreſſa I, 14, 260.
Iupiter Aegiochus I, 1, 8.
Quomodo Ioui ſimiles fiant homines I, 6, 83 ſq.
Cur Iupiter dictus ſit deorum atque hominum pater I, 6, 84. 85.
quomodo in montibus cultus ſit I, 8, 129.
a Celtis cultus, eiuſque ſimulacrum I, 8, 142.
quid allegorice ſignificet I, 10, 183.
Iouis Dictaei ſpelunca I, 15, 284.
Sarpedonem Iupiter lamentatur I, 24, 464.
cur Alexandrum vocarit filium II, 41, 271. 272.
Eum quid Alexander interrogarit II, 41, 272.
Iuſti cum iuſtis bella non gerunt II, 30, 86.
Iuſtus Ariſtides II, 28, 64.

L.

Lacedaemon cur tam diu libera I, 5, 81.
Lacedaemonii, duris exercitationibus corpora affligentes, voluptatem ſectantur I, 3, 44.
Eorum amor pudicus II, 16, 27.
Laconica reſpublica I, 22, 429.
Lapis quadrangularis ab Arabibus cultus I, 8, 142.
Laſthenes ob pedum velocitatem celebris I, 7, 110. fin. et 111. init.
Lebadia vrbs I, 14, 249.
Lebes Croeſi I, 19, 362.

Leitus

Leitus, dux Boeotiorum in bello Troiano I, 16, 303.

Leonem Hanno cicurem manſuetumque reddidit, quapropter a ciuibus ſuis capitis ſupplicium luit I, 3, 22-23.

Leonides, dux Lacedaemoniorum, qua ratione voluptatem ſit ſectatus I, 3, 45.
a Xerxe ſuperatus et interfectus I, 9, 164.
Eius quoque fit mentio T. II, 25, 14. et 29, 75.

Leſbica vitis II, 29, 81.

Lesbicae mulieres II, 27, 33.

Lesbici vini praeſtantia I, 3, 44.

Leucippus quid de Deo ſenſerit I, 17, 318.

Leucothea I, 17, 333. II, 28, 52.

Leuctra, locus, vbi Lyſander male rem geſſit I, 18, 351.

Lex, cui nemo parere vult, fruſtra fertur II, 37, 200.

Libya paſcuis abundans II, 29, 83.

Libyca lotus II, 29, 81.

Locrenſium lex de amatoribus II, 26, 28.

Locris improbi amatores laqueos ſibi pararunt. ibid.

Lupis comparantur Cambyſes et Xerxes I, 12, 227.

Luxuria Syracuſas calamitatibus afflixit I, 1, 17.
voluptatem violat I, 3, 32.

Lycii montem Olympum pro deo colunt I, 8, 143.

Lycon, accuſator Socratis I, 9, 152. 154.

Lycurgus: eius legum fit mentio T. I, 12, 228.
ab Apolline eſt laudatus II, 29, 72.
Lacedaemonios ad bellum inſtituit II, 29, 74.
Eo ſuperior fuit Diogenes II, 36, 196.

Lydi vites coluerunt II, 27, 43.
cum liberi eſſent, milites, cum ſerui, agricolae fuerunt II, 29, 78.

Lyſander: ei Ageſilaus inuidet I, 6, 97.
ad Helleſpontum rem bene gerit I, 18, 351. ſed male ad Leuctra et Mantineam. ibid.
non fuit agriculturae deditus II. 29, 75.
praedae decimam ſacrauit II, 30, 93.

Lyſiae orationem amatoriam Socrates refutat I, 24. 466.

Lyſis, diſcipulus Socratis in arte amatoria I, 24, 460.

M.

Macedones Alexandrum adulantur I, 20, 392.

Machaon, medicus praeſtantiſſimus I, 6, 83. 10, 169.

Maeander fluuius a Phrygibus pro deo cultus eſt I, 8, 143.
Huius fluuii mentio quoque fit T. II, 29, 80.

Maeotis palus a Maſſagetis diuino honore cultus I, 8, 144.

Mala non a Deo veniunt I, 11, 189. fin. et 190 init.
Eorum origo II, 41, 277—289.
Eorum multitudo et varietas II, 41, 278—281.

Mantinea, locus, vbi Lyſander rem male geſſit I, 18, 351.

Mantinica reſpublica I, 22, 429.

Mara-

Marathon II, 29, 82.
Mardonius Xerxen adulatur I, 20, 392.
Mare: eius ſilentium eſt ſuſpectum I, 1, 14.
Idem eſt mare, ſed partes eius ſingulae diuerſis nominibus appellantur II, 39, 250. 251.
Marſyam et Maeandrum fluuios Phryges diuinis honoribus proſequuntur I, 8, 143.
De iis fluuiis mira. ibid.
Maſſagetae Maeoticam paludem et Tanaim diuinis honoribus colunt I, 8, 144.
Mauſoli theſauri II, 35, 167.
Maximus Tyrius quid de Socratis amore iudicarit I, 3, 41.
ſe ipſum ampliſſimo praeconio ornat I, 7, 115. 116.
Dioſcuros, Aeſculapium et Herculem vigilans vidit (nempe ſtellas ſic dictas) I, 15, 283.
Eius fabula de paſtore, lanione et agno II, 25, 4. 5.
Platonem in omnibus ſequitur II, 27, 40.
inſtrumentis muſicis delectatur I, 28, 55. 56.
Medi: cur aduerſus eos bellum geſſerint Graeci II, 30, 87.
Media, equis celebris II, 27, 38.
Medica tiara I, 4, 50.
Medicae deliciae I, 3, 32.
Medicina antiqua cur ſimplex I, 10, 169. 170.
quomodo inuenta ſit medicina I, 12, 212. 213.
Medicina ſpuria homines adulatur I, 20, 394.
Megillus Lacedaemonius II, 36, 198.
Meleſagoras Eleuſinius, vates II, 38, 221.
Melitus, accuſator Socratis I, 9, 150. 152. 154. 24, 470.
Melus inſula I, 12, 223. 18, 350.
Mendacia non ſemper illicita ſunt I, 19, 363.
interdum proſunt, veritas nocet. ibid.
Mendicus Homericus I, 4, 55.
Mendici in triuiis futura praedicentes I, 19, 362.
Menelaus cur ab Homero non admodum laudetur II, 79, 71.
Meneſtheus inſtruendae aciei peritus I, 6, 83.
minus fortis fuit, quam Sthenelus II, 40, 259.
Meno proditor I, 5, 80.
Mens, animae humanae pars praeſtantiſſima, deſcribitur I, 12, 222.
cur intellectualibus obiectis aegre poſſit vacare I, 17, 323—325.
quomodo videat et audiat I, 17, 330.
Mera bona nulli contingunt homini I, 5, 71.
Metempſychoſin Pythagoras ſtatuit I, 16, 287.
Midas Satyrum cepit I, 11, 187.
Eius votum I, 11, 188.
quid allegorice ſignificet I, 11, 189.
Mileſias cantor I, 4, 57.
Mileſiorum veſtimenta I, 3, 44.
Mileti conditor fuit Neleus II, 35, 175.
Milo viribus inſignis I, 7, 110.
Miltiades, dux Athenienſium, agriculturae non fuit deditus II, 29, 76.

Minerua Achillem ab interficiendo Agamemnone cohibet I, 14, 257.
a Phidia quomodo ſit expreſſa I, 14, 260.
Sic vocatur virtutis principium apud Homerum II, 32, 130.
fuit nauis inuentrix II, 37, 214.
Minos leges a Ioue accepiſſe dicitur I, 12, 226. II, 38, 221.
Mithaecus coquus I, 4, 56. 21, 402.
Eius mores deſcribuntur I, 23, 437.
Lacedaemone expulſus a reliquis Graecis libenter excipitur I, 23, 439.
Mnemoſyne cur Muſarum mater ſit dicta I, 16, 307.
Moly quid ſit apud Homerum II, 32, 136. 35, 174.
Monarchia optima regiminis forma I, 22, 429.
Mons: montium cacumina Ioui ſacra I, 8, 129.
Montem Cappadoces pro deo colunt I, 8, 144.
Morbus: Ei comparatur tyrannis I, 13, 231.
Morbi animae grauiores ſunt, quam corporis I, 13, 233—243.
Morbi animae et corporis inter ſe comparantur I, 13, 235—238.
Morbo animi laborant Sardanapalus, Alcibiades et Critias, quamuis ſanis corporibus praediti I, 13, 244. 245.
Morbi animae vulneribus corporis latius ſerpentibus comparantur I, 13, 246.
Morbus corporis quid ſit II, 39, 241.
Eorum ortus II, 39, 241. fin. et 242. init.
Muſarum mater Mnemoſyne I, 16, 307.
Muſica ſpuria I, 20, 393.
Muſica omnium diſciplinarum antiquiſſima eſt II, 37, 202.
Muſica Athenienſium antiqua quid fuerit II, 37, 205.
Haec antiqua muſica poſtmodum corrupta eſt. ibid.
Muſica ſphaerarum II, 37, 206.
Muſicae laus II, 37, 208. 212.
Boeotios mites reddidit II, 39, 209.
Muſicis inſtrumentis Maximus Tyrius delectatur II, 28, 55. 56.
Muſicus et ſagittarius ſimul fuit Apollo I, 10, 182.
Myrmidones, gens I, 5, 76.
Myſonis ſapientia II, 31, 99. 100.
Myſteria Alcibiadis II, 39, 247.

N.

Nauigandi ars quomodo inuenta I, 12, 211. 212.
Nauigationi vita humana comparatur II, 40, 266. 267.
Nauis Aeetae regis I, 1, 7.
Naui corpus humanum comparatur II, 40, 266.
Nauſicaë: cum ea Vlyſſes nuptias ſe contrahere poſſe optat II, 40, 255.
Neleus Mileti conditor II, 35, 175.
Nemo ſorte ſua contentus eſt I, 21, 395. 396.
Neptunus quid allegorice denotet I, 10, 183.

Neſtor

Neſtor ſilere non potuit I, 5, 76.
fuit equitandi peritus I, 6, 83.
Eum Therſites imitatur I, 6, 85.
fuit ſapiens I, 21, 408.
Eius laudes II, 32, 126.
fuit prudentior, quam Agamemnon II, 40, 259. 260.
Nicias, dux Athenienſium I, 5, 73.
Nicocles in vincula coniectus eſt I, 20, 382.
Nilus: eum aruis, poſtquam arata ſunt et ſemine conſperſa, inducunt Aegyptii I, 5, 71.
ab Aegyptiis diuino honore cultus eſt I, 8, 130.
quare viſu ſit iucundus II, 31, 113.
De eius origine Alexander Iouem Ammonem rogauit II, 41, 272.
Ninus vrbs, quae in ſacris literis Niniue vocatur I, 10, 186.
Nireus formoſus I, 6, 83. 21, 400.
Niſaeus equus I, 4, 53.
Noctua ab igne noctu lumen quaerit I, 17, 310.
Nulli homini mera contingunt bona I, 5, 71.

O.

Odoribus diues eſt Arabia I, 4, 53.
Odryſos, gentem agreſtem atque ferocem, Orpheus cantibus deliniuit II, 37, 210.
Oedipus patris occiſor I, 19, 376.
Olympiae et in aliis publicis conuentibus foedera indicebantur I, 6, 95.
Olympus mons, in quo Iupiter cultus eſt I, 8, 129.
ignem emittit I, 8, 143.
Olynthum euertit Philippus II, 35, 166.
Ophionei generatio, opus Pherecydis I, 10, 174.
Oraculum Apollinis, Graecis in bello Perſico datum, de muro ligneo I, 19, 358.
Oratio qualis hominis animum mouere poſſit I, 7, 122.
Orpheus aeque ſapiens fuit, ac praeſtantiſſimi philoſophi I, 10, 170.
fuit Oeagri et Calliopes filius I, 37, 209.
cur ferebatur quercus duxiſſe II, 37, 210.
Orthion, carmen militare I, 23, 450.
Oſſa mons I, 18, 340. II, 34, 159.
Othryades, dux Lacedaemoniorum, qua ratione voluptatem ſit ſectatus I, 3, 45.
Eius etiam ſit mentio T. II, 29, 75.

P.

Pactolus aurum fundit I, 4, 53.
Paederaſtia in Graecia damnata eſt II, 25, 2.
Paeones quo ſimulacro ſolem colant I, 8, 142.
Palamedes I, 7, 99.
Panathenaea, feſti dies Athenienſium I, 3, 46. 6, 97. 24, 454.
Panem quibus honoribus mactent paſtores I, 8, 129.
Panionium, Ionum forum II, 27, 34.
Panthea, vxor Abradatae II, 28, 61.
Paphii quo ſimulacro Venerem coluerint I, 8, 143.

Paroenion, carmen conuiuiis aptum I, 23, 450.
Partheniae I, 6, 97.
Paſargadae, parua prouincia Perſarum I, 4, 53.
Patrocli amor I, 24, 475. 476.
Pauſanias fuit Agathonis amator II, 26, 27.
praedae decimam obtulit II, 30, 93.
Eum Eurybiades gloria ſuperat II, 39, 252.
Pelaſgos expellunt Athenienſes II, 29, 76.
Pelion, mons Theſſaliae, in quo homines monſtroſos habitaſſe poëtae fingunt I, 6, 62.
Eius montis mentio quoque fit eodem T. I, 18, 341.
Pellenica reſpublica I, 22, 429.
Peloponneſiacum bellum I, 9, 166.
Peloponneſiorum dux fuit Alcibiades I, 12, 226.
Peneleos, dux Boeotiorum in bello Troiano I, 16, 303.
Penelope Andromachen caſtitate ſuperat II, 40, 259.
Peneus fluuius a Theſſalis diuino honore cultus I, 8, 130.
Pentheus II, 29, 79.
Peplum, opus Pherecydis I, 10. 174.
Periander, Corinthiorum tyrannus I, 11, 198.
ab amaſio interficitur I, 24, 454.
Pericles, Olympius vocatus I, 9, 165.
Quis Athenarum ſtatus ſub eo fuerit I, 13, 236.
Eius memoria hiſtoriae beneficio adhuc viget II, 28, 64.
libertatem Athenienſibus conſeruat II, 29, 77.
Perſae ignem colunt I, 8, 135.
templa et ſimulacra Graecorum inflammarunt. ibid.
Eorum regnum Croeſus ab Apolline petit I, 11, 190.
vites coluerunt II, 27, 43.
inter pocula de rebus ſeriis conſultabant II, 28, 59.
Eorum leges ebrietatem puniebant. ibid.
fuerunt bellicoſi II, 29, 78.
quare in exercitu habuerint concubinas II, 30, 97.
Perſeus alatus omnia loca perluſtrat II, 28, 61.
Eius alis hiſtoria comparatur. ibid.
Peſtis Athenienſis I, 9, 166. 11, 197. 13, 236. II, 41, 285.
Phaeacum terram appellit Vlyſſes II, 28, 52.
Phaeacum et Ithacenſium reſpublicae qui differant II, 32, 135.
Phaedrus, a Socrate amatus I, 3, 40. 24, 478.
fuit diſcipulus Socratis in arte amatoria I, 24, 460.
Phalanthus I, 6, 97.
Tarentum condit II, 35, 175.
Pharis, nomen loci I, 16, 303.
Phemius I, 12, 219.
Pherecydes: eius liber quid contineat I, 10, 174.
carne liqueſcente non doluit I, 13, 238.
Samiis terrae motum praedixit I, 19, 367.
Phidias, ſtatuarius inſignis I, 9, 158. 23, 438.
quomodo Mineruam finxerit I, 14, 260.

Eius ſtatuae ob artem ſunt laudandae II, 31, 113.
Philippus, rex Macedoniae, belli fuit amans II, 35, 166.
Philippus ſcurra I, 21, 402.
Philoſophia: eam qui laudat, amplectetur I, 7, 116.
Eius praecipua pars praeceptorem requirit, et qualis is praeceptor eſſe debeat I, 7, 121.
Philoſophia veterum erat aenigmatica I, 10, 171. II, 32, 117. 118.
Philoſophia hiſtoriae praeſtat II, 28, 64 ſqq.
quid ſit II, 32, 117. 37, 201.
Eius finis II, 35, 175.
Philoſophus quomodo explorandus I, 7, 125.
Tam philoſophi, quam poëtae, aenigmatice ſcribunt I, 10, 175.
Philoſophi ſoli ſciunt, quae preces ad Deum ſint fundendae I, 11, 208.
Eorum contemplationes ſomnio comparantur I, 22, 435.
Philoſophus num aliqua re delectetur II, 35, 161.
Philoſophorum variae ſunt ſectae II, 35, 177. 178.
Phoenices vites coluerunt II, 39, 252.
Phryges Marſyam et Maeandrum, fluuios, diuinis honoribus proſequuntur I, 8, 143.
Phrygia, paſcuorum vbertate clara II, 27, 38.
Phrynion I, 21, 402.
Piſiſtratidae Athenienſes agris colendis incumbere coëgerunt II, 29, 76.
Piſiſtratus, Athenienſium tyrannus I, 11, 198.
Plataeae captae I, 12, 223.
Plato ſublimitatem ſuam Homero debet I, 3, 41.
Eius res aduerſae I, 5, 79.
Quid de precibus eius ſtatuendum ſit I, 11, 206.
fuit vir eloquentiſſimus I, 17, 309.
Epicuro opponitur I, 21, 413.
multa paſſus eſt, vt exſulantem amicum reduceret I, 21, 413. fin. et 414. init.
Eius itinera in Siciliam I, 22, 432.
ſenex factus otio ſe tradidit. ibid.
Eius ciuitas qualis fuerit I, 23, 444. 447. 448. II, 37, 198.
in vſurpandis nominibus libertatem ſibi vindicauit II, 27, 40.
Homero fuit ſimilis II, 32, 120.
Diogene fuit infelicior II, 36, 195.
Podalirius, medicus praeſtantiſſimus I, 10, 169.
Poenae, deae I, 7, 98.
Poëtae pariter atque philoſophi aenigmatice ſcribunt I, 10, 175.
Poëtae de diis eadem ſentiunt, ac philoſophi I, 10, 183.
Poëtice eadem, ac philoſophia I, 10, 167. 177.
Poëtici ſermonis propria vis I, 23, 447. fin. et 448. init.

Polycletus I, 9, 150.
Iunonem quomodo expreſſerit I, 14, 260.
Polycrates: eius voluptates I, 1, 16.
ab Oroete fuit captus I, 5, 73.
Ei Amaſis amicitiam renunciat I, 5, 74.
Smerdiem amat II, 26, 15. 35, 165.
Eius felicitas II, 35, 165.
Eum Anacreon odis mitiorem reddit II, 37, 209.
Polydamas ob robur clarus I, 7, 110.
Polygnotus pictor II, 32, 125.
Polyphemum pecorum abundantia Dardanus ſuperat II, 39, 238.
Polypus marinus I, 4, 58.
Polyzelus, dux Athenienſium I, 5, 81.
Porus ab Alexandro captus I, 8, 139.
Potidaeam Athenienſes obſident I, 18, 350.
Praeceptorem requirit philoſophiae praecipua pars I, 7, 121.
Preces Graeci cuiuſdam apud Homerum I, 11, 190.
Preces ad Deum fruſtra funduntur I, 11, 193 — 205.
Iis fatum flecti nequit I, 11, 199.
Quid de precibus Socratis, Pythagorae et Platonis ſit ſtatuendum I, 11, 206.
Prodici fabula de Hercule I, 20, 378.
Elegans orator fuit Prodicus I, 23, 437.
fuit aemulus Socratis in arte amatoria I, 24, 478.
Prometheus homines formaſſe fingitur II, 36, 180.
Protagoras, Deus quid ſit, dubitat I, 17, 319.
fuit aemulus Socratis in arte amatoria I, 24, 478.
Proteus quomodo ab Homero deſcribatur I, 7, 100.
Prouidentia Dei qualis ſit I, 11, 195. 196.
Prudentia verum hominis eſt bonum I, 4, 61.
quid ſit I, 12, 220.
Pſaphonis ars, qua effecit, vt Deus haberetur II, 35, 170.
Pugnae et diſcordiae Graecorum inter ſe I, 6, 91.
Pulchritudo corporis futuram virtutem denotat II, 25, 8.
Pulchritudo humana ipſius pulchri eſt imago II, 27, 50.
Pulchro an pulchrior II, 40, 255 — 258.
Pulchrum ex Deo ortum ducit I, 17, 334. fin. et 335. init. II, 27, 48.
eſt duplex I, 24, 458.
Pulchrum ipſum ab anima noſtra olim erat viſum II, 27, 46.
Pyriphlegethon, fluuius infernalis I, 10, 173.
Pythagoras: quid de precibus eius ſtatuendum ſit I, 11, 260.
primus inter Graecos docuit praeexſiſtentiam et immortalitatem animarum I, 16, 287.
quomodo hominibus perſuaſerit, ſe fuiſſe Euphorbum. ibid.
Solem deum eſſe arbitratus eſt II, 25, 10.
Eius ſapientia II, 31, 101.

Q.

Quercus fuit ſimulacrum Iouis apud Celtas I, 8, 142.
Quercus Dodonaea I, 14, 249. II, 41, 273.

R.

Ratio homini propria I, 12, 217.
obſtetrici comparatur I, 16, 292.
Regis barbari infelix nauigatio I, 1, 8 — 12.
Reminiſcentia quomodo fiat I, 16, 300 — 305.
Res humanae cum fluuiis comparantur I, 7, 103.
Reſpublica quibus rebus ſeruetur I, 22, 423.
Reſpublicae quaedam Homerum ignorarunt I, 23, 449.
Rhodus: in eam inſulam Tlepolemus coloniam ducit II, 35, 176.

S.

Sagittarius et muſicus ſimul fuit Apollo I, 10, 182.
Salmonei hiſtoria I, 6, 85.
Sanitas quid ſit II, 39, 241.
Sapientes quos Homerus iudicet I, 12, 218.
Sapientia et ſcientia vnum idemque I, 12, 210.
Sappho quare pulchra dicta ſit a Socrate I, 24, 472.
Eius amor qualis ſit I, 24, 477.
Eius amaſiae et aemulae I, 24, 478.
Huius et Socratis eadem eſt ars amatoria I, 24, 478. 479.
quomodo amorem vocet I, 24, 480.
Sarambus caupo I, 4, 56.
Sardanapalus: eius voluptates I, 1, 16. I, 3, 32.
exuſtus I, 3, 42.
animi morbo laborat, quamvis ſano corpore praeditus I, 13, 244.
Ei Cyrus opponitur I, 21, 413.
Sardes auro abundant II, 27, 38.
Sarpedonem Iupiter lamentatur I, 24, 464.
Saturni tempore quo alimento homines vſi ſint II, 27, 42.
Eodem tempore quam vitam homines egerint II, 36, 181.
Satyrus, vinoſus daemon I, 11, 187.
Scamander fluuius II, 28, 63.
Scientia et ſapientia vnum idemque I, 12, 210.
Scientia quid ſit I, 12, 217. 221.
eſt animae inſita I, 16, 296 — 300.
Scione, vrbs Thraciae I, 12, 223. 18, 350.
Scirrhophoria, dies feſti Athenienſium I, 3, 46.
Scythae cur Iſtrum diuino honore colant I, 8, 130.
Eorum potus II, 27, 44.
quomodo inebrientur. ibid.
fuerunt bellicoſi et fortes II, 29, 78.
Scythiam Darius bello petit II, 29, 82.
Seculum aureum II, 36, 181.

 Sermo-

Sermones qui conuiuiis conveniant II, 28, 57—68.
Siculae menſae I, 3, 32.
Silentium maris eſt ſuſpectum I, 1, 14.
Simulacra quare inuenta I, 8, 131. 147.
quibus ſint inutilia I, 8, 132.
variis modis variiſque ex materiis ſunt confecta I, 8, 133.
apud omne hominum genus in vſu ſunt I, 8, 145.
Eorum varietas non damnanda I, 8, 149.
Siſyphus fuit proauus Glauci Homerici II, 39, 237.
Smerdies Anacreontis et Polycratis amaſius I, 24, 481. II, 26, 15.
Smindyrides reiectus I, 3, 42.
Socrates ob voluptatem pulchros amauit I, 3, 40. 41.
Eius res aduerſae I, 5, 79. II, 39, 252.
pauperes tantum ad philoſophiae ſtudium incitauit I, 7, 123.
Eius accuſatores I, 9, 150. 152. 154.
non inuitus deceſſit I, 9, 153.
recte fecit, quod accuſatus non reſponderit I, 9, 153. — 166.
ab Apolline laudatur I, 9, 154. 19, 378.
Eius laudes I, 9, 163.
Quid de precibus eius ſtatuendum ſit I, 11, 206.
Eius daemon qualis fuerit I, 14, 259.
quomodo erga accuſatores ſuos ſe gefferit I, 18, 351.
Eius magiſtrae et diſcipuli in arte amatoria I, 24, 459. 460.
quomodo amorem deſcripſerit I, 24, 461. 462.
amatoriam artem ſolam ſe ſcire dicit I, 24, 462.
amatoriam Lyſiae orationem refutat I, 24, 466.
Eius amaſii et aemuli in arte amatoria I, 24, 478.
quem finem in amore ſibi propoſuerit II, 25, 6. 27, 51.
qualis fuerit eius amor II, 25, 7.
aliter, quam Epicurus, virtutem ſequitur II, 25, 10.
omnes pulchros amauit II, 27, 51.
Eum Diogenes libertate antecellit II, 36, 196.
Calliae ſuadet, vt Aſpaſiae Mileſiae filium ſuum erudiendum tradat II, 38, 225.
Eius magiſtri. ibid.
diuinitus bonus factus eſt II, 38, 235.
non recte fecit, cum virtutem ad id, quod optimum eſt, reſtringat II, 40, 262.
Solem diuinis honoribus colunt Paeones I, 8, 142.
Solone ſuperior fuit Diogenes II, 36, 196.
Somniorum portae I, 16, 286.
Somnium animae vita eſſe dicitur. ibid.
Somnio contemplationes philoſophorum comparantur I, 22, 435.
Sorte ſua nemo contentus eſt I, 21, 395. 396.
Spartae leges praeclarae II, 29, 72.

Spartani cur Eurotam diuinis honoribus affecerint I, 8, 130.
Spelunca fatidica prope lacum Auernum I, 14, 250.
Iouis Dictaei I, 15, 284.
Sperchius fluuius I, 7, 103.
Spes et amor contubernales cogitationum humanarum I, 7, 112.
Sphacteria I, 13, 238.
ab Athenienſibus capta I, 18, 351.
Spiritus Anaximenis II, 31, 119.
Stabulum Eumaei I, 22, 435.
Sthenelus fortior fuit Meneſtheo, infirmior Diomede II, 40, 259.
Strato, philoſophus, quid de Deo ſenſerit I, 17, 318.
Strato, Sidoniorum rex, luxuria pauper factus I, 20, 382.
Studiis et vitae generibus diverſis diuerſi homines delectantur I, 23, 440—443.
Superſtitioſi et pii quae ſit differentia I, 20, 389.
Sybaris luxuria erat perdita I, 1, 16.
Sybariticarum voluptatum quis exitus I, 1, 16.
Sybariticae ſaltationes I, 3, 32.
Syracuſiorum voluptates I, 1, 17.
Eos ſeruauit Gylippus II, 29, 75.

T.

Tanais fluuius, Maſſagetis pro deo cultus I, 8, 144.
Tantali fabula explicatur, I, 4, 54.
Tarentum condidit Phalanthus II, 35, 175.
Taulantii, gens barbara II, 28, 63.
Taxilis cum Poro diſſidium, et vtriuſque fortuna I, 8, 139.
Telephus I, 7, 99. 126.
Teleſilla Argiuos modis ſuis animauit II, 37, 209.
Terrae motus Lacedaemone II, 41, 285.
Teucer, ſagittis valens, ab Homero laudatus II, 29, 70.
Thales: eius aqua II, 31, 119.
fuit aſtronomus II, 35, 178.
Thebani cantu delectantur I, 23, 440.
Eorum exercitus amatorius I, 24, 455.
Themiſtoclis ſuaſu Athenienſes, vrbe relicta, naues conſcenderunt I, 19, 358. II, 29, 77. 37, 211.
Theodorus geometriam Socratem docet II, 38, 225.
Therſites Neſtorem imitatur I, 6, 85.
fuit deformis I, 7, 111.
Eius vitia II, 32, 126.
Theſeus II, 25, 3.
Theſſali Peneum fluuium cur honore diuino proſequantur I, 8, 130.
arte equitandi delectantur I, 23, 440.
Theſſalia inundatione afflicta II, 41, 285.
Theſſalica reſpublica I, 22, 429.
Thisbe, nomen loci I, 16, 303.
Thraces pelta ſcite vtuntur I, 23, 440.
Thraſybulus, Mileſiorum tyrannus I, 11, 199.
Thraſymachus, iniuſtus cauſidicus I, 23, 437.

fuit

fuit aemulus Socratis in arte amatoria I, 24, 478.
Thyeſtes I, 19, 376.
Thyrea, nomen loci II, 29, 75.
Tiara Medica I, 4, 50.
Timagoras, morte mulctatus II, 39, 252.
Timarchus, contra quem Aeſchines orationem ſcripſit I, 24, 482.
Timeſias ſolis defectum Clazomeniis praedixit I, 19, 368.
Tiſſaphernes periurus I, 5, 79.
Eius amicus fuit Alcibiades I, 12, 226.
ab Ageſilao eſt fugatus II, 25, 14. 29, 75.
Titormus corporis mole et robore inſignis I, 7, 110.
Tlepolemus in inſulam Rhodum coloniam ducit II, 35, 176.
Triballi, gens, cum qua Philippus bellum geſſit II, 35, 166.
Triptolemus quando agriculturae operam dare inceperit II, 29, 79.
Troianus equus II, 27, 53.
Trophonii antrum et mores a conſulentibus vſitati I, 14, 249.
Tuba Tyrrhenica I, 3, 47.
Tychius I, 21, 401.
Tydeus paruus I, 7, 111.
Tyrtaeus carminibus Spartanos excitauit II, 37, 209.

V.

Variis modis variiſque ex materiis confecta ſunt deorum ſimulacra I, 8, 133.
Veneris quod ſimulacrum inter Paphios I, 8, 143.
Ventis fortuna comparatur II, 40, 266.
Verbis actiones reſpondere debent II, 31, 101.
Veritatem ſcire aliquando non praeclarum I, 19, 362.
Veritas interdum nocet, mendacia proſunt I, 19, 363.
Veſtimenta Mileſiorum I, 3, 44.
Animae veſtimentum corpus humanum dicitur I, 13, 240.
Viae, ſeu itineri, vita humana comparatur II, 39, 245.
Vini Lesbici praeſtantia I, 3, 44.
Virtus ob futuram ex ea voluptatem eligitur I, 3, 34.
Virtuti diuinae cur humana cedat I, 6, 86.
Virtutem pariter ac vitium deos hominibus tribuiſſe I, 14, 263.
Virtutem ſine Dei adiumento nemo colere poteſt I, 14, 264. 265.
Virtus non eſt ars II, 33, 142.
diuinitus conceditur II, 38. 230 — 235.
Virtutes non ſunt pares II, 40, 259. 260.
Vita omni ex parte felix eſſe non poteſt I, 5, 66 — 75.
ſomnio eſt ſimilis I, 16, 286.
Vita animae duplex eſt I, 16, 305.
Vita humana militiae comparatur I, 19, 365.
eſt reſpublica I, 19, 372.
Vitae hominum corruptae et vitioſae deſcriptio II, 36, 182 — 185.

Vita

Vita humana itineri, ſeu viae, comparatur II, 39, 245.
item nauigationi II, 40 266. 267.
Vites quae gentes coluerint II, 27, 43.
Vitiorum ortus II, 33, 143.
Vlyſſes periculis carere non potuit I, 5, 76.
fuit ſapiens I, 21, 408.
quid innuat, cum epulas et calices meri plenos laudet II, 28, 54. 55.
diuinitus bonus fuit II, 38, 233.
vnde factum ſit, vt tam multos labores ſubierit II, 38, 233. 234.
Vniuerſum hoc harmonia quaedam eſt inſtrumenti muſici I, 19, 363.
Voluptas perfecta et omnibus numeris abſoluta num exſiſtat I, 1, 13.
Voluptas non eſt ſtabilis I, 1, 15. 16.
cum ſtabilis et perpetua non ſit, bonum eſſe non poteſt I, 2, 18. 19.
nec finis hominum I, 2, 27.
Eius laudes I, 3, 30. ſqq.
Eius amor homini eſt naturalis I, 3, 30. 31. 32.
Voluptas eſt hominum conſeruatrix I, 3, 31.
quod omnibus animalibus communis eſt, propterea non eſt vituperanda I, 3, 33.
rebus omnibus praeferenda I, 3, 36.
Eius conſequendae cauſa Hercules labores grauiſſimos exantlauit I, 3, 38. 39.
Voluptates Bacchicae I, 3, 39.
Voluptatem Diogenes magis, quam omnes alii, conſectatus eſt I, 3, 43.
Voluptatibus dediti fuerunt Corinthii I, 3, 44.
Voluptates Athenienſium I, 3, 46.
Voluptatibus bella non carent. ibid.
Voluptatis amor philoſophum non decet I, 4, 49.
Voluptas diutius durans eſt moleſta I, 4, 59.
Voluptatis expers non fuit Hercules II, 31, 113.
Voluptates virtutem ſequuntur II, 31, 114.

X.

Xanthippe, Socratis vxor I, 9, 155. 24, 480.
Xanthus fluuius II, 28, 63.
Xenophon Epicuro opponitur I, 21, 413.
infelix fuit prae Diogene II, 36, 195.
Xerxes Babylone delectatur I, 3, 42.
lupo comparatur I, 12, 227.
montem Athon perfodit I, 20, 392.
filii vxorem amauit II, 26, 25.
Graeciae fuit appetens II, 27, 36.

Z.

Zeuxis pictor I, 9, 150. II, 32, 125.
Zopyrus, phyſiognomon II, 31, 103.

INDEX AVCTORVM
IN MAXIMI TYRII DISSERTATIONIBVS LAVDATORVM.

Praeter tres priores numeros, qui in ſuperiori erant indice, hic quartus accedit, qui *verſum* deſignat.

Aeſchylus I, 13, 241, 10.
Aeſopus I, 3, 28, 1.
Anacreon I, 24, 481, 2.
Aratus II, 30, 85, 9.
Ariphron Sicyonius I, 13, 229, 1.
Ariſtophanes II, 31, 104, 3.
Epicurus I, 10, 184, 2.
Euripides I, 19, 368, vlt.
Herodotus II, 28, 62, 12. 65, 3. 39, 238, 5.
Heſiodus I, 14, 268, 3. II, 29, 83, 4. 30, 94, 10.
Homerus I, 1, 6, 15. 11, 5. 9. 15, 1. 16, 1. 10, 181, 9. 182, 1. 11. 16, 295, 2. 300, 10. 303, 3. 5. 8. 17, 313, 7. 316, 7. 332, 1. 333, 3. 19, 371, 5. 20, 385, 4. 7. 386, pen. II, 26, 32, 6. 29, 80, vlt. 30, 94, 7. 32, 115, 4. 126, 12. 129, 7. 12. 130, 1. 5. 7. 35, 165, pen. 36, 189, 11. 37, 217, 3. 38, 217, 3. 218, 7. 39, 236, 6. 237, 12. 239, 1. 40, 268, 4. 41, 277, 1. 278, 6.
Menander I, 11, 202, 6.
Oracula I, 11, 190, 7. 19, 368, vlt. 369, 2. 7. II, 29, 72, 10.
Pindarus I, 18, 338, pen. et vlt.
Plato I, 6, 93, 2. 19, 373, 7. 24, 459, 5. 460, pen. 463, 3. 478, 9. 480, 3. 482, 1.
Sappho I, 24, 472, 3. 478, 10. 479, 1. 3. pen. 480, 1. 3. 4. 481, 1.
Steſichorus II, 27, 32, 1.
Thucydides II, 28, 63, 2.

INDEX

INDEX AVCTORVM,

QVI IN IOANNIS DAVISII NOTIS EMENDANTVR, AVT NOTANTVR.

Numerus Latinus *tomum*, Germanicus *paginam*, litera *a* columnam paginae *priorem*, *b poſteriorem* indicat.

Alciphron emendatur I. 200. a. 240. a. II. 247. a.
Apoſtolius notatur II. 210. b.
Ariſtaenetus emendatur I. 45. b. II. 181. a.
Athenaeus emendatur I. 57. a. notatur I. 470. b.
Barneſius in Anacr. notatur II. 35. a.
Burnetus, Thom. notatur II. 174. b.
Clementina Homilia VI. emendatur I. 324. b.
Clericus, Ioan. in Heſiod. Theog. notatur I. 120. a.
Cyprianus emendatur I. 434. a.
Dio Chryſoſtomus emendatur I. 56. a. b. 73. a. II. 236. a.
Eraſmus in Adag. notatur II. 211. a.
Euripidis interpretes notantur I. 400. a.
Euſebius tentatur II. 174. b.
Grabius in Spicileg. notatur I. 175. a.
Harpocration notatur I. 158. b.
Hofmannus notatur II. 268. a.
Holſtenius in Stephanum de Vrb. notatur II. 58. b.
Iamblichus emendatur II. 100. b.
Ioſephus emendatur I. 29[illegible]. a.
Iulianus emendatur I. 56. b.
Iuſtinus Martyr in Hom. emendatur I. 295. b.
Kuſterus in Suid. notatur II. 239. a.
Lecapenus, Georg. emendatur II. 35. a.
Lloydius, Nic. notatur II. 268. a.
Lucianus emendatur I. 104. b. 312. a. 321. a.
Minucius Felix emendatur I. 463. b.
Morellus in Dion. Chryſoſt. notatur I. 56. b.
Perizonius in Aelian. notatur I. 113. a.
Plutarchus emendatur I. 256. b.
Potterus in Clement. Alexandr. notatur I. 460. a.
Quintilianus emendatur II. 117. b.
Sarisburienſis, Ioann. emendatur I. 319. b.
Scholiaſt. in Aeſchylum emendatur II. 95. a.
in Ariſtidem emendatur I. 358. b.
in Ariſtophanem notatur I. 72. b.
in Maximum Tyrium notatur I. 23. b.
Stanleius notatur II. 1. a.
Suidas emendatur I. 2. a. notatur I. 72. b. 142. b. 215. b.
Tatianus emendatur II. 273. b.
Themiſtius emendatur I. 460. b.
Tzetzes emendatur I. 57. a.

Errata

Errata Tom. I.

12. vlt. ἡδονῇ.

16. vlt. τῶν.

18. et 19. confuſae ſunt Dauiſii et Marklandi notae. dele *b* et totam Marklandi annotationem transfer in p. 19. et ſubiunge annotationi Dauiſianae *m*.

22. 5. βαδιστικά.

28. not. *m*. 1. ὑβριζέτω.

32. 5. transfer comma poſt Κορίνθιοι.

35. vlt. ἱερῶν.

43. 4. ἐκ ἑστίαν.

48. vlt. promoue comma poſt κρατεῖ.

51. a. 1. not. ἐξηγουμ.

52. 5. ἐπιθυμημάτων.
11. ὡς.

53. 9. χορηγεῖν.

56. 2. παρά.

60. in not. f. 5. ἔργου.

64. 5. ψυχὴν adde poſt τὴν.

68. 10. ἀκμῇ.

71. hic quoque notarum facta eſt confuſio: literam *q* retrahe poſt αὗται πηγαὶ p. 70. 10. et *r* pone loco *q* p. 71. 1. ſed v. 2. literam *r* prorſus dele.

84. not. *b*. v. 2. et 4. exarari debebat τῳ ſine circumflexo.

85. Notae *b* et *l* debebant inuerti, et ſub vna litera *k* comprehendi.

88. 4. τῇ.

89. 6. αὐτοῦ.

90. antep. ᾗ.

94. 5. σεσηρότων.

97. 1. Διονύσια.

101. 9. πολυφώνως.

109. 8. ἀνθρώπου.

110. 3. ψυχῇ.

112. not. *q*. v. 2. dele οἱ.

116. 16. τοίνυν.

119. 5. βουλευτήρια.

121. 5. pro ἦν leg. ᾖ.
12. πωλευταὶ.

122. 3. καὶ.

125. vlt. τύχῃ.

127. 4. θώρακι.

130. 6. Ἀθηναίοις.

131. vlt. γῆ in nominatiuo.

132. 4. τῷ.

139. 9. κατὰ.

143. 2. τῳ enclitice.
8. ᾗ cum aſpero.

144. pen. Μαιώταις.
vlt. παντοδαπῶν.

145. 2. τὰ δὲ δι' ἔκπληξιν.

183. 4. μὲν.

199. antep. ἐγὼ.
pen. Κλωθὼ.

203. pen. νικήσεις.

221. 6. τῷ.

233. 9. οὕτως.

236. antep. τῆς.

244. 7. ἐκ δρῦς.
8. τὼ ὀφθαλμὼ in duali.

247. orat. 14. 2. γνώμῃ.

249. not. *f*. v. 2. *Sellis* ſcribe, litera maiore: eſt nomen proprium.

264. 6. τοὺς.

299. 3. κειμένων.

303. not. *z*. v. 2. ſcribe νομὸν pro νόμον.

306. antep. ὑφ' ἡγεμόνι.

310. 4. πιεῖν.

311. 1. δοκεῖ.

318. 4. ἄκερως.

321. 1. ἀνοητοτάτου.

332. 3. πέπταται.

342. pen. ἀρετῇ.

343. 3. ἀδικεῖται.

347. 8. μετατιθεὶς. et v. 11. ἀδικηθεὶς.

349. pen. ἠπίσταντο.

351. antep. ἀποκτεῖναι.

371. vlt. κύροις. in maſculino.

380. 6. τούτω ſine iota ſubſcripto: nam eſt dualis.

381. antep. ἀποκρινώμεθα in coniunctiuo.

389. 7. του enclitice, ſine circumflexo.

396. vlt. κομῶντες.

418. 16. τις, enclitice.

422. 6. διά τοι.

443. pen. ἀπέσχισται.

448. 8. ἐν.

00079970

Digitized with financial assistance from
Observer Research Foundation
on 17 May, 2019